

Helsinki

Talousarvio 2024

Helsingin kaupungin
talousarvio 2024
ja taloussuunnitelma
2024–2026

Pormestarin ehdotus
Kaupunginhallitus 06.11.2023

ISBN numerot

Sisällys

1.	Pormestarin katsaus	11
2.	Yleisperustelut.....	15
2.1.	Johdanto	15
2.2.	Yleinen taloustilanne ja toimintaympäristö.....	15
2.3.	Kasvun paikka – Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025.....	24
2.4.	Strategian toteutuminen – mittarit ja seuranta	33
2.5.	Kunta-Helsingin talousarvioehdotus 2024	34
2.5.1.	Talousarvioehdotuksen 2024 perusteet	34
2.5.2.	TE-palveluiden järjestämistä vastuun siirto valtiolta kaupungille 1.1.2025 alkaen	40
2.5.3.	Helsingin varautumisen taloudellinen ja toiminnallinen vahvistaminen	41
2.6.	Helsinki-konsernin tytäryhteisöt ja konserniohjaus	41
2.7.	Henkilöstö	49
2.8.	Päätösehdotukset	50
2.9.	Talousarvion sitovuus	52
2.10.	Selityksiä	57
3.	Kunta-Helsinki	63
3.1.	Käyttötalousosa	63
3.1.1.	1 Keskushallinto	63
3.1.1.1.	1 10 Vaalien järjestäminen, keskusvaalilautakunnan käytettäväksi.....	63
3.1.1.2.	1 20 Tarkastuslautakunta ja -virasto.....	64
3.1.1.3.	1 30 Kaupunginhallitus	67
3.1.1.3.1.	1 30 01 Kaupunginhallituksen käyttövarat	67
3.1.1.3.2.	1 30 02 Kaupunginhallituksen avustukset	67
3.1.1.3.3.	1 30 03 Valtionperinnöt.....	68
3.1.1.4.	1 40 Kaupunginkanslia	69
3.1.1.5.	1 50 Keskitetyksi maksettavat menot	83
3.1.1.5.1.	1 50 01 Toimielinten toimintakustannukset, pormestarin ja kaupunginkanslian käytettäväksi	83
3.1.1.5.2.	1 50 02 Keskitetyksi maksettavat henkilöstömenot, kaupunginkanslian käytettäväksi	83
3.1.1.5.3.	1 50 03 Maksusuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi	84
3.1.1.5.4.	1 50 04 Keskitetty hanketoiminta, kaupunginkanslian käytettäväksi	84
3.1.1.5.5.	1 50 05 Työmarkkinatuen kuntaosuus, kaupunginkanslian käytettäväksi.....	85
3.1.1.6.	Palvelukeskusliikelaitos	87
3.1.1.7.	Rakentamispalveluliikelaitos.....	93
3.1.1.8.	Taloushallintopalveluliikelaitos	103
3.1.1.9.	Työterveysliikelaitos	110
3.1.2.	2 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	115
3.1.2.1.	2 10 01 Kaupungin tuottamat palvelut	121
3.1.2.2.	2 10 02 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle tuotetut palvelut ja muut ulkoisesti rahoitettu toiminta	131

3.1.2.3.	2 10 03 Korvaukset ja avustukset	131
3.1.3.	3 Kaupunkiympäristön toimiala.....	133
3.1.3.1.	3 10 01 Kaupunkirakenne ja hallinto.....	146
3.1.3.2.	3 10 02 Tilat ja rakennuttaminen.....	147
3.1.3.3.	3 10 03 Asuntotuotanto.....	148
3.1.3.4.	3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet.....	149
3.1.3.5.	3 10 06 Tuki Liikenneliikelaitokselle.....	150
3.1.3.6.	3 10 07 Infrakorvaus HSL:ltä ja maksu Kaupunkiliikenne Oy:lle.....	150
3.1.3.7.	3 10 08 Palvelut ja luvat.....	151
3.1.3.8.	3 10 09 Yleisten alueiden kunnossapito	153
3.1.3.9.	Liikenneliikelaitos (HKL)	155
3.1.4.	4 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala.....	162
3.1.4.1.	4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika	162
3.1.4.2.	4 10 02 Kulttuurin laitosavustukset	172
3.1.4.3.	4 10 03 Liikunnan laitosavustukset.....	173
3.2.	Tuloslaskelmaosa.....	177
3.2.1.	Kunta-Helsingin tuloslaskelma 2022–2026.....	177
3.2.2.	Kunta-Helsingin vuoden 2024 tuloslaskelma eriteltynä	178
3.2.3.	7 Tuloslaskelmaosa	179
3.2.3.1.	7 01 Toiminnan rahoitus	179
3.2.3.2.	7 02 Rahoitus- ja sijoitustoiminta	180
3.2.3.3.	7 03 Rahastointi.....	182
3.2.3.4.	7 05 Poistoerot	183
3.3.	8 Investointiosa	187
3.3.1.	8 01 Kiinteä omaisuus	188
3.3.2.	8 02 Rakennukset	190
3.3.3.	8 03 Kadut ja liikenneväylät	193
3.3.4.	8 04 Puistot ja liikunta-alueet	198
3.3.5.	8 05 Irtaimen omaisuuden perushankinta	200
3.3.6.	8 06 Arvopaperit.....	201
3.3.7.	8 07 Muu pääomatalous	202
3.3.8.	8 08 Projektialueiden infrarakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi	203
3.3.9.	8 09 Kaupunkiuudistus, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	208
3.3.10.	8 10 Suuret liikennehankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	210
3.4.	Rahoitusosa	215
3.4.1.	Kunta-Helsingin rahoituslaskelma 2022–2026	215
3.4.2.	Kunta-Helsingin vuoden 2024 rahoituslaskelma eriteltynä	216
3.4.3.	9 Rahoitusosa	217
3.4.3.1.	9 01 Pitkävaikutteinen rahoitus.....	217
3.5.	Rahastot	219
4.	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala	231
4.1.	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan rahoitus ja talouden eriyttäminen	231
4.2.	Käyttötalousosa.....	231
4.2.1.	5 10 Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut	231

4.2.1.1.	5 10 01 Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut.....	245
4.2.1.2.	5 10 02 HUS-yhtymä	246
4.3.	Tuloslaskelmaosa	249
4.3.1.	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tuloslaskelma 2022–2026	249
4.3.2.	7 Tuloslaskelmaosa.....	250
4.3.2.1.	7 01 Toiminnan rahoitus.....	250
4.3.2.2.	7 02 Rahoitus	250
4.4.	Investointiosa	255
4.5.	Rahoitusosa.....	259
4.5.1.	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen rahoituslaskelma 2022–2026.....	259
4.5.2.	9 Rahoitusosa.....	260
4.5.2.1.	9 01 Pitkävaikutteinen rahoitus.....	260
5.	Helsinki.....	265
5.1.	Tulos- ja rahoituslaskelmat.....	265
5.1.1.	Helsingin tuloslaskelma 2022–2026.....	265
5.1.2.	Helsingin vuoden 2024 tuloslaskelma eriteltynä	266
5.1.3.	Helsingin rahoituslaskelma 2022–2026	267
5.1.4.	Helsingin rahoituslaskelma 2024 eriteltynä	268
6.	Talousarvion liitteet Kunta-Helsinki.....	271
7.	Talousarvion liitteet Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala	319

TALOUSARVIO

TALOUSSUUNNITELMA

1. Pormestarin katsaus

Helsingin kaupunki jatkaa vastuullisella linjalla vuoden 2024 talousarviossa ja vuosien 2025–26 taloussuunnitelmakaudella. Maailmanpolitiikan yleinen epävarmuus korostaa varautumisen ja vastuullisuuden merkitystä kaikkialla. Koska elämme tiiviin kansainvälisen yhteistyön maailmassa, maailman tapahtumat heijastuvat myös Suomen pääkaupungin toimintaan. Globaali epävarmuus korostaa entisestään kestäväen talouden merkitystä. Vahva julkistalous on parasta huoltovarmuutta ja vastuullisinta varautumista epävarmoihin aikoihin. Tämä viisaus koskee sekä valtiota että kuntia.

Talousarvioesitys vuodelle 2024 yhdistää tasapainoisella ja kunniahimoisella tavalla taloudellisen vastuullisuuden sekä panostukset tärkeimpiin palveluihimme ja henkilöstöön. Kasvavia resursseja kohdennamme erityisesti myös segregaaion torjuntaan. Tiedämme, että lasten ja nuorten keskuudessa eriytyminen on valitettavasti vahvempaa kuin aikuisilla, ja tätä kehitystä meidän on pyrittävä ehkäisemään.

Helsinkiiläiset voivat olla tyytyväisiä siihen, että ensi vuonnakin olemme valinneet panostaa erityisesti lapsiin ja nuoriin, päiväkoteihin ja kouluihin, erityisopettajiin sekä esimerkiksi koulunuorisotyöhön, liikuntapaikkojen ylläpitoon ja lasten kulttuurikummitoimintaan. Lisäksi kohdennamme lisäresursseja kaupunkiudistusalueille.

Jatkamme Helsingissä myös henkilöstön palkkauksen kehittämistä. Vuodelle 2024 luomme seitsemän miljoonan euron palkkakehitysohjelman. Satsaamme myös varhaiskasvatuksen ammattilaisten veto- ja pitovoiman vahvistamiseen.

Vuoden 2023 alussa voimaan tulleen valtakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen Helsingin erilliskäytön myötä Helsingin budjettiprosessi on jaettu kahteen erilliseen osaan: niin sanottuun Kunta-Helsingin budjettiin ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan budjettiin. Erilliskäytön mukaisesti näiden osioiden tulot ja määrärahat määräytyvät eri periaatteilla. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on valtion rahoittama ja Kunta-Helsingin budjetti rahoitetaan pääasiassa kaupungin verotuloilla ja muilla omilla tuloilla.

Sote-uudistuksen myötä kaupungin kuntaveroprosentti oli asetunut vuodelle 2023 poikkeuksellisesti 5,36 prosenttiin. Uuden lain mukaisesti se piti ensi vuodelle asettaa prosentin tasakymmenyksen. Kaupunkistrategiassa olemme linjanneet, että strategiakaudella pidättäydymme kuntaveron kiristyksistä. Sen vuoksi päätimme päinvastoin kuntaveron kevennyksestä asettamalla vuoden 2024 kuntaveron 5,30 prosenttiin.

Kunta-Helsingin talousarvioesityksessä vuoden 2024 käyttömenojen kasvu noudattaa strategian vastuuperiaatetta ja perusuran ylittäviä menolisäyksiä on katettu liikkumavaraa tuovilla tuottavuusuudistuksilla. Esimerkiksi Hitas-järjestelmän poistuneen pitkän tonttisubvention korvautuminen lyhyemmällä vuokralla omaksi -mallin tonttisubventiolla tuo arviomme mukaan vuosittaisen kahdeksan miljoonan euron säästön, toki pitkän siirtymäajan kuluttua.

Helsingin väestö kasvaa tänä vuonna enemmän kuin vuosikymmeniin. Tämä talousarvio vastaa kestäväen kasvun tarpeisiin vastuullisella tavalla ja huomioi ne haasteet, joihin meidän on tarpeen vastata. Investoinnit ovat ennätystasolla. Niiden avulla panostamme Helsingin kestäväen kasvuun sekä esimerkiksi väestönsuojien ylläpitoon, jalankulun ja pyöräilyn mahdollistamiseen ja raideliikenteeseen sekä tietysti kasvavan kaupungin infraan.

Helsingissä 2.11.2023

Juhana Vartiainen

pormestari

Yleisperustelut

2. Yleisperustelut

2.1. Johdanto

Talousarvion – ja suunnitelman tavoitteiden ja määrärahojen valmistelu perustuu kaupunkistrategiaan 2022–2025. Keskushallinnon, toimialojen, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen tulee toteuttaa kaupunkistrategian linjauksia toiminnassaan. Talousarvio on laadittu kaupunginhallituksessa 12.6.2023 päätetyn vuoden 2024 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen laatimissohjeiden mukaisesti.

Kaupunkistrategian sekä raamin ja laatimissohjeiden lisäksi vuoden 2024 talousarvio perustuu toimialojen lautakuntien ja liikelaitosten johtokuntien tekemiin talousarvioehdotuksiin. Talousarviossa on otettu huomioon vuoden 2023 talouden ja toiminnan ennusteet sekä kaupungin lähivuosien tulopohjan näkymä.

Vuoden 2024 talousarvio julkaistaan kahtena erillisenä kirjana suomeksi ja ruotsiksi.

2.2. Yleinen taloustilanne ja toimintaympäristö

2.2.1. Yleinen talouskehitys

2.2.1.1. Maailmantalous ja Suomen talous

Maailmantalouden ennustetaan kasvavan vuosina 2023 ja 2024 noin 3,0 prosenttia (IMF). Kasvuvauhti olisi siten hitaampi kuin viime vuoden 3,5 prosenttia tai vuosien 2000–2019 keskiarvo 3,8 prosenttia. Kehittyneissä maissa kasvu hidastuu ennusteen mukaan viime vuoden 2,7 prosentista 1,5 prosenttiin vuonna 2023.

Suomen odotettua nopeampaa talouskasvua ylläpiti pitkään palveluiden kulutuksen elpyminen koronapandemian jälkeen. Alkuvuoden 2022 nopean talouskasvun ansiosta myös koko vuoden BKT kasvoi 2,1 prosenttia, vaikka talous supistuikin vuoden kahdella viimeisellä vuosineljänneksellä. Talouskasvun heikkeneminen vuoden 2022 loppua kohti oli seurausta monesta eri tekijästä. Energiakriisin aiheuttama epävarmuus, nopea inflaatio ja keväällä alkanut korkojen voimakas nousu olivat näistä tekijöistä ehkä voimakkaimmat. Kokonaisuuteen vaikuttivat myös esimerkiksi talouspakotteista seurannut venäjänkaupan pysähtyminen sekä Suomeen suuntautuvan matkailun väheneminen.

Vuoden 2023 kahden ensimmäisen vuosineljänneksen aikana Suomen talous on osoittanut merkkejä lievistä talouskasvusta. Valtiovarainministeriön syksyn taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous ei kasva vuonna 2023 vaan pysyy vuoden 2022 tasolla. Vuonna 2024 tuotannon arvioidaan kasvavan 1,2 prosenttia.

2.2.1.2. Kuntien taloudellinen tilanne

VM:n julkaiseman syksyn 2023 kuntatalousohjelman mukaan Suomen julkisen talouden rahoitusasema heikkenee vuonna 2023. Talouskasvu on seisahtunut ja monet aikaisemmin päätetyt toimet kasvattavat kuluvan vuoden alijäämää. Hallituksen päättämistä julkista taloutta vahvistavista toimista huolimatta julkinen talous heikkenee lähivuosina. Talouskasvu kiihtyy keskipitkällä aikavälillä lähivuosiin verrattuna, ja samaan aikaan myös sopeutustoimet purevat ja rahoitusasema alkaa kohentua. Julkinen talous pysyy kuitenkin huomattavan alijäämäisenä.

Julkinen velkasuhde on kohonnut korkealle tasolle historiaan nähden rakenteellisten syiden ja vuosikymmenen alun kriisien seurauksena. Sopeutustoimista huolimatta velkasuhde kasvaa hiljalleen ennusteajaksolla. Sopeutustoimien vaikutusta vaimentaa korkomenojen kasvu. Julkinen talous on pidemmällä aikavälillä rakenteellisesti alijäämäinen ja siten julkisessa taloudessa on kestävyysvajae. Valtionhallinto on julkisen talouden sektoreista alijäämäisin.

Paikallishallinnossa kuntahallinto jää painelaskelmassa edelleen hieman alijäämäiseksi. Ikääntyvä rakennuskanta, muuttoliike ja infra-rakentaminen pitävät kuntien investointimenot korkeina. Hyvinvointialueiden arvioidaan olevan alijäämäisiä aloitusvuoden lopulla. Alijäämä johtuu muun muassa mittavista investoinneista sekä henkilöstömenoista. Hyvinvointialueisiin kohdistuu säästöjä myös hallitusohjelmasta.

Vuosi 2023 näyttää kuntataloudessa edelleen vahvalta, mutta sote-uudistuksen vuoksi siihen liittyy edelleen huomattavaa epävarmuutta. Kääntekehoitus on kuitenkin edessä, kun alkuvuoden suotuista tulokehitys hiipuu talouskasvun vaimentuessa ja kuntien saamat poikkeuksellisen suuret verohännät poistuvat. Kuntien, kuntayhtymien ja hyvinvointialueiden tilinpäätösennusteet indikoivat merkittävää toimintakatteen heikkenemistä kuluvana vuonna viime vuoteen verrattuna. Kuntataloudessa paineita aiheuttaa etenkin kustannusten nopea nousu, sillä vuoden 2023 sopimuskorotukset nostavat palkkoja 4,85 prosenttia ja inflaatio on pitkittynyt. Kiihtyneen inflaation täysimääräiset vaikutukset näkyvät kuntapuolella osin viiveellä pitkien ostopalvelusopimusten vuoksi.

Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024–2027. Kuntatalouden suurimman kuluerän muodostavat henkilöstökustannukset, joita sopimuskorotukset nostavat noin 3 prosenttia vuonna 2024. Sopimuskorotusten kasvu jää vuonna 2024 kuluvaa vuotta huomattavasti maltillisemmalle tasolle kunta-alan henkilöstölle vuonna 2023 maksettujen kertaerien poistumisen vuoksi. Henkilöstökustannusten kasvua hillitsee ensi vuonna työttömyysvakuutusmaksun alentaminen. Maksu laskee keskimäärin noin 0,9 prosenttiyksikköä kunta-alalla. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokasvun oletetaan olevan talouden yleistä ansiokasvua hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Työikäisen väestön määrän väheneminen ja työvoiman saatavuusongelmat koskettavat myös kunta-alaa, jossa eläköityminen on voimakasta.

Yksi suurimmista hallituksen kuntatalouteen suoraan kohdistamista leikkauksista on valtionosuuksien yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027, jonka seurauksena valtionosuudet pienenevät 24 milj. euroa vuonna 2024, 48 milj. euroa vuonna 2025, 79 milj. euroa vuonna 2026 ja 111 milj. euroa vuonna 2027. Kehitysarviossa ei ole oletettu, että kunnat sopeuttaisivat menojaan välittömästi indeksileikkauksen seurauksena. Toisaalta indeksijarrun aiheuttamia tulojen pienenemistä kompensoi yleisen maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus, jonka arvioidaan lisäävän kuntien verotuloja noin 108 milj. euroa vuodesta 2024 alkaen.

Vuonna 2025 työ- ja elinkeinopalvelut siirretään kuntien vastuulle. Muutos laajentaa kuntien tehtäväkenttää ja kasvattaa kuntatalouden toimintamenoja vajaalla 900 milj. eurolla vuonna 2025. Uudistuksen myötä kuntien henkilöstömäärä kasvaa noin neljällä tuhannella henkilötyövuodella, mikä näkyy vuonna 2025 etenkin henkilöstömenojen voimakkaana kasvuna. Uudistus laajentaa kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuksien rahoituksesta, mikä puolestaan heijastuu vuonna 2025 avustusmenojen tason muutokseen. Uudistuksen seurauksena työllisyyskehityksellä on jatkossa entistä suurempi vaikutus kunnan talouteen.

2.2.2. Taloudellinen kehitys Helsingin seudulla ja Helsingissä

2.2.2.1. Tuotanto ja suhdannenäkymät

Suomalaisten yritysten suhdannenäkymät ovat heinäkuussa 2023 julkaistun Elinkeinoelämän suhdannebarometrin mukaan uudelleen heikentyneet kahden ensimmäisen vuosineljänneksen valonpilkahdusten jälkeen. Tuotannon ja myyntikehityksen odotetaan hiipuvan, johon suurin yksittäinen syy on yritysten mukaan riittämätön kysyntä. Heikentyneestä suhdannetilanteesta johtuen yritykset varautuvat henkilöstövähennyksiin. Rakentamisen toimialalla suhdannetilanne on poikkeuksellisen heikko.

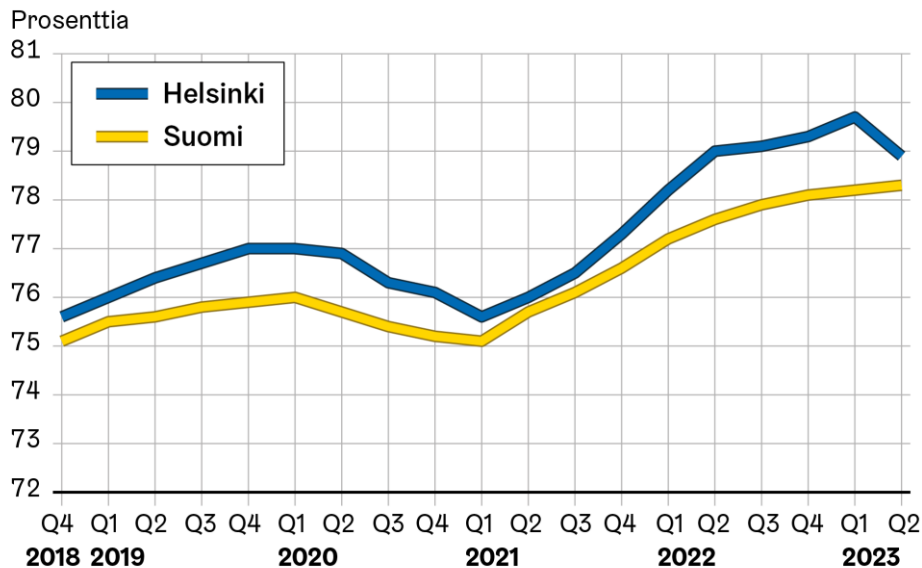
Uudellamaalla yritysten suhdannenäkymät ovat melko samankaltaiset kuin muualla Suomessa – kaikilla teollisuuden aloilla suhdannenäkymät synkentyivät kesän 2023 aikana. Uudenmaan yritysten suhdannenäkymät ovat kuitenkin hieman koko maan keskiarvoa valoisammat. Suurimmaksi esteeksi lähitulevaisuuden tuotannon kasvulle nähdään riittämätön kysyntä. Tämän lisäksi etenkin palvelualoilla tuotannon kasvun esteeksi ilmoitetaan ammattityövoiman puute.

2.2.2.2. Työmarkkinakehitys Helsingissä

Myönteisen talouskehityksen siivittämänä työllisten määrä kasvoi vauhdilla Helsingissä vuosina 2021 ja 2022. Kasvu jatkui vielä vuoden 2023 ensimmäisellä vuosineljänneksellä, mutta hiipui vuoden toisella neljänneksellä. Avoimien työpaikkojen määrä väheni vuonna 2023 merkittävästi. Samalla työvoimapula ja työvoiman kohtaanto-ongelmat ovat voimistuneet erityisesti varhaiskasvatuksessa, sosiaali- ja terveydenhuoltoaloilla sekä palvelualoilla.

Työvoimatutkimuksen mukaan 20–64-vuotiaiden työllisyysaste oli Helsingissä vuoden 2023 toisella vuosineljänneksellä 78,9 prosenttia ja koko maan tasolla vastaavasti 78,3 prosenttia (liukuva vuosikeskiarvo). Helsingissä työllisyysaste kasvoi vuoden 2022 aikana ennätyskorkeaksi ja kääntyi laskuun vuoden 2023 toisella vuosineljänneksellä (Kuvio 1).

Kuvio 1. Työllisyysaste (20–64-vuotiaat) Helsingissä ja koko maassa vuosina 2018–2023 neljännesvuosittain, liukuva vuosikeskiarvo. (Aineistolähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus).

Myös tulorekisterin tietojen perusteella työllisyys on kasvanut hieman. Palkkaa saaneiden määrä oli alkuvuonna 2023 yli kaksi prosenttia korkeampi kuin vuotta aiemmin. Kevään ja kesän 2023 palkankorotusten ja kertaerien vuoksi palkkasummat ja keskipalkatkin ovat nousseet. Myönteinen työllisyys- ja palkkakehitys näkyy myös ostovoimassa ja kunnallisverokertymissä. Tilanne voi kuitenkin muuttua, jos vuoden 2023 talouskasvu kääntyy ennusteiden mukaisesti negatiiviseksi.

Hyvästä työllisyystilanteesta huolimatta Helsingin työttömyysaste eli työttömien osuus työvoimasta on pysytellyt melko korkealla tasolla. Työttömiä työnhakijoita on yli 5 000 henkilöä enemmän kuin ennen koronapandemiaa. Vuoden 2023 heinäkuussa työttömyysaste oli 11,7 prosenttia. Työttömiä työnhakijoita oli yli 41 000, mikä oli lähes neljä prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömien työnhakijoiden määrä lisääntyi kaikissa ikäryhmissä ja miehillä naisia enemmän.

Pitkäaikaistyöttömien määrä alkoi vähentyä vuoden 2022 maaliskuussa, mutta kääntyi uudelleen kasvuun vuoden 2023 heinäkuussa. Hyvin pitkään työttömänä olleiden määrä on kasvanut jatkuvasti. Koronakriisi heikensi erityisesti ulkomaalaistaustaisten asemaa työmarkkinoilla. Ulkomaalaistaustaisten työttömyys lisääntyy kantaväestöä herkemmin myös suhdannevaihteluissa, kuten vuoden 2023 aikana näyttää käyvän. Kahden viime vuosikymmenen aikana Suomeen muuttaneiden tilanne Helsingin työmarkkinoilla on kuitenkin kohentunut: työvoimaosuus on noussut, työllisyysaste on kohonnut ja työttömyysaste laskenut. Ero suomalaistaustaiseen väestöön on silti yhä suuri.

2.2.2.3. Helsingin verotulot

Helsingin verotuloihin on tullut muutoksia vuoden 2023 alussa voimaan astuneen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen jälkeen, joka siirsi suuren osan Helsingin verotuloista valtiolle hyvinvointialueiden rahoitusta varten. Uudistuksen myötä kunnallisveron tuotosta noin kaksi kolmasosaa ja yhteisöveron tuotosta noin yksi kolmasosa ohjautuu valtiolle. Sosiaali- ja terveydenhuollon (sote) sekä pelastuspalveluiden (pela) järjestämisvastuu ja palveluiden kustannukset siirtyivät vastaavasti Helsingin kaupungin muodostamalle hyvinvointialueelle. Rahoituksen kokonaismäärästä päättää valtio, joka myöntää Helsingille

ja muille hyvinvointialueille yleiskatteista valtionosuusrahoitusta. Rahoitusmalli on herättänyt huolta riittävästä valtionrahoitusmäärästä suhteessa Helsingin todellisiin palvelutarpeisiin.

Helsingin kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverotulot ovat kasvaneet viime vuosina. Vuonna 2023 veropohja näyttää kehittyvän edelleen hyvin. Esimerkiksi helsinkiläisten palkansaajien ennakonperintätietoja koskevat luvut näyttävät vuoden 2023 ensimmäiselle puoliskolle noin 6,5 prosentin vuosikasvua ja myös kiinteistöveron tuoton voidaan olettaa kasvavan. Yhteisöverojen ennakointi on hankalampaa, mutta suurista yhteisöveron maksajista ainakin pankit ovat tehneet erittäin hyviä tuloksia korkomarginaalien nousun myötä. Tämä viittaa siihen, että myös perittävät yhteisöverot olisivat kasvussa.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti maapohjan kiinteistöveron alarajaa esitetään korotettavaksi jo vuoden 2024 alusta lukien. Alarajan nosto kasvattaa Helsingin kiinteistöverotuloja 52 miljoonalla eurolla. Lisäksi edellisellä hallituskaudella valmisteltu kiinteistöverolain maapohjan ja rakennusten verotusarvojen arvostusperiaatteiden uudistus toteutetaan hallituskauden aikana.

2.2.3. Väestökehitys Helsingissä

2.2.3.1. Väestökehitys vuosina 2022–2023

Helsingissä asui vuoden 2022 lopulla 664 028 asukasta. Vuoden 2022 väestönkasvu oli 5 571 henkeä, mikä oli selvästi kahta edellisvuotta enemmän. 2010-luvulla väestönkasvu oli keskimäärin hieman yli 7 000 henkeä vuodessa. Vuoden 2022 väestönkasvu perustui erityisesti ennätyskellisen suureen maahanmuuton voitollisuuteen; Helsinkiin muutti ulkomailta 6 399 henkeä enemmän kuin mitä Helsingistä muutti ulkomaille. Erityisesti tähän vaikutti ulkomailta Helsinkiin muuttaneiden määrän kasvu, kun taas Helsingistä ulkomaille muuttaneiden määrä pysyi edellisvuosien tasolla. Kotimaan muuttoliike oli kahden edellisvuoden tapaan Helsingin kannalta tappiollista vuonna 2022. Helsingistä muutti muualle Suomeen 974 henkeä enemmän kuin muualta Suomesta Helsinkiin. Muuttotappio oli kuitenkin selvästi edellisvuotta pienempi. Vuodet 2020–2022 olivat kotimaan muuttoliikkeen kannalta poikkeuksellisia, sillä edellisen kerran Helsinki kärsi muuttotappiota muuhun Suomeen vuosina 2002–2007. Kotimaan muuttoliike erosi alueittain, sillä Helsinki menetti asukkaitaan erityisesti muulle Helsingin seudulle, mutta sai muuttovoittoa seudun ulkopuolisesta Suomesta. Luonnollinen väestönkasvu, eli syntyneiden ja kuolleiden määrien erotus, oli 247 henkeä vuonna 2022. Määrä oli 2000-luvun pienin, ja lähes 1 300 henkeä vähemmän kuin edellisena vuonna. Muutokseen vaikuttivat sekä syntyneiden määrän pieneneminen että kuolleiden määrän kasvu. Syntyneiden määrä, 6 176 lasta, oli noin 900 lasta vähemmän kuin vuonna 2021. Kuolleiden määrä, 5 929, oli noin 400 enemmän kuin edellisena vuotena, ja samalla myös suurin koko 2000-luvulla.

Helsingin suhteellinen väestönkasvu, 0,8 prosenttia, oli vuonna 2022 kuutoskaupunkien pienin. Eniten kasvoivat Espoo, 2,7 prosenttia, ja Tampere, 2,0 prosenttia. Myös muiden kuutoskaupunkien kasvu ylitti yhden prosentin rajan. Huomattavaa on, että Espoon kasvu oli ennätyskellisen suuri, yli 8 100 henkeä.

Vuoden 2023 alun perusteella Helsingin väestönkasvu vaikuttaa selkeästi edellisvuosia voimakkaammalta. Ennakkotietojen perusteella kasvua oli heinäkuun loppuun mennessä 6 200 henkeä, mikä on yli kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Kotimaan muuttoliike oli palautunut Helsingin kannalta voitolliseksi, vajaaseen 1 700 henkeen, ja ulkomaan muuttoliike oli ennätyskellistä edellisvuottakin suurempaa, yli 4 200 henkeä. Luonnollinen väestönkasvu oli edelleen alhainen, noin 350 henkeä. Syntyneiden määrä oli edellisvuoden tasolla, mutta kuolleiden määrä hieman edellisvuotta pienempi.

2.2.3.2. Helsingin väestöennuste vuosille 2023–2032

Väestöennusteen mukaan Helsingin väestön määrä kasvaa 8 184 hengellä vuonna 2023, mikä vastaa 1,2 prosentin vuosikasvua. Ennusteen mukaan Helsingissä asuu vuoden 2023 lopulla 672 213 henkeä. Vuosina 2023–2024 väestönkasvun ennustetaan olevan lähellä 2010-luvun huippuvuosia, noin 8 200 henkeä vuodessa, mutta hidastuvan vuodesta 2025 eteenpäin hieman alle 7 000 henkeen vuodessa. Ennusteessa on oletettu, että kotimaan muuttoliike palautuu voitolliseksi. Kotimaan muuttoliikkeessä Helsinki menettää edelleen asukkaitaan muulle Helsingin seudulle, mutta saa muuttovoittoa seudun ulkopuolisesta Suomesta. Ulkomaan muuttoliikkeen muuttovoiton oletetaan edelleen pysyvän Helsingin kannalta korkealla tasolla. Vuosien 2023–2024 ennusteessa on lisäksi huomioitu Ukrainan sotaa paenneiden vaikutus muuttoliikkeeseen. Luonnollisen väestönkasvun ennustetaan palaavan vuotta 2022 edeltävien vuosien tasolle, eli yli 1 000 henkeen vuodessa.

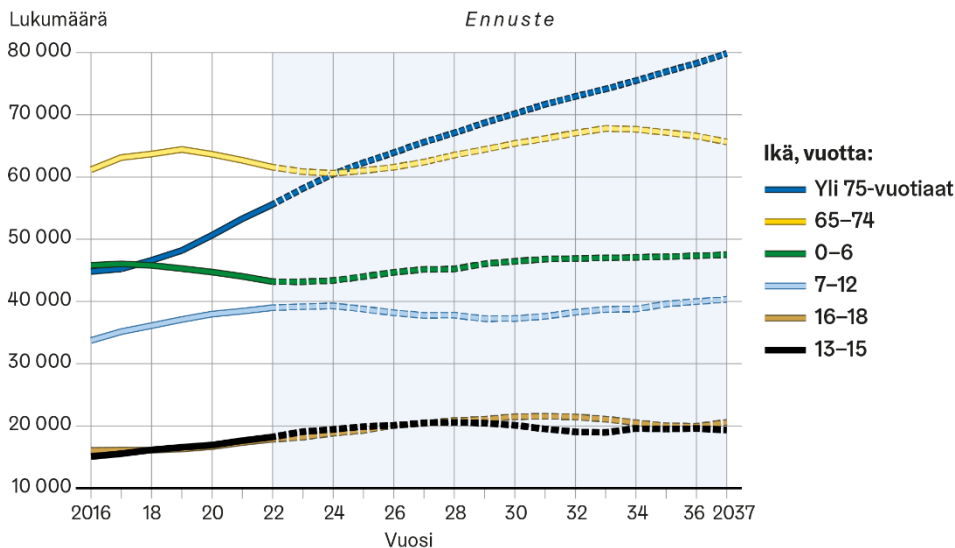
Syntyneiden määrän oletetaan kasvavan hieman vuotta 2022 suuremmaksi, ja kuolleiden määrän olevan selvästi vuotta 2022 pienempää.

Ennusteen mukaan päivähoitoikäisten, 1–6-vuotiaiden määrä vähenee noin 480 lapsella vuonna 2023, mutta kasvaa vuosina 2024–2025 keskimäärin vajaalla 250 lapsella vuodessa. Päivähoitoikäisten määrä kasvaa vuoden 2025 jälkeen keskimäärin 400 lapsella vuodessa. Alakouluikäisten, 7–12-vuotiaiden, määrä kasvaa vuosina 2023–2024 vajaalla 150 lapsella vuodessa, mutta vähenee vuonna 2025 noin 500 lapsella. Vuonna 2032 alakoululaisia on 700 lasta vähemmän kuin vuonna 2022. Yläkouluikäisten, 13–15-vuotiaiden, määrä kasvaa 850 hengellä vuonna 2023, ja kahtena seuraavana vuotena kasvu on 400 lasta vuodessa. Tulevan kymmenvuotiskauden aikana yläkouluikäisten määrä on enimmillään noin 2 300 henkeä suurempi kuin vuonna 2022, mutta vuonna 2032 lapsia on noin 800 henkeä nykyistä enemmän. Toisen asteen koulutusikäisten, 16–18-vuotiaiden, määrä kasvaa 320 hengellä vuonna 2023 ja keskimäärin vajaalla 550 hengellä vuodessa seuraavan kahden vuoden aikana. Kasvu jatkuu lähes koko kymmenvuotiskauden ajan, ja vuonna 2032 ikäryhmään kuuluvia on noin 3 500 henkeä nykyistä enemmän (Kuvio 2).

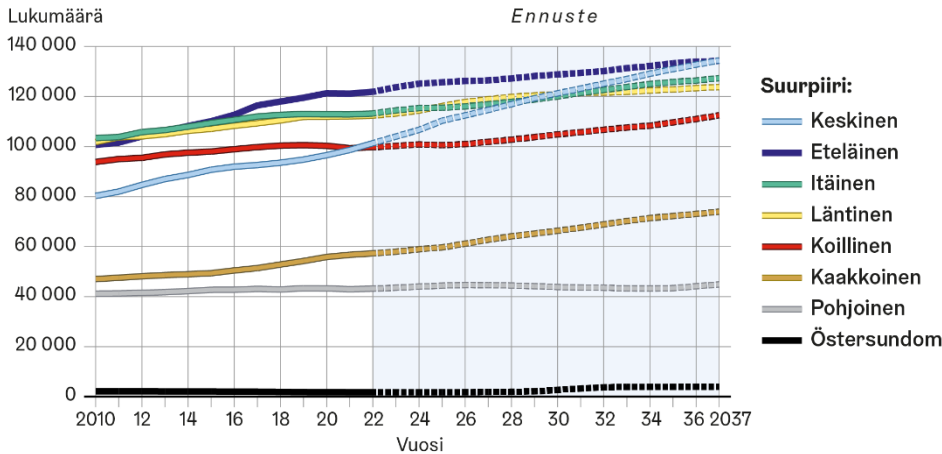
Työikäisten, 19–64-vuotiaiden, määrä kasvaa 5 000 hengellä vuonna 2023 ja vajaalla 4 900 hengellä vuonna 2024. Vuodesta 2025 eteenpäin vuosittain kasvu pienenee alle 3 700 henkeen vuodessa. 65–74-vuotiaiden määrä vähenee 700 hengellä vuonna 2023 ja 260 hengellä vuonna 2024. Vuonna 2025 ikäryhmän koko kääntyy jälleen kasvuun ja vuoden 2032 lopulla ikäluokkaan kuuluvia on hieman 5 500 henkeä nykyistä enemmän. 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa huomattavasti tulevien vuosien aikana. Vuonna 2023 ikäryhmään kuuluvien määrä kasvaa vajaalla 2 600 ja vuonna 2024 noin 2 400 hengellä. Vuonna 2025 ryhmän koko kasvaa 1 800 hengellä ja vuosina 2026–2032 kasvu on keskimäärin 1 500 henkeä vuodessa (Kuvio 3).

Osa-alueittaisen ennusteen mukaan eniten väestönkasvua on tulevina vuosina luonnollisestikin suurilla asuntorakentamisen projektialueilla. Kalasataman osa-alueella väestön määrä kasvaa 3 500 hengellä vuosina 2023–2025. Pohjois-Pasilan alueella kasvua on 2 600 henkeä ja Jätkäsaarella 2 200 hengellä. Kuninkaantammen, Kruunuvuorenrannan ja Aurinkolahden alueilla väestön määrä kasvaa myös yli 1 000 hengellä. Koska alueiden väestönkasvu perustuu uudisasuntotuotantoon, on ennustetun tuotannon toteutuminen edellytys väestöennusteen toteutumiselle. Huomattavaa on, että kaupungin eri osa-alueet kehittyvät hyvin eri tavoin, sillä 140 osa-alueesta yli 50 osa-alueella väestön määrä vähenee. Suurpiireistä eniten vuosina 2023–2025 kasvaa Keskinen suurpiiri, 9 000 asukkaalla. Östersundomin väestön määrä pysyy ennallaan.

Kuvio 2. Väestö ikäluokittain 31.12.2016–2022 ja väestöennuste Helsingissä 31.12.2023–2037. (Aineistolähde: Tilastokeskus ja Helsingin kaupunginkanslia).

Kuvio 3. Väestön määrä 31.12.2010–2022 ja väestöennuste suurpiireittäin Helsingissä 31.12.2023–2037. (Aineistolähde: Tilastokeskus ja Helsingin kaupunginkanslia).

2.2.3.3. Helsingin ulkomaalaistaustainen väestö

Helsingissä asui vuoden 2022 lopulla 123 606 ulkomaalaistaustaista henkilöä, joten heidän osuutensa koko väestöstä oli 18,6 prosenttia. Ryhmän koko kasvoi 7 679 hengellä (6,6 prosentilla) vuonna 2022. Ulkomailla syntyneitä ulkomaalaistaustaisista oli 81 prosenttia.

Muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvien määrä kasvoi 7 565 hengellä vuonna 2022. Heidän osuutensa väestöstä oli 18,3 prosenttia (121 684 henkeä). Yleisimmät vieraat äidinkielet olivat venäjä, somali, viro ja arabia. Helsingin saama muuttovoitto vieraskielisistä tuli lähes kokonaan ulkomailta.

Vieraskielisten määrä kasvoi vuonna 2022 kaikissa ikäluokissa. Vieraskielisten määrä ja osuus vaihtelevat kuitenkin eri osa-alueilla huomattavasti. Vieraskielisten osuus asukkaista ylitti 40 prosenttia kuudella osa-alueella vuoden 2022 lopulla, kun taas vieraskielisten osuus oli alle 5 prosenttia myös kuudella alueella.

Vieraskielisen väestön määrä tulee ennusteen mukaan kasvamaan myös tulevina vuosina. Uusimman, vuonna 2023 tehdyn ennusteen mukaan vuoden 2025 lopulla vieraskieliä olisi Helsingissä hieman alle 20 prosenttia koko väestöstä. Vieraskielisiä olisi ennusteen mukaan tuolloin 131 500 henkeä.

2.2.4. Tulokehitys, toimeentulo ja hyvinvointierot Helsingissä

2.2.4.1. Tulotason kehitys ja toimeentulo

Tulorekisterin mukaan helsinkiläisten kuukausittaisten bruttopalkkojen keskiarvo nousi vuonna 2021 noin 4 prosenttia ja vuonna 2022 noin 2,5 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2022 helsinkiläisten palkansaajien keskimääräinen kuukausipalkka oli hieman yli 4 000 euroa ja mediaanipalkka noin 3 400 euroa. Nämä luvut on laskettu verohallinnon ylläpitämän tulorekisterin kuukausikohtaisista tiedoista, jotka poikkeavat hieman ylöspäin koko vuotta koskevista tiedoista muun muassa palkansaajien työttömyysjaksojen, eläköitymisten ja muiden palkanmaksun katkojen ja epäsäännöllisyyksien vuoksi.

Helsinkiläisten palkkakehitys on ollut selvästi koko maan keskiarvoa parempi 2020-luvulla. Muista Suomen suurista kaupungeista palkkakehityksessä Helsingin edellä on vain Espoo. Tulonsaajaryhmittäin palkat ovat nousseet eniten hyvätuloisimmilla palkansaajilla. Tähän kehitykseen vaikuttaa asiantuntijatyön kysynnän lisääntyminen viime vuosina. Alimman tulokymmenyksen kuukausittaisten palkkojen kehitys on ollut heikkoa muun muassa osa-aikaisen työn lisääntymisen vuoksi.

Helsinkiläisten käytettävissä olevat tulot ovat noin kymmenen prosenttia suuremmat kuin maassa keskimäärin ja kuudesta suuresta kaupungista Espoon jälkeen toiseksi suurimmat. Vuonna 2021 helsinkiläisten asuntokuntien kulutusyksikköä kohden laskettu rahatulon mediaani oli 28 034 euroa. Peruspiirien välillä kulutusyksikkökohtaiset mediaanitulot vaihtelivat Jakomäen noin 21 400 eurosta Östersundomin noin 42 500 euroon. 12,4 prosenttia helsinkiläisistä asui pienituloisissa asutokunnissa vuonna 2021. Perustoimeentulotukeen oli vuoden aikana turvautunut noin joka kymmenes kotitalous ja yleiseen asumistukeen

joka viides. Koronapandemia lisäsi viimesijaisten tukien tarvetta, mutta perustoimeentulotuen osalta tuensaajien määrä on rajoitustoimien aikaisesta korona-ajasta vähentynyt ja tuensaajia on jopa hieman vähemmän kuin ennen koronapandemiaa. Myös yleisen asumistuen osalta tuensaajien kasvu on selvästi taittunut. Ruoan ja energian hintojen nousu ei ole vuoden 2022 loppuun mennessä lisännyt merkittävästi viimesijaisten etuuksien tarvetta.

2.2.4.2. Hyvinvointi ja hyvinvointierot

Suurin osa helsinkiläisistä näyttää erilaisten hyvinvointi- ja terveystilanteiden valossa pärjäävän hyvin ja voivan erinomaisesti, mutta alueelliset ja väestöryhmittäiset erot ovat suuret. Vaikka esimerkiksi Helsingin sairastavuusindeksi on selvästi koko maata parempi (87 pistettä vs. 100 pistettä), niin Helsingin sisäiset alue-erot ovat suuret vaihdellen 61 ja 131 pisteen välillä. Väestöryhmien hyvinvointierot näkyvät myös elinajanodotteessa. Perusasteen koulutuksen saaneiden 30-vuotiaiden miesten elinajanodote on kahdeksan vuotta ja naisten yli viisi vuotta lyhempi kuin korkea-asteen koulutuksen suorittaneiden. Hyvä- ja huono-osaisuuden kasaantuminen näkyy selkeästi myös elintapojen eroissa.

Helsingissä erityistä huolta aiheuttaa nuorten mielen hyvinvoinnin haasteet. Helsinkiläisnuorten mielen hyvinvointi on heikentynyt, mikä heijastuu muuhun hyvinvointiin, kuten yksinäisyyteen ja koulu-uupumukseen. Korona-aikana lukiolaisista yli puolet koki usein alakuloisuutta tai toivottomuutta ja reilu kolmannes yksinäisyyttä. Niin ikään yläkoululaisista runsas viidennes koki kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta, eikä tilanne ole kohentunut vuonna 2023. Koettu mielen hyvinvointi on heikentynyt erityisesti tytöillä. Mielen hyvinvoinnin haasteiden yleistymisen näkyy myös depressiolääkkeistä korvausta saaneiden nuorten – etenkin naisten – osuuden nousussa. Nuorten kokemus perheen taloudellisesta tilanteesta on keskeisesti yhteydessä elämään tyytyväisyyteen ja koettuun terveyteen. Mitä heikommaksi nuoret arvioivat perheen taloudellisen tilanteen, sitä todennäköisemmin he ovat tyytymättömiä elämäänsä ja kokevat terveytensä korkeintaan keskinkertaiseksi.

Hyvinvoinnin näkökulmasta keskeisesti huomioitava ryhmä ovat myös ikääntyneet helsinkiläiset. Vaikka ikääntyneiden terveys ja toimintakyky ovat kehittyneet parempaan suuntaan jo pitkään, alueelliset erot helsinkiläisten ikääntyneiden kansansairauksien ja niiden riskitekijöiden kasautumisessa ovat suuret. Koronapandemia lisäsi ikääntyneiden yksinäisyyttä, heikensi toimintakykyä ja kasvatti raskaampien hoivapalveluiden tarvetta. Koronapandemia jätti jälkeensä palveluvelkaa, jonka haitalliset vaikutukset kohdistuvat erityisesti haavoittuvimpiin väestöryhmiin ja työttömiin.

2.2.5. Asuntomarkkinat ja asuntotuotanto Helsingissä

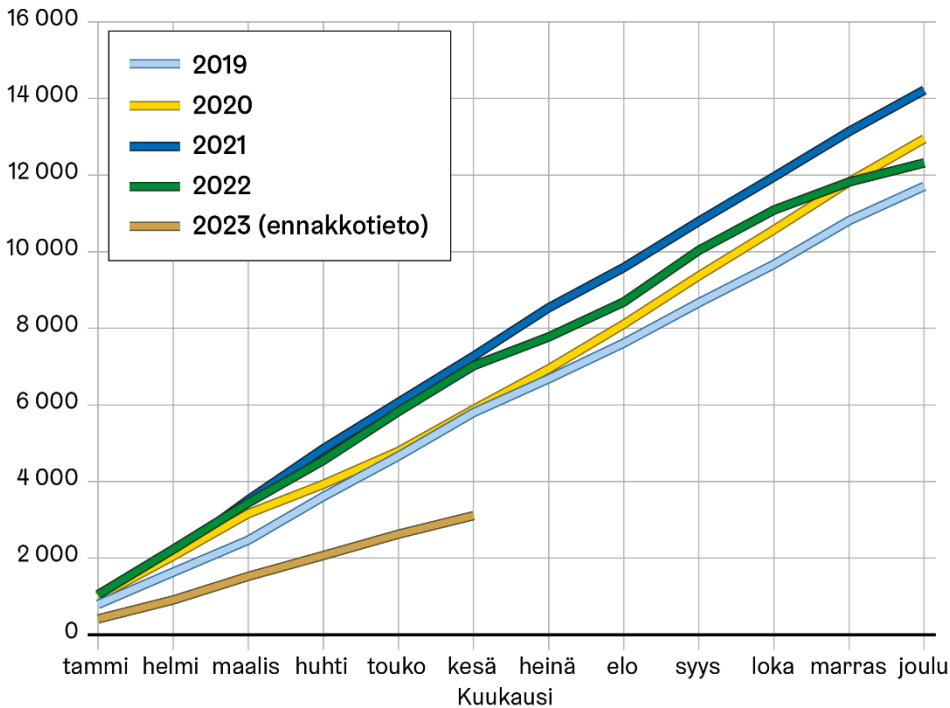
2.2.5.1. Asuntokauppa ja asuntojen hintakehitys

Asuntokauppa oli koronapandemian aikana ennätyksellisen vilkasta Helsingissä. Asuntokauppojen kuukausittainen määrä väheni vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä, mutta alkuvuoden kauppamäärät nostivat kokonaismäärän vuoden 2019 tasolle. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan asuntokauppojen määrä on edelleen laskenut Helsingissä vuoden 2023 alusta alkaen noin puoleen vertailuvuosien vastaavan ajan määristä (Kuvio 4). Vaikka varainsiirtoverotietojen vahvistumisen myötä kauppamäärät nousevatkin, jäänee vuoden 2023 asuntokauppa merkittävästi hiljaisemmaksi vertailuvuosiin nähden. Myös asuntojen myyntiajat ovat kasvaneet Helsingissä noin kuukaudella.

Asuntokaupan hiljenemiseen on vaikuttanut alhainen kuluttajaluottamus sekä korkotason nousu, joka on nostanut asumisen kustannuksia merkittävästi. Myös inflaation myötä nousseen yleisen kustannustason nousun ja energiankustannusten nousun voidaan arvioida vaikuttaneen epävarmuuteen lähteä asuntokaupoille. Asuntokauppa on hiljentynyt myös muualla Suomessa Helsingin tapaan.

Kuvio 4. Vanhojen osakeasuntokauppojen kumuloituva lukumäärä Helsingissä kuukausittain vuosina 2019–2023. * Ennakkotieto. (Aineistolähde: Tilastokeskus).

Kauppojen lukumäärä

Asuntojen hinnat ovat laskeneet asuntokaupan hiljenemisen myötä. Hinnat laskivat vuoden 2023 ensimmäisellä ja toisella neljänneksellä. Voimakkaimmin hinnat ovat laskeneet Helsingin kalleusalueilla 1 ja 2. Koko kaupungissa asuntojen hinnat laskivat yhdeksällä prosentilla vuodentakaisesta vuoden toisella neljänneksellä.

Asuntojen vuokrat ovat puolestaan nousseet kaikilla Helsingin kalleusalueilla. Nopeimmin vuokrat ovat nousseet kalleusalueilla 4 ja 2. Vuoden 2023 toisella neljänneksellä asuntojen vuokrat nousivat kaikilla kalleusalueilla, pois lukien kalleusalue 1, jolla vuokrat pysyivät ensimmäisen neljänneksen tasolla. ARA-vuokra-asuntojen vuokrat nousivat vuoden toisella neljänneksellä suhteellisesti enemmän kuin vapaarahoitteisten vuokrien. Vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja on edelleen tarjolla noin puolta enemmän kuin koronapandemiaa edeltävänä aikana. Tämä ei kuitenkaan näytä vaikuttaneen vapaarahoitteisten vuokrien kehitykseen.

2.2.5.2. Asuntorakentaminen

Vuonna 2022 asuntorakentamisen volyyymi Helsingissä tasaantui edeltävien vuosien huippulukemista, kun kaupunkiin valmistui 6 047 asuntoa. Myös aloitettujen ja rakennuslupitettujen asuntojen määrät olivat vähäisempiä edeltäviin vuosiin verrattuna. Vuoden aikana aloitettiin 5 134 asunnon rakentaminen ja rakennuslupia myönnettiin 5 809 asunnon rakentamiseksi (Kuvio 5). Toimintaympäristön muutoksista talouden epävarmuudet, nopea inflaatio ja korkojen nousu vähensivät kuluttaja- ja sijoittajakysyntää asuntomarkkinoilla. Lisäksi nopeasti kasvaneet rakennuskustannukset haastoivat myös säännellyn ARA-tuotannon toteuttamista.

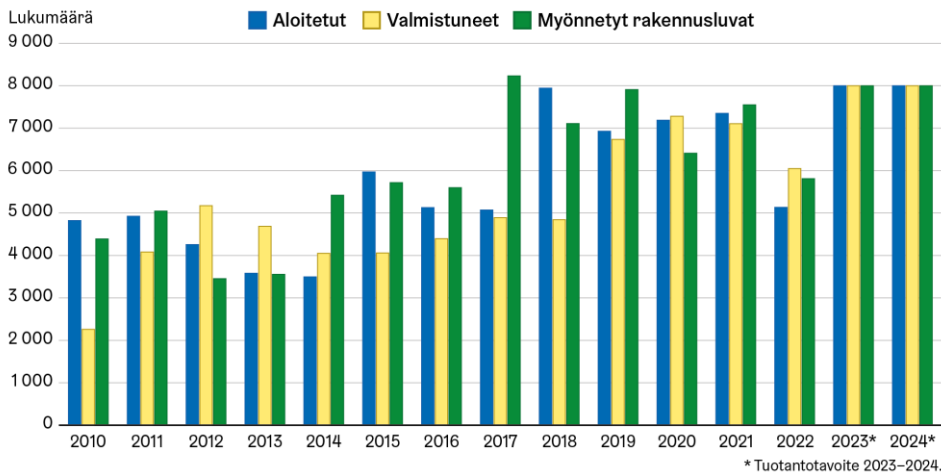
Vuoden 2023 toisella neljänneksellä valmistui hieman yli 2 000 asuntoa. Määrä pysytteli samalla tasolla kuin vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Koko vuoden aikana kesäkuun loppuun mennessä valmistuneita asuntoja oli lähes 4 200, mikä on selvästi enemmän kahden edeltävän vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Toisella neljänneksellä asuntotuotannon aloituksia oli noin 1 200 asunnon verran, mikä noudattelee ensimmäisen neljänneksen tasoa. Kahden edeltävän vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna aloituksia on ollut keskimäärin muutama sata asuntoa vähemmän. Asuntorakentamiseen myönnettyjen rakennuslupien määrä oli selvästi vähäisempi ensimmäisen neljänneksen ja kahden edeltävän vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Rakennuslupitettuja asuntoja oli toisella neljänneksellä lähes 700, mikä on noin 900 asuntoa vähemmän kuin samaan aikaan edellisenä vuotena. Rakenteilla olevan asuinkerrosalan määrä on vähentynyt alkuvuoden 2023 tasosta runsaan valmistumisen ja vähäisempien aloitusten seurauksena. Rakenteilla olevia asuntoja oli reilu 8 400 kappaletta toisen neljänneksen lopulla.

Helsingin vuotuinen asuntotuotantotavoite on AM-ohjelman mukaisesti 8 000 uutta asuntoa vuodesta 2023 alkaen. Koko kaupungin tuleva asuntorakentaminen koostetaan vuosittain asuntotuotantoennusteeksi, joka perustuu asemakaavoituksen,

tontinluovutuksen ja rakentamiskelpoisuuden luomiin edellytyksiin. Ennusteessa vuosille 2024–2028 ohjelmoidun asuntotuotannon kaavoista tällä hetkellä 84 prosenttia on lainvoimaisia. Kaupungin varaamien tonttien varauskannan määrä on AM-ohjelman tavoitteiden mukainen ja mahdollistaa vähintään neljän vuoden asuntorakentamisen.

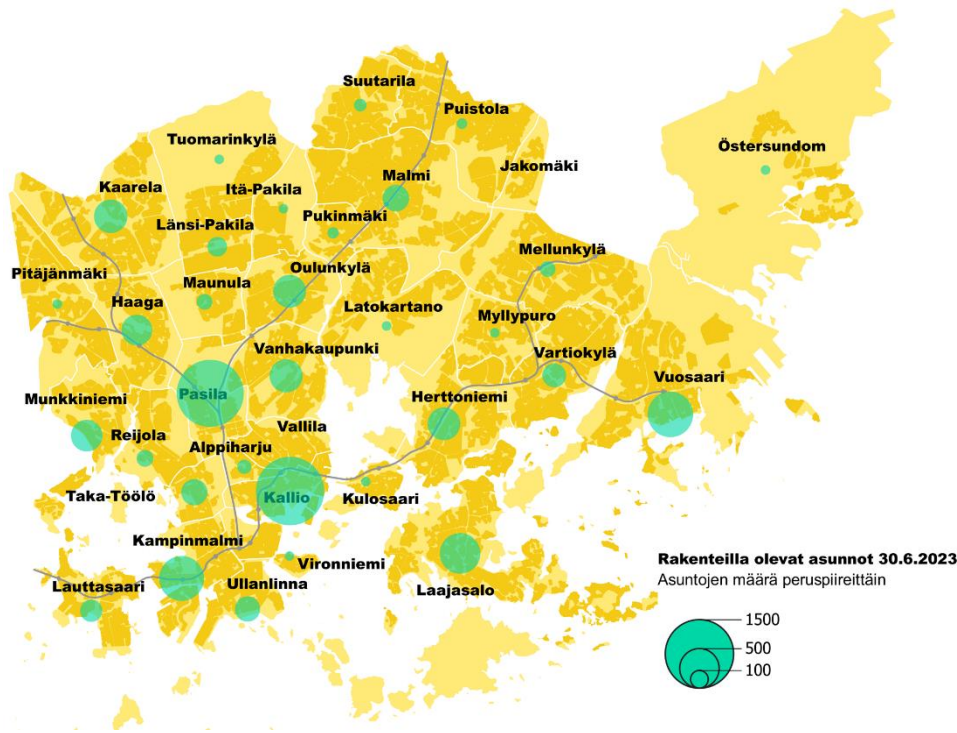
Kaupungin tavoitteena on asuinalueiden ja asuntotarjonnan monipuolisuuden varmistaminen. AM-ohjelman mukainen tavoite hallinta- ja rahoitusmuotojakaukalle vuodesta 2023 alkaen on 50 prosenttia sääntelemättömiä omistus- ja vuokra-asuntoja, 20 prosenttia välimuodon asuntoja ja 30 prosenttia pitkäaikaisesti säänneltyjä ARA-vuokra-asuntoja. Tavoitejakauaman mukaiset tontinluovutukset ja maankäyttösopimukset turvaavat säännellyn tuotannon toteutumista sekä sitä kautta kohtuuhintaisempaa asumista.

Kuvio 5. Toteutunut asuntotuotanto vuosina 2010–2022 ja asuntotuotantotavoite vuosille 2023–2024. (Aineistolähde: Helsingin kuntarekisteri ja kaupunginkanslia).

Rakentaminen jatkuu Helsingissä suuremmilla projektialueilla ja täydennysrakentamisena eri puolilla kaupunkia. Asuntoja on eniten rakenteilla Kalasataman ja Pasilan projektialueilla kesäkuun lopun tilanteessa. Asuntorakentamista keskittyy myös muun muassa Vuosaaren peruspiiriin (Kuvio 6). Asuntorakentamisen lisäksi eri puolille kaupunkia kohdennetaan muita monipuolisia kehittämistoimenpiteitä ja kaupunkiudistusalueilla Malminkartano-Kannelmäessä, Malmilla, Mellunkylässä sekä Meri-Rastilassa on aloitettu erilaisten hankkeiden toteuttaminen.

Kuvio 6. Rakenteilla olevat asunnot peruspiireittäin 30.6.2023. (Aineistolähde: Helsingin kuntarekisteri).

2.3. Kasvun paikka – Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025

Helsinki tällä valtuustokaudella ja tällä vuosikymmenellä – valinnat, ohjelmat ja painopisteet

Maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia

Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen lapsuuteen ja opinpolkuun. Laadukas varhaiskasvatus, koulutus ja opetus ovat toimivan kaupungin ja hyvän elämän perusta.

Helsingin tavoitteena on, että kaikki koulut ovat hyviä kouluja ja sujuva polku varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja toiselle asteelle toimii. Myös erikoistumiselle, erilaisuudelle ja painotetulle opetukselle annetaan tilaa.

Laadukas varhaiskasvatus ehkäisee tehokkaasti segregaatiota ja tasaa sosioekonomisia eroja lasten välillä. Helsinki nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta edelleen, erityisesti vieraskielisten keskuudessa. Helsinki panostaa suomen ja ruotsin kielen oppimiseen varhaiskasvatuksessa, jotta kaikilla lapsilla on kielelliset valmiudet aloittaa koulu sujuvasti. Varhaiskasvatusta vahvistamalla lisäämme myös kaupunkilaisten tuottavuutta ja työllisyyttä.

Laadukas varhaiskasvatus on jokaisen lapsen oikeus. Varhaiskasvatuspaikkoja lisätään tavalla, joka mahdollistaa paikan tarjoamisen läheltä kotia tai perheen kulkumatkan varrelta. Toteutetaan lähipäiväkotiperiaate. Saatavuutta vahvistetaan yksityisen hoidon tuen korotuksella ja palvelupolun digitalisoinnilla.

Helsinki tarvitsee kansainvälisiä osaajia. Huomioimme kansainvälisten lasten ja perheiden tarpeet päiväkotien, koulujen, oppilaitosten ja harrastusten toiminnassa. Mahdollisuutta englanninkieliseen opiskeluun lisätään kaikilla oppiasteilla. Varmistamme paikkojen saatavuuden kesken vuoden.

Selvitetään vieraskielisten kielenoppimisen ja opintojen tarjonnan haasteet sekä vahvistetaan reittiä koulutukseen ja työelämään. Vapaan sivistystyön roolia maahanmuuttajien kotoutumisen tukemisessa vahvistetaan.

Helsingin vetovoiman parantamiseksi perustetaan Pohjoismainen koulu (Nordiska skolan), kasvatusta- ja koulutuslautakunnan esityksen mukaisesti.

Helsinki toimeenpanee oppivelvollisuuden laajentamisen ja toimii toisen asteen koulutuksen eheän peruskoulutuspolun ja oppivelvollisuuden aktiivisena kehittäjänä. Tuetaan vieraskielisten lasten ja nuorten opintopolkua. Helsinki tekee yhteistyötä valtion kanssa sen takaamiseksi, että helsinkiläisille nuorille riittää monipuolisesti eri alojen opiskelupaikkoja omassa kotikaupungissa. Lisätään lukiopaikkoja, parannetaan lukiokoulutuksen saatavuutta alueellisesti ja varmistetaan, että lukioon pääsyn keskiarvorajat eivät nouse liian korkeiksi. Vahvistamme mahdollisuuksia oppisopimuskoulutukseen. Lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa kehitetään opiskelijoiden yksilöllistä tukea. Varmistetaan riittävä lähiopetus ja ohjaus ammatillisissa opinnoissa.

Henkilöstöpulan kestävä ratkaiseminen on avainasemassa laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumisen näkökulmasta. Helsinki laatii toimenpiteet henkilöstön saatavuuden parantamiseksi ja alkaa toteuttaa niitä valtuustokauden aikana. Varmistetaan, että pätevän henkilöstön osuus nousee varhaiskasvatuksessa ja parannetaan työoloja ja sijaisjärjestelyjä.

Koulujen perusrahoitus turvataan ja toimialalla käyttöönotettujen rahoituskriteerien vaikuttavuutta seurataan. Varmistamme, että jokainen oppilas saa tarvitsemansa tuen koulunkäyntiin ja kohdennamme tukea erityisesti sinne missä sitä tarvitaan myönteistä erityiskohtelua vahvistamalla ja kehittämällä. Vahvistamme lähikoulujen vetovoimaa. Koko kaupungin käyttämistä oppimisympäristönä jatketaan.

Selvitetään mallia pienten koululaisten vuorohoitoon.

Onnistumisen edellytyksenä ovat myös toimivat ja terveelliset tilat sekä palvelutarvetta paremmin ennakoivan ajantasaisen kaupungin väestö- ja tilatietoon pohjautuvan tila- ja palveluverkkosuunnitelman toteuttaminen. Sopimuskoulujen merkitys osana kaupungin kouluverkkoa tunnustetaan ja turvataan. Varmistetaan sopimuskoulujen peruskorjaus- ja laajentumishankkeiden sujuva eteneminen.

Hakeutuminen varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen digitalisoidaan. Analytiikkaa kehitetään ja käytetään kuntalaisten palvelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Opetuksessa ja oppimisen ympäristöissä hyödynnetään ja kehitetään teknologisia ratkaisuja.

Laaditaan strategiset tavoitteet Helsingin koulutuksen kehittämiseksi vuoteen 2030. Jatketaan harrastamisen Suomen mallin toteuttamista, jotta jokaisella lapsella olisi mahdollisuus harrastukseen.

Korkeakouluopiskelijat ovat tärkeä osa Helsingin tulevaisuutta. Helsingin tulee olla erinomainen kaupunki opiskella ja vaikuttava paikka oppia sekä kehittää itseään ja taitojaan. Rakennamme yhteistyössä korkeakoulujen, opiskelijoiden ja yritysten kanssa Helsingistä yhä parempaa opiskelukaupunkia ja innovaatiokeskittymää sekä satsaamme tieteen tekemisen edellytyksiin.

Erillisestä koronapalautumisen kokonaisuudesta osoitetaan resurssit koronapandemian aiheuttaman lasten ja nuorten oppimis- ja hyvinvointivajeen korjaamiseksi.

Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Ilmastonäkökulma otetaan läpäisevästi osaksi kaikkea päätöksentekoa hallinnonalasta riippumatta. Ilmastonäkökulma huomioidaan erityisesti kaupunkirakentamisessa, liikkumisessa ja energiaratkaisuissa. Tavoitteena on hiilineutraali Helsinki, joka saavuttaa tavoitteensa, toimii esimerkkinä ja tekee enemmän kuin osuutensa ilmastonmuutoksen torjunnassa. Keskitymme hiilineutraalisuuden tavoittelussa vaikuttavimpiin toimenpiteisiin ja haemme aktiivisesti kokonaisuuden kannalta järkeviä ratkaisuja ilmastotoimiellemme kirittämiseen sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla. Kaupunkilaisten omia mahdollisuuksia tehdä ympäristöystävällisiä valintoja arjessaan helpotetaan.

Aikaistamme Helsingin hiilineutraaliustavoitetta vuoteen 2030 ja uudistamme Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelman, jonka osana laaditaan riittävät ja uskottavat toimenpiteet muun muassa liikenteen ja rakentamisen päästöjen vähentämiseksi. Edellytetään, että Helen toteuttaa kehitysohjelman päivityksen valtuustokauden aikana huomioiden lämmityksen tiekarttatyön. Kehitysohjelmassa tulee valmistautua Salmisaaren hiilivoimalan sulkemiseen ennen vuotta 2029. Helsinki ei tee enää uusia investointipäätöksiä bioenergielaitoksista. Asetetaan hiilinollatavoite vuodelle 2040. Tavoitteen saavuttamiseksi tehdään skenaariovalmistelua, joka kartoittaa polut tavoitteeseen. Tämän jälkeen tavoitteena on hiilinegatiivisuus. Toteutetaan kunnianhimoisesti kiertotaloustiekarttaa, joka kannustaa korjaamaan, vähentää elinkaari- ja työllistää.

Etenevä ilmastonmuutos edellyttää myös sopeutumista sen vaikutuksiin. Helsinkiläisten elämänmuodon, terveyden ja omaisuuden suojaaminen turvataan. Tavoitteena on Helsinki, joka on varautunut sään ääri-ilmiöihin ja niiden välillisiin

vaikutuksiin. Ilmastonmuutokseen vaikutuksiin sopeutuminen vaatii varautumista niin lisääntyneisiin helle- ja kuivuusjaksoihin kuin voimakkaisiin sateisiin ja tulevana vuosikymmeninä jopa vedenpinnan nousuun. Tämän edellyttämiin toimiin tartutaan ja varautumisen on näytävä kaupunkisuunnittelussa sekä uudis- ja korjausrakentamisessa.

Ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi puiden ja vehreyden määrää kaupungissa lisätään. Lisätään paahteisia olosuhteita kestäviä niittyjä ja hulevesiä hallitsevia viherrakenteita, kuten puistoja ja viherkattoja. Toimiva viherrakenne mahdollistaa hulevesien hallinnan, tulvariskien minimoimisen ja vähentää lämpösaarekeilmiöitä. Huolehditaan sairaaloissa, laitoksissa ja senioriasumisessa tarpeellisista ja tarvittavista toimenpiteistä.

Helsinki suojelee ja vaalii aktiivisesti monimuotoista luontoaan. Vahvistamme metsäistä verkostoa ja niittyverkostoa. Huolehdimme siitä, että kaikilla helsinkiläisillä on vastaisuudessaakin lyhyt matka lähiluontoon. Toteutamme Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmaa kunnianhimoisesti. Luonnonsuojeluohjelman (2015–2024) mukaisesti Helsingin arvokkaimmat alueet suojellaan ja uusi luonnonsuojeluohjelma vuosille 2025–2034 valmistellaan. Strategiakaudella uusia luonnonsuojelualueita perustetaan vähintään viisi vuodessa.

Kaupungin kasvu vaatii tiivistymisen ja lähiluonnon arvojen yhteen sovittamista. Helsingin arvokkaimmille luontoalueille ei osoiteta rakentamista. Virkistys- ja luontoalueiden metsissä ja metsäisillä alueilla suunnitelmallinen monimuotoisuuden lisääminen ja metsien luontainen vanheneminen on keskeisin tavoite. Varmistetaan, että arvokkaan Keskuspuiston alueelle ei tule uutta rakentamista. Osoitetaan Vartiosaari virkistyskäyttöön. Uudelleenarvioidaan Stansvikinkallion asemakaava metsäluonnon arvojen näkökulmasta samassa yhteydessä Kruunuvuoren asemakaavan kumottujen osien kanssa. Rakennus- ja liikennehankkeissa selvitetään aina vaihtoehto säästää mahdollisimman paljon puustoa ja kasvillisuutta. Merellisen Helsingin kehittämistä jatketaan kunnianhimoisesti merellisiä yhteyksiä, rantareittejä, laitureita ja tukikohtia parantaen sekä merellistä yrittäjyyttä edistäen. Helsinki vaalii Itämeren ja sen rantoja ja vähentää päästöjä Itämereen. Jatkamme kansallisen kaupunkipuiston valmistelua.

Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistaja

Helsinki tukee erillisestä koronapalautumisen kokonaisuudesta kulttuuri- ja tapahtuma-alaa koronakriisistä selviämisessä. Samalla vahvistetaan rakenteita alan toimijoita kuullen, jotta kulttuuri- ja tapahtuma-alan toimintamahdollisuudet ovat aiempaa paremmat ja kestävätkä suhteessa mahdollisiin tuleviin kriiseihin.

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisovastuksilla luodaan edellytykset monimuotoiselle vapaa-ajan toiminnalle ja kulttuurille. Jatkamme avustusten kehittämistä, jotta nykyisten toimijoiden lisäksi esimerkiksi Tanssin talon toimijat ja uudet liikunta- ja taiteenlajit sekä taiteen vapaan kentän toimijat voivat nousta kaupungin tuen piiriin. Yhtenä keinona voidaan hyödyntää taiteen prosenttiperaatteella toteutettuja julkisia hankkeita.

Tapahtumilla on merkittävä rooli Helsingin viihtyisyyden, elinvoiman ja vetovoimaisuuden rakentamisessa. Helsinki on tapahtumallisuuden vastuullinen kehittäjä, luotettava ja innostava kumppani, toimiva tapahtumien alusta sekä suosittu kongressikohde. Ihmisten ja yritysten on mutkatonta asioida Helsingin kanssa niin pienempien kuin suurempienkin tapahtumien järjestämisessä. Helsingin pitää pystyä palvelemaan tapahtumajärjestäjiä, kuten yrityksiäkin, yhden luukun periaatteella. Tilojen ja alueiden käyttöä tapahtumiin ja kulttuuritoimintaan helpotetaan ja sääntelyä kevennetään. Helsinki parantaa kilpailuasemaansa kulttuurin ja urheilun, kansainvälisten kongressien, messujen ja muiden suur tapahtumien isäntäkaupunkina yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

Tavoitteenamme on Helsinki, jonka kulttuurielämä laajenee ja muuttuu yhä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi. Helsinki on myös suomalaisen kulttuurin kansallinen lippulaiva kulttuuritarjonnassaan. Vahvistamme asemaamme kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävien taidelaitosten kotipaikkana. Yhteenkuuluvuuden, hyvinvoinnin ja luottamuksen palauttamiseen tarvitaan tapahtumia, vahvaa kansalaisyhteiskuntaa ja taidetta. Tapahtumallisuus edistää myös kaupunkikeskusten ja niissä toimivien yritysten elinvoimaa. Helsinki Biennaali toteutetaan vuosina 2023 ja 2025. Esimerkiksi Eteläsatamasta, Makasiinirannasta, Itäkeskuksesta ja Suvilahdesta kehitetään elämyksellisiä keskuksia, joissa kulttuuri ja vapaa-aika ovat vahvasti läsnä. Jatketaan Helsingin yöelämän ja yötalouden kehittämistä.

Ainutlaatuinen kaupunkikulttuurimme on keskeinen hyvän elämän mahdollistaja. Se rakentaa Helsingin omaleimaisuutta, tekee kaupungista houkuttelevamman matkailijoille, edistää kaupunkilaisten osallisuutta, kasvattaa kulttuurista ymmärrystä, vähentää segregatiota ja edistää kaupunkilaisten sitoutumista Helsinkiin. Kulttuurin, liikunnan ja muiden vapaa-ajanpalveluiden tarjonnan on mukauduttava kaupungin kasvun mukana. Palveluita on tarjottava monipuolisesti eri puolilla kaupunkia. Kaupunkiympäristön viihtyisyyttä lisätään julkisella tilataiteella. Vahvistetaan etsivää ja jalkautuvaa nuorisotyötä. Turvataan nuorisotalojen toiminta ympäri kaupunkia.

Teemme Helsingistä lukemisen ja lukutaidon pääkaupungin. Vahvistamme kirjastojen vetovoimaisuutta ja asemaa yhteisön kohtaamispaikkana. Turvaamme lähikirjastojen alueellisen verkon. Tilojen monipuolinen käyttö mahdollistetaan ja uudet teknologiat ja mediat otetaan ennakkoluulottomasti käyttöön.

Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, jossa edellytykset liikkuvaan elämään kohenevat niin, että kaupunkilaisten terveys paranee. Jokaista helsinkiläistä ikään katsomatta kannustetaan liikkumaan matalalla kynnyksellä. Liikkuminen sisältyy jokaiseen varhaiskasvatus-, koulu- ja opiskelupäivään. Lisäämme liikuntapaikkarakentamista painottaen tilojen avointa ja tehokasta käyttöä. Kiinnitämme huomiota myös matalan kynnyksen liikkumisen mahdollistaviin elementteihin kaupunkitilassa, kuten kuntoportaisiin, ulkokuntosaleihin sekä penkkeihin ja laitureihin.

Eryteisesti koronapandemian jälkeisenä aikana on tärkeää panostaa siihen, että nuoret saadaan takaisin harrastusten pariin.

Tuetaan vapaata kansalais- ja järjestötoimintaa mahdollistamalla niille maksuttomien tai edullisten tilojen käyttö ympäri kaupunkia.

Mahdollistamme laadukkaan huippu-urheilijoiden koulutuksen ja valmennuksen ja turvaamme helsinkiläisten urheiluseurojen ja muiden järjestöjen edellytykset harrastustoiminnan järjestämiselle.

Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki

Helsinki on kaikille asukkailleen ja vierailijoille hyvä kaupunki, jossa turvallisuus ja kaikkien ihmisten yhtäläiset oikeudet toteutuvat. Helsinki on sitoutunut edistämään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia kaikessa toiminnassaan. Tavoitteena on olla kaupunki, jossa kaikki elämäntavat ja mielipiteet voivat olla sopusoinnussa.

Helsinki puolustaa jokaisen vapautta omannäköiseen elämään aina siihen asti, kun toiminta ei rajoita muiden oikeuksia samaan. Helsinki edistää julkisen tilan turvallisuutta kaikille. Helsingillä on selkeät ja tutkimukseen perustuvat tavat puuttua häirintään ja syrjintään. Helsingissä on kiusaamiselle nollatoleranssi. Vahvistamme ja laajennamme tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta. Palveluissa ja osallisuustyössä lisätään eri väestöryhmien tasavertaista kohtaamista ja kuntalaisten kykyä nähdä kaupunki muiden silmin. Helsinki vahvistaa kykyään tunnistaa, ennaltaehkäistä ja sovitella väestöryhmien välisiä ristiriitoja. Rohkaisemme helsinkiläisiä osallistumaan enenevästi vapaaehtois- ja vertaistoimintaan.

Kaupunkiympäristön ja kaupungin palvelujen suunnittelussa huomioidaan esteettömyys ja saavutettavuus. Mahdollistamme aktiivisella osallistamisella vammaisten ihmisten yhdenvertaisen osallistumisen. Panostetaan myös muistiystävälliseen kaupunkiin.

Helsinki panostaa kaikessa palvelutyössään erilaisten ihmisten kohtaamiseen. Helsinki kouluttaa sote- ja opetushenkilöstöä ja muita lapsiperheiden kanssa työskenteleviä kohtaamaan erilaisia perheitä entistä sensitiivisemmin esimerkiksi kouluttamalla henkilökuntaa tunnistamaan ja purkamaan rasismia, tunnistamaan väkivallan eri muodot ja silpomisen uhan alla olevat nuoret sekä lisäämällä vähemmistöihin kuuluvien nuorten kanssa tehtävää työtä.

Helsinki panostaa myös maahanmuuttajanaisten kielenopetukseen ja ottaa erityiseksi tavoitteekseen heidän työllisyytensä kasvattamisen.

Haluamme olla kaupunki, jolla on aktiivinen rooli maailmanlaajuisten merkityksellisten ja viheliäisten haasteiden ratkaisijana ja joka haluaa omaksua muiden kaupunkien parhaat toimintatavat. Helsinki jatkaa raportointia YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumisesta. Helsinki on tulevaisuudessa houkuttelevin kaupunki ihmisille ja yrityksille, jotka tekevät työtä koko maailman parhaaksi. Samalla me teemme omasta elämästämme entistä sujuvampaa, mukavampaa ja hauskeempaa. Helsinki on kaupunki, jossa tehdään hyvää.

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, jossa asuinalueet eivät eriydy ja kaikkialla on mahdollista elää turvallista ja viihtyisää elämää positiivisesti omaleimaisissa kaupunginosissa. Eriytymisen uhkaan tullaan määrätietoisesti puuttumaan kaupunkilaisia kuunnellen ja tutkimusyhteisöä hyödyntäen. Helsinki harjoittaa myönteistä erityiskohtelua ja torjuu eriytymistä kattavasti toimialat ylittäen – asuntopoliitiikalla ja kaavoituksella, sosiaalityöllä, koulutuksella, varhaiskasvatuksella ja vapaa-ajan toiminnalla. Eryteisesti tähän työhön panostetaan nimetyillä kaupunkiuudistusalueilla: Malminkartano-Kannelmäessä, Malmilla ja Mellunkylässä ja lisäksi Vuosaarella. Uudistuksia suunnitellaan ja viedään eteenpäin yhteistyössä asukkaiden kanssa alueen luonne ja ominaispiirteet huomioiden.

Myönteisellä erityiskohtelulla suunnataan palveluja ja investointeja alueille, jotka tarvitsevat enemmän. Julkisen tilan ja julkisten rakennusten investointeja käytetään keinona lisätä hyvinvointia ja houkuttelevuutta. Huolehditaan asumisen hallintamuotojen ja

asumisvaihtoehtojen monipuolisuudesta eri alueilla. Taide, tapahtumat, liikuntapaikat, kirjastot ja lähiluonto vahvistavat kaikkien alueiden omaleimaisuutta ja vetovoimaa asukkaille ja yrityksille.

Hyvä kaupunki on turvallinen. Keskeinen osa turvallista ja toimivaa kaupunkia on vahva pelastustoimi, jonka toiminnan edellytykset turvaamme yhdessä valtion kanssa. Ymmärrämme pelastustoimen ja ensihoidon synergian suuren kaupungin turvallisuuden edistämiseksi. Huolehdimme laajasta kaupunkitasoisesta varautumisesta ja luomme pohjan monimuotoiseen toimintakykyyn eri tilanteissa.

Toimiva ja kaunis kaupunki

Kestävä kasvu perustuu pitkäjänteiseen kaavoitukseen ja kaupunkisuunnitteluun. Tasapainoinen kaupunkikehittäminen tekee mahdolliseksi asukasmäärän ja kaupunkiviihtyvyyden kasvun, joka on edellytys myös taloudelliselle toimeliaisuudelle ja sitä kautta yhteisille investoinneille, joilla luodaan viihtyvyyttä ja kauneutta.

Kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiirteet. Helsinkiä kehitetään raideliikenteen verkostokaupunkina, ja tuloksena on kasvun ja tiivistymisen mahdollistava kiinnostava ja elinvoimainen eri tyyppisten kaupunginosien verkosto. Täydennysrakentamista toteutetaan erityisesti raideliikenteen varrella ja asemien ympäristöissä. Kaupunkiympäristön laatua parannetaan. Ydinkeskustan lisäksi panostetaan myös muihin aluekeskuksiin, kuten Itäkeskukseen.

Alueiden tasapainoista kehitystä edistetään panostamalla kaupunkiudistusalueisiin, monipuoliseen asuntotuotantoon ja kaupunkiympäristön viihtyisyyteen. Asuntorakentamisprosessin sujuvoittamisen toimenpiteet toteutetaan. Toteutetaan voimassa olevan asumisen ja maankäytön ohjelman (AM-ohjelma) linjauksia. Yleiskaavan toteuttamisohjelma päivitetään.

Kunnianhimoisen kaupunkirakentamisen, uusien asuinalueiden ja täydennysrakentamisen tulee olla tasapainossa lähiluonnon kanssa. Tavoitteena on asuntotuotannon kasvun nopeutuminen AM-ohjelman mukaisesti, asumiskustannusten nousun hillintä, tasapainoisten kaupunginosien luominen ja asumistiheyden nousu.

Rakentamisinvestointien yhtenä tavoitteena on vähentää alueiden eriytymistä ja lisätä helsinkiläisten kaikkialla kokemaa viihtyisyyttä. Tämä tarkoittaa investointeja puistoihin, leikkipuistoihin ja liikuntapaikkoihin. Kaupungin palveluiden, kuten koulujen, sosiaali- ja terveystalusten, kirjastojen ja liikuntamahdollisuuksien, pitää pysyä mukana alueiden väestöpohjan ja asuntorakentamisen rytmissä ja mittakaavassa taloudellisesti kestävällä tavalla.

Helsinki suunnittelee ja rakentaa vetovoimaista, viihtyisää ja kaunista kaupunkitilaa niin uusille kuin vanhoille alueille. Hyvä kaupunkitila kutsuu eri-ikäisiä ja eritaustaisia ihmisiä kohtaamaan kaupungissa läpi vuoden, hyvä kaupunkitila tekee mahdolliseksi viihtymisen ja oleilun, luo paikan kaupallisille palveluille ja toimii julkisen toiminnan näyttämönä. Strategiakaudella kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että viihtyisän kaupunkitilan perusedellytyksistä, kuten puistojen ja katujen siisteydestä, pidetään huolta kaikkialla Helsingissä.

Helsingin kaupungilla on vahva rooli Helsingin maankäytön suunnittelussa ja ohjaamisessa. Kaupunki edistää kaavoituksen keinoin sosiaalisesti, taloudellisesti ja myös ekologisesti kestävä kehitystä. Kumppanuuskaavahankkeissa maankäyttöä suunnitellaan yhteistyössä kaupungin ja maanomistajan kanssa. Kaupunki asettaa kumppanuushankkeille aina selvät reunaehdot. Lupaprosessien ja rakennusvalvonnan toimintaa sujuvoitetaan.

Tavoitteena on toimiva ja kaunis kaupunki, jonka rohkeat investoinnit tukevat tulevaisuuden väestö- ja talouskasvua ja sitä kautta myös kaupunkitalouden tulopohjaa.

Muotoilu on entistä systemaattisemmin osa palvelujen käyttäjälähtöistä uudistamista ja kaupunkiorganisaation tuottavuuden lisäämistä. Muotoilua hyödynnetään kaupunkiyhteisissä hankkeissa ja ennakointityössä. Helsinki vahvistaa edelleen profiiliaan designkaupunkina ja on aktiivinen kumppani niin kaupungeille kuin alan yrityksille ja korkeakouluille. Helsinki tunnistaa muotoilun ja arkkitehtuurin merkityksen hyvinvoinnille, paremman kaupunkilaiskokemuksen tuottamiselle ja kaupungin brändille. Julkisen kaupunkitilan vetovoimaa lisätään oivaltavan suunnittelun ja kokeilujen keinoin. Viedään päätökseen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma.

Design on Helsingille kansainvälisesti merkittävä erottautumistekijä ja keskeinen työkalu kehittää kaupunkia. Työtä tuetaan edistämällä uutta arkkitehtuuri- ja designmuseota. Taiteen saatavuutta ja kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksia parannetaan erityisesti myös kantakaupungin ulkopuolella. Laaditaan kiinteistöstrategian puitteissa toimintamalli historiallisten arvorakennusten kunnostamiseksi.

Helsingin keskusta on Suomen suurin työpaikkojen, palveluiden, viihtymisen ja kulttuurin keskittymä, jolla on ainutlaatuinen rooli koko maan taloudessa. Keskusta on voimavara, johon Helsingin tulee investoida määrätietoisesti. Teemme keskustasta

houkuttelevamman, saavutettavamman ja toimivamman. Teemme tätä yhdessä asukkaiden ja keskusta-alueen elinkeinoelämän ja yritysten kanssa.

Käynnistämme keskustan elinvoimaprojektin, jossa panostetaan käveltävään ja viihtyisään kaupunkitilaan. Suunnitellaan kävelykeskustan kehitystä nojautuen viime kauden valmisteluun ja tuodaan ehdotus päätöksentekoon. Edistetään keskustan työpaikkojen ja palveluiden määrän ja intensiteetin kasvua, tapahtumien edellytyksiä sekä kulttuurin ja taiteen näkymistä ja kuulumista keskustassa. Projektissa lisätään keskustan puistojen viihtyisyyttä ja strategiakaudella käynnistetään Kaisaniemen puiston kunnostaminen. Hyödynnetään keskustan elinvoimaselvitystä pohjatietona projektiin ja huomioidaan houkuttelevuus eri vuodenaikoina.

Keskustan elinvoimaprojektiin kuuluu olennaisesti liikennejärjestelyiden kehittäminen keskustan elinvoiman kasvua tukeväksi. Selvitämme aina kaupungin keskustan saavutettavuuteen vaikuttavien liikennehankkeiden kokonaisvaikutuksen. Toteutetaan ratkaisuja, joilla voidaan saada maanalaisia pysäköintilaitoksia nykyistä tehokkaammin käyttöön. Samalla huolehditaan huolto- ja jakeluliikenteen sujuvuudesta ydinkeskustassa. Jatkamme katu- ja kaivutöiden haittojen minimoimiseen tähtäävää hanketta.

Älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta

Kasvavan Helsingin liikenne suunnitellaan aina yhdessä maankäytön kanssa. Maankäyttöä kehitetään Helsingissä siten, että liikenne on järjestettävissä kestäväällä tavalla niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin ekologisesti. Tiivistyvän kaupungin liikennejärjestelmän riittävä kapasiteetti ja toimivuus varmistetaan suunnittelemalla kaikki kulkumuodot ja huomioimalla niiden kytkytyminen toisiinsa. Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan.

Helsinki on kaupunki, joka käyttää kaupunkitilaa kaupunkilaisten kannalta tehokkaasti ja järkevästi, tehden tilaa ihmisten erilaisille tarpeille. Tulevaisuuden ihmisten tarpeista lähtevää älyliikennettä voidaan mahdollistaa jatkamalla investointeja liikennetiedon ja -hallinnan digitalisointiin sekä kaupalliset liikennepalvelut mahdollistavaan älykkääseen liikenneinfrastruktuuriin.

Raideliikenteen verkostokaupungin toteuttamista jatketaan edistämällä pikaraitiotiehankkeiden suunnittelua ja toteutusta.

Laaditaan toimenpidekokonaisuus sähköautoiluinfrastruktuurin vahvistamiseksi tavoitteena vähentää polttomoottoriautojen määrää kaupunkialueella. Riittävät sähköautojen latausmahdollisuudet edistävät keskustan ja keskustojen toimivuutta ja ilmastotavoitteiden saavuttamista. Jatketaan fossiilisista polttoaineista luopumista joukkoliikenteessä. Pidetään helsinkiläisten joukkoliikennelippujen hinnat kohtuullisina. Parannetaan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Toteutamme pyöräliikenteen kehittämisohjelmaa määrätietoisesti. Vauhditamme baanaverkon ja kantakaupungin tavoiteverkon rakentamista.

Jatketaan askeleittain siirtymistä kohti markkinaehtoista pysäköintipolitiikkaa. Varmistetaan pysäköintimahdollisuuksien riittävyys asukas-pysäköinnissä sekä liityntä-pysäköinnissä.

Jatkamme satamatoimintojen sijoittamisesta tehtyjen päätösten toteuttamista.

Helsinkiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Helsingissä jokaisen, iästä ja terveydentilasta riippumatta, tulee voida elää hyvää elämää.

Helsingin tavoitteena on perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon sujuva hoitoon pääsy. Tässä käytetään hyväksi digitalisaatiota, työnjaon kehittämistä, moniammatillista yhteistyötä, tarvittaessa palveluseteliä ja yksityisen palvelutuotannon hyödyntämistä. Varmistetaan henkilöstön riittävyys sosiaali- ja terveystalouksissa.

Toteutetaan toimivat, ajanmukaiset ja esteettömät perhekeskukset, seniorikeskukset ja terveys- ja hyvinvointikeskukset. Suunnitellaan niitä yhdessä palveluiden käyttäjien ja henkilökunnan kanssa. Huomioidaan palvelu-verkkoa kehitettäessä helsinkiläisten ja kaupungin alueiden erilaiset lähtökohdat ja tarpeet. Samalla varmistetaan palveluiden saatavuus riittävän lähellä. Lisätään jalkautuvaa kotiinvietyä palvelua, parannetaan ennakoivaa otetta, hoidon jatkuvuutta sekä hoitosuhteiden pysyvyyttä paljon palveluita tarvitsevilla. Helsinki kehittää ruotsinkielisiä palveluita tavoitteena laadukkaat ja saumattomat palvelut myös ruotsiksi. Helsinki ottaa palveluja suunnitellessaan ja toteuttaessaan paremmin huomioon eri ikäiset palvelujen käyttäjät. Ikäihmisten hyvinvoinnista pidetään huolta ja ikääntynyt väestö nähdään voimavarana. Arvokas vanhuus on helsinkiläisten oikeus. Varmistetaan pitkäaikaisasumisen tarpeen arviointiprosessin toimivuus ja paikkojen riittävä määrä. Kotihoidon laatua ja monipuolisuutta kehitetään. Omaishoidon merkitys ja arvo kasvavat väestön ikääntyessä. Kaupunki huolehtii omaishoitajien jaksamisesta ja tuesta.

Helsinki vahvistaa digitaalisten sosiaali- ja terveystalouksien tarjontaa ja antaa digitaalisten sote-palveluiden palvelulupauksen. Palveluiden käyttämisestä tulee tehdä asiakaslähtöisempää ja mahdollisimman sujuvaa erilaisten helsinkiläisten näkökulmasta. Digitalisaation tulee tukea tätä kehitystä.

Helsinki ottaa terapiatkuun käyttöön vuonna 2022: lisäämme varhaisen vaiheen mielenterveyspalvelujen ja lyhyt psykoterapian saatavuutta ja saavutettavuutta, laajennamme matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita ja jatkamme lasten ja nuorten mielenterveyspalveluketjun parantamista yhteistyössä HUS:n kanssa. Myös vahvempaa psykiatrista ja monialaista hoitoa tarvitsevien hoitomahdollisuuksista huolehditaan.

Valmistellaan myös toimenpidekokonaisuus, joka puuttuu kasvavaan päihteiden käyttöön inhimillisesti ja laaja-alaisesti sekä vähentää päihteiden aiheuttamia haittoja ja huumekuolemia.

Vahvistetaan päihdepalveluja niin, että huumeriippuvuudesta kärsiville on tarjolla riittävästi, helposti ja nopeasti saavutettavia palveluita. Erityisesti nuorten on saatava apua välittömästi.

Helsinki on sitoutunut vähentämään asunnottomuutta. Kaupungin tavoitteena on asunnottomuuden poistaminen vuoteen 2025 mennessä. Tehdään tarvittavat panostukset asunnottomuuden torjuntaan, tuetun asumisen ja muiden olemassa olevien palveluiden lisäksi kaupungin omaa vuokra-asuntokantaa hyödyntäen. Vähennetään huono-osaisuutta ja kehitetään etsivää sosiaalityötä, kuten etsivää lähityötä ja aikuissosiaalityötä.

Tuetaan perheitä monialaisesti. Panostetaan varhaiseen ja laaja-alaiseen tukeen. Tehdään Helsingistä paras kaupunki perustaa perhe: kehitämme raskauteen ja synnytykseen liittyviä palveluita perheitä kuunnellen sekä tarjoamme vauvaperheille varhaista matalan kynnyksen tukea esimerkiksi kotipalveluina. Tuetaan yhden vanhemman perheiden jaksamista. Tavoitteena on ehkäistä ongelmien kasautumista ja lastensuojelun tarvetta. Pyrkimyksenä on, että lastensuojelun asiakasmäärän kasvu saadaan pysähtymään ja kääntymään laskuun. Jatketaan eriarvoisuuden vähentämiseen ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn tähtäävän Mukana-ohjelman vaikuttavia toimenpiteitä.

Varmistetaan peruspalveluiden toimivuus vahvistamalla monituottajamallin käyttöä. Hyödynnetään erityisesti koronapandemian aiheuttamien hoitojonojen purussa tarvittaessa myös yksityistä palvelutuotantoa ja palveluseleitä.

Osoitetaan erillisestä koronapalautumisen kokonaisuudesta resurssit hoito- ja palveluvelan korjaamiseksi.

Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Taloudellinen kestävyys edellyttää kaupunkipäättäjiltä kaukokatseisuutta ja johdonmukaisuutta. Kaupungin elintärkeiden palvelujen rahoitus on järjestettävä vastuullisesti.

Pyrimme edistämään helsinkiläisten kotitalouksien vahvaa omaa taloutta sekä Helsingin kaupungin vahvaa taloutta. Reunaehdot kaupungin taloudelle asettavat monet muutokset, kuten sote-uudistus, ikääntyneiden ja nuorten määrän kasvu, välttämättömät ilmastotoimet sekä yhä moninaisemman kaupungin palvelutarpeet.

Käyttötalousmenojen kasvu sidotaan kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä kaupunkiorganisaationa itsellemme asettamaan tuottavuustavoitteeseen, joka on vuonna 2022 0,3 prosenttiyksikköä ja sen jälkeen 0,5 prosenttiyksikköä. Kustannustason muutosta kuvaa peruspalvelujen hintaindeksi. Väestönkasvun osalta kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalveluiden väestönkasvua kuvaavana parametrina käytetään ikäryhmäkohtaista kasvua ja muutoin väestön kokonaisuudesta.

Sitoudumme valtuustokauden alussa käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteeseen. Vuosittaiset talousarviot eivät ylitä vastuuperiaatteen mukaista menotasoa. Takaamme laadukkaat palvelut myös jatkossa. Vastuuperiaatteeseen nojautumalla vältämme sen, että kulloinenkin suhdannetilanne johtaa menotalouden epätarkoituksenmukaisiin kasvu- tai säästöliikkeisiin.

Käynnistetään sellaisten konkreettisten uudistusten suunnittelu ja toimeenpano, jotka tuovat lisää tehokkuutta, tuottavuutta, taloudellista liikkumavaraa ja voimavaroja kaupungin toimintaan. Tätä varten käydään läpi kaupungin ja kaupunkikonsernin liikelaitokset ja muut yksiköt ja yhteisöt, niiden toiminnan tehokkuus ja tilankäyttö. Toimilla tavoitellaan vähintään 50 miljoonan euron vuosittaista hyötyä vuoteen 2025 mennessä.

Tuottavuuskokonaisuuksista syntyvää saavutettua ja tehtyihin päätöksiin perustuen luotettavasti arvioitua liikkumavaraa kohdennetaan vuosittain talousarviopäätöksen yhteydessä tuottavuustavoitteen kattamiseen ja palveluiden parantamiseen.

Haemme kaupungin menoihin liikkumavaraa pyrkimällä entistä kunnianhimoisemmin tehokkuuteen ja parempaan panos-tuotos-suhteeseen kaupungin kaikessa omassa toiminnassa ja palvelutuotannossa.

Tämä edellyttää hyvää johtamista samoin kuin kaupunkiorganisaation kehittymistä. Hallinnollisten rakenteiden tulee edistää, ei rajoittaa kaupungin tavoitteiden saavuttamista. Laskemme ja julkistamme jatkossakin kattavasti kaupungin oman palvelutuotannon kustannukset kaupunkikonsernin kaikissa osissa.

Helsinki on viime vuosina lisännyt investointejaan rohkeasti. Vastedeskin rohkea kasvu ja investoinnit luovat edellytykset vahvalle kaupunkitaloudelle. Parannamme kykyämme investointien kaupunkitaloudelliseen arviointiin ja ohjaamme investointeja

kokonaisuutena. Kokonaisinvestoinnit mitoitetaan rahoituksellisesti kestäväälle tasolle toiminnan ja investointien rahavirran sekä lainakannan kasvun näkökulmasta. Toiminnan ja investointien rahavirta voi olla alijäämäinen valtuustokauden aikana yhteensä enintään julkisen talouden suunnitelmassa ja kuntatalousohjelmassa paikallishallinnolle asetetun alijäämätavoitteen verran.

Kehitetään tilavuokrien määräytymisperiaatetta siten, että peruskorjauksista aiheutuvat korotukset vastaavat tarkemmin peruskorjausten tosiasiallista elinkaarikustannusta, jotta vältämme vuokrien liian voimakkaasta noususta johtuvan palveluiden heikkenemisen.

Sote-uudistus siirtää verotuloistamme lähes kaksi kolmasosaa vuosittain tästä eteenpäin. Helsingin kaupungin talouden liikkumavara kapenee, koska tulevaisuuden veropohja on uudistuksen vuoksi aiempaa pienemmältä osin kaupunkimme omassa käytössä.

Helsingin tulee olla kaupunki, joka vaurastuu ja luo edellytyksiä asukkailleen parantaa omaa taloudellista asemaansa. Nojautumme kaupungin talouden suunnittelussa aikaisempaa laajempaan tutkimukselliseen ja yliopistolliseen talusasiantuntemukseen. Työn kannustinten ja kaupunkilaisten henkilökohtaisen talouden ylläpitämiseksi pidättäytydään kunnallisveron korotuksista.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi rahoitetaan yleiskatteellisella valtion rahoituksella ja eriytetään talousarviossa lainsäädännön mukaisesti omaksi kokonaisuudekseen. Helsinki pyrkii turvaamaan helsinkiläisten laadukkaat sosiaali- ja terveystaloudet myös jatkossa ja vaikuttaa aktiivisesti valtionrahoituksen kehittämiseen.

Jatketaan linjausta, jonka mukaan luovutaan sellaisista kiinteistöistä, jotka eivät ole kaupungin omassa käytössä.

Koronapandemiasta toipumiseen varataan yhteensä 65 miljoonaa euroa kaupunginhallituksen käyttövaroihin vuosille 2022 ja 2023. Toipumispaketin varoja voidaan käyttää koronapandemian aiheuttamiin jälleenrakennustarpeisiin. Paketti jakaantuu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja sosiaali- ja terveystoimialan kesken.

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Helsingin kaupunki toteuttaa hyvää henkilöstöpolitiikkaa ja tavoitteenamme on henkilöstön työhyvinvoinnin ja viihtyvyyden kasvu. Samaan aikaan tavoittelemme tuottavuuden ja kilpailukykyyn nousua.

Helsingin kaupunki ja koko kaupunkikonserni toimivat laajenevassa kaupungissa ja Helsingin kaupungin palvelutuotannon henkilöstömäärän ennakoidaan kasvavan. Siksi kaupunki voi toimia houkuttelevana työnantajana, joka tarjoaa monenlaisia kiinnostavia urapolkuja ja vakaita palvelussuhteita. Helsingin kaupunki ei irtisano tai lomauta henkilöstöä muutostilanteissa, kun henkilöllä on valmius siirtyä osaamistaan ja kokemustaan vastaaviin uusiin tehtäviin. Kaupunki kannustaa osaamisen jatkuvaan kehittämiseen, työkiertoon ja monipuoliseen urapolkuun. Työtehtävien lakatessa kaupunki tarjoaa uusia tehtäviä ja tarvittaessa muuntokoulutusta.

Kaupungin johto tapaa henkilöstöjärjestöjä säännöllisesti.

Helsingin kaupunki haluaa olla houkutteleva työnantaja ja hyvän henkilöstöpolitiikan toteuttaja. Kaupunki käynnistää ja jatkaa tehokkaita toimia henkilöstöpulan kääntämiseksi: Parannetaan Helsingin kaupungin veto- ja pitovoimaa työnantajana ja työoloja ottaen koko henkilöstö mukaan. Vastaamme työvoiman saatavuuden ongelmaan ja jatkamme palkkakehitysohjelmia.

Helsingin kaupungille ruotsin kielen taitoisen työvoiman saatavuus on haaste. Kaupunki panostaa siksi henkilöstönsä ruotsin kielen koulutukseen sekä kehittää rekrytointipalveluja turvataksaan henkilökunnan saatavuuden. Panostamme henkilöstön saatavuuteen entistä enemmän myös yhteiskunnallisen vaikuttamistyön, muuta kuin suomea ja ruotsia puhuvien työntekijöiden rekrytointiin sekä monimuotoisuuden lisäämisen näkökulmasta. Työperäistä maahanmuuttoa edistetään ja tunnustetaan ulkomailla hankittu koulutus ja kokemus nykyistä paremmin.

Tiivistämme entisestään yhteistyötä TE-palveluiden, korkeakoulujen, oppilaitosten, yritysten sekä muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa työvoimapulan korjaamiseksi.

Nostamme tuottavuutta yksilöllistä suoritusta ja ryhmäsuoritusta palkitsemalla. Kehitämme johtamista ja esimiestyötä määrätietoisesti, palkiten hyvistä suorituksista ja puuttuen nopeasti mahdollisiin ongelmatilanteisiin.

Tuemme Helsingin kaupungin ja kaupunkikonsernin henkilöstön uramahdollisuuksia ja urakiertoa kaupungin ja kaupunkikonsernin sisällä. Luomme henkilöstölle urapolkuja ja kasvun mahdollisuuksia Helsingin kaupungin sisällä, ja kohdennamme henkilöstöä sinne, missä sitä eniten tarvitaan. Mittaamme onnistumistamme jatkuvasti kaupunkilaisten kokemuksena siitä, kuinka hyvin yhteistyö kaupungin sisällä eri toimijoiden kesken toimii ja kuinka vaikuttavasti tuotamme palveluja.

Helsingin kaupunki voi suurena työnantajana myös tarjota monille työntekijöilleen työsuhteasuntoja, jotka ovat kaupungillemme yksi keino vastata rekrytointihaasteisiin.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Kehitämme jatkuvasti Helsingin kaupungin organisaation palveluasennetta ja -osaamista. Etsimme ratkaisuja kaupunkilaisten ja yritysten haasteisiin sekä panostamme läpinäkyvään, tasapuoliseen, nopeaan ja ennakoitavaan palveluun kaikilla toimialoilla ja kaikissa kaupungin palveluissa.

Helsinkiä johdetaan tiedolla ja osaamista kohdentamalla. Laadukkaalla, yhteensopivalla datalla sekä analytiikalla ennakoidaan asiakastarpeita, toimitaan vaikuttavammin ja tehostetaan toimintaa. Tarkemman asiakasymmärryksen avulla palveluja voidaan kohdentaa sinne, missä niitä eniten tarvitaan.

Helsinki tekee aktiivista yhteistyötä korkeakoulujen ja yritysten kanssa tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa ja nojautuu parhaaseen riippumattomaan tutkijaosaamiseen omaa toimintaansa uudistaessaan. Palveluita tai toimintatapoja uudistettaessa mahdollistetaan aito tutkimusasetelma, jotta saadaan luotettavaa tietoa toimenpiteiden vaikuttavuudesta. Kaupungin keskeisiin uudistushankkeisiin kutsutaan mukaan tutkijoita.

Koko kaupungin palvelutuotanto on kasvavassa määrin riippuvainen digitaalisista ratkaisuista. Digitalisaatio mahdollistaa entistä kestävämmän kaupungin, joka pystyy ennakoimaan ja vastaamaan muutokseen ja kriiseihin, kuten ilmastokriisiin. Tavoitteenamme on palvelutuotannon tuottavuuskasvu, joka näkyy palvelujen paranemisena tai säästyvinä menoina. Kaupungin taloushallinnon automatisointi ja toimintamenojen läpinäkyvyys nostetaan vähintään samalle tasolle kuin muissa pääkaupunkiseudun kaupungeissa.

Tavoitteena on, että kaupungin tarjoamat palvelut ovat helposti saatavilla ajasta ja paikasta riippumatta. Sähköiset palvelut ovat ensisijaisia aina kun kaupunkilainen tai yritys haluaa ja kykenee niitä käyttämään, ja ne ovat käytettävissä kattavasti kaikkina viikoppäivinä ja vuorokaudenaikoina. Palveluita ja prosesseja automatisoidaan ja uusia itsepalveluita kehitetään aina kun se on perusteltua. Uusien ennakoivien ja ongelmia ennaltaehkäisevien palveluiden kehittämistä vauhditetaan. Helsinki ylläpitää myös laadukkaita ruotsinkielisiä palveluita.

Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää henkilöstön ja kaupunkilaisten jatkuvaa osaamisen kehittämistä

Avoin Helsinki viestii ja toimii vuorovaikutteisesti. Helsinki vahvistaa osallisuutta ja vuorovaikutteisuutta kaikessa kaupungin toiminnassa edistämällä avointa toimintakulttuuria ja vuorovaikutteisia toimintatapoja sekä hyödyntämällä asukkailta ja yrityksiltä saatua palautetta. Kaupunki kutsuu aktiivisesti kaupunkilaisia, yrityksiä ja yhteisöjä mukaan osallistumaan ja vaikuttamaan kaupungin palveluihin, päätöksentekoon, toimintaympäristöön, omaan asuinalueeseen ja huolehtii myös kaikkien osallisuutta tukevista rakenteista. Helsinki edistää viestinnän ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien monikanavaisuutta, monimuotoisuutta ja monikielisyyttä huomioiden myös asuinalueiden väliset erot.

Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille

Helsinki on houkutteleva ja vetovoimainen niin kansainvälisille osaajille ja heidän perheilleen kuin muualta Suomesta muuttaville. Otamme entistä aktiivisemmän roolin ulkomaisten yritysten, yrittäjien ja työntekijöiden houkuttelussa ja Helsinkiin asettautumisen tukemisessa. Helsingin kaupungin sekä monien yritysten onnistuminen rekrytoinnissa edellyttää, että kaupunkimme tarjoaa myös englanninkielisiä palveluita. Kasvatamme vieraskielistä toimintaamme kouluissa ja päiväkodeissa ja kehitämme digitaalisten palveluiden saatavuutta myös vieraskielisille. Tuemme ulkomaisten työntekijöiden puolisoiden työllistymistä ja kansainvälisten opiskelijoiden kiinnittymistä alueen elinkeinoelämään.

Vetovoimainen kaupunki houkuttelee myös matkailijoita. Kehitämme Helsingistä maailman kestäväntä ja älykkäintä matkailukohdetta.

Varmistamme osaavan työvoiman ja korkean osaamisen saatavuuden uudistamalla rekrytointikäytäntöjämme, lisäämällä kielikoulutusta ja laajentamalla oppisopimuskoulutusta. Tiivistämme yhteistyötämme alueen korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa ja kannustamme toimialoja vahvistamaan alakohontaista yhteistyötä tutkijoiden ja koulutustarjoajien kanssa.

Päivitämme elinkeinopoliittiset painopisteemme. Vahvistamme ja kehitämme asemaamme yhtenä Euroopan parhaana innovaatioympäristönä, startup-keskuksena ja uusien elinkeinojen kehtona. Kasvatamme taloudellista toimeliaisuuttamme ja tavoittelemme elinkeinojen ja ammattien monipuolistumista. Helsingin tulee olla houkutteleva ympäristö testata uusia ratkaisuja kaupunkiympäristössä. Käytämme innovaatiokilpailuja, -rahastoja ja muita vastaavia työkaluja vaikuttavasti.

Nimeämme erityiset työpaikkakeskittymät ja varmistamme niiden houkuttelevuuden myös kaavoituksen ja liikennesuunnittelun keinoin ottaen huomioon myös esikaupunkialueet. Huolehdimme, että Helsingissä on jatkossakin tarjolla markkinalähtöistä kysyntää ja yritysten tarpeita vastaavia sijoittumismahdollisuuksia erilaiselle yritystoiminnalle ottaen huomioon myös luovat alat ja tuotannollisen toiminnan. Kehitämme kaupungin keskustaa tiiviissä yhteistyössä alueella toimivien yritysten kanssa. Luomme ohjelman, jolla houkutellaan kansainvälisiä investointeja Helsinkiin. Vahvistamme kaupungin ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä, tuemme korkeakoulukampusten kehittymistä vahvoiksi innovaatio- ja osaamiskeskittymiksi, jatkamme startup-keskittymä Maria01:n ja Helsinki Health Capitalin toimintojen kehittämistä.

Helsinki on yritysmyönteinen kaupunki, jossa palveluhenkisyys on toteutuu kaikilla toimialoilla ja välittyy kaikille toimijoille yhtenäisesti. Parannamme kaupungin ja elinkeinoelämän yhteistyötä ja vahvistamme vuoropuhelua päätösten valmisteluvaiheessa. Kaupunkitilaa käytetään joustavasti asumisen ja liiketoiminnan välillä. Vahvistamme yritysmyönteistä kokeilukulttuuriamme ja painotamme ratkaisukeskeisyyttä – Helsinki on mahdollistaja.

Tavoitteenamme on olla kaupunki, joka nostaa työllistymisen todennäköisyyttä työllisyyspalvelujen siirtyessä kunnille. Työllisyyspalvelut järjestetään kaikkia Helsingin resursseja hyödyntäen. Asetamme Helsingille oman työllisyystavoitteen ja nostamme työllisyysastettamme kaupungilla käytettävissä olevin keinoin. Luomme aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpidekokonaisuuden, joka sisältää esimerkiksi kotoutumispalveluiden ja ammatillisen koulutuksen hyödyntämisen sekä osatyökykyisten työllistämisen. Otamme käyttöön uusia keinoja työllistämiseksi ja etsimme ratkaisuja erityisesti nuorten ja maahanmuuttajien työllisyyden nostamiseen. Haemme yhteisiä ratkaisuja työllisyyden hoitoon yli kuntarajojen.

Kansallista edunvalvontaa ja kansainvälistä yhteistyötä Helsingin kehittämisessä

Helsingin kaupunki on aktiivinen kansainvälinen toimija. Hyödynnämme kansainvälistä toimintaa kaupungin strategisten tavoitteiden edistämiseksi sekä Helsingin vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamisessa ja kehitämme entistä vahvempaa Helsinki-brändiä kansainvälistä tunnettuutta ja houkuttelevuutta vahvistamalla erityisesti kansainvälisten osajien, investointien ja vierailijoiden näkökulmasta.

Helsinki etsii aktiivisesti toimintansa ja tavoitteidensa toteutumisen tueksi globaalisti parhaita käytäntöjä ja ratkaisuja. Helsinki myös kantaa globaalin vastuunsa jakamalla omia parhaita käytäntöjään ja oppejaan muille kaupungeille.

Helsinki seuraa aktiivisesti verrokki- ja kumppanikaupungeissaan tapahtuvia ilmiöitä sekä hyödyntää omassa toiminnassaan ennakoivasti muiden opit. Kansainvälisiä kumppanuuksia rakennetaan tarveperusteisesti; parhaat yhteistyökumppanit voivat teemasta ja tavoitteista riippuen löytyä muista eurooppalaisista kaupungeista tai Euroopan ulkopuolelta. Kaupunkien ja kaupunkiverkoston lisäksi toimivia kumppanuuksia etsitään kansainvälisistä organisaatioista.

Helsinki valvoo kaupungin ja kaupunkilaisten etuja tavoitteellisesti niin kansallisilla kuin kansainvälisillä foorumeilla. Tavoitteena on kokoaan suurempi Helsinki maailmalla ja aktiivinen valtakunnallinen vaikuttaja.

Kansainvälisessä edunvalvonnassa keskitytään erityisesti Helsingin taloudellista elpymistä, julkisten palvelujen kehittämistä, digitalisaatiota, ilmastonmuutoksen hillintää sekä alueellisia innovaatioekosysteemejä tukeviin ja edistäviin toimenpiteisiin. Helsinki käy kansainvälisesti ja EU-tasolla aktiivista kaupunkipoliittista keskustelua ennakoivasti ja konkreettisten ehdotusten avulla. EU-rahoitusten kotiuttamisessa varmistetaan määrän lisäksi se, että EU-hankkeet tukevat Helsingin strategisten tavoitteiden toteutumista. Helsinki haluaa myös edistää EU-varojen vastuullista käyttöä. Kansallisen edunvalvonnan erityisiä painopisteitä ovat osaavan työvoiman saatavuus, työllisyys ja kaupungin taloudellisten toimintaedellytysten turvaaminen erityisesti varmistamalla riittävä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen rahoitus. Kaupunki edistää valtion kanssa koulutustarjonnan lisäämistä pääkaupunkiseudulla erityisesti työvoimapolusta kärsivillä alueilla. Lisäksi varmistetaan, että kaupungin kyky kantaa laaja-alaista vastuuta kestävästä kasvusta ja investoinneista sekä asukkaiden hyvinvoinnista säilyy myös sote-uudistuksen jälkeen. Kansallisen päätöksenteon tulee olla pitkäjänteistä ja tunnistaa aiempaa paremmin Helsingin ja suurten kaupunkien kasvava rooli, merkitys ja erityiset haasteet.

2.4. Strategian toteutuminen – mittarit ja seuranta

Strategian tavoitteet

Kaupunkistrategia kytkee 2020-luvun tärkeimmät valinnat ja painopisteet osaksi kaupungin arkea. Se auttaa suuntaamaan kaupungin organisaatioiden, palveluiden ja työntekijöiden tekemistä kohti yhteisiä tavoitteita. Kaupunkistrategian etenemisestä toteutetaan läpinäkyvää seuranta kaupunkilaisille, kaupungin henkilöstölle ja johdolle.

Keskeisimmät strategian seurattavat tavoitteet ja ohjelmat muodostavat tärkeän lähtökohdan kaupungin toimialojen tarkemmalle vuosittaiselle toiminnan ja tavoitteiden suunnittelulle. Kaupunkistrategiaa toteutetaan osana kaupungin toimialojen ja palveluiden päivittäistä työtä.

Strategian seuranta ja toteutus

Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus seuraavat strategian keskeisiä tavoitteita määritellyissä seurantapisteissä: valtuustokauden puolivälissä ja lopussa. Helsingin kaupunginvaltuutetuille tarkoitettu valtuustoseminaari järjestettiin 15.–16.6.2023. Seminaari oli valtuustokaudelle 2021–2025 hyväksytyn Kasvun paikka -kaupunkistrategian toteutumisen puolivälitarkastelu.

Lisäksi kaupunkistrategian keskeisiä onnistumisia, haasteita ja vaikutuksia seurataan säännöllisesti kaupungin johtoryhmässä osana talouden ja toiminnan seurantaa.

Kuluvalla valtuustokaudella kaupunkistrategiaa edistetään viidessä poikkihallinnollisessa ohjelmaryhmässä

- Vastuullinen ja kestävä talous: varmistetaan sellaisten konkreettisten uudistusten suunnittelu ja toimeenpano, jotka tuovat lisää tehokkuutta, tuottavuutta, taloudellista liikkumavaraa ja voimavaroja kaupungin toimintaan.
- Kunniahimoinen ilmastovastuu: varmistetaan strategian mukaiset, riittävän kunniahimoiset ja fokusoidut toimet ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.
- Viihtyisä kaupunki: varmistetaan strategian mukaisesti kaupunkitilan ja kaupunginosien houkuttelevuus, toimiva arki ja turvallisuus.
- Segregaation ehkäiseminen: varmistetaan riittävät kaupunkiyhteiset toimet kaupunkilaisten eriarvoisuuden vähentämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Tuetaan yhdenvertaisuutta ja eri väestöryhmien välisiä suhteita ja osallisuutta.
- Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki: varmistetaan riittävät kaupunkiyhteiset toimet henkilöstön saatavuuden parantamiseksi painottuen erityisesti muuta kuin suomea ja ruotsia puhuvien työntekijöiden rekrytointiin työvoimapula-aloille.

Mittarit ja niiden kehittäminen

Strategian edistymisen seurantatiedot koostetaan toimialoilta, kanslian toiminnoista ja liikelaitoksilta osana talouden ja toiminnan seurantaa. Laadullisen, toimialojen, kanslian ja liikelaitosten raportointiin perustuvan analyysin lisäksi strategian toteutumista seurataan laadullisilla ja numeerisilla strategiamittareilla, jotka on koottu omalle verkkosivustolle. Mittariston ja seurannan lisäksi on vahvistettu edellytyksiä toteuttaa tietoon ja tutkimukseen perustuvaa päätöksentekoa parantamalla kaupunkia koskevan tutkimus- ja tilastotiedon löydettävyyttä. Mittaristo ja tietopohjaa on koottu strategiamittariston verkkosivuille: <https://hel.fi/fi/paatoksenteko-ja-hallinto/strategia-ja-talous>.

2.5. Kunta-Helsingin talousarvioehdotus 2024

2.5.1. Talousarvioehdotuksen 2024 perusteet

Kaupunkistrategian taloustavoitteet kunta-Helsingin talousarvioehdotuksen pohjana

Helsingillä on edessään merkittäviä haasteita lähivuosina talouden ja toiminnan sopeuttamisessa yhtäältä sotepe-uudistuksen jälkeiseen kuntien rahoitukseen sekä myös sotepe-toimintojen valtionrahoitukseen. Helsinki on hoitanut talouttaan vastuullisesti, minkä ansiosta kaupungin talous on ollut vahva eikä taloudelliseen äkkijarrutukseen erilaisissa suhdannetilanteissa ole ollut tarvetta.

Sotepe-uudistuksen rahoitusmuutosten vaikutukset kaupungin talouteen ovat kuitenkin merkittäviä. Kaupunki on kaupunkistrategiassaan määrittänyt selkeät taloudenpidon vastuuperiaatteet. Tulevina vuosina Helsinki joutuu rahoittamaan investointejaan viime vuosia olennaisesti suuremmalta osin lainarahoituksella.

Kaupunkistrategian panostukset pääkaupungin kasvuun ja palveluiden kehittämiseen aiheuttavat aikaisempaa suurempaa toimintamenojen kasvua. Samaan aikaan verotulojen kasvu on sotepe-uudistuksen rahoitusmuutosten myötä sekä kansainvälisen talouden epävarmuuden seurauksena tulevina vuosina epävarmalla pohjalla.

Kaupunkistrategian mukaan vastuullinen talous on kestävä kasvun perusta. Kaupunki sitoutui valtuustokauden aikana käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteen. Tällä vältytään siltä, että kulloinkin suhdannetilanne johtaa menotalouden epätarkoituksenmukaisiin kasvu- tai säästöliikkeisiin.

Helsinki toteuttaa vastuutaan julkisen talouden kestävyuden turvaamisessa. Kaupunkistrategian mukaisesti vuoden 2024 talousarvio perustuu käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteen, jossa käyttömenojen kasvu sidotaan kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä strategiassa asetettuun tuottavuustavoitteeseen.

Kustannustason muutosta kuvaa peruspalvelujen hintaindeksi. Vuonna 2023 toteutunut kustannustason kasvun kiihtyminen huomioidaan vuoden 2024 talousarviossa. Vastuuperiaatteen piiriin kuuluvat uuden talousarviohierarkian mukaisesti pääluokat 1-4, eli luvuista huomioitu pois pääluokan 5 luvut eli uusi sotepe-toimiala, joka on valtiorahoitteinen eikä kuulu vastuuperiaatteen piiriin.

Toimintamenokasvun vastuuperiaatteen laskentatekijät ovat seuraavat:

	2023	2024	2025	2026
Väestön kasvu	1,60 %	1,20 %	1,20 %	1,00 %
Peruspalveluiden hintaindeksi (lokakuu 2023)	5,10 %	2,20 %	3,20 %	3,60 %
Tuottavuuden parantaminen, %-yksikköä	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50
Vastuuperiaatteen mukainen menokasvu laskentatekijöiden perusteella	6,20 %	2,90 %	3,90 %	4,10 %

Ennuste kustannustason kasvusta (peruspalveluiden hintaindeksi) vuodelle 2023 on syksyllä 2023 selvästi korkeampi kuin talousarvion 2023 valmistelutilanteessa syksyllä 2022 (VM:n syyskuu 2022 ennuste vuodelle 2023 oli 3,8 %). Talousarviossa 2024 on huomioitu vuoden 2023 palkkaratkaisusta ja kohonneesta kustannustasosta vuodelle 2024 siirtyvää vaikutusta kattamaan suunnitteluindeksin 3,8 % ja syksyn 2023 indeksiennusteen 5,1 % erotus 1,3 %-yksikköä.

Lisäksi Helsingin väestö on kasvanut tammi-elokuussa selvästi nopeammin kuin talousarvion 2023 valmistelutilanteessa arvioitiin. Talousarviossa 2024 on huomioitu vuoden 2023 talousarviossa käytetyn 0,8 % kasvuennusteen ja syksyllä 2023 päivitetyn 1,60 % kasvuennusteen erotus 0,80 %-yksikön lisäksi väestönkasvun aiheuttamiin menoihin.

Talousarviossa 2024 on poikkeuksellisesti huomioitu yhteensä 2,1 %-yksikköä korkeampi kasvu vastuuperiaatteen vuoden 2024 laskentatekijöiden päälle, ja siten talousarvioehdotuksessa vastuuperiaatteen mukaiseksi menokasvuksi lasketaan 5,0 % (2,90 + 2,10 = 5,00).

Talousarvion toimintamenot kasvavat vastuuperiaatteen mukaisesti

Kunta-Helsingin tuloslaskelman (sisältäen liikelaitokset sekä rahastot) ulkoisten toimintamenojen kasvu vuonna 2024 on 6,7 prosenttia verrattuna 2023 talousarvioon. Kun menokasvusta huomioidaan pois eräät vastuuperiaatteen soveltamisen ulkopuolelle jätettävät menoerät ja tarkastellaan menokasvua pääluokkien 1-4 osalta, on talousarvion 2024 toimintamenojen kasvu 6,6 prosenttia. Vuoden 2024 käyttömenojen kasvu noudattaa strategian vastuuperiaatetta ja perusuran ylittäviä menolisäyksiä on katettu liikkumavaraa tuovilla tuottavuusuudistuksilla.

Talousarviossa 2024 toimintamenojen kasvua on kohdennettu erityisesti peruspalveluihin, joissa palkkaratkaisu ja väestönkasvu suorimmin lisää kustannuksia.

Kunta-Helsingin tuloslaskelman toimintakatteen alijäämä heikkenee vuonna 2024 12,1 prosenttia verrattuna 2023 talousarvioon. Korkean toimintamenokasvun lisäksi toimintakatetta heikentää mm. maanmyyntivoittojen lasku verrattuna talousarvion 2023 arvioon.

Toimitilakustannukset ovat merkittävä osa muun muassa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimintamenoista. Vuoden 2024 aikana selvitetään mahdollisuutta antaa muille toimialoille vapaus valita kaupunkiympäristön toimialan tarjoamien tilojen sijasta

avoimilta kiinteistömarkkinoilta löytyvät toimitilat suoraan sekä sujuvoitetaan kaupunkiympäristön ja muiden toimialojen yhteistyötä tilakysymyksissä.

Varmistetaan, että palvelut toteutuvat kaupungissa myös ruotsin kielellä.

Sotepe-uudistus vaikuttaa edelleen kaupungin verorahoitukseen

Tulos- ja rahoituslaskelmassa esitetyt verotuloarviot perustuvat valtiovarainministeriön lokakuun 2023 arvioihin taloustilanteen kehityksestä. Kaupungin kokonaisverorahoituksen (verotulot ja valtionosuudet) tasoon vaikuttaa edelleen vuonna 2024 merkittävästi vuodenvaihteessa 2022/2023 tapahtuneen sotepe-uudistuksen verorahoitusmuutosten ja niiden ns. jälkikäteistarkastusten aiheuttamat muutokset.

Sotepe-uudistus vaikutti kuntien vuoden 2023 kunnallisveroprosenttien tasoon. Kunnat eivät voineet päättää itsenäisesti vuoden 2023 kunnallisveroprosenttia, vaan se muodostui vuoden 2022 kunnallisveroprosentista, jota leikattiin lainsäädännössä määritellyn muutoksen, -12,64 prosenttiyksikköä, verran. Tämä kunnallisveroprosentin leikkaus tehtiin samansuuruisesti kaikille kunnille verovuodelle 2023. Veroprosenttileikkaus huomioiden Helsingin kaupungin vuoden 2023 kunnallisveroprosentti oli 5,36 %.

Vuodelle 2024 kuntien on ilmoitettava tuloveroprosentti prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella (Laki verotusmenettelystä, 11. luku, 91 a §). Jos kunta ei itse muuta veroprosenttia, niin se pyöristetään lähimpään kymmenykseen. Talousarviossa 2024 on budjetoitu verovuotta 2024 koskevat kunnallisverotilitykset siten, että veroprosentiksi vuodelle 2024 määrätään 5,3.

Kunnallisverotuloja arvioidaan vuonna 2024 tilitettävän 1 000 miljoonaa euroa, yhteisöverotuloja 475 miljoonaa euroa ja kiinteistöverotuloja 367 miljoonaa euroa. Kiinteistöverotuloissa on huomioitu kiinteistöverolakiin ehdotetun muutoksen mukainen maapohjan kiinteistöveron alarajan nostaminen 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodelle 2024. Vuodelle 2025 verotulojen arvioidaan kasvavan 4,4 prosenttia. Verorahoituksen arviot perustuvat Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton laskelmiin (10/2023).

Sotepe-uudistukseen liittyvä siirtolaskenta vaikuttaa edelleen merkittävästi kuntien vuosien 2024–2025 valtionosuuksien suuruuteen. Vuodelle 2023 arvioitu valtionosuuksien taso on 195 miljoonaa euroa ja vuodelle 2024 arvio on 261 milj. euroa. Kasvu vuodesta 2023 johtuu pääosin sotepe-uudistuksen siirtolaskennan tarkistuksista. Sekä sotepe-uudistuksen muutosrajoitin että järjestelmämuutoksen tasaus ovat Helsingin osalta vuonna 2024 positiivisempia kuin vuoden 2023 valtionosuuteen vaikuttavat vastaavat erät. Vuonna 2025 valtionosuus nousee 358 milj. euroon, kun valtionosuudella rahoitetaan kunnille siirrettävien TE- palvelujen kustannukset.

Vuodesta 2023 eteenpäin uudessa verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasausjärjestelmässä tasaukseen huomioidaan tuloverot, yhteisöverot ja puolet kiinteistöverosta. Kunnan laskennallisten verotulojen ylittäessä tasausrajan (maan keskiarvo) tasataan valtionosuutta ylittävältä osuudelta 10 %. Helsingin tasaus tulee olemaan euroa/asukas -mittarilla maan toiseksi korkein, noin 87 euroa/asukas. Vuodelle 2024 verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen taso ei muutu merkittävästi vuodesta 2023.

Vuonna 2024 verorahoitusta (verot ja valtionosuudet) arvioidaan kertyvän 2 103 milj. eroa, -7,1 prosenttia vähemmän kuin 2023.

Milj. €	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2024/2023 %	Talousarvio / Ennuste %	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Kunnallisvero	3 028,5	1 140,0	1 200,0	1 000,0	12,3	16,7	1 040,0	1 090,0
Yhteistövero	775,4	520,0	560,0	475,0	-8,7	-15,2	505,0	535,0
Kiinteistövero	295,9	300,0	308,0	367,0	22,3	19,2	378,0	389,0
Verotulot	4 099,8	1 960,0	2 068,0	1 842,0	-6,0	-10,9	1 923,0	2 014,0
Valtionosuudet	377,6	186,0	194,7	261,0	40,3	34,1	358,7	363,7
Verotulot ja valtionosuudet yhteensä	4 477,5	2 146,0	2 262,7	2 103,0	-2,0	-7,1	2 281,7	2 377,7

Vuosikate heikkenee taloussuunnitelmakaudella 2024–2026

Sotepe-rahoitusmallin muutoksesta seuranneesta vuoden 2024 verotulokertymän heikentymisestä sekä mm. korkeasta toimintamenojen kasvusta johtuen kunta-Helsingin vuosikate laskee vuoden 2023 noin 820 milj. euron tasosta 585 milj. euroon vuonna 2024. Vuosikate pysyy taloussuunnitelma vuosina noin 600 milj. euron tasolla, arvio sisältää epävarmuutta TE-palvelujen järjestämisvastuun siirtämisen sekä käynnissä olevan valtionosuusuudistuksen takia.

Milj. €	Käyttö 2022	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toimintakate	-3 841,8	-1 608,9	-1 668,9	-1 838,9	-1 900,9
Verotulot	4 099,8	2 068,0	1 842,0	1 923,0	2 014,0
Valtionosuudet	377,6	194,7	261,0	358,7	363,7
Rahoitustulot ja -menot	97,2	167,7	151,0	140,3	135,5
Vuosikate	732,8	821,5	585,1	583,0	612,3
Poistot	-387,0	-367,2	-373,0	-380,2	-386,7
Tilikauden tulos	347,0	454,3	212,1	202,9	225,5

Kaupungin investiointiohjelma ennätysellisen korkealla tasolla

Milj. €	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Kaupungin investointiosa	942,2	815,3	820,7	966,2	896,6	1 002,9
Työterveysliikelaitos	0,1					
Liikenneliikelaitos	71,1	70,0	45,5	67,4	76,3	63,6
Palvelukeskusliikelaitos	0,6	0,5	0,3	0,1	0,1	0,1
Talouhallintopalveluliikelaitos	0,2	0,2	0,3	0,7	0,7	0,7
Rakentamispalveluliikelaitos	5,0	4,5	5,3	5,8	6,3	5,1
Liikelaitokset yhteensä	77,1	75,1	51,5	74,0	83,4	69,5
Rahastot	0,8	2,8	4,5	2,2	2,2	2,2
Kaikki yhteensä	1 020,1	893,2	876,6	1 042,4	982,1	1 074,6

Tilinpäätöksen 2022 lukuihin sisältyy liikenneliikelaitoksen yhtiöittämiseen liittyvän Pääkaupunkiseudun kaupunkiliikenne Oy:n osakemerkinnän 265,1 milj. euroa.

Vuonna 2024 kunta-Helsingin (ilman liikelaitoksia) investointimenot ovat 966,2 miljoonaa euroa. Liikelaitosten investoinnit ovat 74 miljoonaa euroa ja osallisuusrahaston investoinnit 2,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 investointitaso yhteensä 1 042 milj. euroa on ennätysellisen korkea, eikä se sisällä yhtiöjärjestelyjä. Vuoden 2022 investointimenot olivat 1 020 milj. euroa, mutta tasoa nosti Pääkaupunkiseudun kaupunkiliikenne Oy:n kertaluonteinen osakkeiden merkintä, yhteensä 265,1 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2025 kunta-Helsingin investointimenot ovat noin 896,6 miljoonaa euroa ja vuonna 2026 arviolta 1 002,9 miljoonaa euroa.

Talousarvion investointiosaan on uusina kohtina lisätty Projekti-alueiden infrarakentamiseen (8 08) kohdat Läntinen bulevardikaupunki ja Makasiiniranta, Kaupunki-uudistukseen (8 09) kohta Meri-Rastila ja Suuriin liikennehankkeisiin (8 10) kohta Länsi-Helsingin raitiotiet. Projekti-alueiden infrarakentamisesta on lisäksi lakkautettu kohta Kamppi-Töölönlahti.

Vuoden 2024 investointiosan menoista 391 miljoonaa euroa kohdistuu Rakennuksiin (8 02), 127,5 miljoonaa euroa Projekti-alueiden infrarakentamiseen (8 08) ja 98 miljoonaa Katuihin ja liikenneväyliin (8 03), 93,3 miljoonaa euroa Irtaimen omaisuuden perushankintaan (8 05) ja 93 miljoonaa euroa Suuriin liikennehankkeisiin (8 10).

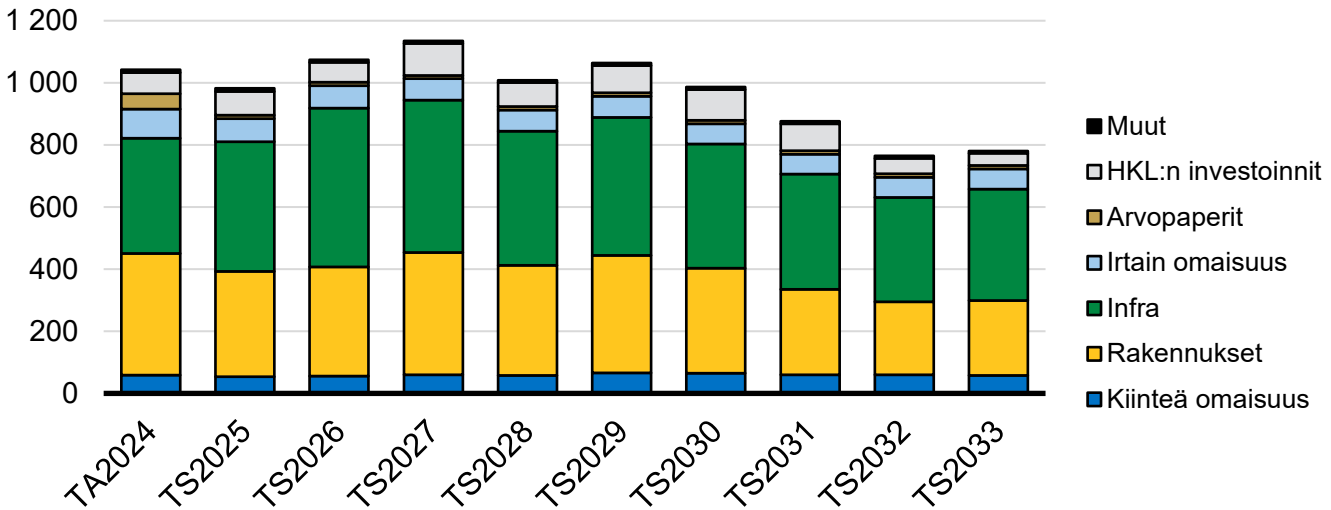
Investointiohjelman lähtökohtana on ollut käynnissä olevien hankkeiden ja lakisääteisten palveluiden rahoituksen turvaaminen sekä kaupunkikehitystä tukevien kasvuinvestointien varmistaminen. Investoinneilla luodaan edellytyksiä asunto- ja toimitilatutannolle, kaupunkirakenteen kestäväälle kehittämiselle sekä kehitetään keskustan ja aluekeskusten vetovoimaisuutta. Kaupungin eri alueiden tasapuolista kehitystä tuetaan panostamalla kaupunkiudistusalueisiin ja monipuoliseen asuntotuotantoon.

Tilahankkeissa uudisrakentamisen pääpaino kaudella 2024–2033 on uusien projektialueiden palvelurakennusten ja korvaavien uudisrakennusten toteuttamisessa. Korjausrakentamisen ohjelmoinnin lähtökohtana on kaikkien toimitilojen mutta varsinkin koulurakennusten ja päiväkotien käyttökelpoisuuden, terveellisyys ja turvallisuuden varmistaminen.

Merkittävän osan investoinneista muodostavat edellytysten luominen valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen (MAL-sopimus) sekä asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) mukaisten asuntotuotantotavoitteiden saavuttamiselle.

Liikelaitosten investoinnit, yhteensä 74 miljoonaa euroa, muodostuvat valtaosin liikenneliikelaitoksen (HKL) investoinneista, jotka ovat 67,4 miljoonaa euroa.

Milj. € **Kaupungin, liikelaitosten ja osallisuusrahaston investoinnit 2024 - 2033**

Kaupunkistrategian mukaisesti taloussuunnitelman kokonaisinvestoinnit on mitoitettu rahoituksellisesti kestäväälle tasolle toiminnan ja investointien rahavirran sekä lainakannan kasvun näkökulmasta. Toiminnan ja investointien rahavirta voi olla alijäämäinen valtuustokauden aikana yhteensä enintään julkisen talouden suunnitelmassa ja kuntatalousohjelmassa paikallishallinnolle asetetun alijäämärajoitteen verran (alijäämä eli toiminnan ja investointien rahavirta -0,5 prosenttia suhteessa Helsingin arvioituun BKT:hen). Alijäämärajoitteen laskentaa avataan tarkemmin alla olevassa taulukossa. Alijäämärajoitetta laskettaessa on huomioitu Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n joukkoliikenneinvestointeihin kohdistuvat kaupungin takausvastuut. Laskennassa huomioidaan Kaupunkiliikenne Oy:n ja kaupungin väliseen palvelukorvaussopimukseen sisältyvät investoinnit. Ennen yhtiöittämistä joukkoliikenneinvestoinnit olivat osa liikenneliikelaitoksen (HKL) toimintaa.

Talousarvion 2024 strategiakauden 2022-2025 osalta toiminnan ja investointien rahavirta on alijäämärajoitteen mukainen, kun huomioidaan se, että perusuran ylittäviä menolisäyksiä on katettu liikkumavaraa tuovilla tuottavuusuudistuksilla.

Alijäämärajoite, milj. €	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
Joukkoliikenneinvestoinneilla korjattu toiminnan ja investointien rahavirta = alijäämä	-9	-90	-113	-138	-529	-446	-508
Suurin sallittu alijäämä			-275	-285	-294	-303	-312
Erotus			162	147	-235	-143	-196
Erotus kumulatiivisesti					-69		

Kaupungin investointiohjelma joudutaan kattamaan kasvavasti lainarahoituksella

Kaupungin vuosikatteen arvioidaan heikkenevän vuosien 2022 ja 2023 tasosta taloussuunnitelmakaudella 2024-2026. Tämän seurauksena kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta, joka on jatkuvasti kasvavan kaupungin paras ali-/ylijäämän mittari, jää noin 400 miljoonaa euroa negatiiviseksi tulevina vuosina.

Alijäämäinen toiminnan ja investointien rahavirta katetaan taloussuunnitelmassa ensisijaisesti lainanotolla sekä osittain kaupungin kassavaroilla.

Suunnitelmakauden 2024–2026 aikana kaupungin lainakannan arvioidaan kasvavan yhteensä 498 milj. euroa kolmen vuoden aikana. Toteutuessaan lainakannan kasvu olisi noin 50 % vuoden 2022 lopun kaupungin lainakannan tasoon nähden. Taloussuunnitelman mukaan kaupungin lainakanta kasvaa 1 503 miljoonaa euroon (2 164 euroa /asukas) vuoden 2026 loppuun mennessä. Kaupungin lainakanta oli vuoden 2022 lopussa oli 951 miljoonaa euroa (1 432 euroa /asukas).

Tunnusluvut	Käyttö 2022	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
Toiminnan ja investointien rahavirta	-9	11	-438	-383	-451
Lainakannan lisäys	115	100	250	190	260
Lainakannan vähennys	-77	-47	-58	-67	-77
Lainakannan muutos	38	53	192	123	183
Lainakanta	951	1 004	1 197	1 320	1 503
Lainakanta euroa/asukas	1 432	1 494	1 759	1 920	2 164
Investointien tulorahoitus, %	96,6	94,7	56,9	60,2	57,4

Vuoden 2022 luvut on vertailukelpoistettu liikenneliikelaitoksen yhtiöittämisen osalta.

Kaupungin taloudellisen kestävyden arviointiin vaikuttaa kaupungin investointien lisäksi toimitilojen ja joukkoliikennehankkeiden toteuttaminen tytäryhteisöjen taseisiin

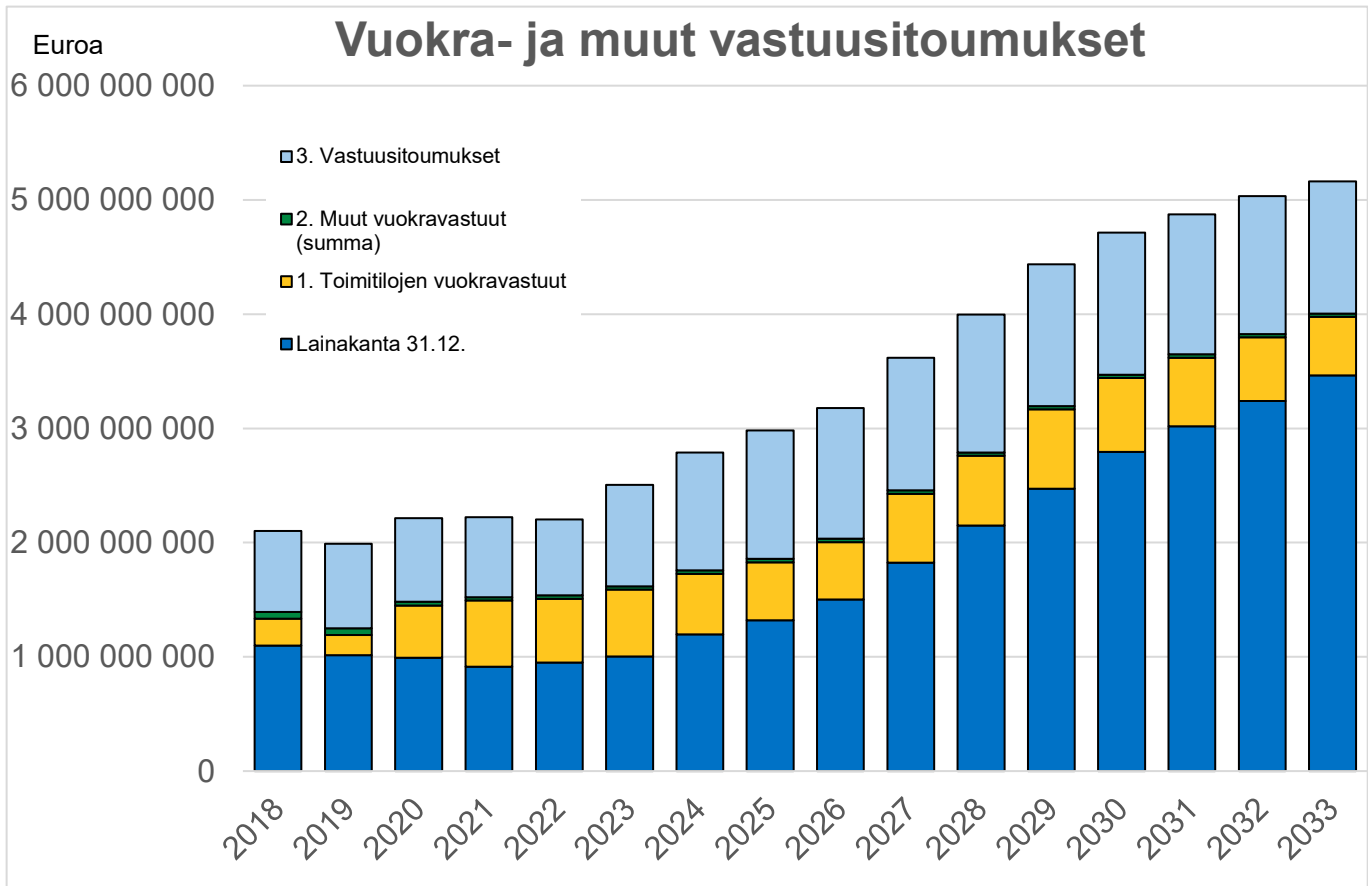
Vuosikatteen arvioidaan pidemmän aikavälin skenaarion mukaan heikkenevän 2020-luvun lopulle tultaessa. Kaupungin toimintamenokasvua nopeuttaa väestön ja palvelutarpeen kasvun lisäksi mittavasta investointiohjelmasta johtuva toimitilojen vuokrien ja vastikkeiden kasvu sekä HSL:n maksuosuuden kasvu. Vuosikymmenen loppupuolelle ulottuva vuosikatearvion pohjana on verotulokasvun hidastuminen sote-muutoksen mukaisten verotuleikkauksien takia. Lisäksi valmisteilla oleva kuntien valtionosuusjärjestelmän sekä kuntien rahoitusjärjestelmäkokonaisuuden muutos voi vaikuttaa Helsingin verorahoitus pohjaa heikentävästi. Näistä tekijöistä voi seurata 2020-luvun lopulle tultaessa se, että kaupungin investointeja ei saada rahoitettua nykyisessä määrin tulorahoituksella.

Kaupungin taloudellista tilannetta arvioitaessa on otettava huomioon kaupungin kasvun vaikutukset taloudelliseen kestävytyteen. Kaupunki on tehnyt korkeaan investointitasoon johtaneita päätöksiä ja lisäksi mm. HKL:n toimintojen yhtiöittäminen siirsi raidehankkeet Kaupunkiliikenne Oy toteutettavaksi yhtiön taseeseen. Edellä mainittujen lisäksi kaupunki on päättänyt toteuttaa lukuisia toimitiloja verorahoitteisten tytäryhteisöjen taseisiin.

Kuntalain 111 pykälän mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Siten näiden investointien rahoittamiseen liittyvät takaukset ja rahoitussitoumukset sekä kasvavat vuokravastuut on huomioitava kaupungin rahoitusasemaa arvioitaessa.

Kaupungin pitkäaikaiset vuokravastuut ovat kaupungin omiin lainoihin verrattavia tekijöitä kaupungin taloudellista kestävyyttä arvioitaessa.

Kaupungin verorahoitteiset vastuut, eli kaupungin lainakanta, pitkäaikaiset vuokrasopimukset sekä verorahoitteisille tytäryhteisöille annetut lainojen takaukset olivat vuoden 2022 lopussa 2,2 miljardia euroa. Talousarvion 2024 investointiohjelman, nykyisten ja tiedossa olevien vuokrahankkeiden sekä verorahoitteisissa tytäryhteisöissä seuraavien 10 vuoden aikana tehtävien investointien lainantakaukset nostavat kaupungin verorahoitteiset vastuut 5,4 miljardin euron tasolle vuonna 2033.

2.5.2. TE-palveluiden järjestämisvastuun siirto valtiolta kaupungille 1.1.2025 alkaen

Valtakunnallisen TE24-uudistuksen myötä Helsinki ottaa vastaan järjestämisvastuun työvoimapalveluista 1.1.2025 alkaen. Aiemmin palvelut on järjestänyt alueella Uudenmaan TE-toimisto ja Uudenmaan ELY-keskus. Järjestämisvastuun piiriin kuuluvat palvelut määritellään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa. Kaupunki on ollut 1.3.2021 alkaen mukana valtakunnallisessa työllisyyden edistämisen kuntakoikeilussa. Sen aikana kaupunki on järjestänyt palveluita vuositasolla noin 45 000 henkilöasiakkaalle kehittäen uudenlaisia palveluja ja vahvistanut alueellista palveluekosysteemiä. Kaikki 2025 kaupungin järjestämisvastuulla siirtyvät tehtävät eivät ole sisältyneet kuntakoikeiluun.

Helsingin kaupunki tulee tuottamaan lakisääteisiä palveluita noin 70 000 henkilöasiakkaalle ja arviolta 5 000 työnantaja-asiakkaalle vuosittain. Keskeisimpiin julkisiin työvoimapalveluihin kuuluvat muun muassa neuvonta, työnvälitys, työttömyysturvaan liittyvät tehtävät, palkkatuki sekä erilaiset koulutus- ja valmennuspalvelut. Työvoimaviranomaisen toimintamenot ovat arvion mukaan yli 110 M€ sisältäen kaupungin oman palvelutuotannon ja ostopalvelut. Palvelun toteuttamiseen kohdennetaan noin 700 henkilötyövuotta. Uudistuksen myötä valtion henkilöstöä siirtyy liikkeenluovutuksessa kaupungin palvelukseen.

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto on kokouksessaan 11.9.2023 hyväksynyt järjestämissuunnitelman, joka kuvaa, miten Helsingin kaupunki kohdentaa ja tuottaa julkisen työ- ja elinkeinopalvelun sekä kotoutumispalvelun 1.1.2025 alkaen.

Työvoimapalveluiden rahoitus siirtyy kuntien talouteen valtiolta täysimääräisenä ja se kanavoidaan kunnille yleiskatteellisenä osana valtionosuusjärjestelmää. Työvoimaviranomaisten välillä rahoitus jaetaan laajan työttömyyden ja työikäisen väestön perusteella. Helsingille tämä tarkoittaa arviolta noin 80 M€ lisäystä valtionosuuteen.

Työvoimapalveluiden toimintojen organisointi kaupungin omaksi toiminnaksi on kesken, eikä uudistuksen vaikutuksia talousarviorakenteeseen 1.1.2025 voida vielä kuvata. Näkymä Helsingissä toteutuvasta elinvoima- ja työllisyydenhoidon toimintojen organisoitumisesta tarkentuu loppuvuoden 2023 aikana. Työvoimapalveluiden toimintojen organisoitumisen selkeydyttyä vuoden 2025 talousarvion rakenne muutetaan ratkaisun mukaiseksi. Työvoimapalveluiden toimintojen määrärahavaraukset vuosille 2025 ja 2026 on tehty kaupunginkanslian toimintamenoihin.

Työvoimapalveluiden järjestämistä vastuun siirron myötä muuttuu myös nykyinen työttömyysturvan rahoitusmalli. Helsinki maksaa tulevaisuudessa osan kaikkien työttömien työttömyysturvasta jo 100 etuuspäivästä alkaen eli laajemmin ja aiemmassa vaiheessa kuin nyt. Kunnan maksuosuus kasvaa portaittain henkilön työttömyyden pitkittyessä, ollen enintään 50 %. Työttömien ohjaaminen palveluihin ei enää vaikuta kunnan maksuosuuteen, toisin kuin tällä hetkellä. Kaupungin maksuvastuu päättyy henkilön täyttäessä työssööloehdon. Valtio kompensoi maksuvastuun kasvamisen osana kuntien valtionosuusjärjestelmää. Maksuvastuun kasvaminen nostaa myös työmarkkinatuen kuntaosuuden menomääräraha-arviota vuosille 2025 ja 2026.

2.5.3. Helsingin varautumisen taloudellinen ja toiminnallinen vahvistaminen

Kansainvälinen turvallisuusympäristö on merkittävästi muuttunut ja tilanne edellyttää Helsingin kaupungilta tehostettuja varautumisen toimenpiteitä. Taloussuunnitelmakaudella Helsingin varautumisen taloudellisen ja toiminnallisen vahvistamisen tavoitteena on kaupunkikonsernin poikkeusoloja koskevan valmiuden parantaminen osana talousarvion toimeenpanoa. Taloudellinen ja toiminnallinen vahvistaminen koostuu muun muassa valmiuden kehittämisestä, organisaatioturvallisuuden vahvistamisesta ja digitaalisen varautumisen parantamisesta.

Taloussuunnitelmakaudella 2024-2026 varautumisen toimeenpanon kaupunkiyhteistä prosessia kehitetään erityisesti johtamisjärjestelyiden ja harjoitustoiminnan osalta. Keskeistä on valmiusohjeistuksen ajantasaistaminen koko kaupunkikonsernissa. Helsingin kaupunkikonsernin valmiusohje hyväksytään kaupunginkansliassa vuoden 2023 aikana ja muut organisaatiot päivittävät suunnitelmansa vuoden 2024 loppuun mennessä. Rinnakkain valmiusohjeen kanssa edistetään kesäkuussa 2023 hyväksytyin kaupungin väestönsuojelusuunnitelman toimeenpanoa. Väestönsuojelusuunnitelman mukaiset suorituskyvyn parantamiseen tarvittavat määrärahat varataan tulosbudjeteissa.

Organisaatioturvallisuutta vahvistetaan ajantasaistamalla kriittistä infrastruktuuria koskeva ohjeistus ja kytkemällä se osaksi toimivaa, organisaatioturvallisuuden toimeenpanevaa prosessia. Helsingin kaupunki käynnistää varautumisen kannalta keskeistä tietoa käsittelevien työntekijöiden turvallisuus selvitykset. Turvallisuus selvitysmenettely parantaa organisaation sisäistä turvallisuutta ja varmistaa viranomaisyhteistyön toteutumisen.

Kolmen vuoden aikana toteutetaan keskeiset parannukset kaupungin kriisiajan johtamispaikkojen parantamiseksi. Vuonna 2024 toteutetaan keskitetyn johtamispaikan peruskorjausinvestoinnit. Toimialat sitoutuvat toteuttamaan omien johtamispaikkojensa edellyttämät parannukset vuosina 2024-2025. Samalla parannetaan kaupungin digitaalista varautumista ICT-infrastruktuuriin toteutettavilla parannuksilla yhteistyössä DigiHelsinki Oy:n kanssa.

Vanhon tietoliikenne- ja lähiverkkolaitteiden päivittäminen nostaa kaupungin varautumista ja digitaalisten uhkien torjunnan kyvykkyyttä. Vuoden 2024 aikana nopeutetaan kaupunginkanslian koordinoimaa ja DigiHelsinki Oy:n toimeenpanemaa digitaalisen perustan muutosohjelmaa, jossa systemaattisesti ja järjestelmällisesti uudistetaan ICT infraa.

Kaasuntunnistussuodattimien hankinta toteutetaan pelastuslaitoksen esityksen mukaan.

2.6. Helsinki-konsernin tytäryhteisöt ja konserniohjaus

Kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa Helsingin kaupunkikonsernin, jonka kehityksen ohjaamisesta sekä tuottamien palveluiden määrittelystä kaupunki emo-organisaationa vastaa. Helsingin kaupungilla oli suorassa omistuksessaan 65 tytäryhtiötä ja määräysvallassaan 12 tytäräitiötä per 9.8.2023. Suurin osa tytäryhtiöistä on täysin kaupungin omistamia.

Tytäryhteisöt täydentävät kaupungin omaa palvelutuotantoa, toteuttavat erityisesti kaupungin elinkeinopolitiikkaan, kaupunkikehittämiseen, liikuntaan ja kulttuuriin liittyviä tavoitteita sekä hoitavat kaupunkikonsernin tarvitsemia tukitoimintoja. Kaupunkikonserniin kuuluu myös markkinoilla toimivia tytäryhteisöjä, joiden omistamiseen kaupungilla on taloudellinen ja strateginen intressi. Lisäksi yhteisömuotoja hyödynnetään kaupungin ja ulkopuolisten organisaatioiden yhteistyössä hoitamissa

tehtävissä. Tytäryhteisöt toimivat mm. seuraavilla toimialoilla: elinkeino, energia, henkilöstö, infra, kiinteistöt, kulttuuri, liikenne, liikunta, pysäköinti, sosiaalityö ja terveystoimi. Alueen elinvoimaisuutta tukevia yhteisöjä ovat mm. kehittämis- ja markkinointiyhtiöt. Kaupunkikonsernia johdetaan ja kehitetään kaupungin ja sen määräysvallassa olevien yhteisöjen muodostamana kokonaisuutena kokonaistaloudellisesti.

Konserniyhtiöt

Kuntayhtymä

Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä - HSL

HSY Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

HUS Helsingin ja Uudenmaan
Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä

Kärkulla samkommun - 2M-IT

Laurea-ammattikorkeakoulu Oy

Uudenmaan liitto - Nylands
förbund

Uudenmaan Päihdehuollon
kuntayhtymä

Tytäryhteisö

Asunto Oy Merimiehenkatu 12

Asunto Oy Oulunkyläntori 2

Asunto-oy Paciuksenkatu 4

DigiHelsinki Oy

Etelä-Hermannin Pysäköinti Oy

Falkullan Kiilan Pysäköinti Oy

Finlandia-talo Oy

Forum Virium Helsinki Oy

Helen Oy

Helsingin Asumisoikeus Oy

Helsingin kaupungin asunnot Oy

Helsingin kaupungin Linja-
autotoiminta Oy

Helsingin kaupunkitilat Oy

Helsingin Konsernihankinta Oy

Helsingin Satama Oy

Helsingin Tiedepuiston
Yrityshautomot Oy

Helsingin V Yhteiskoulun Talo Oy

Helsingin Väylä Oy

Helsinki Abroad Ltd Oy

Helsinki Partners Oy

Helsinki Stadion Oy

Hernesaaren jätteen putkikeräys
Oy

Itä-Pasilan Pysäköinti Oy

Jätkäsaaren jätteen putkikeräys
Oy

Jätkäsaaren Pysäköinti Oy

Kalasadaman jätteen putkikeräys
Oy

Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö
Borgströminmäki

Keskinäinen Kiinteistöosakeyhtiö
Villamonte

Keski-Pasilan jätteen putkikeräys
Oy

Kiinteistö Oy Ab Pakkalantie 30

Kiinteistö Oy Auroranlinna

Kiinteistö Oy Hansasilta

Kiinteistö Oy Helsingin
Malminkatu 3

Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat

Kiinteistö Oy Helsingin
Ympäristötalo

Kiinteistö Oy Intiankatu 31

Kiinteistö Oy Kaapelitalo

Kiinteistö Oy Kaisaniemen
Metrohalli

Kiinteistö Oy Käpylän Terveystalo

Kiinteistö Oy Malmin Liiketalo

Kiinteistö Oy Myllypuron Kampus

Kiinteistö Oy Puistolan Pankkitalo

Kiinteistö Oy Rastilankallion
päiväkoti

Kiinteistö Oy Suutarilan
Lampputie

Kiinteistö Oy Säterintie 2

Kiinteistö Oy Torpparinmäen
korttelitalo

Kiinteistö Oy Viikin viher- ja
ympäristötietokeskus Fastighets
Ab

Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin
Sähkötalo

Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin
Tennispalatsi

Kiinteistöosakeyhtiö Puu-
Myllypuron Yhteistila

Kiinteistö-oy Parmaajanpuisto

Kontulan Palvelutalo Oy

Kruunuvuorenrannan jätteen
putkikeräys Oy

Lammenrannan Pysäköinti Oy

MetropoliLab Oy

Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy

Palvelukeskus Albatross Oy

Postipuiston Pysäköinti Oy

Pääkaupunkiseudun
Kaupunkiliikenne Oy

Pääkaupunkiseudun
Kierrätyskeskus Oy

Seure Henkilöstöpalvelut Oy

Työmaahuolto Oy Ab

Töölönlahden pysäköinti Oy

Urheiluhallit Oy

Vuosaaren Urheilutalo Oy

Tytärsäätiö

HAM Helsingin taidemuseosäätiö
sr

Helsingin kaupungin 450-vuotis-
taiteilijatalosäätiö sr

Helsingin Musiikkitalon säätiö sr

Helsingin Seniorisäätiö sr

Helsingin tapahtumasäätiö sr

Helsingin teatterisäätiö sr

Jääkentäsäätiö sr

Korkeasaaren eläintarhan säätiö
sr

Niemikotisäätiö sr

Oulunkylän kuntoutuskeskus sr

Stadion-säätiö sr

UMO-säätiö sr

Osakkuusyhteisö

As. Oy Runeberginkatu 4 B

Asunto Oy Helsingin
Karhusuontie 53

Asunto Oy Kartanonmetsäntie 13

Asunto Oy Kotitie 45-47

Asunto Oy Runeberginkatu 63

Asunto Oy Syreeni

Asunto-oy Helsingin
Harmajankatu

Asunto-oy Tollinpolku

Bostadsaktiebolaget
Mechelinsgatan 38

DigiFinland Oy

Helsingin Musiikkitalo Oy

Kalasadaman Palvelu 2 Oy

Kalasadaman Palvelu Oy

Kiint. Oy Itätori

Kiinteistö Oy Asemapäällikönkatu
5

Kiinteistö Oy Haapaniemenkatu
7-9

Kiinteistö Oy Helsingin Vihertukku

Kiinteistö Oy Kumpulantie 1

Kiinteistö Oy Laajasalon
paloiluhallit

Kiinteistö Oy Maatullinaukio

Kiinteistö Oy Maistraatintori

Kiinteistö Oy Paloheinän
Palvelukeskus

Kiinteistö Oy Tapulikaupungin
palvelutalo

Kiinteistö Oy Turkismiehentie 8

Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin
Mannerheimintie 13a

Kruunuvuorenrannan Palvelu Oy

Lehtisaaren Väestösuoja Oy

Malmin Pysäköintitalo Oy

Metropolia Ammattikorkeakoulu
Oy

Oy Apotti Ab

Pihlajamäen Liiketalo Oy

Pääkaupunkiseudun Junakalusto
Oy

Siltakeskus Oy

Startup Maria Oy

Urhea-halli Oy

Vantaan Energia Oy

Omistajapolitiikka luo puitteet kaupungin konserniohjaukselle ja omistajaohjaukselle. Kaupungin omistajapolitiikka määrittää konserniohjeessa kaupungin omistajuuden lähtökohtien ja muiden omistamista ja ohjausta koskevien määräysten kautta sekä valtuustokausittain hyväksyttävässä kaupunkistrategiassa ja mahdollisissa muissa omistajapolitiikkaa koskevissa päätöksissä. Lisäksi kaupungin omistajapolitiikka ilmenee kaupunginhallituksen hyväksymissä tytäryhteisökohtaisissa omistajastrategioissa määriteltyinä tavoitteina ja toimintalinjauksina.

Kaupungin omistajapolitiikka konkretisoi, millaista omaisuutta kaupunki hankkii ja omistaa sekä missä tehtävissä ja hankkeissa kaupunki on mukana omistajana ja sijoittajana tavoitteisiinsa pääsemiseksi. Omistaminen ei ole kaupungin perustehtävä, vaan sen tulee tukea ja palvella palvelujen järjestämistä, kaupungin taloutta tai muuten kaupungin yhteiskunnallisia, elinkeino-, liikunta-, kulttuuri- ym. poliittisia tavoitteita. Omistamisella edistetään myös kaupungin ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden toteutumista. Omistajuudella tavoitellaan taloudellista ja/tai toiminnallista hyötyä pitkällä aikavälillä. Tästä syystä kaupungin toimimisella jonkin yhteisön perustajana, omistajana tai jäsenenä tulee olla kaupungin tehtävään ja strategiaan perustuva tarkoitus ja tavoite. Tämä tarkoitus sekä kaupungin yhteisölle asettamat tavoitteet määritetään tytäryhteisökohtaisissa omistajastrategioissa.

Kaupungin omistajaohjaus on mahdollisimman avointa ja aktiivista toimintaa, jossa pyritään johdonmukaisesti ja ennustettaviin ratkaisuihin. Kaupunki on pitkäjänteinen, vahva ja aktiivinen omistaja. Kaupungin omistaja-arvon tulee kehittyä myönteisesti ja sitä tulee suojata. Omistaja-arvon suojaamista kuvastaa muun muassa kaupungin tytäryhteisöjen omaisuuden arvon säilyttäminen. Tämän mukaisesti kaupunki edistää tytäryhteisöjen mahdollisuuksia omistaja-arvon pitkäjänteiseen kasvattamiseen sekä kannattavaan ja kustannustehokkaaseen toimintaan kilpailuneutraaliteettisäännökset huomioon ottaen. Kaupunki pyrkii konserniohjauksessa edistämään eri sukupuolten ja kieliryhmien välistä yhdenvertaisuutta.

Konserniohjeen mukaisesti hyväksytyissä yhteisökohtaisissa omistajastrategioissa määritellään tytäryhteisöille asetettavat keskipitkän aikavälin tavoitteet. Talousarviossa vahvistetaan omistajastrategioissa määritellyt tavoitteet avainmittareineen niiden tytäryhteisöjen osalta, jotka saavat kaupungilta avustusta, myyvät kaupungille merkittävissä määrin palveluita ja/tai ovat muuten strategisesti tai toiminnan laajuuden kannalta merkittäviä tytäryhteisöjä. Tavoitteiden toteutumista ja yhteisöjen etenemistä tavoitteilla osoitettuun haluttuun kehityssuuntaan seurataan säännöllisesti osana tytäryhteisöjen raportointia ja muuta seurantaa. Tuloksista raportoidaan konsernijaostolle ainakin yhteisöraporttien yhteydessä 1–2 kertaa vuodessa. Kaupunginvaltuustolle raportoidaan talousarviossa vahvistettujen tavoitteiden toteutumisesta vuosittain konsernitiilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunkikonsernin talouden kannalta merkittävimmät tytäryhteisöt ovat Helen Oy / Helen-konserni, Helsingin kaupungin asunnot Oy, Helsingin Satama Oy / Helsingin Satama -konserni, Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy ja Seure Henkilöstöpalvelut Oy.

Kaupunginvaltuusto on kuntalain 14 §:n perusteella hyväksynyt 30.1.2019 (§ 29) Helsingin kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Päätöksellä valtuusto on ohjannut koko kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja edellyttänyt, että kaupungin ja sen tytäryhteisöjen kaikissa toiminnoissa on oltava riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Kaupunginkanslia sekä kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan koordinaatioryhmä ohjaavat ja tukevat toimialoja, liikelaitoksia ja tytäryhteisöjä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisessä. Ne antavat tarvittaessa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista koskevia täydentäviä ohjeita. Lisäksi ne avustavat kaupunkikonsernin johtoa kokoamalla ja arvioimalla kaupunkikonsernin merkittävimpiä riskejä sekä niiden hallintakeinoja.

Riskinä on tytäryhteisöjen taloudellisen aseman ja/tai toimintamahdollisuuksien merkittävä heikkeneminen, kaupungin tuen tarpeen kasvu ja pahimmillaan yksittäisen tytäryhteisön kassakriisi. Korkeiden nopea nousu yhdistettynä korkeaan inflaatioon on jo vaikuttanut erityisesti omakustannushintaisen asumisen tytäryhteisöihin.

Kaupungin osingonjakoon liittyvänä tavoitteena keskeisten markkinaehtoisesti toimivien tytäryhteisöjensä osalta on, että yhtiöt jakavat suunnitelmakaudella noin puolet tuloksestaan osinkona. Kaupungin arvioidaan saavan vuonna 2024 osakeomistuksistaan osinkoa yhteensä noin 75 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 osinkotulot ovat yhteensä noin 79 miljoonaa euroa.

Ohjataan Helsingin kaupungin asunnot Oy käynnistämään parkkipaikkojen ulosvuokraus siltä osin kuin talojen omat asukkaat eivät täytä paikkoja. Ohjataan Heka-yhtiötä korottamaan pysäköintimaksuja kohti alueen asukas-pysäköinnin tasoa.

Varmistetaan kaupungin konserniin kuuluvien sote-säätiöiden tilatarpeeseen vastaavien hankkeiden eteneminen.

Helsingin kaupunki on varannut talousarviossa 2024 määrärahoja seuraavien tytäryhteisöjen avustamiseen:

Alueelliset ja infraryhmän yhteisöt: Helsingin Väylä Oy

Asunnot-ryhmän yhteisöt: Helsingin kaupungin 450-vuotistaitelijatalosäätiö sr ja Helsinki Stadion Oy

Elinkeino- ja markkinointialan yhteisöt: Forum Virium Helsinki Oy, Helsinki Partners Oy, Helsingin Tapahtumasäätiö sr, Kaupunkitilat Oy, Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr ja Stadion-säätiö sr

Kulttuurialan yhteisöt: HAM Helsingin taidemuseosäätiö sr, Helsingin teatterisäätiö sr ja UMO-säätiö sr

Liikunta-alan yhteisöt: Jääkentäsäätiö sr, Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy, Urheiluhallit Oy ja Vuosaaren Urheilutalo Oy

Tukipalvelut ja muut -ryhmän yhteisöt: Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy.

Avustukset on yksilöity liitteessä 1.

Tytäryhteisöille asetetut omistajastrategioihin pohjautuvat tavoitteet ja mittarit

Talousarviossa vahvistetaan merkittävimmille tytäryhteisöille ja keskeisille Helsingin kaupungin avustusta saaville tytäryhteisöille niiden omistajastrategioissa määritellyt tavoitteet ja mittarit.

Alla mainittujen tavoitteiden toteumatietoja arvioidaan kaupungin konsernitilinpäätöksessä sen perusteella täyttävätkö ne mittarille omistajastrategiassa asetetun tavoitetaso tai jos tavoitetasoa ei ole erikseen määritetty, ovatko avainmittarien tulokset säilyneet vähintään edellisen vuoden tasolla. Toteutumattomista tavoitteista raportoidaan erikseen kaupunginvaltuustolle.

Yhteisö	Tavoite	Mittarit
DigiHelsinki Oy	Kustannustehokkuus	- jatkuvien palveluiden tehostaminen euroa/vuosi,- verrokkilaatu ja -kustannus keskeisten palveluiden osalta, - ensimmäisen tason ratkaisuaste (ratkaisu ensimmäisellä kontaktilla)
DigiHelsinki Oy	Tyytyväiset asiakkaat	- säännöllisen asiakastytyväisyyskyselyn tulokset
DigiHelsinki Oy	Tyytyväiset työntekijät	- säännöllisen henkilöstötytyväisyyskyselyn tulokset
DigiHelsinki Oy	Toimitusvarmuus ja turvallisuus	- kriittisten tietoliikenneyhteyksien toimintavarmuus/häiriöttömyys 24/7 (% /palveluaika)
DigiHelsinki Oy	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- hiilineutraalisuus- tai ympäristöohjelman toteutettujen toimenpiteiden määrä / kaikkien toimenpiteiden määrä
DigiHelsinki Oy	Riittävä vakavaraisuus	- omavaraisuusaste vähintään 30 %
Forum Virium Helsinki Oy	Toiminnan vaikuttavuuden edistäminen	- vaikuttavuusmittareiden tulokset
Forum Virium Helsinki Oy	Tyytyväinen henkilöstö	- säännöllisen henkilöstötytyväisyyskyselyn tulokset
Forum Virium Helsinki Oy	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä
Forum Virium Helsinki Oy	Kaupunkistrategisten tavoitteiden edistäminen	- kaupunkistrategiaa edistävien hankkeiden lukumäärä ja hankerahoituksen euromäärä
Forum Virium Helsinki Oy	Riittävä maksuvalmius	- quick ratio vähintään 0,5
HAM Helsingin taidemuseosäätiö sr	Kaupunkistrategian ja kaupungin kulttuuripolitiikan tavoitteiden toteuttaminen	- kävijämäärä/vuosi, - Helsinki Biennaalin kävijämäärä ja vaikuttavuustutkimus, - kokoelmapolitiikassa määriteltujen tavoitteiden toteutuminen
HAM Helsingin taidemuseosäätiö sr	Asiakaskeskeisyys sekä monimuotoiset asiakkaat ja yleisöt	- säännöllinen asiakas- ja sidosryhmäkysely
HAM Helsingin taidemuseosäätiö sr	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä (x/x)
HAM Helsingin taidemuseosäätiö sr	Omarahoitusosuuden kasvattaminen	- omarahoitusosuus
Helen Oy	Pääoman tehokas käyttö	- emoyhtiön sijoitetun pääoman tuotto%
Helsingin kaupungin asunnot Oy	Kiinteistöomaisuuden taloudellinen ja tehokas hallinta	- yhtiön vuokrataso pysyy kohtuuhintaisena siten, että yhtiön keskivuokran ja Tilastokeskuksen Helsingin markkinavuokran ero on vähintään 40 %, - ylläpitokustannukset (€/m ²), - investoinnit suhteessa poistoihin
Helsingin kaupunkitilat Oy	Kaupungin vetovoiman edistäminen	- alueiden ja paikkojen toiminnallisen ja taloudellisen vetovoiman kehittyminen, - tilojen vuokrausaste, - kävijämäärät, - profiilikehitys
Helsingin kaupunkitilat Oy	Tyytyväiset asiakkaat	- säännöllisen asiakastytyväisyyskyselyn tulokset
Helsingin kaupunkitilat Oy	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä

Yhteisö	Tavoite	Mittarit
Helsingin kaupunkitilat Oy	Riittävä vakavaraisuus	- omavaraisuusaste vähintään 35 %
Helsingin Satama Oy	Aluetaloudellisten vaikutusten edistäminen	- sataman taloudellisen ja työllistävän kokonaisvaikutuksen arvioinnin mittareiden tulokset
Helsingin Satama Oy	Pääoman tehokas käyttö	- emoyhtiön sijoitetun pääoman tuotto %
Helsingin Satama Oy	Tuloksellisuus ja tehokkuus	- käyttökate ja käyttökatte %
Helsingin Satama Oy	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä
Helsingin Satama Oy	Tyytyväiset asiakkaat	- säännöllisen asiakastytyväisyyskyselyn tulokset
Helsingin Satama Oy	Riittävä vakavaraisuus	- omavaraisuusaste vähintään 40 %
Helsingin tapahtumasäätiö sr	Kaupungin vetovoiman edistäminen	- kävijämäärä/vuosi, - yleisötyön kehittämisen mittareiden tulokset
Helsingin tapahtumasäätiö sr	Tyytyväiset asiakkaat	- säännöllisen asiakastytyväisyyskyselyn tulokset
Helsingin tapahtumasäätiö sr	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä
Helsingin tapahtumasäätiö sr	Riittävä vakavaraisuus	- omavaraisuusaste vähintään 20 %
Helsingin teatterisäätiö sr	Kaupungin vetovoimaisuuden edistäminen	- kävijämäärä/vuosi, - yleisötyön kehittäminen
Helsingin teatterisäätiö sr	Tyytyväiset asiakkaat	- säännöllisen asiakastytyväisyyskyselyn tulokset
Helsingin teatterisäätiö sr	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä (x/x)
Helsingin teatterisäätiö sr	Omarahoitusosuuden kasvattaminen	- omarahoitusosuus
Jääkentäsäätiö sr	Kaupungin liikuntapolitiikan edistäminen	- liikkuohjelman tavoitteiden toteuttaminen, - jäänkäyttöaste
Jääkentäsäätiö sr	Tyytyväiset asiakkaat ja henkilöstö	- säännöllisen asiakas- ja henkilöstötytyväisyyskyselyn tulokset
Jääkentäsäätiö sr	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä (x/x)
Jääkentäsäätiö sr	Kustannustehokkuus	- liikevaihto/htv
Jääkentäsäätiö sr	Riittävä vakavaraisuus	- Omavaraisuusaste vähintään 30 %
Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat	Omaisuuksien arvonsäilyttäminen	- investoinnit suhteessa laskennallisiin suunnitelman mukaisiin poistoihin
Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat	Tyytyväiset asiakkaat	- säännöllisen vuokralais- ja käyttäjätytyväisyyskyselyn tulokset
Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä (x/x)
Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat	Kustannustehokkuus	- kiinteistöjen ylläpitokustannukset €/m2
Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat	Riittävä vakavaraisuus	- omavaraisuusaste vähintään 15 %
Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr	Kaupungin vetovoimaisuuden edistäminen	- kävijämäärä/vuosi
Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr	Tyytyväiset asiakkaat	- säännöllisen asiakastytyväisyyskyselyn tulokset
Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä
Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr	Suojelutyön vaikuttavuuden edistäminen	- suojelutyöhön käytetyt resurssit
Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr	Riittävä vakavaraisuus	- suojeltavien lajien määrän osuus kaikista Korkeasaaren lajeista - omavaraisuusaste vähintään 35 %, - omarahoitusosuus
Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	Kaupungin liikuntapolitiikan edistäminen	- liikunnan edistämisen tavoitteiden toteuttaminen
Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	Tyytyväiset asiakkaat ja henkilöstö	- säännöllisen asiakas- ja henkilöstötytyväisyyskyselyn tulokset
Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien

Yhteisö	Tavoite	Mittarit
		ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä (x/x)
Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	Kustannustehokkuus	- liikevaihto/htv
Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	Riittävä vakavaraisuus	- Omavaraisuusaste vähintään 30 %
Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy	Tyytyväiset asiakkaat	- säännöllisen matkustajatytyväisyyskyselyn ja sidosryhmäkyselyn tulokset
Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy	Tyytyväinen henkilöstö	- säännöllisen henkilöstötytyväisyyskyselyn tulokset
Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy	Kustannustehokkuus ja tuotantovarmuus	- operatiivisen tehokkuusmittareiden tulokset (paikkakilometrikustannus), - investointien kustannustehokkuus- ja suunnitelmallisuusmittareiden tulokset, - luotettavuus ajettujen lähtöjen osuus tilatuista lähdistä
Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- ympäristöjärjestelmässä/hiihlineutraalisuusohjelmassa asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien ympäristöjärjestelmässä/hiihlineutraalisuusohjelmassa asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä (x/x)
Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy	Riittävä vakavaraisuus	- omavaraisuusaste vähintään 35 %
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	Tyytyväiset asiakkaat	- säännöllisen asiakastytyväisyyskyselyn tulokset, - kanta-asiakkaiden määrä, - asiakastapahtumien määrä, - NPS-luku
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- Ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	Työhönvalmennettujen positiivisen jatkopolun edistäminen	- osatukintojen määrä, - positiivisten jatkopolujen määrän osuuden muutokset
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	Palveluiden monipuolisuuden ja digitaalisuuden edistäminen	- verkkokaupan kautta kulkeva liikevaihto, - saavutettavuus
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	Riittävä vakavaraisuus	- omavaraisuusaste vähintään 35 %
Seure Henkilöstöpalvelut Oy	Tyytyväiset asiakkaat	- säännöllisen asiakastytyväisyyskyselyn tulokset, - tilausten täyttöaste, - toimitettujen tuntien määrä
Seure Henkilöstöpalvelut Oy	Kilpailukyvyyn edistäminen	- kilpailukyky suhteessa verrokkeihin
Seure Henkilöstöpalvelut Oy	Vastuullinen työnantajuus	- säännöllinen henkilöstö- ja keikkalaistyytyväisyyskysely
Seure Henkilöstöpalvelut Oy	Kustannustehokkuus	- kiinteät kulut ja poistot / toimitetut tunnit
Seure Henkilöstöpalvelut Oy	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- ympäristöjärjestelmän käyttöönottoaminen - ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen (mittareiden) lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien ympäristöjärjestelmän asetettujen tunnuslukujen (mittareiden) lukumäärä
Stadion-säätiö sr	Kaupungin vetovoiman edistäminen	- suurtapahtumien lukumäärä, - kävijämäärä/vuosi, - Olympiastadionin näkyvyysmittausten tulokset
Stadion-säätiö sr	Liikkumisen edistäminen	- kaupungin liikkumista edistävien tavoitteiden toteuttaminen
Stadion-säätiö sr	Tyytyväiset asiakkaat	- säännöllisen asiakastytyväisyyskyselyn tulokset
Stadion-säätiö sr	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä
Stadion-säätiö sr	Laadukkaan ja kustannustehokkaan toiminnan edistäminen	- tilojen vuokrausaste, - liikevaihto/htv
UMO-säätiö sr	Kaupungin vetovoimaisuuden edistäminen	- kävijämäärä/vuosi, - yleisötyön kehittäminen
UMO-säätiö sr	Tyytyväiset asiakkaat	- säännöllisen asiakastytyväisyyskyselyn tulokset
UMO-säätiö sr	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- hiihlineutraalisuus- tai ympäristöohjelman toteutettujen toimenpiteiden määrä / kaikkien toimenpiteiden määrä (x/x)
UMO-säätiö sr	Omarahoitusosuuden kasvattaminen	- omarahoitusosuus
Urheiluhallit Oy	Kaupungin liikuntapolitiikan edistäminen	- liikkumisen edistämisen tavoitteiden toteuttaminen
Urheiluhallit Oy	Tyytyväiset asiakkaat ja henkilöstö	- säännöllisen asiakas- ja henkilöstötytyväisyyskyselyn tulokset

Yhteisö	Tavoite	Mittarit
Urheiluhallit Oy	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä (x/x)
Urheiluhallit Oy	Kustannustehokkuus	- liikevaihto/htv
Urheiluhallit Oy	Riittävä vakavaraisuus	- Omavaraisuusaste vähintään 30 %
Vuosaaren Urheilutalo Oy	Kaupungin liikuntapolitiikan edistäminen	- liikkumisen edistämisen tavoitteiden toteuttaminen
Vuosaaren Urheilutalo Oy	Tyytyväiset asiakkaat ja henkilöstö	- säännöllisen asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyskyselyn tulokset
Vuosaaren Urheilutalo Oy	Ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	- ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä, jotka ovat kehittyneet toivottuun suuntaan / kaikkien ympäristöjärjestelmässä asetettujen tunnuslukujen/mittareiden lukumäärä (x/x)
Vuosaaren Urheilutalo Oy	Kustannustehokkuus	- liikevaihto/htv
Vuosaaren Urheilutalo Oy	Riittävä vakavaraisuus	- omavaraisuusaste vähintään 30 %

2.7. Henkilöstö

Henkilöstösuunnittelua useasta näkökulmasta

Henkilöstömäärässä ennustetaan kasvua talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosina vuoteen 2023 verrattuna. Koko kaupungin henkilöstömäärä vuoden 2022 lopussa oli noin 37 500. Henkilöstömäärän arvioidaan olevan noin 38 100 vuoden 2024 lopussa. Vuoden 2023 lopun ennustetusta henkilöstömäärästä kunta-Helsingin osuus on noin 22 400 ja Sotepe-toimialan noin 14 000. Vuonna 2024 Kunta-Helsingin henkilöstömäärään ei ennusteta suuria muutoksia. Kokonaisuus pysyy samalla tasolla. Toimiala- ja liikelaitostasolla ennustetut henkilöstömäärien muutokset kompensoivat toisiaan. Sen sijaan Sotepe-toimialalla ennustetaan henkilöstömäärän kasvua vuodesta 2024 lähtien. Myös Kunta-Helsingin henkilöstömäärän odotetaan kasvavan vuosien 2025 - 2026 aikana. Vuonna 2026 koko kaupungin henkilöstömäärän ennustetaan olevan noin 38 600, josta Kunta-Helsingin osuuden ennustetaan olevan 23 200 ja Sotepe-toimialan 15 400. Henkilöstömäärä pitää sisällään sekä vakituisen että määräaikaisen henkilöstön.

Lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset sekä kaupunkistrategian tavoitteet vaikuttavat toimialoilla ja liikelaitoksissa niin henkilöstön määrään kuin rakenteeseenkin. Henkilöstösuunnittelussa keskeisessä roolissa ovat henkilöstön saatavuuden edistäminen, ennakoiva osaamisen kehittäminen, tehtävien uudelleenmuotoilu palvelutuotannon tarpeiden pohjalta ja ennakoitu lähtövaihtuvuus eläköitymisennuste huomioiden. Lisäksi tuetaan henkilöstön sisäistä liikkuvuutta ja urakiertoa kaupungin sisällä. Vuokratyövoimaa hyödynnetään varsinkin lyhytkestoisissa sijaisuuksissa.

Monipuoliset työllistämiseen tähtäävät ratkaisut ja työnantajakuvan kehittäminen vastaavat saatavuuden haasteisiin

Henkilöstön saatavuus pysyy merkittävänä haasteena kaupungilla. Osaavan työvoiman saatavuuden haasteet korostuvat erityisesti sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen työvoimapula-aloilla. Eläköitymiset kasvattavat entisestään osaajapulaa erityisesti sosiaali-, terveys – ja pelastustoimen toimialalla, mutta myös muilla toimialoilla.

Ratkaisuja työvoimavajeeseen haetaan jatkuvasti oppisopimuskoulutuksilla, pätevyitysmiskoulutuksilla, omien työntekijöiden ammatillisia tutkintoja ja osa-ammattillisia tutkintoja tukemalla, työssäoppimispaikkojen saatavuuden edistämällä sekä vieraskielisten työllistymisen edistämällä ja vahvistamalla oppilaitosyhteistyötä. Joustavien opiskelupolkujen rakentaminen, opiskeluun liittyvän harjoittelun suorittaminen palkattuna sijaisena sekä päivityskoulutukset luovat ratkaisuja saatavuuden haasteisiin. Kaupungilla jatketaan kansainvälistymisen edistämistä. Kielitaitovaatimusten uudelleenarviointi on kaupungilla tarpeen, jotta mahdollistetaan muunkielisten ammattilaisten työllistymistä palveluissa.

Kaupunki pitää kiinni osaajistaan ja houkuttelee uusia osaajia niissä tilanteissa, kun tarvittavaa osaamista ei ole kehitettävissä tai löydettävissä sisäisesti. Kaupungilla varmistetaan osaavan työvoiman ja korkean osaamisen saatavuus kehittämällä rekrytointikäytäntöjä sekä kehittämällä työnantajakuvaa ja markkinointia. Näkyvyyttä edistetään esimerkiksi positiivisilla uratarinoilla ja työntekijälähteilästoiminnalla sekä osallistumalla rekrytointitapahtumiin laajemmin. Keskiössä on myös

vieraskielisten rekrytoinnin edistäminen lisäämällä toimenpiteitä maahan muuttaneiden henkilöiden tavoittamiseksi rekrytoinneissa sekä tekemällä kohdennettuja rekrytointeja ulkomaille.

Kansainvälistä rekrytointia ja vieraskielisiä työntekijöitä tuetaan kehittämällä suomen kielen oppimisen tukimuotoja sekä valmentamalla ja tukemalla monimuotoisia työyhteisöjä.

Henkilöstön pysyvyyttä tuetaan parantamalla positiivista työntekijäkokemusta, edistämällä työaikajoustoja, henkilöstön sisäistä liikkuvuutta sekä osatyökykyisten työssä pysymistä ja huolehtimalla palkkauksen kilpailukykyisyydestä.

Oppiva ja hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa asiakastarpeisiin vastaamisen entistä paremmin

Osaamisen merkitys yhtenä hyvinvoinnin osana on merkittävä kaupungin työntekijöille. Tavoitteena on luoda työpaikasta oppimispaikka sekä luoda edellytyksiä jatkuvalle oppimiselle, jossa myös virheiden tekeminen hyväksytään. Tavoitteena on entistä paremmin hyödyntää olemassa oleva osaaminen ja asiantuntemus sekä lisätä osastojen välistä yhteistyötä ja asiantuntijoiden työskentelyä yli osastorajojen. Osaava, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö lisää paitsi työn imua ja iloa, myös kuntalaisten palvelutyytyväisyyttä.

Henkilöstön työhyvinvointia seurataan vuonna 2024 Kunta 10 -tutkimuksella, jonka tuloksia hyödynnetään niin toiminnan suunnittelussa kuin henkilökohtaisissa onnistumiskeskusteluissa.

Kaupungilla vahvistetaan työhyvinvointia tukevan työkuulttuurin rakenteita ja huolehditaan henkilöstön jaksamisesta ja työhyvinvoinnista. Henkilöstön hyvinvoinnin ja pitovoiman vahvistamisen osana keskitytään työyhteisöjen yhteisöllisyyttä vahvistaviin toimenpiteisiin huomioiden hybridityön vaatimukset ja pitämällä huolta henkilöstön osaamisen kehittämisestä suhteessa työelämän ja toimintaympäristön muutoksiin. Lisäksi kaupungilla vahvistetaan mm. Valmentavan johtamisen taitoja, moniammatillista yhteistyöosaamista, projektijohtamista, itsensä johtamisen taitoja, yhteisöohjautuvuutta, verkosto-osaamista, vuorovaikutustaitoja, fasilitointitaitoja asiakastyössä, tiedolla johtamista sekä prosessi-, talous- ja hankintaosaamista. Kaupungilla vahvistetaan myös taitoja toimia erilaisissa muutostilanteissa. Kaupungin palveluissa hyödynnetään henkilöstön tehtäväkiertojen ja muun sisäisen liikkuvuuden rakenteita tasalaatuisen ja hyvän asiakaskokemuksen tuottamiseen ja osaamisen vahvistamiseen.

Esihenkilötyön ja johtamisen kehittämisessä yhtenä alueena on johtamisvalmiuksien parantamiseen. Erityisesti uusien esihenkilöiden perehdytyksellä varmistetaan esihenkilöiden sitoutuminen ja valmiudet Helsingin kaupungin johtamisen tavoitteisiin ja hyvään esihenkilötyöhön. Kaupungin tavoitteena on tukea esihenkilöiden työtä ja työssäjaksamista. Kaupungilla Kohdennetaan esihenkilötyön henkisen kuormituksen hallinnan ja vähentämisen tueksi ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja vahvistetaan esihenkilöiden tukipalveluita yhteistyössä työterveyshuollon ja kaupunginkanslian kanssa.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen perustuu osaamisen kehittämisen painopistealueisiin.

Henkilöstöjohtamisen kokonaisuudistus jatkaa digitalisaatiokehitystä

Kaupungin seuraavien vuosien tavoitteena on laaja-alainen henkilöstöjohtamisen ja tiedolla johtamisen käytäntöjen uudistaminen ja digitalisointi.

Tavoitteena on kehittää henkilöstön johtamista siten, että uudet johtamistavat digitaalisella alustalla tukevat saatavuutta, osaamisen ja suorituksen johtamista sekä strategian mukaisesti vahvistavat myös työnantajakuvaa ja työntekijäkokemusta.

Uudistuksen myötä esihenkilöiden työtä ja tiedolla johtamista tuetaan digitaalisella alustalla. Tavoitteena on harmonisoidut, ohjaavat ja yksikertaiset henkilöstönjohtamiseen liittyvät prosessit, jotka sujuvoittavat esihenkilöiden päivittäistä työtä.

2.8. Päätösehdotukset

Hallintosäännön mukaisesti rahoitusjohtajan tehtävänä on päättää kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarvio- ja tilapäislainojen ottamisesta, lainojen takaisinmaksusta ja lainaehtojen muuttamisesta. Vuoden 2024 talousarvioehdotuksessa varaudutaan kaupungin osalta 250 miljoonan euron pitkäaikaisten ulkoisten lainojen ottoon. Lisäksi tulisi varautua lyhytaikaiseen lainatarpeeseen tilapäislainavaltuuksin, mm. kuntatodistusohjelmaa käyttäen.

Rahoitusjohtaja tulisi lisäksi oikeuttaa ottamaan uutta lainaa mahdollisesti ennenaikaisesti poismaksettavien lainojen tilalle (ns. lainojen konvertointi) sekä tytäryhteisöjen mahdollisia kassalainatarpeita varten. Konvertointiin tarvitaan lainanottovaltuus, vaikka kaupungin lainapäätös ei lisääny.

Liikenneliikelaitoksen investointien edellyttämä rahoitustarve on suunniteltu katettavan ensisijaisesti kaupungin sisäisesti, kirjanpidon yhdistylivelalla. Päätösehdotuksissa on kuitenkin varauduttu yhdistylivelan konvertoimiseen 200 miljoonan euron määrällä ulkoisiksi lainoiksi jo vuonna 2024, mikäli tämä on kokonaisuuden kannalta perusteltua.

Lisäksi rahoitusjohtaja tulisi oikeuttaa tekemään leasing-sopimuksia päätösehdotuksessa mainituin ehdoin.

Kaupungin liikelaitosten toimintasäätöjen mukaan liikelaitoksen johtokunta päättää lainanotosta kaupunginvaltuuston vuosittain vahvistamien lainanottovaltuuksien rajoissa. Kaupunginvaltuusto päättää valtuuksista talousarviossa ja laina hankitaan kaupunginkanslian toimesta.

Liikenneliikelaitoksen johtokunnalle tulisi antaa enintään 200 miljoonan euron lainavaltuus liikelaitoksen yhdistylivelan konvertoimiseksi ulkoisiksi lainoiksi. Liikelaitoksen investointien rahoitus on tarkoitus järjestää ensisijaisesti kaupungin sisäisellä yhdistylivelalla, jota myöhemmin konvertoidaan ulkoisiksi lainoiksi. Konvertointi varaudutaan tekemään jo vuoden 2024 aikana.

Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston päätettäväksi

- 1) että rahoitusjohtajalla on oikeus vuonna 2024
 - a) ottaa 500 miljoonaa euroa kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja, joiden laina-aika on vähintään yksi vuosi ja enintään 30 vuotta ja joiden nimelliskorko lainanottohetkellä saa olla enintään 5 prosenttia tai joiden emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korko saa olla lainanottohetkellä enintään 5 prosenttia,
 - b) ottaa tilapäislainoja, joita saa kulloinkin olla enintään 300 miljoonaa euroa,
 - c) tehdä 100 miljoonan euron pääoma-arvosta ja enintään 5 prosentin korolla uusia leasing-sopimuksia, joiden vuokra-aika on enintään 30 vuotta,
 - d) tehdä korko- ja valuuttariskin suojaamiseksi tarkoitettuja johdannaissopimuksia otettaessa uusia lainoja tai koskien olemassa olevaa lainakantaa kuitenkin siten, että sopimuksia voidaan solmia kotimaisen tai ulkomaisen osapuolen kanssa, jonka pitkäaikainen luottokelpoisuus on hyvä sekä
- 2) että liikenneliikelaitoksen johtokunnalla on oikeus vuonna 2024
 - a) ottaa enintään 200 miljoonaa euroa ulkoista lainaa kaupungin sisäisen yhdistylivelan konvertoimiseksi ulkoiseksi lainanotoksi.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Hallintosäännön mukaan lautakuntien ja johtokuntien tehtävänä on päättää hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista, sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista. Kaupunginhallituksen mielestä olisi perusteltua päättää talousarvion hyväksymisen yhteydessä palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

- 3) että niiden maksujen, joista ei ole erikseen päätetty, yleisinä perusteina noudatetaan omakustannushinnan mukaista taikka viranomaisen päättämää alempaa taksaa.

Kaupunginhallituksen päättämien avustusten käytön valvontaa koskevien ohjeiden mukaan kaupungin viranomaisilla ja tarkastusvirastolla on mahdollisuus ja oikeus tarkastaa avustuksensaajien varainkäyttöä avustusehtojen täyttämisen selvittämiseksi. Samalla kaupunginhallitus katsoo, että avustusehtoja olisi tarkoituksenmukaista täydentää siten, että avustettavien yhteisöjen tulee noudattaa kaupunginhallituksen antamia ohjeita. Lisäksi kaupunginhallituksen mielestä on tarpeellista, että kaupunginhallitukselle annetaan mahdollisuus käyttää avustumäärärahaa asianomaisesta toiminnasta kaupungille lainojen takaamisen tai muun syyn johdosta syntyneiden saatavien korvaamiseksi. Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättäisi.

- 4) kehottaa lauta- ja johtokuntia avustusten myöntämispäätöksissä ilmoittamaan avustuksen ehdoksi, että avustettavien yhteisöjen tulee toiminnassaan ja taloudenhoidossaan noudattaa kaupunginhallituksen antamia ohjeita ja oikeuttaa kaupunginhallituksen käyttämään avustumäärärahoja kaupungille avustettavasta toiminnasta lainojen takaamisen tai muun syyn johdosta mahdollisesti syntyvien saatavien korvaamiseen.

Kaupungin toimialojen toimintoihin voidaan käyttää ulkopuolista yksityistä rahoitusta siten, että toimialat sisällyttävät talousarvioehdotustensa tulopuolelle alakohdan Ulkopuolisin varoin rahoitettu toiminta, jolle merkitään asianomaisen toiminnan arvioidut tulot. Vastaavat arvioidut menot merkitään asianomaisille menolajeille. Näiden toimialojen talousarvioiden erityisperusteluissa on mainittu, miten suuri osa määrärahasta on varattu ulkopuolisin varoin rahoitettavaa toimintaa varten. Tätä osaa määrärahasta saa käyttää vain saman verran kuin ulkopuolista rahoitusta on kertynyt. Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston päätettäväksi

- 5) että toimialoilla, joilla on talousarviossa varattu määräraha ulkopuolisin varoin rahoitettua toimintaa varten, on oikeus käyttää kyseistä määrärahaa ainoastaan ehdolla, että tulopuolelle kertyy ulkopuolisista rahoituslähteistä vastaava summa.

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Toimialojen talousarvioasetelmien kehittämistä on edelleen jatkettu. Tarkoituksena on palvella paremmin toiminnan ohjausta ja päätöksentekoa. Talousarviorakenteen uusimisen yhteydessä on pyritty kehittämään myös sisäisiä suunnittelu- ja seurantajärjestelmiä. Jotta kehitystyö saadaan joustavaksi, talousarviorakenteessa suoritettujen uudistusten hyväksyminen on tarkoituksenmukaista suorittaa edelleen talousarviokäsittelyn yhteydessä. Näin ollen kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättäisi

- 6) hyväksyä vuoden 2024 talousarvioehdotuksen valmistelun yhteydessä toteutetut talousarviorakenteen muutokset ja
- 7) oikeuttaa kaupunginhallituksen jatkamaan toimialojen talousarviorakenteen uudistamista sekä sisäisen laskentatoimen ja raportoinnin kehittämistä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan valtuutetulla on oikeus tehdä aloitteita kaupungin yhteisistä asioista. Aloite, joka koskee määrärahan ottamista seuraavan vuoden talousarvioon, tulee tehdä viimeistään 15. maaliskuuta. Kaupunginhallituksen on esitettävä aloite valtuuston käsiteltäväksi talousarvion yhteydessä.

Liitteenä kaupunginhallituksen vastaukset 31 talousarvioaloitteeseen. Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättäisi

- 8) katsoa mainittujen aloitteiden 1–31 tulleen lopullisesti käsitellyiksi.

Edellä olevaan viitaten kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättäisi

- 9) hyväksyä oheisen ehdotuksen Helsingin kaupungin talousarvioksi vuodeksi 2024 sekä taloussuunnitelmaehdotuksen ohjeellisena vuosille 2025–2026.
- 10) hyväksyä kaupungin ja Liikenneliikelaitoksen investointiohjelmat ohjeellisena vuosille 2027–2033 talousarvion liitteiden 3 ja 11 mukaisina otettavaksi huomioon seuraavien vuosien taloussuunnitelmien valmistelussa.

2.9. Talousarvion sitovuus

Yleistä

Talousarviossa kaupunginvaltuusto hyväksyy kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Kaupungin-valtuuston nähden sitovaksi eräksi talousarviossa voidaan määrittellä määräraha, tuloarvio tai toimintakate. Toiminnallisia tavoitteita voidaan myös määrittellä sitoviksi. Sitovuus merkitsee sitä, että esim. määrärahaa ei voi ylittää ilman kaupunginvaltuuston päätöstä.

Talousarviossa on bruttobudjetoituja ja nettobudjetoituja yksiköitä sekä kaupunginvaltuuston perustamia kunnan liikelaitoksia. Näille kaikille määritellään erikseen talousarvion sitovuustaso.

Pääsääntöisesti kaupunginvaltuustoon nähden sitova erä on bruttobudjetoituilla yksiköillä menojen yhteissumma (=määräraha) ja nettobudjetoituilla yksiköillä toimintakate. Kunnan liikelaitoksia sitovat erät on esitetty tuloslaskelma- ja rahoitusosassa.

Talousarviokirjassa kaupunginvaltuustoon nähden sitovat erät on varjostettu.

Mikäli tulot yhteensä, toiminnan tavoitteet sekä eräiden hallintokuntien tuottotavoitteet ovat hallintokuntia sitovia kaupunginvaltuustoon nähden, on ne erikseen määritelty näiden hallintokuntien kohdalla.

Yhteisöille myönnettävien avustusten määrärahat on määritelty talousarvion liitteen 1 mukaisesti (Vuoden 2024 talousarvioon sisältyvät avustuspäämäärärahat ja avustuksenluonteiset korvauspäämäärärahat). Lautakunnilla ja jaostoilla on oikeus päättää avustusliitteessä mainituista kokonaismäärärahojen käytöstä lukuun ottamatta rasteroidulla merkattuja avustuspäämäärähoja.

Käyttötalouden sitovat määrärahat

Bruttobudjetoidut yksiköt

Seuraavien lukujen/kohtien **menot on sitova**

1 10 01	Vaalien järjestäminen, keskusvaalilautakunnan käytettäväksi
1 20	Tarkastuslautakunta ja -virasto

1 30 01	Kaupunginhallituksen käyttövarat
1 30 02	Kaupunginhallituksen avustukset
1 30 03	Valtionperinnöt
1 40	Kaupunginkanslia
1 50 01	Toimielinten toimintakustannukset, pormestarin ja kaupunginkanslian käytettäväksi
1 50 02	Keskitetysti maksettavat henkilöstömenot, kaupunginkanslian käytettäväksi
1 50 03	Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi
1 50 05	Työmarkkinatuen kuntaosuus, kaupunginkanslian käytettäväksi
2 10 01	Kaupungin tuottamat palvelut
2 10 03	Korvaukset ja avustukset
3 10 01	Kaupunkirakenne ja hallinto
3 10 04	HSY- ja HSL-kuntayhtymien maksuosuudet
3 10 06	Tuki Liikenneliikelaitokselle
3 10 09	Yleisten alueiden kunnossapito
4 10 02	Kulttuurin laitosavustukset
4 10 03	Liikunnan laitosavustukset

Nettobudjetoidut yksiköt

Seuraavien lukujen/kohtien ”**Toimintakate**” on sitova

1 50 04	Keskitetty hanketoiminta, kaupunginkanslian käytettäväksi
2 10 02	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle tuotetut palvelut ja muu ulkoisesti rahoitettu toiminta
3 10 02	Tilat ja rakennuttaminen
3 10 03	Asuntotuotanto
3 10 07	Infrakorvaus HSL:ltä ja maksu Kaupunkiliikenne Oy:lle
3 10 08	Palvelut ja luvat
4 10 01	Kulttuuri ja vapaa-aika
5 10	Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut

Tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosan sitovat määrärahat ja tuloarviot

Pääsääntöisesti kaupunginvaltuustoon nähden **sitovia määrärahoja ovat menot** kohtatasolla (talousarvioihin viiden merkin tarkkuudella).

Investointiosassa lauta- ja johtokunnilla on oikeus tehdä alakohtien välisiä siirtoja. Määrärahaa ei kuitenkaan voi siirtää sellaiselle hankkeelle, johon talousarviovuodelle ei ole varattu määrärahaa.

Kunnan liikelaitoksia sitovat perustamispäätösten mukaisesti perustamislainan korot ja peruspääoman tuotto, jotka on esitetty tuloslaskelmaosassa tuloina luvun 7 02 alakohtina, ja perustamislainan lyhennykset tuloina rahoitusosan luvun 9 01 alakohtina. Kunnan liikelaitoksia ovat palvelukeskusliikelaitos, rakentamispalveluliikelaitos, taloushallintopalveluliikelaitos, työterveysliikelaitos ja liikenneliikelaitos.

Tilivelvollisuus

Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toimielimen jäsenen ja viranhaltijan toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, siihen voidaan kohdistaa tilintarkastajan tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja valtuusto päättää myönnettävästä vastuuvapaudesta. Kaupunginhallituksen hyväksymässä Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Helsingin kaupunkikonsernissa -ohjeessa on määritelty, että kaupungin toiminnoissa tulee noudattaa hyvää hallinto- ja johtamistapaa. Sillä tarkoitetaan toiminnan ja talouden ohjauksen tilivelvollisuus- ja vastuujärjestelmää, joka edistää hallinnon ja palvelutuotannon laillisuutta ja tuloksellisuutta.

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat valtuustoa lukuun ottamatta kaupungin toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Johtavana viranhaltijana voidaan pitää toimielimen esittelijää ja toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavaa henkilöä hänen toimiessaan toimielimen alaisena. Toimielinten varajäseniin ja johtavien viranhaltijoiden varahenkilöihin sovelletaan samoja säännöksiä heidän toimiessaan tehtävässä. Lisäksi tilivelvollisten määrittelyssä on otettu huomioon kaupungin tilintarkastajan näkemys tilivelvollisista. Helsingissä johtavat viranhaltijat ja toimielinten esittelijät on pääsääntöisesti määritelty hallintosäännössä. Johtavien viranhaltijoiden tehtävänä on suunnitella, seurata ja valvoa johtamansa hallinnollisen kokonaisuuden toimintaa sekä vastata sen tuloksellisuudesta ja tavoitteiden saavuttamisesta.

Määritelmää tilivelvollisista sovelletaan ottaen huomioon, että kaupungin vastuunalainen tilintarkastaja voi tilintarkastuskertomuksessaan kohdistaa muistutuksen muullekin kuin edellä olevan määritelmän piiriin kuuluvalla viranhaltijalle ja esittää vastuuvapauden epäämistä. Vaikka kaupungin työntekijä ei olisikaan lain tarkoittama tilivelvollinen, hänen on hoidettava tehtävänsä asianmukaisesti huolellisesti. Tilivelvollisuuden puuttuminen ei vapauta esimerkiksi esihenkilöä valvontavastuusta. Tilivelvollisten määrittely ei estä kohdistamasta vahingonkorvausvaatimusta tai rikossyytettä muuhun henkilöön kuin tilivelvolliseen.

Kuntalain 123 §:n mukaan tilintarkastajan on tilintarkastuskertomuksessaan sisällytettävä lausunto mm. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Luottamushenkilöt

- Kaupunginhallituksen ja sen jaostojen jäsenet
- Lautakuntien ja niiden jaostojen jäsenet
- Liikelaitosten johtokuntien jäsenet
- Pormestari

Keskushallinto

- Kansliapäällikkö
- Elinkeinojohtaja
- Hallintojohtaja
- Henkilöstöjohtaja
- Strategiajohtaja
- Rahoitusjohtaja
- Viestintäjohtaja
- Digitalisaatiojohtaja
- Hankintajohtaja
- Kaupunginlakimies
- Sisäisen tarkastuksen päällikkö
- Työllisyysjohtaja
- Palvelukeskusliikelaitoksen toimitusjohtaja
- Taloushallintopalveluliikelaitoksen toimitusjohtaja
- Työterveysliikelaitoksen toimitusjohtaja

- Rakentamispalveluliikelaitoksen toimitusjohtaja

Tarkastusvirasto

- Tarkastusjohtaja

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

- Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
- Varhaiskasvatusjohtaja
- Perusopetusjohtaja
- Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
- Ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtaja
- Hallintojohtaja

Kaupunkiympäristön toimiala

- Kaupunkiympäristön toimialajohtaja
- Maankäyttöjohtaja
- Tekninen johtaja
- Asiakkuusjohtaja
- Hallintojohtaja
- Rakennusvalvontapäällikkö
- Ympäristöjohtaja
- Elintarviketurvallisuusyksikön päällikkö
- Ympäristöterveysyksikön päällikkö
- Ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikön päällikkö
- Ympäristöseuranta ja -valvontayksikön päällikkö
- Rakennetun ympäristön valvontayksikön päällikkö
- Lupayksikkö 1:n päällikkö
- Lupayksikkö 2:n päällikkö
- Kunnallinen pysäköinninvalvoja
- Liikenneliikelaitoksen toimitusjohtaja

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
- Kirjastopalvelujen johtaja
- Kulttuurijohtaja
- Nuorisoasiainjohtaja
- Liikuntajohtaja
- Hallintojohtaja
- Museonjohtaja
- Intendentti
- Kulttuurin edistämisen päällikkö
- Kulttuurikeskusten päällikkö
- Liikuntapalvelupäällikkö

- Liikuntapaikkapäällikkö
- Ulkoilupalvelupäällikkö
- Itäisen nuorisotyön aluepäällikkö
- Pohjoisen nuorisotyön aluepäällikkö
- Läntisen nuorisotyön aluepäällikkö

Sosiaali- ja terveystoimen toimiala

- Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
- Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja
- Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
- Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja
- Pelastuskomentaja
- Hallintojohtaja
- Lastensuojelun johtaja
- Vammaisten sosiaalityön päällikkö
- Asumis-, kriisi- ja päihdepalvelujen johtaja
- Kotihoidon johtaja
- Perheiden erityispalveluiden päällikkö
- Neuvolan ja lapsiperheiden kotipalvelun päällikkö
- Pohjoisen aikuissosiaalityön päällikkö
- Asiakasmaksupäällikkö
- Nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja
- Talous- ja suunnittelujohtaja

2.10. Selityksiä

Käyttötalousosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan talousarviotaulukoiden sarakkeessa 2 ja investointiosan talousarviotaulukoiden sarakkeessa 3 on esitetty määrärahojen käyttö vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaan.

Käyttötalousosassa, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 3 ja investointiosassa sarakkeeseen 4 on otettu vuoden 2023 talousarvioon merkityt määrärahat. Kursiivilla on merkitty kaupunginvaltuuston 25.8.2023 sekä sitä aikaisemmin kuluvan vuoden tileille myöntämät ylitysoikeudet.

Käyttötalousosassa sarakkeeseen 5, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 4 ja investointiosassa sarakkeeseen 5 on merkitty lauta- ja johtokuntien ehdottamat määrärahat vuodelle 2024. Seuraavien lukujen/kohtien/alakohtien em. sarakkeissa olevat määrärahat ovat kaupunginkanslian (ei lauta- tai johtokuntien) ehdottamia:

Luku	1 10	Kaupunginkanslia
Luku	1 30	Kaupunginkanslia
Luku	1 40	Kaupunginkanslia
Luku	1 50	Kaupunginkanslia
Luku	7 01	Kaupunginkanslia
Kohta	7 02 01	
alakohdat	01–66, 68	Kaupunginkanslia
Kohta	7 02 02	Kaupunginkanslia
Luvut	7 03–7 05	Kaupunginkanslia
Kohta	8 05 01	Kaupunginkanslia
Kohta	8 06 02	Kaupunginkanslia
Kohta	8 07 02	Kaupunginkanslia
Luku	8 08	Kaupunginkanslia
Kohta	9 01 01	Kaupunginkanslia
Kohta	9 01 02	
alakohdat	01–57, 59–61	Kaupunginkanslia
Kohta	9 01 03	Kaupunginkanslia

Käyttötalousosassa sarakkeeseen 6, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 5 ja investointiosassa sarakkeeseen 6 on merkitty vuoden 2024 talousarvion määrärahat.

Käyttötalousosassa sarakkeeseen 7, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 6 ja investointiosassa sarakkeeseen 7 on merkitty vuoden 2025 taloussuunnitelmaan sisältyvät määrärahat.

Käyttötalousosassa sarakkeeseen 8, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 7 ja investointiosassa sarakkeeseen 8 on merkitty vuoden 2026 taloussuunnitelmaan sisältyvät määrärahat.

Investointiosassa sarakkeeseen 1 on merkitty ao. luvun kohdan tunnus ja sarakkeeseen 2 kohdan sekä alakohdan nimike selityksineen.

Perusteluosan suluissa olevat luvut ovat vuoden 2023 lukuja, ellei tekstissä toisin ole mainittu.

Taulukoissa jokainen luku on pyöristetty erikseen tarkasta arvosta, joten laskutoimitukset eivät kaikilta osin täsmää.

Yhdistelmä sidotuista avustuksista on liitteessä 1. Talousarvioon on lisäksi liitetty erittely jäsenmaksuista, liite 2. Liitteessä 3 on esitetty 10-vuotinen investointiohjelma, liitteessä 4 talonrakennushankkeiden rakentamisohjelma, liitteessä 5 on esirakentamishankkeiden rakentamisohjelma 2024–2026. Liitteessä 6 on katujen ja liikenneväylien rakentamisohjelma vuosiksi 2024–2026, liitteessä 7 on puistojen ja liikunta-alueiden rakentamisohjelma vuosiksi 2024–2026, liite 8 sisältää projektialueiden infra- rakentamisohjelman vuosille 2024–2026, liitteessä 9 on kaupunkiudistusalueiden ja suurten liikennehankkeiden

rakentamishjelma 2024–2026, liitteessä 10 on vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet, liite 11 sisältää HKL-liikelaitoksen 10-vuotisen investointisuunnitelman ja liite 12 sisältää Kaupunkiliikenne Oy:n investoinnit. Ottolainat on eritelty liitteessä 13 ja liite 14 sisältää ilmastoliitteen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen liitteessä 1 on sidotut avustukset, liite 2 sisältää erittelyn jäsenmaksuista, investoinnit ovat liitteessä 3 ja toimialan palvelustrategia on liitteessä 4.

Talousarviomäärärahojen käyttöoikeus on ao. lauta- tai johtokunnalla, ellei talousarvion luvun, kohdan tai alakohdan yhteydessä ole toisin ilmoitettu.

Kunta-Helsinki

Käyttötalous

3. Kunta-Helsinki

3.1. Käyttötalousosa

3.1.1. 1 Keskushallinto

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	81 216	94 050	71 323	62 733	62 733	47 110	47 482
Menot yhteensä	359 137	335 044	374 174	378 663	373 263	466 865	434 262
<i>Ylitysoikeus</i>		40 627					
Toimintakate	-277 921	-240 995	-302 851	-315 930	-310 530	-419 755	-386 780
Poistot	16 132	12 716	16 625	15 707	15 707	16 550	17 599
Tilikauden tulos	-294 053	-253 711	-319 476	-331 637	-326 237	-436 305	-404 379

3.1.1.1. 1 10 Vaalien järjestäminen, keskusvaalilautakunnan käytettäväksi

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	128	1 194	1 194	3 583	3 583		
Menot yhteensä	536	4 718	3 126	10 724	8 724	5 412	1 138
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-408	-3 524	-1 932	-7 141	-5 141	-5 412	-1 138
Poistot							
Tilikauden tulos	-408	-3 524	-1 932	-7 141	-5 141	-5 412	-1 138

Vuoden 2024 määrärahoissa on varauduttu presidentinvaalin ensimmäisen vaalin ja tarvittaessa toisen vaalin sekä europarlamenttivaalien toimittamiseen. Määrärahoissa on varauduttu toimittamaan saman vuoden aikana kolmet vaalit. Vuonna 2025 toimitetaan alue- ja kuntavaalit ja määrärahoissa on varauduttu kuntavaalien toimittamiseen. Kuntavaaleissa kunnan tehtävät ovat laajemmat kuin valtiollisissa vaaleissa. Kunta järjestää muun muassa ehdokasasettelun ja ääntenlaskennan sekä tulostallennuksen. Vuonna 2026 ei ole lakisääteisiä vaaleja. Vuonna 2026 valmistellaan vuoden 2027 eduskuntavaaleja.

Vaaleja koskevat määrärahat sisältävät varauksen oikeusministeriön uudistushankkeille, kuten sähköisen äänioikeusrekisterin käytön laajentumiselle laitosäänestykseen ja tulevaisuudessa mahdollisesti kotiaäänestykseen.

Vaaleja koskevissa määrärahoissa on varauduttu yleisten ennakoäänestyspaikkojen määrän lisääntymiseen ja aukioloaikojen laajenemiseen. Ennakoäänestyspaikkojen perustamisen suurimmat kustannukset liittyvät henkilöstökuluihin, tietotekniikkamenoihin ja koulutukseen sekä tilojen vuokriin.

Valtio suorittaa valtiollisissa vaaleissa kunnille kertakorvauksen. Näin ollen vuoden 2024 presidentinvaalin ensimmäisestä ja toisesta vaalista sekä vuoden 2024 europarlamenttivaaleista valtio maksaa Helsingille erikseen määräämänsä kertakorvauksen vaalien järjestämisestä. Vuoden 2025 kuntavaaleista valtio ei maksa korvauksia.

3.1.1.2. 1 20 Tarkastuslautakunta ja -virasto

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	4	5	4	3	3	5	5
Menot yhteensä	1 886	2 059	1 994	1 990	1 990	1 993	1 994
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-1 883	-2 054	-1 990	-1 987	-1 987	-1 988	-1 989
Poistot							
Tilikauden tulos	-1 883	-2 054	-1 990	-1 987	-1 987	-1 988	-1 989

Toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettäväksi kaupungin hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tarkastuslautakunnan keskeisin tehtävä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointitehtäväänsä varten lautakunta on jakautunut kahteen toimikuntaan. Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuksien noudattamista ja antaa ilmoitukset tiedoksi valtuustolle. Tarkastusviraston tehtävänä on avustaa tarkastuslautakuntaa lakisääteisen arvioinnin ja sidonnaisuusilmoitusten valvonnan suorittamisessa sekä avustaa kaupungin tilintarkastajaa lakisääteisessä tilintarkastuksessa.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Kaupunkistrategia 2021–2025 ohjaa tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan kohdentumista. Valtuustokauden aikana arviointeja kohdennetaan kaupunkistrategian kaikkiin painopistealueisiin. Arviointitoiminnan tavoitteena on tuottaa valtuustolle hyödyllistä tietoa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan kehittämisessä hyödynnetään syksyllä 2023 toteutettujen valtuustoryhmien haastattelujen tuloksia. Tavoitteena on, että vuoden 2023 arviointikertomus valmistuu 17.4.2024 mennessä.

Tilintarkastuksen tarkoituksena on tuottaa tietoa kaupungin toiminnasta muun muassa laillisuuden näkökulmasta ja edistää taloudenhoidon yleistä luotettavuutta. Tavoitteena on, että vuoden 2023 tilintarkastuskertomus annetaan 30.4.2024 mennessä.

Sidonnaisuuksien ilmoittamisella edistetään kaupungin päätöksenteon avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Sidonnaisuuksien valvonta tukee omalta osaltaan kaupungin tavoitetta olla avoin Helsinki.

Arviointi- ja tarkastuspalvelujen sekä sidonnaisuusilmoitusten valvonnan laatua seurataan jatkuvasti. Toimintaa kehitetään saadun palautteen ja vuosittaisten asiakastytyväisyyskyselyjen tulosten perusteella.

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Tarkastusviraston henkilöstöjohtamisen tavoitteena on ammattitaitoinen, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö. Talousarviovuosi käynnistyy työskentely-ympäristöltään merkittävästi muuttuneissa uusissa toimitiloissa, joiden suunnitteluun henkilöstö on osallistunut. Työhyvinvointi ja työn laadun säilyminen korkealla tasolla varmistetaan jatkossakin osallistamalla henkilöstöä toiminnan ja työskentelytapojen suunnitteluun sekä tekemällä yhteistyötä kaupungin asiantuntijoiden kanssa.

Vastuullinen talous kestävän kasvun perusta

Tarkastusviraston taloutta hoidetaan vastuullisesti siten, että talousarviossa varattu käyttötalouden sitova määräraha ei ylitä. Kaupungin vastuullista taloudenpitoa edistetään tuottamalla laadukasta tarkastus- ja arviointitietoa. Talousarviovuoden 2024 toimintamenojen kasvua hillitsee siirtyminen vuoden 2023 lopussa huomattavasti aiempaa edullisempiin toimitiloihin.

Tarkastuslautakunta toteuttaa kaupunkistrategiaa järjestämällä Helsingin kaupungin ja konserniyhteisöjen tilintarkastuksen kustannustehokkaasti ja laadukkaasti tilintarkastusta koskevien säädösten ja määräysten sekä alan suositusten mukaisesti. Kaupungin ulkoisen tilintarkastajan tarkastuspäivien määräksi on sopimuksessa määriteltä 390 päivää.

Talousarvion toiminnan tavoitteet vuodelle 2024

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Tarkastuslautakunnan arviointitoiminta kohdistuu kaupunkistrategian toteutumisen arviointiin
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelmaan sisältyvistä vuosittain vaihtuvista aiheista (pois lukien tavoitearvioinnit, vaikuttavuuden seuranta ja talouden arviointi) vähintään 80 prosenttia (2023: 75) liittyy kaupunkistrategiassa asetettujen linjausten tai tavoitteiden arviointiin
Mittarin 1 lähtöarvo	75
Mittarin 1 tavoitearvo	80
Strategian painopiste	Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kaupungin tilintarkastus toteutetaan tehokkaasti
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Tarkastusviraston tarkastussuunnitelma toteutuu vähintään 99-prosenttisesti
Mittarin 1 lähtöarvo	98,5 %
Mittarin 1 tavoitearvo	vähintään 99 %
Mittari 2	Kaupungin ulkoisen tilintarkastajan laatima tilintarkastuskertomus tilikaudelta 2023 valmistuu 30.4.2024 mennessä
Mittarin 2 lähtöarvo	
Mittarin 2 tavoitearvo	30.4. mennessä
Strategian painopiste	Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Toimintaympäristön muutokset

Talousarviovuodelle ei ennakoita ajoittuvan välittömästi tarkastustoimeen kohdistuvia merkittäviä toimintaympäristön muutoksia.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Tarkastusviraston merkittävin riski liittyy kaupunkiyhteisten tietojärjestelmien toimivuuteen. Riskiä hallitaan huolehtimalla viraston käytössä olevien IT-laitteiden toimivuudesta ja henkilöstön tietoturva- ja järjestelmäosaamisesta.

Palvelukustannusten ja tilankäytön tehokkuuden kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Tarkastusvirasto							
Palvelun kokonaiskustannus	1 572 551	1 582 855	1 637 516	1 704 747	1 841 000	1 794 000	1 769 000
Toteutuneet työpäivät	3 231	3 233	3 389	3 450	3 600	3 510	3 550
Yksikkökustannus (€/tarkastuspäivä)	487	490	483	494	511	511	498
muutos% edellisestä vuodesta	-4,1	0,6	-1,3	2,3	3,49	-0,1	-2,6

Kevään 2023 aikana on yhtenäistetty kaikkien talousarviokirjassa esitettävien palvelujen kustannusten kohdistamis- sekä laskentaperiaatteet. Yhtenäistämisen yhteydessä luovuttiin aiemmista tuottavuusmittareista. Palvelukustannuslaskentaa kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana. Palvelukustannuksiin on kohdistettu palvelun suorat kustannukset, sekä palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnosta vyörytetyt kustannukset. Kustannukset esitetään bruttoperiaatteella.

Tilankäytön mittarit	Tilin-päätös 2019	Tilin-päätös 2020	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Tulos-budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Tilat yhteensä m ²	602	602	602	602	602	602	302	302	302
Toimistotilat m ² /henkilö	38	38	38	35	35	38	18	18	18

Tarkastusviraston tilankäyttö tehostuu merkittävästi vuoden 2023 lopussa toteutuneen muuton johdosta. Monipaikkainen työskentely on mahdollistanut pienempään monitilatoimistoon siirtymisen.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön käyttö	Tilin-päätös 2019	Tilin-päätös 2020	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Tulos-budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Henkilöstön määrä	16	16	16	17	17	16	17	17	17

Viraston vakanssien määrä ja rakenne pyritään säilyttämään nykyisellä tehtävien hoidon kannalta tarkoituksenmukaisella tasolla. Taloussuunnitelmakaudella panostetaan suunnitelmalliseen esihenkilöosaamisen ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Erityisesti pyritään ylläpitämään ja parantamaan henkilöstön digiosaamista.

3.1.1.3. 1 30 Kaupunginhallitus

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	4 819	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Menot yhteensä	36 317	34 264	56 651	52 453	52 453	41 153	13 153
<i>Ylitysoikeus</i>		37 627					
Toimintakate	-31 498	-31 264	-53 651	-49 453	-49 453	-38 153	-10 153
Poistot							
Tilikauden tulos	-31 498	-31 264	-53 651	-49 453	-49 453	-38 153	-10 153

3.1.1.3.1. 1 30 01 Kaupunginhallituksen käyttövarat

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	417						
Menot yhteensä	25 712	25 416	48 000	43 300	43 300	33 000	5 000
<i>Ylitysoikeus</i>		37 627					
Toimintakate	-25 295	-25 416	-48 000	-43 300	-43 300	-33 000	-5 000
Poistot							
Tilikauden tulos	-25 295	-25 416	-48 000	-43 300	-43 300	-33 000	-5 000

Talousarviokohdalle varataan vuosittain määräraha yllättäviin ja ennakoimattomiin menoihin, jotka eivät liity yksittäisen toimialan tai kaupunginkanslian tavanomaiseen toimintaan. Näitä ovat esimerkiksi kaupungin ja valtion yhteistyöhön liittyvät kertaluonteiset hankkeet, poikkeukselliset yksittäiset hankkeet sekä kaupungin kansainväliseen näkyvyyteen liittyvät hankkeet ja suurtahtumat.

Kohdentamattoman määrärahan lisäksi talousarviokohdalle on varattu määräraha pääkaupunkiseudun yhteistyöhön, seutuyhteistyöhön ja Helsinki-mitaleihin. Tutkimusapurahoihin on varattu 77 000 euroa ja tiedepalkintoa varten on varattu 10 000 euroa.

Palkkakehityssuunnitelman toteutukseen on varattu vuoden 2024 talousarvioon 7,0 miljoonaa euroa. Palkkakehitysohjelma laaditaan henkilöstöjärjestöjä osallistaen. Palkkakehitysohjelman ja muun henkilöstöpolitiikan tavoitteena on pitää yllä Helsingin kilpailukykyä muihin kuntiin nähden. Palkkakehitysohjelmaa laadittaessa kiinnitetään erityistä huomiota aloihin, joissa työvoimapulan haasteet ovat suurimmat ja kaikkein pienipalkkaisimpien työntekijäryhmien palkkauksen vahvistamiseen.

Kh:n käyttövaroihin varataan 1,3 miljoonaa euroa henkilöstön työmatkaedun korottamiseen 60 eurolla. Työntekijäkohtainen työmatkaetu nousee 300 euroon.

Säätiöiden pääomitus tulee tehdä kirjanpitosäännösten mukaan kunnan käyttötaloudesta. Kaupunginhallitus hyväksyi 29.3.2021 § 225 valtion ja kaupungin välisen yhteistyösopimuksen, jonka opetus- ja kulttuuriministeriö ja kaupunki olivat tehneet 24.3.2021 uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon edistämiseksi. Arkkitehtuuri- ja designmuseohankkeen pääomatavoitteeksi sovittiin yhteensä 150 miljoonaa euroa, josta valtion ehdollinen pääomitusosuus olisi 60 miljoonaa euroa, kaupungin osuus vastaavasti 60 miljoonaa euroa ja yksityisen rahoituksen osuus 30 miljoonaa euroa. Talousarviokohdalle on varattu määrärahat tarvittavia pääomituseriä varten vuosille 2024 ja 2025.

3.1.1.3.2. 1 30 02 Kaupunginhallituksen avustukset

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä							
Menot yhteensä	2 119	2 348	2 151	2 653	2 653	1 653	1 653

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-2 119	-2 348	-2 151	-2 653	-2 653	-1 653	-1 653
Poistot							
Tilikauden tulos	-2 119	-2 348	-2 151	-2 653	-2 653	-1 653	-1 653

Vuosien 2022-2023 osalta luvut eivät ole vertailukelpoisia, sillä ne sisältävät avustuksia, jotka on kaupunginhallituksen 12.6.2023 § 409 päätöksellä siirretty määrärahoineen myönnettäväksi muilta talousarviokohdilta (21003, 31008, 41003) vuodesta 2024 eteenpäin.

Kaupunginhallituksen avustusmäärärahat koostuvat asukasosallisuuden avustuksista sekä kaupunginhallituksen yleisavustuksista.

Asukasosallisuuden avustuksia myönnetään asukastalojen ylläpitämiseen ja niiden toiminnan koordinointiin sekä asukasosallisuutta parantavien rakenteiden ja menetelmien kehittämiseen.

Yleisavustuksia myönnetään vuosittain sellaisille yhteisöille, joiden toiminta ei kuulu minkään muun lautakunnan toimialaan. Yleisavustukset koostuvat muun muassa kansainvälisen kaupunkiyhteistyön sekä kaupungin kulttuurihistorian tukemisesta sekä liikenneturvallisuuden ja osallisuuden edistämisestä.

3.1.1.3.3. 1 30 03 Valtionperinnöt

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	4 402	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Menot yhteensä	8 486	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-4 084	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Poistot							
Tilikauden tulos	-4 084	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500

Talousarviokohdan tuloiksi kirjataan saatavat valtionperinnöt ja menoiksi niistä myönnettävät avustukset sekä valtionperintöjen hoitokulut. Talousarviokohdalta myönnetään avustuksiin vuosittain kertyviksi arvioituja valtionperintötuloja vastaavan summan lisäksi tietystä yksittäisestä vuonna 2019 kaupungille vastaanotetusta valtionperinnöstä osoitettavat avustukset. Talousarviokohdan toimintakate on tämän takia negatiivinen.

Kaupunginhallitus päätti 27.6.2022 valtionperintönä kaupungille tulevien kuolinpesien varojen hakuperusteiksi ja käyttötarkoitukseksi avustukset toimintaan, jolla tuetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Vuonna 2019 vastaanotetun tietyn valtionperinnön käyttötarkoitus on vahvistettu kaupunginhallituksessa 9.11.2020 ja tarkemmaksi käyttötarkoitukseksi on määriteltävä avustukset kaupunkiyhteisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteen toteuttamiseen. Tavoite on "Parannetaan ikäihmisten mahdollisuuksia lähteä liikkeelle, liikkua ja harrastaa yhdessä", ja avustukset kohdennetaan iäkkäiden ihmisten liikkumisen mahdollisuuksien ja kulttuuri-toiminnan lisäämiseen.

Kaupunginhallituksen myöntämien avustusten lisäksi talousarviokohdalta osoitetaan 2,0 miljoonaa euroa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan myöntämiin avustuksiin.

3.1.1.4. 1 40 Kaupunginkanslia

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	71 595	83 522	60 796	48 517	48 517	39 835	40 207
Menot yhteensä	171 624	138 129	143 840	152 608	149 408	238 584	238 584
<i>Ylitysoikeus</i>		3 000					
Toimintakate	-100 029	-54 607	-83 044	-104 091	-100 891	-198 749	-198 377
Poistot	16 114	12 716	16 625	15 707	15 707	16 550	17 599
Tilikauden tulos	-116 143	-67 323	-99 669	-119 798	-116 598	-215 299	-215 976

Toiminnan kuvaus

Kaupunginkanslia toimii kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanovirastona sekä vastaa kaupungin kehittämisestä. Kanslia huolehtii kaupungin keskushallinnosta. Kansliassa työskentelee noin tuhat asiantuntijaa kuudella osastolla sekä sisäisessä tarkastuksessa.

- Elinkeino-osasto luo edellytyksiä kaupungin elinkeinoelämän kehitykselle ja kaupunkilaisten työllistymiselle sekä edistää yrityksiä arvostavaa palvelukulttuuria kaupungin organisaatiossa. Osasto vastaa kaupungin työllisyydenhoidosta ja koordinoi maahanmuuttoasioita sekä edistää työ-, opiskelu- ja yrittäjyysperusteista maahanmuuttoa. Osasto tukee yritysten perustamista ja kasvua sekä kehittää paikallista yrittäjyys- ja innovaatiojärjestelmää yhdessä alueen korkeakoulujen ja muiden kumppaneiden kanssa. Osasto kehittää Helsingistä maailman kestäväntä ja älykkäintä matkailukohdetta.
- Hallinto-osasto huolehtii kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja pormestarikunnan toimintaedellytyksistä, päätösvalmistelusta, täytäntöönpanosta, päätöksenteon käytännön järjestelyistä ja sihteeritehtävistä. Osasto ohjaa ja kehittää kaupungin hallintomenettelyä, asiakirjahallintaa ja asianhallintaa sekä kaupungin tietosuoja-asioita. Osasto huolehtii kaupungin oikeudellisesta edunvalvonnasta ja asiantuntijapalveluista sekä kaupungintalokortteleiden virastopalveluista. Lisäksi osasto huolehtii kaupunginkanslian hallintopalveluista.
- Henkilöstöosasto huolehtii kaupungin henkilöstöpolitiikasta, kaupunkiyhteisten onnistumisen ja osaamisen johtamisen, henkilöstösuunnittelun ja henkilöstön saatavuuden edistämisen toimintatavoista, työhyvinvoinnista ja työturvallisuudesta, työkykyjohtamisen esihenkilötuesta, työnantajatoiminnasta ja HR-prosessien ohjaamisesta. Osasto huolehtii myös henkilöstön kehittämispalveluista ja muutostuesta.
- Strategiaosasto huolehtii kaupungin strategisesta kehittämisestä ja strategisesti keskeisten asiakokonaisuuksien ja hankkeiden koordinoinnista, digitalisaation ja tietohallinnon ohjauksesta, tilasto- ja tutkimustoiminnasta, kansainvälisistä asioista sekä turvallisuuden ja varautumisen kaupunkitasoisesta ohjaamisesta.
- Talous- ja suunnitteluosasto huolehtii kaupungin talouden, toiminnan ja konsernin ohjauksesta, hankintatoimesta, rahoituksesta, aluerakentamisprojektien suunnittelun ja toteutuksen ohjauksesta, asuntopolitiikasta sekä henkilöstökassatoiminnasta.
- Viestintäosasto tukee kaupunkistrategiaa ja brändiä aktiivisella, selkeällä, luotettavalla ja kiinnostavalla viestinnällä, markkinoinnilla ja osallisuuden käytännöllä. Osasto vastaa kaupunkitasoisista viestintäkanavista, tapahtumallisuuden kehittämisestä ja kumppanuustapahtumien hallinnasta. Keskeisiä tehtäväalueita ovat myös osallisuuden, vuorovaikutuksen, vieraanvaraisuuden, avustustoiminnan sekä järjestöyhteistyön koordinointi, yhteisötalo- ja ruoka-aputoiminta, sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen, kaupungin palveluiden ja maahanmuuttoasioiden neuvonta sekä sovittelutoiminta.

Toiminnan painopisteet

- Helsinki ottaa vastaan TE-palveluiden järjestämistä vastuu valtiolta**

Eduskunta hyväksyi 1.3.2023 lain TE-palvelujen uudistuksesta. Uudistuksen tavoitteena on luoda palvelurakenne, joka edistää työntekijöiden nopeaa työllistymistä tuomalla palvelut lähemmäksi työnhakija- ja yritysasiakkaita. Palvelurakenne lisää työ- ja elinkeinopalveluiden tuottavuutta, saatavuutta ja vaikuttavuutta. Palveluiden järjestämistä vastuu siirtyy valtiolta kunnille 1.1.2025. Kaupunki valmistautuu ottamaan vastaan palveluiden järjestämistä vastuu niin, että asiakkaiden palvelut jatkuvat katkeamattomina. Uudistuksella on vaikutuksia kaupungin

henkilöstöön, organisaatorakenteeseen ja talouteen. TE-palveluiden rinnalla valmistaudutaan kotoutumislain kokonaisuudistukseen.

- **Henkilöstöjohtamisen kokonaisuudistus**

Kaupungin seuraavien vuosien tavoitteena on laaja-alainen henkilöstöhallinnon, henkilöstöjohtamisen ja tiedolla johtamisen käytäntöjen uudistaminen ja digitalisointi. Kokonaisuudistuksessa luodaan harmonisoidut ja käyttäjälähtöiset henkilöjohtamisen prosessit ja käytännöt, jotka sujuvoittavat esihenkilöiden päivittäistä työtä. Tavoitteena on yhteistyössä käyttäjien eli toimialojen ja liikelaitosten kanssa määritellä yhteiset ja sujuvat työsuhteen elinkaaren prosessit ja käytännöt.

Tähän muutokseen liittyen tavoitteena on HR-kokonaisjärjestelmän ja käyttöönottokumppanin kilpailutukset. Vuonna 2022 käyttöön otettu Sarastia-palkkajärjestelmä jää puhtaasti palkanlaskentajärjestelmäksi.

- **Kaupunkiudistuksen toimintamallin kaupunkitasoisen sitoutumisen edistäminen**

Kaupunkistrategian mukaisesti edistetään Helsingin tavoitetta olla kaupunki, jossa asuinalueet eivät eriydy ja kaikkialla on mahdollista elää turvallista viihtyisää elämää positiivisesti omaleimaisissa kaupunginosissa.

Kaupunkiudistuksen koordinoitua jatketaan vahvistamalla kaupunkitasoista sitoutumista, jotta alueille (Malminkartano-Kannelmäki, Malmi, Mellunkylä, Vuosaaren Meri-Rastila) kohdistettavat toimet ovat riittäviä halutun muutoksen aikaansaamiseksi.

- **Uuden AM-ohjelman päätöksenteko, jalkauttaminen ja toimeenpanon aloittaminen**

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2024 valmistellaan päätöksentekoon ja aloitetaan ohjelman toimeenpano.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistaja

Strategian jälkimmäisellä puoliskolla edistetään tapahtuma-alan toimintaedellytyksiä Helsingissä. Suur tapahtumien järjestämisen helpottaminen on yksi keskeisistä kehityskohteista.

Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki

Varmistetaan yhteistyössä toimialojen kanssa, että kaupungin neuvonta ja palveluviestintä tavoittavat jatkossa yhä paremmin vieraskieliset helsinkiläiset.

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Kaupunkiudistusta edistetään kokonaisvaltaisen toimenpide- ja investointisuunnitelman mukaisesti. Kaupunkiudistusalueille kohdennettavat investoinnit mahdollistavat alueiden asutuskannan 2 % vuosittaisen lisäyksen sekä näkyvien muutosten toteuttamisen ja alueiden viihtyisyyden parantamisen. Lasten ja nuorten turvallisuuden tunteen parantamiseen alueilla panostetaan kaupunkiympäristöä ja palveluita kehittämällä. Kaupunkiudistusalueille otetaan käyttöön toimintamalli, jossa jokaiselle alueelle on kokonaisuudesta vastaava henkilö ja asukkaiden osallisuuteen sekä viestintään kiinnitetään erityistä huomiota.

Kaupunkiturvallisuutta edistetään jatkokehittämällä turvallisuuden tilannekuvaa ja tukemalla kaupungin eri toimijoita valmiussuunnitelmien laatimisessa. Kaupunginkanslia ja Sotepe-toimiala ottavat käyttöön työnjaot, roolit ja vastuun kaupungin väestönsuojelun toteuttamisessa.

Toimiva ja kaunis kaupunki

Helsingissä tavoitellaan AM-ohjelman mukaisesti 8 000 asunnon rakentamista vuonna 2024. Luodaan edellytykset rakennusalan toimijoille käynnistää tavoitteen mukainen rakentaminen. Tasapainoista kaupunkikehitystä varmistetaan koordinoimalla aluekokonaisuuksia ja sujuvoittamalla asuntotuotantoprosessia.

Helsinkiiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamis- ja koordinaatiomallin uudistamista jatketaan.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Henkilöstöjohtamisen kokonaisuudistus digitalisaatiota hyödyntäen käynnistetään strategiakauden loppupuolella.

Yhtenäistetään kaupunkiyhteisten strategisten digi- ja muutoshankkeiden toimeenpanoa ja johtamista. Vanhentuneita perusjärjestelmiä uudistetaan. Talouden palvelujen ja prosessien muutosohjelmaa toteutetaan muun muassa taloutta tukevien tietojärjestelmien uudistamisella.

Luottamushenkilöiden toimintaedellytysten parantamisella ja digitaalisilla palveluilla edesautetaan ja tehostetaan päätöksentekoa.

Dokumentinhallinta- ja asianhallintajärjestelmän käyttöönotolla varmistetaan se, että tieto on tehokkaasti käytettävissä ja tiedon elinkaarta hallitaan suunnitelmallisesti.

Kaupunkiyhteistä palveluverkkosuunnittelua ja yhteensovittamista jatketaan yhteistyössä toimialojen kanssa. Liikelaitosten ohjauksrakenteita selvitetään.

Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Kaupunginkanslia edistää strategian keskeisten kaupungin taloustavoitteiden toteutumista. Käyttömenojen kasvu on sidottu vastuuperiaatteeeseen ja vuosittaiset talousarvioesitykset eivät ylitä vastuuperiaatetta.

Kaupungin palvelukyvyyn varmistaminen ja tuottavuushyötyjen aikaansaaminen edellyttävät palvelujen, prosessien ja toimintatapojen jatkuvaa uudistumista. Keskeisten palvelujen yksikkökustannusten kehitystä seurataan ja analysoidaan. Toimialoja ja liikelaitoksia tuetaan tuottavuusselvitysten ja -ohjelmien toimeenpanossa.

Kaupungin konsernirakenteen kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä viedään eteenpäin.

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Henkilöstön saatavuuden toimenpiteitä tukee strategiakauden loppupuolelle asetettu henkilöstön saatavuuden ohjelma. Tavoitteena on varmistaa riittävät kaupunkiyhteiset toimet henkilöstön saatavuuden parantamiseksi painottuen erityisesti muuta kuin suomea ja ruotsia puhuvien työntekijöiden rekrytointiin työvoimapula-aloille.

Työnantajakuvan ja työntekijäkokemuksen kehittämistä jatketaan vuoden 2023 toteutetun mainemittauksen tulosten pohjalta työstetyin toimenpitein ja uusimalla mainemittaus vuosina 2024 ja 2025.

Tavoitteena on saada merkittävästi pudonnut työntekijöiden suositteluindeksi (vuonna 2022 64 %) kohoamaan lähemmäs aiempaa tasoa (vuonna 2021 82 %).

Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille

Strategiakauden loppupuolella viedään onnistuneesti läpi TE2024-uudistus sekä kotoutumislain kokonaisuudistus.

Helsingin elinkeinoperustaa vahvistetaan edistämällä työ-, opiskelu- ja yrittäjyysperusteista maahanmuuttoa sekä koordinoimalla aiempaa paremmin kaupungin yritysmyönteisyyden kehittämistä kaupunkikonsernin toimijoiden kesken.

Kaupungin elinkeinoperustan kasvua ja uudistumista tukevien elinkeino- ja innovaatiopoliittisten tavoitteiden riittävä resursointi varmistetaan, samalla kun toteutetaan TE2024-uudistukseen liittyvät organisaatiojärjestelyt.

Kansallista edunvalvontaa ja kansainvälistä yhteistyötä Helsingin kehittämisessä

Keskeisiä painopisteitä strategian loppukaudella ovat Helsingin kansainvälisen tunnettuuden ja vetovoiman vahvistaminen sekä työnantajakuvan, työntekijäkokemuksen ja työvoiman saatavuuden tukeminen viestinnän ja markkinoinnin keinoin.

Talousarvion toiminnan tavoitteet vuodelle 2024

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	TE2024-uudistuksen valmistelu toteutuu niin, että asiakkaiden palveluilla on edellytykset jatkaa katkeamattomina 1.1.2025 alkaen
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	TE2024-muutosohjelman osaprojektien avaintuloksista 80 % saavutetaan 1.1.2025 mennessä
Mittarin 1 lähtöarvo	
Mittarin 1 tavoitearvo	Kyllä/Ei
Strategian painopiste	Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Helsinki varmistaa riittävän luovutuskelpoisten tonttien määrän 8 000 asunnon aloitukselle vuonna 2024.
Tavoitekategoria	Toimialayhteinen
Mittari 1	Luovutuskelpoisten tonttien määrä.
Mittarin 1 lähtöarvo	0 kpl
Mittarin 1 tavoitearvo	8 000 asunnon rakentamisen mahdollistaminen
Mittari 2	Aloitettujen asuntojen kokonaismäärä
Mittari 2 lähtöarvo	0 kpl
Mittari 2 tavoitearvo	8 000 kpl
Strategian painopiste	Toimiva ja kaunis kaupunki

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Sitoudumme valtuustokauden alussa käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteeseen. Vuosittaiset talousarviot eivät ylitä vastuuperiaatteen mukaista menotasoa
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Käyttötalouden kasvun kasvu sidotaan kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä kaupunkiorganisaationa itsellemme asettamaan tuottavuustavoitteeseen, joka on 0,5 prosenttiyksikköä.
Mittarin 1 lähtöarvo	TP 2023
Mittarin 1 tavoitearvo	Strategiakaudelle hyväksytyn laskentaperiaatteen mukainen
Strategian painopiste	Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kokonaisinvestoinnit mitoitetaan rahoituksellisesti kestäväälle tasolle toiminnan ja investointien rahavirran sekä lainakannan kasvun näkökulmasta
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Toiminnan ja investointien rahavirta voi olla alijäämäinen valtuustokauden aikana yhteensä enintään julkisen talouden suunnitelmassa ja kuntatalousohjelmassa paikallishallinnolle asetetun alijäämärajoitteen verran (alijäämä eli toiminnan ja investointien rahavirta -0,5 % suhteessa Helsingin BKT:hen)
Mittarin 1 lähtöarvo	TP 2022 ja TP 2023 toteumat
Mittarin 1 tavoitearvo	Strategiatavoitteen laskettu rajoite toiminnan ja investoinnin rahavirralla
Strategian painopiste	Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Onnistuminen TE-palveluiden järjestämisvastuun vastaanottamisessa valtiolta kaupungille edellyttää, että kaupunki pystyy rakentamaan tarkoituksenmukaisen organisaation ja toteuttamaan onnistuneesti TE2024-muutosohjelmassa toimenpiteet, kuten riittävän ja osaavan henkilöstön varmistaminen.

Asuntotuotannon vaatimaan esirakentamiseen investoidaan luovutuskelpoisten tonttien saamiseksi. Koordinointia parantamalla varmistetaan, että katu- ja rakennussuunnittelu sekä infrarakentamisen urakat etenevät kaupunkiympäristön toimialalla.

Talouden ohjauksessa noudatetaan vastuuperiaatetta. Investointiohjelma laaditaan ja toteuttaa ohjataan siten, että kaupunkistrategian mukainen toiminnan ja investointien alijäämärajoite ei ylitä.

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Lasten ja nuorten turvallisuuden tunnetta parannetaan kaupunkiuudistusalueilla kaupunkiympäristöä ja palveluita kehittämällä
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Turvallisuus- ja valmiustiimin järjestämien lasten ja nuorten turvallisuuskokousten määrä kaupunkiuudistusalueilla
Mittarin 1 lähtöarvo	0 kpl
Mittarin 1 tavoitearvo	5 kpl
Mittari 2	Kaupunkitietopalvelun kehittämä tilannekuva lasten ja nuorten turvallisuuskokemuksista kaupunkiuudistusalueilla ja tilannekuvan jalkauttamisen pilotointi kaupunkiuudistusalueiden alueellisiin verkostoihin
Mittarin 2 lähtöarvo	1 kpl
Mittarin 2 tavoitearvo	4 kpl
Strategian painopiste	Toimiva ja kaunis kaupunki

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Parannetaan mielen hyvinvoinnin varhaista tukea lasten ja nuorten arjessa
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Kaksi kertaa vuodessa LANU-verkostolle tuotettu tutkimustietoon perustuva tilanneanalyysi lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnista
Mittarin 1 lähtöarvo	On koottu ajantasainen tieto kouluterveyskyselyn ja muiden tietolähteiden tuloksista mielen hyvinvointiin liittyen
Mittarin 1 tavoitearvo	Tietopohjaa on hyödynnetty LANU-verkostossa systemaattisesti lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin toimenpiteiden johtamisessa
Strategian painopiste	Helsinkiäisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Parannetaan ikäihmisten mahdollisuuksia lähteä liikkeelle, liikkua ja harrastaa yhdessä
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Ikäihmisille suunnatut digituen mallin kokeilut toteutetaan
Mittarin 1 lähtöarvo	Vuonna 2023 kokeiluja 2-3 kpl
Mittarin 1 tavoitearvo	Vuonna 2024 kokeiluja vähintään 2 kpl
Mittari 2	Digituen kaupunkitasoinen asiakastytyväisyyskysely on kiinnitetty pysyväksi kyselyksi digineuvonnan eri kanaviin
Mittarin 2 lähtöarvo	
Mittarin 2 tavoitearvo	Kyllä/Ei
Mittari 3	Kaupunginkanslian strategiaosaston antama tuki kehittämistyölle
Mittarin 3 lähtöarvo	Strategiaosaston antama tuki kehittämistyölle käynnistyy
Mittarin 3 tavoitearvo	Strategiaosaston antama tuki kehittämistyölle on toteutunut
Strategian painopiste	Helsinkiäisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kaupungin toimintojen tuottavuutta parannetaan digitalisaation, tilatehokkuuden ja prosessitehokkuuden keinoin
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Palveluiden ja toimintojen digitalisointi: Kaupunki- ja kansliatasoisten päällekkäisten järjestelmien alasajo ja kustannusten vähentäminen
Mittarin 1 lähtöarvo	Sovellusportfoliossa vähäisellä käytöllä olevin sovellusten ja sähköisten alustojen kokonaisuudessa lasketaan olevan säästöpotentiaalia 620 000 euroa vuoden 2024 aikana
Mittarin 1 tavoitearvo	Edistetään vanhoista sovelluksista ja alustoista luopumista nopeutetusti. Poistuvista järjestelmistä jää toteutumatta kaupunginkanslian käyttömenoja 620 000 euroa vuoden 2024 aikana. Keskeisin nopeutetusti poistettava kokonaisuus on sähköinen alusta IBM WebSphere.
Mittari 2	Kaupunginkanslian tilojen käytön tehostaminen työntekijäkohtaista kustannusta vähentämällä.
Mittarin 2 lähtöarvo	517 euroa/työntekijä/kk
Mittarin 2 tavoitearvo	Kustannus/työntekijä 0,1–0,5 % pienempi kuin lähtöarvo
Strategian painopiste	Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Torjutaan ilmastonmuutosta ja ympäristövaikutuksia muun muassa kiertotalouden resurssitehokkuuden ja ilmastokasvatuksen keinoin
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Rakentamisen kiertotalouden klusteriohjelman projekteihin ja koulutuksiin osallistuvien yritysten ja organisaatioiden määrä
Mittarin 1 lähtöarvo	0
Mittarin 1 tavoitearvo	40 yritystä tai organisaatiota vuoden 2024 aikana
Mittari 2	Sustainable Travel Finland -merkin suorittaneiden helsinkiläisten matkailualan yritysten määrä
Mittarin 2 lähtöarvo	17.5.2023 mennessä merkin on suorittanut 32 yritystä. Tavoite vuodelle 2023 on 70 yritystä
Mittarin 2 tavoitearvo	90 yritystä on suorittanut merkin vuoden 2024 loppuun mennessä
Strategian painopiste	Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Parannetaan kaupungin taloudellisen kokonaisvastuun käsittelyä ja mittarointia
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Uudet käsitteet määritely
Mittarin 1 lähtöarvo	0 mittaria
Mittarin 1 tavoitearvo	1-4 mittaria
Mittari 2	Uudet raja-arvot määritely
Mittarin 2 lähtöarvo	0 mittaria
Mittarin 2 tavoitearvo	1-4 mittaria
Strategian painopiste	Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Varmistetaan luottamushenkilöille tarkoituksenmukainen palvelu ja toiminnan tuki
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Valittujen kohteiden hallintamallien valmistelu
Mittarin 1 lähtöarvo	Valittujen kohteiden hallintamallien valmistelu käynnistyy
Mittarin 1 tavoitearvo	Valittujen kohteiden hallintamallit valmisteltu Kyllä/Ei
Strategian painopiste	Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Henkilöstöjohtamisen prosessien ja toimintatapojen yhtenäistäminen on aloitettu, niistä ja tavoitteista on yhteinen käsitys ja niihin on sitouduttu toimialojen ja liikelaitosten kanssa
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Henkilöstöjohtamisen prosessien ja toimintatapojen yhtenäistäminen ja sitoutuminen
Mittarin 1 lähtöarvo	Yhteinen suunnittelu alkaa Kyllä/Ei
Mittarin 1 tavoitearvo	Yhtenäistettävät prosessit ja toimintatavat on valittu, niiden määrittely on aloitettu ja toimintatapojen digitalisointi vaiheistettu Kyllä/Ei
Mittari 2	Valittujen prosessien digitalisoinnin aloittaminen
Mittarin 2 lähtöarvo	Hankinta käynnistetään Kyllä /Ei
Mittarin 2 tavoitearvo	Järjestelmätoimittaja ja implementointikumppani on valittu Kyllä/Ei
Strategian painopiste	Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kaupungin valmiussuunnittelun systematisointi ja kriisijohtamisen mallin vahvistaminen
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Valmiussuunnitelmat valmisteltu päätöksentekoon
Mittarin 1 lähtöarvo	0 kpl
Mittarin 1 tavoitearvo	5 kpl
Strategian painopiste	Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kaupunkiyhteisen alueellisen tiedolla johtamisen edellytyksiä parannettu
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Alueellisen johtamisen tueksi laaditut tilannekuvat kaupunkiuudistusalueille
Mittarin 1 lähtöarvo	Yhden kaupunkiuudistusalueen tilannekuva
Mittarin 1 tavoitearvo	Neljän kaupunkiuudistusalueen tilannekuva
Strategian painopiste	Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kaupunkiyhteisten muutoshankkeiden hallintamalli on otettu käyttöön
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Muutoshankkeiden valvonta-, seuranta- ja riskienhallintamallin käyttöönotto HR- ja taloustoiminnoissa sekä asianhallinnassa
Mittarin 1 lähtöarvo	0 kpl
Mittarin 1 tavoitearvo	3 kpl
Strategian painopiste	Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Lisätään aikuisten ja nuorten tietoa monialaisista työllistymistä tukevista palveluista viestinnällisin keinoin Kontulassa
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Kontulassa tavoitettujen vanhempien lukumäärä
Mittarin 1 lähtöarvo	

Muu toiminnan tavoite	Selite
Mittarin 1 tavoitearvo	
Mittari 2	Kontulassa tavoitettujen nuorten lukumäärä
Mittarin 2 lähtöarvo	
Mittarin 2 tavoitearvo	
Mittari 3	Kontulassa tavoitettujen muiden nuorten kanssa työskentelevien lukumäärä
Mittarin 3 lähtöarvo	
Mittarin 3 tavoitearvo	
Strategian painopiste	Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Neuvonta ja palveluviestintä tavoittavat yhä paremmin vieraskieliset helsinkiläiset.
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Vakiinnutetaan selkeämmät toimintatavat vieraskielisille helsinkiläisille suunnattuun viestintään kaupunginkanslian ja toimialojen yhteishankkeena.
Mittarin 1 lähtöarvo	Laadullinen arvio toimintatavan selkeydestä kanslian ja toimialojen viestinnälle suunnattavassa lähtötasokyselyssä Q1/2024
Mittarin 1 tavoitearvo	Toimintatavan selkeydelle määritellään lähtötason perusteella tavoitetaso ja se, miten sitä seurataan.
Mittari 2	Vieraskielisten neuvontatapahtumien määrän kasvattaminen Helsinki-infossa
Mittarin 2 lähtöarvo	Vuoden 2023 neuvontatapahtumien määrä
Mittarin 2 tavoitearvo	Enemmän kuin vuonna 2023
Mittari 3	Tuotetaan tarpeiden mukaista palveluviestintää kaupunginkanslian kanavissa
Mittarin 3 lähtöarvo	Laadullinen mittaustapa sekä lähtöarvo määritellään sisältö- ja kanavasuunnitelman pohjalta.
Mittarin 3 tavoitearvo	Laadullinen mittaustapa sekä tavoitearvo määritellään sisältö- ja kanavasuunnitelman pohjalta
Strategian painopiste	Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kaupunki uudistusalueille kohdennettavien investointien tulee mahdollistaa alueiden asuntokannan 2 % vuosittainen lisäys
Tavoitekategoria	Toimialayhteinen
Mittari 1	Valmistuvien asuntojen määrä (kpl)
Mittarin 1 lähtöarvo	Vuoden 2023 asuntomäärä
Mittarin 1 tavoitearvo	+ 2% asuntokannan lisäys
Strategian painopiste	Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kasvatetaan kaupungin houkuttelevuutta elinkeinotoiminnan ja pk-yritysten sijoittumiselle. Selvitetään miten kaupungin elinkeino-osaston toimintaedellytyksiä ja pitkäjänteisyyttä voidaan vahvistaa.
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Työpaikkojen määrä suhteessa Helsingin seudun työpaikkojen kokonaismäärään
Mittarin 1 lähtöarvo	Määrä 31.12.2022
Mittarin 1 tavoitearvo	Osuus kasvaa
Mittari 2	Yritysten kotipaikkojen määrä suhteessa Helsingin seudun yritysten kokonaismäärään
Mittarin 2 lähtöarvo	Määrä 31.12.2022
Mittarin 2 tavoitearvo	Osuus kasvaa
Mittari 3	Kaupungin elinkeinoja tukevasta ja elinkeinoperustaa vahvistavasta toiminnasta on pitkäjänteinen suunnitelma
Mittarin 3 lähtöarvo	Ei
Mittarin 3 tavoitearvo	Kyllä
Strategian painopiste	Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille

Kaupungin taloudellisen kokonaisvastuun arviointia ja seuranta parannetaan kehittämällä talouden mittareita ja asettamalla näille mittareille lähtö- ja tavoitearvo

Kaupunginkanslia toimeenpanee kaupunkiuudistukseen liittyviä tavoitteita muun muassa Kontulassa vahvistamalla aikuisten ja nuorten tietoa monialaisista työllistymistä tukevista palveluista.

Luottamushenkilöiden toimintaedellytysten kehittämistyötä ja kulttuurin muutosta jatketaan luomalla hallintamallit valituista palveluista.

Henkilöstöjohtamista uudistetaan kirkastamalla ensin johdon tahtotila yhtenäistettävistä prosesseista ja toimintatavoista. Käyttöön otettavia kaupunkiyhteisiä toimintatapoja kehitetään käyttäjälähtöisissä työpajoissa. Edetään vaiheittain kohti hallittua ja testattua henkilöstöjohtamisen kokonaisuudistusta.

Kehitetään alueellisen väestöennusteen hyödynnettävyyttä ja parannetaan kyvykkyyttä palvelutarpeen ennustamiseen toimialoilla. Vauhditetaan kokeiluja kaupunkiosatiedon hyödyntämisessä palvelujen ja toiminnan kehittämisessä.

Tavoitearkkitehtuurin määrittely tehdään keskeisille tukipalveluille alkaen HR- ja taloustoiminnoista sekä asianhallinnasta. Kaupunkiyhteinen ohjelma- ja projektinhallintamalli käyttöön otetaan strategisissa muutoshankkeissa.

Valmiusohjeen mukaiset kaupunginkanslian ja toimialojen valmiussuunnitelmat valmistellaan päätettäväksi 2024 loppuun mennessä.

Uudet palvelun ja toiminnan tuen hallintamallit luottamushenkilöiden toimintaedellytysten toteuttamiseksi luodaan ennen uuden valtuustokauden vaihtumista.

Yhteistyössä toimialojen kanssa varmistetaan se, että kaupungin neuvonta ja palveluviestintä tavoittavaa jatkossa yhä paremmin vieraskieliset helsinkiläiset vuonna 2025 voimaan astuvan kotouttamislain toimeenpanon mukaisesti.

Helsingin houkuttelevuutta pk-yritysten sijoittumiselle vahvistetaan muun muassa kehittämällä systemaattinen toimintamalli edistää sijoittumista ja investointeja kaupunkikonsernin yhteistyönä sekä edistämällä uutta yrittäjyyttä tarjoamalla startup-yrityksille ja -tiimeille pitkäkestoista valmennusta. Toiminnan pitkäjänteisyyttä vahvistetaan.

KAUPUNKIYHTEISET TOIMINNAN TAVOITTEET

Lasten ja nuorten turvallisuuden tunnetta parannetaan kaupunkiuudistusalueilla osallistamalla lapsia ja nuoria heille kohdennettuihin turvallisuuskokouksiin. Kaupunkietopalvelut koostavat tilannekuvan lasten ja nuorten turvallisuuskokemuksista ja välittävät tilannekuvan kaupunkiuudistusalueiden alueellisiin verkostoihin.

Tuotetaan tutkimustietoon perustuvia tilanneanalyyskejä lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnista tiedolla johtamisen vahvistamiseksi. Tutkimustietoa saadaan muun muassa kouluterveyskyselyn tuloksista.

Ikäihmisten digitukikokeiluja lisätään. Ikäihmisten tyytyväisyyttä digituen palveluihin seurataan toteuttamalla asiakastyytyväisyyskyselyjä.

Malmin alueella edistetään ikäihmisten liikkumista eri kaupungin palveluja yhdistävän yhteistyömallin avulla. Kaupunginkanslian tukee ja sparraa kaupunkiyhteistä kehittämistyötä.

Talousarvion 0,5 prosentin tuottavuustavoite saavutetaan kaupunki- ja kansliatasoisten päällekkäisten järjestelmien hallitulla alasajolla. Muun muassa vanhan hel.fi -sivuston sähköisenä alustana olleesta IBM WebSpherestä luovutaan. Lisäksi tuottavuutta edistetään kaupunginkanslian toimistotilakehittämisen ja tilojen käytön tehostamisen toimenpitein.

Kaupunginkanslia ja toimialat torjuvat ilmanmuutosta ja ympäristövaikutuksia kiertotalouden, resurssitehokkuuden ja ilmastokasvatuksen keinoin. Kaupunginkanslia edistää rakentamisen kiertotaloutta toteuttamalla projekteja ja koulutuksia teemasta kiinnostuneille yrityksille ja muille organisaatioille. Lisäksi edistetään matkailutoimialan kestävyyttä tukemalla helsinkiläisiä matkailualan yrityksiä kansallisen Sustainable Travel Finland -merkin suorittamisessa.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain

Kaupunginkanslia (14001)	Tulosbudjetti 2023 (1 000 €)	Talousarvio 2024 (1 000 €)	Muutos edelliseen vuoteen (1 000 €)	Muutos edelliseen vuoteen (%)	Keskeisin muutosta selittävä tekijä
Ta-kohdan menot yhteensä	-138 129	-149 408	-11 279	8,17	
Kaupunginkanslia, poislukien työllisyysdenhoito ja digitaaliset palvelut ja hankkeet	-79 046	-85 663	-6 617	8,37	Kanslian vastuulle siirtyneet kulttuuri- ja liikuntaseteli, työmatkaseteli, työkyvyttömyyseläkemaksu ja osatyökykyisten määräraha. Sotepe muutoksesta johtuen kanslian vastuulle siirtyneet toiminnot* Kotouttamislain muutos 3 milj. euroa
Työllisyysdenhoito	-32 656	-33 396	-740	2,27	Osa palveluista siirtynyt maahanmuuttoon -400 000 euroa. TE24 uudistuksen valmistelu varataan keskitetyn hanketoiminnan määrärahoihin.
Digitalisaatio	-26 427	-30 349	-3 922	14,84	Turvallisuuteen ja varautumiseen panostaminen, digitaalisen perustan muutosohjelma 3,0 milj euroa

* Sotepen muutoksessa kaupunginkansliaan siirtyneet toiminnot: hautausavustukset 45 000 euroa, asumisneuvonta 1,3 miljoonaa euroa ja väestönsuojelu 160 000 euroa. Lisäksi tarkentuneet Stadin Safkan ja asukastalojen kustannukset 250 000 euroa.

Toimintaympäristön muutokset

Lainsäädäntö

Eduskunta hyväksyi lain TE-palvelujen uudistuksesta 1.3.2023. Järjestämisvastuu työ- ja elinkeinopalveluiden toteutuksesta siirtyy valtiolta kunnille 1.1.2025. Uudistus lisää huomattavasti kuntien työllisyys- ja elinkeinopoliittista roolia ja tuo kaupungin järjestettäväksi uusia lakisääteisiä viranomaistehtäviä. Järjestämisvastuun laajentumisen myötä kaupungille siirtyy valtiolta liikkeenluovutuksella mm. henkilöstöä sekä hankintoihin liittyviä sopimuksia.

TE2024-uudistuksessa kaupungille siirtyvien TE-palvelujen sekä kasvavan työttömyysturvan rahoitusvastuu kompensoidaan kunnille yleiskatteisen valtionosuusjärjestelmän kautta.

Uusi kotoutumislaki astuu voimaan samaan aikaan TE-palveluiden uudistuksen kanssa ja vahvistaa kotoutumisen ja työllistymisen yhteyttä. Kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä siirtyy kunnille. Jatkossa kunta muun muassa tekee kotoutumissuunnitelman aiempaa laajemmalle kohderyhmälle. Yhtenä tavoitteena on erityisesti tavoittaa palveluihin aiempaa

enemmän työvoiman ulkopuolella olevia, etenkin kotona lapsia hoitavia vanhempia. Valmistaudutaan neuvontapalveluiden muutoksiin kotouttamislain edellyttämällä tavalla yhteistyössä toimialojen kanssa.

Vuodesta 2023 alkaen kunnalle tulevat kotoutuslain mukaiset laskennalliset korvaukset ohjataan suoraan kaupunginkanslian tuloiksi. Kaupunginkanslia huolehtii korvausten ohjaamisesta lain mukaiseen toimintaan ja sen kokonaiskoordinaatiosta.

Hallitusohjelman keskeiset vaikutukset

Sujuvat ja vaikuttavat kotoutumispalvelut ovat Helsingille hyvin tärkeitä monesta eri näkökulmasta. Hallitusohjelma ei kuitenkaan tue Helsingille tärkeitä työperusteisen maahanmuuton tavoitteita. Toteutuessaan ohjelman linjaukset vaikeuttavat maahan muuttaneiden henkilöiden kotoutumista ja kotoutumista edistävien palveluiden järjestämistä.

Hallitusohjelmassa esitetty kuntien rahoitusjärjestelmän kokonaisuuden uudistaminen on riski Helsingille kasvavana kaupunkina. Uudistumisen seurantaan ja edunvalvontaan panostetaan.

Rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset

Työterveyshuollon laatukilpailutuksessa tavoitellaan työterveyden palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden lisäämistä, nykyaikaisia digitaalisia palveluita sekä työkykyjohtamisen työkaluja organisaatiolle ja esihenkilöille.

Helsingissä asumisneuvonta on ennen sote-uudistusta ollut sosiaali- ja terveystoimialan tehtävä. Sote-uudistuksen myötä tehtävän järjestämisvastuu siirtyi Kunta-Helsingille. Kaupunginkanslia ostaa asumisneuvontapalvelun sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalta. Ostettavan palvelun laajuus riippuu ARA:n myöntämän avustuksen määrästä. Hallitusohjelmassa on kirjaus asumisneuvonta-avustuksen puolittamisesta, joten palvelujen laajuus tulevaisuudessa suhteessa vuoden 2023 palvelutasoon on epäselvä.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Strategiset riskit

Kaupungin elinkeinopoliittisten tavoitteiden toteutumiseen liittyy edelleen strategisia riskejä, joiden voidaan katsoa johtuvan Venäjän Ukrainaa kohtaan käynnistämästä hyökkäyssodasta. Korkotason ja inflaation nousu ovat heikentäneet talouden näkymiä, mikä voi heijastua muun muassa startup- ja kasvuyritysten mahdollisuuksiin kerätä rahoitusta sekä työllisyystilanteen kehitykseen.

Kansainvälisen turvallisuusympäristön muutokset ja sen johdannaiset kuten varautuminen energiahinnan ja -saatavuuden häiriöihin tulee huomioida palveluissa ja toiminnoissa.

Helsinkiin kohdistuva kansainvälinen matkailu on elpymässä koronapandemian aiheuttamasta laskusta, mutta globaali talous- ja geopoliittinen tilanne, Venäjän ilmatilan sulun myötä vaikeutunut aasialaisten matkailu sekä venäläisten matkailijoiden puuttuminen vaikuttavat kaupungin matkailuelinkeinoon.

Merkittävä osa kaupungin elinkeinopoliittisista panostuksista kasvuhakuisten yritysten tukemiseen, yritysten kanssa tehtävään innovaatioyhteistyöhön sekä työ-, opiskelu- ja yrittäjyysperusteisen maahanmuuton edistämiseen perustuu määräraikaiseen rahoitukseen. Hankemuotoisen rahoituksen liian korostunut rooli on riski organisaation osaamisen kehittymisen sekä toiminnan jatkuvuuden ja vaikuttavuuden näkökulmasta.

Työvoiman saatavuushaasteet muodostavat merkittävän riskin sekä kaupungin kyvyille tuottaa palveluita kaupunkilaisille että kaupungin henkilöstön jaksamiselle. Työvoiman saatavuushaasteita pyritään ratkaisemaan monilla eri tavoilla. Pormestarin johtaman henkilöstön saatavuuden ohjelmaryhmän painopisteet ovat rekrytoinnit ulkomailta ja Suomessa olevien ulkomaalaistaustaisten rekrytoinnit. Kaupungin houkuttelevuutta työnantajana pyritään parantamaan johtamisen kehittämisellä ja henkilöstökokemuksen parantamisella.

Taloudelliset riskit

Inflaatio- ja korkotason nousu kasvattavat sekä rakentamis- että korkokustannuksia. Mahdolliset rakennusliikkeiden konkurssit ovat riski sekä asunto- että toimitilahankkeiden toteutumiselle suunnitelluilla aikatauluilla ja kustannuksilla. Hiipunut kysyntä hidastaa investointeja, heikentää talouskasvua ja yhteisöveron tuottoa.

HR-johtamisen uudistamisen läpivienti on kustannuksiltaan huomattava. Uudistuksen toteuttaminen palveluntuotannon kehittämisen rinnalla asettaa haasteita kaupunkistrategian taloustavoitteissa pysymiselle.

Operatiiviset riskit

Laajavaikutteisten häiriöiden riski IT-infrassa ja tietoliikenneverkoissa sekä kaupunkiyhteisissä perusjärjestelmissä on osin kasvanut kansainvälisen turvallisuustilanteen takia.

Sarastia-järjestelmän toiminnallisuuteen liittyvät haasteet saattavat viivästyttää HR-johtamisen uudistamista. Riskinä on myös HR-johtamisen uudistamiseen liittyvän muutosjohtamisen epäonnistuminen. Näitä riskejä hallitaan aktiivisella toimittajaohjauksella ja muutosjohtamisen suunnittelulla.

TE-palveluiden uudistukseen liittyy operatiivisia riskejä, joista keskeisimmiksi on tunnistettu tehtävään nähden riittämätön henkilöstömäärä sekä tietojärjestelmien puutteellinen toiminta. Järjestämisvastuun siirtymiseen liittyy myös selkeitä maineriskejä, mikäli asiakkaiden palveluun ja etuuksiin tulee katkoksia.

Virheet päätöksenteossa muodostavat potentiaalisia riskejä kaikilla tasoilla. Huolellisella päätösvalmistelulla ja päätöksenteon ohjauksella riskejä on mahdollista hallita.

Kaupunkiuudistuksen hidastuminen ja tämän seurauksena alueellisen eriytymiskehityksen voimistuminen on tunnistettu riskinä. Kaupunkiuudistusalueille kohdistuu merkittävä määrä asuntotuotantoa, mikä on lähiluonnon kannalta haaste.

Suurten kaupunkiyhteisten muutoshankkeiden toteutumiseen liittyy riskejä, johon varaudutaan parantamalla ja yhtenäistämällä hankkeiden johtamismallia sekä ohjeistamalla niiden riskienhallintaa.

Tilankäytön tehokkuuden kehitys

Tilankäytön mittarit	Tilin-päätös 2019	Tilin-päätös 2020	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Tulos-budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Tilat yhteensä m ²			19 414	18 223	18 223	15 475	15 029	15 029	15 029
Toimistotilat m ² /henkilö			20	19	19	20	20	20	20

Kaupunginkansliassa on toteutettu suunnitellut tilamuutoshankkeet ja näin kehitetty tilatehokkuutta erityisesti toimistotiloissa. Monipaikkainen työskentely ja sen tuomat tilasäästöt ovat toteutuneet. Yksityiseltä sektorilta vuokratuista tiloista on pääosin luovuttu. Tilojen käytön tehokasta käyttöä edistetään toteuttamalla kaupunginkanslian tilahallinnan periaatteita ja kaupungin toimitilastrategiaa.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön käyttö	Tilin-päätös 2019	Tilin-päätös 2020	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Tulos-budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Henkilöstön määrä	815	867	1 029	996	952	975	975	1 544	1 544

Kaupunginkansliassa toteutetaan kaupunkistrategiaa pääosin nykyisellä henkilöstömäärällä. Henkilöstömäärää kasvattavat mahdollisesti tiedonhallintalain tuomien velvoitteiden hoitamiseen tarvittavat rekrytoinnit. Aina tehtävän tullessa avoimeksi arvioidaan tarkasti, onko tehtävä mahdollista jättää täyttämättä tai tarvitaanko osaamista uudenlaiseen rooliin. Kannustetaan sisäisiin rekrytointeihin, joilla mahdollistetaan urakiertoa kaupungin sisällä.

Tavoitteena on entistä paremmin hyödyntää kaupunginkansliassa olemassa oleva osaaminen ja asiantuntemus sekä lisätä osastojen välistä yhteistyötä ja asiantuntijoiden työskentelyä yli osastorajojen. Vahvistetaan kaupunginkanslian asemaa asiantuntijaorganisaationa, joka pitää kiinni osaajistaan ja toisaalta houkuttelee uusia osaajia niissä tilanteissa, kun tarvittavaa osaamista ei ole kehitettävissä tai löydettävissä sisäisesti.

Henkilöstön työhyvinvointia seurataan vuonna 2024 Kunta10-tutkimuksella, jonka tuloksia hyödynnetään niin toiminnan suunnittelussa kuin henkilökohtaisissa onnistumiskeskusteluissa, joiden kattavuus on ollut perinteisesti kaupunginkansliassa korkea.

Henkilöstön näkökulmasta isona muutoksena valmistellaan TE-palveluiden siirtymistä kunnalle vuoden 2025 alusta. Vuoden 2024 aikana tullaan jatkamaan muutokseen tähtäävää valmistelua ja yhteistoimintamenettelyä.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Taloudelliset vaikutukset

Vähennetään työttömyyttä varmistamalla, että TE-palveluiden järjestämisvastuun vastaanottaminen valtiolta kaupungille sekä kotoutuslain kokonaisuudistus toteutetaan tarkoituksenmukaisesti.

Kaupungin elinkeinopoliittisten tavoitteiden toteutumista tuetaan. Vahvistetaan kaupungin taloutta edistämällä helsinkiläisen elinkeinoelämän edellytyksiä kasvaa ja työllistää.

Osaavan työvoiman saatavuutta Helsingissä tuetaan työ-, opinkelu- ja yrittäjyysperusteisen maahanmuuton toimenpideohjelmalla. Alkuvaiheen yritysneuvontapalveluiden asiakkaat perustavat vuodessa noin 1 000 uutta yritystä. Kaupungin ja alueen korkeakoulujen yhteiset panostukset innovatiivisten yritysten perustamista ja kasvua tukeviin yrityspalveluihin edistävät helsinkiläisen elinkeinoelämän uudistumista pitkällä aikajänteellä.

Matkailun ja tapahtumien toimintaohjelma edistää matkailu- ja tapahtumatoimialojen yritysten kilpailukykyä ja kestävyyttä. Yhdessä toimenpiteet lisäävät työvoiman kysyntää Helsingissä ja luovat uusia työpaikkoja.

Kuntalaisvaikutukset

Suurena työnantajana kaupunki on merkittävässä asemassa tukemassa nuorten työllistymistä. Kaupunki tarjoaa vuosittain tuhansille nuorille kesätyön. Nuorilta kootaan palautetta Vastuullinen kesäduuni -kyselyn kautta kesätyökokemuksen kehittämiseksi.

Kuntakokeilussa on paljon sellaisia asiakkaita, joiden ensisijainen palvelutarve ei ole työvoimapalveluissa (esim. terveyteen liittyvät haasteet). Näiden asiakkaiden osalta palvelutarpeen mukaisten palveluiden järjestäminen tulisi huomioida muiden toimialojen toiminnassa ja sujuvassa yhteistyössä työvoimaviranomaisen ja muiden palvelujen edustajien välillä. Tarve yhteisten tavoitteiden mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön on edelleen olemassa. Tällä hetkellä työllisyyspalveluissa toteutetaan laajaa toimialakerrosta nykyistä tehokkaamman kaupunkitasoisen yhteistoiminnan mahdollistamiseksi.

Varmistetaan lähisuuhdeväkivallan estämiseen tähtäävän työn jatkuminen.

Palveluiden saavutettavuuden ja sujuvuuden kehittämistä tuetaan kuntalaisten tarpeisiin perustuvien digitaalisten palveluiden kehittämisellä.

Anonyymillä rekrytoinnilla, esteettömällä rekrytoinnilla ja positiivisen erityiskohtelun kokeilulla pyritään parantamaan niiden kaupunkilaisten työllistymismahdollisuuksia, joille työllistymisessä on muuten erityisiä haasteita. Kaupunki korostaa monimuotoisuutta myös rekrytoijana ja työnantajana. Anonyymillä rekrytoinnilla voidaan edistää myös sukupuolten välistä tasa-arvoa rekrytoinnin alkuvaiheessa.

Varaudutaan aso-tuotannon mahdollisen lakkauttamisen seurauksiin.

Organisaatio-, kaupunkikonserni- ja henkilöstövaikutukset

TE-palveluiden järjestämisvastuun siirrolla valtiolta kaupungille on merkittäviä organisaatio- ja henkilöstövaikutuksia. TE-palveluiden järjestämisvastuun siirron yhteydessä valtiolta siirtyy henkilöstöä kaupungille. Organisoitumiseen vaikuttavat hallinnolliset ja asiakastietojärjestelmiin liittyvät uudistukset vaativan asiakastyön rinnalla kuormittavat vääjäämättä henkilöstöä, mikä voi näkyä palveluiden tuotannossa, henkilöstön työtyytyväisyydessä sekä henkilöstön vaihtuvuudessa.

Luottamushenkilöiden toimintaedellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan luottamushenkilöiden yhdenvertaisuutta luottamustehtävää hoitamisessa. Näin toiminnan parantuminen poliittisessa prosessissa johtaa myös potentiaalisesti kuntalaisten yhdenvertaisempaan kohteluun.

Riskilähtöisen toiminnan suunnittelun edellytyksiä kehittämällä varmistetaan organisaatorajat ylittävä yhteistyö sekä tuotetaan kaupungin eri toimijoille paremmat edellytykset toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen sekä jatkuvaan riskienhallintaan.

Kaupunginosien alueellista tietopohjaa ja tätä tukevia ratkaisuja, palveluita ja tutkimuksia hyödynnetään organisaatorajat ylittävässä oman toiminnan kehittämisessä.

3.1.1.5. 1 50 Keskitetysti maksettavat menot

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	4 670	6 329	6 329	7 630	7 630	4 270	4 270
Menot yhteensä	148 774	155 875	168 564	160 888	160 688	179 723	179 393
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-144 104	-149 546	-150 556	-153 258	-153 058	-175 453	-175 123
Poistot	18						
Tilikauden tulos	-144 122	-149 546	-150 556	-153 258	-153 058	-175 453	-175 123

3.1.1.5.1. 1 50 01 Toimielinten toimintakustannukset, pormestarin ja kaupunginkanslian käytettäväksi

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	2						
Menot yhteensä	6 389	7 711	7 400	8 051	7 851	7 893	7 873
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-6 387	-7 711	-7 400	-8 051	-7 851	-7 893	-7 873
Poistot							
Tilikauden tulos	-6 387	-7 711	-7 400	-8 051	-7 851	-7 893	-7 873

Määrärahalla katetaan kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, ylimmän johdon, kaupungin edustamisen ja vieraanvaraisuuden sekä historiatoimikunnan menot. Suurimmat kustannuserät ovat tilavuokrat kaupunkiympäristön toimialalle toimielinten ja pormestarikunnan tiloista. Määräraha sisältää palkkiot luottamushenkilöille ja palkat pormestarikunnalle ja erityisavustajille. Historiatoimikunnan menot koostuvat historiasteosten tuottamisesta ja historia.hel.fi-sivustosta.

3.1.1.5.2. 1 50 02 Keskitetysti maksettavat henkilöstömenot, kaupunginkanslian käytettäväksi

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	147						
Menot yhteensä	-1 940	12 806	12 805	7 002	7 002	6 578	6 268
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	2 088	-12 806	-12 805	-7 002	-7 002	-6 578	-6 268
Poistot							
Tilikauden tulos	2 088	-12 806	-12 805	-7 002	-7 002	-6 578	-6 268

Talousarviokohdan menoiksi kirjataan Kunta-Helsingin osalta (lukuun ottamatta liikelaitoksia) lomapalkkojen ja niihin liittyvien henkilösivukulujen jaksotusten muutos. Talousarviovaiheessa tehty määrärahavaraus jaksotukselle on 3,2 miljoonaa euroa.

Määrärahaan on varattu kaupungin oman eläkejärjestelmän mukaiset sekä lakkautetun leski- ja orpoeläkekassan vastuisiin perustuvat eläkkeet. Mukana on myös Helsingin Bussiliikenne Oy:n lisäeläkeosuus sekä kaupungin osuus Kevan suorittamiin eläkkeisiin.

Vuodesta 2024 lähtien työsuhdematkaliput jyvittyvät toimialojen maksettavaksi, joten tälle talousarviokohdalle ei tehdä määrärahavarausta työsuhdematkalippuihin.

Eläkkeet, 1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
Kaupungin omat eläkkeet	6 830	8 540	7 410	6 400
Leski- ja orpoeläkekassan eläkkeet	202	250	216	186
Eläkevastuun muutos	-5 540	-6 650	-5 910	-5 180
Helsingin Bussiliikenne Oy	1 300	1 300	1 300	1 300
Kuntien eläkevakuutus (HSY)	2	2	2	2
Hallinto	60	60	60	60
Yhteensä	2 854	3 502	3 078	2 768

3.1.1.5.3. 1 50 03 Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Tulot yhteensä							
Menot yhteensä	53 105	53 979	53 979	56 943	56 943	54 643	54 643
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-53 105	-53 979	-53 979	-56 943	-56 943	-54 643	-54 643
Poistot							
Tilikauden tulos	-53 105	-53 979	-53 979	-56 943	-56 943	-54 643	-54 643

Vuosien 2022-2023 osalta lukuja on vertailukelpoistettu ja ne sisältävät kaupunginhallituksen 12.6.2023 § 409 päätöksellä ko. talousarviokohdalle valmisteltavaksi siirrettyjä kulttuurin ja liikunnan laitosavustuksia.

Määrärahaa kohdentuu vuonna 2024 arviolta noin 9 000 000 euroa valtion veloittamiin verohallintolain 31§:n mukaisiin verotuksen toteuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin. Näihin kustannuksiin kaupunki ei voi vaikuttaa.

Määrärahaa on varauduttu Uudenmaan liitolle maksettavaan maksuosuuteen sekä Helsingin Väylä Oy:lle maksettaviin rahoituskustannusosuuksiin.

Määrärahaa maksetaan kaupungin elinkeinopolitiikan sekä tapahtumatuotannon toteuttamiseen liittyviä avustuksia ja palveluostoja kaupunkikonserniin kuuluville yhteisöille ja säätiöille. Kaupunki maksaa avustuksia ja sopimuksiin perustuvia korvauksia tytär-, osakkuus- ja muille yhteisöille useilta eri talousarviokohdilta. Talousarviokohtajako yhdenmukaistetaan ja selkiytetään vuodelle 2024 yhteisöjen avustusten sekä korvausten valmistelun, päätöksenteon ja omistajaohjauksen osalta. Talousarviokohdalle 1 50 03 varataan aiempien konserniohjauksessa olevien elinvoima- ja markkinointialan yhteisöjen avustus- ja korvausmäärärahojen lisäksi määrärahat vuodesta 2024 eteenpäin pormestarin omistajaohjauksessa oleville Korkeasaaren eläintarhan säätiölle ja Stadion-säätiölle.

Määrärahaa maksetaan koko kaupunkia koskeviin jäsenyyksiin liittyen jäsenmaksuja muun muassa Suomen Kuntaliitolle, KT Kuntatyönantajat-järjestölle sekä Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:lle. Kohdasta maksettavat kaikki jäsenyydet on listattu liitteessä 2 (jäsenmaksuliite).

3.1.1.5.4. 1 50 04 Keskitetty hanketoiminta, kaupunginkanslian käytettäväksi

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	4 521	6 329	6 329	7 630	7 630	4 270	4 270
Menot yhteensä	6 659	11 379	11 380	10 892	10 892	7 609	7 609
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-2 138	-5 051	-5 051	-3 262	-3 262	-3 339	-3 339
Poistot	18						
Tilikauden tulos	-2 156	-5 051	-5 051	-3 262	-3 262	-3 339	-3 339

Keskitetyn hanketoiminnan määrärahalta on varauduttu kaupungin keskitetysti maksettavien Euroopan unionin ja muulla ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavien projektien kustannuksiin, muun muassa Euroopan unionin rahoittaman Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien yhteisen innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen toteuttamiseen. Kaupunki saa edellä mainittujen rahoittajien rahoittamiin projekteihin rahoitusosuuksia suhteessa hankkeiden kustannuksiin ja siten talousarviokohdan sitovuustaso on toimintakate. Toimintakatteessa on huomioitu myös se, että tulojen ja menojen maksatuksessa saattaa tulla kaupungista riippumattomia aikataulullisia muutoksia ja siten tulot ja menot voivat ajoittua eri vuosille.

Lähtökohtaisesti toimialojen tulisi sisällyttää ulkopuolisen rahoittajan rahoittamat oman toimintansa kehittämishankkeet omiin talousarvioihinsa. Keskitetyllä hankemäärärahalta varaudutaan niiden projektien ja hankkeiden rahoittamiseen, joihin toimialat eivät ole voineet varautua.

Keskitetyn hankemäärärahan myöntämisen kriteereitä ovat:

- Hanke toteuttaa Helsingin kaupunkistrategiaa ja hankkeen tavoitteet ovat linkitettävissä kaupunkistrategian tavoitteisiin
- Hanke tuo riittävää uutuus- ja lisäarvoa kaupungille ja sillä on selkeät tavoitteet, tuotokset ja rajaukset ja sen vaikuttavuuden mittarit on selkeästi määritelty.
- Hanke-ehdotuksessa esitetään riittävät ja realistiset resurssit toteutukseen sekä hyötyjen varmistamiseen.

Talousarviokohdan määrärahasa on varauduttu harkinnanvaraisesti rahoittamaan elinkeinopoliittisesti merkittäviä toimintoja ja hankkeita, joiden toimeenpanemiseen sisältyy ulkopuolisia tulovirtoja.

Keskitetyssä määrärahasa varaudutaan TE2024-uudistukseen liittyvän valmistelun menoihin, joihin saadaan valtionavustusta.

3.1.1.5.5. 1 50 05 Työmarkkinatuen kuntaosuus, kaupunginkanslian käytettäväksi

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä							
Menot yhteensä	84 562	70 000	83 000	78 000	78 000	103 000	103 000
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-84 562	-70 000	-83 000	-78 000	-78 000	-103 000	-103 000
Poistot							
Tilikauden tulos	-84 562	-70 000	-83 000	-78 000	-78 000	-103 000	-103 000

Työmarkkinatukea maksetaan työttömälle, joka on vasta tullut työmarkkinoille tai työttömälle, joka ei voi saada työttömyyspäivärahaa. Kun työmarkkinatukea on maksettu yhteensä 300 työttömyyspäivältä, siirtyy kustannuksista puolet kotikunnan maksettavaksi. Kun maksupäiväkertymä ylittää 1 000 päivää, nousee kunnan maksuosuus 70 prosenttiin. Kerran kuntaosuuden piiriin tultuaan työn pysyy siellä, kunnes on ollut työssäoloehdon täyttävässä työssä tai poistunut työmarkkinoilta pysyvästi. Maksuosuuden piiristä voi olla väliaikaisesti pois, ilman että maksupäiväkertymä nollautuu, esimerkiksi lyhyen työsuhteen, opiskelun tai työvoimapaalvelussa olemisen ajan. Lisäksi osa-aikatyössä olevaa henkilöä ei

tilastoida työttömäksi, mutta hän voi saada soviteltua työmarkkinatukea, josta kunta maksaa yhä osuuden. Maksuosuuden piirissä olevat ovat pääosin kaikista vaikeimmin työllistyviä.

Koronapandemian aikana työttömyys Helsingissä kasvoi rajusti ja myös työmarkkinatuen saajien määrä lisääntyi merkittävästi. Osa pitkäaikaistyöttömistä taas sai ensin ansiosidonnaista etuutta ennen myöhempää siirtymistä työmarkkinatuella 2022-2023. Taantumien jälkeen rakenteellisen pitkäaikaistyöttömyyden taso jää tyypillisesti edeltävää tasoa korkeammalle, vaikka työvoiman kysyntätilanne paranisikin. Työmarkkinoilta syrjäytymisen vaikutukset näkyvät työmarkkinatuen kuntaosuuden tasossa vuosien viiveellä.

Arvioiden perusteella yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneiden määrä nousee vuonna 2024 hieman. Kohderyhmän palvelutarve liittyy kasvavissa määrin terveydenhuollon ja aikuissosiaalityön tarjontaan. Nämä palvelut eivät alenna kaupungin etuuskustannuksia, ennen kuin asiakas on niiden avulla saavuttanut riittävän toimintakyvyn joko työllistyäkseen, kiinnittyäkseen aktiivipalveluihin tai saanut työkyvyttömyyseläkeratkaisun. Työllisyys- sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden aiempaa parempi yhteensovittaminen on edellytys kaikkein pisimpään työttöminä olleiden työkyvyn selvittämiseksi sekä tarvittavien työkyvyn ja työllistymisen tukitoimien järjestämiseksi.

Hallitusohjelmassa on sovittu kansaneläkeindeksin jäädyttämisestä, minkä vuoksi työmarkkinatuen taso ei nouse vuonna 2024 samalla tavoin kuin aiempina vuosina. Mikäli sosiaaliturvaan liittyviä lakimuutoksia tulee voimaan, näiden vaikutus näkyy luultavasti vasta viiveellä.

3.1.1.6. Palvelukeskusliikelaitos

Tulos ja rahoituslaskelma

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste - 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Liikevaihto	107 518	103 371	112 162	116 594	117 760	118 937
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot	1 178	1 098	1 175	1 175	1 187	1 199
Materiaalit ja palvelut	-45 186	-41 926	-45 940	-48 819	-48 488	-49 814
Henkilöstömenot	-58 231	-57 046	-61 179	-62 477	-63 852	-64 490
Poistot	-158	-377	-339	-309	-300	-134
Liiketoiminnan muut menot	-4 982	-5 032	-5 360	-5 509	-5 591	-5 675
Liikelylijäämä/alijäämä	139	87	518	655	716	22
Rahoitustulot ja -menot						
Rahoitustulot	292		300	300	300	300
Korvaus peruspääomasta	-80	-80	-80	-80	-80	-80
Rahoitusmenot	-15	-12	-33	-11	-12	-13
Satunnaiset erät						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	336	-5	705	864	924	229

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toiminnan rahavirta						
Liikelylijäämä/alijäämä	139	87	518	655	716	22
Poistot	158	377	339	309	300	134
Rahoitustulot ja -menot	292		300	300	300	300
Korvaus peruspääomasta	-80	-80	-80	-80	-80	-80
Muut rahoitusmenot	-15	-12	-33	-11	-12	-13
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät			0			
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-631	-500	-300	-100	-100	-100
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			0			
Toiminnan ja investointien rahavirta	-138	-128	744	1 073	1 124	263
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Lainakannan muutokset						
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos						
Muut maksuvalmiuden muutokset	146					
Rahoituksen rahavirta	146					
Rahavarojen muutos	9	-128	744	1 073	1 124	263

Toiminnan kuvaus

Palvelukeskus Helsingin 1 550 ammattilaista tuottavat monipuolisesti tukipalveluja kaupungin toimialoille, liikelaitoksille ja kaupunkikonsernin yhteisöille ja sitä kautta kaupunkilaisille. Toimintaa ohjaa johtokunta. Palvelukeskus Helsinki toimii 500 palvelupisteessä ja tuottaa ruokailu-, puhtaanapito-, puhelin-, hyvinvointi- ja aulapalveluja sekä tukee kotona asumista monipuolisilla teknisillä ratkaisulla ja palveluilla.

Monipalvelut-yksikkö tuottaa ruoka- ja puhtauspalveluja päiväkoteihin, päiväkotien erillisryhmiin, ryhmäperhepäiväkoteihin, leikkipuistoihin, kouluihin ja oppilaitoksiin, seniorikeskuksiin, sairaaloihin, asumisyksiköihin sekä kotiateria-asiakkaille. Yksikössä työskentelee 1 300 henkilöä.

Kokonaisruokapalvelua toteutetaan 440 palvelukohteessa ja lisäksi 100 kohteeseen toimitetaan valmis ruoka. Päivittäinen ruokailijamäärä koulujen aukioloaikoina on 66 000 ja ruoka-annoksia tuotetaan yli 90 000.

Puhtauspalveluja toteutetaan yhteensä 350 kohteessa ja siivottava pinta-ala on 218 800 m².

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut -yksikkö tuottaa yhteensä 200 ammattilaisen voimin digitaalisuuteen nojautuvia monikanavaisia asiakaspalveluja, etähoito- ja turvpuhelinpalveluja, vanhusten ja vammaisten kuljetuspalveluja (Helsingin Matkapalvelu) sekä lääkeautomaatti-, GPS-kello- ja ovihälytinpalveluja. Palvelukategoriosta suurin on hoivapalvelut, joissa etähoitoasiakkaita on 1 000, turvpuhelinasiakkaita 4 500, lääkeautomaattiasiakkaita 700 ja GPS-kelloasiakkaita 300.

Talous- ja hallintopalvelut -yksikkö toimii sisäisenä tukipalveluyksikkönä ja tuottaa hallinnon, talouden, controller-toiminnon, hankintojen, HR:n, asiakkuudenhoidon, viestinnän, ICT:n, strategian ja toiminnanohjauksen sekä vastuullisuustyön johtamisen sisäisiä tukipalveluja. Yksikössä työskentelee 40 henkilöä.

Toiminnan painopisteet

Palvelukeskus Helsingin keskeiset painopisteet vuodelle 2024 ovat:

- Kehittämisen ja tuottavuusohjelman toteuttaminen
- Pakkalan tuotantolaitoksen korvaavan ratkaisun edistäminen
- Henkilöstökokemuksen ja pito- ja vetovoiman parantaminen
- Asiakaskokemuksen parantaminen

Palvelukeskus Helsingille asetetun kehittämis- ja tuottavuusohjelman toimenpiteillä tavoitellaan 3,1 miljoonan euron säästöä vuonna 2024. Toimenpiteinä ovat yhdistelmätyön edelleen kehittäminen ruoka- ja puhtauspalveluhenkilöstön toimenkuvia tarkentamalla, kuljetusten vähentäminen, elintarviketilaukusten tehostaminen lisäämällä yhteistyötä markkinoiden kanssa ja hävikin vähentämistoimenpiteet. Suoritekustannuslaskentaa kehitetään ja talouslukuja analysoidaan esimerkiksi ottamalla rullaava ennustaminen käyttöön kustannuspaikkatasolla.

Kaupunki edistää sovitusti uuden, laadukkaan sekä tarvetta vastaavan keskuskeittiön investointia. Pidemmän aikavälin toiminta- ja kilpailukyvyyn varmistamiseksi Pakkalan vanhentuneen ruokatuotantolaitoksen korvaavaa keskitetyn ruokatuotannon ratkaisua edistetään hankesuunnitelman mukaisesti aikataulu ja kustannustavoitteet huomioiden. Hankkeeseen nimetty kaupungin organisaatorajat ylittävä ohjausryhmä varmistaa hankkeen edistymisen tavoitteiden mukaisesti aikataulussa ja budjetissa. Johtokunta seuraa hankkeen edistymistä. Projektiryhmään ja tarvittaviin alaprojekteihin nimetään laajalti mm. ruokatuotannon, logistiikan ja varautumisen asiantuntijoita sekä henkilöstön edustus.

Henkilöstökokemusta parannetaan kiinnittämällä huomiota erityisesti työsuhteen elinkaaren eri vaiheisiin sekä osaamisen jatkuvalla kehittämisellä, erityisesti työkyky- ja projektijohtamisen ja monimuotoisen työyhteisön johtamisen osaamisen sekä talousosaamisen lisäämisellä. Tuki- ja liiketoimintojen yhteistyötä tiivistetään työvoiman saatavuuteen vaikuttavien kokonaisuuksien kehittämisessä.

Asiakaskokemusjohtamista kehitetään yhteistyössä asiakkaiden kanssa säännöllisissä tapaamisissa. Asiakkaiden työtä helpottavia nykyisiä palveluja kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaan. Palvelukeskuksen hinnoitteluprosessia selkeytetään ja luodaan palvelukatalogi ja -hinnasto. Loppuasiakkaiden tyytyväisyyttä seurataan liiketoimintakohtaisesti jatkuvilla asiakastytyväisyyssmittauksilla.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Vuonna 2022 käynnistetyn Palvelukeskus Helsingin kehittämis- ja tuottavuusohjelman toimenpiteillä tavoitellaan viiden miljoonan euron säästöä vuosina 2024–2025. Suoritekustannusten nousua hallitaan sekä tuottavuustoimilla että kehittämällä talouslukujen analysointia ja tunnuslukujen laskentaa johtamisen tueksi.

Toiminnan ja tuottavuuden kehittämisessä prioriteettina on elinkaarensa päässä olevan Pakkalan ruokatuotantolaitoksen kapasiteetin korvaavan ratkaisun toteuttamissuunnittelu ja toimeenpano. Hankesuunnittelun pohjana on nykyisen keskuskeittiön korvaaminen uudella keskuskeittiöllä, joka sisältää riittävät ruokalogistiikkaterminaalitilat ja mahdollistaa joustavan yhteistyön elintarviketeollisuuden markkinatoimijoiden kanssa. Tavoitteena on toimiva, laadukas ja kustannustehokas ratkaisu, joka huomioi myös tulevien vuosikymmenien tarpeet.

Palvelukeskus Helsingin tavoitteena on olla palvelualoillaan houkutteleva työpaikka ja parantaa työntekijäkokemusta sekä suosittelemiseksi. Näin edistetään ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta ja vahvistetaan henkilöstön pitovoimaa.

Asiakkaiden kanssa tehdään laaja-alaista yhteistyötä ja nykyisiä palveluja kehitetään edelleen yhteistyössä kaupunkilaisten hyväksi. Tavoitteena on Palvelukeskus Helsingin strategisen asemoinnin selkiyttäminen kaupungin tukipalvelujen tuottajana.

Talousarvion toiminnan tavoitteet vuodelle 2024

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Hyvä asiakaskokemus
Tavoitekategoria	Liikelaituksen oma
Mittari 1	Asiakastytyväisyys Monipalvelut-yksikön palveluihin (koulu- ja henkilöstöruokailu), kyselyjen tulosten keskiarvo asteikolla 1-5
Mittarin 1 lähtöarvo	
Mittarin 1 tavoitearvo	vähintään 3,7
Mittari 2	Asiakastytyväisyys Puhelin- ja hyvinvointipalvelut -yksikön palveluihin (turvapuhelin, kaupunkiyhteinen asiakaspalvelu, kotiateriat/tilaus ja asiakaspalvelu) kyselyjen tulosten keskiarvo asteikolla 1-5
Mittari 2 lähtöarvo	
Mittari 2 tavoitearvo	vähintään 4,0
Strategian painopiste	Helsinkiäisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Palvelukeskus Helsinki kehittää asiakaskokemusta jatkuvien asiakastytyväisyyskyselyjen tulosten pohjalta. Jatkuvasti käynnissä oleviin kyselyihin vastaavat kuukausittain tuhannet kaupunkilaiset: koululaiset ja opiskelijat, seniorikeskusten ja palvelutalojen henkilöstöruokalojen asiakkaat, turvapuhelinpalvelun ja kaupunkiyhteisen asiakaspalvelun käyttäjät sekä kotiateriapalvelun asiakkaat. Säännöllinen asiakaspalaute tukee palvelujen kehittämistä.

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Palvelukeskuksen toiminta tehostaa Helsingin kaupungin ruoka- ja puhtauspalveluja
Tavoitekategoria	Liikelaituksen oma
Mittari 1	Kehitystoimenpiteillä saavutettu säästö
Mittarin 1 lähtöarvo	
Mittarin 1 tavoitearvo	3,1 milj. euroa
Strategian painopiste	Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Palkeen työpaikkana tyytyväisten työntekijöiden osuus kasvaa
Tavoitekategoria	Liikelaituksen oma
Mittari 1	Kunta10-kyselyn "Suositteletsi työnantajaa ystävilleen" kysymykseen "Kyllä" vastanneiden osuus

Muu toiminnan tavoite	Selite
Mittarin 1 lähtöarvo	67 %
Mittarin 1 tavoitearvo	vähintään 70 %
Strategian painopiste	Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Ruokahävikin puolittaminen vuoteen 2030 mennessä
Tavoitekategoria	Liikelaitoksen oma
Mittari 1	Ruokahävikin vähentäminen 15 % vuoden 2021 kokonaismäärästä suhteutettuna ruokailijamäärään, g/ruokailija
Mittarin 1 lähtöarvo	72,18 g
Mittarin 1 tavoitearvo	enintään 61,35 g
Strategian painopiste	Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Tuottavuutta parannetaan ruoka- ja puhtaustalouden henkilöstön työnkuvia kehittämällä, reseptiikan optimoinnilla, logistiikan tehostamistoimenpiteillä sekä ruokahävikin tehokkaalla hallinnalla. Säästöjä haetaan myös maito- ja lihatuotteiden kilpailutuksella.

Ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta edistetään työnantajakuva kehittämällä ja henkilöstön pitovoimaa vahvistetaan työntekijäkokemusta parantavilla toimenpiteillä, esimerkiksi osaamisen jatkuvalla kehittämisellä työssäoppimisen ja koulutusten kautta.

Ruokahävikin seuranta kehitetään ja kirjaamiskäytäntöjä tarkennetaan. Kouluissa, päiväkodeissa ja hoitoalan ravintoloissa hävikin määrää seurataan suhteessa ruokailijamäärään, g/ruokailija. Hävikin vähentämistoimenpiteitä toteutetaan myös Pakkalan keskuskeittiössä.

Toimintaympäristön muutokset

Rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset

Uuden keskuskeittiöterminaalin hankesuunnittelu tehdään yhdessä kaupunkiympäristön toimialan, Kiinteistö Oy Ab Pakkalantie 30:n ja Työmaahuolto Oy Ab:n kanssa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan vahvistaman volyymitarpeen pohjalta. Kohde sisältyy rakentamissuunnitelman osake- ja vuokrahankkeisiin. Vuoden 2024 aikana Palvelukeskus Helsinkiä palvelevien yhtiöiden osalta selvitetään, mikä on tarkoituksenmukaisin tapa organisoida yhtiöiden toiminta tukemaan kaupungin keskitettyä ruokapalvelutuotantoa sisältäen mahdolliset toimintojen yhdistämiset ja sulauttamiset.

Lisäksi 2024 aikana tullaan edistämään Palvelukeskus Helsingin palveluvalikoiman, roolin ja tehtävien selkeyttämistä yhdessä toimiala-asiakkaiden kanssa.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Strategiset riskit

Pirstaloitunut keittiöverkko on haastava varauduttaessa poikkeustilanteisiin. Riskin hallitsemiseksi poikkeustilanteisiin varaudutaan Palvelukeskuksen kehittämissuunnitelmassa sekä valmius- ja varautumissuunnitelmassa.

Taloudelliset riskit

Hankintasopimusten hintojen raju ja äkillinen nousu sopimuskauden aikana voi aiheuttaa Palvelukeskuksen toimintaan sopeuttamistarpeita. Hinnankorotuspaineita pyritään tasaamaan hintaneuvotteluissa toimittajien kanssa.

Operatiiviset riskit

Työntekijöiden osaamisen on vastattava liiketoiminnan tarpeita ja alan on houkuteltava uusia, ammattitaitoisia osaajia. Osaavan henkilöstön saatavuus on Palvelukeskuksen kriittinen menestystekijä. Palvelukeskuksessa on laadittu henkilöstön osaamisen kehittämisen suunnitelma ja työvoiman vuokrausyritysten kanssa tehdään aktiivisesti yhteistyötä.

Pakkalan tuotantolaitoksen koneet ja laitteet ovat käyttöikänsä vanhentuneita eikä uusiin laitteisiin ole tehty investointeja. Vaarana on, että koneet tai laitteet menevät epäkuuntoon ja ruokatuotanto keskeytyy. Tämä on otettu huomioon Palvelukeskuksen valmius- ja varautumissuunnitelmassa.

Tuote- ja raaka-ainetoimittajien, tuotantolaitoksen tai logistiikan häiriötilanteet, pitkäkestoiset järjestelmähäiriöt sekä sairausepidemian vaikutukset henkilöstön saatavuuteen voivat aiheuttaa vakavan häiriön ruokapalvelutoimintaan ja johtaa jopa sen keskeytymiseen. Näihin varaudutaan Pakkalan tuotannon häiriön aikaisella varautumissuunnitelmalla, toimipaikkojen vararuokasuunnitelmillä ja ylläpitämällä ICT-järjestelmien varautumissuunnitelmaa.

ICT-järjestelmähäiriöiden, esimerkiksi tietoliikenneverkossa tapahtuvat merkittävät katkokset voivat vaarantaa palvelujen tuottamisen. Häiriöt huomioidaan järjestelmien varautumissuunnitelmissa, esimerkiksi tietoliikenneverkkojen kuitujen kahdentamisella.

Liiketoiminnan tunnusluvut	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Liikevaihdon muutos (%)	-8.3	-8.2	4.5	10,7	1,1	4,3	4,0
Liikevaihto / henkilöstön määrä (1 000€)	72.3	63.4	67.2	69,6	69,0	72,4	78,4
Henkilöstökulut (ml. työvoiman vuokraus) / liikevaihto (%)	53.9	59.7	58.4	59.3	58,7	58,5	57,4
Liikeyli- / alijäämä liikevaihdosta (%)	3	-4.3	0.3	0,1	-0,4	0,5	0,6

Palvelukustannusten ja tilankäytön tehokkuuden kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Matkojen välitys*							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	2 928 644	2 881 563	2 486 293	2 741 635	3 471 708	3 500 000	3 700 000
Suorite (välitetty matka, kpl)	723 920	439 665	497 292	593 046	700 000	700 000	725 000
Yksikkökustannus (€/välitetty matka)	4,05	6,55	5,00	4,62	4,96	5,00	5,10
Yksikkökustannuksen muutos-%		62,0	-23,7	-7,5	7,3	0,8	2,9
*Matkojen välitys = ikääntyneiden ja vaikeavammaisten matkapalvelu: matkojen välityksen osuus, ei sisällä kuljetuskustannuksia							
Perusopetuksen lounas (vain perusopetustoimintaa sisältävät kohteet)							
Palvelun kokonaiskustannus (€)			8 493 955	9 835 784	10 100 000	10 700 000	11 021 000
Suorite (koululounas, kpl)			3 457 610	4 032 319	4 050 000	4 370 000	4 370 000
Yksikkökustannus (€/koululounas)			2,46	2,44	2,49	2,45	2,52
Yksikkökustannuksen muutos-%				-0,7	2,2	-1,8	1,1

Kevään 2023 aikana on yhtenäistetty kaikkien talousarviokirjassa esitettävien palvelujen kustannusten kohdistamis- sekä laskentaperiaatteet. Yhtenäistämisen yhteydessä luovuttiin aiemmista tuottavuusmittareista. Palvelukustannuslaskentaa kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana. Palvelukustannuksiin on kohdistettu palvelun suorat kustannukset, sekä palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnosta vyörytetyt kustannukset. Kustannukset esitetään bruttoperiaatteella.

Talousarvio 2024 sisältää kahden palvelun kustannus- ja suoritemäärätietoa.

Perusopetuksen lounaan yksikkökustannus on pysynyt suhteellisen vakaana elintarvikkeiden ja palkkojen yleisestä kustannustason noususta huolimatta. Kohonneet elintarvikehinnat ovat kuitenkin vaatineet toiminnan mukauttamista ja kumppaniyhteistyön tiivistämistä. Lounasmäärien kasvun taustalla ovat koronatilanteen normalisoituminen ja oppilasmäärien nousu.

Välitettyjen matkojen määrissä on ollut suurta vaihtelua koronavuosista ja -rajoituksista johtuen, mikä on vaikuttanut merkittävästi yksikkökustannukseen. Vuoden 2020 jälkeen henkilöstöresurssit ovat joustaneet muuttuviin tilanteisiin. Vuosiin 2023-2024 sisältyy uuden kuljetuspalvelujärjestelmän käyttöönotosta aiheutuvia kustannuksia.

Tilankäytön mittarit	Tilin-päätös 2019	Tilin-päätös 2020	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Tulos-budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Toimistotilat yhteensä m ²	4 916	4 916	4 916	4 916	4 916	4 916	4 916	4 916	4 916
Toimistotilat m ² /henkilö	23	23	23	23	23	23	23	23	23

Palvelukeskuksen palvelutyöntekijät työskentelevät asiakastoimialojen tiloissa. Tilankäytön mittarina on käytetty hallinnon ja Puhelin- ja hyvinvointipalvelut -yksikön käytössä olevia toimistotiloja, joihin ei ole suunnitteilla muutoksia taloussuunnittelukaudella 2024–2026.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön käyttö	Tilin-päätös 2019	Tilin-päätös 2020	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Tulos-budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Henkilöstön määrä	1402	1467	1445	1544	1575	1550	1487	1472	1469

Palvelukeskus Helsingin menestymisen edellytys on motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, jota johdetaan laadukkaasti.

Henkilöstön osaamista kehitetään strategialähtöisesti ja tulevaisuuden palvelutarpeita ennakoiden. Yksi keskeisistä painopisteistä on asiakaskokemuksen johtaminen ja kehittäminen sekä strategisella tasolla että palvelujen arjessa. Lähiesihenkilötyössä panostetaan monimuotoisen työyhteisön, työhyvinvoinnin sekä monipaikkaisen työn johtamisen taitoihin sekä muutos- ja projektijohtamisen osaamiseen talousosaamisen ohella.

Osaavan työvoiman saatavuus on ruoka- ja hoivapalveluissa jatkuva haaste. Tähän vastataan mm. vahvistamalla työnantajakuva ja positiivista henkilöstökokemusta työsuhteen eri vaiheissa sekä tiivistämällä oppilaitosyhteistyötä. Henkilöstön ammatillista osaamista vahvistetaan oppisopimuskoulutuksilla ja omilla täydennyskoulutuksilla. Ammatillisten tulkintojen ja osatulkintojen suorittamista tuetaan.

Palvelukeskuksen henkilöstöstä muunkielisten osuus on noin 20 prosenttia ja määrä on kasvanut vuosittain. Kielitaitovaatimusten uudelleenarviointi on tarpeen, jotta mahdollistetaan muunkielisten ammattilaisten työllistymistä palveluissa.

Sisäisen liikkuvuuden edistämiseksi noudatetaan Helsingin kaupungin periaatteita. Palvelukeskuksen keskeisenä tavoitteena on erityisesti terveydellisistä syistä uudelleensijoittuvien työllistymisen tehostuminen.

Vuonna 2024 Palvelukeskuksen henkilöstömäärä ei muutu merkittävästi. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala jatkaa ruoka- ja puhtauspalvelujen ulkoistamista ja tulevat liikkeenluovutukset koskevat Palvelukeskuksessa noin 90 työntekijää vuosina 2025-2027. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tavoitteena on lisätä etähoidon palvelua osana kotihoitoa, mikä toteutuessaan lisää hoivahenkilöstön määrää seitsemällä henkilöllä vuonna 2024.

Eläkepoistuma on tulevien kolmen vuoden kuluessa 78 työntekijää, joista 29 henkilöä vuonna 2024.

3.1.1.7. Rakentamispalveluliikelaitos

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste - 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Liikevaihto	228 169	223 413	222 658	214 961	210 484	211 238
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot	5 891	4 890	5 813	5 135	5 384	5 584
Materiaalit ja palvelut	-147 816	-134 855	-138 405	-128 872	-125 642	-125 919
Henkilöstömenot	-70 837	-74 520	-71 056	-71 188	-70 687	-70 942
Poistot	-3 326	-3 604	-3 361	-3 508	-3 499	-3 499
Liiketoiminnan muut menot	-12 749	-17 470	-16 171	-16 750	-16 265	-16 280
Liikelylijäämä/alijäämä	-666	-2 147	-521	-222	-225	182
Rahoitustulot ja -menot						
Rahoitustulot	213					
Korvaus peruspääomasta	-1 944	-1 944	-1 944	-1 944	-1 944	-1 944
Rahoitusmenot	-8					
Satunnaiset erät						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 405	-4 091	-2 465	-2 166	-2 169	-1 762

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toiminnan rahavirta						
Liikelylijäämä/alijäämä	-666	-2 147	-521	-222	-225	182
Poistot	3 326	3 604	3 361	3 508	3 499	3 499
Rahoitustulot ja -menot	213					
Korvaus peruspääomasta	-1 944	-1 944	-1 944	-1 944	-1 944	-1 944
Muut rahoitusmenot	-8					
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-397		0			
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-5 038	-4 525	-5 345	-5 844	-6 270	-5 132
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	425		0			
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 090	-5 012	-4 450	-4 502	-4 940	-3 395
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Lainakannan muutokset						
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos						
Muut maksuvalmiuden muutokset	4 090	512		4 502	4 940	3 395
Rahoituksen rahavirta	4 090	512		4 502	4 940	3 395
Rahavarojen muutos	0	-4 500	-4 450	0	0	0

Toiminnan kuvaus

Rakentamispalveluliikelaitos tuottaa rakennusalan, ympäristönhoidon ja logistiikan asiantuntija-, tuotanto- ja ylläpitopalveluja ensisijaisesti Helsingin kaupungin tarpeisiin. Rakentamispalveluliikelaitos toimii liikelaitoksen johtokunnan alaisuudessa ja kuuluu keskushallintoon. Rakentamispalveluliikelaitos jakautuu kuuteen osastotaseiseen yksikköön seuraavasti: hallinto, kaupunkitekniikan rakentaminen, kaupunkitekniikan ylläpito, logistiikka, rakennustekniikka ja ympäristöhoito.

Stara pitää huolta Stadista ja sen kiinteistöjen ja yleisten alueiden toimivuudesta, käytettävyydestä, turvallisuudesta ja siisteydestä asiakkaiden tilausten mukaisesti. Staran strategia päivitettiin vuonna 2021 kaupunkistrategiaan pohjautuen. Staran visio on olla haluttu, ketterä ja kilpailukyinen luottokumppani.

Staran kehittämis- ja tuottavuusohjelma (Keto 2021–2024) toteuttaa kaupunkistrategian tavoitteita vastuullisesta taloudesta. Ohjelmaan kuuluvia hankkeita jatketaan vuonna 2024. Talousarviossa 2024 rakentamisliikelaitoksen muun toiminnan tavoitteena on, että kaikki Keton mukaiset kahdeksan avaintavoitetta saavutetaan.

Toiminnan painopisteet

- Toiminnan sopeuttaminen pieneneviin alueisiin ylläpidossa ja pienempiin hankkeisiin rakentamisessa.
- Tuottavuuden ja hintakilpailukyyn parantaminen hankkimalla töitä erityisesti ajalle, jolloin niitä ei ole riittävästi ja suhteuttamalla henkilöstömäärä liikevaihtoon.
- Staran henkilöstöressurssien käytön tehostaminen ja henkilöstön sisäisen liikkuvuuden ja uudelleen kouluttautumisen tukeminen.
- Hankintatoimen kehittäminen, hankintakategorioiden käyttöönotto ja kustannussäästöjen saavuttaminen.
- Sähköisten tuotannonohjausjärjestelmien implementointi tuotantokäyttöön.
- Päästöttömien työmaiden Green Dealin ja muiden Hiilineutraali Helsinki 2030 -ohjelman tavoitteiden edistäminen.
- Staran asiakkailleen tuottaman hyödyn parantaminen ja yhteisen näkemyksen luominen asiakkaan kanssa toimintojen hinnasta ja laadusta suhteessa markkinatoimijoihin.

Rakentamispalveluliikelaitoksen pääasiallisena asiakkaana on kaupunkiympäristön toimiala, minkä lisäksi panostetaan muihin kaupungin sisäisiin asiakkuuksiin.

Helsingin kaupungin teknisten palvelujen palvelustrategisten linjausten ja vuodelle 2024 asetetun tavoitetilan takia Staran tuotantoon kohdistuu sopeutus- ja tehostamispaineita. Starassa on käynnissä kehittämis- ja tuottavuusohjelma (Keto), jonka toimenpiteitä toteutetaan vuosina 2021–2024 ja edetään kohti tavoitetilaa. Kehittämis- ja tuottavuusohjelman päivitetty kustannussäästöavoite talousarviovuodelle on 14,65 miljoonaa euroa. Kaupunkiympäristön toimiala on valmistellut kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti tilaamisen tavoitetilaan johtavia kehittämisen suunnitelmia. Tilaamisen kehittämisen suunnitelmat otetaan talousarviovuonna huomioon Staran toiminnassa.

Staran toimintaan vaikuttavia muutoksia ovat muun muassa kaupunkitekniikan ylläpidon aluemuutokset sekä rakentamisen hankekokojen pieneminen. Toimintaa sopeutetaan pieneneviin alueisiin ylläpidossa ja pienempiin hankkeisiin rakentamisessa ja samaan aikaan parannetaan tuottavuutta koko toiminnassa hankkimalla töitä tasaisesti ympäri vuoden ja suhteuttamalla henkilöstömäärä liikevaihtoon. Staran henkilöstöressurssien käyttöä tehostetaan ja henkilöstön sisäistä liikkuvuutta ja uudelleen kouluttautumista tuetaan erityisesti tilanteissa, joissa oma työ muutoksen vuoksi vähenee tai päättyy. Stara toteuttaa Helsingin kaupungin strategian mukaista hyvää henkilöstöpolitiikkaa ja tavoittelee muutoksessakin henkilöstön työhyvinvoinnin ja viihtyvyyden kasvua. Toimenpiteet on määritelty tarkemmin työsuojelun ja työhyvinvoinnin toimintasuunnitelmassa.

Staran käyttöönottamien sähköisten tuotannonohjausjärjestelmien implementointia tuotantokäyttöön jatketaan suunniteltujen hyötyjen saavuttamiseksi. Vuonna 2024 Stara edistää edelleen päästöttömien työmaiden Green Deal- ja muita Hiilineutraali Helsinki 2030 -ohjelman tavoitteita. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että hankinnoissa otetaan huomioon laki puhtaista ajoneuvoista, sähkökäyttöisten ajoneuvojen ja koneiden osuutta lisätään kalustoa uusittaessa, uusiutuvan polttoaineen käyttöä lisätään ja fossiilisten polttoaineiden käyttöä vähennetään. Energiankäyttöä vähennetään uusimalla kiinteistöjen säätölaitteita ja lisäämällä uusiutuvista lähteistä tuotetun sähkön ostoa ja aurinkopaneeleita ja -kerääjiä. Asiakkaan kanssa luodaan yhteinen näkemys Staran toimintojen hinnasta ja laadusta suhteessa markkinatoimijoihin ja parannetaan Staran asiakkailleen tuottamaa hyötyä.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Vastuullinen talous kestävän kasvun perusteena

Rakennustekniikan liikevaihdon arvioidaan laskevan talousarviovuonna suurten hankkeiden vähentyessä ja painopisteen siirtyessä pienempiin hankkeisiin, mutta pysyvän suhteellisen tasaisena taloussuunnitelmakaudella. Palveluiden ostot supistuvat myös, koska suurten hankkeiden väheneminen vaikuttaa aliurakoinnin asteeseen.

Kaupunkitekniikan rakentamisen liikevaihdon on arvioitu taloussuunnitelmakaudella olevan melko vakaa, mutta teknisen palvelustrategian linjauksen mukaan hankekoot voivat kaupunkitekniikan rakentamisessakin pienentyä. Hankekoon pienentyessä ja kohteiden määrän lisääntyessä erityisesti työnjohtoresurssien turvaaminen on tärkeää.

Kaupunkitekniikan ylläpito -osaston osuus kaupungin yleisten alueiden ylläpidon kokonaispinta-alasta pienenee uusittavien palvelusopimusten perusteella asteittain vuosien 2022–2024 aikana. Muutokset Staran ylläpidossa olevien alueiden kokoon vaikuttavat merkittävästi osaston toimintaan ja talouteen.

Ympäristönhoito-osasto uusi palvelusopimuksen vuosille 2023–2027 kaupunkiympäristön toimialan kanssa ja toiminta on talouden osalta vakaata.

Logistiikan ennakoitaan kasvattavan liikevaihtoon hiukan johtuen mm. yleisestä hintojen noususta ja lisääntyvästä myynnistä kaupungin toimialoille ja yksiköille, kuten Hekalle ja DigiHelsinki Oy:lle.

Vaikka Staran toimintaa tehostetaan, on yksikköhinnoissa korotuspaineita, kun otetaan huomioon palkkojen ja rakennusmateriaalien hintojen nousu. Myös ympäristöstävällisten materiaalien ja tekniikoiden käyttöönotto todennäköisesti lisää kustannuksia. Palvelujen suhteelliset hinnat kuitenkin laskevat, kun toiminnan tehostamisesta ja muusta kehittämisestä saatavat kustannussäästöt viedään hintoihin.

Staran sitovana taloustavoitteena talousarviossa on 1,944 miljoonan euron korvaus peruspääomalle.

Staran kehittämis- ja tuottavuusohjelma toteuttaa kaupunkistrategian tavoitteita vastuullisesta taloudesta. Ohjelmaan kuuluvia hankkeita jatketaan vuonna 2024. Ohjelmaan kuuluvista hankkeista erityisesti talouteen vaikuttavia ovat:

- Hankintojen ja hankintaverkoston strateginen kehittäminen (Stara)
- Toimitilasuunnittelu (Stara)
- Arvontuottokyky- ja tuotantotapa-analyysit (Stara)
- Ylläpitotoiminnan sopeuttaminen (kaupunkitekniikan ylläpito)
- Ylläpitotoiminnan tehostaminen (kaupunkitekniikan ylläpito)
- Hankekohtaisen seurannan ja ohjauksen tehostaminen (kaupunkitekniikan rakentaminen)
- Prosessien kehittäminen ja sujuvoittaminen (kaupunkitekniikan rakentaminen)
- Projektijohtamisosaamisen kehittäminen (rakennustekniikka)
- Asiakastilaamiskäytäntöjen yhtenäistäminen (rakennustekniikka)
- Prosessien sujuvoittaminen (rakennustekniikka)
- Odottamisen ja hukka-ajan karsiminen tuotanto-osastojen kanssa (logistiikka)
- Logistiikan lisäarvon kasvattaminen palvelutarjoamaa järjeistämällä ja keskittämällä (logistiikka)
- Käyttö- ja kierrätysasteiden kasvattaminen (logistiikka)

Hankkeiden tavoitteena on muun muassa kustannustehokkaat ja laadukkaat hankinnat, tuotantotavat ja tukikohtaverkko. Toimintaa sopeutetaan palvelustrategisten linjausten mukaiseksi. Asiakastilaamiskäytäntöjä sujuvoitetaan ja toimintaa kehitetään tasaisemman työkuorman mahdollistamiseksi. Toimintatapoja yhdenmukaistetaan ja investointien elinkaarten pidentymistä edistetään käyttämällä tuotteet loppuun ja kierrättämällä vastuullisesti. Tällöin pääomaa vapautuu, ostot pienenevät, käyttöasteet nousevat ja tuottavuus, hintakilpailukyky ja laatu paranevat.

Staralla on voimassa oleva Rala-sertifikaatti, johon liittyvä toimintajärjestelmän ja prosessien kehittäminen jatkuu. Vuonna 2024 tehdään auditointiohjelman mukaiset sisäiset ja ulkoiset auditoinnit ja toteutetaan niiden pohjalta määritettävät kehittämistoimenpiteet.

Stara kehittää toimintaa yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Yhteinen kehittäminen toteuttaa kaupunkistrategiassa mainittua tavoitetta entistä kunnianhimoisempaan tehokkuuteen ja parempaan tuotos-panossuhteeseen kaupungin kaikessa omassa toiminnassa ja palvelutuotannossa.

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Toimintamme perustana on osaava ja motivoitunut henkilöstö. Kehitämme henkilöstön osaamista ja itseohjautuvuutta. Staran tavoitteena on toimia valmentavan johtamisen periaatteiden mukaisesti kaikilla johtamisen tasoilla.

Kehittämisen- ja tuottavuusohjelman esihenkilötoiminnan ja -osaamisen uudistaminen sekä osaamisen strateginen johtaminen -hankkeet toteuttavat kaupunkistrategian tavoitteita henkilöstölle vetovoimaisesta Helsingistä. Hankkeiden tavoitteena on muun muassa esihenkilöosaamisen ja -käytäntöjen uudistaminen moderniin johtamismalliin, HR-tietojen tehokkaampi hyödyntäminen arkijohtamisessa, osaamisen syventäminen ja aiempaa monitaitoisemman henkilöstön hyödyntäminen yli osastorajojen.

Henkilöstön työhyvinvoinnista ja työturvallisuudesta huolehditaan Staran työhyvinvoinnin ja työsuojelun toimintasuunnitelman mukaisesti.

Stara kehittää sisäistä ja ulkoista viestintäänsä, tavoitteena yksinäinen ja yhtenäinen Stara sekä luottamuksen vahvistaminen sidosryhmissä. Vuonna 2024 vahvistetaan Staran kilpailukyyn kasvusta ja vastuullisuudesta viestimistä.

Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Starassa on voimassa oleva ympäristöjärjestelmä vuosille 2020–2023 ja se on uudelleen auditoitu syyskuussa 2023. Ympäristöohjelma päivitettiin 2023 ja ympäristöprosessien kehittämistä jatketaan. Staran ympäristöpolitiikka pohjautuu Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikkaan.

Stara on HNH-2030 ohjelman toteuttamisessa keskeinen toimija Helsingin kaupungissa. Stara on myös aktiivisesti mukana kehittämässä Helsingin kaupungin toimintoja kohti kiertotaloutta. Uutena kiertotaloustoimena Staran logistiikkakeskus kerää kaupunkiorganisaatioiden tekstiilijätteen ja tietotekniikkaromun edelleen käsiteltäväksi niitä käsittelevissä laitoksissa.

Helsingin kaupunki on sitoutunut päästöttömien työmaiden Green Deal -sopimukseen, joka tähtää kaikkien työmaiden päästöttömyyteen vuodeksi 2030. Stara on kaupungin toimijana mukana Green Dealin toteuttamisessa, jonka mukaan vuodesta 2023 kaupungin itse toteuttamilla työmailla on fossiilivapaus ja uusilla työmailla kaluston päästöluokat ovat Stage 4 ja Euro 6. Vuonna 2024 valmistaudutaan siihen, että vuoden 2025 alusta fossiilivapaus koskee kaikkia työmaiden sisällä tapahtuvia toimintoja. Lisäksi 20 % työkoneista ja kuljetuskalustosta tulee olla vaihtoehtoisilla käyttövoimilla toimivia (sähkö, biokaasu, vety). Puhtaiden ajoneuvojen direktiivi ohjaa myös uusien ajoneuvojen hankintaa.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Digitalisaation keskiössä on uusien tuotannonohjausjärjestelmien käyttöönottojen loppuun saattaminen, sekä niiden käytöstä suunniteltujen hyötyjen aikaansaaminen vuonna 2024. Uusien tuotannonohjausjärjestelmien käytön myötä tehostetaan resurssien käyttöä ja hankehallintaa parantuneen raportoinnin avulla. Samalla luodaan paremmat edellytykset tiedolla johtamiseen. Tähän liittyen kehitetään myös useiden tietolähteiden raportointia, jossa voidaan hyödyntää omaa datavarastoa.

Automaatiota lisätään ja manuaaliprosesseja digitalisoidaan muun muassa pilvipalvelujen paremmalla hyödyntämisellä. M365-palveluiden parempaa hyödyntämistä lisätään ja koulutuksiin panostetaan. Kalustosta raportoidaan vuonna 2023 käyttöönotettavien mittareiden avulla ja laaditaan kalustosuunnitelma. Hallinnon toiminta- ja talousjohtamisen prosessien ja käytäntöjen tehostaminen -hankkeessa kehitetään talouden prosesseja.

Stara osallistuu myös kaupunkiyhteisiin digitalisaation kehitys- ja muutoshankkeisiin sekä toimintaan erilaisissa digitalisaatioryhmissä, joista esimerkkeinä SAP-järjestelmän versionvaihto, Microsoft-sopimus uudistus sekä puhelinoperaattorikilpailutus.

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Staralla on tärkeä rooli kaupungin varautumis- ja valmiustehtävissä. Kehittämisen- ja tuottavuusohjelmaan sisältyvä varautumis- ja valmiustoiminnan tehtävien sekä kustannusten ja arvon arviointi -hanketta jatketaan yhteistyössä kaupunginkanslian, kaupunkiympäristötoimialan ja muiden vastuutahojen kanssa. Tavoitteena on, että varautumiseen ja valmiustoimintaan liittyvät resurssit, vaatimukset, kustannukset ja toiminnan arvo tunnetaan ja osataan erotella perustoiminnan kustannuksista.

Toimiva ja kaunis kaupunki

Kehittämisen- ja tuottavuusohjelmaan kuuluvat arvontuottokyky- ja tuotantotapa-analyysit hanke, sekä ylläpitotoiminnan, ympäristönhoidon ja logistiikan palveluiden kehittäminen -hankkeet toteuttavat erityisesti kaupunkistrategian tavoitteita toimivasta ja kauniista kaupungista. Vuonna 2024 jatkuvien hankkeiden tavoitteena on muun muassa kehittää palveluita

proaktiivisesti vastaamaan pitkántähtäimen kaupunkistrategisia tavoitteita, määrittää yhteistyössä asiakkaan kanssa kaupunkiin lisäarvoa tuovien ekosysteemipalveluiden taloudellinen arvo ja ympäristövaikuttavuus, sekä hakea uusia asiakkuuksia muista toimialoista.

Talousarvion toiminnan tavoitteet vuodelle 2024

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Hyvä asiakastyytyväisyys
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Nettosuositteluindeksi (NSI), pisteluku
Mittarin 1 lähtöarvo	53,5
Mittarin 1 tavoitearvo	vähintään 53,5
Strategian painopiste	Toimiva ja kaunis kaupunki

Staran sitova tavoite ja mittari on asetettu kaupunkistrategian teemaan toimiva ja kaunis kaupunki. Asiakastyytyväisyydessä haetaan myönteistä kehitystä. Asiakaskyselyyn perustuvan nettosuositteluindeksin (NSI) arvon tulee olla vähintään 53,5 eli tasolla erinomainen. Tavoitearvo on suurempi kuin rakennusalalla keskimäärin (41) ja suurempi kuin vuonna 2020 (NSI 43,9) ennen kehittämis- ja tuottavuusohjelman alkua. Asiakastyytyväisyys mittaa koko toiminnan onnistumista, sillä asiakaskokemukseen vaikuttavat monet osatekijät, kuten hinta, laatu, läpimenoaika, Staran tuottama lisäarvo ja henkilöstön palvelukyky.

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Täyssähköautojen osuutta henkilöautokannasta lisätään.
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Täyssähköautojen %-osuus Staran omassa käytössä olevista tai toimialoille vuokratuista henkilöautoista
Mittarin 1 lähtöarvo	21 %
Mittarin 1 tavoitearvo	vähintään 35 %
Strategian painopiste	Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Staraan työpaikkana tyytyväisten työntekijöiden osuus kasvaa
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Kunta10 ja Fiilari-kyselyjen "Suosittelisi työnantajaa ystävilleen" kysymykseen "Kyllä" vastanneiden osuus
Mittarin 1 lähtöarvo	Kolmen edellisen vuoden keskiarvo
Mittarin 1 tavoitearvo	vähintään kolmen edellisen vuoden keskiarvo
Strategian painopiste	Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kehitys- ja tuottavuusohjelman tavoitteiden mukainen toteutus.
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Kehittämis- ja tuottavuusohjelman avainmittarien toteutumistaso
Mittarin 1 lähtöarvo	87,5 %
Mittarin 1 tavoitearvo	100 %

Muu toiminnan tavoite	Selite
Strategian painopiste	Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Henkilöstötyön tuottavuus paranee
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Lisäarvo/henkilö, tuhatta euroa
Mittarin 1 lähtöarvo	69,6
Mittarin 1 tavoitearvo	vähintään 76,8
Strategian painopiste	Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Muut toiminnan tavoitteet on asetettu kaupunkistrategian teemoihin kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua, henkilöstölle vetovoimainen Helsinki sekä vastuullinen talous kestävän kasvun perustana.

Täyssähköautojen osuus lasketaan vuoden lopussa koskien Staran omassa käytössä olevia autoja ja Helsingin kaupungin toimialoille vuokrattuja autoja. Tavoite on, että täyssähköautojen osuus on 35 % henkilöautokannasta.

Staran vetovoimaa työnantajana mitataan suositteluindeksin avulla. Tavoitteena on, että työnantajan suositteluindeksin arvo Kunta10-henkilöstökyselyssä 2024 on suurempi kuin kolmen edellisen vuoden keskiarvo. Tavoite on haasteellinen ottaen huomioon Staran toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset.

Kehittämis- ja tuottavuusohjelman toteutumista mitataan kahdeksalla avainmittarilla: Staran osuus kaupunkiympäristön toimialan korjausrakentamisen hankkeiden kokonaisuudesta, infrarakentamisen kokonaisuudesta sekä ylläpidon pinta-alasta, asiakastytyväisyys, henkilöstön suositteluindeksi, henkilöstömäärä, säästötavoite ja hintatavoite. Tavoite on, että kaikki avaintavoitteet saavutetaan.

Henkilötyön tuottavuuden paranemista mitataan lisäarvo/henkilö -mittarilla, joka on yleisesti käytetty henkilötyön tehokkuuden mittari. Se kuvaa Staran hankkimilleen tavaroille ja palveluille tuottamaa lisäarvoa. Luku kertoo, kuinka paljon henkilökunnan osaamiseen ja yritykseen sijoitetun pääoman avulla on aikaansaatu lisäarvoa. Arvo kasvaa, kun omia resursseja käytetään mahdollisimman paljon, eikä alihankintaa käytetä silloin, kun töitä voidaan tehdä omalla henkilöstöllä. Lisäarvoa ja myös liikevaihtoa syntyy enemmän, kun tekemisen fokus siirtyy suorittavasta tekemisestä työnjohtoon tai kun kiinteät kulut pienenevät nopeammin kuin niitä on viety hintoihin. Mittarin lisäarvo/henkilöstö keskimäärin (1 000 euroa) tavoite on 76,8.

Toimintaympäristön muutokset

Lainsäädäntö

Stara seuraa oman toimialansa lainsäädännön kehitystä. Julkisista hankinnoista ilmoittaminen muuttuu koko EU-alueella, kun hankinnoista ilmoittamisessa otetaan käyttöön uudistetut hankintailmoitukset (eForms-ilmoitukset). Suomessa eForms-ilmoitukset otetaan käyttöön EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa syyskuussa 2023 ja kansallisissa hankinnoissa alkuvuonna 2024.

Rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset

Rakennustekniikan työkanta rajataan 20 prosenttiin korjausrakentamisesta. Konepajan sekä leikkivälinetyöyksiköiden työt on rajattu tämän ulkopuolelle. Rakennustekniikan hankemäärä kasvaa ja hankekoko pienenee. Jatkossa kaupunkiympäristötoimiala tilaa töitä hankekategorioittain, joka helpottaa toiminnan kehittämistä ja raportointia. Yhteistyö toimialojen kanssa lisääntyy hankkeiden suunnittelussa, aikataulutuksessa ja toteutuksessa.

Kaupunkitekniikan rakentamisen infrarakentamista koskeva työkanta rajataan 20 prosenttiin, minkä on kehittämis- ja tuottavuusohjelman ohjausryhmässä täsmennetty tarkoittavan noin 50–60 miljoonaa euroa kaupunkiympäristötoimialan tilaamista Helsingin kaupungin rahoittamista infrarakentamisen töistä. Infrarakentamisessa Staran työt kohdennetaan pieniin, kilpailutuksen kannalta hankaliin, riskialttiisiin, kiireellisiin ja paikallistuntemusta vaativiin kohteisiin. Alueiden esirakentamisessa Staralle osoitetaan kaupungin kannalta kiireelliset kohteet. Katujen ja liikenneväylien rakentamisessa Staran työ kohdennetaan peruskorjauksiin, putkistosaneerauksiin ja liikennejärjestelyhankkeisiin. Staran puistorakentaminen pidetään nykyisellä tasollaan. Tietomallinnuksen ja koneohjauksen käyttö hankkeissa lisääntyy.

Infrarakentamisen toteutuneista hintoja verrataan suunniteltuihin hintoihin ja yksityisen hintatasoon. Päästöttömien työmaiden, Green Dealin ja muiden Hiilineutraali Helsinki 2030 -ohjelman tavoitteiden edistäminen lisää vaatimuksia työmaille.

Kaupunkitekniikan ylläpidon kunnossapitämien yleisten alueiden pinta-ala rajataan 50 prosenttiin. Kaupunkitekniikan ylläpito valmistelee vuoden 2024 aikana uutta vuoden 2025 alussa voimaan tulevaa organisaatorakennetta, joka pohjautuu muuttuvaan toimintaympäristöön.

Teknisen palvelustrategian linjauksen mukaan yleisten alueiden ylläpidon tavoitetilassa Staran tuotannon osuus kaupungin yleisten alueiden ylläpidon kokonaispinta-alasta on 50 prosenttia. Alun perin Staran osuus oli noin 70 prosenttia. Pinta-alan vähennys on noin 700 hehtaaria.

Kaupunkitekniikan ylläpidosta siirtyi eräitä toimintoja ympäristönhoitoon vuoden 2023 alussa ja ympäristönhoidon luonnonsuojelualueet- ja virkistyspellot ja niityt -työyksiköt yhdistetään. Näiden toimintojen vakauttamista osastojen prosesseihin jatketaan vuonna 2024. Muita ympäristönhoidon toimintaan keskeisesti vaikuttavia ja toiminnassa huomioon otettavia asioita ovat kaupunkitekniikan ylläpidon aluemuutosten heijastevaikutukset, Haltialan aluetta koskevan uusimman selvityksen tulokset, meritukikohdan tulevaisuus, uudistettavien luonnonhoidon periaatteiden sisältö ja tulkinta sekä Helsingin vuonna 2025 uudistettavan luonnonsuojeluohjelman ja tulevan kaupunkistrategian vaikutus luonnonsuojelualueiden kehitykseen. Osastojen välistä osaamisyhteistyötä syvennetään jakamalla tietopääomaa muun muassa ylläpitoprosessissa ja osastojen välistä kaupankäyntiä lisätään.

Kaupunkitekniikan ylläpidon aluemuutokset vaikuttavat myös logistiikan toimintaan ja resursseihin. Logistiikkaosasto tuottaa toimialoille elinkaaripalveluita aineet, tavarat ja tarvikkeet sekä ajoneuvot ja kuljetuspalvelut -tuoteryhmissä ja osallistuu näiden toimintojen ekosysteemiseen kehittämiseen. Logistiikalla on jatkossa keskeisempi rooli kaupungin irtaimen omaisuuden hallinnassa, omaisuuden kierrättämisessä kaupungin sisällä ja käytetyn irtaimen omaisuuden realisoimisessa. Toiminnassa huomioon otettavia tekijöitä ovat kiertotalouden vaatimusten voimistuminen, työkoneiden ja ajoneuvojen sähköistyminen ja automatisoituminen, latausinfra saatavuus, ja sen varmistaminen myös poikkeusoloissa, sekä automaattisten koneiden etäohjaus.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Taloudelliset riskit

Taloudellisista riskeistä merkittävin liittyy työkanan supistumiseen mm. ylläpidon hoidossa olevien alueiden osalta ja tämän mahdollisesti tuomiin kannattavuushaasteisiin, mikäli toimintojen sopeuttamisessa ei onnistuta. Rakentamisessa hankekokojen pienentyminen tuo omat kannattavuushaasteensa ja myynnin kokonaismäärä on laskusuunnassa. Toiminta on sopeutettava sellaiseksi, että Staran omat resurssit ovat optimaalisessa käytössä kaikissa olosuhteissa ja toiminta on samaan aikaan riittävän kilpailukykyistä. Tämä edellyttää sitä, että töitä on mahdollisimman tasaisesti läpi vuoden.

Edelleen jatkuva Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on aiheuttanut saatavuusongelmia, viivästyksiä tavarantoimituksiin sekä jyrkkiä hinnannousuja muun muassa energiaan, polttoaineisiin ja rakennusmateriaaleihin, mikä kohdistuu erityisen raskaasti juuri rakentamis- ja ylläpitotoimintaan.

Operatiiviset riskit

Toiminnallisista riskeistä merkittävimmät kohdistuvat toimialalla tyypillisesti harmaaseen talouteen, vakaviin työtaturmiin ja rakentamisen laadunvarmistukseen. Rakentamisen toimialalla myös osaavan työvoiman liikkuvuus ja saatavuus muodostavat toiminnallisen riskin, mikä on osin jo toteutuksessa Staran muutostilanteen takia. Tietojärjestelmien häiriötön toiminta ja niihin liittyvä tietoturva on riskienhallinnan kannalta tärkeää, koska häiriöiden seuraukset voivat olla sekä toiminnallisesti että taloudellisesti laajoja.

Liiketoiminnan tunnusluvut	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Liikevaihdon muutos (%)	7,8	6,7	-14,3	-0,3	-3,0	-2,4	-3,0
Liikevaihto / henkilöstön määrä keskimäärin vuoden aikana (€)	170,4	181,2	160,3	168,7	162,4	169,8	168,6
Henkilöstökulut (ml. työvoiman vuokraus) / liikevaihto (%)	29,2	27,3	31,8	31,0	32,7	31,9	33,1
Liikeyli- / alijäämä liikevaihdesta (%)	3,1	6,1	0,3	-0,3	0,0	-0,2	-0,1

Staran liikevaihto laskee tehtyjen palvelustrategisten linjausten mukaisesti. Henkilöstön määrän laskiessa liikevaihtoa henkilöä kohden syntyy kuitenkin kuten aikaisempina vuosina. Vaikka henkilöstömäärä laskee, liikevaihtoon suhteutetut henkilöstökulut kasvavat johtuen muun muassa palkankorotuksista.

Palvelukustannusten ja tilankäytön tehokkuuden kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Luonnonhoitopalvelut*							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	3 945 680	4 237 281	4 311 415	4 465 953	4 783 000	5 034 000	5 233 000
Suorite (m ²)	12 003 700	14 131 000	13 795 000	14 932 500	14 954 500	15 054 500	15 154 500
Yksikkökustannus (€/m ²)	0,33	0,30	0,31	0,30	0,32	0,33	0,35
Yksikkökustannuksen muutos-%		-8,8	4,2	-4,3	6,9	4,5	8,0
*Luonnonhoitopalvelu = metsäalueiden-, maisemapeltojen- ja luonnonsuojelualueiden ylläpito							
Suurten (yli 0,5 milj. euroa) uudis- ja peruskorjausrakentamisprojektiön kustannukset hyötyalaa kohden							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	27 229 403	11 671 205	5 034 536	9 854 556	9 000 000	8 500 000	8 200 000
Suorite (m ²)	21 861	8 891	4 761	9 575	8 851	8 330	8 158
Yksikkökustannus (€/m ²)	1 246	1 313	1 057	1 029	1 017	1 020	1 005
Yksikkökustannuksen muutos-%		5,4	-19,4	-2,7	-1,2	0,4	-1,1
Kaupunkitekniikan rakentaminen*							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	62 891 380	72 568 017	55 778 926	52 288 751	51 700 000	47 455 000	48 192 000
Suorite (muunnettu katu m ²)	237 000	331 000	300 000	165 000	275 000	165 000	165 000
Yksikkökustannus (€/m ²)	265	219	186	317	188	288	292
Yksikkökustannuksen muutos-%		-17,4	-15,2	70,4	-40,7	53,0	55,4
*Kaupunkitekniikan rakentaminen = rakennetut katu- ja puistoala sekä vesi- ja jätevesiputket							
Katu- ja puistoalueiden sekä katuvihreän kunnossapito							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	67 808 000	62 744 000	71 100 000	76 857 000	63 421 000	73 955 000	64 920 000
Suorite (m ²)	21 210 000	21 410 000	21 610 000	20 760 000	17 950 000	17 950 000	14 470 000
Yksikkökustannus (€/m ²)	3,20	2,93	3,29	3,70	3,53	4,12	4,49
Yksikkökustannuksen muutos-%		-8,3	12,3	12,5	-4,6	16,6	27,0

Kevään 2023 aikana on yhtenäistetty kaikkien talousarviokirjassa esitettävien palvelujen kustannusten kohdistamis- sekä laskentaperiaatteet. Yhtenäistämisen yhteydessä luovuttiin aiemmista tuottavuusmittareista. Palvelukustannuslaskentaa kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana. Palvelukustannuksiin on kohdistettu palvelun suorat kustannukset, sekä palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnosta vyörytetyt kustannukset. Kustannukset esitetään bruttoperiaatteella.

Palvelukustannusten esitystavalla pyritään seuraamaan kunkin toiminnallisen osaston keskeisiä toimintoja ja niiden palvelukustannuksia. Palvelukustannusten laskentaa ja vertailtavuutta osastotasoisesti isoissa kokonaisuuksissa vaikeuttaa Staran toiminnan monimuotoisuus sekä töiden määrän ja sisällön suuri vaihtelu vuosien välillä. Laskentaa ja palvelukustannuksiin liittyviä mittareita kehitetään osana Staran kehittämis- ja tuottavuusohjelmaa.

Tilankäytön mittarit	Tilin-päätös 2019	Tilin-päätös 2020	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Tulos-budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Tilat yhteensä m ²	76 400	77 307	77 206	77 206	77 206	77 206	69 918	69 918	69 918
Toimistotilat yhteensä m ²	9 058	9 058	9 058	9 058	9 058	9 058	7 158	7 158	7 158
Tilat m ² /henkilöstö keskimäärin	52	52	54	57	57	59	55	57	58

Stara toteuttaa toimitilaselvityksen mukaisia tilatehokkuuden ja tuottavuuden parantamistoimenpiteitä. Ensimmäisessä vaiheessa siirretään Staran hallinnon toiminnot Ilmalan vesitornista ns. Hartelan taloon Ilmalan aseman läheisyyteen, jossa Stara jatkaa HSY:n alivuokraisena noin kaksi kolmasosaa pienemmissä tiloissa nykyiseen verrattuna. Tilakustannukset pienenevät noin 40 % pääkonttorin osalta.

Koska ylläpidolta poistuu hoitoalueita, Stara luopuu valtaosasta Vuosaaren Pallokujan tiloista lokakuuhun 2024 mennessä. Lisäksi Koillis-Helsingin muuttuvien hoitoalueiden takia Kaasutintien ja Jarrutien toiminnot siirretään Kehä I:n sisäpuolelle.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön käyttö	Tilin-päätös 2019	Tilin-päätös 2020	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Tulos-budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Henkilöstön määrä (31.12. tilanne)	1 354	1 418	1 317	1 249	1 333	1 202	1 169	1 123	1 114
Henkilöstön määrä (keskimäärin vuoden aikana)	1 468	1 474	1 428	1 353	1 364	1 311	1 275	1 217	1 206

Staran kokonaishenkilöstömäärän ennustetaan olevan laskusuuntainen myös tulevina vuosina. Staran työ on kausiluonteista, joten määräaikaisia työntekijöitä tarvitaan jatkossakin tasaamaan kausivaihteluista aiheutuvaa henkilöstötarvetta. Staran kokonaishenkilöstömäärä (vakinaiset + määräaikaiset) oli vuoden 2022 aikana korkeimmillaan kesäkuussa 1 535 työntekijää. Staran keskimääräinen henkilöstömäärä vuonna 2022 oli 1 353. Vuoden 2026 lopussa Starassa ennustetaan olevan yhteensä 1 114 työntekijää, joista 1 029 vakinaista ja 85 määräaikaista.

Henkilöstön eläköityminen tulee olemaan voimakasta tulevina vuosina. Vuosina 2024–2026 vakinaisista työntekijöistä 128 saavuttaa laskennallisen eläkeiän. Vuosien 2023–2033 aikana laskennallisen eläkeiän saavuttaa 473 vakinaista työntekijää (38 prosenttia). Eläköityvien erikoisosaamista pyritään siirtämään ennakkoivasti eteenpäin. Eläköitymisiä ja muuta lähtövaihtuvuutta korvaavia rekrytointeja arvioidaan aina palvelutuotannon pitempiäaikaisten tarpeiden perusteella. Vapautuvat tehtävät pyritään ensisijaisesti täyttämään organisaation sisältä uudelleen kouluttamalla henkilöstöä sekä vahvistamaan sisäisten, lyhytaikaistenkin, siirtojen tekemistä. Monet Staran tehtävät edellyttävät erityisosaamista tai -koulutusta.

Kaupungin teknisten palvelujen palvelustrategisten linjausten toimeenpanolla tulee tulevina vuosina olemaan henkilöstövaikutuksia, joihin Starassa on varauduttu mahdollisuuksien mukaan ennakkoivasti. Henkilöstön asemaan vaikuttavat muutokset toteutetaan kaupungin henkilöstöperiaatteiden mukaisesti. Sekä osaamisen johtamista ja henkilöstösuunnittelua että henkilöstön mahdollisuuksia muunto- ja täydennyskoulutukseen liiketoiminnan tarpeita vastaaviin tehtäviin kehitetään. Lisäksi henkilöstöresurssien käyttöä tehostetaan edelleen ja tuetaan henkilöstön sisäistä liikkuvuutta ja uudelleen kouluttautumista erityisesti tilanteissa, joissa oma työ muutoksen vuoksi vähenee tai päättyy. Sisäisen liikkuvuuden kokonaisuutta tarkastellaan osana Staran kehittämis- ja tuottavuusohjelmaa.

Starassa jatketaan työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin kehittämistä sekä valmistaudutaan työterveyshuollon kumppanin vaihtumisen aiheuttamiin muutoksiin nykyisissä prosesseissa. Stara osallistuu myös kaupungin HR-kokonaisjärjestelmähankkeen valmisteluun.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Kuntalaisvaikutukset

Staran toiminnan sosiaalisista vaikutuksista tärkeimpiä on edelleen jatkuva yhteistyö sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sekä kaupungin työllisyyspalvelujen kanssa. Yhteistyön tavoitteena on löytää ja tarjota tarkoituksenmukaisia ja työllistymistä edistäviä kuntouttavia työtehtäviä sekä sosiaalihuoltolain mukaista työtoimintaa ja siten vaikuttaa myönteisesti Helsingin kaupungin pitkäaikaistyöttömyyteen ja sen aiheuttamiin aineellisiin ja aineettomiin ongelmiin ja kustannuksiin kaupunki- ja yksilötasoilla.

Stara jatkaa yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian kanssa alaikäisten tekemien rikosten sovittelussa. Yhteistyön tavoitteena on vähentää nuorten syrjäytymistä ja eriarvoisuutta tarjoamalla kaupungin omaisuudelle vahinkoa tehneille nuorille mahdollisuus sovittaa vahingontekonsa työkorvauksena. Stara tarjoaa nuorille työkorvauspaikkoja työkorvauspalveluna.

Stara työllistää merkittävän määrän kesätyöntekijöitä. Stara osallistuu koulutuksellisten yhteistyöfoorumien toimintaan ja ottaa mahdollisuuksien mukaan vastaan vastaan opinnäytetöitä sekä ammattitutkintojen suorittamisia.

Stara jatkaa Suomenlinnan hoitokunnan sekä rikosseuraamuslaitoksen kanssa tehtävää yhteistyötä vankityön mahdollistamisessa. Tavoitteena on löytää ja tarjota tarkoituksenmukaisia työtehtäviä, mikä edesauttaa vankeja työllistymisessä rikoksen sovittamisen jälkeen.

Ympäristövaikutukset

Stara on keskeinen toimija Hiilineutraali Helsinki 2030 -toimenpideohjelman toteuttamisessa. Stara jatkaa toimia kiertotalouden edistämiseksi ja luonnonvarojen säästämiseksi. Ympäristöjärjestelmän prosesseja ja jäteraportointia kehitetään. Staran suunnitellun ympäristöraportointijärjestelmän käyttöönotto lisää kustannuksia, mutta toisaalta raportointijärjestelmän avulla jäteraportointi helpottuu ja sen luotettavuus sekä vertailtavuus paranevat ympäristöraportoinnissa.

3.1.1.8. Taloushallintopalveluliikelaitos

Tulos- ja rahoituslaskelma

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste - 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Liikevaihto	33 828	32 623	38 222	38 696	38 796	36 791
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot	99	100	100	200	100	100
Materiaalit ja palvelut	-11 370	-10 362	-11 000	-12 472	-12 817	-13 280
Henkilöstömenot	-21 544	-20 231	-24 000	-24 102	-23 746	-21 260
Poistot	-260	-295	-230	-410	-360	-310
Liiketoiminnan muut menot	-1 760	-1 769	-1 855	-1 845	-1 907	-1 975
Liikelylijäämä/alijäämä	-1 007	66	1 237	66	66	66
Rahoitustulot ja -menot						
Rahoitustulot	20					
Korvaus peruspääomasta	-56	-56	-56	-56	-56	-56
Rahoitusmenot	-1		19		0	0
Satunnaiset erät						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 044	10	1 200	10	10	10

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toiminnan rahavirta						
Liikelylijäämä/alijäämä	-1 007	66	1 237	66	66	66
Poistot	260	295	230	410	360	310
Rahoitustulot ja -menot	20					
Korvaus peruspääomasta	-56	-56	-56	-56	-56	-56
Muut rahoitusmenot	-1		19		0	0
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-225	-150	-330	-700	-700	-700
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 009	155	1 100	-280	-330	-380
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Lainakannan muutokset						
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos						
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 009					
Rahoituksen rahavirta	1 009					
Rahavarojen muutos		155	1 100	-280	-330	-380

Toiminnan kuvaus

Helsingin kaupungin taloushallintopalveluliikelaitos toimii johtokunnan alaisuudessa ja käyttää toiminnassaan nimeä Talpa. Talpassa työskentelee noin 460 henkilöä ja liikevaihto on noin 38,7 miljoonaa euroa. Liikelaitoksen perustehtävänä on tuottaa talous- ja palkkahallinnon palveluja Helsingin kaupunginkanslialle, toimialoille, liikelaitoksille, tytäryhtiöille, kaupungin johdolle ja henkilöstölle.

Talpassa on viisi osastoa:

- Talouspalvelut-osasto vastaa kaupungin taloushallinnon prosesseista, joita ovat tilauksesta maksuun, myynnistä suoritukseen, kirjanpito ja tilinpäätös sekä maksuliikenne. Vuosittain Talpa lähettää noin 1,2 miljoonaa myyntilaskua ja käsittelee noin 1,0 miljoonaa kaupungille saapuvaa ostolaskua.
- Palkkapalvelut-osasto vastaa palkkojen, palkkioiden ja eläkkeiden maksamisesta sekä ylläpitää palvelussuhdetietoja ja vakanssirekisteriä. Talpassa hoidetaan koko kaupungin palkanlaskenta eli vuositasolla käsitellään noin 800 000 palkkalaskelmaa.
- Asiakkuudet-osasto vastaa keskitetystä asiakaspalvelusta sekä asiakasyhteistyöstä, asiakasviestinnästä ja asiakkaan toiminnan tuesta.
- ICT- ja tietohallinto-osasto vastaa Talpan omistamien ja hallinnoimien tietojärjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä sekä tietoturvan ja tietosuojan toteutuksesta.
- Henkilöstö- ja hallintopalvelut-osasto vastaa Talpan sisäisistä henkilöstöhallinnon, hallinnon sekä talouden prosesseista ja niiden kehittämisestä. Osaston keskeisiä vastuuta on Talpan rekrytointi, perehdytys, esihenkilöiden tuki, suorituksen johtaminen sekä talousarvion laadinta, talouden seuranta ja raportointi sekä Talpan hallinto.

Toiminnan painopisteet

Taloushallintopalveluliikelaitoksen (Talpan) kehittämisen neljä painopistettä vuodelle 2024 ovat:

1. Talouspalvelut: SAP S4Hana Cloud -järjestelmäprojektin toteutus

- Järjestelmäprojektin tavoitteena on taloushallinnon keskeisen työkalun toiminnallisen kyvykkyyden ja tehokkuuden parantaminen SAP S4HANA Cloud järjestelmän käyttöönotolla, taustalla on nykyisen SAP ERP tuotetuen päättymisen vuonna 2027.

2. Palkka- ja talouspalvelut: palveluiden ydinprosessien digitalisoiminen ja prosessien tehokkuuden lisääminen

- Palkkahallinnon sekä ostolasku- ja myyntilaskutusprosessien automatisointi ja uusien digitalisointimahdollisuuksien jatkuva kartoittaminen ja hyödyntäminen sekä toiminnan tehostaminen. Prosessien tehokkuuden lisääminen, henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja organisaation muutoskyvykkyyden varmistaminen. Ydinprosesseille on laadittu tiekartat, joihin on sisällytetty tehostamistavoitteet ja aikataulu toimenpiteille. Tiekartoissa on arvioitu myös automaation vaikutukset HTV-määriin.

3. Henkilöstö: Henkilöstön työhyvinvointi, osaamisen vahvistaminen ja organisaation muutoskyvykkyyden varmistaminen

- Henkilöstön työhyvinvoinnin varmistaminen ja työssä jaksaminen. Työn sujuvuuden lisääminen muun muassa työn uudelleen organisoimien ja työkierron avulla sekä henkilöstön osaamisen ja osaamisen jakamisen varmistaminen, jota uudet järjestelmät, kehittyvät prosessit ja työvaiheiden automatisointi edellyttävät. Tasapuolisen ja avoimen työskentelytavan sekä esihenkilöiden valmentavan ja määrätietoisin johtamisen vahvistaminen, monipaikkaisen työympäristön toimintaedellytysten mahdollistaminen sekä viihtyisien toimitilojen suunnittelu ja toteutus.

4. Asiakkaat: Asiakastyytyväisyyden parantaminen ja palveluiden työjaon selkeyttäminen sekä sopimuksen päivittäminen vastaamaan asiakkaan tahtotilaa ja Talpan tuottamia palveluita

- Tavoitteena vuodelle 2024 on uusien palveluiden (esim. lomakeneuvonta, liittymävalvonta ja laadun tukipalvelu) avulla edesauttaa Talpan asiakkaiden toiminnan ja prosessien tukemista, niin että kustannustehokkuus sekä palveluiden laatu varmistuvat. Lisäksi tavoitteena on Talpan palvelukuvausten päivittäminen vastaamaan vastuunjakotaulukossa tarkasti määriteltyjä Talpan tuottamia palveluja, asiakkaan roolia sekä lisäpalveluja. Vastuunjakotaulukkojen laatiminen kaikista Talpan tuottamista palveluista mukaan lukien digipalveluissa robotiikka ja verkkokauppa.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Kaupungin tavoitteena on vastuullinen talous kestävän kasvun periaatteena sekä digitalisaation tehokas hyödyntäminen palveluiden tarjoamisessa. Talpa toteuttaa kaupungin tavoitteita uudistamalla ja kehittämällä palvelujaan asiakaslähtöisesti ja digitalisaatiota hyödyntäen.

Talpa toimeenpanee kaupunkistrategian tavoitteita viiden tehostamisprojektin kautta:

- Vuonna 2023 käyttöön otetun palvelunhallintajärjestelmän tehokkuushyödyt varmistetaan, mikä näkyy ajan säästönä, ja jolla on vaikutusta myös HTV-määrään pitkällä aikavälillä.
- Tilauksesta maksuun -prosessin kehitystyöllä tavoitellaan läpimenoaikojen lyhentämistä ja automaatioasteen kasvattamista robotiikan, tekoälyn ja tietojärjestelmäkehityksen avulla.
- Palkanlaskentaprosessin tehokkuutta kehitetään Sarastia HR 365 -käyttöön oton jälkeen. Tavoitteena on edelleen manuaalisen työn määrän vähentäminen ja tehokkuuden lisääntyminen kaupunkiyhteisen prosessin käyttöönoton myötä.
- Myyntilaskuprosessin tehostuminen kaupunkiyhteisen verkkokauppa-alustan myötä. Verkkomaksamisen avulla suoritusten saaminen välittömästi, jolloin perinteisiä laskutuksen ja perinnän tehtäviä jää pois.
- Kirjanpitoa tehostaminen vuonna 2023 käyttöön otetulla kirjanpidon automaatiojärjestelmällä.

Talpa kehittää yllä mainittuja prosesseja yhdessä asiakkaidensa kanssa kaupungin kokonaisuksi huomioiden. Yhtenäisillä toimintatavoilla sekä toimintavarmuilla ja tietoturvallisilla tietojärjestelmillä mahdollistetaan tehokkaat ja laadukkaat prosessit. Asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan liiketoiminnan tunnuslukujen kehityksen sekä palvelujen yksikkökustannuskehityksen avulla.

Talpa edistää toiminnallaan Helsingin palvelujen tuottamista laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja ympäristöasiat huomioiden. Taloushallinnon automatisointi tulee edelleen pienentämään Talpan tuottamien palvelujen ympäristövaikutuksia verrattuna manuaaliseen palvelujen tuottamiseen.

Talousarvion toiminnan tavoitteet vuodelle 2024

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Talpan talous pysyy tasapainossa
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Tilikauden tulos
Mittarin 1 lähtöarvo	
Mittarin 1 tavoitearvo	vähintään 10000 euroa
Strategian painopiste	Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Asiakastyytyväisyys paranee
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Asiakastyytyväisyys
Mittarin 1 lähtöarvo	
Mittarin 1 tavoitearvo	vähintään 4,0
Strategian painopiste	Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Strategian toteutuminen todennetaan sitovilla tavoitteilla: tilikauden tulos on $\geq 10\,000$ euroa ja asiakastyytyväisyys on vähintään 4,0. Vuonna 2022 asiakastyytyväisyyden tulos oli 2,84.

Toimintaympäristön muutokset

Lainsäädäntö

Talous- ja palkkapalvelut toteutetaan kaupungin johdon asettamien tavoitteiden mukaisesti. Talpa kehittää toimintaansa huomioiden lainsäädännön ja toimintaympäristön mahdolliset muutokset sekä kaupungin kokonaisedun. Vuoden 2024 talousarvioon on sisällytetty vain jo päätetyt ja tiedossa olevat muutokset asiakaskunnassa ja toimintaympäristössä.

Rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset

Prosessien kehittäminen ja digitalisaation tuomat hyödyt tulevat muuttamaan työnteon painopistettä suorittavista työtehtävistä enemmän asiantuntijatyöhön ja tiedon analysointiin. Työn tekemiseen liittyvät muutokset, kuten paikasta riippumaton työskentely ja työnkuvien muuttuminen automaation myötä, kasvattavat työn joustavuutta ja vaikutusmahdollisuuksia, mutta toisaalta haastavat johtamistaitoja ja työn tavoitteiden seuranta.

Talpan toimintaan vaikuttavat talousarviovuonna keskeisten, prosesseja tukevien tietojärjestelmien käyttöönotot, palkanlaskenta- ja ostolaskuprosessien tehostaminen sekä niihin liittyvät uudet työnteon toimintatavat ja vastuut Talpan ja asiakkaiden välillä. Tavoitteena on edelleen tiivistää yhteistyötä asiakkaiden kanssa siten, että palvelut voidaan toteuttaa oikea-aikaisesti ja asiakkaiden tarpeita ennakoiden.

Tavoitteena vuodelle 2024 on uusien palveluiden (esim. lomakeneuvonta, liittymävalvonta ja laadun tukipalvelu) avulla edesauttaa Talpan asiakkaiden toiminnan ja prosessien tukemista, niin että kustannustehokkuus sekä palveluiden laatu varmistuvat. Asiakkaiden kanssa käydään tiivistä keskustelua uusien palvelujen tarpeen pysyvyydestä.

Vuonna 2024 kustannuksia lisää erityisesti palkkojen nousu (esim. yleiskorotukset ja työkyvyttömyysmaksut) ja IT-kustannusten kasvu (esim. Sarastia) ja yleinen kustannustason nousu. Edellä mainittujen kustannuspaineitten takia Talpan palveluhintoja joudutaan korottamaan vuonna 2024.

Toimintaympäristössä tapahtuva merkittävä muutos liittyy SAP-järjestelmän S4Hana Cloud-päivitykseen ja siihen liittyviin prosessimuutoksiin. Muutos tuo mukanaan riskejä, joita ovat mahdolliset palvelutuotannon viivästymiset sekä henkilöstöön liittyvät riskit, kuten resurssoinnin haasteellisuus, osaaminen ja muutosvalmius. Riskien hallintakeinoina tehdään tiivistä yhteistyötä Kanslian kanssa riskien minimoimiseksi. Muutoksen onnistunut läpivieminen edellyttää myös entisestään viestinnän ja yhteistyön tiivistämistä asiakkaiden kanssa.

Talpa osallistuu myös kaupungin HR-kokonaisjärjestelmähankkeen suunnitteluun ja toteutukseen.

Talpa on selvittänyt aktiivisesti yhteistyössä kaupunkiympäristön tilapalveluiden kanssa nykyistä toimivamman ja kustannustehokkaamman toimitilaratkaisun toteuttamista. Talpan vuokrasopimus nykyisissä toimitiloissa voidaan irtisanoa päättymään aikaisintaan kesäkuun 2025 loppuun. Vuoden 2024 aikana suunnitellaan uuden ratkaisun toteutus.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Talpan keväällä 2023 toteutetussa riskienarvioinnissa on tunnistettu seuraavat keskeiset toimintaympäristön riskit ja niiden hallintakeinot:

Taloudelliset riskit

Hallitsemattomat tietojärjestelmäkustannukset: uusien ja vanhojen tietojärjestelmien päällekkäisyydet, DigiHelsinki Oy:n epäselvät jakoperusteet tai kustannukset, järjestelmien kilpailutusten epäonnistuminen sekä tietosuojan tai kyberturvallisuuden pettäminen.

Hallintakeinoina ovat tarkempi kustannusten hallinta, asiantuntijoiden osallistuminen hankintoihin ja niiden suunnitteluun sekä tarkoituksenmukainen kustannustenjakko Kanslian kanssa.

Talouden tasapainoon liittyvät riskit: taloudellinen kannattavuus heikkenee.

Hallintakeinoina ovat automaation lisääminen, harkitut rekrytoinnit, toimittajahallinta, yhteistyö eri toimijoiden kanssa, kaupunkiyhteisten tietojärjestelmien kehittäminen, kustannusten oikeudenmukainen jako sekä hinnoittelun kehittäminen.

Operatiiviset riskit

Järjestelmämuutoksissa epäonnistuminen, kuten kilpailutukset, käyttöönotot ja harmonisointi prosesseihin: SAP S4 Hana, ostolaskuprosessin automaatio, tietosuojan tuomat rajoitukset ja vaikutus toimintaan, HR-Masterin hankintaan vaadittava työmäärä, versiopäivitykset ja järjestelmän toimivuus.

Hallintakeinoina ovat onnistuneet kilpailutukset ja strateginen toimittajahallinta, vahvan osaamisen varmistaminen järjestelmävaihdoksissa sekä kokemuksen ylläpitäminen.

Prosessien kehittämisessä epäonnistuminen: ydinprosessien ja palvelujen laadunhallinta ei toimi, epäsäännöllisesti esiintyvät tehtävät ja niihin liittyvien prosessien epäonnistunut hallinta, ydinprosessien virtaviivaistaminen ei edisty, asiakkaiden sitoutumattomuus prosesseihin, epäonnistuneet työnjaot ja vastuut asiakkaiden kanssa, laajan asiakaskentän luomat tiedonkulun haasteet sekä toimimattomat tai puutteelliset prosessikontrollit.

Hallintakeinoina ovat selkeät vastuut: prosessien omistajuus ja kehittäminen on vastuutettu ja eri osapuolet varmistavat roolinsa osana kokonaisuutta.

Yleiset tietojärjestelmiin liittyvät riskit: tietojärjestelmien yhteyksien toimimattomuus, ongelmat järjestelmien toimintavarmuudessa ja käytettävyydessä sekä mahdolliset tietoturvahyökkäykset.

Hallintakeinoina ovat sopimushallinta ja prosessien hallinta, vastuiden ja työnjaon tarkempi määrittäminen Kanslian ja Talpan välillä sekä laadukas sopimus- ja toimittajahallinta, tietoturvasuunnitelma ja -koulutukset sekä prosessien hallinta.

Palkkapalveluiden palvelutuotantoon liittyvät riskit: Palvelutuotanto ei kykene vastaamaan palvelulle asetettuihin vaatimuksiin: palkkapalveluiden palveluarkkitehtuuri puutteellinen, prosessien ja vastuiden kuvaukset puutteelliset, prosessien kontrollipisteiden puuttuminen tai pettäminen, muut yhtenäiset laadunvarmistuksen toimet puutteelliset, kriittisen henkilöstön sitoutuminen, ei pystytä ennakoimaan mahdollisia henkilövaihdoksia, projekti ei pääty, kun vastuuhenkilö on määräaikainen ja poistuu, eikä jatkovastuita ole selvästi määritelty.

Hallintakeinoina ovat palkkapalveluiden osaamistason ja projektiosaamisen varmistaminen sekä prosessin ja eri toimijoiden roolin määrittely kokonaisuudessa.

Palkkavirheiden korjausvelkakuorma kasvaa hallitsemattomasti: uusia virheitä syntyy useista lähteistä (sisäiset ja ulkoiset), uusia virheitä syntyy enemmän kuin ehditään korjata nykyisen järjestelmän ja resurssien tukemana.

Hallintakeinoina ovat työn tarkoituksenmukainen organisointi palkkahallinnossa sekä osaamisen vahvistaminen, prosessin määrittely HR-kokonaisprosessin näkökulmasta ja eri toimijoiden roolin korostus osana kokonaisuutta.

Liiketoiminnan tunnusluvut	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Liikevaihdon muutos (%)	5%	-4%	7%	11%	4%	9%	1%
Liikevaihto / henkilötöyvuosi (€)	79	76	81	84	81	82	87
Henkilöstökulut (ml. työvoiman vuokraus) / liikevaihto (%)	62%	64%	63%	65%	65%	64%	63%
Liikkeyli- / alijäämä liikevaihdosta (%)	3%	-3%	1%	-3%	0%	3%	0%

Palvelukustannusten ja tilankäytön tehokkuuden kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Myyntilaskut ja myyntireskontralaskut							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	3 034	2 646	2 808	3 079	3 107	3 107	3 364
Suorite (lasku)	1 241	1 071	1 134	1 197	1 203	1 203	1 224
Yksikkökustannus (€/lasku)	2	2	2	3	3	3	3
Yksikkökustannuksen muutos-%		1,1	0,2	3,9	0,4	0	6,4

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Maksumuistutukset ja perintätoimeksiannot							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	1 435	1 352	1 349	1 454	1 451	1 451	1 582
Suorite (kappale)	185	172	161	178	174	174	178
Yksikkökustannus (€/kappale)	8	8	8	8	8	8	9
Yksikkökustannuksen muutos-%		1,3	6,6	-2,5	2,1	0	6,6
Ostolaskut							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	6 222	6 149	6 533	7 257	7 331	7 331	8 478
Suorite (ostolasku)	847	847	862	948	955	955	980
Yksikkökustannus (€/ostolasku)	7	7	8	8	8	8	9
Yksikkökustannuksen muutos-%		-1,2	4,4	1,0	0,3	0	12,7
Palkka- ja palkkiolipuke							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	9 425	9 236	9 485	10 796	10 023	10 023	10 506
Suorite (palkkalaskelma)	819	801	826	861	807	807	773
Yksikkökustannus (€/palkkalaskelma)	12	12	11	13	12	12	14
Yksikkökustannuksen muutos-%		0,2	-0,4	9,2	-0,9	0	9,4

Kevään 2023 aikana on yhtenäistetty kaikkien talousarviokirjassa esitettävien palvelujen kustannusten kohdistamis- sekä laskentaperiaatteet. Yhtenäistämisen yhteydessä luovuttiin aiemmista tuottavuusmittareista. Palvelukustannuslaskentaa kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana. Palvelukustannuksiin on kohdistettu palvelun suorat kustannukset, sekä palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnosta vyörytetyt kustannukset. Kustannukset esitetään bruttoperiaatteella.

Myyntilaskujen hintakehitys on ollut hyvin maltillista. Hintojen korotusten taustalla on suurelta osin kyse palkkakustannusten ja postimaksujen hintojen noususta.

Maksumuistutusten ja perintätoimeksiantojen hintakehitys on ollut hyvin maltillista. Korotus johtuu suurelta osin palkkakustannusten ja postimaksujen hintojen noususta.

Ostolaskujen hintatason muutos on kokonaisuudessaan maltillinen ja vastaa kustannustason nousua. Tähän on päästy automaatioasteen parantamisella. Sen sijaan nousua on manuaalisen ostolaskun hinnassa.

Palkka- ja palkkiolipukkeiden kustannukset lipuketta kohden ovat pysyneet lähes samalla tasolla lukuun ottamatta Sarastia-järjestelmän käyttöönottoavuotta 2022, jolloin kustannukset nousivat noin yhdeksän prosenttia.

Myyntilaskujen, maksumuistutusten ja perintätoimeksiantojen määrä laski koronavuosien 2020-2021 aikana, koska toimialojen tuottamien palvelujen tarjonta laski. Ostolaskujen lukumäärä on noussut vuosittain. Vuonna 2022 tuotettiin ennätysmäärä palkka- ja palkkiolipukkeita. Tämä johtui Sarastia-järjestelmän käyttöönoton seurauksena tulleista palkkavirheiden korjauksista.

Tilankäytön mittarit	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
Tilat yhteensä m ²	6 959	6 959	6 959	6 959	6 959	6 959	3680 - 4600	3680 - 4600	3680 - 4600
Toimistotilat m ² /henkilö	17	17	17	14	14	13	8-10	8-10	8-10

Tavoitteena on tehostaa Talpan toimitilojen käyttöä siten, että neliömetrejä/henkilö on vuoden 2024 loppuun mennessä selkeästi nykyistä vähemmän, esim. 8-10 neliometriä/hlö. Tavoitteeseen pääsy riippuu nykyisen vuokrasopimuksen sitoumuksista, joiden osalta on käynnistetty tarkempi selvitys.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön käyttö	Tilin-päätös 2019	Tilin-päätös 2020	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Tulos-budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunni-telma 2025	Talous-suunni-telma 2026
Henkilöstön määrä	409	412	410	502	493	493	460	450	405

Talpan henkilöstömäärätavoitteena vuonna 2024 on päästä tasolle, jolla varmistetaan sujuva palvelutuotanto. Tavoitteena on se, että prosessien kehittyminen ja automatisoinnin lisääminen vaikuttavat tehtäväkokonaisuuksiin, kun asiantuntijatyötä on enemmän ja rutiinimaiset tehtävät vähenevät. Muutos edellyttää henkilöstön valmiuksia ja organisaation kyvykkyyttä toimintakulttuurin muutokseen.

Henkilöstön hyvinvointia ylläpidetään tarjoamalla erilaisia keinoja vaikuttaa omaan työhön ja työnkuvaan ja varmistamalla henkilöstön osaaminen sekä uuden oppiminen. Työnteon joustavuus taataan mahdollistamalla monipaikkainen työskentely. Henkilöstöltä kerätään säännöllisesti palautetta ja kannustetaan jatkuvaan oman työn ja tiimityön kehittämiseen.

Esihenkilötyössä panostetaan paikasta riippumattoman ja automatisoituvan työn johtamiseen sekä tavoitteiden asettamiseen ja tiedonkulkuun. Varmistetaan, että johdolla ja esihenkilöillä on valmiudet toimia uudistuvan johtamisen ja monipaikkaisen työskentelyn periaatteiden mukaisesti. Talpan esihenkilöt osallistuvat aktiivisesti Stadin Akatemian järjestämiin esihenkilövalmennuksiin.

Henkilöstön osaamisen varmistaminen muutosvaiheissa on erityisen tärkeää. Painopisteinä ovat työn sujuvuus ja henkilöstön hyvinvointi. Tämä edellyttää tavoitteellista johtamista, työn organisointia ja henkilöstöresurssien oikeaa kohdentamista.

Työvoiman saatavuutta edistetään laadukkailla rekrytointiprosesseilla ja työnantajamielikuvaa kehittämällä. Jatketaan oppilaitosyhteistyötä ja tarjotaan opiskelijoille harjoittelujaksoja talous- ja palkkapalvelujen tehtävissä.

3.1.1.9. Työterveysliikelaitos

Tulos- ja rahoituslaskelma

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste - 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Liikevaihto	16 519	16 815	19 893	21 222		
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot	126	87	82	102		
Materiaalit ja palvelut	-8 210	-8 131	-9 996	-9 855		
Henkilöstömenot	-7 960	-7 266	-8 539	-9 783		
Poistot	-79	-155	-94	-58	0	
Liiketoiminnan muut menot	-1 253	-1 481	-1 405	-1 589		
Liikelylijäämä/alijäämä	-857	-130	-60	40	0	
Rahoitustulot ja -menot						
Rahoitustulot	16					
Korvaus peruspääomasta	-40	-40	-40	-40		
Rahoitusmenot	0					
Satunnaiset erät						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-881	-170	-100	0	0	

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toiminnan rahavirta						
Liikelylijäämä/alijäämä	-857	-130	-60	40	0	
Poistot	79	155	94	58	0	
Rahoitustulot ja -menot	16					
Korvaus peruspääomasta	-40	-40	-40	-40		
Muut rahoitusmenot	0					
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-107					
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	-910	-15	-6	58		
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Lainakannan muutokset						
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos						
Muut maksuvalmiuden muutokset	910					
Rahoituksen rahavirta	910					
Rahavarojen muutos		-15	-6	58		

Toiminnan kuvaus

Työterveys Helsinki on kaupungin oma työterveyshuoltoyksikkö, joka palvelee noin 38 000 käyttäjäasiakasta. Yksikkö toimii työterveysliikelaitoksen johtokunnan alaisuudessa.

Liikelaitos tuottaa asiakkaille monipuoliset työterveyspalvelut, jotka sisältävät lakisääteiset palvelut sekä laajat sairaanhoitopalvelut tutkimuksineen. Lakisääteiset, ennaltaehkäisevät työterveyspalvelut kattavat kaupungin henkilöstön hyvinvoinnin, terveyden ja työkyvyn sekä työpaikkojen toiminnan edistämisen.

Toiminnan painopisteet

Työterveysliikelaitoksen painopisteet vuonna 2024 ovat:

- tuotetaan työterveyshuollon palvelut kaupungin linjausten ja työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti muutosvaiheen aikana
- valmistaudutaan työterveyspalvelujen onnistuneeseen siirtoon uudelle toimijalle ja liikelaitoksen toiminnan lakkauttamiseen

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Liikelaitoksen toiminta toteuttaa kaupunkistrategian osiota ”Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki”. Toiminta toteuttaa osaltaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa ja strategian tavoitetta henkilöstön työhyvinvoinnin ja viihtyvyyden kasvu. Laadukkailla työterveyspalveluilla varmistetaan, että kaupungilla on hyvinvoiva henkilöstö sekä terveelliset työolosuhteet.

Koronaepidemian aikana 2020–2022 työterveyshuollon voimavarat priorisoitiin koronan hoitamiseen. Tässä tilanteessa terveyden edistämisen, ei-kiireellisten sairauksien hoito sekä työpaikoille suuntautuvat palvelut väistyivät. Vuonna 2022–2023 tätä hoito- ja palveluvelkaa ei ole voitu täysimääräisesti purkaa muutostilanteen aiheuttaman henkilöstön vähenemisen vuoksi.

Työterveyspalveluiden laajuuden määrittelee kaupunki työnantajana. Toimintaa ohjaavat kaupungin henkilöstöpoliittiset tavoitteet, työhyvinvointiohjelma sekä työterveyshuoltoa koskeva lainsäädäntö. Tavoitteena on, että noin puolet on lakisääteisiä palveluita ja noin puolet on sairaanhoitopalveluita. Palvelut tuotetaan kustannustehokkaina ja tarvelähtöisinä. Tytäryhteisöasiakkaiden sopimukset sanottiin irti vuosien 2022–2023 aikana.

Digitaalisia palveluja on kehitetty myös muutosprosessin aikana. Vuonna 2023 otettiin käyttöön sähköinen työpaikkaselvitys. Vuonna 2024 digitalisaatiossa keskitytään toiminnan edellyttämien järjestelmien välttämättömään ylläpitoon ja valmistaudutaan käytön lopettamiseen.

Talousarvion toiminnan tavoitteet vuodelle 2024

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Asiakaskokemus paranee
Tavoitekategoria	Liikelaitoksen oma
Mittari 1	Nettosuositteluindeksi (NPS), pisteluku
Mittarin 1 lähtöarvo	63 (Vuoden 2022 toteuma)
Mittarin 1 tavoitearvo	vähintään 67
Strategian painopiste	Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Hyvään asiakaskokemuksen pyritään muutostilanteessa turvaamalla työterveyspalvelujen tuottamiseen tarvittavat henkilöstöresurssit ja ostopalvelut

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Hyvä kiireettömän hoidon saatavuus
Tavoitekategoria	Liikelaitoksen oma
Mittari 1	Lääkärin kiireettömän vastaanottoajan saaminen, keskiarvo
Mittarin 1 lähtöarvo	2,5 päivää (Vuoden 2022 toteuma)
Mittarin 1 tavoitearvo	enintään 5 arkipäivää
Strategian painopiste	Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Tavoitteeseen pyritään tuottamalla tarvittavat lääkäripalvelut omalla henkilöstöllä ja vuokrahenkilöstöllä.

Toimintaympäristön muutokset

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 1.6.2022, että Helsingin kaupungin omana toimintana tuottamat työterveyspalvelut voidaan saattaa kilpailuttamisen piiriin. Kilpailutus tulee järjestää niin, että työterveysliikelaitoksen henkilöstö siirtyy liikkeen luovutuksella kilpailun voittaneen toimijan palvelukseen. Kilpailutusta valmistelelee kaupunginkanslian henkilöstöosasto. Kilpailutus keskeytettiin helmikuussa 2023. Kilpailutusta valmistellaan jatkettavaksi syyskaudella 2023. Toiminta uuden toimijan kanssa alkaa kilpailutussuunnitelman mukaan vuonna 2024. Liikelaitoksen toiminnan lakkauttamisen aikataulu tarkentuu kilpailutusprojektin edetessä. Liikelaitoksen talousarvio on laadittu koko vuodelle 2024. Uuden toimijan aloitusaikataulun varmistuessa tarkennetaan liikelaitoksen vuoden 2024 kustannukset talousarvion ennusteissa ja tilinpäätöksessä toteutuneen mukaan. Taloussuunnittelukaudella 2024–2026 liikelaitos tuottaa kilpailutussuunnitelman mukaisesti työterveyspalveluja vain osan vuotta 2024, jonka jälkeen palvelut tuottaa uusi toimija.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Strategiset riskit

Työterveys Helsinki valmistautui vuosina 2022–2023 kaupungin työterveyspalvelujen kilpailutuksen aikataulun mukaisesti liikelaitoksen palvelutoiminnan liikkeenluovutukseen uudelle toimijalle vuoden 2023 aikana. Muutostilanteen vuoksi liikelaitoksen oman henkilöstön määrä väheni. Lisäksi liikkeenluovutukseen valmistauduttaessa monia liikelaitoksen hankintoja ja palvelusopimuksia oli sopeutettu lyhyeen suunniteltuun toiminta-aikaan. Liikelaitoksen palvelukyky heikkeni. Kilpailutuksen keskeyttämisen jälkeen keväällä 2023 liikelaitos pyrki vakauttamaan toimintaa rekrytointia aktivoimalla ja jatkamalla ostopalvelusopimuksia. Poikkeuksellisen tilanteen vuoksi toimenpiteistä aiheutuu ylimääräisiä kustannuksia, jotka nostavat liikelaitoksen palvelutuotannon kustannuksia.

Taloudelliset riskit

Liikelaitoksen palvelutoiminnan riskinä ja epävarmuustekijänä on kilpailutuspäätöksen aiheuttama henkilöstön väheneminen ja terveydenhuollon yleinen vaikea henkilöstön saatavuus, erityisesti lakisääteisen toiminnan kannalta tärkeimmissä työterveyslääkäreiden ja -hoitajien henkilöstöryhmissä. Riskiä on pyritty hallitsemaan lisäämällä palvelujen ja vuokratyövoiman hankkimista ulkoisilta tuottajilta. Lisäksi vuonna 2023 tehtiin palvelujen kohdentamissuunnitelma henkilöstöresurssin pienentymiseen varautumiseksi. Taloudellisina riskeinä kilpailutusprosessiin liittyen ovat liikelaitoksen toiminnan lakkauttamisesta aiheutuvat kertaluonteiset kustannukset. Näistä on toistaiseksi tunnistettu tiloihin ja sähköisiin palveluihin tehtyjen investointien poistot sekä mahdolliset sopimusten muutoksista aiheutuvat kustannukset.

Operatiiviset riskit

Kaupungin henkilöstön keskeiset työkykyä heikentävät tekijät tauti/oireyryhmittäin ovat mielenterveyden häiriöt ja unettomuus, tuki- ja liikuntaelinten ongelmat ja kroonistunut kipu sekä lihavuus. Työterveyshuollon toimintavuodet 2022–2023 ovat olleet poikkeuksellisia ulkoistuspäätöksen myötä. Suunniteltua työtä on jouduttu priorisoimaan asiakasorganisaatioiden kanssa uudestaan kesken toimintakauden. Työterveys Helsingin vaikuttavuuskonseptiin perustuvat hoitopolut mielenterveysongelmien osalta ovat vahvistuneet lyhytpsykoterapiapalvelulla. Sen sijaan tule/kipu-hoitoketju on heikentynyt näkyen sairauspoissaolojen lisääntymisenä tule-sairauksissa. Lihavuuden uuden hoitomallin tutkimusinterventiot on saatu päätökseen, mutta jatkokehitystyö on lopetettu. Ennaltaehkäisevien palveluiden puutteiden

vuoksi työkykyriskejä voi jäädä piiloon ja varhainen puuttuminen heikkenee. Esihenkilöiden varhaisen tuen yhteydenotot (30 päivää sairauspoissaoloilmoitukset) ovat merkittävästi vähentyneet henkilöstötietojärjestelmän muutoksen vuoksi.

Liiketoiminnan tunnusluvut	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Liikevaihdon muutos (%)	7%	21%	-15%	-10%	4%	16%	24%
Henkilöstökulut (ml. työvoiman vuokraus) / liikevaihto (%)	68%	60%	72%	72%	66%	69%	68%
Liikelyli- / alijäämä liikevaihdosta (%)	2%	0%	2%	-5%	-1%	-1%	0%

Talousarviovuonna toiminta keskittyy työterveyshuollon ydintoimintaan ja saatavuuden varmistamiseen. Oman henkilökunnan määrän väheneminen, ostopalvelujen lisääminen, yleinen kustannustason nousu (henkilöstö, ICT, vuokrat, ostopalvelut) ja liikelaitoksen muutostilanteen edellyttämät toimenpiteet vaikuttavat liikelaitoksen tuottavuuteen. Liikelaitoksen talousarvioon ei sisälly investointeja eikä muita kehittämiskustannuksia kilpailutuksesta johtuvan lyhyen näkyvissä olevan liikelaitoksen elinkaaren vuoksi. Palvelut tuotetaan pääosin omana toimintana vuokratyövoimaa hyödyntämällä, jota täydennetään ostopalveluilla. Palvelujen oston osuus liikevaihdosta on kasvanut vuosina 2022–2023, kun työterveyspalvelujen kilpailutuslinjaus aiheutti lisääntynyttä henkilöstön liikkuvuutta ja yhdessä rekrytointivaikeuksien kanssa pienensi liikelaitoksen oman henkilökunnan määrää.

Palvelukustannusten ja tilankäytön tehokkuuden kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Työterveyspalvelu							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	17 831 421	21 617 287	18 271 121	16 518 725	17 122 828	19 892 628	21 222 064
Suorite (Työterveyspalvelua käyttävä asiakas, kpl)	42 000	42 000	41 500	40 000	38 000	38 000	38 000
Yksikkökustannus (€/työterveyspalvelua käyttävä asiakas)	425	515	440	413	451	523	558
Yksikkökustannuksen muutos-%		21,2	-14,5	-6,2	9,1	16,2	23,9

Kevään 2023 aikana on yhtenäistetty kaikkien talousarviokirjassa esitettävien palvelujen kustannusten kohdistamis- sekä laskentaperiaatteet. Yhtenäistämisen yhteydessä luovuttiin aiemmista tuottavuusmittareista. Palvelukustannuslaskentaa kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana. Palvelukustannuksiin on kohdistettu palvelun suorat kustannukset, sekä palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnosta vyörytetyt kustannukset. Kustannukset esitetään bruttoperiaatteella.

Liikelaitoksen vuoden 2024 toiminnan volyyymi ja liikevaihto on vuoden 2023 ennustetta suurempi, koska vuoden 2023 aikana onnistuttiin rekrytoimaan jonkin verran henkilöstöä muutostilanteen vuoksi vuonna 2022 merkittävästi vähentyneen henkilöstön tilalle. Liikevaihtoa lisäävät myös vuonna 2023 tehdyt hinnankorotukset. Palveluja tuotetaan aiempaa enemmän vuokratyövoimalla ja ostopalveluina. Toimialan markkinatilanne, työvoiman saatavuuden heikkous ja liikelaitoksen jäljellä olevan elinkaaren lyhyys kuitenkin vaikeuttavat oman palvelutuotannon kompensoimista ulkoisena tuotantona ja nostavat kustannuksia. Yksikkökustannusta kuvaavana mittarina on liikevaihto/asiakasmäärä.

Tilankäytön mittarit	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
Palvelutilat yhteensä m ²	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000		

Liikelaitos toimii Helsinginkatu 24:n toimipisteessä.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön käyttö	Tilin-päätös 2019	Tilin-päätös 2020	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Tulos-budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunni-telma 2025	Talous-suunni-telma 2026
Henkilöstön määrä	165	166	146	116	107	123	123		

Liikelaitoksen henkilöstösuunnittelua on tehty loppuvuonna 2021 julkistetusta kilpailutuslinjauksesta lähtien ottaen huomioon toiminnan kilpailuttaminen. Liikelaitoksen oma henkilöstö vähentyi noin 21 %:a vuonna 2022 (146 ->116). Oman henkilöstön määrän ennuste vuodelle 2023–2024 on 123. Palvelutoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi keskeisiin työterveydenhuollon tehtäviin on ollut käynnissä jatkuva rekrytointi sekä vuokratyövoiman ja ostopalvelujen hankinta. Vuodelle 2024 suunnitellut henkilötyövuodet ovat asiakasmäärään nähden samalla tasolla kuin vuosina 2020–2021. Henkilöstöresurssia suunnataan muutosvaiheessa lakisääteisten palvelujen turvaamiseen.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Liikelaitos ostaa yrityksiltä terveydenhuoltopalveluja, työvoiman vuokrauspalveluja sekä muita palveluja ja hankintoja noin 9,9 miljoonalla eurolla. Liikelaitoksen asiakkaita ovat kaupungin työntekijät, joten suoria vaikutuksia muihin kuntalaisiin ei ole. Ympäristövaikutukset suhteessa liikevaihtoon ovat vähäiset, koska toiminta on terveydenhoitoalan palveluja ja materiaalivirrat ovat vähäisiä. Liikelaitoksen toiminnan keskeinen vaikutus on kaupungin henkilöstön työterveyden ja työkyvyn edistäminen ja tukeminen työterveyshuollon palveluin. Kaupungin työterveyspalvelujen kilpailutusvalmistelun suunnitelman mukaisesti varaudutaan liikelaitoksen palvelutoiminnan liikkeenluovutukseen uudelle toimijalle ja liikelaitoksen lakkauttamiseen.

3.1.2. 2 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	76 908	69 720	86 403	62 198	62 198	62 765	63 490
Menot yhteensä	1 357 065	1 420 276	1 470 995	1 494 580	1 511 580	1 576 459	1 654 448
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-1 280 157	-1 350 556	-1 384 592	-1 432 382	-1 449 382	-1 513 694	-1 590 958
Poistot	27 739	31 122	30 000	33 023	33 023	37 537	39 902
Tilikauden tulos	-1 307 896	-1 381 678	-1 414 592	-1 465 405	-1 482 405	-1 551 231	-1 630 860

Toiminnan kuvaus

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala palvelee vuosittain lähes 200 000 lasta, nuorta ja aikuista yli 600 toimipaikassa 15 000 työntekijän osaamisella. Suomen- ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, kotihoidon tuen sekä yksityisen hoidon tuen piirissä on arvioitu vuonna 2024 kokonaisuudessaan olevan 36 400 lasta. Tämä on noin 850 lasta vähemmän kuin vuonna 2023.

Perusopetusta on varauduttu järjestämään yli 48 000 suomen- ja ruotsinkieliselle oppilaalle, oppilasmäärä kasvaa lähes tuhannella verrattuna vuoteen 2023. Helsingin kaupungin ylläpitämissä lukioissa opiskelee 10 500 opiskelijaa, joka on yli 200 opiskelijaa enemmän kuin vuonna 2023. Ammatillista koulutusta järjestetään järjestämisluvan mukaisesti n. 9 000 opiskelijavuotta. Lisäksi toimiala tarjoaa yli 130 000 tuntia asiakaslähtöistä ja monialaista vapaata sivistystyötä aikuisväestölle.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toimii kasvatus- ja koulutuslautakunnan alaisuudessa. Lautakunnalla on kaksi jaostoa: suomenkielinen jaosto ja ruotsinkielinen jaosto. Toimiala jakautuu neljään palvelukokonaisuuteen ja hallintoon.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuus tuottaa suomenkielistä varhaiskasvatusta ja esiopetusta sekä leikki- ja oppimisympäristötoimintaa. Palvelukokonaisuus vastaa kaupungin yksityisen hoidon tuesta ja kotihoidontuesta sekä yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnasta. Varhaiskasvatus- ja esiopetusalueita on kaupungissa yhdeksän. Yksityinen varhaiskasvatus on oma palvelunsa.

Perusopetuksen palvelukokonaisuus järjestää suomenkielistä perusopetusta, aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä muuta perusopetuslain mukaista toimintaa lukuun ottamatta esiopetusta. Lisäksi tuotetaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan järjestämismäärärahat kattavaa kehitysvammaisten lomatoimintaa. Perusopetuksen alueita on seitsemän. Esi- ja perusopetuksen oppilashuolto tuottaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan järjestämismäärärahat kattavat psykologi- ja kuraattoripalvelut kaupungin kouluille ja esiopetukselle sekä osin yksityisille ja valtion kouluille.

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön palvelukokonaisuus vastaa suomenkielisen lukio- ja aikuislukio- ja ammatillisen koulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja suomenkielisen vapaan sivistystyön järjestämisestä. Palveluissa järjestetään tutkintoon johtavaa koulutusta sekä tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta (TUVA-koulutusta), työllisyshoidon koulutuksia, avoimia opintoja, aineopintoja, aikuisten perusopetusta, nuorten työpajatoimintaa, luku- ja kirjoitustaidon opetusta sekä kulttuuri- ja harrastustoimintaa. Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön palvelukokonaisuus tuottaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan järjestämismäärärahat kattavat toisen asteen opiskeluhoitopalvelut kaupungin suomenkielisille oppilaitoksille sekä Helsingissä toimiville yksityisille oppilaitoksille.

Ruotsinkielinen palvelukokonaisuus järjestää kaupungin ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, perusopetuksen ja muun perusopetuslain mukaisen toiminnan, lukiokoulutuksen sekä vapaan sivistystyön palvelut. Palvelukokonaisuus tuottaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan järjestämismäärärahat kattavat ruotsinkielisten oppilashuollon psykologien ja kuraattorien palvelut sekä kehitysvammaisten lomatoiminnan palvelut. Lisäksi palvelukokonaisuus tuottaa ruotsinkieliset asiantuntija- ja toimistopalvelut. Ruotsinkielisen tutkintokoulutukseen valmentavan (TUVA) koulutuksen järjestää Helsingissä Yrkesinstitutet Prakticum.

Toimialan hallinto koostuu seitsemästä palvelusta, jotka tuottavat päiväkodeille, kouluille ja oppilaitoksille hallinto-, henkilöstö-, tietohallinto-, oppimistilojen suunnittelu- ja viestintäpalveluita sekä talous- ja suunnittelupalveluita ja pedagogisia kehittämissivustoja. Osa hallinnon henkilöstöstä työskentelee kouluilla ja oppilaitoksissa koulu-, lukio-, ja opistosuhteena, opistoasiainäntä ja kalustonhoitajina.

Toiminnan painopisteet

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan neljä keskeisintä strategista painopistettä vuonna 2024 ovat:

- Kaikki koulut ja päiväkodit ovat hyviä
- Hyvinvointi
- Parannetaan henkilöstön veto- ja pitovoimaa ja työoloja yhdessä
- Teemme Helsingistä lukemisen ja lukutaidon pääkaupungin

Toimialan keskeisiä painopisteitä edistetään vuonna 2024 osana kasvatusta ja koulutusta erilaisin toimenpitein kaikissa palveluissa eri koulutusasteilla mm. vahvistamalla ydintietoja ja -taitoja ja tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Lisäksi toteutetaan toimenpiteitä, joilla varmistetaan yhteisöllisyyttä, turvallisuutta sekä hyvinvointia oppijoiden arjessa. Vahvistetaan kaikilla koulutusasteilla rasmin vastaista opetusta.

Henkilöstön veto- ja pitovoimaan haetaan ratkaisuja jatkuvasti mm. oppisopimuskoulutuksilla, omien työntekijöiden monimuotokoulutuksia tukemalla, työssäoppimispaikkojen saatavuuden edistämällä sekä vieraskielisten työllistymisen edistämällä. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa pilotoidaan varhaiskasvatuksen opettajien kansainvälistä rekrytointia.

Käyttötalousmenojen kasvua ohjaa kaupunkistrategian mukainen käyttötalousmenojen 0,5 prosenttiyksikön tuottavuustavoite. Tuottavuutta seurataan systemaattisesti ja arvioidaan tuottavuuden kehittymistä. Toimintatapoja kehitetään säännöllisesti itse sekä yhdessä kaupungin muiden toimijoiden kanssa yli hallintorajojen. Toimiala on laatinut kaupungin ohjeistuksen sekä ulkopuolisen arvioinnin perusteella vuosittain etenevät tuottavuustoimenpiteet, joiden suunnittelutyötä ja toimenpanon seuranta jatketaan

Tuottavuustoimenpiteitä arvioidaan aina suhteessa lasten, nuorten ja aikuisten oppimiseen. Tuottavuustoimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan lasten ja nuorten näkökulmasta sekä huomioidaan erityisesti heikommassa asemassa olevien lasten ja nuorten tarpeet.

Toimialan tuottavuuteen vaikuttaa keskeisimmin henkilöstöön ja tilaan käytetyt resurssit suhteessa oppijoiden määrään ja tarpeeseen. Henkilöstön pysyvyys, osaaminen ja saatavuus ovat merkittäviä kasvun ja oppimisen kannalta. Tavoitteena on, että resurssit käytetään tarkoituksenmukaisesti oppijoiden tarpeiden mukaan. Tuottavuustoimenpiteitä asetettaessa on tärkeää pitkäjänteisyys ja lukuvuosisyntyminen.

Toimialalla tuottavuutta voidaan saavuttaa mm. henkilöstön sairaspoissaoloja vähentämällä, henkilöstön ja lasten läsnäolojen samanaikaisuutta kohdentamalla (työvuorot, lukujärjestys, läsnäolot) sekä tarkastelemalla opiskelijamäärää suhteessa opinnoissa etenemiseen, valmistumiseen ja tutkintojen määrään sekä työllistymiseen.

Tilojen käyttö ja yhteistyö kaupunkiympäristön tilojen rakentamisen ja hallinnan kanssa on tuottavuuden kannalta oleellista. Tulevina vuosina tavoitteena on saavuttaa mm. digitalisaation kautta työtapojen sujuvuutta entistä enemmän. Kaupungin ulkopuolelta hankittavien tukipalveluiden kanssa arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti yhdessä työn laatua ja tuottavuutta.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Kesällä 2023 tehdyn strategian puolivälisarvioinnin mukaan toimiala on onnistunut hyvin strategian edistämässä ja useita tavoitteita on jo saavutettu. Strategisista tavoitteista Koulutus 2030 etenee. Koulutus 2030 visioi tulevaisuutta kasvatuksen ja koulutuksen näkökulmasta: millaista osaamista tulevaisuudessa tarvitaan ja millainen toimintaympäristö sen mahdollistaa. Osallistavien tilaisuuksien ja empiirisen tiedon lisäksi Koulutus 2030 pohjautuu muun muassa EU:n, Sitran, OECD:n ja kaupungin omaan tutkimustietoon. Koulutus 2030 hakee ratkaisuja mm. segregaatiokehityksen hillitsemiseen ja ehkäisemiseen yhdessä muiden toimijoiden ja tutkijoiden kanssa.

Eriarvoisuuden vähentämiseksi toimialalla jatketaan varhaiskasvatuksen osallistumisasteen alueellisten erojen kaventamista, vahvistetaan lähikoulun vetovoimaisuutta ja lisätään tarveperusteista rahoitusta. Perusopetuksen tarveperusteisen rahoituksen vaikuttavuutta arvioidaan yhteistyössä Aalto-yliopiston kanssa. Segregaation ehkäisyssä jatketaan ja vahvistetaan systemaattista ja ennakoivaa toimialojen ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä. Bloomberg-Harvard -yhteistyömallin alueellinen levittäminen jatkuu kaupungissa. Tavoitteena on selkiyttää esim. alueellisia toimintatapoja turvallisuuteen ja väkivaltaan liittyvien tapahtumien yhteydessä.

Henkilöstön saatavuustilanne on edelleen heikko varsinkin varhaiskasvatuksessa. Saatavuuden haasteet heijastuvat henkilöstön hyvinvointiin ja kokemus työn kuormittavuudesta lisääntyy. Toimenpiteitä saatavuuden edistämiseen lisätään ja yksiköiden arjen toimivuuden parantamista haetaan mm. sijaisjärjestelyjä sujuvoittamalla, kehittämällä rekrytointeja esihenkilöiden ja työnhakijoiden näkökulmasta sekä mahdollistamalla koulutus- ja urapolkuja.

Oppivelvollisuuden laajentamisen toimeenpano jatkuu mm. uudensuomalaisia toimintamalleja kehittämällä. Lisäksi Stadin AO:ssa oppisopimuskoulutukseen osallistuvien määrän kasvattamista jatketaan edelleen. Toisen asteen ja vapaan sivistystyön yhteisen opintotarjonnan ja ristiinopiskelun mahdollistamista jatketaan. Tavoitteena on rakentaa toisen asteen yhteistä opintotarjontaa mahdollistamalla jatkuva oppiminen. Tavoitetta edistetään yhteistyössä työelämän, yritysten sekä kanslian elinkeino-osaston kanssa osana TE24-uudistusta.

Oppijoiden hyvinvointia vahvistetaan edelleen tunne- ja vuorovaikutustaidoilla, sitouttavalla koulu yhteisöllä sekä hyvinvointikahvila-konseptilla. Perusopetuksessa tunne- ja vuorovaikutustaitojen ohjelmien systemaattinen käyttöönotto on hyvässä vauhdissa. Kiusaamisen vastaisen ohjelman (KVO 13) toimenpiteet ovat aktiivisesti käytössä.

Tuottavuutta edistetään kaupunkistrategian mukaisesti huomioiden lasten, nuorten ja aikuisten oppiminen. Tuottavuustoimenpiteiden valmistelussa on tehty lapsi- ja muiden vaikutusten arviointi. Lisäksi on hyödynnetty ulkopuolisen asiantuntijan arviointia toimialan tuottavuuteen vaikuttavista asioista. Suurimmat tuottavuuspotentiaalit liittyivät henkilöstö/asiakasmäärien suhteeseen sekä tilankäytön optimointiin. Tuottavuutta parannetaan pitkällä aikavälillä huomioiden lukuvoimavarojen kehittäminen.

Englanninkielistä perusopetusta on laajennettu ja paikkoja lisätty. Englanninkieliseen opetukseen pystyy hakeutumaan joustavasti lukuvuoden aikana. Kaksikielisessä suomi–englanti -opetuksessa aloitti syksyllä 2023 kolme uutta 7. luokkaa. Helsingin edistämä englanninkielisen ylioppilastutkinnon mahdollistaminen on kirjattu hallitusohjelmaan.

Pohjoismaista kulttuuria vahvistava ”Pohjoismainen koulu” aloittaa kaksikielisenä suomi-ruotsi-opetuksena Yhtenäiskoulun tiloissa Käpylässä elokuussa 2024. Koulun opetussuunnitelmaa kehitetään Pohjoismainen koulu -konseptin mukaiseksi. Yhtenäiskoulu tekee tiivistä yhteistyötä ruotsinkielisen Kottby lågstadieskolanin kanssa. Kaikki helsinkiläislapset voivat hakea opetukseen äidinkielenä ja kotiosoitteesta riippumatta. Puolet opetuksesta tapahtuu ruotsiksi ja puolet suomeksi.

Yksityisen hoidon tuen kuntalisää korotetaan 60 €/kk/alle 3-vuotias lapsi ja 75 €/kk/yli 3-vuotias lapsi.

Harrastamisen mallia jatketaan yhdessä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa kaikissa kaupungin suomen- ja ruotsinkielisissä perusopetuksen kouluissa sekä sopimus-, yksityis- ja erityiskouluissa. Oppilaiden osallisuutta vahvistetaan edelleen keräämällä heidän harrastustoiveitansa, joista suosituimpia toteutetaan.

Toimintaympäristön muutokset

Lainsäädäntö

Varhaiskasvatustalouden mukaista henkilöstörakenteen muutosta jatketaan rekrytoimalla varhaiskasvatukseen opettajia ja sosionomeja varhaiskasvatukseen lastenhoitajien sijaan. Henkilöstörakenteen muutos lisää palkkakustannuksia vuosittain vuoteen 2030 asti.

Rakennemuutoksen ja työvoimatilanteen edistämiseksi varhaiskasvatuksessa tuetaan edelleen vuoden 2024 aikana henkilöstön pätevoitymistä varhaiskasvatukseen opettajaksi myöntämällä palkkaetuja yliopistojen 1000+ hankkeen kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon opintoihin ja maksamalla koulutukseen hakeutumiseen liittyviä avoimen yliopiston kurssimaksuja. Lisäksi tavoitteena on lisätä varhaiskasvatukseen sosionomien määrää tukemalla henkilöstön pätevoitymistä sosionomin tehtävään. Oppisopimuskoulutuksen kautta pätevoityvien varhaiskasvatukseen lastenhoitajien määrää pyritään nostamaan ja varhaiskasvatukseen opettajien pätevoitymistä varhaiskasvatukseen erityisopettajaksi tuetaan edelleen. Opinnoissa tukeminen lisää henkilöstön palkkaetu- ja sijaiskustannuksia.

Varhaiskasvatustalouteen 1.8.2022 tulleen lapsen tukea vahvistavan muutoksen toimeenpanoa ja prosessien kehittämistä jatketaan edelleen.

Perusopetuslaki muuttui poissaolojen osalta 1.8.2023. Lain mukaan opetuksen järjestäjän tulee ennaltaehkäistä perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja sekä seurata ja puuttua niihin suunnitelmallisesti. Lakimuutos liittyy Sitouttava koulu yhteisötyö -hankkeeseen, jonka tavoitteena oli poissaolojen ehkäisy ja myönteisen toimintakulttuurin rakentaminen kouluissa. Koulujen riittävä henkilöstöresurssi, mm. kouluvalmentajien toiminnan laajentaminen, varmistavat osaltaan toiminnan poissaolojen ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi suunnitelmallisesti.

Oppivelvollisuuslain mukainen oppivelvollisuuden laajentamisen toimeenpano jatkuu, ensimmäiset oppivelvolliset valmistuvat keuhällä 2024.

Kasvatukseen ja koulutukseen toimiala tuottaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan järjestämistä vastaavalla olevat oppilashuollon psykologien ja kuraattorien palvelut. Oppilashuollon lakisääteinen mitoitettu muuttui tiukemmaksi vuonna 2023, mikä kasvattaa menoja vuonna 2024.

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palveluiden toimintatapoja kehitetään vastaamaan työllisyydenhoidon kuntakokeilun tavoitteena olevaa palvelurakennetta. Tämä tukee nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta.

Osana kotouttamislain kokonaisuudistusta Kotiva-toiminta tullaan kohdentamaan kunnan velvollisuudeksi. Toimintaa on tarve laajentaa jo vuonna 2024 yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa.

Hallitusohjelman keskeiset vaikutukset

Hallitusohjelman hallituskauden suurimmat panostukset kohdistuvat perusopetukseen (+ 200 milj.), ammatilliseen koulutukseen (+ 10 milj.) ja lukiokoulutukseen (+ 10 milj.). Valtionavustusten tasoa leikataan 125 milj. Hallitusohjelmassa ei täsmennetä miten muutokset tarkemmin kohdentuvat. Sote-palveluiden muutoksen myötä kuntien palveluissa korostuu opetus ja kasvatus.

Varhaiskasvatuksen opettajien sekä perusopetuksen erityisopettajien koulutusmäärien riittävydestä huolehtiminen on tärkeää. Pätevät erityisopettajat ovat edellytys oppimisen tuen tarpeisiin vastaamiseksi.

Oppimisen tuen yhtenäistäminen varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle on tervetullut uudistus.

Englanninkielinen koulutus näkyy ohjelmassa vahvasti varhaiskasvatuksesta aina toiselle asteelle saakka. Erityisesti englanninkielisen ylioppilastutkinnon mahdollistaminen on ollut Helsingin ja pääkaupunkiseudun tavoitteena ja tämä hallitusohjelmassa luvataan toteuttaa.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön käyttö	Tilin-päätös 2019	Tilin-päätös 2020	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Tulos-budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Henkilöstön määrä	13 905	14 696	14 654	14 507	14 769	14 759	14 925	15 204	15 287

Nykyisestä henkilöstöstä arviolta noin 850 henkilöä (6 %) saavuttaa eläkeiän vuosina 2024–2026. Toimialalla työskentelee eläkeiän saavuttaneita 230 henkilöä. Eniten ennakoitua eläkepoistumaa on varhaiskasvatuksen opettajissa ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajissa sekä luokanopettajissa ja lehtoreissa. Vakinaisen henkilöstön ulkoinen lähtövaihtuvuus vuonna 2022 oli yhteensä 1 057 henkilöä. Tästä eläköityneitä oli 238 ja muita kuin eläköityneitä 819 henkilöä.

Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä muuttuu väestöennusteen ja osallistumisasteen kehityksen mukaisesti. Varhaiskasvatustalain (540/2018) mukaista henkilöstörakenteen muutosta jatketaan seuraamalla päiväkotien henkilöstörakennetta ja rekrytoimalla varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja varhaiskasvatuksen lastenhoitajien sijaan. Henkilöstörakenteen muutos lisää palkkakustannuksia aina vuoteen 2030 asti.

Suomenkielisessä perusopetuksessa henkilöstömäärän ennustetaan kasvavan verrattuna vuoteen 2023.

Peruskoulujen johtamisresurssia kasvatetaan lisäämällä apulaisrehtorien määrää. Tehostetun oppilaanohjauksen vahvistaminen lisää perusopetuksen oppilaanohjaajien määrää. Tavoitteena on rekrytoida lisää kaupungin omia koulunkäynninohjaajia, mikä tulevaisuudessa pienentää henkilöstövuokrauksen tarvetta. Seuren koulunkäynninohjaajien varahenkilö- ja sijoittelupalvelua on tarkoitus pilotoida lukuvuonna 2023–24 ja palvelun ostoa jatkossa arvioidaan kokeilun perusteella.

Lukioiden henkilöstömäärä kasvaa lähivuosina opiskelijamäärän kasvun myötä. Lukioiden johtamisresurssia kasvatetaan lisäämällä apulaisrehtorien määrää lukioissa. Ammatillisen koulutuksen henkilöstömäärä kasvaa myös hieman. Stadin AO:n johtamisresurssia ja sen kohdentumista tarkastellaan. Muutoksiin ammatillisen koulutuksen henkilöstömäärässä vaikuttavat erityisesti ammatillisen koulutuksen rahoituksen kuuluvien, vuosittain erikseen haettavien strategiarahoituksen ja lisäsuoritepäätöksen suuruus.

Ruotsinkielisissä palveluissa henkilöstömäärässä on vuonna 2024 pientä nousua ja vuoteen 2026 saakka henkilöstömäärän ennustetaan pysyvän samalla tasolla. Henkilöstömäärän kasvu johtuu perusopetuksen ja lukiokoulutuksen oppilas- ja opiskelijamäärään noususta ja toiminnallisista muutoksista. Esimerkiksi varhaiskasvatuksessa lisätään varajohtajien sekä omien varahenkilöiden ja sijaisten määrää henkilöstön saatavuuden haasteiden takia. Perusopetuksessa lisätään vakinaisten koulunkäynti-ohjaajien rekrytointia, mikä pienentää henkilöstövuokrauksen tarvetta Seuresta.

Ulkoisella rahoituksella toteutettaviin hankkeisiin palkattavan henkilöstön määrä on viime vuosina kasvanut koko toimialalla.

Toimialalla panostetaan strategian mukaisesti toimenpiteisiin henkilöstön veto- ja pitovoiman edistämiseksi. Henkilöstövajetta on erityisesti varhaiskasvatuksen opettajan, varhaiskasvatuksen erityisopettajan, varhaiskasvatuksen lastenhoitajan,

erityisluokanopettajan ja psykologin tehtävissä sekä joidenkin ammattialojen opettajista ammatillisessa koulutuksessa. Ruotsinkielisissä palveluissa henkilöstövajetta on näiden lisäksi luokanopettajan ja erityisopettajan tehtävissä. Hallinnon tehtävissä henkilöstön saatavuusongelmat ilmenevät erityisesti tietohallintopalveluissa. Henkilöstön saatavuuden edistämiseksi toimialalle perustettiin vuonna 2023 henkilöstön saatavuusyksikkö, jonka toimintaa on tarkoitus jatkaa toimialan työvoimapulanimikkeiden saatavuuden edistämiseksi.

Panostuksia varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden edistämiseksi lisätään. Varhaiskasvatuksessa vuonna 2022 aloitettua nopean avun yksikön toimintaa, omien sijaisten liikkuvuutta sekä sijaisten saatavuutta kehitetään edelleen. Ratkaisuja varhaiskasvatuksen työvoimavajeeseen haetaan jatkuvasti myös oppisopimuskoulutuksilla, omien työntekijöiden monimuotokoulutuksia tukemalla, työssäoppimispaikkojen saatavuuden edistämällä sekä vieraskielisten työllistymisen edistämällä. Varhaiskasvatuksessa henkilöstön pätevoitymistä varhaiskasvatuksen opettajaksi, varhaiskasvatuksen sosionomiksi ja varhaiskasvatuksen erityisopettajaksi tuetaan taloudellisesti eri keinoin. Varhaiskasvatustieteen maisterin opintoja, mikä lisää palkkaetu- ja sijaiskustannuksia. Lisäksi ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa pilotoidaan varhaiskasvatuksen opettajien kansainvälistä rekrytointia.

Perusopetukseen on laadittu strategiakauden suunnitelma henkilöstön veto- ja pitovoiman edistämiseksi. Tarve erityisopettajaksi/erityisluokanopettajaksi pätevoitymistä tuella sekä laajamittaiseen kaksikieliseen opetukseen ja kielikylypyopetukseen pätevoitymistä tuella jatkuu myös vuonna 2024. Perusopetuksessa jatketaan yhteistyön tehostamista, harjoittelukäytäntöjen vahvistamista sekä viestintää yliopistojen kanssa. Lisäksi osallistutaan laajemmin rekrytointitapahtumiin sekä suunnataan markkinointia kattavammin myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelle.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen perustuu osaamisen kehittämisen painopistealueisiin, jotka tukevat toimialan neljän tärkeän strategiateeman toteutumista sekä Koulutus 2030 -strategian muodostamista. Painopisteet ovat perustyöhön fokusoiminen sekä henkilöstön veto- ja pitovoimaan liittyvä osaaminen.

Toimialan osaamisen kehittämisen toimenpiteet kohdistuvat vuonna 2024 muun muassa pedagogiikkaan, kaksikieliseen opetukseen, inklusiiviseen toimintakulttuuriin, lukemisen vahvistamiseen sekä joustaviin opetusjärjestelyihin liittyvään osaamisen kehittämiseen. Lisäksi toimialalla halutaan vahvistaa osaamista liittyen verkostomaiseen työskentelyyn ja moniammatilliseen yhteistyöhön. Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan ei-kelpoisen henkilöstön pedagogista perusosaamista perehdytyksestä lähtien kehittämällä ja räätälöimällä pedagogista koulutustarjontaa eri osaamistarpeisiin.

Työyhteisöissä edistetään Kunta10 -henkilöstökyselystä nousseita kehittämistoimenpiteitä. Työyhteisöjen ja esihenkilöiden työhyvinvoinnin tueksi on otettu käyttöön vuonna 2023 kohdennettu työyhteisötuen malli, jota kehitetään edelleen vuonna 2024 tukemaan työyhteisöjä ja esihenkilöitä. Työkykyjohtamisen tukea on tarve vahvistaa tukea toimialan henkilöstöhallinnossa.

Osana johtamisen kehittämistä perusopetuksessa, varhaiskasvatuksessa ja toisella asteella jatketaan johtamisrakenteiden arviointia ja kehittämistä. Tavoitteena on tukea pedagogista- ja valmentavaa johtamista sekä talusjohtamista ja lisätä johtamistehtävien roolin vetovoimaisuutta. Johtaminen 2030 tavoitetilan teemojen edistämistä jatketaan vuonna 2024 toimialan johtamisen ja toimintakulttuurin kehittämiseksi.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Taloudelliset vaikutukset

Stadin ammatti- ja aikuisopiston ammatillinen koulutus tuottaa ammatillista osaamista joustavasti alueellisen elinkeinoelämän muuttuviin ja vaihteleviin tarpeisiin. Vieraskielisten työllistymistä edistetään mm. tarjoamalla Työväenopistossa suomen kielen kurseja.

Varhaiskasvatuspalveluiden tarjonnalla on positiivinen vaikutus nuorten aikuisten työllisyysasteeseen. Vaikutus näkyy erityisesti nuorten naisten mahdollisuuksissa osallistua työmarkkinoille.

Kuntalaisvaikutukset

Talousarvioehdotuksen toimenpiteillä on merkittäviä vaikutuksia lapsiin ja nuoriin sekä aikuisiin. Toimenpiteillä parannetaan lasten, nuorten ja aikuisten oppijoiden hyvinvointia, osaamista ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia kasvatukseen ja koulutukseen. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, sekä osallisuuskysymykset ovat osa toiminnan suunnittelua ja toteutusta, henkilöstön koulutusta, työmenetelmien kehittämistä sekä kasvatusympäristöjen järjestämistä.

Lapsivaikutukset

Talousarvion toimenpiteet ja asetetut toiminnan tavoitteet kohdistuvat pääasiassa lapsiin ja nuoriin. Talousarviossa on useita toimenpiteitä, joilla on merkittävää positiivista vaikutusta lasten ja nuorten tasapainoiseen kasvuun ja kehitykseen.

Toimenpiteet perustuvat jokaisen lapsen yhdenvertaiseen oikeuteen saada laadukasta varhaiskasvatusta ja opetusta. Toimenpiteillä ehkäistään eriarvoistumista sujuvaa koulupolkua vahvistamalla ja koulupudokkuutta vähentämällä.

Varhaiskasvatuksen osallistumisastetta kasvatetaan entisestään. Varhaiskasvatukseen osallistumisella on todettu olevan myönteisiä vaikutuksia lapsen kehitykselle ja etenkin maahanmuuttajataustaisten lasten myöhemmälle koulumenestykselle. Yksityishoidon tuen kuntalisän kasvattaminen vaikuttaa lapsiperheiden yhdenvertaiseen mahdollisuuteen osallistua varhaiskasvatukseen. Toimenpide edistää lasten mahdollisuuksia jatkaa samassa päiväkodissa esiopetuksessa koulun alkuun saakka, mikä vähentää lasten opinpolun aikaisia siirtymiä.

Varhaiskasvatuksen työhyvinvointiin liittyvillä toimenpiteillä voi arvioida olevan myönteisiä vaikutuksia myös lapsiin. Tavoitellut vähentyvät sairauspoissaolot turvaavat lasten ja henkilöstön pysyviä vuorovaikutussuhteita lapsiryhmissä. Lisäksi varhaiskasvatuksessa tuottavuutta tavoitellaan henkilöstön ja lasten paremmalla samanaikaisella läsnäolojen kohdentumisella. Tavoitteeseen pyritään ohjaamalla henkilökuntaa pitämään lomiaan viikkoina, joina lapsimäärä on alempi kuten syysloma- ja talvilomaviikkoina ja ohjaamalla vanhempia ilmoittamaan ennalta tiedossa olevista poissaoloista. Tämä on tärkeää, jotta voidaan vähentää henkilöstön liikkuvuutta ja lisätä pysyvyyttä.

Sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa keskeisimpiä toimenpiteitä on panostaminen tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamiseen, jonka odotetaan vaikuttavan positiivisesti lasten hyvinvointiin, sosiaalisiin taitoihin, psyykkiseen turvallisuuteen, ryhmäytymiseen ja kouluun kiinnittymiseen vahvistumiseen. Peruskouluissa 1–2 luokkalaisten iltapäivätoiminnan ja 3–9 luokkalaisten harrastustoiminnan osallistumisastetta kasvatetaan, jonka voi arvioida vaikuttavan myönteisesti lasten oikeuteen mielekkääseen vapaa-aikaan ja harrastuksiin. Maksuhojennuksilla pyritään varmistamaan myös vähävaraisten perheiden lasten osallistuminen.

Tavoite suomen kielen opetuksen tehostamisesta ja S2 oppilaiden määrän tasaantumisesta arvioidaan vaikuttavan positiivisesti lapsen oikeuteen saada taitotasolleen vastaavaa kielenopetusta ja toimenpiteillä voi olla vaikutusta myös lasten jatko-opintomahdollisuuksiin.

Lukioiden tuottavuustoimenpiteenä opintotarjontaa optimoidaan hyödyntäen lukioiden yhteistä verkkotarjotinta ja lukioiden, Stadin AO:n sekä työväenopiston ristiinopiskelumallia. Toimenpide suurentaa ryhmäkokoja joissain valinnaisissa opinnoissa, mutta toisaalta sen voi arvioida vaikuttavan jopa positiivisesti opiskelijoiden monipuolisiin opintomahdollisuuksiin ja yksilöllisiin opinpolkuihin. Verkko-opintojen suorittamalla saa jatko-opinnoissa ja työelämässä tarpeellisia digitaitoja.

Sukupuolivaikutukset

Toimialan talousarvion toimenpiteitä ei ole suoraan kohdistettu oppijoiden sukupuoleen. Siten ne eivät suoraan vahvista tai heikennä sukupuolten yhdenvertaisuutta tai tasa-arvoa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toiminta varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle pohjautuu voimassa oleviin opetussuunnitelmiin, joiden mukaan päiväkodeissa ja kouluissa edistetään sukupuolten tasa-arvoa, tuetaan oppilaan identiteetin rakentumista, toteutetaan sukupuolitietoista opetusta ja arvostetaan moninaisuutta.

Yhdenvertaisuusvaikutukset

Toimialan talousarvion toimenpiteissä ja tavoitteissa on huomioitu eri ikäiset oppijat varhaiskasvatuksesta ikäihmisiin. Strategisten tavoitteiden toteuttamisen toimenpiteet kohdistuvat erityisesti lapsiin ja nuoriin. Yhdenvertaisuuteen myönteisesti sekä segregaatioon ehkäisevästi vaikuttavia toimenpiteitä arvioidaan olevan esimerkiksi tarveperusteisen rahoituksen uudistuksella. Henkilöstön osaamisen kehittämisen arvioidaan vahvistavan yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja osallisuutta toimialalla.

Hyvinvointi- ja terveysvaikutukset

Talousarvion toimenpiteet parantavat lasten, nuorten ja aikuisten oppijoiden hyvinvointia, osaamista ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia kasvatukseen ja koulutukseen. Oppiminen itsessään tuottaa hyvinvointia ja vahvistaa osallisuutta. Talousarvioon sisältyy toimenpiteitä, sitova tavoite sekä kaupunkiyhteinen toiminnallinen tavoite, joilla on hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia. Sitovana tavoitteena parannetaan mielen hyvinvoinnin varhaista tukea lasten ja nuorten arjessa mm. tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta lisäten. Lisäksi toiminnallisena tavoitteena on parantaa ikäihmisten mahdollisuuksia lähteä liikkeelle, liikkua ja harrastaa yhdessä.

Ympäristövaikutukset

Kasvatus ja koulutuspalveluiden ympäristökasvatuksella on merkittäviä vaikutuksia lasten, nuorten ja aikuisten kestävämmän ja ympäristövastuullisemman elämäntavan omaksumiseen ja ympäristötietouden lisäämiseen.

Koulujen ja päiväkotien ruokalistoilta on vähennetty punaista lihaa sisältäviä ruokia ja lisätty kala- ja kasvisruokien määrää. Palvelukeskus Helsingin kanssa on perustettu yhteinen "Vastuullisen ruokailan kehittämissuunnitelma", joka kehittää vastuullisia ruokaratkaisuja. Kotimainen kaurajuoma on lisätty vapaasti valittavaksi ruokajuomaksi päiväkotiruokailuun. Kouluissa ja päiväkodeissa syntyvän ruokahävikin vähentämiseksi tehdään toimialla yhteistyötä palveluntuottajien kanssa ja syntyvän ruokahävikin määrää seurataan.

Uusien päiväkotij- ja koulurakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa otetaan aina huomioon ympäristökriteerit. Kaikissa tilahankkeissa käytetään mahdollisimman paljon kierrätettäviä ja kunnostettavia irtokalusteita, jotka valitaan ammattilaisten toimesta yhteistyössä käyttäjien kanssa. Tavoitteena on varmistaa laadukkaiden, pitkäikäisten kalusteiden monivuotinen käyttö, vähentää toimialan jättekustannuksia ja edistää kaupungin kestävä kehityksen tavoitteita. Kiertotalous on myös kustannustehokas ratkaisu, joka vähentää toimialan irtokalustamishankintoja.

Organisaatio-, kaupunkikonserni- ja henkilöstövaikutukset

Työkykyjohtamisen vahvistamisella on myönteisiä vaikutuksia henkilöstön hyvinvointiin ja terveyteen. Toimenpiteessä vähennetään henkilöstön sairauspoissaoloja tukemalla työkykyjohtamista ja lisäämällä arjen työhyvinvointia.

3.1.2.1. 2 10 01 Kaupungin tuottamat palvelut

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	76 908	45 920	43 478	42 628	42 628	42 628	42 628
Menot yhteensä	1 357 044	1 232 207	1 255 346	1 296 722	1 313 722	1 373 127	1 444 086
<i>Yliytsoikeus</i>							
Toimintakate	-1 280 136	-1 186 287	-1 211 868	-1 254 094	-1 271 094	-1 330 499	-1 401 458
Poistot	27 739	31 122	30 000	33 023	33 023	37 537	39 902
Tilikauden tulos	-1 307 876	-1 217 409	-1 241 868	-1 287 117	-1 304 117	-1 368 036	-1 441 360

Sote-uudistuksesta johtuen kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarviorakenne on muuttunut vuodesta 2023 alkaen, jonka vuoksi vuosi 2022 ei ole täysin vertailukelpoinen. Vuoden 2023 aikana kuntien ja hyvinvointialueiden tehtävät ovat tarkentuneet ja vuoden 2024 talousarvio sisältää määrärahasiirtoja talousarviokohdalta 2 10 02.

Talousarvion toiminnan tavoitteet 2024

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Parannetaan mielen hyvinvoinnin varhaista tukea lasten ja nuorten arjessa
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Varhaiskasvatus Vähintään 80 prosenttia kohderyhmään valituista varhaiskasvatusyksiköistä osallistuu lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja vahvistavaan koulutukseen.
Mittarin 1 lähtöarvo	Lähtöarvoa ei ole. Tavoitteeseen saadaan kohderyhmä syksyllä 2023
Mittarin 1 tavoitearvo	Vähintään 80 % kohderyhmään kuuluvista yksiköistä
Mittari 2	Perusopetus Koulujen %-osuus, joissa käytetään vähintään yhtä sovittua tunne- ja vuorovaikutustaito-ohjelmaa. Ohjelmia käytetään vuosiluokkien 1-6 ja 7-9 kouluissa vähintään 2 vuosiluokalla ja vuosiluokkien 1-9 kouluissa vähintään 4 vuosiluokalla (2-3 vuosiluokkaa luokka-asteilta 1-6 ja 1-2 vuosiluokkaa luokka-asteilta 7-9). Sovitut ohjelmat ovat: Mieli ry:n materiaalit (Hyvää mieltä yhdessä, Hyvän mielen koulu, Hyvän mielen taitomerkki), Friends, Yhteispeli, Askeleittain, KiVa. Lisäksi ohjelmien listaan voi tulla uusi, tieteellisesti tutkittu ohjelma.
Mittari 2 lähtöarvo	Alustava arvio on tehty (yli puolet kouluista käyttävät sovittuja ohjelmia toimintasuunnitelmien kuvausten pohjalta). Tieto kerätään vuoden 2023 loppuun mennessä.
Mittari 2 tavoitearvo	Vähintään 80 % kouluista.
Strategian painopiste	Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki; Maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia; Helsingiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat
Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Tavoitteena on luoda rakenteet toiseen asteen opiskelijoiden ristiinopiskelumahdollisuuksien lisäämiseksi.

Muu toiminnan tavoite	Selite
Mittari 1	Stadin AO:n valinnaisten kestävän tulevaisuuden opintojen määrä kasvaa vuonna 2024 viisi prosenttia verrattuna vuoden 2023 tulokseen.
Mittarin 1 lähtöarvo	Vuoden 2023 toteuma
Mittarin 1 tavoitearvo	Vuoden 2023 toteuma + vähintään 5 %
Strategian painopiste	Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kaupungin toimintojen tuottavuutta parannetaan digitalisaation, tilatehokkuuden ja prosessitehokkuuden keinoin
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Varhaiskasvatuksessa kasvat- ja koulutushenkilöstön määrää pyritään kohdentamaan aiempaa tasaisemmin päiväkotien, yksiköiden ja alueiden välillä ja siten nostaa lasten ja aikuisten suhdelukua puolella prosenttiyksiköllä.
Mittarin 1 lähtöarvo	84,8 % (vuoden 2022 keskiarvo)
Mittarin 1 tavoitearvo	85,3 %
Strategian painopiste	Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on neljä kaupunkiyhteistä toiminnan tavoitetta. Kaupunkiyhteisillä tavoitteilla toteutetaan kaupunkistrategiaa kokonaisuuksissa, jotka edellyttävät toimialojen ja kanslian yhteistä panostusta.

Kaupunkiuudistustavoitetta toteutetaan lasten ja nuorten alueellisissa yhteistyöverkostoissa, joissa tunnistetaan tutkimus- ja ilmiötietoon perustuen sekä vuorovaikutuksessa alueen lasten, nuorten, perheiden ja toimijoiden kanssa keskeiset toimialayhteiset toimenpiteet. Toimenpiteillä parannetaan lasten ja nuorten turvallisuuden tunnetta kaupunkiuudistusalueilla. Yhteisesti sovitut toimenpiteet kirjataan ja niiden toteutumista seurataan osana yhteistyöverkoston toimintaa.

Kaupunkiyhteistä vastuulliseen talouteen linkittyvää tavoitetta toteutetaan tuottavuutta parantamalla. Kasvatuksen ja koulutuksen suurimmat tuottavuuspotentiaalit liittyivät henkilöstö/asiakasmäärien suhteeseen sekä tilankäytön optimointiin.

Kaupunkiyhteistä ilmastotavoitetta toteutetaan Stadin AO:n kestävän tulevaisuuden opintojen määrän kasvattamisella.

Kaupunkiyhteisenä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteena on parantaa ikäihmisten mahdollisuuksia lähteä liikkeelle, liikkua ja harrastaa yhdessä. Työväenopistossa ja Arbiksessa tavoitellaan vieraskielisiä senioreita kursseille.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain

Kaupungin tuottamat palvelut (21001)	Tulosbudjetti 2023 (1 000 €)	Talousarvio 2024 (1 000 €)	Muutos edelliseen vuoteen (1 000 €)	Muutos edelliseen vuoteen (%)	Keskeisin muutosta selittävä tekijä
TA-kohdan menot yhteensä	-1 232 207	-1 313 722	-81 515	6,62	Kasvua aiheuttavat asiakasmäärän kasvu, vuokramuutokset, palkankorotukset ja hintatason nousu
Varhaiskasvatus ja esiopetus	-398 730	-413 132	-14 402	3,61	Kasvua aiheuttavat vuokrien nousu, lakisääteiset muutokset palkankorotukset ja hintatason nousu ja saatavuustoimenpiteiden lisääminen
Perusopetus	-417 979	-454 201	-36 222	8,67	Kasvua aiheuttavat asiakasmäärän kasvu, vuokrien nousu, kehitysvammaisten ip-toiminnan siirto, palkankorotukset ja hintatason nousu.
Lukio- ja ammatillinen koulutus ja vapaa sivistystyö	-225 626	-224 330	1 296	-0,57	
-josta lukiokoulutus	-79 670	-83 135	-3 465	4,35	Kasvua aiheuttavat asiakasmäärän kasvu, vuokrien nousu, palkankorotukset ja hintatason nousu.

Kaupungin tuottamat palvelut (21001)	Tulosbudjetti 2023 (1 000 €)	Talousarvio 2024 (1 000 €)	Muutos edelliseen vuoteen (1 000 €)	Muutos edelliseen vuoteen (%)	Keskeisin muutosta selittävä tekijä
-josta ammatillinen koulutus	-131 670	-126 321	5 349	-4,06	Muutoksen aiheuttaa rahoituksen kohdentaminen järjestämisluvan mukaan.
-josta vapaa sivistystyö	-13 503	-14 069	-566	4,19	Kasvua aiheuttavat palkankorotukset ja hintatason nousu.
Ruotsinkieliset palvelut	-90 567	-95 234	-4 667	5,15	Kasvua aiheuttavat palkankorotukset, hintatason nousu sekä asiakasmäärän pieni kasvu.
Hallinto	-99 305	-126 825	-27 520	27,71	Kasvua aiheuttavat toimialan vuokramuutokset, digitaalinen perusta, palkankorotukset ja hintatason nousu

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa (päiväkodeissa, perhepäivähoidossa sekä kerhoissa), kotihoidon tuen sekä yksityisen hoidon tuen piirissä on vuonna 2024 arvioitu olevan 34 000 asiakasta, mikä on noin 850 lasta vähemmän kuin talousarviossa vuonna 2023. Kaupungin omissa päiväkodeissa asiakasmäärän ennustetaan kasvavan 200 lapsella. Samoin yksityisen varhaiskasvatuksen asiakasmäärän arvioidaan kasvavan 200 lapsella. Kotihoidontuen käytön ennustetaan laskevan 670 lapsella.

Varhaiskasvatuksen asiakasmääräennusteisiin vaikuttaa syntyvyyden lasku. Lisäksi varhaiskasvatuspalvelujen käyttöön vaikuttaa työllisyys ja perheiden valinnat eri varhaiskasvatusmuotojen välillä. Helsingin strategian mukaisesti tavoitteena on nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta ja edistää lähipäiväkotiperiaatetta. Viime vuosina varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä on kasvanut väestökehitystä enemmän. Erityisesti alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatukseen osallistuminen on kasvanut, mikä on kasvattanut henkilöstötarvetta ja -kustannuksia, koska alle 3-vuotiaille on korkeampi henkilöstömitoitus kuin yli 3-vuotiailla.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on tällä hetkellä vieraskielisiä lapsia noin 6 800 eli noin 25 % kaikista lapsista. Vieraskielisten lasten määrä kasvaa edelleen. Erityistä tukea tarvitsevien lasten suhteellisen osuuden (tällä hetkellä 12 %) arvioidaan pysyvän ennallaan, mutta tukea tarvitsevien arvioidaan kasvavan asiakasmäärän kasvusta johtuen. Kunnallisessa suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa tämä tarkoittaa noin 3 600 lasta.

Varhaiskasvatuksen työvoimatilanne on kriittinen ja heikentynyt entisestään, minkä johdosta talousarvio sisältää lisäpanostuksia henkilöstön saatavuuteen. Työvoimatilanteen heikentyminen näkyy työvoimavajeessa, rekrytoinneissa sekä sijaisten saatavuudessa. Pedagogisen osaamisen taso heikentyy ei-kelpoisten työntekijöiden määrän kasvaessa. Lainsäädännön mukaisen henkilöstörakennemuutoksen toteuttamista jatketaan vuosittain lähemmäs vuoden 2030 tavoitetasoa.

Leikkipuistoissa toteutettava koululaisten iltapäivätoiminta muuttui perusopetuslain mukaiseksi iltapäivätoiminnaksi vuonna 2023. Leikkipuistojen henkilöstöresursseja suunnataan perusopetuslain mukaiseen iltapäivätoimintaan.

Helsinki on mukana kaksivuotisen esiopetuksen valtakunnallisessa kokeilussa vuosina 2021—2024. Vuoden 2024 aikana kokeiluun osallistuu yhteensä noin 900 vuonna 2017 syntynyttä lasta 44 suomenkielisessä kokeiluun valitussa päiväkodissa.

Perhevapaauudistuksen seurauksena kotihoidon tuen käyttö ja kustannukset voivat muuttua.

Selvitetään nopealla aikataululla, miten ruotsinkielisiä varhaiskasvatuspaikkoja voidaan tarpeenmukaisesti lisätä Itä-Helsinkiin.

Perusopetus

Suomenkielistä perusopetusta on varauduttu järjestämään noin 44 000 oppilaalle. Perusopetuksen oppilasmäärä on lisääntynyt merkittävästi vuosittain ja sen ennustetaan kasvavan noin 1 000 oppilaalla verrattuna vuoden 2023 talousarvioon.

Suomenkielisen perusopetuksen oppilaista on vieraskielisiä 25 % eli noin 10 700 oppilasta. Vieraskielisten oppilaiden määrän

ennustetaan jatkavan kasvua. Valmistavan opetuksen oppilasmäärän arvioidaan kasvavan 850 oppilaaseen. Tällä hetkellä valmistavassa opetuksessa on noin 800 oppilasta, joista ukrainalaisia on noin 200.

Erityisoppilaiden osuus on noin 14,5 % koko oppilasmäärästä. Tämä on yhteensä noin 6 250 oppilasta, joista arvioidaan erityisluokilla olevan noin 3 000 (48 %) oppilasta ja integraatio-oppilaita noin 3 300 (52 %). Erityisoppilaiden määrässä on viime vuosina ollut merkittävää kasvua vaikeasti kehitysvammaisten ja autististen oppilaiden määrässä. Näille ryhmille tarkoitettuja erityisluokkia on perustettu lisää vuosittain.

Perusopetuslain mukaisen koululaisten iltapäivätoiminnan oppilasmäärään ennustetaan pysyvän lähes samana verrattuna vuoden 2023 talousarvioon, jolloin toiminnassa on yhteensä noin 9 650 oppilasta. Näistä suomenkielisessä toiminnassa ennustetaan olevan noin 8 650 ja ruotsinkielisessä toiminnassa noin 1 000.

Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä perusopetuksessa on tehostettu ja lisätty oppilaanohjausta. Oppilaalla on oikeus saada tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8 ja 9. Tehostetun ohjauksen painopisteenä on kehittää oppilaan jatko-opintovalmiuksia sekä ohjata oppilas hänelle sopiviin jatko-opintoihin. Tehostetun ohjauksen tarpeessa on noin 1 300 oppilasta. Oppilaalle tarjotaan ohjausta vielä perusopetuksen jälkeen elokuussa, jos oppilaalla ei ole koulutuspaikkaa.

Palvelukokonaisuuden ja sotepe-toimialan järjestämisen oppilashuollon piirissä arvioidaan olevan noin 57 000 esi- ja perusopetuksen oppilasta vuonna 2024. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrän kasvu näkyy myös oppilashuollon palvelutarpeen kasvuna.

Lukio- ja ammatillinen koulutus ja vapaa sivistystyö

Toisen asteen opiskelijoiden määrän arvioidaan kasvavan koko 2020-luvun. Helsingissä lukiopaikka tarjotaan 60 prosentille peruskoulun päättävästä ikäluokasta. Suomenkielisten lukiolaisten määrän arvioitu kasvu on noin 130 opiskelijaa vuoden 2023 talousarvioon verrattuna. Helsingin kaupungin ylläpitämissä suomenkielisissä lukioissa arvioidaan olevan noin 9 090 opiskelijaa, joista vieraskielisiä on 17,5 %.

Ammatillista koulutusta järjestetään järjestämisluvan mukaisesti. Stadin ammatti- ja aikuisopistolla on järjestämislupa 8 947 opiskelijavuoteen. Opiskelijavirtauma on hieman yli 20 000 opiskelijaa vuodessa. Muun kielisten opiskelijoiden määrä on 43 % kokonaisopiskelijamäärästä. Erityistä tukea saa noin 23 % tutkinto- ja TUVA-opiskelijoista.

Vapaan sivistystyön opetustunteja tarjotaan 107 000 tuntia. Työväenopiston rooli kotoutumisen tukemisessa vahvistuu. Vieraskielisten opiskelijoiden osuus on noin 17 %. Suurin aineala on suomi toisena kielenä ja erityisenä kohderyhmänä ovat vieraskieliset kotivanhemmat.

Palvelukokonaisuuden ja sotepe-toimialan järjestämisen opiskelijahuollon piirissä arvioidaan olevan noin 31 000 opiskelijaa vuonna 2024. Erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrän kasvu näkyy myös opiskelijahuollon palvelutarpeen kasvuna.

Yhteistyötä vapaan sivistystyön, lukiokoulutuksen sekä ammatillisen koulutuksen kesken kehitetään yhteistä kurssitarjontaa luomalla ja helpottamalla ristiinopiskelua yhdessä ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden kanssa.

Ruotsinkielinen palvelukokonaisuus

Ruotsinkielistä varhaiskasvatusta on varauduttu järjestämään kokonaisuudessaan 2 300 asiakkaalle, mikä on 20 lasta vähemmän kuin talousarviossa vuonna 2023. Kaupungin omissa päiväkodeissa asiakasmäärän ennustetaan lisääntyvän noin 40 lapsella.

Ruotsinkielisen varhaiskasvatushenkilöstön saatavuudessa on suuria ongelmia. Lainsäädännön mukaisen henkilöstörakennemuutoksen toteuttamista jatketaan lisäämällä varhaiskasvatuksen opettaja ja -sosionomivakanssien määrää lähemmäs vuoden 2030 tavoitetasoa.

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus on mukana valtakunnallisessa kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa. Vuonna 2023 kokeiluun osallistuu vuosina 2016 ja 2017 syntyneitä lapsia kahdessa ruotsinkielisessä päiväkodissa. Kokeilussa mukana olevilla lapsilla on oikeus oppilashuollon palveluihin ja kolmiportaisen tuen malli koskee myös kokeiluun osallistuvia lapsia.

Ruotsinkielistä perusopetusta on varauduttu järjestämään noin 4 190 oppilaalle, joista vieraskielisiä 3,5 %. Oppilasmäärän ennustetaan kasvavan noin 35 oppilaalla. Erityisoppilaiden suhteellisen osuuden arvioidaan säilyvän nykyisellä tasolla noin 8 %:ssa. Valmistavan opetuksen ja S2-opetuksen tarve on lisääntynyt viime vuosina.

Helsingin kaupungin ylläpitämissä ruotsinkielisissä lukioissa arvioidaan olevan noin 1 360 opiskelijaa, joista vieraskielisiä 1 %. Erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrän kasvu näkyy opiskelijahuollon palvelutarpeen kasvuna.

Vapaan sivistystyön opetusta tarjotaan 21 500 tuntia. Tämän lisäksi tarjotaan aikuisten perusopetusta syksystä 2024. Opetussuunnitelmaa kehitetään vastaamaan kuntalaisten muuttuvia sivistystarpeita. Tavoitteena on saavuttaa entistä laajemmin uusia asiakasryhmiä vapaan sivistystyön piiriin. Yhtenä tavoitettavana kohderyhmänä vuonna 2024 on vieraskieliset ikäihmiset.

Hallinto

Hallinnon henkilöstöstä n. 180 henkilöä työskentelee kouluilla ja oppilaitoksissa koulu-, lukio-, ja opistosuhteereinä, opistoisäntinä sekä kalustonhoitajina. Hallinnon määrärahat sisältävät toimialan koko henkilöstöä koskettavia menoeriä, kuten työterveys ja palkkahallinto. Nämä toiminnot muodostavat yli 60 % hallinnon kustannuksista.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Strategiset riskit

Henkilöstön saatavuuden haasteet heijastuvat henkilöstön hyvinvointiin: Kokemus työn kuormittavuudesta lisääntyy, palvelutuotannon yksiköissä aiheutuu ennakoimattomia muutoksia sekä työn suunnittelu, arviointi ja kehittäminen hankaloituvat. Seurauksena toiminnan laatu heikkenee ja alan veto- ja pitovoima laskee. Erityisesti pulaa henkilöstöstä on varhaiskasvatuksen sekä oppilashuollon palveluissa.

Lasten ja nuorten hyvinvointi ja hyvinvoinnin tuen saavutettavuus ovat merkittävä riski toimialan tavoitteille. Etenkin nuorten mielenterveyden ongelmien kasvu ja opiskelijoiden työkyvyn heikkeneminen ovat riskitekijöitä toisella asteella.

Henkilöstön hyvinvoinnin lisäksi henkilöstön osaamisesta huolehtiminen ja kehittäminen ovat toimialan pitkän aikavälin keskeinen menestystekijä. Edelleen kelpoisen henkilöstön tarvittavan määrän takaaminen erityisesti varhaiskasvatuksessa on toimialan merkittävimpiä haasteita.

Alueellisen segregaaation kasvu tuottaa haasteen palvelutoiminnan yhdenvertaiselle kehitykselle. Alueiden sekä koulujen leimautumisesta voi syntyä mainehaittoja ja vetovoimaisuuden laskua.

Taloudelliset riskit

Toimialan tilojen vuokrien kokonaiskustannukset suhteutettuna toimialan perustehtävien rahoitukseen ovat suuret.

Yleinen hintatason nousu muodostaa riskin toimialan ostopalvelujen kulujen kasvulle. Kansalliset palkkatarkistukset korottavat toimialan henkilöstökuluja. Henkilöstökustannukset muodostavat valtaosan toimialan kokonaiskuluista. Lisäksi henkilöstön työhyvinvoinnin ja työkyvyn heikkeneminen lisäävät henkilöstökulujen kasvun riskiä.

Operatiiviset riskit

Mikäli varhaiskasvatuksen henkilöstöpula jatkuu, operatiivisena riskinä voi olla miten turvataan varhaiskasvatuspalvelut ja yksiköiden toiminta-ajat. Palvelutoiminnan takaamisen lisäksi kasvatusuuden toiminnallisten ja laadullisten tavoitteiden saavuttaminen vaikeutuu riittävien resurssien puuttuessa.

Tietojärjestelmien toimivuuden puute sekä tiedon epäluotettavuus ovat riskitekijöitä toimialan johtamiselle, kehittämiselle ja palvelutuotannolle. Opiskelija- asiakas- ja henkilöstötietojärjestelmien tiedon oikeellisuus ja käytettävyyden heikkeneminen ovat riski niin toimialan palvelutuotannolle kuin tukipalveluille. Kaupungin ja toimialan maine työnantajana heikkenee mahdollisesti toimimattomien ja virheellistä tietoa sisältävien HR- tietojärjestelmien takia.

Palvelukustannusten, suoritemäärien ja tilankäytön tehokkuuden kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Suomenkielinen varhaiskasvatus							

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulos- budjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Palvelun kokonaiskustannus (€)	359 097 572	366 687 162	387 275 986	412 157 437	428 959 400	431 170 000	446 143 400
Suorite (asiakas)	29 514	28 837	28 898	27 212	28 602	28 035	28 215
josta omissa päiväkodeissa	24 169	24 612	24 526	24 735	25 119	25 000	25 200
-joista alle 3 v.	4 715	4 859	5 080	5 731	6 385	6 385	6 909
-joista 3 v. ja sitä vanhemmat	19 454	19 753	19 446	19 004	18 734	18 734	18 291
josta perhepäivähoidossa	668	563	517	464	423	420	380
josta maksusitoumusasiakkaat	653	565	491	452	410	65	65
josta kerhoissa	743	553	406	361	350	250	270
josta perusopetuslain mukaisessa iltapäivätoiminnassa	3 281	2 544	2 958	1 200	2 300	2 300	2 300
Yksikkökustannus (€/asiakas)	12 167	12 716	13 401	15 146	14 998	15 380	15 812
Yksikkökustannuksen muutos-%	0,5	4,5	5,4	13,0	-1,0	2,5	5,4
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	32 110 707	32 254 518	33 718 813	35 608 682	35 949 500	38 126 500	38 715 700
Suorite (asiakas)	2 250	2 256	2 265	2 270	2 290	2 300	2 300
josta omissa päiväkodeissa	1 983	1 981	2 000	2 031	2 080	2 075	2 084
-joista alle 3 v.	425	457	456	471	546	546	589
-joista 3 v. ja sitä vanhemmat	1 558	1 524	1 544	1 560	1 534	1 534	1 495
josta ostopalvelupäiväkodeissa	200	210	205	184	160	175	180
josta perhepäivähoidossa	67	65	60	55	50	50	36
Yksikkökustannus (€/asiakas)	14 271	14 297	14 887	15 687	15 698	16 577	16 833
Yksikkökustannuksen muutos-%	8,4	0,2	4,1	5,4	0,1	5,6	7,2
Suomenkielinen perusopetus							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	391 534 871	408 923 936	434 241 091	448 430 986	478 413 600	484 148 700	521 562 500
Suorite (asiakas)	41 408	42 473	43 103	43 745	44 373	44 541	45 278
josta yleisopetuksessa	35 009	35 644	36 070	36 683	37 116	36 327	36 963
josta erityisopetuksessa	5 012	5 438	5 806	6 132	6 312	6 307	6 409
josta vieraskieliset oppilaat	8 676	9 153	9 540	10 204	10 550	10 900	11 300
josta perusopetuslain mukaisessa iltapäivätoiminnassa	1 387	1 391	1 227	930	945	1 000	950
Yksikkökustannus (€/asiakas)	9 456	9 628	10 074	10 251	10 782	10 870	11 519
Yksikkökustannuksen muutos-%	-0,3	1,8	4,6	1,8	5,2	0,8	6,8
Ruotsinkielinen perusopetus							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	39 439 770	42 590 719	44 048 918	45 322 246	47 392 000	47 133 700	49 538 000
Suorite (asiakas)	3 673	3 812	3 953	4 074	4 153	4 162	4 189
josta yleisopetuksessa	3 376	3 511	3 650	3 770	3 846	3 843	3 871
josta erityisopetuksessa	297	301	303	304	307	301	309
josta vieraskieliset oppilaat	106	119	123	133	147	148	159
Yksikkökustannus (€/asiakas)	10 738	11 173	11 143	11 125	11 412	11 325	11 826
Yksikkökustannuksen muutos-%	3,4	4,1	-0,3	-0,2	2,6	-0,8	3,6
Suomenkielinen lukiokoulutus							

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Palvelun kokonaiskustannus (€)	59 955 135	61 809 634	70 438 161	80 692 582	89 554 000	90 138 900	95 733 400
Suorite (asiakas)	7 455	7 726	8 086	8 487	8 901	8 860	9 093
Yksikkökustannus (€/asiakas)	8 042	8 000	8 711	9 508	10 061	10 174	10 528
Yksikkökustannuksen muutos-%	5,5	-0,5	8,9	9,1	5,8	1,1	4,6
Ruotsinkielinen lukiokoulutus							
Palvelun kokonaiskustannus	11 396 688	11 033 579	11 620 089	12 181 091	12 947 800	12 912 990	13 652 100
Suorite (asiakas)	1 267	1 278	1 258	1 281	1 317	1 317	1 356
Yksikkökustannus (€/asiakas)	8 995	8 633	9 237	9 509	9 831	9 805	10 068
Yksikkökustannuksen muutos-%	6,8	-4,0	7,0	2,9	3,4	-0,3	2,4
Ammatillinen koulutus							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	127 612 293	126 558 135	130 589 184	137 755 205	140 042 300	148 492 800	143 815 100
Suorite (opiskelijavuosi)	10 247	10 415	10 043	9 642	9 079	9 763	8 947
josta VALMA/TUVA -koulutus							
josta tutkintokoulutukseen valmentava -koulutus (TUVA), alkanut 8/2022 *	*)	*)	*)	221	395	395	410
josta ammatilliseen koulutukseen valmentava -koulutus (VALMA), päättynyt 5/2022	378	339	359	174			
Lisätieto: työpajatoiminta (nuorten määrä henkilötyövuosina)	133	102	127	67	132	132	132
Yksikkökustannus (€/opiskelijavuosi)	* 12 454	12 152	13 003	14 287	15 425	15 210	16 074
Yksikkökustannuksen muutos-%	-0,1	-2,4	7,0	9,9	8,0	-1,4	4,2
*sisältää aiemmat ammatillisen koulutuksen lisä- ja valmistavat koulutukset							
Suomenkielinen vapaa sivistystyö							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	14 765 728	15 262 057	15 216 603	15 801 507	16 406 600	16 450 500	17 399 600
Suorite (opetustunnit)	106 879	106 952	101 726	103 453	107 000	107 000	107 000
josta maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetustunnit		4 137	4 984	4 265	4 300	4 300	4 300
Yksikkökustannus (€/opetustunnit)	138	143	150	153	153	154	163
Yksikkökustannuksen muutos-%	-1,3	3,3	4,8	2,1	0,4	0,3	6,1
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	3 418 298	3 338 169	3 303 921	3 660 517	3 647 800	3 691 310	4 038 300
Suorite (opetustunnit)	23 318	21 781	21 302	23 157	21 500	21 500	21 500
josta maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus (opetustunnit)		2 540	2 923	2 968	2 500	2 500	2 900
Yksikkökustannus (€/opetustunnit)	147	153	155	158	170	172	188
Yksikkökustannuksen muutos-%	-0,3	4,5	1,2	1,9	7,3	1,2	10,7
Muut kustannukset		2 077 057	2 286 000	2 287 255	2 694 000	2 696 600	2 693 900
Talousarviokohdan kustannukset yhteensä	1 039 331 062	1 070 534 966	1 132 738 766	1 193 897 508	1 256 007 000	1 274 962 000	1 333 292 000

Kevään 2023 aikana on yhtenäistetty kaikkien talousarviokirjassa esitettävien palvelujen kustannusten kohdistamis- sekä laskentaperiaatteet. Yhtenäistämisen yhteydessä luovuttiin aiemmista tuottavuusmittareista. Palvelukustannuslaskentaa kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana. Palvelukustannuksiin on kohdistettu palvelun suorat kustannukset, sekä palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnosta vyörytetyt kustannukset. Kustannukset esitetään bruttoperiaatteella.

Muut suoritteet	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Avustettavassa iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	6 239	6 764	7 173	7 170	8 150	6 600	6 580
Helsingin kaupungin järjestämässä esi- ja perusopetuksessa olevat muiden kuntien oppilaat	494	475	508	1 108	1 150	1 100	1 250

Tilankäytön mittarit	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
Kaikki tilat yhteensä m²	1 062 828	1 079 320	1 083 108	1 116 089	1 111 376	1 118 570	1 132 504	1 144 337	1 132 242
Hallinnon toimistotilat yhteensä m ²	7 681	7 681	7 681	7 681	6 393	6 393	6 393	6 393	6 393
Hallinnon toimistotilat yhteensä m ² /henkilö	13,17	13,04	12,87	13,31	12,22	12,22	11,93	11,93	11,93
Palvelutilat yhteensä m ²	1 043 686	1 060 178	1 063 966	1 096 947	1 093 522	1 100 716	1 114 650	1 126 483	1 114 388
Palvelutilat yhteensä m ² /asiakas	11,45	11,40	11,42	11,58	11,44	11,38	11,54	11,59	11,36
-Päiväkotitilat yhteensä m ²	266 218	271 471	274 534	282 394	279 838	285 749	293 611	298 630	301 090
-Päiväkotitilat m ² /asiakas	9,64	9,77	9,98	10,21	9,99	10,26	10,36	10,44	10,14
-Peruskoulutilat yhteensä m ²	519 357	531 058	528 049	550 234	549 011	552 211	554 032	560 146	566 898
-Peruskoulutilat m ² /asiakas	11,89	11,83	11,52	11,73	11,54	11,60	11,49	11,55	11,72
-Lukiotilat yhteensä m ²	80 400	82 175	85 909	88 845	87 339	89 272	93 523	94 223	94 923
-Lukiotilat m ² /asiakas	9,22	9,13	9,19	9,10	8,55	8,78	9,02	9,02	9,11
-Stadin Ammattiopiston tilat yhteensä m ²	177 711	175 474	175 474	175 474	177 334	173 484	173 484	173 484	151 477
-Stadin Ammattiopiston tilat m ² /asiakas	13,87	13,48	14,44	14,56	15,63	13,63	15,51	15,51	13,54

Tilankäytön tehokkuus paranee taloussuunnitelmakaudella peruskouluissa ja hallinnossa. Päiväkotien ja lukioiden tilankäytön tehokkuus on heikkenevä. Stadin ammattiopiston käytössä olevien tilojen määrä on kasvanut vuonna 2023 ja tilojen pinta-ala suhteessa asiakasmäärään on edellisvuotta suurempi. Taloussuunnitelmakauden lopulla Stadin ammattiopiston tilankäytön tehokkuus paranee huomattavasti.

Vaikuttavuusmittarit

Vaikuttavuusmittarit	Tilin-päätös 2022	Talous-arvio 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Suomen- ja ruotsinkielinen varhaiskasvatus						
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste kaikki palvelut yhteensä (suomen- ja ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut ja yksityisen hoidon tuki)						
1-6-vuotiaiden osallistumisaste yhteensä (%)	82,2	83,0	84,8	86,2	87,2	88,2
Kaupungin varhaiskasvatuspalvelut (kaupungin päiväkodit, ostosopimuspäiväkodit ja perhepäivähoito) (%)						
Tuettu palvelutuotanto yksityishoidontuki (%)	8,6	8,8	9,2	9,6	10,0	10,3
Suomen ja ruotsinkielinen perusopetus						
Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 1. luokan oppilaat (%)						
9.-luokan päättäneiden arvosanojen keskiarvo (asteikko 4-10)	8,0		8,0	8,0	8,0	8,0
Suomen- ja ruotsinkielinen lukiokoulutus						
Ylioppilaskirjoitusten tulokset (ero valtak. keskiarvoon) (%)						
Läpäisyaste (%)	83,4	85,0	84,0	85,0	86,0	86,0
Sijoittuminen valmistumisen jälkeen. Työllistyneiden ja jatko-opintoihin siirtyneiden osuus kaikista valmistuneista vuosi valmistumisen jälkeen. (%)						
	86,8	89,0	87,0	88,0	88,0	89,0
Ammatillinen koulutus						
Alle 30-vuotiaiden alkavat oppisopimukset (opiskelijaa)						
Opiskelijoiden näkemys opintojensa vaikuttavuudesta (asteikko 1-5).	4,0	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Sijoittuminen valmistumisen jälkeen. Työllistyneiden ja jatko-opintoihin siirtyneiden osuus kaikista valmistuneista vuosi valmistumisen jälkeen. (%)						
	73,5	83,0	82,0	83,0	83,0	83,0
Koko toimiala:						
Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus 20-24-vuotiaista helsinkiläisistä. Osuus lasketaan vain Suomessa syntyneistä, koska maahanmuuttavien tutkintotiedoissa on puutteita. (%)						
	86,6	89,0	87,0	88,0	88,0	89,0

3.1.2.2. 2 10 02 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle tuotetut palvelut ja muut ulkoisesti rahoitettu toiminta

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä		23 800	42 925	19 570	19 570	20 137	20 862
Menot yhteensä		23 800	42 925	19 570	19 570	20 137	20 862
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate		0	0	0	0	0	0
Poistot							
Tilikauden tulos							

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarviorakenne on muuttunut vuodesta 2023 alkaen sote-uudistuksesta johtuen.

Talousarviokohta sisältää opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien palvelun sekä kehitysvammaisten loma-ajan toiminnan. Sotepe maksaa palvelujen tuottamisen menot kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle. Toimintaan osoitetut määrärahat perustuvat valtion toiminnalle osoittamaan määrärahaan. Lisäksi tälle talousarviokohdalle kohdennetaan ulkopuolisella hankerahoituksella järjestettävän toiminnan tulot ja menot.

3.1.2.3. 2 10 03 Korvaukset ja avustukset

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä							
Menot yhteensä		164 269	172 724	178 288	178 288	183 195	189 500
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate		-164 269	-172 724	-178 288	-178 288	-183 195	-189 500
Poistot							
Tilikauden tulos		-164 269	-172 724	-178 288	-178 288	-183 195	-189 500

Sote-uudistuksesta johtuen kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarviorakenne on muuttunut vuodesta 2023 alkaen, jonka vuoksi vuosi 2022 ei ole täysin vertailukelpoinen. Vuoden 2023 aikana kuntien ja hyvinvointialueiden tehtävät ovat tarkentuneet ja vuoden 2024 talousarvio sisältää määrärahasiirtoja talousarviokohdalta 2 10 02.

Talousarviokohta sisältää yksityisten koulujen vuokramenot, perusopetuksen lakisääteiset kotikuntakorvaukset, varhaiskasvatuksen yksityisen hoidon tuen ja kotihoito tuen, perusopetuslain mukaisen iltapäivätoiminnan avustukset sekä muita yksittäisiä avustuksia. Muiden tuottamien palvelujen korvausten ja avustusten talousarviokohdan menot ovat valtuustoon nähden sitovia.

Palvelukustannusten kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulos- budjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Lasten kotihoidontuki (suomenkieliset ja ruotsinkieliset)							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	46 383 664	42 826 999	34 375 995	31 784 180	27 999 000	27 999 000	24 361 000
Suorite (asiakas)	6 843	6 512	6 160	5 522	5 372	5 090	4 740
Yksikkökustannus (€/asiakas)	6 778	6 577	5 581	5 756	5 212	5 501	5 139
Yksikkökustannuksen muutos-%	5,4	-3,0	-15,1	3,1	-9,4	5,5	-1,4
Yksityishoidontuki (suomenkieliset ja ruotsinkieliset)							

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Palvelun kokonaiskustannus (€)	26 761 805	25 374 942	23 540 377	21 627 030	26 743 000	30 996 000	35 373 000
Suorite (asiakas)	3 762	3 398	3 339	3 194	3 307	3 300	3 500
Yksikkökustannus (€/asiakas)	7 114	7 468	7 050	6 771	8 087	9 393	10 107
Yksikkökustannuksen muutos-%	4,2	5,0	-5,6	-4,0	19,4	16,1	25,0
Muiden koulutuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksessa olevat helsinkiläiset oppilaat							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	77 274 348	82 888 452	89 200 285	94 041 876	95 732 000	96 572 000	101 666 000
Suorite (asiakas)	9 043	9 385	9 586	9 844	9 965	10 100	10 250
Yksikkökustannus (€/asiakas)	8 545	8 832	9 305	9 553	9 607	9 562	9 919
Yksikkökustannuksen muutos-%	0,6	3,4	5,4	2,7	0,6	-0,5	3,2
Muut kustannukset (€)	12 125 993	13 727 195	14 813 619	15 714 405	13 795 000	17 157 000	16 888 000
Talousarviokohdan kustannukset yhteensä	162 545 810	164 817 588	161 930 277	163 167 492	164 269 000	172 724 000	178 288 000

Kevään 2023 aikana on yhtenäistetty kaikkien talousarviokirjassa esitettävien palvelujen kustannusten kohdistamis- sekä laskentaperiaatteet. Yhtenäistämisen yhteydessä luovuttiin aiemmista tuottavuusmittareista. Palvelukustannuslaskentaa kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana. Palvelukustannuksiin on kohdistettu palvelun suorat kustannukset, sekä palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnosta vyörytetyt kustannukset. Kustannukset esitetään bruttoperiaatteella.

3.1.3. 3 Kaupunkiympäristön toimiala

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	1 129 681	1 240 048	1 234 304	1 309 697	1 311 197	1 369 038	1 396 230
Menot yhteensä	844 892	918 205	939 891	1 004 454	1 008 114	1 054 979	1 090 915
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	284 789	321 843	294 413	305 243	303 083	314 059	305 316
Poistot	282 536	272 337	273 765	274 023	274 023	274 185	274 376
Tilikauden tulos	2 253	49 505	20 648	31 221	29 060	39 874	30 940

Toiminnan kuvaus

Kaupunkiympäristön toimiala palvelee kaikkia helsinkiläisiä ja täällä vierailevia huolehtimalla toimivan ja viihtyisän kaupungin suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta n. 1 600 työntekijän voimin.

Kaupunkiympäristön toimiala toimii kaupunkiympäristölautakunnan alaisuudessa. Lautakunnalla on kaksi jaostoa: rakennusten ja yleisten alueiden jaosto sekä ympäristö- ja lupajaosto.

Kaupunkiympäristön toimiala huolehtii Helsingin kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, rakennusvalvonnasta sekä tarjoaa kaupunkiympäristön palveluja. Toimiala jakaantuu neljään palvelukokonaisuuteen.

Maankäyttö ja kaupunkirakenne (Maka) vastaa toimintaedellytysten luomisesta ja järjestämisestä kaupunkiympäristön kehittämiselle, rakenteelliselle toimivuudelle ja viihtyisyydelle. Palvelukokonaisuus jakautuu viiteen palveluun: Maankäytön yleissuunnittelu, Asemakaavoitus, Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, Liikenne- ja katusuunnittelu sekä Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu.

Rakennukset ja yleiset alueet (Rya) vastaa kaupunkiympäristön rakentamisesta sekä käytettävyydestä. Palvelukokonaisuus vastaa rakennetun omaisuuden hallinnasta, tilapalveluista, katujen ja puistojen ylläpidosta, rakennuttamisesta sekä asuntotuotannosta. Rya jakautuu kolmeen palveluun: Tilat, Yleiset alueet ja Asuntotuotanto.

Palvelut ja luvat (Palu) tuottaa kaupunkiympäristön palveluita. Palvelukokonaisuus jakautuu kuuteen palveluun: Asukas- ja yrityspalvelut, Asumisen palvelut, Kaupunkimittauspalvelut, Pysäköinninvalvonta ja pysäköintipalvelut, Rakennusvalvontapalvelut sekä Ympäristöpalvelut.

Hallinto- ja tukipalvelut (Hatu) tarjoaa tuki- ja hallintopalveluja kaupunkiympäristön toimialalle.

Toiminnan painopisteet

Kaupunkiympäristön toimialan toiminnan painopisteinä vuonna 2024 ovat:

- kaupungin kasvun edellytysten luominen
- energiatehokkuuden parantaminen ja uusiutuvan energian käytön lisääminen
- luonnon monimuotoisuuden turvaaminen
- kaupunkilais- ja asiakaskokemuksen parantaminen
- kaupungin kasvua ja käytettävyyttä tukeva investointitoiminta

Kaupunkiympäristön toimialan tavoitteena on luoda edellytykset sille, että Helsingin kaupunki saavuttaa asettamansa kasvu- ja asuntotuotantotavoitteet. Kaupungin eri alueita kehitetään ja uudistetaan tasapainoisesti. Erot asuntojen alueellisissa hintatasoissa eivät kasva nykyiseen verrattuna.

Ilmastonmuutosta hillitään monin eri tavoin. Tavoitteenamme on muun muassa, että rakennusten ja yleisten alueiden energiatehokkuus paranee ja uusiutuvan energian käyttö kasvaa. Tarkastelemme energiatehokkuutta ja sen paranemista laskennallisen sähkö- ja lämmitysenergian kulutuksen kautta. Lisäksi valitsemme talonrakennuskohteiden

lämmitysjärjestelmäksi lämpöpumpputekniikan aina kun se on teknisesti mahdollista ja kun sen takaisinmaksuaika on alle 15 vuotta.

Sähköautojen latausinfraan kehittämiseen asukaspysäköintitunnusalueilla kiinnitetään erityistä huomiota. Sähköautojen latauspisteiden luvituksen malli ja sen integroituminen asukaspysäköintijärjestelmään toteutetaan niin, että syntyy mahdollisuus ladata sähköautoa asukaspysäköintialueella asukaspysäköintitunnuksella.

Luontoarvojen säilyttäminen yhteensovitetään kaupungin kasvuun. Turvaamme luonnon monimuotoisuutta, viherverkon yhtenäisyyttä ja ekologisia verkostoja toteuttamalla suunnitelmallista luonnonsuojelua sekä rakentamalla kaupunkiin uusia viheralueita. Tavoitteenamme on, että luonnonsuojelualueiden määrä kasvaa ja asemakaavoituksella suojataan viherpinta-alaa enemmän kuin sitä otetaan muuhun käyttöön.

Kaupunkilaisten käyttöön tuotetaan erilaisia viranomais- ja muita palveluita entistä tehokkaammin ja sujuvammin. Asiakkuuksien johtamiseen panostetaan entistä vahvemmin kaupunkilais- ja asiakaskokemus parantamiseksi. Asiakaspalauteanalyysijä käsitellään säännöllisesti useamman kerran vuodessa, ja eri toimenpiteidemme vaikuttavuutta seurataan kaupungin asukkaille ja käyttäjille kohdennettavien kyselyiden avulla.

Tavoitteena on lyhentää katuihin ja muihin yleisiin alueisiin kohdistuvia rakennus- ja korjaustöiden kaupunkilaisille aiheuttamia häiriöitä, muun muassa katutyöluopien hinnoittelumallia muuttamalla sekä varaamalla katualueita vain lyhytaikaisesti tai päiväsaikaan tapahtuvaan käyttöön. Kaupunkilaisille aiheutuvien haittojen minimoiseksi jokaiselle hankkeelle otetaan käyttöön aikataulukilpailu, jonka toteuma tai poikkeama raportoidaan hankekohtaisesti rakennukset- ja yleiset alueet -jaostolle. Katutöiden nopeaa toteutumista edistetään myös toimialan toiminnan ohjaamisessa, kilpailutuksissa ja urakkasopimuksissa.

Asukaspysäköinnin määrää eri pysäköintialueilla kartoitetaan ja varmistetaan ettei paikkojen määrä millään alueella vähene kohtuuttomasti. Kehitetään joustavia ja digitaalisia reaaliaikaisia järjestelmiä niin, että pysäköintipaikkoja ei turhaan varata muihin tarkoituksiin ja katutyöt nopeutuvat.

Investointitoimintamme lähtökohdiana on kaupungin omaisuuden hallinta, kaupungin kasvun sekä toimivan ja viihtyisän kaupungin turvaaminen. Suuret liikennehankkeet ovat edelleen merkittävässä roolissa investointiohjelmassamme muiden liikenne- ja katuinvestointien ohella, minkä lisäksi korjaamme kaupungin omistamia tiloja sekä rakennutamme uusia tiloja toimitilastrategian periaatteiden mukaisesti. Puisto- ja liikuntapaikkainvestoinnit mahdollistavat kaupunkilaisille viihtyisän ja aktiivisen elämän. Haemme ratkaisuja, joilla turvataan golfin harrastamisen mahdollisuudet Talissa. Talousarviovuodelle suunniteltujen investointihankkeiden toteuttaminen mahdollisimman täysimääräisesti edellyttää ennakoivaa suunnittelua sekä kykyä reagoida muutoksiin nopeasti.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Tietoa infrarakentamisen massoista ja niiden hyödyntämisestä kerätään uudella työkalulla. Ulkovalaisimia vaihdetaan ledivalaisimiksi. Asuntorakentamisen ja -korjaamisen vähähiilisyttä tuetaan määräystasoa tiukemmilla energiatehokkuustavoitteilla ja uusiutuvaa, paikalla tuotettua energiaa suosimalla. Rakennushankkeiden elinkaaren aikainen hiilijalanjälki minimoidaan.

Arvokkaimpia luontoalueita säästetään, uusia viheralueita luodaan ja ekologisia verkostoja ja viherrakenteen yhtenäisyyttä kehitetään. Viherpinta-alaa suojellaan tai luodaan enemmän kuin sitä jää rakentamisen alle. Suunnitelmallinen luonnonsuojelu vahvistaa luonnon monimuotoisuuden edellytyksiä.

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Kaupunkikuvaa kehitetään viihtyisämmäksi etenkin kaupunkiuudistusalueilla muun muassa puhtaanapidon, ulkovalaistuksen ja kaupungin omistamien tilojen viihtyisyyden avulla. Lisäksi kaupunkiuudistusalueilla toteutetaan erilaisia kaupunkiympäristön laatua parantavia investointeja.

Toimiva ja kaunis kaupunki

Kaupungin maalle kaavoitetaan 400 000 kerrosneliometriä asuntorakentamista varten. Luodaan edellytykset 8 000 asunnon rakentamisen aloittamiselle koko Helsingissä sekä 5 600 asunnon rakentamisen aloittamiselle kaupungin maalle. Omana tuotantona aloitetaan 2 000 asunnon rakentaminen monipuolinen hallintamuotojakauma huomioiden.

Maankäytön suunnittelu tukeutuu pääasiallisesti kasvavaan ja kehittyvään raideliikenneverkostoon; korkeintaan 20 % asuntotuotantoon kaavoitettavista kerrosneliömetreistä sijoittuu muualle kuin erikseen määritetyille raideliikennevyöhykkeille.

Älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta

Tavoitellaan kestävien kulkumuotojen eli kävelyn, pyöräliikenteen ja joukkoliikenteen olosuhteiden parantamista suhteessa moottoriajoneuvoliikenteen olosuhteisiin. Panostetaan edelleen joukkoliikenteen kehittämiseen tukeutuen keskeisiin raideliikennehankkeisiin.

Vastuullinen talous kestävä kasvun perustana

Kaupungin maaomaisuuden kasvattamiseksi ja kehittämiseksi laaditaan pitkän aikavälin strategisia toimenpiteitä, kuten osayleiskaavoja ja merkittäviä raideliikennehankkeita. Lisäksi otetaan käyttöön maaomaisuuden kehittämisen talousmalli. Hankintojen laadukkuutta ja vastuullisuutta kehitetään.

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Työvoiman saatavuushaasteisiin vastataan toimialan oman palkkakehitysohjelman avulla, henkilöstön hyvinvointia ja osaamista sekä johtamista kehittämällä, rekrytointikäytäntöjä uudistamalla sekä työnantajakuva ja markkinointia kehittämällä.

Talousarvion toiminnan tavoitteet vuodelle 2024

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Luonnon monimuotoisuuden edellytykset, viherverkon yhtenäisyys ja ekologiset verkostot turvataan suunnitelmallisen luonnonsuojelun ja uusien viheralueiden myötä.
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Luonnonsuojelualue-esitysten lukumäärä, muutos: 5 uutta luonnonsuojelualueutta (kpl)
Mittarin 1 lähtöarvo	82
Mittarin 1 tavoitearvo	87
Mittari 2	Viherpinta-alan nettolisäys (m ²)
Mittari 2 lähtöarvo	0
Mittari 2 tavoitearvo	0>
Strategian painopiste	Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kaupunkilais- ja asiakaskokemus paranee vahvemman asiakkuuksien johtamisen kautta.
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Kaupunkilais- ja asiakastyytyväisyys (asteikko 1–5)
Mittarin 1 lähtöarvo	3,4
Mittarin 1 tavoitearvo	3,55
Mittari 2	Rakennukset ja yleiset alueet sekä Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuksien johtoryhmien käsittelemien asiakaspalauteanalyysien määrä vuodessa (kpl)
Mittari 2 lähtöarvo	0
Mittari 2 tavoitearvo	6
Strategian painopiste	Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Rakennusten ja yleisten alueiden energiatehokkuus paranee ja uusiutuvan energian käyttö kasvaa.
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Laskennallinen kumulatiivinen sähkö- ja lämmitysenergiäsäästö (GWh)
Mittarin 1 lähtöarvo	0
Mittarin 1 tavoitearvo	6,5
Mittari 2	Kaupungin omissa talonrakennuskohteissa päälämmitysjärjestelmäksi valitaan lämpöpumpputeknikka aina, kun se on teknisesti mahdollista ja kun takaisinmaksuaika on 15 vuotta tai alle (%)
Mittari 2 lähtöarvo	0

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Mittari 2 tavoitearvo	100 %
Strategian painopiste	Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kaupunkitasolla asetetut kasvu- ja asuntotuotantotavoitteet saavutetaan
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Kaavoitetaan vähintään 400 000 k-m ² kaupungin maalle, 3v liukuva keskiarvo (k-m ²)
Mittarin 1 lähtöarvo	0
Mittarin 1 tavoitearvo	400 000
Mittari 2	Erot asuntojen alueellisissa hintatasoissa eivät kasva alueiden 1-2 ja 3-4 välillä (euroa/m ²)
Mittarin 2 lähtöarvo	Vuoden 2023 lopun hintatiedot
Mittari 2 tavoitearvo	Samat tai pienemmät hintaerot
Strategian painopiste	Toimiva ja kaunis kaupunki

Rakennusten ja yleisten alueiden energiatehokkuutta parannetaan toteuttamalla rakentamisen energiansäästöhankeita sekä sähkö- että lämmitysenergian säästämiseksi. Uusiutuvan energian käyttöä kasvatetaan hyödyntämällä kaupungin omissa talonrakennuskohteissa lämpöpumpputekniikkaa aina kun se on mahdollista.

Luonnon monimuotoisuuden tukemiseksi ja viherverkon yhtenäisyyden parantamiseksi viherpinta-alaa suojataan asemakaavoitettavilla alueilla rakentamiselta enemmän kuin sitä otetaan rakentamiskäyttöön. Luonnonsuojelualue-esityksiä tehdään viisi, mikä kasvattaa luonnonsuojelualueiden määrän nykyisestä 82:sta 87:ään.

Kaupunkitasolla asetettuja kasvu- ja asuntotuotantotavoitteita tuetaan kaavoittamalla asuntorakentamiseen 400 000 kerrosneliometriä sekä varmistamalla muun muassa maankäytön ja liikennesuunnittelun sekä oman asuntorakentamisen monipuolisen hallintojakauman avulla, että asuinalueiden hintatasojen erot eivät kasva.

Kaupunkilais- ja asiakaskokemusta parannetaan muun muassa yleisten alueiden sekä kaupungin hallinnoimien tilojen kunnossapidon avulla, katutöiden haittoja vähentämällä ja kehittämällä asiakaspalvelua esimerkiksi digitalisaatiota hyödyntäen. Asiakaspalautteita kerätään ja niiden tuloksia analysoidaan, ja toimialan johto käsittelee analyysijä useita kertoja vuodessa.

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Torjutaan ilmastonmuutosta ja ympäristövaikutuksia muun muassa kiertotalouden, resurssitehokkuuden sekä ilmastokasvatuksen keinoin
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Massatiedon saanti infrahankkeista, joissa massoja kaivetaan ja hyödynnetään yli 1 000 m ³ (%)
Mittarin 1 lähtöarvo	0
Mittarin 1 tavoitearvo	50
Mittari 2	Niiden talonrakennushankkeiden määrä, joissa massatyökalu on käytössä (kpl)
Mittarin 2 lähtöarvo	0
Mittarin 2 tavoitearvo	4
Mittari 3	Infrahankkeiden kaivumaiden hyötykäyttöaste (%)
Mittarin 3 lähtöarvo	20 %
Mittarin 3 tavoitearvo	30 %
Strategian painopiste	Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Parannetaan mielen hyvinvoinnin varhaista tukea lasten ja nuorten arjessa
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Vuoden aikana toteutettujen Placemaking -hankkeiden määrä (kpl)
Mittarin 1 lähtöarvo	0
Mittarin 1 tavoitearvo	4
Strategian painopiste	Helsingiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Parannetaan ikäihmisten mahdollisuuksia lähteä liikkeelle, liikkua ja harrastaa yhdessä
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Lisättyjen penkkien määrä (kpl)
Mittarin 1 lähtöarvo	0
Mittarin 1 tavoitearvo	200
Mittari 2	Alueellinen yhteistoiminnan malli ikäihmisten liikkumisen edistämiseksi on dokumentoitu ja monistettavissa muille Helsingin alueille
Mittarin 2 lähtöarvo	Alueellista yhteistoiminnan mallia ei ole
Mittarin 2 tavoitearvo	Malmin alueella kehitetty yhteistoiminnan malli on dokumentoitu ja monistettavissa muille Helsingin alueille
Mittari 3	Malmin alueella toteutettujen toimenpiteiden lukumäärä (kpl)
Mittarin 3 lähtöarvo	0
Mittarin 3 tavoitearvo	3
Strategian painopiste	Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kaupungin toimintojen tuottavuutta parannetaan digitalisaation, tilatehokkuuden ja prosessitehokkuuden keinoin
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Digitalisaatiohankkeiden avulla sujuvoitetaan työtä siten, että syntyy vähintään 1 000 000 euron laskennalliset säästöt toimialan käyttömenoista (euroa)
Mittarin 1 lähtöarvo	0
Mittarin 1 tavoitearvo	1 000 000
Mittari 2	Tilojen ulosvuokrauksella saavutetaan 1 000 000 euron lisäsäästöt toimialan käyttötalousmenoista (euroa)
Mittarin 2 lähtöarvo	1 000 000
Mittarin 2 tavoitearvo	2 000 000
Mittari 3	Toimialan tuottavuusohjelman toimeenpano tuottaa yhteensä 1 400 000 euron laskennalliset säästöt toimialan käyttömenoista (euroa)
Mittarin 3 lähtöarvo	0
Mittarin 3 tavoitearvo	1 400 000
Strategian painopiste	Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Lasten ja nuorten turvallisuuden tunnetta parannetaan kaupunkiuudistusalueilla kaupunkiympäristöä ja palveluita kehittämällä
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Kaupungin omistamien tilojen huoltopyyntöjen vasteaika (työ valmis) kaupunkiuudistusalueilla (h)
Mittarin 1 lähtöarvo	392

Muu toiminnan tavoite	Selite
Mittarin 1 tavoitearvo	72
Mittari 2	Roskien määrä määritellyissä mittauspisteissä (%-muutos)
Mittarin 2 lähtöarvo	Lähtömittaukset alustavasti elokuussa ja marraskuussa 2023
Mittarin 2 tavoitearvo	10 % lähtöarvoa vähemmän roskia
Strategian painopiste	Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kasvavan kaupungin lakisääteinen paikkatietoperusta, toimivuus ja terveellisyys turvataan.
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Eri palvelujen tuottaman datan integraatiot yhteisiin paikkatieto- ja kaupunkimallipalveluihin (kpl)
Mittarin 1 lähtöarvo	0
Mittarin 1 tavoitearvo	5
Mittari 2	Elintarviketurvallisuuden suunnitelmalliset Oiva- tarkastukset, ml. uusintatarkastukset (kpl)
Mittarin 2 lähtöarvo	2 863
Mittarin 2 tavoitearvo	3 000
Mittari 3	Terveystieteiden ja lääketieteen sekä tupakka- ja lääkelain mukaiset suunnitelmallisen valvonnan tarkastukset (kpl)
Mittarin 3 lähtöarvo	1 047
Mittarin 3 tavoitearvo	1 050
Mittari 4	Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelmaan sisältyvän suunnitelman toteutumisaste (%)
Mittarin 4 lähtöarvo	79 %
Mittarin 4 tavoitearvo	80 %
Strategian painopiste	Toimiva ja kaunis kaupunki

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Asiointi ja hallinnolliset menettelyt kehittyvät aiempaa sujuvammiksi.
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Kriittisten palveluiden (rakennuslupa, kunnossapitolain mukainen ilmoitus, elintarvikehuoneiston rekisteröinti, tonttijako, pysäköintitunnus) käsittelyaikaindeksi (indeksiasteikko +/-100, lähtöarvo 100)
Mittarin 1 lähtöarvo	100
Mittarin 1 tavoitearvo	85
Mittari 2	Asiakastytyväisyys kriittisimpien lupapalveluiden sujuvuuteen, sis. rakennuslupa, kunnossapitolain mukainen ilmoitus, elintarvikehuoneiston rekisteröinti, tonttijako, pysäköintitunnus (asteikko 1–5)
Mittarin 2 lähtöarvo	Nykytilamittaus tehdään syksyllä 2023
Mittarin 2 tavoitearvo	3
Strategian painopiste	Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Liikenneturvallisuus ja -sujuvuus paranee tehokkaalla ja kattavalla pysäköinninvalvonnalla ja asianmukaisilla tilapäisillä liikennejärjestelyillä. Huomiota kiinnitetään erityisesti työmaa-aikaisten kävelyn ja pyöräilyn poikkeusjärjestelyjen sujuvuuteen ja turvallisuuteen.
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Pysäköintivalvontatahtumat (kpl)
Mittarin 1 lähtöarvo	1 500 000
Mittarin 1 tavoitearvo	1 800 000

Muu toiminnan tavoite	Selite
Mittari 2	Tilapäisiin liikennejärjestelyihin liittyvä asukastyytyväisyys (nykytilamittaus tehdään syksyllä 2023, jolloin määritetään tavoitteen lähtö- ja tavoitetasot, mitta-asteikko 1–5)
Mittarin 2 lähtöarvo	-
Mittarin 2 tavoitearvo	-
Strategian painopiste	Älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kaupungin omana tuotantona aloitetaan 2 000 asunnon rakentaminen
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Asuntoaloitusten määrä (%-osuus kokonaisaloituksista)
Mittarin 1 lähtöarvo	0
Mittarin 1 tavoitearvo	25 %
Mittari 2	Asuntoaloitusten määrä (kpl)
Mittarin 2 lähtöarvo	0
Mittarin 2 tavoitearvo	2 000
Strategian painopiste	Toimiva ja kaunis kaupunki

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Helsingin maankäyttö tukeutuu pääasiallisesti kasvavaan ja kehittyvään raideliikenneverkkoon
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Korkeintaan 20 % asemakaavoitetusta kerrosalasta sijoittuu "Muu Helsinki" -vyöhykkeelle (%)
Mittarin 1 lähtöarvo	23%
Mittarin 1 tavoitearvo	20%
Strategian painopiste	Toimiva ja kaunis kaupunki

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Asuntotuotannon edellytykset turvataan
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Helsingin alkavasta asuntotuotannosta kaupungin luovuttamilla tonteilla alkaa vähintään 5 600 asunnon rakentaminen (kpl)
Mittarin 1 lähtöarvo	0
Mittarin 1 tavoitearvo	5 600
Mittari 2	Tehdään uusia tontinvarauksia (hankevaraus) ja ratkaistaan tontinluovutuskilpailuja yhteensä vähintään 5 600 asunnon rakentamista vastaava määrä (kpl)
Mittarin 2 lähtöarvo	0
Mittarin 2 tavoitearvo	5 600
Strategian painopiste	Toimiva ja kaunis kaupunki

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteet paranevat enemmän kuin moottoriajoneuvoliikenteen olosuhteet
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Jalankulku-, pyöräliikenne ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa verrattuna viiden edellisen vuoden keskiarvoon (%)

Muu toiminnan tavoite	Selite
Mittarin 1 lähtöarvo	Viiden edellisen vuoden keskiarvot
Mittarin 1 tavoitearvo	Suurempi kulkutapaosuus kuin edellisen viiden vuoden keskiarvo
Mittari 2	Liikenneonnettomuuksien kokonaismäärän vähenemistrendi on vähintään 2 % viiden edellisen vuoden keskiarvosta (%)
Mittarin 2 lähtöarvo	0 %
Mittarin 2 tavoitearvo	2 %
Mittari 3	Suunnitellut baana- ja pyöräliikenteen pääväyläkilometrit ovat vähintään 10km/vuosi (km)
Mittarin 3 lähtöarvo	0
Mittarin 3 tavoitearvo	10
Mittari 4	Pysäköintipaikkojen käyttöaste laskee nykyisestä niin, että pysäköintipaikkoja on nykyistä useammin saatavilla niitä tarvitseville (%)
Mittarin 4 lähtöarvo	Vuoden 2023 käyttöaste
Mittarin 4 tavoitearvo	Pienempi käyttöaste kuin 2023
Strategian painopiste	Älykkäät liikennetkaisuut ovat sujuvan arjen perusta

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kaupunkiudistusalueille kohdennettävien investointien tulee mahdollistaa alueiden asutokannan 2 % vuosittainen lisäys
Tavoitekategoria	Toimialayhteinen
Mittari 1	Valmistuvien asuntojen määrä (kpl)
Mittarin 1 lähtöarvo	Vuoden 2023 asutomäärä
Mittarin 1 tavoitearvo	+ 2% asutokannan lisäys
Strategian painopiste	Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Helsinki varmistaa riittävän luovutuskelpoisten tonttien määrän 8 000 asunnon aloitukselle vuonna 2024.
Tavoitekategoria	Toimialayhteinen
Mittari 1	Luovutuskelpoisten tonttien määrä.
Mittarin 1 lähtöarvo	0 kpl
Mittarin 1 tavoitearvo	8 000 asunnon rakentamisen mahdollistaminen
Mittari 2	Aloitettujen asuntojen kokonaismäärä (kpl)
Mittarin 2 lähtöarvo	0
Mittarin 2 tavoitearvo	8 000
Strategian painopiste	Toimiva ja kaunis kaupunki

Kiertotalouden ja resurssitehokkuuden parantamiseksi otetaan käyttöön työkalu maamassojen määrän ja hyötykäytön seuraamiseksi infrahankkeissa, joissa maamassoja kaivetaan ja hyödynnetään yli 1 000 m³.

Lasten ja nuorten turvallisuuden tunnetta parannetaan kaupunkiudistusalueilla seuraamalla ja kehittämällä kaupungin omistamien tilojen huoltopyyntöjen vasteaikaa sekä kehittämällä yleisten alueiden roskaisuuden hillintää mm. roskien määrän seurannan avulla.

Asemakaavoitusta painotetaan raideliikenteen palvelualueelle ja korkeintaan 20 % asemakaavoitetusta kerrosalasta sijoittuu "Muu Helsinki"-vyöhykkeelle. Omana tuotantona aloitetaan 2 000 asunnon rakentaminen, mikä on 25 % kaikkien Helsingissä vuonna 2024 aloitettujen asuntojen määrästä. Helsingin omistamalle maalle aloitetaan vähintään 5 600 asunnon rakentaminen, mille luodaan edellytykset tekemällä tontinvarauksia ja ratkaisemalla tontinluovutuskilpailuja yhtä monta asuntoa varten.

Lakisääteinen paikkatietoperusta, toimivuus ja turvallisuus turvataan toteuttamalla viisi eri palveluiden tuottaman datan integraatiota yhteisiin paikkatieto- ja kaupunkimallipalveluihin, tekemällä 3 000 elintarviketurvallisuustarkastusta ja 1 050 terveysuojelulain sekä tupakka- ja lääkelain mukaista suunnitelmallisen valvonnan tarkastusta sekä toteuttamalla vähintään 80 % kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelmaan sisältyvästä suunnitelmasta.

Jalankulku-, pyöräliikenne ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa verrattuna viiden edellisen vuoden keskiarvoon, liikenneonnettomuuksien määrä vähenee ja baana- ja pyöräliikenteen pääväyläkilometrejä lisätään kymmenellä. Pysäköintipaikkojen käyttöasteeseen tavoitellaan laskua, mikä parantaa niiden saatavuutta. Pysäköinninvalvontatapahtumia tehdään vuoden aikana 1,8 miljoonaa.

Mielen hyvinvoinnin varhaista tukea parannetaan lasten ja nuorten arjessa placemaking-hankkeiden avulla, ja ikäihmisten liikkumista tuetaan penkkejä lisäämällä sekä laatomalla alueellinen yhteistoiminnan malli ikäihmisten liikkumisen edistämiseksi.

Toiminnan tuottavuutta parannetaan erilaisten digitalisaatiohankkeiden avulla, laajentamalla kaupunkiympäristötalon ulosvuokrausta sekä toimeenpanemalla toimialan tuottavuushankkeessa tunnistettuja toiminnan tehostamistoimenpiteitä.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain

Kaupunkiympäristön toimiala	Tulosbudjetti 2023 (1 000 €)	Talousarvio 2024 (1 000 €)	Muutos edelliseen vuoteen (1 000 €)	Muutos edelliseen vuoteen (%)	Keskeisin muutosta selittävä tekijä
Toimialan palvelutoiminta					
3 10 01 Kaupunkirakenne ja hallinto (menot)*	-71 479	-74 358	-2 879	4,03	
josta maankäyttö ja kaupunkirakenne	-44 158	-46 324	-2 166	4,91	palkankorotukset, vakanssilisäykset
josta hallinto- ja tukipalvelut	-27 321	-28 034	-713	2,61	
3 10 02 Tilat ja rakennuttaminen (toimintakate)*	252 437	265 459	13 022	5,16	
josta tilat-palvelu	250 650	264 229	13 579	5,42	vuokrien indeksi- ja tasokorotukset
josta yleisten alueiden rakennuttaminen	1 787	1 230	-557	-31,17	valmistus omaan käyttöön - kirjaustavan päivittäminen
3 10 03 Asuntotuotanto (toimintakate)*	6 487	6 643	156	2,4	
3 10 08 Palvelut ja luvat (toimintakate)*	28 933	34 564	5 631	19,5	pysäköintitunnusten ja pysäköinnin valvonnan tulojen kasvu
3 10 09 Yleisten alueiden kunnossapito (menot)*	-91 439	-102 377	-10 938	8,1	yleisten alueiden talvihoidon kustannukset
*Käytetty vertailukelpoistettuja lukuja vuoden 2023 tulosbudjetin osalta					
Joukkoliikenteen tukeminen					
3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet (menot)	-234 402	-244 790	-10 388	4,0	
josta HSL-kuntayhtymän maksuosuus	-232 159	-242 445	-10 286	4,0	
josta HSY-kuntayhtymän maksuosuus	-2 243	-2 345	-102	4,6	
3 10 06 Tuki HKL-liikelaitokselle (menot)	-5 956	-19 684	-13 728	230,5	korkomenojen kasvu
3 10 07 Infrakorvaus HSL:tä ja maksu Kaupunkiliikenne Oy:lle (toimintakate)	-10 900	-19 868	-8 968	82,3	korkomenojen kasvu

Toimintaympäristön muutokset

Lainsäädäntö

Suomelle valmisteltava biodiversiteettistrategia tähtää luontokadon pysäyttämiseen vuonna 2030. Tämä pohjautuu osaltaan YK:n vuoden 2022 luontokokoukseen. Suomen strategiaa laaditaan vuosina 2022–2023.

Vuoden 2022 ympäristönsuojelulain muutokset vaikuttavat edelleen palvelutuotantoon. Kasvinsuojeluaine glyfosaatin myyntikielto astuu voimaan vuoden 2023 joulukuussa, mikä aiheuttaa lisäkustannuksia, kun siirrytään vaihtoehtoisten menetelmien käyttöön. Purkauslamput poistuvat markkinoilta vuonna 2027, joten vaihdot ledilamppuihin on käynnistetty ja toteutetaan 2030 mennessä. Laki vieraslajien torjunnasta edellyttää kurtturuusun poistamista ja usein sen korvaamista. Myös uudet jäte- ja rakentamislait vaikuttavat toimintaan.

Uuden tieliikennelain 2020 mukaisesti liikennemerkit ja tiemerkinnot uusitaan sukupuolineutraaleiksi.

Energiatehokkuusdirektiivi astunee voimaan syksyllä 2023, jolloin energian loppukäytön vähentäminen tulee edellyttämään kasvavia investointeja energiatehokkuuden parantamiseen.

Syyskuun alussa 2023 voimaan astuvan uuden asumisoikeuslain muutos aiheuttaa asuntotuotantopalvelulle uusia asukasvalintaan liittyviä tehtäviä.

Huomioimme myös muun voimaan tulevan lainsäädännön vaikutukset toimintaamme (mm. eläinten hyvinvointilaki ja eläinlääkintähuoltolaki, rakentamislaki, RYTJ, rakennusjärjestys) sekä jatkamme aktiivista edunvalvontaa käynnissä olevien lainsäädäntöhankkeiden osalta (mm. kunnossapitolaki ja laki pysäköinnin valvonnasta).

Hallitusohjelman keskeiset vaikutukset

Hallitusohjelma tarjoaa hyvin rajatusti keinoja segregaaation torjuntaan ja useat hallitusohjelman toimenpiteet, kuten sosiaaliturvan leikkaukset ja ARA-vuokra-asuntojen tulorajojen asettaminen todennäköisesti syventävät segregatiota. Hallitusohjelman kirjauksilla on toteutuessaan merkittäviä vaikutuksia Helsingin asuntotuotannon ja asuntopolitiikan sekä eriytymisen ehkäisyn reunaehtoihin.

Rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset

Kunnossapidon järjestämistä haastavat useat ympäristöviranomaisten määräysten muutokset. Määräyksiä muutosten vuoksi kunnossapidon kustannukset ovat kasvaneet ja tulevat kasvamaan myös vuonna 2024. Määräys vaikuttaa lumenkuljetuksen lisääntymiseen, pidentyneisiin ajomatkoihin lumenvastaanottoaikojen aukiolorajoitusten takia sekä katujen pesuun, hiekoituspelellin tarkempaan tutkimiseen ja katujen pölynsidonnan lisääntymiseen.

Lumenvastaanottoaikojen vähyden ja talviolojen haasteellisuuden takia on käynnistetty talvikunnossapidon kehittämisohjelma. Talvihoidon laatutason nostot kaupunkilaisten tarpeita vastaavasti vaativat lisäpanostuksia kunnossapitoon. Uusien katujen ja puistojen rakentaminen sekä katujen ja puistojen peruskorjaaminen entistä laadukkaammiksi ja pienipiirteisemmäksi nostavat kunnossapidon kustannuksia.

Toimialojen vuokramuutoksissa ja tilat-palvelun vuokratuloissa on otettu huomioon rakentamisohjelman mukaiset vuokra- ja osakehankkeet sekä rakennusten myynnit ja purut.

Kaupungin ulkoa vuokraamien toimitilojen vuokramenojen indeksikorotukset ovat elinkustannusindeksin mukaisia. Uudet vuokra- ja osakehankkeet lisäävät vuokra- ja vastikemenoja. Kaupungin omistamien kiinteistöjen myynti vähentää kiinteistöihin kohdistuvaa korjausvelkaa.

Toimiala on yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa etsinyt aktiivisesti keinoja ja ratkaisuja teknisen sektorin palkkakilpailukykyhaasteisiin vastaamiseksi ja henkilöstön sitouttamiseksi. Yhtenä keskeisenä keinona vastata palkkakilpailuvyyn kriittisimmiksi tunnistettujen tehtävien haasteisiin on toimialalla toteutettava oma palkkakehitysohjelma. Tämä on tarkoitus toteuttaa toimialan määrärahatason puitteissa.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Strategiset riskit

Kaavoituksen reunaehdot kiristyvät ja täydennysrakentamisen priorisointi, aluetehokkuuksien kasvu sekä esimerkiksi erilaisten neuvottelujen tarpeen lisääntyminen ja erilaiset selvitystarpeet kuormittavat kaavoitusta. Helppojen projektialueiden vähentyessä kaavoituksen ja edelleen yleisten alueiden suunnittelun keskiöön tulevat yhä haastavammat kohteet ja kaavoituksen ja muun suunnittelun tavanomaiset ristiriidat muuttuvat alati monimutkaisemmiksi.

Yleinen markkinatilanne voi johtaa erilaisten kaupunkikehitysprojektien viivästymiseen ja etenkin laajat ja monimutkaiset hybridihankkeet ovat olleet vaakalaudalla useammassakin tapauksessa. Käynnissä oleviin hankkeisiin voi kohdistua merkittävääkin kustannuspainetta. Laadukas osayleiskaavatyö, yleiskaavan toteuttamisohjelman päivitys sekä raideliikenteen investoinnit tuovat pitkäjänteisyyttä ja ennakoitavuutta kaupunkikehitykseen.

Toimintaympäristön monimutkaistuksessa ja vaatimusten koventuessa riskinä on, ettei tavoitteiden mukaista asemakaavoituksen asuntokerrosalaa saavuteta. Asemakaavoituksen tavoitteiden viivästyminen heijastuu suoraan kaupungin muihin tavoitteisiin ja toimintoihin aiheuttaen riskien realisoitumisen ketjureaktion. Riskin toteutumisen välttämiseksi on muutettu asemakaavoituksen tavoitteen tarkempaa fokusta, sekä valmistellaan maankäyttö- ja kaupunkirakenne -kokonaisuuden yhteistä toiminnanohjausjärjestelmää.

Liikenteen päästövähennystavoitteisiin liittyy kriittinen aikajänne, jossa 2030 mennessä tulee varautua merkittävään liikenteen sähköistymiseen, kestävien kulkumuotojen edistämiseen sekä liikenteen ja katutilan uudelleenpriorisointiin. Liikennesuunnittelun reunaehdot kiristyvät ja samalla siihen liittyvät poliittiset ja yhteiskunnalliset paineet kuormittavat suunnittelua. Riskinä on, ettei liikenteen päästövähennystavoitteita saavuteta. Riskin toteutumisen välttämiseksi panostetaan kestävien kulkumuotojen olosuhteisiin ja valmistellaan tämän pohjalta merkittäviä muutoksia liikennejärjestelmään.

Ulkoisen toimintaympäristö on entistä arvaamattomampi ja toimialaan kohdistuu vaikeasti yhteensovittavia tarpeita, kuten esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden ja kaupungin kasvun yhtälön ratkaisu. Erilaiset lakimuutokset ja rakentamisen suhdannevaihtelut vaikuttavat nopeasti ja merkittävästi toimialaan, mikä edellyttää organisaation muutoskyvykkyyttä.

Sään ääri-ilmiöt aiheuttavat tulevina vuosina yhtä enemmän häiriötilanteita kaupungin toimivuudelle ja lisäävät tähän liittyviä kustannuksia. Sään ääri-ilmiöihin valmistaudutaan yleisillä alueilla sekä palvelutilojen piha-alueilla varautumissuunnitelmia laatimalla.

Taloudelliset riskit

Yleinen kustannustason nousu aiheuttaa riskejä talonrakennus- ja korjaushankkeisiin sekä rakennusten ja yleisten alueiden kunnossapitoon. Kaupungin omistamien kiinteistöjen myynnin hidastuminen kasvattaa kiinteistöjen korjaustarvetta. Omistukseen jäävän rakennuskannan huono kunto voi aiheuttaa ennakoimattomia korjaus- ja väistötilatarpeita, jotka kasvattavat taloudellista riskiä.

Kohonnut korkotaso on hidastanut kaupungin rakennuttamien asuntojen myyntiä, ja markkinatilanteen jatkuessa haastavana riskinä ovat myös kaupungin omistamien vuokra-asuntoyhtiöiden edellytykset tuotannon kasvattamiseen kustannusten ja korkojen noustessa. Riskeihin varaudutaan kiinnittämällä entistä tarkemmin huomiota tuottavuuteen ja ennakoivaan talouden johtamiseen.

Maailmantilanteen vaikutukset heijastuvat investointihankkeiden toteutumisasteeseen. Rakentamisen markkinoiden heikentyessä toimialalla valmistellaan suunnitelmia tilanteeseen, jossa suhdanne muuttuu paremmaksi. Resursseja on suunnattu myös omaisuuden hallinnan parantamiseen, kuten peruskorjausten suunnitteluun.

Operatiiviset riskit

Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys on merkittävä riski toimialan toiminnan kannalta kriittisissä tehtävissä. Riskiä hallitaan laatimalla henkilöstösuunnitelman yhteydessä kriittisten tehtävien täyttö- ja seuraajasuunnitelmat, panostamalla työnantajakuvan kehittämiseen sekä rekrytointien ja perehdyttämisen onnistumiseen. Riskin hallitsemiseksi tulee kaupungin työsuhteiden elinkaarikäytäntöjä kehittää, huolehtia palkkakilpailukyvyystä ja panostaa riittävästi työhyvinvointiin. Esihenkilöiden kuormituksen etsitään aktiivisesti ratkaisuja. Henkilöstön hyvinvoinnin näkökulmasta keskeistä on edelleen uudistumiskyvyn ja osaamisen edistäminen, tavoitteiden ja töiden priorisointi suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin sekä työmäärän jakautuminen riittävän tasaisesti.

Kaupungin eri toimijoiden tiedonvaihdon ja keskustelun tulee olla riittävää ja omistajaohjauksen selkeää muun muassa HSL:n liittyvissä asioissa. Riskin hallitsemiseksi on laadittu omistajaohjauksen toimintamallia toimialan ja palvelurakenteen sisällä.

Tontinluovutustoimintaan liittyy muun muassa hinnoittelua, sopimusten valvontaa ja sopimusehtoja, tonttien rakentamiskelpoiseksi saattamisen rahoitusta sekä väärinkäytöksiä koskevia riskejä. Näihin vastataan esimerkiksi varmistamalla tonttien hinnoittelupäätösten riittävä jäljitettävyyys ja markkinaehtoisuus sekä tuottamalla laadukasta tietoa rahoitusta koskevaan päätöksentekoon. Lisäksi varmistetaan asianmukaiset toimintatavat ja johtamisvastuut sopimusten ja niitä koskevien ehtojen valvomiseksi sekä toiminnan järjestämiseksi asianmukaisella tavalla.

ICT-järjestelmien tietotuotannon katkeaminen on toimialatasoinen merkittävä riski, jonka hallintatoimenpiteet, kuten kriittisten järjestelmien tunnistaminen, toimittajahallinta ja poikkeustilanteisiin varautuminen ovat jo käynnissä ja jatkuvat vuonna 2024. Lisäksi toimialatasoisena riskinä on tunnistettu organisaation uudistumiskyvyn riittämätön taso toimintaympäristön muutoksiin vastaamisessa. Haasteena on esimerkiksi järjestelmiin liittyvä korjausvelka, kehittämisen priorisoinnin ja resursoinnin haaste sekä järjestelmiin liittyvien kaupunkitaseisten ratkaisujen kankeus. Tämän keskeisimpinä hallintakeinoina ovat toimialan digitalisaation painopisteiden tunnistaminen priorisointia ohjaamaan.

Lähivuosina lakisäätteisten palvelujen turvaaminen edellyttää useiden isojen perusjärjestelmien uudistamista sekä sähköisen asioinnin kehitystä.

Tilankäytön tehokkuuden kehitys

Tilankäytön mittarit	Tilin-päätös 2019	Tilin-päätös 2020	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Tulos-budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talou-suunni-telma 2025	Talou-suunni-telma 2026
Toimistotilat yhteensä m ²			26 346	26 346	26 346	18 729	18 729	18 729	18 729
Toimistotilat m ² /henkilö			16,2	16,2	15,3	11,0	10,5	10,5	10,5

Kaupunkiympäristötalon käyttöaste on jäänyt rakentamisvaiheen suunnitelmia matalammalle tasolle. Tilankäytön tehostamiseksi kaupunkiympäristötalon tiloja on vuokrattu kaupungin muiden toimialojen ja yksiköiden käyttöön.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön käyttö	Tilin-päätös 2019	Tilin-päätös 2020	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Tulos-budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talou-suunni-telma 2025	Talou-suunni-telma 2026
Henkilöstön määrä	1 639	1 638	1 631	1 631	1 721	1 700	1 781	1 789	1 789

Kaupunkistrategian tavoitteet ja toimintaympäristön muutokset ovat henkilöstösuunnittelun lähtökohtia. Suunnittelussa hyödynnetään mm. tietoa nykyisestä henkilöstöstä, sen rakenteesta ja käytettävissä olevasta osaamisesta sekä ennakoidusta lähtövaihtuvuudesta. Henkilöstösuunnitelman ohessa laaditaan kriittisten tehtävien täyttö- ja seuraajasuunnitelma, jotka ovat osa toimialan riskien hallintaa.

Vahvistetaan toimialan vetovoimaa työnantajana ja huolehditaan yhdessä koko henkilöstön kanssa siitä, että työssä viihdytään, voidaan hyvin ja pysytään. Tunnistettuihin työvoiman saatavuushaasteisiin vastataan panostamalla myös henkilöstön pitovoimatekijöihin kuten henkilöstön hyvinvoinnin, osaamisen sekä johtamisen kehittämiseen.

Varmistetaan osaavan työvoiman ja korkean osaamisen saatavuus uudistamalla rekrytointikäytäntöjä ja kehitetään työnantajakuvaa ja markkinointia. Oppilaitosyhteistyöhön panostaminen ja toimialan oman harjoitteluohjelman luominen mahdollistavat tulevaisuuden tekijöiden saamisen jatkossakin. Henkilöstölle luodaan edellytyksiä sisäiselle liikkuvuudelle tarjoamalla tehtäväkierto- ja urapolkumahdollisuuksia. Jatketaan kansainvälistymisen edistämistä ja vahvistetaan mm. työyhteisöjen kykyä kohdata eri kulttuureista tulevia, järjestämällä kielikoulutuksia ja tarjoamalla harjoittelumahdollisuuksia muunkielisille.

Henkilöstön hyvinvoinnin ja pitovoiman vahvistamisessa keskitytään työyhteisöjen yhteisöllisyyttä vahvistaviin toimenpiteisiin huomioiden erityisesti hybridityön vaatimukset ja pitämällä huolta henkilöstön osaamisen kehittämisestä suhteessa työelämän ja toimintaympäristön muutoksiin. Tavoitteena on luoda työpaikasta oppimispaikka ja luoda edellytyksiä jatkuvalla oppimiselle. Osaava, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö lisää paitsi työn imua ja iloa, myös kuntalaisten palvelutyytyväisyyttä. Kannustetaan ja sitoutetaan henkilöstöä panostamalla tavoite- ja suoriteperusteiseen palkkaukseen ja palkitsemiseen.

Esihenkilötyön ja johtamisen kehittämisessä keskitytään johtamisvalmiuksien parantamiseen. Erityisesti uusien esihenkilöiden perehdytyksellä varmistetaan esihenkilöiden sitoutuminen ja valmiudet Helsingin kaupungin johtamisen tavoitteisiin (johtamisen kulmakivet) ja hyvään esihenkilötyöhön.

Kohdennetaan esihenkilötyön henkisen kuormituksen hallinnan ja vähentämisen tueksi ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja vahvistetaan esihenkilöiden tukipalveluita yhteistyössä työterveyshuollon ja kaupunginkanslian kanssa. Tavoitteena on tukea paitsi esihenkilöiden työssä jaksamista, myös yksilöllistä johtajuuden kehittymistä, linjakasta johtamista sekä työyhteisöjen toimintaa. Esihenkilötyön sujuvuuden ja tekemisen edellytysten parantamiseksi jatketaan kaupunkiyhteistä ja toimialan omaa HR-prosessien digitalisaation kehittämistä.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Taloudelliset vaikutukset

Talousarvion tavoitteissa keskitytään muun muassa turvaamaan asuntotuotannon rakentamisen pitkän aikavälin edellytyksiä. Huolimatta tämänhetkisestä markkinatilanteesta ja välittömistä rakentamisen näkymistä kaupungissa on jatkossakin tarvetta uusille asunnoille ja samalla täytyy varmistaa kaupungin kasvun strategia tulevaisuuden linjauksia. Strategisten tavoitteiden tulee elää ajassa ja vastata esiin nouseviin haasteisiin. Asemakaavoituksen tavoite laatia vähintään 400 000 kerrosneliometriä asuntokaavoja kaupungin maalle vastaa kaupungin tarpeeseen luoda tonttivarantoa kohtuuhintaiseen ARA-asuntotuotantoon. Samalla varmistetaan edellytykset 8 000 asunnon rakentamisen aloitukseen AM-ohjelman mukaisesti. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytysten turvaaminen on kaupungin kasvun ja yritysten toimintaedellytysten kannalta keskeistä. Liikennejärjestelmän osalta panostetaan kestäviin ja tilatehokkaisiin kulkumuotoihin. Liikenteen tehostuessa kaupungin toimivuus paranee, alueiden saavutettavuus kasvaa ja kaupunkitilan viihtyisyys kohenee. Riittävä kaavoitus ja tonttitarjonta mahdollistaa työvoiman tarjonnan jatkuvuuden kaupungin yrityksille. Samalla kaavoituksessa varmistetaan yritysten toimintatarpeiden toteutuminen. Riittävä kaavoitus ja tonttituotanto on myös kaupungin tulonmuodostuksen kannalta keskeinen prosessi.

Kuntalaisvaikutukset

Kohtuuhintainen asuntotuotanto mahdollistaa yhä useammalle kuntalaiselle laadukkaita uusia asumisen vaihtoehtoja. Asuntotuotannon tavoitteissa kiinnitetään huomiota alueellisiin hintaeroihin ja estetään niiden kasvua. Segregaation ja muun eriytymisen torjunta on kaupungin keskeisimpiä haasteita, joilla on toteutuessaan merkittäviä vaikutuksia kaupunkilaisten elämään. Alueiden turvallisuutta ja vetovoimaa kasvatetaan maankäytön ja rakentamisen keinoin, niin alueita kehittämällä, kunnostamalla ja liikkumista sekä saavutettavuutta edistämällä. Kaupungin tyhjen tilojen asukaskäyttöä lisäämällä edistetään alueiden viihtyisyyttä ja vetovoimaa. Toiminnalliset alueet kaduilla, puistoissa ja liikunta-alueilla sekä koulujen ja päiväkotien pihat tarjoavat lapsille ja nuorille liikkumisen, leikin ja vapaa-ajan viihtyisiä, aktiivisia ja turvallisia ympäristöjä.

Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edistäminen tekee liikkumisesta helpompaa, turvallisempaa ja tasaveroisempaa kaikille väestöryhmille. Kestävillä kulkumuodoilla on moninaisia terveys- ja hyvinvointivaikutuksia kuntalaisiin niin liikkumisen ja aktiivisuuden lisääntymisen kuin esimerkiksi hengitysilman ja liikenneturvallisuuden kohentumisen myötä. Lisäksi kestävien kulkumuotojen edistäminen tukee liikkumisen mahdollisuuksien tasaveroisuutta kaupunkilaisten välillä. Viheralueiden suojeleminen ja kehittäminen turvaavat asukkaille tärkeitä virkistymisen, liikkumisen ja oleskelun paikkoja. Määrärahojen lisäys talvihoidon kehittämiseen varmistaa jatkossakin kuntalaisille toimivan kaupungin talviaikaan siten, että katujen liikennöitävyys voidaan palauttaa nopeasti lumisateen jälkeen. Kävely ja pyöräily ovat houkuttelevia liikkumismuotoja myös talviseen aikaan.

Ympäristöpalveluiden ja rakennusvalvonnan lakisääteinen työ varmistaa kuntalaisten terveellisen ja turvallisen elinympäristön. Harakan saaren luontokasvatustoiminta tukee lisäksi lasten ja nuorten luontosuhteen kehittymistä.

Ympäristövaikutukset

Toiminnassa huomioidaan energiatehokkuus ja uusiutuvan energian käyttö ilmastonmuutoksen ehkäisemiseksi. Helsingissä säästetään arvokkaimpia luontoalueita ja luodaan uusia viheralueita. Luonnon monimuotoisuutta turvataan lisäämällä metsäisten alueiden lahopuita, niittyjä ja luonnonsuojelualueita. Kaupunkiluonnon turvaamisella ja kehittämisellä on paitsi vaikutuksia kuntalaisten elämään, myös oleellisia vaikutuksia niin kaupunkitilojen laatuun, hengitysilmaan, hulevesien hallintaan, luonnon monimuotoisuuden vaalimiseen sekä hiilinielujen turvaamiseen. Kaupungin omat rakentamishankkeet ovat energiatehokkaita ja suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan ympäristöystävällisyyden, vähähiilisuuden ja kiertotalouden edistäminen. Olemassa olevan rakennuskannan vähähiilisyyttä parannetaan jatkuvasti mm. energiatehokkuutta parantamalla, uusiutuvan energian tuotantoa lisäämällä sekä parantamalla rakennusten pitkäikäisyyttä mm. ylläpidon kehittämisen ja korjausten avulla.

Organisaatio-, kaupunkikonserni- ja henkilöstövaikutukset

Työn sujuvoittamiseksi tarkastellaan organisaation toimivuutta ja tehdään sisäisiä muutoksia esimerkiksi resurssien tehokkaammalla kohdentamisella.

Teknisen alan palvelustrategian mukaisesti rakennettujen alueiden kunnossapidon kilpailutettavien urakka-alueiden määrää kasvatetaan merkittävästi. Toimintaa tarkastelemalla parannetaan työn tuottavuutta etsimällä sujuvampia toimintatapoja ja järjestelemällä ne tarkoituksenmukaisesti.

3.1.3.1. 3 10 01 Kaupunkirakenne ja hallinto

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	408 252	437 375	425 488	447 070	447 070	473 070	459 070
Menot yhteensä	70 845	71 479	70 797	74 058	74 358	77 066	80 216
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	337 407	365 896	354 691	373 013	372 713	396 005	378 854
Poistot	129 052	112 000	113 187	13 500	13 500	13 662	13 853
Tilikauden tulos	208 355	253 895	241 504	359 513	359 213	382 342	365 001

Vuosien 2022-2023 osalta lukuja on vertailukelpoistettu ja niissä on huomioitu yleisten alueiden kunnossapidon siirtyminen omaksi talousarviokohdaksi (31009) vuodesta 2024 eteenpäin.

Palvelukustannusten ja suoritemäärien tehokkuuden kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulos- budjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Asemakaavoitus							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	11 672 191	11 188 449	11 826 225	12 042 652	12 476 000	12 386 526	12 706 567
Suorite (tarkistettujen asemakaavaehdotusten kerrosala brutto, k-m ² , 5 v. ka)	1 600 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Lisätieto: tarkistettujen asemakaavaehdotusten kerrosala brutto, k-m ² / vuosi	1 624 755	1 527 908	1 443 417	1 323 072	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Yksikkökustannus (e/tarkistettujen asemakaavaehdotusten kerrosala brutto, k-m ² , 5 v. ka)	7,30	7,99	8,45	8,60	8,91	8,85	9,08
Yksikkökustannuksen muutos-%		9,5	5,7	1,8	3,6	-0,7	2,6
Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	11 242 638	12 337 845	12 184 422	13 682 465	13 569 591	13 457 786	14 023 081
Suorite (luovutettujen tonttien kerrosala, k-m ² , 3 v. ka)	385 500	401 667	373 333	341 000	374 667	279 667	321 667
Lisätieto: luovutettujen tonttien kerrosala brutto, k-m ² / vuosi	362 000	434 000	324 000	265 000	400 000	250 000	450 000
Yksikkökustannus (e/luovutettujen tonttien kerrosala, k-m ² , 3 v. ka)	29,16	30,72	32,64	40,12	36,22	48,12	43,60
Yksikkökustannuksen muutos-%		5,3	6,3	22,9	-9,7	32,9	20,4
Muut kustannukset yhteensä (€)	38 389 583	41 237 578	42 434 149	45 119 322	45 433 714	44 952 687	47 628 351
josta hallinto- ja tukipalveluiden kustannukset, jotka palvelukustannuslaskennassa vyörytetty toimialan muille talousarviokohdille (31002, 31003, 31008, 31009)	17 291 108	19 421 773	19 401 229	20 940 532	20 005 362	19 725 652	20 424 978
-josta maankäytön yleissuunnittelu, liikenne- ja katusuunnittelu sekä kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu	20 583 489	21 644 874	22 882 947	24 080 738	25 428 352	25 226 688	27 203 373
-josta muut kaupunkirakenteen kustannukset	514 986	170 931	149 973	98 052	0	348	
Talousarviokohdan kustannukset yhteensä	61 304 413	64 763 872	66 444 796	70 844 440	71 479 305	70 797 000	74 358 000

Kevään 2023 aikana on yhtenäistetty kaikkien talousarviokirjassa esitettävien palvelujen kustannusten kohdistamis- sekä laskentaperiaatteet. Yhtenäistämisen yhteydessä luovuttiin aiemmista tuottavuusmittareista. Palvelukustannuslaskentaa

kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana. Palvelukustannuksiin on kohdistettu palvelun suorat kustannukset, sekä palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnosta vyörytetyt kustannukset. Kustannukset esitetään bruttoperiaatteella.

Muut suoritteet	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Ulkoiset maanvuokrat (1 000 euroa)	231 000	238 000	252 000	268 000	275 000	275 000	309 000
Kaupunkiympäristölautakunnan hyväksymät suunnitellut baana- ja pyöräliikenteen pääväyläkilometrit (km)	23,5	5,3	10,4	6,5	10,0	8,0	10,0
Rakennetut pyöräpysäköintipaikat (lkm)	758	544	1 000	340	900	900	900

3.1.3.2. 3 10 02 Tilat ja rakennuttaminen

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	534 703	592 590	597 190	628 110	628 110	650 723	677 380
Menot yhteensä	304 683	340 153	338 468	363 051	362 651	375 721	391 140
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	230 019	252 437	258 722	265 059	265 459	275 002	286 240
Poistot	152 964	160 000	160 000	160 000	160 000	160 000	160 000
Tilikauden tulos	77 056	92 437	98 722	105 059	105 459	115 002	126 240

Vuosien 2022-2023 osalta lukuja on vertailukelpoistettu ja niissä on huomioitu tilat-palvelun asuntoyksikön siirtyminen osaksi Palvelut ja luvat talousarviokohtaa (31008) vuodesta 2024 eteenpäin.

Palvelukustannusten ja suoritemäärien tehokkuuden kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Tilat (toimitilakanta)							
Toimitilakannan kokonaiskustannukset (€)	229 903 264	242 308 436	260 989 715	299 676 498	342 758 362	332 898 652	355 926 978
Suorite (kaupungin hallinnassa oleva toimitilakanta, m ²)	2 677 192	2 672 849	2 688 584	2 703 896	2 961 300	2 961 300	2 981 218
josta suoraan omistettu ala, m ²					2 260 000	2 260 000	2 267 933
josta osakeomistukset, m ²					210 000	210 000	208 542
josta ulkoavuokrattu ala, m ²					491 300	491 300	504 743
Yksikkökustannus (€/kaupungin hallinnassa oleva toimitilakanta, m ²)	85,87	90,66	97,07	110,83	115,75	112,42	119,39
Yksikkökustannuksen muutos-%		5,6	7,1	14,2	4,4	-2,9	3,1
Muut kustannukset (€)	7 179 111	5 441 749	5 266 800	5 007 243	5 854 638	5 569 348	6 724 022
josta yleisten alueiden rakennuttaminen	3 179 000	3 238 000	3 229 000	3 673 000	4 204 000	3 853 000	5 368 000
josta valmistus omaan käyttöön	7 806 000	6 478 000	6 308 000	5 943 000	6 200 000	6 200 000	6 000 000
josta Kaupunkirakenne 31001 talousarviokohdalta palvelukustannuksille vyörytetyt hallinto- ja tukipalveluiden kustannukset	-3 805 889	-4 274 251	-4 270 200	-4 608 757	-4 549 362	-4 483 652	-4 643 978

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Talousarviokohdan kustannukset yhteensä	237 082 375	247 750 185	266 256 515	304 683 741	348 613 000	338 468 000	362 651 000

Kevään 2023 aikana on yhtenäistetty kaikkien talousarviokirjassa esitettävien palvelujen kustannusten kohdistamis- sekä laskentaperiaatteet. Yhtenäistämisen yhteydessä luovuttiin aiemmista tuottavuusmittareista. Palvelukustannuslaskentaa kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana. Palvelukustannuksiin on kohdistettu palvelun suorat kustannukset, sekä palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnosta vyörytetyt kustannukset. Kustannukset esitetään bruttoperiaatteella.

Muut suoritteet	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Tilojen vajaakäyttöaste, %	3,3	2,8	3,2	3,8	3,5	3,5	3,5
Tiloja omassa ylläpidossa, m ²					1 700 000	1 700 000	1 933 133

3.1.3.3. 3 10 03 Asuntotuotanto

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
Tulot yhteensä	21 465	32 548	30 388	36 490	36 490	37 694	44 577
Menot yhteensä	14 792	26 061	23 901	29 947	29 847	31 051	31 905
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	6 674	6 487	6 487	6 543	6 643	6 643	12 672
Poistot	95	80	80	95	95	95	95
Tilikauden tulos	6 579	6 407	6 407	6 448	6 548	6 548	12 577

Palvelukustannusten tehokkuuden kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Asuntotuotanto (uudistuotanto)							
Uudistuotantokannan kokonaiskustannukset (€)	13 389 050	15 617 221	13 351 899	13 960 908	20 986 242	20 855 956	25 585 471
Suorite (rakennutettujen uusien asuntojen määrä, kpl)	1 505	1 551	913	603	1 750	1 539	2 000
josta ARA-tuotanto: asuntojen käynnistyspäätöksiä, kpl	1 077	1 244	747	537	1 350	1 096	1 500
josta muu uudistuotanto: asuntojen käynnistyspäätöksiä, kpl	428	307	166	66	400	443	500
Yksikkökustannus (€/rakennutettujen uusien asuntojen määrä, kpl)	8 896	10 069	14 624	23 152	11 992	13 552	12 793
Yksikkökustannuksen muutos-%		13,2	45,2	58,3	-48,2	13,0	6,7
Asuntotuotanto (peruskorjaukset)							
Peruskorjaukskannan kokonaiskustannukset (€)	2 196 198	2 561 683	4 068 163	4 391 628	6 380 758	6 481 044	7 819 529
Suorite (peruskorjattujen asuntojen määrä, kpl)	731	785	1 058	1 131	1 150	1 154	1 200

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Yksikkökustannus (€/peruskorjattujen asuntojen määrä, kpl)	3 004	3 263	3 845	3 883	5 548	5 616	6 516
Yksikkökustannuksen muutos-%		8,6	17,8	1,0	42,9	1,2	17,4
Muut kustannukset: Kaupunkirakenne 31001 talousarviokohdalta palvelukustannuksille vyörytetyt hallinto- ja tukipalveluiden kustannukset (€)	-2 940 219	-3 302 522	-3 299 029	-3 560 775	-3 484 000	-3 436 000	-3 558 000
Talousarviokohdan kustannukset yhteensä	12 645 029	14 876 382	14 121 033	14 791 761	23 883 000	23 901 000	29 847 000

Kevään 2023 aikana on yhtenäistetty kaikkien talousarviokirjassa esitettävien palvelujen kustannusten kohdistamis- sekä laskentaperiaatteet. Yhtenäistämisen yhteydessä luovuttiin aiemmista tuottavuusmittareista. Palvelukustannuslaskentaa kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana. Palvelukustannuksiin on kohdistettu palvelun suorat kustannukset, sekä palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnosta vyörytetyt kustannukset. Kustannukset esitetään bruttoperiaatteella.

3.1.3.4. 3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Tulot yhteensä							
Menot yhteensä	218 671	234 402	235 382	243 790	244 790	261 698	263 776
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-218 671	-234 402	-235 382	-243 790	-244 790	-261 698	-263 776
Poistot							
Tilikauden tulos	-218 671	-234 402	-235 382	-243 790	-244 790	-261 698	-263 776

Helsingin seudun liikenne, HSL-kuntayhtymän maksuosuus

HSL-kuntayhtymän maksuosuus vuonna 2024 on 242,5 miljoonaa euroa. Maksuosuuden kasvu on seurausta merkittävien joukkoliikennehankkeiden valmistumisesta. Joukkoliikennejärjestelmän kustannusten matkustajamääriä ja lipputuloja nopeampi nousu näkyy kuntien rahoitustarpeen kasvuna. Helsinki katsoo, että kuntaosuuden nousu kytkeytyy joukkoliikenteen houkuttelevuuden ja palvelutason parantamiseen tähtääviin toimiin ja on siten linjassa sen mukaisesti, mitä kaupunginhallitus lausui 28.8.2023 HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmasta. Helsinki kohdentaa noin ½ kumulatiivisesta ylijäämästään vuoden 2024 kuntaosuuteen.

Vuonna 2025 maksuosuuden on arvioitu olevan 258,3 miljoonaa euroa ja 260,3 miljoonaa euroa vuonna 2026.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymä rahoittaa toimintansa lipputuloilla, jäsenkuntien kuntaosuuksilla, valtion avustuksilla ja muilla tuloilla. Jäsenkunnille kohdistetaan kuntayhtymän eri tehtävistä aiheutuvat kulut palvelujen käytön

mukaisesti. Lipputulot kohdistetaan kunnittain kuntakohtaisen lipputulokertymän perusteella. Kuntaosuuksilla katetaan kullekin kunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotus.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut, HSY-kuntayhtymän maksuosuus

HSY-kuntayhtymän maksuosuus vuonna 2024 on 2,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 maksuosuus on 2,4 miljoonaa euroa ja 2,5 miljoonaa euroa vuonna 2026.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymä rahoittaa toimintakulunsa vesihuolto- ja jätehuoltotoimintojen maksuilla, kuntaosuuksilla ja muilla tuloilla. Kuntayhtymä perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä aiheutuviin kustannuksiin.

3.1.3.5. 3 10 06 Tuki Liikenneliikelaitokselle

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä							
Menot yhteensä	3 378	5 956	12 337	19 684	19 684	19 337	20 159
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-3 378	-5 956	-12 337	-19 684	-19 684	-19 337	-20 159
Poistot							
Tilikauden tulos	-3 378	-5 956	-12 337	-19 684	-19 684	-19 337	-20 159

Kaupunki maksaa liikenneliikelaitokselle (HKL) suoraa tukea 19,684 miljoonaa euroa vuonna 2024. Kaupungin tuella HKL kattaa ne menot, joita se ei pysty laskuttamaan HSL:ltä tai muulta taholta. Infrainvestointien rahoittamiseen käytettävien lainojen korkojen nousu sekä Länsimetron vastikkeiden nousu lisäävät kaupungin tuen tarvetta vuonna 2024. Tuessa on huomioitu myös Kampin metroaseman liukuportaan alaskirjaus 2,0 milj. euroa.

HSL:n ja kaupunkien välisessä infrasopimuksessa on määritelty, että kaupungit voivat laskuttaa infran pääomakuluista puolet HSL:ltä ja toinen puoli infran pääomakuluista jää suoraan kaupunkien maksettavaksi. Kantametron osalta HKL laskuttaa kaupungilta metroinfraomaisuuden poistoista 50 prosenttia ja infraomaisuuden hankintaan kohdistuvista todellisista korkokuluista 100 prosenttia. Länsimetrosta kaupungin maksettavaksi tulee infrakuluista se osuus, jota HKL ei pysty laskuttamaan HSL:ltä.

3.1.3.6. 3 10 07 Infrakorvaus HSL:ltä ja maksu Kaupunkiliikenne Oy:lle

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	22 722	29 800	27 000	38 695	38 695	41 207	42 487
Menot yhteensä	31 372	40 700	43 500	58 563	58 563	64 233	68 704
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-8 650	-10 900	-16 500	-19 868	-19 868	-23 026	-26 217
Poistot							
Tilikauden tulos	-8 650	-10 900	-16 500	-19 868	-19 868	-23 026	-26 217

Kaupunki maksaa Kaupunkiliikenne Oy:lle sen tuottamista palveluista palvelukorvausta 58,563 miljoonaa euroa vuonna 2024. Kaupunki kattaa osan menoista HSL:n maksamalla infrakorvauksella. Infrakorvaus on 38,695 miljoonaa euroa vuonna 2024.

HSL:ltä laskutettava infrakorvaus sisältää voimassa olevan infrasopimuksen mukaisesti infraan liittyvät käyttökulut, poistot ja korot. Infrakorvaus sisältää raitio-, juna-, lautta- ja bussi-infran. Bussi-infrasta mukana ovat Espoon (Kampin), Malmin, Elielinaukion, Herttoniemen, Itäkeskuksen ja Rautatien bussiterminaalit sekä Paloheinän bussitunneli ja bussien sähkönlatausinfra.

Kaupunki maksaa kaupunkiliikenneyhtiölle korvausta sen hallinnoiman infran käyttöoikeudesta sekä infraa koskevista investoinneista, ylläpidosta ja hallinnoinnista sekä muista kaupunkiliikenneyhtiön kaupungille tuottamista palveluista.

Palvelukorvaus on kattavampi kuin HSL:n maksama infrakorvaus. Palvelukorvaukseen sisältyvät mm. kaupunkipyöräjärjestelmä, liityntäpysäköinti-infra ja Kruunuvuoren lauttaliikenne, jotka eivät sisälly HSL:n infrakorvaukseen. Muusta joukkoliikenteestä poiketen kaupunki järjestää Kruunuvuoren lauttaliikenteen itse. Lisäksi HSL:n infrakorvauksessa pääomakustannuksista (poistot ja korot) korvataan vain 50 prosenttia, palvelukorvauksessa pääomakustannukset korvataan täysimääräisesti.

Palvelukorvauksen ja HSL:n infrakorvauksen taso nousee vuosina 2024–2026. Korvausten nousu aiheutuu Raide-Jokerin sekä Kalasatamasta Pasilaan -hankkeen valmistumisesta. Palvelukorvausta nostaa lisäksi yleisen korkotason nousu. Infrakorvauksen korko on laskennallinen, eikä muutu. Raide-Jokeri sisältyy täysimääräisesti vuoden 2024 palvelukorvaukseen ja Kalasatamasta Pasilaan -hanke vuoden 2025 palvelukorvaukseen. Palvelukorvausta määriteltäessä on arvioitu, että Kalasatamasta Pasilaan -kokonaisuuden liikennöinti alkaisi syksyllä 2024.

Myös tulevana vuosina yhtiölle maksettavan palvelukorvauksen suuruus muuttuu yhtiön tekemien investointien seurauksena.

3.1.3.7. 3 10 08 Palvelut ja luvat

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talou- suunnitelma 2025	Talou- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	133 223	136 948	141 159	148 908	150 408	155 770	162 092
Menot yhteensä	97 397	108 015	109 459	116 484	115 844	119 934	124 877
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	35 825	28 933	31 700	32 424	34 564	35 836	37 215
Poistot	426	257	498	428	428	428	428
Tilikauden tulos	34 707	28 676	31 202	31 996	34 136	35 408	36 787

Vuosien 2022-2023 osalta lukuja on vertailukelpoistettu ja niissä on huomioitu Tilat ja rakennuttaminen -talousarviokohdalle (31002) kuuluneen asuntoyksikön siirtyminen osaksi Palvelut ja luvat -talousarviokohtaa vuodesta 2024 eteenpäin.

Palvelukustannusten tehokkuuden kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulos- budjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Asukas- ja yrityspalvelut (asiakaspalvelu)							
Asiakaspalvelun kokonaiskustannukset (€)	1 857 161	1 745 950	2 083 877	2 201 433	2 342 952	2 538 436	2 562 858
Suorite (vastaanotetut yhteydenotot kpl)	185 721	190 887	202 366	201 770	201 770	201 770	180 000
Yksikkökustannus (€/vastaanotetut yhteydenotot kpl)	10,00	9,15	10,30	10,91	11,61	12,58	14,24
Yksikkökustannuksen muutos-%		-8,5	12,6	6,0	6,4	8,3	22,6
Asukas- ja yrityspalvelut (alueiden käyttö ja valvonta)							
Alueiden käytön ja valvonnan kokonaiskustannukset (€)	3 718 863	3 321 641	3 776 268	4 124 370	4 442 563	4 929 111	5 105 842
Suorite (alueidenkäyttö- ja valvontasuorite)	38 555	43 151	40 876	42 136	45 600	45 600	46 270
josta valvontasuoritteet , kpl	19 341	22 108	19 992	21 893	25 357	25 357	26 300
josta katutyöluvut, kpl	10 340	12 098	12 590	12 132	12 132	12 132	12 000
josta sijoitussopimukset, kpl	890	984	835	839	839	839	900
josta tapahtumaluvat, kpl	1 246	694	816	1 030	1 030	1 030	1 000
josta maanvuokraukset, kpl	827	1 248	1 387	1 058	1 058	1 058	820
josta johtoselvitykset, kpl	5 407	5 463	4 805	4 331	4 331	4 331	4 400
josta tonttikorkeusilmoitukset, kpl	504	556	451	324	324	324	350
josta maalämpöporakaivojen ennako- ja rakennettavuusselvitykset, kpl				529	529	529	500
Yksikkökustannus (€/suorite)	96,46	76,98	92,38	97,88	97,42	108,09	110,35
Yksikkökustannuksen muutos-%		-20,2	20,0	6,0	-0,5	11,0	13,3
Kaupunkimittauspalvelut							

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Palvelun kokonaiskustannus (€)	7 122 732	7 115 005	7 060 146	7 595 378	9 040 596	8 432 601	9 427 191
Suorite (kaupunkimittauspalvelun suorite)	2 025	1 926	1 887	1 797	1 795	1 795	1 740
josta rekisteröityjä kiinteistöjä, kpl	730	581	608	650	650	650	580
josta rakennussuunnittelun lähtötiedot, kpl	557	592	512	385	385	385	400
josta maastosuoritteita (rakennuksen sijaintikatselmus), kpl	738	753	767	762	760	760	760
Yksikkökustannus (€/suorite)	3 517	3 694	3 741	4 227	5 037	4 698	5 418
Yksikkökustannuksen muutos-%		5,0	1,3	13,0	19,2	-6,7	7,6
Pysäköinninvalvonta ja pysäköintipalvelu							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	12 858 602	18 376 475	10 044 065	10 048 694	11 717 454	11 563 470	12 295 748
Suorite (pysäköintivalvonnan suorite)	924 247	1 176 452	1 107 849	1 095 214	1 520 000	1 520 000	1 818 000
josta pysäköintivalvontatapahtumat, kpl	902 447	1 159 566	1 086 933	1 072 182	1 500 000	1 500 000	1 800 000
josta ajoneuvojen siirrot, kpl	21 800	16 886	20 916	23 032	20 000	20 000	18 000
Yksikkökustannus (€/suorite)	13,91	15,62	9,07	9,18	7,71	7,61	6,76
Yksikkökustannuksen muutos-%		12,3	-42,0	1,2	-16,0	-1,3	-12,3
Rakennusvalvonta palvelut							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	8 064 292	8 172 091	8 823 460	9 991 115	11 070 960	11 014 427	12 079 436
Suorite (rakennusvalvontapalvelun suorite)	10 216	10 224	10 417	9 474	8 988	8 988	6 900
josta katselmusten määrä, kpl	8 132	7 962	8 280	7 486	7 000	7 000	4 400
josta lupapäätösten määrä, kpl	2 084	2 262	2 137	1 988	1 988	1 988	2 500
Yksikkökustannus (€/suorite)	789,38	799,30	847,03	1 054,58	1 231,75	1 225,46	1 750,64
Yksikkökustannuksen muutos-%		1,3	6,0	24,5	16,8	-0,5	42,1
Ympäristöpalvelu							
Ympäristöpalvelun kustannukset (€)	9 717 500	9 904 938	9 727 476	10 388 307	11 660 725	11 130 395	12 927 467
Suorite (Ympäristöpalvelun suorite)	11 146	10 258	11 574	12 237	12 237	12 237	12 500
josta suunnitelmalliset elintarviketarkastukset, kpl	3 046	2 335	2 450	2 863	2 863	2 863	3 000
josta ympäristövalvonnan suoritteet (painotettu), kpl	7 292	7 354	8 213	8 327	8 327	8 327	8 500
josta suunnitelmallisen valvonnan tarkastukset (ympäristöterveys), kpl	808	569	911	1 047	1 047	1 047	1 000
Yksikkökustannus (€/suorite)	871,84	965,58	840,46	848,93	952,91	909,57	1 034,20
Yksikkökustannuksen muutos-%		10,8	-13,0	1,0	12,2	-4,5	8,5
Asumisen palvelut							
Palvelun kokonaiskustannukset (€)	54 337 917	55 166 851	58 337 036	58 944 067	64 276 162	64 461 617	65 825 030
Suorite (vuokrattujen asuntojen m ²)	273 871	278 214	262 479	247 167	378 000	204 397	240 000
Yksikkökustannus (€/vuokrattujen asuntojen m ²)	198	198	222	238	170	315	274,27
Yksikkökustannuksen muutos-%		-0,1	12,1	7,3	-28,7	85,5	61,3
Muut kustannukset (€)							
josta kaupunkirakenne 31001 talousarviokohdalta palvelukustannuksille vyörytetyt hallinto- ja tukipalveluiden kustannukset	4 609 182	4 338 403	3 327 652	3 302 392	3 931 587	3 753 943	4 280 428
josta muut talousarvion kustannukset	-7 596 000	-8 532 000	-8 523 000	-9 199 000	-8 483 000	-8 365 000	-8 660 000
Talousarviokohdan kustannukset yhteensä	94 690 249	99 609 355	94 656 979	97 396 757	110 000 000	109 459 000	115 844 000

Kevään 2023 aikana on yhtenäistetty kaikkien talousarviokirjassa esitettävien palvelujen kustannusten kohdistamis- sekä laskentaperiaatteet. Yhtenäistämisen yhteydessä luovuttiin aiemmista tuottavuusmittareista. Palvelukustannuslaskentaa kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana. Palvelukustannuksiin on kohdistettu palvelun suorat kustannukset, sekä palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnosta vyörytetyt kustannukset. Kustannukset esitetään bruttoperiaatteella.

3.1.3.8. 3 10 09 Yleisten alueiden kunnossapito

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	9 316	10 787	13 079	10 424	10 424	10 574	10 624
Menot yhteensä	103 755	91 439	106 047	98 877	102 377	105 939	110 138
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-94 439	-80 652	-92 968	-88 453	-91 953	-95 365	-99 514
Poistot				100 000	100 000	100 000	100 000
Tilikauden tulos	-94 439	-80 652	-92 968	-188 453	-191 953	-195 365	-199 514

Yleisten alueiden kunnossapito siirtyy Kaupunkirakenne ja hallinto -talousarviokohdalta omaksi talousarviokohdaksi vuodesta 2024 eteenpäin.

Palvelukustannusten ja suoritemäärien tehokkuuden kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulos- budjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Yleiset alueet (katujen talvihoito)							
Katujen talvihoidon kustannukset (€)	31 111 397	23 019 804	34 944 867	43 377 880	33 387 622	38 635 576	36 774 612
Suorite (Ylläpidettävä katuala, m ²)	21 260 000	21 320 000	21 550 000	21 580 000	21 730 000	21 710 000	21 760 000
Yksikkökustannus (€/ylläpidettävä katuala, m ²)	1,46	1,08	1,62	2,01	1,54	1,78	1,64
Yksikkökustannuksen muutos-%		-26,2	50,2	24,0	-23,6	15,8	6,8
Yleiset alueet (puistojen ja erityiskohteiden talvihoito)							
Puistojen ja erityiskohteiden talvihoidon kustannukset (€)	3 198 691	1 570 535	1 918 403	1 517 511	1 824 404	3 458 643	2 868 739
Suorite (Rakennetut puistot, m ²)	9 270 000	9 370 000	9 420 000	9 210 000	9 330 000	9 270 000	9 340 000
Yksikkökustannus (€/rakennetut puistot, m ²)	0,35	0,17	0,20	0,16	0,20	0,37	0,27
Yksikkökustannuksen muutos-%		-51,4	21,5	-19,1	18,7	90,8	38,9
Yleiset alueet (katujen muu kunnossapito)							
Katujen kunnossapidon muut kustannukset (€)	37 231 383	39 153 450	39 261 824	39 336 794	39 046 711	44 905 957	44 059 726
Suorite (Ylläpidettävä katuala, m ²)	21 260 000	21 320 000	21 550 000	21 580 000	21 730 000	21 710 000	21 760 000
Yksikkökustannus (€/ylläpidettävä katuala, m ²)	1,75	1,84	1,82	1,82	1,80	2,07	1,95
Yksikkökustannuksen muutos-%		4,9	-0,8	0,1	-1,4	15,1	8,6
Yleiset alueet (puistojen ja erityiskohteiden muu kunnossapito)							
Puistojen ja erityiskohteiden kunnossapidon muut kustannukset (€)	19 407 151	19 528 650	19 517 495	19 200 243	17 253 884	18 796 458	18 599 489
Suorite (Rakennetut puistot, m ²)	9 270 000	9 370 000	9 420 000	9 210 000	9 330 000	9 270 000	9 340 000
Yksikkökustannus (€/rakennetut puistot, m ²)	2,09	2,08	2,07	2,08	1,85	2,03	1,95
Yksikkökustannuksen muutos-%		-0,4	-0,6	0,6	-11,3	9,6	5,2

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Muut kustannukset (€)	811 776	528 257	565 557	322 599	-73 621	250 366	74 434
josta luonnonmukaisten alueiden kunnossapito	3 760 776	3 841 257	3 874 557	3 894 599	3 415 379	3 691 366	3 637 434
josta Kaupunkirakenne 31001 talousarviokohdalta palvelukustannuksille vyörytetyt hallinto- ja tukipalveluiden kustannukset	-2 949 000	-3 313 000	-3 309 000	-3 572 000	-3 489 000	-3 441 000	-3 563 000
Talousarviokohdan kustannukset yhteensä	91 760 398	83 800 696	96 208 146	103 755 027	91 439 000	106 047 000	102 377 000

Kevään 2023 aikana on yhtenäistetty kaikkien talousarviokirjassa esitettävien palvelujen kustannusten kohdistamis- sekä laskentaperiaatteet. Yhtenäistämisen yhteydessä luovuttiin aiemmista tuottavuusmittareista. Palvelukustannuslaskentaa kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana. Palvelukustannuksiin on kohdistettu palvelun suorat kustannukset, sekä palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnosta vyörytetyt kustannukset. Kustannukset esitetään bruttoperiaatteella.

Muut suoritteet	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Ulkovalaistuksen energian kulutus (KWh/asukas)	67,8	65,0	58,1	55,2	54,0	54,0	52,0
Kunnossapidettävät sillat (m ²)	324 360	333 410	336 984	330 783	346 806	331 000	335 000

3.1.3.9. Liikenneliikelaitos (HKL)

Tulos ja rahoituslaskelma

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tuki infrainvestointien pääomakuluihin	18 985	5 956	12 337	19 684	19 337	20 159
Muut myyntitulot	114 791	146 798	145 558	144 144	145 622	146 193
Liikevaihto	133 777	152 754	157 895	163 828	164 959	166 352
Valmistus omaan käyttöön	527					
Liiketoiminnan muut tuotot	7 681	1 755	1 846	1 850	1 850	1 850
Varsinaiset kulut	-99 104	-110 792	-111 410	-109 082	-107 994	-107 177
Poistot	-31 817	-32 525	-33 301	-37 343	-38 059	-39 902
Liikeylijäämä/alijäämä	11 065	11 192	15 030	19 253	20 756	21 123
Rahoitustulot						
Rahoitusmenot						
Korkomenot kaupungin lainasta	-1 324	-2 903	-7 756	-10 696	-11 709	-12 436
Muut korkomenot	-2 852	-3 309	-4 202	-4 341	-4 066	-3 660
Korvaus peruspääomasta	-3 795	-3 377	-3 377	-3 377	-3 377	-3 377
Muut rahoitusmenot	-23		0			
Satunnaiset erät						
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia	3 071	1 602	-305	839	1 603	1 649
Poistoeron muutos	14 166	2 591	2 388	2 317	2 317	2 317
Varausten muutos	1 617		0			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	18 853	4 193	2 083	3 156	3 920	3 966

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toiminnan rahavirta						
Liikelyljäämä/alijäämä	11 065	11 192	15 030	19 253	20 756	21 123
Poistot	31 817	32 525	33 301	37 343	38 059	39 902
Rahoitustulot ja -menot	-7 994	-9 589	-15 335	-18 414	-19 153	-19 474
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-71 119	-69 966	-45 506	-67 378	-76 304	-63 579
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Käyttöomaisuuden myyntitulot	757 833					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	721 605	-35 839	-12 510	-29 196	-36 642	-22 028
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset						
Lainakannan muutokset	-259 995	-14 453	-14 453	-14 453	-14 453	-14 453
Oman pääoman muutokset	-264 351					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-197 259	50 294	26 961	43 648	51 095	36 481
Rahoituksen rahavirta	-721 605	35 841	12 508	29 195	36 642	22 028
Rahavarojen muutos	0	2	-2	-1	0	0

Toiminnan kuvaus

HKL huolehtii pääkaupunkiseudun metrolinjoista sekä siihen liittyvästä joukkoliikenneinfrastruktuurista toimien rataverkon haltijana ja metrolinjojen harjoittajana. HKL tuottaa metrolinjojen liikennöinnin ja metroinfraan liittyvät palvelut hankkimalla ne alihankintana Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:ltä.

Metrossa tehtiin vuonna 2022 noin 70 miljoonaa matkaa (vuonna 2019 noin 93 miljoonaa). HKL omistaa 50 metrojunaa, noin 22 km metrorataa, 17 asemaa ja metrovarikon Roihupellossa. Kokonaisuudessaan pääkaupunkiseudun metroverkolla on länsimetro mukaan lukien yhteensä noin 43 km rataa, 30 asemaa ja 2 varikkoa.

Liikenneliikelaitos toimii Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen johtokunnan alaisuudessa.

Kaupunginvaltuusto päätti 22.9.2021 silloisen HKL:n toiminnan yhtiöittämisestä metron infra- ja liikennöintisopimukseen liittyviä toimintoja lukuun ottamatta. Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy aloitti toimintansa 1.2.2022. Yhtiöittämisessä HKL:n metro-omaisuus ja metron liittyvät keskeiset sopimukset jäivät liikelaitokseen.

Metrolinjojen toimintaan liittyvät osat on tarkoitus siirtää myöhemmin erikseen metron automatisointiin liittyen Siemens-konsernin kanssa vireillä olevan oikeudenkäynnin päätyttyä Kaupunkiliikenneyhtiöön. Osakeyhtiöön siirtyivät HKL:n kaikki muu omaisuus, sopimukset sekä HKL:n silloinen henkilöstö kokonaisuudessaan.

Toiminnan painopisteet

Talousarviovuonna 2024 toiminnan keskiössä ovat metrojärjestelmän muutoksiin liittyvän riskien- ja muutostenhallinnan kehittäminen, kantametron infran peruskorjausten toteutusedellytysten varmistaminen ja metron liikennöintiä koskevan jatkosopimuksen valmistelu päätöksentekoon. Metroradan ja -kaluston kunnossapidon sekä omaisuudenhallinnan prosessien kehittämistä jatketaan.

Lähivuosina on suunnitelmissa toteuttaa useita kantametron asemien peruskorjauksia ja metrojärjestelmään liittyviä korvausinvestointeja. Investointien tehokas läpivienti edellyttää ymmärrystä metrojärjestelmän toiminnasta ja teknologiasta kokonaisuutena. Ajantasaisen tilannekuvan luominen hankkeiden suunnittelun pohjaksi, osaamisen jatkuva kehittäminen sekä hankkeiden läpiviennin riittävä resurssointi on tärkeää. Laajempaan kaupunkikehittämiseen liittyvien asemien peruskorjausten toteutus vaatii tiivistä yhteistyötä kaupungin sisällä sekä resurssien varmistamista myös muualla kaupunkiorganisaatiossa.

Toiminnan tuottavuutta ja laatua parannetaan erityisesti liikennöinnin, kunnossapidon ja omaisuudenhallinnan läpi leikkaavia prosesseja kehittämällä yhteistyössä Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa. Tavoitteena on mm. parantaa kyvykkyyttä metroradan rajallisen aikaikkunan maksimaaliseen hyödyntämiseen kunnossapitoa ja investointeja toteutettaessa ja siten minimoida matkustajille aiheutuvia haittoja.

Metrojärjestelmän muutostenhallintaa kehitetään erityisesti kantametron asemainfran peruskorjausten ja metroradan kulunvalvontajärjestelmän uudistamishankkeen (METKA) yhteydessä. Muutostenhallinta auttaa mallintamaan kehittämishankkeiden vaikutuksia koko metrojärjestelmään sekä siirtymään hankekohtaisista ratkaisuista kohti järjestelmällistä vaatimusten ja dokumentaation hallintaa sekä vastuiden määrittelyä. Samalla jatketaan järjestelmän kyberturvan sekä -varautumisen kehittämistä.

Muutokset maailman yleisessä turvallisuustilanteesta edellyttävät myös HKL:ltä asemien palo- ja pelastusturvallisuuteen sekä yleiseen turvallisuustilanteeseen liittyvien tarkistus- ja kehitystoimien sekä investointien toteuttamista.

Metron operoinnin jatkosopimus valmistellaan yhdessä HSL:n kanssa päätöksentekoon vuonna 2024. Operoinnin laadun ja kustannustehokkuuden edelleen kehittäminen sekä kustannusten ja korvausperusteiden läpinäkyvyys tulevat olemaan jatkosopimuksen valmistelun keskeisiä ohjaustekijöitä.

Metron automatisointiin liittyvän, Siemens-konsernin kanssa vireillä olevan oikeudenkäynnin hovioikeuskäsittely alkaa syksyllä 2024 kestäen vuoteen 2026.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Vastuullinen ja kestävä talous

Yleisestä maailmantilanteesta ja liikkumisen muutoksesta johtuvat joukkoliikenteen rahoitushaasteet edellyttävät kustannustehokkuuden jatkuvaa parantamista. Metroliiketoiminnan tuottavuutta parannetaan turvallisuuden ja laadun reunaehdot huomioiden. Osaamista metron strategiseen, pitkän aikavälin elinkaarikustannusten mallintamiseen ja hallintaan kasvatetaan yhdessä HSL:n kanssa osana liikennöinnin jatkosopimuskauden valmistelua. Metron ja ratikoiden synergiamahdollisuudet hyödynnetään mm. varikkotilojen, tuotantolaitteistojen ja Kaupunkiliikenne Oy:n operatiivisen henkilöstön osalta. Metroasemille suunniteltujen kaupungin kehittämisinvestointien kaupunkitaloudellisuutta ja toteutustapaa arvioidaan ja kehitetään yhdessä kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian kanssa.

Kunnianhimoinen ilmastovastuu

HKL:n yhdessä Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa tuottamat kestävän liikkumisen palvelut tukevat Helsingin seudun kaupunkirakenteen tiivistämistä sekä hiilineutraaliuden ja muiden ympäristötavoitteiden saavuttamista. HKL käyttää hiilipäästötöntä ympäristösertifioitua energiaa. Raideliikenne vähentää liikenteestä aiheutuvaa melua sekä parantaa ilmanlaatua.

HKL:n merkittävimmät negatiiviset ympäristövaikutukset liittyvät investointien toteuttamisen hiilidioksidipäästöihin sekä rakennusten energiankäyttöön. Päästöjä vähennetään toteuttamalla Helsingin kaupungin ja Kaupunkiliikenne Oy:n hiilineutraalisuusohjelmassa tunnistettuja konkreettisia toimenpiteitä. Metroasemien peruskorjausten yhteydessä parannetaan energiatehokkuutta, käytetään vähäpäästöisiä materiaaleja ja huomioidaan kiertotalouden periaatteet. Vuonna 2022 aloitettua kiinteistöjen sähkönsäästökampanjaa jatketaan edelleen. Rakentamisessa käytettävien vähähiilisten materiaalien saatavuus on haastavaa ja tuotekehittäminen ei etene tavoitteiden edellyttämällä vauhdilla. HKL edesauttaa osaltaan markkinoiden kehittymistä vaatimalla järjestämässään toiminnassa kumppaneiltaan hiilineutraalisuustavoitteiden edellyttämiä toimenpiteitä.

Viihtyisä kaupunki ja segregaatoin ehkäiseminen

HKL:n toiminnassa on keskeistä varmistaa olemassa olevan metrojärjestelmän luotettavuuden vaatimien peruskorjausten ja korvausinvestointien toteuttaminen sekä kaupungin tulevaan kasvuun varautuminen. Metroasemia peruskorjattaessa toimitaan kaupunkiympäristön toimialan kumppanina ottaen huomioon kaupunkistrategian tavoitteet viihtyisän ja elinvoimaisen kaupungin, asemanseutujen kehittämisen ja tiivistämisen sekä segregaatoin ehkäisemisen suhteen.

HKL varmistaa pitkään käytössä olleen järjestelmän toimivuutta ennakoimalla ja asettamalla etusijalle olemassa olevan metrojärjestelmän toimivuuteen liittyvät investoinnit. Jokaiselle kaupunkilaiselle tarjotaan yhdenvertaiset mahdollisuudet liikkumiseen huolehtimalla kaluston ja asemien esteettömyydestä.

Koronapandemian seurauksena matkustajien kokemana turvallisuudentunne metroasemilla on heikentynyt. Tähän vastataan tiiviillä yhteistyöllä turvallisuus- ja sosiaaliviranomaisten kanssa sekä asemien peruskorjauksilla, joissa asemien esteettömyyttä, valaistusta ja valvontaa sekä palveluita parannetaan. Lisäksi asemilla kehitetään mm. pyörien liityntäpysäköintiä ja muita palveluja yhdessä Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa.

Talousarvion toiminnan tavoitteet vuodelle 2024

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Joukkoliikenteen luotettavuus on hyvä
Tavoitekategoria	
Mittari 1	Ajettujen lähtöjen osuus tilatuista lähdöistä
Mittarin 1 lähtöarvo	98,98 %
Mittarin 1 tavoitearvo	vähintään 99,85 %
Strategian painopiste	Toimiva ja kaunis kaupunki

HKL:n kolme sitovaa tavoitetta on asetettu asiakas-, luotettavuus- ja talousnäkökulmasta.

Asiakastytyväisyydessä tavoitteena on asiakkaiden keskeisiin tarpeisiin vastaaminen laadukkaana asiakaskokemuksen ylläpitämiseksi. Mittarina on liikennöitsijäarvosana HSL:n järjestämässä asiakastytyväisyystutkimuksessa, jossa arvosana (asteikko 1-5) muodostuu keskiarvona seuraavista osatekijöistä: kuljettajan ajotapa, vaunujen siisteys, aikataulussa pysyminen ja opasteiden toimivuus asemilla. Metroliikenteessä tavoitellaan vähintään liikennöitsijäarvosanaa 4,13 (keskiarvo vuosista 2020 – 2022). Vuonna 2024 toteutettavien investointihankkeiden aiheuttama liikennekatko ja vaihtuvat poikkeusliikennejärjestelyt on suurin tunnistettu haitta matkustajakokemuksessa vuonna 2024. Liikennekatko tulee väistämättä tuomaan matkustajien arkiliikkumiseen muutoksia. Tilanne vaatii ennakkosuunnittelua ja tiivistä yhteistyötä matkustajaviestinnästä vastaavan HSL:n kanssa.

Liikennöinnin luotettavuudessa tavoitteena on ajamattomien lähtöjen määrän minimointi korkean joukkoliikenteen luotettavuuden ylläpitämiseksi. Mittarina käytetään ajettujen lähtöjen osuutta (tilatut lähdöt – poikkeamat jaettuna tilattujen lähtöjen määrällä). Poikkeamat ovat ajamattomia lähtöjä, jotka johtuvat liikennöitsijästä johtuvista syistä. Vuonna 2024 luotettavuudessa tavoitellaan vuoden 2023 tavoitteen mukaista korkeaa luotettavuustasoa 99,85 %. Suunniteltujen liikennekatkojen tunnistetaan muodostavan riskin myös luotettavuustavoitteen saavuttamiselle. Katkot vaativat muutoksia liikennöintiprosessiin ja olemassa oleviin toimintamalleihin, myös hankkeiden aikana tapahtuvien muutosten hallintaan varaudutaan.

Toimintaympäristön muutokset

Rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset

Helsingin seudun liikenne (HSL) -kuntayhtymän hallitus päätti 13.12.2022 jatkaa HSL:n ja HKL:n välisen metroliikenteen operointisopimuksen voimassaoloaikaa. Nykyinen sopimus päättyy 31.12.2024 ja sopimusta jatketaan 7,5 vuodella.

Jatkosopimus on tarkoitus tuoda päätöksentekoon vuoden 2024 aikana. Sopimus antaa suuntaviivat ja vakauttaa HKL:n palvelutuotantoa myös taloussuunnitelmakautta pidemmällä aikajaksolla.

Yleinen kustannustason ja rahoituskulujen kasvu vaikuttaa myös HKL:n rahoitukseen nostaan sekä HSL:ltä laskutettavia liikennöinti- ja infrakorvauksia että kaupungin suoran tuen tarvetta. Myös investointihankkeiden kustannustason nousu vaatii tehostettua seuranta. Haastava rakentamisen markkinatilanne luo epävarmuutta laajempaan kaupunkikehittämiseen liittyvien metroasemien peruskorjaushankkeiden toteutusaikatauluun. Erityisesti asemakiinteistöjen osalta arvioidaan tarvetta kevyempien korjaustoimenpiteiden toteuttamiselle, mikä voi heijastua joukkoliikenneinfran ylläpitokustannusten kasvuun. Toisaalta rakentamisen alhaisen suhdannetilanteen jatkuminen voi osittain helpottaa julkisen sektorin asemaa osaavista asiantuntijaresursseista kilpailtaessa.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Strategiset riskit

Metron kapasiteettia on haastava korvata poikkeusjärjestelyillä, minkä johdosta infran ja järjestelmien ennakoiva korjaus ja uudistaminen on keskeistä. Metron toimintavarmuuden ja liikennöinnin kustannustehokkuuden näkökulmasta keskeisin pitkän aikavälin menestystekijä liittyy järjestelmäosaamisen säilyttämiseen ja kasvattamiseen sekä riittävien resurssien varmistamiseen.

Kansalliset kaupunkiraideliikenteen asiantuntijaresurssit ovat rajalliset. Kykyä osaavan henkilöstön houkutteluun tulee parantaa kaupunkiyhteisesti samalla kun huolehditaan henkilöstön pitovoimasta ja osaamisen kehittämisestä. Pidemmällä aikavälillä varaudutaan yhteistyössä Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa henkilöstön eläköitymiseen ja osaamisen siirtämiseen sekä kykyyn reagoida mahdollisiin henkilöstötarpeiden muutoksiin.

Taloudelliset riskit

Merkittävin taloudellinen riski liittyy joukkoliikenteen matkustajamäärien palautumiseen ja joukkoliikenteen yleisen rahoitustilanteen heikkenemiseen. Yleinen kustannustason nousu voi vaikuttaa suunniteltujen investointien ajoitukseen sekä investointihankkeiden toteuttamisen taloudellisiin edellytyksiin. Samanaikaisesti on varmistettava toiminnan kustannustehokkuus, vanhenevien järjestelmien toimintavarmuus ja valmius toiminnan laajentamiselle pidemmällä tulevaisuudessa. Pitkäkestoinen matalasuhdanne vaikuttaa myös metroasemilla sijaitsevien liiketilojen vuokraukseen.

Tiiviillä yhteistyöllä ja jatkuvalla seurannalla ylläpidetään kyvykkyyttä vastata muuttuviin kysynnän ja turvallisuuden tarpeisiin. Toiminnan tuottavuuteen liittyvän analytiikan tuottamiseen panostetaan ja kustannustehokkuutta kehitetään saadun tiedon perusteella.

Operatiiviset riskit

Todennäköisimpiä metron liikennöintiä uhkaavia operatiivisia riskejä ovat erilaisista teknisistä tai ulkoisista syistä aiheutuvat kiinteistö-, rata- tai järjestelmäinfraan liittyvät häiriötilanteet, jotka voivat johtaa asemien tai rataosuuksien sulkemiseen ja heijastuvat näin nopeasti koko metron palvelutasoon. Riskin toteutumiseen varaudutaan riittävällä resursoinnilla ja reagointivalmiudella sekä HSL:n kanssa laadittujen poikkeusliikennemallien käyttämisellä.

HKL yhteistyössä Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa varautuu osana kaupungin valmius- ja varautumissuunnittelua Traficomien määräyksen mukaiseen joukkoliikenteen toimivuuden varmistamiseen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Liiketoiminnan tunnusluvut	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Liikevaihdon muutos (%)	3	3	4	-39	17	18	4
Liikeyli- / alijäämä liikevaihdosta (%)	19	17	15	8	8	10	12
Tase 31.12.	1 096	1 179	1 137	568	625	581	608
Omavaraisuusaste (%)	43	40	35	37	33	36	35

HKL:n kannattavuus paranee hieman vuoden 2023 tasosta. HKL rahoittaa investoinnit pääosin lainarahoituksella, joten omavaraisuusaste heikkenee vuosittain investointitason pysyessä kohtuullisen korkealla tasolla.

Palvelukustannusten tehokkuuden kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
MetroliiKENNÖINTI							
Palvelun kokonaiskustannus (€)					157 000 000	160 000 000	165 000 000
Suorite (paikkakilometri, milj.*)					3 660	3 582	3 461
Yksikkökustannus (€/paikkakilometri)					0,043	0,045	0,048
Yksikkökustannuksen muutos-%							10,8

*Paikkakilometri = Paikkakilometri on yhden matkustajapaikan kulkema yhden kilometrin matka. Paikkakilometrit saadaan kertomalla liikennevälineen ajokilometrit sen keskimääräisellä matkustajapaikkamäärällä. Paikkakilometri käsittää tässä yhteydessä sekä metron istuma- että seisomapaikat.

Kevään 2023 aikana on yhtenäistetty kaikkien talousarviokirjassa esitettävien palvelujen kustannusten kohdistamis- sekä laskentaperiaatteet. Yhtenäistämisen yhteydessä luovuttiin aiemmista tuottavuusmittareista. Palvelukustannuslaskentaa kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana. Palvelukustannuksiin on kohdistettu palvelun suorat kustannukset, sekä palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnosta vyörytetyt kustannukset. Kustannukset esitetään bruttoperiaatteella.

HKL:n yksikkökustannukset nousevat noin 11 %:lla vuoden 2023 tasosta. Yksikkökustannusmittarissa käytettävät suoritteet, metron paikkakilometrit, supistuvat 5 %:lla. Lasku johtuu metroinfraan tehtävistä isoista peruskorjauksista, jonka takia metroliiKenteeseen tulee katkoja vuoden 2024 aikana.

HKL pääomakustannukset nousevat selkeästi, yli 30 %:lla, korkotason ja poistojen nousun takia. HKL:n muut menot laskevat vuodesta 2023.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön käyttö	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
Henkilöstön määrä	1 250	1 283	1 251	101	2	2	2	2	2

HKL hankkii liikennöinti- ja infran kunnossapitopalvelut alihankintana. HKL:llä ei ole omaa operatiivista henkilöstöä.

Kaupunkiliikenne Oy:llä työskentelee noin 300 henkilöä, jotka tuottavat metron liikennöinnin sekä vaunukaluston ja infran kunnossapidon.

Vaikutus kaupungin talouteen

Vaikutus kaupunkiin, 1 000 €	Tilinpäätös 2022	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
Peruspääoman tuotto	3 795	3 377	3 377	3 377	3 377
Tuki kaupungilta	-3 378	-12 337	-19 684	-19 337	-20 159
Peruspääoman B korotus					
Netto	417	-8 959	-16 306	-15 959	-16 782

Vaikutus kaupunkiin, 1 000 €	Tilin-päätös 2022	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys					
Pitkäaikaisen vieraan pääoman vähennys	155 955	2 500	2 500	2 500	2 500
Pitkäaikaisen vieraan pääoman korko	366	1 726	1 977	1 878	1 690

HKL maksaa kaupungille peruspääoman tuottoa 3,4 milj. euroa vuonna 2024. Vastaavasti kaupunki maksaa HKL:lle suoraa tukea 19,7 milj. euroa. Kaupungin tuella HKL kattaa ne menot, joita HKL ei pysty laskuttamaan HSL:ltä tai muulta taholta.

Kaiken kaikkiaan HKL:n nettovaikutus kaupungin budjettiin on -16,3 milj. euroa vuonna 2024.

Vuosina 2025–2026 nettovaikutus kaupungin budjettiin arvioidaan olevan -16,0 milj. euroa ja -16,8 milj. euroa.

Rahoitus ja investoinnit

HKL ei nosta uutta ulkopuolista lainaa vuosina 2024–2026. Metroinvestoinnit rahoitetaan kaupungin sisäisellä limiittirahoituksella (yhdystilivelka). Yhdystili-velka on 299,6 milj. euroa 31.12.2026.

Liikennelaitoksen investointisuunnitelma kattaa vuodet 2024–2033. Investointien yhteissumma on noin 749 miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste on 35,0 % vuonna 2024, 33,1 % vuonna 2025 ja 32,1 % vuonna 2026.

Vuosien 2024–2033 suurin yksittäinen investointihanke on M400-metrokaluston hankinta, johon on budjetoitu 270 miljoonaa euroa vuosille 2025–2032. Rautatietorin metroaseman palo- ja pelastusturvallisuuden parantamiseen, aseman peruskorjaamiseen ja siihen liittyvään Kaivokadun kannen peruskorjaamiseen on varattu yhteensä noin 102 miljoonaa euroa vuosille 2024–2027. Metron liikenteenohjausjärjestelmän uudistamisinvestointiin on varattu 66 miljoonaa euroa vuosille 2024–2032.

Taloussuunnitelmakauden suurin investointikokonaisuus on Rautatietorin metroaseman peruskorjaus ja siihen liittyvät palo-, pelastusturvallisuuden parantamiseen tähtäävät investoinnit sekä Kaivokadun kannen peruskorjaus, joihin on yhteensä budjetoitu noin 39 miljoonaa euroa. Metron liikenteenohjausjärjestelmän uudistamiseen varaudutaan taloussuunnitelmakaudella noin 20 miljoonalla eurolla ja metron raidevirtapiirien korvaamiseen noin 15 miljoonalla eurolla.

Vuoden 2024 suurin yksittäinen investointihanke on Rautatietorin metroaseman paloturvallisuuden parantaminen 7,0 milj. euroa. Kontulan metroaseman laituritason peruskorjaukseen on budjetoitu 6,7 miljoonaa euroa ja metron raidevirtapiirien korvaamiseen 6,7 miljoonaa euroa.

3.1.4. 4 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	33 320	35 814	35 832	33 575	33 775	34 984	36 410
Menot yhteensä	266 724	292 395	295 685	296 426	302 237	312 905	325 497
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-233 403	-256 581	-259 853	-262 851	-268 462	-277 921	-289 087
Poistot	11 618	9 493	9 493	8 378	8 378	9 031	9 946
Tilikauden tulos	-245 021	-266 073	-269 346	-271 229	-276 841	-286 952	-299 033

3.1.4.1. 4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	33 320	35 814	35 832	33 575	33 775	34 984	36 410
Menot yhteensä	239 394	258 289	262 024	261 414	267 215	276 621	287 726
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-206 073	-222 475	-226 192	-227 839	-233 440	-241 637	-251 316
Poistot	11 618	9 493	9 493	8 378	8 378	9 031	9 946
Tilikauden tulos	-217 691	-231 968	-235 685	-236 217	-241 818	-250 669	-261 262

Vuosien 2022-2023 osalta luvut eivät ole vertailukelpoisia organisaatio- ja muista toiminnallisista muutoksista johtuen.

Toiminnan kuvaus

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ylläpitää ja parantaa eri-ikäisten helsinkiläisten mahdollisuuksia henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin, sivistymiseen sekä aktiiviseen kansalaisuuteen ja tukee Helsingin elinvoimaisuutta. Toimialalla tuotetaan vuosittain yli 20 miljoonaa elämystä yli 900 toimipaikassa, ulkoilualueilla ja taiteen eri keinoin noin 1 800 työntekijän osaamisella.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala toimii kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan alaisuudessa. Lautakunnalla on kolme jaostoa: kulttuuri- ja kirjastojaosto, liikuntajaosto ja nuorisajaosto.

Toimiala jakaantuu neljään palvelukokonaisuuteen ja hallintoon.

Kirjastopalvelukokonaisuus vastaa kirjastotoiminnasta sekä lailla säädetystä valtakunnallisesta kehittämistehtävästä. Kirjastopalvelukokonaisuuden palvelut ovat aluekirjastopalvelut, keskustakirjasto Oodi, kirjastoverkon yhteiset palvelut ja valtakunnalliset kehittämispalvelut.

Kulttuuripalvelukokonaisuus vastaa kaupungin kulttuuripolitiikasta sekä kulttuuri-, orkesteri-, museo- ja taidemuseotoiminnoista. Kulttuuripalvelukokonaisuus vastaa sille kuuluvista lailla säädettyistä valtakunnallisista ja alueellisista erityistehtävistä. Kulttuuripalvelukokonaisuuden palvelut ovat kaupungin museo, kaupunginorkesteri, kulttuurin edistäminen ja kulttuurikeskukset.

Liikuntapalvelukokonaisuus vastaa liikunnasta ja liikuntapolitiikasta sekä liikunnan järjestämisestä ja liikuntapaikoista sekä leirintäalueesta. Liikuntapalvelukokonaisuuden palvelut ovat liikuntaan aktivointi, liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut.

Nuorisopalvelukokonaisuus huolehtii nuorisotyöstä ja nuorisopolitiikasta. Nuorisopalvelukokonaisuuden palvelut ovat itäinen nuorisotyö, läntinen nuorisotyö ja pohjoinen nuorisotyö.

Toimialalla on palvelukokonaisuuksien lisäksi hallintojohtajan alaisuudessa toimialan hallinto, joka huolehtii toimialan hallinto- ja tukipalveluista sekä hyvinvoinnin edistämisestä ja ehkäisevän päihdetyöstä. Toimialan hallinnon palvelut ovat hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, talous- ja suunnittelupalvelut, kehittämis- ja digitalisaatiopalvelut sekä viestintä- ja markkinointipalvelut.

Toiminnan painopisteet

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan keskeisimmät toiminnan painopisteet vuonna 2024 ovat:

- lapset ja nuoret
- ikäihmiset
- palveluverkkosuunnittelu
- ilmastonmuutos ja ympäristövaikutukset

Koronapandemia lisäsi lasten ja nuorten epävarmuutta, huolta omasta arjesta ja tulevaisuudesta, vähensi harrastuksiin osallistumista sekä aiheutti sosiaalista eristäytymistä.

Kielteiset vaikutukset kohdistuivat erityisesti lapsiin, nuoriin ja perheisiin, jotka ovat olleet ennestään heikommassa asemassa. Yksinäisyyttä kokevien ja haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten kohtaaminen, ohjaaminen harrastuksiin ja toimintaan edellyttää toimialalla ilmiöiden ymmärtämistä. Lasten ja nuorten yksinäisyyttä vähennetään hyödyntämällä Hyvä-mallia, joka helpottaa eri ammattiryhmien, lasten ja nuorten sekä perheiden välistä vuorovaikutusta, luo toimijoiden välille yhteistä kieltä ja kokonaisvaltaisempaa hyvinvointikuvaa. Lisäksi toteutetaan muita yksinäisyyttä vähentäviä toimenpiteitä osana Kuvan palvelutuotantoa.

Ikäihmisten palaaminen toimialan palveluihin on ollut odotettua hitaampaa. Yksinäisydentunne ja fyysisen toimintakyvyn heikkeneminen ovat lisääntyneet. Ikääntyessä liikunta ja liikkeelle lähteminen auttavat ylläpitämään kokonaisvaltaista toimintakykyä, joka helpottaa jokapäiväisiä toimintoja ja arjesta selviytymistä. Liikunnan harrastaminen tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia sosiaalisten kontaktien ylläpitämiseen ja sosiaalisen syrjäytymisen ehkäisemiseen. Ikäihmisten palaamista liikunnan pariin edistetään aktiivisella markkinoinnilla.

Uudenlaisen alueellisen yhteistyömallin tavoitteena on erityisesti vähän liikkuvien ikäihmisten liikkeelle lähtemisen, liikkumisen ja harrastamisen tukeminen. Ikääntyneiden liikkumisen ja kulttuurin avustushankkeiden arviointia ja vaikutusten mittaamista edistetään laatimalla arviointimalli ja pilotoimalla sen toimivuutta.

Palveluverkkosuunnittelulla varmistetaan, että palveluja toteutetaan oikeassa paikassa, oikealla tavalla ja riittävässä suhteessa palvelun tarpeeseen. Toimialayhteisen palveluverkkosuunnittelun toimintamallin laatimista edistää kattava tietopohja, jota on pilotoitu.

Ilmastonmuutosta ja ympäristövaikutuksia torjutaan tiivistämällä yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan kanssa tilojen energiatehokkuuden parantamiseksi ja tekemällä toimenpidesuunnitelma aikatauluineen. Investoinneissa kiinnitetään huomiota energiatehokkuuteen. Toimialan palvelukokonaisuudet toteuttavat omia ympäristöohjelmiaan tavoitteineen ja toimenpiteineen sekä osallistuvat kaupunkitasoisten ohjelmien toteutukseen.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistaja

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisoavustuksilla luodaan edellytykset monimuotoiselle vapaa-ajan toiminnalle ja kulttuurille. Toimiala vahvistaa kulttuuri- ja tapahtuma-alan toimintamahdollisuuksia mm. vakiinnuttamalla yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa taiteen ja kulttuurin tilojen väliaikaiskäytön operaattorimallia, jossa mahdollistetaan kaupungin väliaikaisesti tyhjillään olevien tilojen vuokrausta taiteen ja kulttuurin toimijoille. Kulttuurin, liikunnan ja muiden vapaa-ajanpalveluiden tarjonnan on mukauduttava kaupungin kasvun mukana. Palveluita on tarjottava monipuolisesti eri puolilla kaupunkia. Toimialalla aloitettua palveluverkkosuunnitteluyötä jatketaan.

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Toimiala tutkii mahdollisuuksia hyödyntää paremmin tarveperustaista rahoitusta. Alueellista työtä vahvistetaan erityisesti kaupunkiudistusalueilla. Nuorten väkivaltaista käytöstä torjutaan etsivän ja jalkautuvan nuorisotyön avulla ja virkamiesyhteistyöllä.

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Toimialalla toteutetun esihenkilötyön muutoshankkeessa tunnistetut tarpeet ratkaistaan. Henkilöstön pitovoimasta huolehditaan hyvän henkilöstöjohtamisen keinoin. Henkilöstön saatavuutta edistetään mm. kehittämällä henkilöstöpula-alojen rekrytointiprosesseja, lisäämällä ulkomaalaistaustaisten rekrytoiteja ja vahvistamalla oppilaitosyhteistyötä ja oppisopimusmahdollisuuksia.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Toimialalla laaditaan tiedolla johtamisen ohjelma ja viedään loppuun liikunnan, kirjaston ja kulttuurin suuret digitalisaatiohankkeet. Kaupunkiyhteinen tilavarauspalvelu Varaamo (2.0 / 2.5) ja siihen liittyvä palvelutuotanto otetaan käyttöön.

Talousarvion toiminnan tavoitteet vuodelle 2024

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Parannetaan toiminnan elinvoimaisuutta palveluverkkosuunnittelun avulla varmistamalla, että palveluja toteutetaan oikeassa paikassa, oikealla tavalla ja riittävässä suhteessa palvelun tarpeeseen.
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Toimialayhteisen palveluverkkosuunnittelun toimintamallin luominen
Mittarin 1 lähtöarvo	Palveluverkon tietopohjan koonti ja visualisointi on pilotoitu
Mittarin 1 tavoitearvo	Toimialayhteinen palveluverkkosuunnittelun toimintamalli on tehty
Strategian painopiste	Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana; Toimiva ja kaunis kaupunki; Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistaja

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Parannetaan ikäihmisten mahdollisuuksia lähteä liikkeelle, liikkua ja harrastaa yhdessä
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Senioriliikunnan kurssitoiminnan täyttöaste (%)
Mittarin 1 lähtöarvo	Tilinpäätös 2023
Mittarin 1 tavoitearvo	Vähintään 92 %
Mittari 2	Ikääntyneiden liikkumisen ja kulttuurin avustushankkeiden arviointimallin valmistelu ja pilotointi
Mittarin 2 lähtöarvo	Arviointimallia ei ole
Mittarin 2 tavoitearvo	Avustushankkeiden arviointimalli on tehty ja pilotoitu
Mittari 3	Alueellisen yhteistoiminnan mallin dokumentointi ja monistettavuus
Mittarin 3 lähtöarvo	Alueellista yhteistoiminnan mallia ei ole.
Mittarin 3 tavoitearvo	Malmin alueella kehitetty yhteistoiminnan malli on dokumentoitu ja monistettavissa muille Helsingin alueille
Mittari 4	Malmin alueella toteutettujen liikkumistoimenpiteiden lukumäärä (kpl)
Mittarin 4 lähtöarvo	0
Mittarin 4 tavoitearvo	Vähintään 3
Strategian painopiste	Helsinkiäisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Parannetaan mielen hyvinvoinnin varhaista tukea lasten ja nuorten arjessa
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Hyvä-mallin hyödyntäminen
Mittarin 1 lähtöarvo	Lasten ja nuorten ohjaustehtävissä oleva henkilöstö on koulutettu Hyvä-malliin, mutta malli ei ole käytössä.
Mittarin 1 tavoitearvo	Hyvä-mallia hyödynnetään kaikissa palvelukokonaisuuksissa niiden itse määrittelemillä toimenpiteillä
Mittari 2	Lasten ja nuorten yksinäisyyttä vähentävien toimenpiteiden toteuttaminen
Mittarin 2 lähtöarvo	Toimialalla on käytössä yksi lasten ja nuorten yksinäisyyttä vähentävä toimenpide.
Mittarin 2 tavoitearvo	Toimialalla on käytössä vähintään neljä lasten ja nuorten yksinäisyyttä vähentävää toimenpidettä.
Strategian painopiste	Helsinkiäisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Lasten ja nuorten turvallisuuden tunnetta parannetaan kaupunkiudistusalueilla kaupunkiympäristöä ja palveluita kehittämällä
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Lasten ja nuorten alueellisissa yhteistyöverkostoissa tunnistetaan tutkimus- ja ilmiötietoon perustuen sekä vuorovaikutuksessa alueen lasten, nuorten, perheiden ja toimijoiden kanssa keskeiset toimialayhteiset toimenpiteet lasten ja nuorten turvallisuuden tunteen parantamiseksi kaupunkiudistusalueilla. Yhteisesti sovitut toimenpiteet kirjataan ja niiden toteutumista seurataan osana yhteistyöverkoston toimintaa.
Mittarin 1 lähtöarvo	0
Mittarin 1 tavoitearvo	12 toimenpidettä (3 toimenpidettä per kaupunkiudistusalue)
Strategian painopiste	Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan; Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki; Toimiva ja kaunis kaupunki; Helsingiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kaupungin toimintojen tuottavuutta parannetaan digitalisaation, tilatehokkuuden ja prosessitehokkuuden keinoin
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Yksikkökustannukset palvelukokonaisuuksittain (euroa)
Mittarin 1 lähtöarvo	Tilinpäätös 2023 mukaiset yksikkökustannukset palvelukokonaisuuksittain
Mittarin 1 tavoitearvo	Talousarvio 2024 mukaiset yksikkökustannukset palvelukokonaisuuksittain
Strategian painopiste	Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Torjutaan ilmastonmuutosta ja ympäristövaikutuksia muun muassa kiertotalouden, resurssitehokkuuden sekä ilmastokasvatuksen keinoin
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Toimenpidesuunnitelma palvelujen energiatehokkuuden parantamiseksi kaupunkiympäristön toimialan kanssa
Mittarin 1 lähtöarvo	Toimenpidesuunnitelmaa ei ole
Mittarin 1 tavoitearvo	Toimenpidesuunnitelma palvelujen energiatehokkuuden parantamiseksi on tehty kaupunkiympäristön toimialan kanssa
Mittari 2	Palvelukokonaisuuksien ympäristöohjelmien toimenpiteiden toteuttaminen (kpl)
Mittarin 2 lähtöarvo	0
Mittarin 2 tavoitearvo	Vähintään 2 toimenpidettä / palvelukokonaisuus
Strategian painopiste	Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Tietojohtamisella luodaan vaikuttavia, kohdennettuja ja kustannustehokkaita palveluja, jotka vastaavat asiakastarpeeseen ja yhteiskunnalliseen tehtävään
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Toimialan tiedolla johtamisen mallin määrittely ja käyttöönotto
Mittarin 1 lähtöarvo	Toimialayhteistä tiedolla johtamisen mallia ei ole määritelty
Mittarin 1 tavoitearvo	Toimialan tiedolla johtamisen malli on määritelty ja otettu käyttöön
Strategian painopiste	Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana; Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Toiminnan elinvoimaisuutta parannetaan palveluverkkosuunnittelun avulla varmistamalla, että palveluja toteutetaan oikeassa paikassa, oikealla tavalla ja riittävässä suhteessa palvelun tarpeeseen. Tavoitetta toteutetaan laatimalla toimialayhteinen palveluverkkosuunnittelun toimintamalli, joka sisältää suunnitteluprosessin, osapuolet ja roolit.

Toimialan tietojohdamisen visiona vuoteen 2026 mennessä on, että tietojohdamisella luodaan vaikuttavia, kohdennettuja ja kustannustehokkaita palveluja, jotka vastaavat asiakastarpeeseen ja yhteiskunnalliseen tehtävään. Tavoitteen saavuttamiseksi määritellään ja otetaan käyttöön tiedolla johtamisen malli.

Ikäihmisten mahdollisuuksia lähteä liikkeelle, liikkua ja harrastaa yhdessä parannetaan aktiivisella kohderyhmämarkkinoinnilla. Viestintää tehdään kaikissa palvelukokonaisuuksissa, joiden kohderyhmänä ikääntyneet ovat. Uudenlaisen alueellisen yhteistyömallin tavoitteena on erityisesti vähän liikkuvien ikäihmisten liikkeelle lähtemisen, liikkumisen ja harrastamisen tukeminen. Monitoimijainen yhteistyön malli suunnitellaan hyödyntäen kahden toteutetun Harvard-Bloomberg -innovaatio-ohjelman oppeja sekä ikääntyneiden liikkumista käsittelevien data-analyyysien tuloksia. Ikääntyneiden liikkumisen ja kulttuurin avustushankkeiden arviointia ja vaikutusten mittaamista edistetään laatimalla malli ja tekemällä pilotointi.

Lasten ja nuorten yksinäisyyttä vähennetään hyödyntämällä Hyvä-mallia sekä lisäksi muita yksinäisyyttä vähentäviä toimenpiteitä osana toimialan palvelutuotantoa. Hyvä-malliin on koulutettu toimialalla lasten ja nuorten kanssa työskentelevää henkilökuntaa. Malli helpottaa eri ammattiryhmien, lasten ja nuorten sekä perheiden välistä vuorovaikutusta, luo toimijoiden välille yhteistä kieltä ja kokonaisvaltaisempaa hyvinvointikuvaa.

Lasten ja nuorten alueellisissa yhteistyöverkostoissa suunnitellaan ja toteutetaan tutkimus- ja ilmiötiedon perusteella valittuja toimenpiteitä, jotka parantavat lasten ja nuorten turvallisuuden tunnetta kaupunkiudistusalueilla. Työhön osallistetaan alueen lapset, nuoret, perheet ja muut toimijat.

Toimialan tuottavuutta parannetaan palveluverkkosuunnittelulla, palvelujen priorisoinnilla ja tehostamisella sekä tietojohdamista kehittämällä. Yksikkökustannuksia seurataan palvelukokonaisuuksittain.

Ilmastonmuutosta ja ympäristövaikutuksia torjutaan tiivistämällä yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan kanssa tilojen energiatehokkuuden parantamiseksi ja tekemällä toimenpidesuunnitelma aikatauluineen. Lisäksi toteutetaan palvelukokonaisuuksien ympäristöohjelmien toimenpiteitä.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain

Kulttuuri- ja vapaa-aika (41001)	Tulosbudjetti 2023 (1 000 €)	Talousarvio 2024 (1 000 €)	Muutos edelliseen vuoteen (1 000 €)	Muutos edelliseen vuoteen (%)	Keskeisin muutosta selittävä tekijä
Ta-kohdan toimintakate yhteensä*	-218 667	-233 439	-14 772	6,8	
Kulttuuri	-50 603	-54 252	-3 649	7,2	palkankorotukset
Liikunta	-69 285	-71 718	-2 433	3,5	palkankorotukset, poistuvat tilat
Nuoriso	-32 323	-35 288	-2 965	9,2	palkankorotukset, tilamuutokset
Kirjasto	-39 877	-42 422	-2 545	6,4	palkankorotukset, tilamuutokset
Toimialan hallinto	-26 579	-29 759	-3 180	12,0	palkankorotukset, sisäisten palveluntuottajien hinnankorotukset

*Käytetty vertailukelpoistettuja lukuja vuoden 2023 tulosbudjetin osalta

Toimintaympäristön muutokset

Lainsäädäntö

Museolaissa alueellisten vastuumuseoiden tehtäviä on tarkennettu. Uutena tehtävänä Helsingin kaupunginmuseolle tulee mm. kokoelmanhallintajärjestelmän tarjoaminen Keski-Uudenmaan alueen museoille.

Laki arkeologisesta perinnöstä tuo entistä suuremman määrän arkeologisia kohteita lain suojelun piiriin. Tehtävänjako Museoviraston ja alueellisten vastuumuseoiden kanssa muuttuu. Helsingin kaupunginmuseolle tulee uusina tehtävinä rekisterin ylläpitoa ja aluerajausten hallinnointia.

Hallitusohjelman keskeiset vaikutukset

Hallitusohjelman arvonlisäveron korotukset kohdistuvat tapahtuma-, kulttuuri- ja liikunta-alaan. Toimialalla varaudutaan palvelujen hintojen tarkistamiseen.

Hallitus toteuttaa kulttuuripoliittisen selonteon, Suomi liikkeelle -erillisohjelman sekä nuoriso- ja jengirikollisuuden torjumiseksi oman toimenpideohjelman. Toimialalla seurataan, mikä ohjelmissa on kuntien rooli.

Toimialalla valmistaudutaan kohtaamaan tilanteita ja asiakkaita, joihin sosiaalietuuksien valtakunnalliset ratkaisut voivat vaikuttaa. Toimialan palveluissa toimenpiteitä kohdennetaan erityisesti lapsiin ja nuoriin, ikääntyneisiin, erityisryhmiin ja kaupunkiudistusalueisiin.

Rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset

Liikuntapalvelukokonaisuudessa otetaan käyttöön uusi liikuntapaikka, Johanneksen kenttä. Lisäksi selvitetään Helsingin edustan vesiliikenteen järjestämisen kokonaisuutta niin, että syntyy edellytykset sitä koskevien jatkopäätösten tekemiselle.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Strategiset riskit

Riskinä on, että segregatio ja alueiden eriarvoisuus lisääntyvät entisestään ja yhteiskunnallinen ilmapiiri kiristyy. Kaupunkilaisten turvallisuudentunne heikentyy ja haastavat tilanteet palvelujen käyttäjien ja asukkaiden kanssa ovat arkipäivää. Kaupungin palvelujen väliin pudonneiden asukkaiden määrä kasvaa. Riskiä torjutaan kohdistamalla toimenpiteitä erityisesti lapsiin ja nuoriin, ikääntyneisiin, erityisryhmiin ja kaupunkiudistusalueisiin. Yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistutaan aktiivisesti, toteutetaan demokratiaa edistäviä toimenpiteitä ja huomioidaan palvelujen markkinoinnissa asukkaiden moninaisuus. Toimipisteissä tehdään vaarojen arviointeja

Riskinä on, että muutokset kansainvälisessä turvallisuustilanteessa lisääntyvät ja luovat epävarmuutta palvelutuotantoon. Riskiä torjutaan ylläpitämällä valmiussuunnitelmaa, arvioimalla turvallisuusympäristöön liittyvien muutosten vaikutuksia sekä tunnistamalla tähän liittyviä kehitystarpeita.

Riskinä on, että henkilöstön saatavuus, riittävyys ja toimialan pitovoima heikentyy entisestään. Riskiä torjutaan aktiivisella henkilöstösuunnittelulla sekä kehittämällä tehtäväkuvia ja palkkausta, vahvistamalla johtamisosaamista, yhteisöohjautuvuutta ja työyhteisötaitoja, edistämällä oppilaitosyhteistyötä ja rakentamalla oppisopimuspolkua.

Taloudelliset riskit

Riskinä on, että resurssit ovat riittämättömät kasvavan ja monimuotoistuvan kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tarpeisiin. Riskiä torjutaan palvelujen priorisoinnilla ja tehostamisella, ennakoinnilla sekä tietoperusteisella valmistelulla ja seurannalla.

Riskinä on, että toimialan tilojen korjausvelan kasvu jatkuu ja erityisesti toimialan kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden toimipisteiden kunnossapito ja ylläpito tulee yhä nykyistä haasteellisemmaksi. Kiinteistöjen korjauksien siirtyminen tulevaisuuteen lisää kustannuksia sekä heikentää asiakaskokemusta, työhyvinvointia sekä asiakkaiden ja työntekijöiden turvallisuutta. Riskiä torjutaan tiiviillä yhteistyöllä kaupunkiympäristön toimialan kanssa, palveluverkkosuunnittelulla sekä tilahallintaprosessin kehittämällä.

Operatiiviset riskit

Riskinä on, että huonosti toimivat tietojärjestelmät ja heikko kaupunkitasoinen digitaalisten palvelujen kehittäminen hankaloittavat palvelujen tuottamista entisestään. Tietoturvaan liittyvät uhat realisoituvat entistä enemmän. Riskiä torjutaan kaupunkiyhteisellä suunnittelulla sekä varmistamalla työnjako, riittävä resursointi ja osaaminen.

Riskinä on, että jatkuvat muutokset toimintaympäristössä kuormittavat henkilöstöä ja esihenkilöitä. Riskiä torjutaan uudistamalla palveluja ja toimintatapoja sekä kehittämällä esihenkilötyötä, vertaistukea ja työyhteisötaitoja.

Palvelukustannusten, suoritemäärien ja tilankäytön tehokkuuden kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Liikuntaan aktivointi							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	8 699 865	7 204 692	7 644 991	7 797 983	8 706 671	8 599 327	9 418 241
Suorite (asiakaskäynnit)	554 802	246 853	209 496	288 069	390 000	360 000	389 000
-josta fyysiset asiakaskäynnit	554 802	246 853	209 496	288 069	300 000	300 000	300 000
-josta digitaaliset asiakaskäynnit			0	0	90 000	60 000	89 000
Yksikkökustannus (€/asiakaskäynnit)	16	29	36	27	22	24	24
Yksikkökustannuksen muutos-%		81,3	24,1	-25,0	-18,5	9,1	10,1
Liikuntapaikat							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	44 264 046	44 976 715	46 565 926	53 639 539	62 370 963	65 335 593	58 169 634
Suorite (fyysiset asiakaskäynnit)	8 058 518	6 489 493	7 020 654	8 119 790	7 900 000	7 900 000	7 800 000
Yksikkökustannus (€/fyysiset asiakaskäynnit)	5	7	7	7	8	8	7
Yksikkökustannuksen muutos-%		40,0	0	0	14,3	0	-6,8
Ulkoilupalvelut							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	17 699 277	19 831 369	20 841 202	22 779 883	25 541 925	26 154 932	27 134 271
Suorite (fyysiset asiakaskäynnit)	1 220 236	1 384 869	1 385 188	1 251 238	800 000	800 000	900 000
Yksikkökustannus (€/fyysiset asiakaskäynnit)	15	14	15	18	32	33	30
Yksikkökustannuksen muutos-%		-6,7	7,1	20,0	77,8	3,1	-5,8
Nuorisopalvelukokonaisuus							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	30 998 158	30 175 605	31 622 630	33 319 698	36 955 276	37 083 868	40 446 220
Suorite (asiakaskäynnit)	795 507	503 327	694 392	1 004 330	1 176 000	1 254 386	1 234 000
-josta fyysiset asiakaskäynnit	795 507	503 327	631 542	863 522	1 043 000	1 113 100	1 101 000
-josta digitaaliset asiakaskäynnit	0	0	62 850	140 808	133 000	141 286	133 000
Yksikkökustannus (€/asiakaskäynnit)	39	60	46	33	31	30	33
Yksikkökustannuksen muutos-%		53,8	-23,3	-28,3	-6,1	-3,2	5,7
Kirjastopalvelukokonaisuus							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	44 590 000	44 331 000	45 512 000	47 427 000	51 631 000	51 883 000	53 589 000
Suorite (asiakaskäynnit)	21 983 845	21 112 448	18 020 580	9 519 037	11 000 000	11 200 000	11 000 000
-josta fyysiset asiakaskäynnit	9 012 648	5 197 400	4 387 631	6 385 586	7 700 000	7 700 000	7 700 000
-josta digitaaliset asiakaskäynnit	12 971 197	15 915 048	13 632 949	3 133 451	3 300 000	3 500 000	3 300 000
Yksikkökustannus (€/asiakaskäynnit)	2	2,1	3	5	5	5	5
Yksikkökustannuksen muutos-%		5,0	19,0	100,0	-6,0	-2,1	3,7
Kaupunginmuseo							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	8 239 668	8 192 173	8 730 106	8 953 191	9 938 822	9 850 663	10 653 286
Suorite (asiakaskäynnit)	481 287	148 303	128 311	642 140	652 400	706 820	702 220
-josta fyysiset asiakaskäynnit	481 287	148 303	128 311	318 991	396 000	435 000	442 000
-josta digitaaliset asiakaskäynnit	0	0	0	323 149	256 400	271 820	260 220
Yksikkökustannus (€/asiakaskäynnit)	17	55	68	14	15	14	15
Yksikkökustannuksen muutos-%		223,5	23,6	-79,4	7,1	-6,7	1,1
Kaupunginorkesteri							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	14 218 344	12 404 634	12 902 200	14 135 105	15 098 639	14 536 464	16 254 436
Suorite (asiakaskäynnit)	111 090	22 888	18 955	323 244	226 500	325 900	256 000
-josta fyysiset asiakaskäynnit	111 090	22 888	18 955	60 552	95 000	95 000	95 000

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
-josta digitaaliset asiakaskäynnit	0	0	0	262 692	131 500	230 900	161 000
Yksikkökustannus (€/asiakaskäynnit)	128	542	681	44	67	45	63
Yksikkökustannuksen muutos-%		323,4	25,6	-93,5	52,3	-32,8	-5,2
Kulttuurikeskukset							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	7 696 091	7 454 400	7 741 532	7 862 408	9 236 250	9 306 195	10 252 148
Suorite (asiakaskäynnit)	676 161	296 309	221 286	559 275	620 100	594 320	581 650
-josta fyysiset asiakaskäynnit	676 161	296 309	221 286	541 704	620 000	589 000	577 000
-josta digitaaliset asiakaskäynnit	0	0	0	17 571	100	5 320	4 650
Yksikkökustannus (€/asiakaskäynnit)	11	25	35	14	15	16	18
Yksikkökustannuksen muutos-%		127,3	40,0	-60,0	7,1	6,7	17,5
Kulttuurin edistäminen							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	6 361 720	5 875 482	6 238 796	6 625 597	7 544 368	7 708 689	8 216 669
Suorite (asiakaskäynnit)	186 336	112 884	46 490	206 531	151 000	183 000	191 700
-josta fyysiset asiakaskäynnit	186 336	112 884	46 490	69 195	89 000	90 000	93 000
-josta digitaaliset asiakaskäynnit	0	0	0	137 336	62 000	93 000	98 700
Yksikkökustannus (€/asiakaskäynnit)	34	52	134	32	50	42	43
Yksikkökustannuksen muutos-%		52,9	157,7	-76,1	56,3	-16,0	-14,3
Muut kustannukset (€)	35 314 045	39 458 957	42 095 126	36 853 120	31 066 136	31 564 269	33 080 095
-josta järjestöavustukset	27 848 198	31 911 791	31 458 038	28 140 000	28 241 726	28 248 317	30 181 000
-josta ulkopuolelta saatuja avustuksia vastaavat menot	0	0	824 129	1 074 614	950 000	1 101 000	950 000
-josta HAM-taidemuseoon kohdistuvat menot	7 465 847	7 547 166	9 812 959	7 638 506	1 874 410	2 214 952	1 949 095
Talousarviokohdan kustannukset yhteensä	218 081 214	219 905 027	229 894 509	239 393 524	258 090 050	262 023 000	267 214 000

Kevään 2023 aikana on yhtenäistetty kaikkien talousarviokirjassa esitettävien palvelujen kustannusten kohdistamis- sekä laskentaperiaatteet. Yhtenäistämisen yhteydessä luovuttiin aiemmista tuottavuusmittareista. Palvelukustannuslaskentaa kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana. Palvelukustannuksiin on kohdistettu palvelun suorat kustannukset, sekä palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnosta vyörytetyt kustannukset. Kustannukset esitetään bruttoperiaatteella.

Palvelukustannusten kehityksessä on tunnistettavissa koronapandemian vaikutus vuosina 2020 ja 2021, jolloin suoritemäärien pudotus on nostanut palvelukustannuksia. Digitaalisten käyntikertojen uudelleenmäärittely vuoden 2022 alusta hankaloittaa vertailua edellisvuosiin. Sisäisen vuokramallin uudistus vuoden 2023 alusta on nostanut kustannuksia kaikissa palveluissa. Energiamenojen kasvu näkyy liikuntapalvelukokonaisuudessa 2022 alkaen. Helsingin taidemuseon kustannukset ja käyntikerrat on eriytetty kaikilta laskentavuosilta, koska museo säätöitiin vuoden 2023 alusta.

Muut suoritteet	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Suomen harrastamisen mallin käyntikerrat (valtion avustuksella toteutettu osa)	0	0	37 228	81 477	84 000	82 000	84 000
HAM-taidemuseon käyntikerrat	188 065	84 041	205 230	113 622	0	0	0

Tilankäytön mittarit	Tilin-päätös 2019	Tilin-päätös 2020	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Tulos-budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talou-suunni-telma 2025	Talou-suunni-telma 2026
Tilat yhteensä m ²	317 987	327 947	336 064	351 490	353 278	354 219	305 571	305 571	305 571
Toimistotilat yhteensä m ²	5 195	4 416	4 416	4 416	4 416	4 416	4 416	4 416	4 416
Toimistotilat m ² /henkilö		15,8	12,7	11,0	9,3	9,3	9,3	9	9
Palvelutilat tilat yhteensä m ²	312 792	323 531	331 648	347 074	348 862	349 803	301 155	301 155	301 155
Palvelutilat tilat m ² /fyysinen käyntikerta	0,015	0,022	0,023	0,019	0,018	0,018	0,016	0,016	0,016

Toimialan tilankäytön tehokkuus on pysynyt miltei ennallaan tarkasteluvuosina lukuun ottamatta koronapandemia vuosia 2020 ja 2021.

Henkilöstösuunnitelma

Toimialalla on laadittu henkilöstösuunnitelmat toimiala- ja palvelukokonaisuustasoille vuosille 2024–2026.

Suorituskyvyn kehittämisellä tähdätään palvelujen tuottavuuden kasvuun ja henkilöstön veto- ja pitovoiman parantamiseen

- Käynnistetään tietojohdamisen kehittämissuunnitelma ja viimeistellään digiohjelman hankkeet.
- Luodaan ratkaisuja asiakkaiden johtamisen kehittämiseksi.
- Parannetaan toiminnan elinvoimaisuutta palveluverkkosuunnittelun avulla varmistamalla, että palveluja toteutetaan oikeassa paikassa, oikealla tavalla ja riittävässä suhteessa palvelun tarpeeseen.
- Huolehditaan henkilöstön saatavuudesta suunnitellusti ja huolehditaan pitovoimasta hyvän henkilöstöjohtamisen keinoin.
- Vahvistetaan työhyvinvointia tukevan työkuultuurin rakenteita ja huolehditaan henkilöstön ja esihenkilöiden jaksamisesta ja työhyvinvoinnista. Esihenkilötyön kehittämishanketta jatketaan.

Kaupungin palvelut turvataan riittävällä ja osaavalla henkilöstöllä

- Uudistetaan vakanssi- ja osaamirakenteita palvelustrategioiden ja tavoitteiden mukaiseksi sekä etsitään ketteriä ratkaisuja tunnistettuihin henkilöstötarpeisiin. Henkilöstömäärä kasvaa hiukan kriittisten lisätarpeiden takia. Jotta hyvän hallinnon periaatteiden toteutuminen pystytään riittävästi turvaamaan, tehdään ennakoivaa eläkepoistumasuunnittelua ja uudistetaan tarvittaessa tehtäviä. Työvoiman vuokrauspalveluita hyödynnetään pääasiassa lyhytaikaisten sijaisten hankintaan.
- Kehitetään toimialan yhteisten palveluprosessien vaikuttavuutta (esim. esihenkilötyön kehittämishankkeen toimenpiteet ml. uuden työntekijän prosessi).

Yhteistyön ja liikkuvuuden kehittämisen avulla luodaan aktiivista yhteistyön kulttuuria, koska yhteiset asiakkaamme edellyttävät saumatonta yhteistyötä

- Vahvistetaan yhteistyörakenteita toimialan palveluiden ja kaupungin muiden toimialojen välille. Tehdään ne myös näkyväksi ja avoimiksi.
- Kehitetään henkilöstön yhteistyövalmiuksia esim. työyhteisöviestinnän taitoja ja osaamisen jakamisen taitoja. Vahvistetaan yhteisöohjautuvuuden käytäntöjä valmentavan johtamisen ohella.
- Hyödynnetään palveluiden henkilöstön tehtäväkiertojen ja muun sisäisen liikkuvuuden rakenteita tasalaatuisen ja hyvän asiakaskokemuksen tuottamiseen ja osaamisen vahvistamiseen.

Osaamisen johtamisen tavoitteena on sellaisen tulevaisuuden rakentaminen, jossa työtä tehdään yritteliäästi, ideoiden ja jatkuvasti yhdessä oppien – välillä virheidenkin kautta!

Osaamisen kehittämisen alueet 2024:

- Oppiva ja hyvinvoiva työyhteisö: projektijohtaminen, itsensä johtaminen, yhteisöohjautuvuus
- Asiakaskohtaaminen: verkostijohtaminen, vuorovaikutustaidot; fasilitointitaidot asiakastyössä

- Digiosaaminen ja kehittyvä työskentelytapa: tiedolla johtaminen; projektityöskentely-, prosessi-, talous- ja hankintaosaaminen
- Johtamisaosaaminen: työkykyjohtaminen, onnistumisen johtaminen, osaamisen johtaminen, valmentava johtaminen, yhteisöohjautuvuuden johtaminen
- Substanssiosaaminen
- Muu: oppisopimusratkaisut, korkeakouluharjoittelijat, opinnäytetyöt ja tutkimusyhteistyö

Henkilöstön käyttö	Tilin-päätös 2019	Tilin-päätös 2020	Tilin-päätös 2021	Tilin-päätös 2022	Tulos-budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunni-telma 2025	Talous-suunni-telma 2026
Henkilöstön määrä	1 856	1 822	1 907	1 824	1 752	1 770	1 762	1 768	1 774

Henkilöstömäärä on laskenut 86 henkilöä vuosina 2019–2023. Talousarviossa 2024 on varauduttu 10 henkilön lisäykseen.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Kuntalaisvaikutukset

Lapsivaikutukset

Talousarvion toimenpiteet mahdollistavat lasten ja nuorten tarpeiden ja toiveiden mukaista vapaa-ajan toimintaa, harrastuksia sekä osallisuuden kokemusta. Hyvä-malli ja yksinäisyyden kokemuksen vähentämiseksi tehtävät toimenpiteet vahvistavat lasten ja nuorten mielenhyvinvointia, kaveruutta ja kiinnostumista toimialan tai muiden toimijoiden tarjoamiin harrastuksiin. Lisäksi lapset ja nuoret tunnistavat omat voimavaransa paremmin ja osallisuus heitä koskevissa asioissaan vahvistuu.

Alueellinen yhteistyö ja sen osana tiedolla johtamisen kehittäminen sekä paikallisen vuorovaikutuksen ja lasten ja nuorten kuulemisen lisääntyminen vahvistavat sosiaalisen ja fyysisen tilan turvallisuuskokemusta.

Yksinäisyyttä kokevien ja haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten kohtaaminen ja ohjaaminen harrastuksiin ja toimintaan edellyttää ilmiöiden tunnistamista sekä ajankäyttöä. Paikallinen yhteistyö palvelujen tuottamisessa vahvistaa eri-ikäisten lasten osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja turvallisuuskokemusta. Toimiala on aktiivisesti mukana lapsivaikutusten arviointimallin kehittämisessä ja käyttöönotossa. Lasten ja nuorten osallisuus vahvistuu huomioimalla heidän tarpeensa palveluverkkotyössä ja mitoituksessa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Talousarvion toimenpiteet edistävät hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta kaupunkilaisten arjessa ja ehkäisevät hyvinvointi- ja terveyseroja, syrjäytymistä ja yksinäisyyttä.

Ikääntyessä liikunta ja liikkeelle lähteminen auttavat ylläpitämään kokonaisvaltaista toimintakykyä, joka helpottaa jokapäiväisiä toimintoja ja arjesta selviytymistä. Lisäksi liikunnan harrastaminen tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia sosiaalisten kontaktien ylläpitämiseen.

Palveluverkkosuunnittelu edistää oikeudenmukaisuutta, yhdenvertaisuutta sekä asukkaiden mahdollisuuksia osallisuuteen. Tietoon perustuvien toimintatapojen ja mallien käyttö sekä tiedolla johtamisen kehittäminen edistävät toimenpiteiden ajanmukaisuutta ja tuloksellisuutta. Kaupunkilaisten yhdenvertaisuutta tukee niiden väestöryhmien huomioiminen, joiden osaaminen tai mahdollisuudet käyttää digitaalisia palveluja ovat rajalliset.

Kaupunkilaisten tiukkenevan taloudellisen tilanteen arvioidaan vaikeuttavan heidän osallistumistaan kulttuurin ja vapaa-ajan maksullisiin palveluihin, jolla on negatiivisia vaikutuksia kaupunkilaisten hyvinvointiin ja terveyteen.

Sukupuoli- ja yhdenvertaisuusvaikutukset

Talousarvion toimenpiteet vähentävät syrjintää parantamalla kaupunkilaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia käyttää kaupungin palveluja, sekä edistämällä osallisuuden ja turvallisuuden kokemuksia ja mahdollisuuksia työllistyä toimialan palveluihin.

Toimenpiteet palvelujen sisältöjen, sijoittumisen, niistä viestimisen sekä asiakaspalveluosaamisen kehittämiseksi edistävät palvelujen parempaa saavutettavuutta ja vähentävät syrjinnän kokemuksia niin sukupuolten tasa-arvon kuin yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Tiedolla johtamisen kehittäminen tehostaa palvelujen sukupuolivaikutuksien arviointia sekä palvelukatveisiin jäävien asiakasryhmien tunnistamista.

Syrjään jäävien ryhmien osallistumisen mahdollisuuksien ja osallisuuden kokemusten edistäminen vähentävät segregatio- ja eriarvoistumiskehitystä. Sisältöjen ja viestinnän representaatioiden monimuotoisuus ja inklusiivisuus heijastavat kaupunkilaisten moninaisuutta ja edistävät yhdenvertaisuutta.

Oppisopimuspolkujen rakentaminen ja osatyökykyisten henkilöiden rekrytointi edistävät henkilöstön monimuotoisuutta. Turvallisemman tilan periaatteet sekä henkilöstölle että kaupunkilaisille vähentävät syrjinnän kokemuksia ja edistävät turvallisuutta toimipaikoissa.

Ympäristövaikutukset

Talousarvion toimenpiteet edistävät kaupunkilaisten kestävä elämäntapaa ja resurssien tehokkaampaa käyttöä. Lasten ja nuorten ilmasto- ja ympäristökasvatuksella lisätään kaupunkilaisten tietoisuutta ja osaamista ympäristöasioissa. Nuorten toimintamahdollisuuksia ympäristöasioissa vahvistetaan tukemalla nuorten omaehtoista- ja kansalaistoimintaa. Toimenpiteillä on myönteisiä vaikutuksia erityisesti nuorten asenteisiin ja ilmastoahdistukseen.

Toimialan tietojohdamisen kehittäminen edistää resurssien tehokkaampaa ja kestävämpää käyttöä.

Kaupunkiyhteinen tilavarauskokonaisuus tehostaa kaupungin hallinnassa olevien tyhjien ja vajaakäyttöisten tilojen käyttöä. Palveluverkkosuunnittelulla kehitetään palvelujen saatavuutta ja kohdennetaan resursseja vastaamaan paremmin kaupunkilaisten tarpeisiin. Toimenpiteillä on myönteisiä vaikutuksia resurssien tehokkaampaan ja kestävämpään käyttöön.

Uudisrakentamisen arvioidaan aiheuttavan kielteisiä ilmastovaikutuksia, joita kompensoidaan energiatehokkuutta lisäävillä toimenpiteillä. Kaupunkiympäristön toimialan kanssa tiivistetään yhteistyötä ja tehdään yhteinen toimenpideohjelma mm. energiatehokkuuden parantamiseksi. Yhteistyön tiivistäminen vähentää toimialan aiheuttamaa kuormitusta ilmastolle ja ympäristölle.

3.1.4.2. 4 10 02 Kulttuurin laitosavustukset

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä							
Menot yhteensä	18 220	25 016	24 571	24 960	24 960	25 859	26 919
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-18 220	-25 016	-24 571	-24 960	-24 960	-25 859	-26 919
Poistot							
Tilikauden tulos	-18 220	-25 016	-24 571	-24 960	-24 960	-25 859	-26 919

Vuosien 2022–2023 osalta lukuja on vertailukelpoistettu johtuen avustusten siirtymisestä talousarviokohtien välillä.

Kulttuurin laitosavustuksilla tuetaan kulttuuria edistäviä toimijoita Helsingissä. Tukimuotoina ovat laina-, toiminta- ja vuokra-avustus. Laina- ja vuokra-avustukset maksetaan vuoden 2024 aikana täsmentyvien toteumien perusteella korkeintaan talousarvion mukaisina. Vuonna 2024 avustuksia myönnetään seuraaville yhteisöille: HAM Helsingin taidemuseosäätiö sr, Helsingin teatterisäätiö sr, Suomen kansallisooppera ja -baletti sr sekä UMO-säätiö sr. Yhteisöille myönnetty avustukset on eritelty talousarvion liitteessä 1. Kulttuurin laitosavustuksissa on tapahtunut seuraavia muutoksia verrattuna vuoteen 2023: Korkeasaaren eläintarhan säätiön avustus on siirtynyt valmisteltavaksi talousarviokohdalle 15003 Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi ja Suomen urheilumuseosäätiön avustus talousarviokohdalle 41001 Kulttuuri ja vapaa-aika.

3.1.4.3. 4 10 03 Liikunnan laitosavustukset

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä							
Menot yhteensä	9 110	9 090	9 090	10 052	10 063	10 425	10 852
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-9 110	-9 090	-9 090	-10 052	-10 063	-10 425	-10 852
Poistot							
Tilikauden tulos	-9 110	-9 090	-9 090	-10 052	-10 063	-10 425	-10 852

Vuosien 2022–2023 osalta lukuja on vertailukelpoistettu johtuen avustusten siirtymisestä talousarviokohtien välillä.

Liikunnan laitosavustuksilla tuetaan liikuntaa edistäviä toimijoita Helsingissä. Tukimuotoina ovat laina-, toiminta- ja vuokra-avustus. Laina- ja vuokra-avustukset maksetaan vuoden 2024 aikana täsmentyvien toteumien perusteella korkeintaan talousarvion mukaisina. Vuonna 2024 avustuksia myönnetään seuraaville yhteisöille: Jääkenttäsäätiö sr, Helsinki Stadion Oy, Mäkelänrinteen uintikeskus Oy, Vuosaaren urheilutalo Oy, Urheiluhallit Oy sekä Urhea-säätiö sr. Yhteisöille myönnetyt avustukset on eritelty talousarvion liitteessä 1. Liikunnan laitosavustuksissa on tapahtunut seuraavia muutoksia verrattuna vuoteen 2023: Stadion-säätiön avustus on siirtynyt valmisteltavaksi talousarviokohdalle 15003 Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi.

tyhjä sivu

Tuloslaskelmaosa
Kunta-Helsinki

3.2. Tuloslaskelmaosa

3.2.1. Kunta-Helsingin tuloslaskelma 2022–2026

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toimintatulot						
Myyntitulot	309 019	426 802	404 861	418 740	414 585	423 084
Maksutulot	197 470	93 241	98 038	93 120	124 568	96 299
Tuet ja avustukset	131 518	27 899	51 063	30 886	15 206	15 498
Vuokratulot	406 741	504 019	518 373	569 949	584 753	600 448
Muut toimintatulot	119 929	141 327	135 446	105 784	87 092	87 617
Toimintatulot	1 164 676	1 193 287	1 207 780	1 218 480	1 226 204	1 222 947
Valmistus omaan käyttöön	119 598	134 531	121 122	117 329	114 317	113 749
Toimintamenot						
Palkat	-1 543 573	-940 798	-975 011	-1 001 058	-994 186	-1 023 051
Henkilösivumeno	-407 663	-248 339	-241 250	-243 587	-240 987	-247 320
Palvelujen ostot	-2 391 794	-927 437	-1 012 748	-1 050 830	-1 195 889	-1 191 886
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-223 616	-168 079	-162 083	-164 374	-167 480	-173 692
Avustukset	-304 375	-249 571	-265 980	-242 815	-262 913	-266 014
Vuokramenot	-215 222	-215 539	-227 598	-235 645	-245 757	-258 320
Muut toimintamenot	-39 816	-66 575	-53 083	-66 393	-72 235	-77 348
Toimintamenot	-5 126 058	-2 816 338	-2 937 753	-3 004 701	-3 179 447	-3 237 630
Toimintakate	-3 841 784	-1 488 520	-1 608 851	-1 668 893	-1 838 926	-1 900 934
Verotulot	4 099 817	1 960 000	2 068 000	1 842 000	1 923 000	2 014 000
Valtionosuudet	377 643	186 000	194 700	261 000	358 700	363 700
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	73 659	85 220	115 623	113 059	108 929	106 601
Muut rahoitustulot	39 393	72 921	82 251	79 291	75 415	75 585
Korkomenot	-15 336	-27 809	-28 702	-39 841	-42 566	-45 160
Muut rahoitusmenot	-576	-1 512	-1 510	-1 511	-1 512	-1 513
Vuosikate	732 815	786 300	821 511	585 105	583 040	612 279
Poistot	-386 962	-362 624	-367 208	-372 975	-380 168	-386 746
Satunnaiset erät	1 098					
Tilikauden tulos	346 952	423 677	454 303	212 130	202 872	225 533
Poistoeron muutos	15 007	2 591	2 388	2 317	2 317	2 317
Varausten muutos	1 617		0			
Rahastojen muutos	646		3 141	-2 923	-2 357	-2 400
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	364 221	426 268	459 832	211 524	202 832	225 450

Vertailuluvut 2022 ovat koko Helsingin lukuja.

3.2.2. Kunta-Helsingin vuoden 2024 tuloslaskelma eriteltynä

1 000 €	Kaupunki ilman liikelaitoksia ja rahastoja	Liikelaitokset ja rahastot	Yhteensä, sisäiset erät mukana	Yhteensä, sisäiset erät vähennetty
Toimintatulot				
Myyntitulot	198 710	434 007	632 717	418 740
Maksutulot	92 400	720	93 120	93 120
Tuet ja avustukset	32 456	20 271	52 726	30 886
Vuokratulot	1 029 879	4 484	1 034 364	569 949
Muut toimintatulot	103 158	2 626	105 784	105 784
Toimintatulot	1 456 603	462 108	1 918 711	1 218 480
Valmistus omaan käyttöön	13 300	104 029	117 329	117 329
Toimintamenot				
Palkat	-867 568	-133 490	-1 001 058	-1 001 058
Henkilösivumenot	-209 350	-34 237	-243 587	-243 587
Palvelujen ostot	-1 009 590	-249 275	-1 258 865	-1 050 830
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-110 995	-59 324	-170 319	-164 374
Avustukset	-259 464	-5 191	-264 655	-242 815
Vuokramenot	-673 992	-26 062	-700 054	-235 645
Muut toimintamenot	-64 236	-2 160	-66 396	-66 393
Toimintamenot	-3 195 195	-509 738	-3 704 932	-3 004 701
Toimintakate	-1 725 291	56 399	-1 668 893	-1 668 893
Verotulot	1 842 000		1 842 000	1 842 000
Valtionosuudet	261 000		261 000	261 000
Rahoitustulot ja -menot				
Korkotulot	115 295	8 460	123 755	113 059
Muut rahoitustulot	84 788		84 788	79 291
Korkomenot	-35 500	-15 037	-50 537	-39 841
Muut rahoitusmenot	-1 500	-5 508	-7 008	-1 511
Vuosikate	540 792	44 314	585 105	585 105
Poistot	-331 131	-41 844	-372 975	-372 975
Satunnaiset erät				
Tilikauden tulos	209 661	2 470	212 130	212 130
Poistoeron muutos		2 317	2 317	2 317
Varausten muutos				
Rahastojen muutos		-2 923	-2 923	-2 923
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	209 661	1 864	211 524	211 524

3.2.3. 7 Tuloslaskelmaosa

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	4 597 680	2 305 764	2 467 175	2 303 084	2 303 084	2 474 761	2 569 340
Menot	13 659	26 000	26 000	37 000	37 000	40 000	43 000
Netto	4 584 021	2 279 764	2 441 175	2 266 084	2 266 084	2 434 761	2 526 340
<i>Ylitysoikeus</i>		-143					

3.2.3.1. 7 01 Toiminnan rahoitus

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	4 477 460	2 146 000	2 262 700	2 103 000	2 103 000	2 281 700	2 377 700
Menot							
Netto	4 477 460	2 146 000	2 262 700	2 103 000	2 103 000	2 281 700	2 377 700
<i>Ylitysoikeus</i>							

7 01 01 Verotulot

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	4 099 817	1 960 000	2 068 000	1 842 000	1 842 000	1 923 000	2 014 000
Menot							
Netto	4 099 817	1 960 000	2 068 000	1 842 000	1 842 000	1 923 000	2 014 000
<i>Ylitysoikeus</i>							

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloarviot alakohdittain

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
7010101 Kunnallisvero	3 028 509	1 140 000	1 200 000	1 000 000	1 000 000	1 040 000	1 090 000
7010102 Yhteisövero	775 361	520 000	560 000	475 000	475 000	505 000	535 000
7010103 Kiinteistövero	295 947	300 000	308 000	367 000	367 000	378 000	389 000

7 01 03 Valtionosuudet

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	377 643	186 000	194 700	261 000	261 000	358 700	363 700
Menot							
Netto	377 643	186 000	194 700	261 000	261 000	358 700	363 700
Ylitysoikeus							

3.2.3.2. 7 02 Rahoitus- ja sijoitustoiminta

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	119 363	159 764	204 375	200 084	200 084	193 061	191 640
Menot	13 531	26 000	26 000	37 000	37 000	40 000	43 000
Netto	105 832	133 764	178 375	163 084	163 084	153 061	148 640
Ylitysoikeus							

7 02 01 Korot kaupunginkanslian käytettäväksi

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	72 980	81 346	116 627	115 295	115 295	112 189	110 598
Menot	13 026	24 500	24 500	35 500	35 500	38 500	41 500
Netto	59 955	56 846	92 127	79 795	79 795	73 689	69 098
Ylitysoikeus							

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloarviot alakohdittain

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
7020154 Asuntorakennustoiminnan tukemiseen myönnettyjen antolainojen korot	4 145	5 000	5 870	6 800	6 800	5 000	5 000
7020155 Muiden antolainojen korot	-2 249	2 000	4 020	4 500	4 500	4 500	4 500
7020156 Rakennusaikaisen luoton korot	1 162	925	925	950	950	950	950
7020159 Muut korot	2 682	6 249	33 800	30 000	30 000	30 000	30 000
7020164 Helsingin Energian lainojen korot	17 403	16 372	16 372	15 342	15 342	14 312	13 282
7020166 Helsingin Sataman lainojen korot	6 435	5 880	5 880	5 880	5 880	5 880	5 880
7020167 HKL:n lainojen korot	1 324	2 903	7 756	10 696	10 696	11 710	12 437
7020168 Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän lainojen korot	34 999	34 568	34 568	34 001	34 001	33 022	32 044

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
7020169 Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy lainojen korot Menot	7 078	7 449	7 436	7 126	7 126	6 815	6 505
7020101 Ottolainojen korot	11 999	19 000	20 600	27 000	27 000	30 000	33 000
7020102 Tilapäisluoton ja maksuliiketilien korot	1 027	5 500	3 900	8 500	8 500	8 500	8 500

Kaupungin kassa- ja muiden korollisten varojen korkotuottojen sekä ottolainakannan korkomenojen ennakoidaan kasvavan vuonna 2024 olennaisesti talousarvion 2023 nähden. Muutos johtuu lyhyiden markkinakorkojen jyrkästä noususta keskuspankin suhteellisen lyhyessä aikataulussa toteuttamien ohjauskoron nostojen seurauksena. Korkomenojen kasvua vaimentaa pitkäaikaisten lainojen noin 50 prosentin suojausaste. Lisäksi ottolainakorkojen nousun vaikutuksia kompensoi samanaikainen korkotuottojen kasvu.

7 02 02 Muu rahoitus, kaupunginkanslian käytettäväksi

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	34 765	69 940	79 270	76 310	76 310	70 980	71 150
Menot	505	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Netto	34 259	68 440	77 770	74 810	74 810	69 480	69 650
<i>Ylitysoikeus</i>							

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloarviot alakohdittain

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
7020255 Muut rahoitustulot	1 897	500	500	500	500	500	500
7020256 Osingot	32 868	69 270	78 600	75 470	75 470	69 970	69 970
7020257 HKL:n infratulo							
7020258 Takauspalkkiot		170	170	340	340	510	680
Menot							
7020204 Muut rahoitusmenot	505	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500

7 02 04 Peruspääomien tuotot

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	11 618	8 478	8 478	8 478	8 478	9 892	9 892
Menot							
Netto	11 618	8 478	8 478	8 478	8 478	9 892	9 892
<i>Ylitysoikeus</i>							

Peruspääomien tuotot jakaantuvat seuraavasti

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
7020404 HKL:n peruspääoman tuotto	3 795	3 377	3 377	3 377	3 377	3 377	3 377
7020405 HSL-peruspääoman tuotto		72	72	72	72	72	72
7020406 HSY-peruspääoman tuotto	1 455	2 909	2 909	2 909	2 909	4 363	4 363
7020407 HUS-peruspääoman tuotto	4 249						
7020408 Palvelukeskuksen peruspääoman tuotto	80	80	80	80	80	80	80
7020411 Taloushallintopalvelun peruspääoman tuotto	56	56	56	56	56	56	56
7020413 Työterveys Helsingin peruspääoman tuotto	40	40	40	40	40		
7020414 Staran peruspääoman tuotto	1 944	1 944	1 944	1 944	1 944	1 944	1 944

3.2.3.3. 7 03 Rahastointi

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	16		100				
Menot	128						
Netto	112		-100				
Ylitysoikeus		-143					

7 03 06 Kamppi - Töölönlahtirahasto

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	-1						
Menot							
Netto	-1						
Ylitysoikeus							

7 03 07 Asuntotuotantorahasto

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
Menot	128						
Netto	128						

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Ylitysoikeus							

7 03 09 Lähiörahasto

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	17		100				
Menot							
Netto	-17		-100				
Ylitysoikeus		-143					

3.2.3.4. 7 05 Poistoerot

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	841						
Menot							
Netto	841						
Ylitysoikeus							

INVESTOINNIT

Kunta-Helsinki

3.3. 8 Investointiosa

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	17 335	73 250	71 500	25 750	25 750	21 750	16 750
Menot	945 815	815 318	820 667	826 171	966 203	896 605	1 002 910
Netto	-928 481	-742 068	-749 167	-800 421	-940 453	-874 855	-986 160
<i>Ylitysoikeus</i>		152 347					

Investointiosan kokonaisinvestoinnit vuonna 2024 ovat 966,2 miljoonaa euroa. Suunnitelmavuonna 2025 kokonaisinvestointitaso on 896,6 miljoonaa euroa ja 1 002,9 miljoonaa vuonna 2026.

3.3.1. 8 01 Kiinteä omaisuus

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	2 993	4 250	2 500	4 250	4 250	3 250	3 250
Menot	45 117	47 200	46 132	57 900	59 400	53 400	55 600
Netto	-42 124	-42 950	-43 632	-53 650	-55 150	-50 150	-52 350
Ylitysoikeus		432					

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
80150 Kiinteän omaisuuden myynti	2 993	4 250	2 500	4 250	4 250	3 250	3 250
Menot							
80101 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoitus- ja täydennysrakennuskorvaukset, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	27 753	29 500	29 932	42 500	42 500	35 500	30 500
Ylitysoikeus		432					
80103 Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	17 363	17 700	16 200	15 400	16 900	17 900	25 100
Ylitysoikeus							
8010301 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiseksi saattaminen	17 363	17 700	16 200	15 400	16 900	17 900	25 100

8 01 50 Kiinteän omaisuuden myynti

Vuonna 2024 kiinteää omaisuutta arvioidaan myytävän 85 miljoonalla eurolla, josta kiinteän omaisuuden myyntiin kirjataan tasearvon mukaiset 4,25 miljoonaa euroa. Erotuksena syntyvät 80,75 miljoonan euron myyntivoitot kirjataan tuloiksi talousarviokohtaan Kaupunkirakenne. Vuonna 2025 suunnitellaan saavutettavan aleneva 65 miljoonan euron maanmyyntitulot ja vuonna 2026 edelleen 65 miljoonan euron myyntitulo. Myyntiarvion toteutumiseen liittyy suhdannetilanteen takia poikkeuksellista epävarmuutta. Lisäksi myyntitulon saavuttaminen edellyttää, että myytäväksi päätettyjen tonttien asemakaavat vahvistuvat suunnitellusti ja tonttien luovuttamisen vaatimien katujen, esirakentamisen ja rakennuskelpoiseksi saattamisen rahoitus- ja toteutusresurssit on ajoissa varmistettu.

Kaupunginhallitus on 1.4.2019 hyväksynyt uudet tontinluovutuslinjaukset, jossa tontit luovutetaan ensisijaisesti vuokraamalla, ja myymällä vain erityisistä syistä. Ennen linjauspäätöstä tehdyissä sopimuksissa ja varauksissa noudatetaan kuitenkin jo tehtyjä sopimuksia (vuokraus osto-optioin) sekä päätöksiä luovutusmuodosta. Linjausten yhteydessä arvioitiin, että tehtyjen sopimusten ja varausten toteutuminen lähivuosien osalta mahdollistaisi keskimäärin 100 miljoonan euron vuosittaiset maanmyyntitulot vuosille 2019–2023. Tämän jälkeen myyntitulot ovat vuosittain pienemmällä tasolla, ellei linjaukseen tehdä tarkistuksia tontinluovutuslinjausten arvioinnin yhteydessä vuonna 2024.

8 01 01 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä-kaavoitus- ja täydennysrakennuskorvaukset

Talousarviokohtaan Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoituskorvaukset (8 01 01) on osoitettu talousarviovuodelle 2024 määrärahaa 42,5 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2025 on esitetty 35,5 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 on esitetty 30,5 miljoonaa euroa.

Määräraha pitää sisällään aiemmin talousarviokohtaan Täydennysrakennuskorvaukset ja korvausinvestoinnit (8 01 03 02) sisältyneen määrärahatarpeen. Vuodelle 2024 kohdistuu myös erityisesti Eteläisen Postipuiston, Huopalahdenportin ja Pitäjänmäen aseman asemakaavojen maankäyttösopimusten kirjanpitotekniset määrärahatarpeet yhteensä noin 20,9 miljoonaa euroa. Talousarviokohdan määrärahatason tulee olla vuosina 2024–2025 täydennysrakentamisen edistämisen ja edellä mainittujen erillistarpeiden takia korkealla tasolla. Vuodelle 2026 määrärahatarpeen ennakoidaan palautuvan lähemmäs normaalia tasoa, mutta jatkossakin maanhankinnan määrärahatarpeet ovat täydennysrakentamisesta johtuen aiempaa määrärahatasoa korkeampia, kuitenkin niin että tarve vaihtelee vuosittain.

Täydennysrakentamiskorvauksella hankitaan kaupungille maata ja uutta asuinrakennusoikeutta. Korvausinvestoinneilla hankitut alueet saatetaan rakentamiskelpoisiksi tonteiksi. Kaupunginhallituksen 26.4.2021 hyväksymän Maapoliittisten linjausten 2. osan hyväksymisen myötä hankintamäärärahaa ennakoidaan tarvittavan erityisesti myös muiden yleiskaavan toteuttamissuunnitelman kärkihankkeiden kuin AM-ohjelman kaupunkiudistusalueiden tavoitteiden toteutumisen edistämiseksi. Esitetty määräraha ei sisällä maanvaihtojen, erillisten ennakoimattomien hankkeiden vaatimien (kiireellisten) maanhankintojen eikä maankäyttösopimusten maana saatavien maankäyttökorvausten ja niihin liittyvien kiinteistöjärjestelyjen vaatimia ns. teknisiä määrärahoja, joiden määrät vuositasolla suuresti vaihtelevat. Niiden osalta esitetään tapauskohtaisesti ylitysoikeuksia, ellei näitä tarpeita ole huomioitu määrärahavaroissa.

8 01 03 Esirakentaminen, täyttötöyt ja rakentamiskelpoiseksi saattaminen

8 01 03 01 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen

Talousarviokohdalle on osoitettu vuodelle 2024 määrärahaa yhteensä 16,9 miljoonaa euroa, 2025 vuodelle 17,9 miljoonaa euroa ja 2026 vuodelle 25,1 miljoonaa euroa.

Projektialueiden ulkopuolisten täydennysrakennusalueiden rakentamiskelpoiseksi saattamiseen varattua määrärahaa käytetään luomaan edellytyksiä erilaisten rakennushankkeiden toteuttamiseen. Vuosittain keskimäärin 40–70 asunto- ja toimitilatonttia sekä useita kaupungin palveluverkon kehittämiseen liittyvää tonttia saatetaan määrärahalla rakentamiskelpoiseksi. Määrärahalla toteutettavat toimenpiteet koskevat muun muassa pilaantuneiden maiden puhdistamista, johtosirtoja, rakennusten purkuja sekä muuta esirakentamista.

Vuonna 2024 määrärahalla toteutetaan vuodelta 2023 jatkuvia hankkeita sekä niitä hankkeita, joihin on sitouduttu erilaisin sopimuksin. Lisäksi käynnistetään uusia palveluverkon kehittämiseen ja täydennysrakentamiseen liittyviä esirakennushankkeita. Merkittävimmät tiedossa olevat kohteet ovat Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen esirakentaminen, Vuosaaren lukion purkuhanke sekä Huopalahdenportin puron siirtohanke.

3.3.2. 8 02 Rakennukset

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
Menot	220 697	304 520	290 000	312 400	391 040	339 410	351 330
Netto	-220 697	-304 520	-290 000	-312 400	-391 040	-339 410	-351 330
Ylitysoikeus		60 000					

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Menot							
80201 Uudis- ja lisärakennushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	97 905	145 364	137 700	133 140	160 590	204 480	209 240
Ylitysoikeus		32 200					
8020101 Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset	883	1 000	1 500	1 000	1 000	1 000	1 000
8020102 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan uudis- ja lisärakennushankkeet	80 882	131 060	118 000	109 340	132 490	126 900	119 190
8020103 Kaupunkiympäristön toimialan uudis- ja lisärakennushankkeet	10 987	0	6 000	80	80	900	
8020104 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan uudis- ja lisärakennushankkeet	938	1 514	2 000	420	1 420	39 400	38 330
8020105 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet	2 752	11 790	10 000	22 300	25 600	36 280	42 440
8020106 Muut uudisrakennushankkeet	1 375		100				8 280
8020107 Rakennusten ja liikehuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden hankkiminen	88		100				
80202 Korjaushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	122 793	159 156	152 300	179 260	230 450	134 930	142 090
Ylitysoikeus		27 800					
8020201 Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset	1 176	1 000	800	1 000	1 000	1 000	1 000
8020202 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan korjausrakennushankkeet	71 943	87 390	82 500	113 350	149 330	100 890	105 020
8020203 Kaupunkiympäristön toimialan korjausrakennushankkeet	8 124	7 640	5 000		9 500	40	7 420
8020204 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan korjausrakennushankkeet	2 693	1 079	3 000	20 720	20 780	24 920	7 440
8020205 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan korjausrakennushankkeet	5 962	680	3 000	2 140	2 140	1 080	1 210
8020206 Muut korjausrakennushankkeet	32 895	61 367	58 000	42 050	47 700	7 000	20 000
80203 Kaupungintalokortteleiden kehittäminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi	0						
Ylitysoikeus							

Talonrakennusinvestointeihin on vuodelle 2024 osoitettu yhteensä 391,0 miljoonaa euroa, josta uudis- ja lisärakennushankkeisiin ja niiden suunnitteluun on varattu 160,6 miljoonaa euroa sekä korjaushankkeisiin ja niiden suunnitteluun 230,5 miljoonaa euroa. Suunnitelmakaudella 2025–2026 talonrakennusinvestointeihin on vuodelle 2025 varattu 339,4 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 yhteensä 351,3 miljoonaa euroa.

Rakentamishjelmaehdotus vuosiksi 2024–2033 pohjautuu vuoden 2023 talousarvion 10-vuotiseen talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan. Rakentamishjelmassa olevat hankkeiden toteutusaikataulut ja rakentamiskustannukset on päivitetty vastaamaan nykyhetken tietoa. 10-vuotiseen talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan on lisätty uudisrakennushankkeita toimialojen hanke-esitysten perusteella ja korjaushankkeita sekä toimialan pitkän tähtäimen korjausohjelmasta että toimialojen hanke-esitysten perusteella.

Talousarvion lähtökohtana on ollut käynnissä olevien hankkeiden, lakisääteisten palveluiden rahoituksen sekä väistöketjujen jatkuvuuden turvaaminen. Rakentamis- tai vuokra- ja osakeohjelmaan sisällyttämättömät yksittäiset tarve-esitykset on tunnistettu ja tarve-esityksissä vielä avoinna olevien sijaintipaikkojen, toteutusmuotojen ja rakentamisajan tarkastelut on aloitettu kaupunkiympäristön toimialalla yhdessä käyttäjätoimialojen kanssa. Lisäksi eräiden hankkeiden aikatauluja on tarkennettu toimialojen pyynnöstä toimintojen järjestämisen helpottamiseksi.

Uudis- ja lisärakennushankkeet

Uudisrakentamisen pääpaino kaudella 2024–2033 on uusien projektialueiden palvelurakennusten ja korvaa-vien uudisrakennusten toteuttamisessa. Talousarviovuoden 2024 merkittävimmät rakentamisvaiheissa olevat uudisrakennushankkeet ovat Kruunuvuorenrannan keskuskoulu, päiväkotit ja liikuntatilat, Kannelmäen peruskoulun ja päiväkodin uudisrakennus, Pasilan peruskoulu ja päiväkotit, Kottbyn grundskolanin korvaava uudisrakennus, lasten päiväkodit Nihti, Pelimanni ja Tunturi sekä Kontulan pelastusasema.

Ohjelmakauden 2024–2033 muita merkittäviä uudis- ja lisärakennushankkeita ovat Suutarilan monitoimitalo, Jätkäsaaren Bunkkeri, Hernesaaren peruskoulu, Puistolän peruskoulu, päiväkotit ja liikuntatilat, Merilahden peruskoulun korvaava uudisrakennus ja Malmin sairaalan laajennus. 10-vuotiskaudella rakennetaan yli 40 uutta erillistä tai koulun yhteydessä toimivaa päiväkotia.

Vanhat huoltorakennukset uusitaan uuden tyyppihuoltorakennusmallin mukaisesti. Prioriteettillista laaditaan kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä kevään 2024 aikana.

Korjaushankkeet

Korjausrakentamisen ohjelmoinnin lähtökohtana on kaikkien toimitilojen mutta varsinkin koulurakennusten ja päiväkotien käyttökelpoisuuden, terveellisyys ja turvallisuuden varmistaminen. Vuonna 2024 korjausrakentamisen investointitaso on n. 226 miljoonaa euroa. Uudisrakentamisesta 52 miljoonaa euroa on korvaavaa uudisrakentamista, eli vuonna 2024 käytetään n. 278 miljoonaa euroa rakennusten korjausvelan hillitsemiseen. Rakennuskannan kuluma on noin 220 miljoonaa euroa vuodessa ja rakennusten korjaus- ja korvaushankkeisiin käytetään 10-vuotiskaudella vuosittain keskimäärin noin 210 miljoonaa euroa.

Talousarviovuoden 2024 merkittävimmät rakentamisvaiheissa olevat korjaushankkeet ovat Pihlajiston ala-asteen perusparannus, Käpylän peruskoulun Untamo-rakennuksen, Gymnasiet Lärkan (Hoplaxskolan), Hoplaxskolanin Lokkalantien toimipisteen, Taivallahden peruskoulun, ja Kallion ala-asteen sekä Finlandiatalon perusparannukset. Lisäksi vuonna 2024 toteutetaan Itä-Pasilan väestönsuojan varavoiman ja sen jäädytyksen korjaus sekä käynnistetään Kulosaaren ja Erottajan väestönsuojien peruskorjausten hankesuunnittelu.

Merkittävimpiä yksittäisiä korjaushankkeita suunnitelmakaudella 2024–2033 ovat Töölön kisahallin, Itäkeskuksen monitoimitalon Stoa, Itäkeskuksen uimahallin, Pirkkolan liikuntapuiston, Pasilan kirjaston ja Kaupungintalon perusparannus. Lisäksi edistetään Helsingin jäähallin katon korjausta.

Vuoden 2024 aikana haetaan toimintamallia, jossa Harjun nuorisotalo siirtyy Kaupunkitilat Oy:lle uuden käyttötarkoituksen löytämiseksi. Kaupunkitilat Oy sopii Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalveluiden kanssa ratkaisun, jossa nuorisopalveluiden tarvitsemat tilat jäävät nuorisopalveluiden käyttöön.

Kaikki yli 1,0 miljoonan euron työkohteet on esitetty omina hankkeinaan. Näiden kohdennettujen hankkeiden lisäksi vuodelle 2024 kohdentamattomiin korjaushankkeisiin on varattu 3 miljoonaa euroa. Määräraha käytetään välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin palveluverkkoa kehitettäessä ja sillä rahoitetaan lisä- ja väistötilojen investointiosuudet.

Isot vuosikorjaukset ja kaikki peruskorjaukset rahoitetaan nykykäytännön mukaisesti käyttötaloudesta.

Vuokra- ja osakehankkeet

Investointiohjelman lisäksi kaupunki toteuttaa uudishankkeitaan myös vuokra- ja osakekohteina sekä kiinteistöyhtiömuotoisina. Suunnitelmakauden 2024–2026 merkittävimmät vuokra- ja osakehankkeet ovat Maatullin ala-asteen ja päiväkoti Mintun korvaava uudisrakennus, Vallilan ala-aste ja Stadin ammattiopiston Roihupellon kampus.

Ohjelmakauden 2024–2033 muita merkittäviä vuokra- ja osakehankkeita ovat Haagan, Oulunkylän, Malmin ja Keskustan perhekeskukset ja terveys Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskus, Laakson yhteissairaala, Mellunmäen peruskoulu, Pohjois-Pasilan uusi koulu ja päiväkoti, Hermanninrannan peruskoulu, Malminkartanon keskuskoulu, päiväkoti ja kirjasto, Englantilaisen koulun sekä Rudolf Steiner koulun uudet tilat ja Ystävyydenpuiston yhteisväestönsuoja. Nämä tilat suunnitellaan rahoitettavaksi investointiohjelman ulkopuolelta.

Vuokrahankelistalla olevista hankkeista tehdään erillinen arvio, jossa selvitetään erityisesti pysyvien peruspalveluiden piiriin kuuluvista hankkeista, tulisiko ne toteuttaa kaupungin omana investointina. Arvio tehdään kevään 2024 aikana ja se tuodaan tuottavuusryhmän tarkasteluun.

3.3.3. 8 03 Kadut ja liikenneväylät

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
Menot	66 424	84 800	90 000	97 500	98 000	160 400	206 600
Netto	-66 424	-84 800	-90 000	-97 500	-98 000	-160 400	-206 600
<i>Ylitysoikeus</i>		6 998					

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Menot - Utgifter							
80301 Uudisrakentaminen ja perusparantaminen sekä muut investoinnit, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	65 741	84 900	89 100	94 500	95 000	158 300	187 800
<i>Ylitysoikeus</i>		5 998					
8030101 Uudisrakentaminen	12 355	16 300	20 900	25 800	25 800	29 600	30 800
Eteläinen suurpiiri	651	2 200	3 000	3 500	3 500	3 500	3 500
Läntinen suurpiiri	3 147	2 000	2 600	3 500	3 500	1 700	2 200
Keskinen suurpiiri	513	2 100	800	2 500	2 500	2 500	3 000
Pohjoinen suurpiiri	1 086	2 400	4 500	4 000	4 000	3 000	4 700
Koillinen suurpiiri	2 684	3 600	4 700	6 000	6 000	8 000	6 600
Kaakkoinen suurpiiri	2 780	1 000	1 300	400	400	2 000	2 000
Itäinen suurpiiri	1 378	2 900	3 600	4 500	4 500	6 000	7 500
Östersundomin suurpiiri	10	100	300	600	600	600	300
Meluesteet	105		100	800	800	2 300	1 000
8030102 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt	48 000	61 300	63 600	60 900	61 400	110 200	130 400
Katujen peruskorjaukset	7 610	13 700	13 500	14 300	14 300	22 200	22 900
Siltojen peruskorjaukset	3 501	8 100	7 000	11 300	11 300	39 000	39 000
Päällysteiden uusiminen	4 375	5 000	5 500	5 500	5 500	6 000	6 000
Joukkoliikenteen kehittäminen	1 304	2 000	2 600	1 000	1 000	2 000	2 500
Liikennejärjestelyt	5 986	9 000	9 000	5 300	5 800	11 000	20 000
Jalankulun ja pyöräilyn väylät	25 224	23 500	26 000	23 500	23 500	30 000	40 000
8030103 Muut investoinnit	5 386	7 300	4 600	7 800	7 800	18 500	26 600
Täytemaan vastaanottoaikat	2 125	750	1 500	750	750	1 000	1 000
Lumenvastaanottoaikat ja hiekkasiilot	486	1 500	400	3 000	3 000	11 000	11 000
Yleiset käymälät	272	450	400	450	450	500	600
Ranta-alueiden kunnostus	2 503	4 600	2 300	3 600	3 600	6 000	14 000
80303 Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	684	-100	900	3 000	3 000	2 100	18 800
<i>Ylitysoikeus</i>							

8 03 01 Uudisrakentaminen, perusparantaminen ja muut investoinnit

Talousarviokohdalle on osoitettu vuodelle 2024 määrärahaa yhteensä 95,0 miljoonaa euroa, 2025 vuodelle 158,3 miljoonaa euroa ja 2026 vuodelle 187,8 miljoonaa euroa.

Talousarvion lähtökohtana on ollut jatkuvien hankkeiden, lakisääteisten palveluiden ja asuntotuotantotavoitteen (8 000 asuntoa) mahdollistavien edellytysinvestointien rahoituksen turvaaminen. Priorisoinnissa on lisäksi huomioitu kaupungin tasapainoinen kehittäminen, infraomaisuuden oikea-aikainen perusparantaminen sekä kaupunkiudistusalueiden kehittäminen.

AM-ohjelman mukainen asuntotuotantotavoite kohdistuu aluerakentamisprojekti-alueiden lisäksi voimakkaasti suurpiirien täydennysrakentamisalueille. Vuonna 2022 Helsingissä valmistui 6 047 asuntoa ja näistä suurpiirien täydennysrakentamisalueilla toteutui noin 63 %. Talousarvion lähtökohtana on turvata jo käynnissä olevien hankkeiden rahoitus sekä alueiden tasapainon kehittäminen.

Rakennettuun ympäristöön on kertynyt merkittävä korjausvaje. Infraomaisuuden hallinta ja palvelutason turvaaminen edellyttävät pitkäjänteistä ja systemaattista toimintatapaa sekä kehittymisen seurantaa. Tunnistettuja kriittisiä tarpeita ovat tilaomaisuuden sekä siltojen ja muiden taitorakenteiden korjausvajeen pienentäminen sekä ledivalaisinsaneerauksen jatkaminen.

Pyöräiliikenteen tavoiteverkon nopeuttamiseksi jalankulun ja pyöräilyn investointitaso vuonna 2025 on 30 miljoonaa euroa ja vuodesta 2026 alkaen 40 miljoonaa euroa vuodessa 10-vuotiskauden lopulle. Määrärahalla edistetään pyöräilyn tavoiteverkon toteutumista sekä kantakaupungissa että pyöräilyn pääväylien eli baanojen osalta. Merkittävimpänä yksittäisenä hankkeena valmistuu taloussuunnitelmakaudella Rautatieaseman alittava kävelijöiden ja pyöräilyn tunneli (Kaisantunneli). Lisäksi pyöräilyverkostoa toteutetaan raidehankkeiden rakentamisen yhteydessä ns. liittyvinä hankkeina. Jalankulun ja pyöräilyn väylien ja raideliikenneverkoston kehittäminen edellyttävät usein koko katupoikkileikkauksen muutosta, joka lieventää osaltaan perusparantamisen rahoitusvajetta. Raideverkoston kehittämisen investoinnit kiskojen ja niihin liittyvien perustusten ja ratatekniikan osalta sisältyvät investointiraamin ulkopuolisen Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n investointeihin, ja muut katukustannukset kohdistuvat hankkeelle. Samassa yhteydessä uusitaan pääsääntöisesti kadun Yhteinen kunnallistekninen työmaa (YKT) -osapuolten verkostot. Käynnissä olevia määrärahalla toteutettavia hankkeita ovat Kaisantunneli, Mannerheimintie välillä Postikatu-Reijolankatu, Pasilanbaana välillä Tilkanvierro-Ratsastie sekä Hämeentie välillä Kustaa Vaasan tie - Annalantie.

8 03 01 01 Uudisrakentaminen

Katujen uudisrakentamiseen on talousarviossa vuodelle 2024 osoitettu määrärahaa 25,8 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2025 on esitetty 29,6 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 on esitetty 30,8 miljoonaa euroa.

Uudisrakentaminen sisältää myös tarvittavat katujen ulkovalaistus- ja liikennevaloinvestoinnit.

Suurpiirien katuinvestoinnit kohdistuvat suunnitelmakaudella täydennysrakentamisalueille kuten Marian kampusalue, Orapihlajatie ja Paatsamantien alue Haagassa, Huopalahdenportti Pikku Huopalahden pohjoisosassa, Pitäjänmäen asemakeskus, Hakaniemen alue sekä Raide-Jokerin reitin varren täydennysrakentaminen. Karhukallion aluetta Myllypurossa edistetään kaavallisten mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi erillisiä katuhankeita toteutetaan kaava-alueiden keskeneräisyyden vuoksi, ja sorakatujen rakentaminen etenee täydennysrakentamisen edellyttämässä laajuudessa. Uudisrakentamisen hankkeilla vastataan kaupunkistrategian Toimiva ja kaunis Helsinki sekä Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille - painopistealueiden tavoitteisiin.

Meluntorjunnan erillishankkeet kohdistuvat meluntorjuntaselvityksen suuntaviivojen ja kohdepriorisoinnin mukaisille, rakennetun pääkatuverkon osille. Taloussuunnitelmakaudella aloitetaan Vanhan Porvoontien ja Suutarilantien melusteiden toteuttaminen.

Uusien katujen ja liikenneväylien meluntorjunta toteutetaan tarvittaessa osana kyseisiä hankkeita. Lisäksi meluntorjuntaa sisältyy Helsingin kaupungin ja Uudenmaan ELY -keskuksen yhteishankkeisiin.

8 03 01 02 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt

Katujen perusparantamiseen ja liikennejärjestelyihin on talousarviossa osoitettu vuodelle 2024 määrärahaa yhteensä 61,4 miljoonaa euroa, 2025 vuodelle 110,2 miljoonaa euroa ja 2026 vuodelle 130,4 miljoonaa euroa.

Suunnitelmakauden merkittävimpiä peruskorjaushankkeita ovat vuodelle 2024 jatkuva Havis Amandan veistoksen kokonaisuuden peruskorjaus sekä suunnitelmakaudella käynnistyvät Fredrikitorin, Narinkkatorin ja Karamziniranta -kadun peruskorjaukset sekä Leanportin ja Palkkatilanaukion peruskorjaukset Länsi-Pasilassa. Muut katujen peruskorjaushankkeet

ovat joukkoliikenteen ja pyöräilyn kehityshankkeiden tai vesihuollon (HSY) saneerauksen yhteydessä tehtäviä koko kadun perusparannuksia ja vakavien rakennevaurioiden kuten painumien korjaustarpeita eri puolilla kaupunkia. Vieraslajien torjunta-asetuksen (704/2019) mukaisesti erillisenä työvaiheena vaihdetaan asetuksessa mainittuja katuistutuksissa käytettyjä kasvilajeja muihin kasvilajeihin.

Ulkovalaistuksen peruskorjaus ja liikennevalojen sekä muun telematiikan uusinta on osa katujen peruskorjausta. Ulkovalaistuksen peruskorjaus keskittyy olemassa olevan valaistusverkon saneeraukseen toimenpideohjelman mukaisesti siten, että EU:n RoHS-direktiivin (Vaaralliset aineet sähkö- ja elektroniikkalaitteissa) vaatimukset saavutetaan. RoHS -direktiivin (2022/275) myötä purkauslamput poistuvat markkinoilta 24.2.2027. Tämä edellyttää valaisinvaihtojen määrätietoista edistämistä, jotta kaupunki kyetään valaisemaan jatkossakin. Helsinki LED-hankkeen ensimmäinen vaihe valmistui vuonna 2019. Helsinki-LED-hanke on siirtynyt vaiheeseen 2, jossa loput vanhat valaisimet (63 000 kpl) vaihdetaan ledivalaisimiksi. Valaisinvaihtojen lisäksi vanhoja katu- ja puistovalaisimia vaihdetaan laajemmin ledivalaisimiksi yhteiskaivuhankkeina toteutettavissa sähkö- ja televerkko saneerauksissa sekä Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan hallintoimien liikunta- ja muiden alueiden vastaavissa uudistuksissa. Ledivalaisinsaneerauksella saavutetaan erittäin merkittävää energiatehokkuuden parantumista, joka edistää kaupungin strategian mukaista kunnianhimoista ilmastovastuuta. Telematiikan peruskorjaus keskittyy vanhan kuparisen liikennevaloja palvelevan tietoliikenneverkon uusintaan valokuiduksi. Hanke on aloitettu vuonna 2019.

Siltojen ja muiden erikoisrakenteiden (ranta- ja tukimuurit, portaat, melusteet) peruskorjausten talousarvioon sisältyvät peruskorjausten lisäksi myös uusittavien siltojen investointikustannukset. Uusittavista taitorakenteista kiireellisimpiä ovat Kulosaaren, Arkadiankadun ja Runeberginkadun sillat sekä Kolera-altaan eteläinen pistolaituri.

Kulosaaren sillassa on havaittu painumasta johtuvia vaurioita, joiden on arvioitu edellyttävän sillan uusimista. Sillan yleissuunnittelu on käynnistetty vuoden 2022 lopulla ja suunnittelun on tarkoitus jatkaa rakennesuunnittelulla vuoden 2024 puolella. Haetaan ratkaisu, jolla Kulosaaren sillan peruskorjaus toteutetaan mahdollisimman lyhyessä ajassa ja niin, että toteutus ajoitetaan Kruunusiltojen aukeamisen jälkeen, jotta liikenne on peruskorjauksen aikana mahdollisimman sujuvaa. Selvitetään ja tavoitellaan ratkaisua, jossa korjaustöiden aikana on käytössä enemmän kuin yksi kaista suuntaansa.

Selvitetään, miten Sörnäisten tunnelin rakentamisen on syytä ajoittaa talouden suunnittelun 10-vuotiskaudelle, jotta liikenteelle aiheutuva kokonaishaitta on mahdollisimman pieni. Huomioidaan selvityksessä Kulosaaren sillan perusparannustarve.

Siltojen kunnon sekä elinkaari- ja ympäristöviisaan korjausajankohdan näkökulmasta kiireellisiä siltojen peruskorjauskohteita on yhteensä noin 100 kpl. Näiden joukosta kiireellisimmät toteutettavissa olevat kohteet ovat Viikin liittymässä olevat vielä korjaamattomat sillat, Lapinlahdenkadun ylikulkusilta, Rajakylän risteysilta, Rohkatien kevyen liikenteen silta sekä Lahdentien ja Klaneettipolun ylikulkusillat. Lisäksi Crusellin sillalla on havaittu laajoja vaurioita vesieristeessä ja tätä varten on teetetty suunnitelma pintarakenteiden uusimisesta sillalla.

Uudelleenpäällystys kohdistetaan vuosittain tehtävän päällystysohjelman perusteella eniten kuormitetuille pää- ja kokoojakaduille, mutta myös huonokuntoisten jalkakäytävien sekä jalankulun ja pyöräilyn väylien päällysteiden uusimista on lisätty osana strategianmukaisen kävelyn ja pyöräiliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvattamisen tavoitetta. Uudelleenpäällystyksistä laadittavan ohjelman avulla on mahdollista parantaa kustannustehokkuutta yhteistyössä muiden infraa rakennuttavien yhteisen kunnallisteknisen työmaan sopimuskumppaneiden kanssa. Uudelleenpäällystyksen kustannusnousun takia määrärahalta toteuttavien kohteiden määrä vähenee.

Joukkoliikenteen kehittämisen määrärahalta varaudutaan parantamaan joukkoliikennejärjestelmää ja sen luotettavuutta muun muassa HSL:n Helsingille tekemän esityksen mukaisesti. Suunnitelmakaudella varaudutaan bussiliikenteen linjastomuutosten ja sähköbussiliikenteen edellyttämien pysäkkijärjestelyjen tekemiseen ja muuhun joukkoliikenteen luotettavuuden parantamiseen poistamalla rakennetussa katuverkossa olevia rakenteellisia häiriötekijöitä. Lisäksi varaudutaan raitioliikenteen kehittämisohjelman toimenpiteiden toteuttamiseen. Joukkoliikenteen kehittämisen määrärahoilla edistetään strategianmukaisen joukkoliikenteen kulku-muoto-osuuden kasvattamisen tavoitetta.

Liikennejärjestelyhankkeet kohdistetaan erityisesti turvallisuutta edistävään liittymä-, risteys- ja kaistajärjestelyihin, jotka tukevat myös joukko- ja muun liikenteen sujuvuutta. Määrärahaa varaudutaan myös älyliikenteen järjestelmien sekä opasteiden kehittämiseen. Vuonna 2020 aloitettua automaattisten nopeusvalvonta-pisteiden asennusta kaduille jatketaan. Uuden tieliikennelain mukaisia liikennemerkkimuutoksia tehdään käytettävissä olevan määrärahan puitteissa. Liikennejärjestelyihin on myös sisällytetty Esplanadien alueen kokeiluun liittyvät kustannukset.

Pyöräilyn ja jalankulun väyliin osoitettu määräraha käytetään pyöräiliikenteen tavoiteverkon toteuttamiseen sekä baanaverkon laajentamiseen eri puolilla kaupunkia joko erillisinä hankkeina tai raidehankkeiden yhteydessä. Määrärahaan sisältyy myös jalankulun ja pyöräilyn yli- ja alikulkusiltojen rakentamista liikkumisen turvallisuuden ja sujuvuuden parantamiseksi. Taloussuunnitelmakauden 2024–2026 suurimmat investoinnit ovat 2021 käynnistynyt Kansalaistori-Kaisaniemi pääradan alikulkukäytävä (Kaisantunneli) sekä vuonna 2023 käynnistyneet Mannerheimintie välillä Postikatu-Reijolankatu ja Hämeentie välillä Kustaa Vaasan tie -Annalantie. Suunnitelmakaudella on ohjelmoitu alkavaksi myös muita isoja pyöräilyhankkeita

nykyisessä katuverkossa kuten Aleksis Kiven katu, Mäkelänkatu ja Itäbaana välillä Tupasaarentie - Hiihtäjänkuja - Hiihtäjäntie, Sahaajankadun ja Itäbaanan Marjanimentien välisen osuuden parantaminen sekä Pohjoisbaanan jatkaminen Käpylästä pohjoiseen. Kantakaupungin pyöräverkon rakentamisen vaiheistuksessa huomioidaan myös rakentamisen aikaiset vaikutukset muuhun liikenteeseen. Jalankulun ja pyöräilyn väylien hankkeilla edistetään kävely- ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattamisen strategista tavoitetta.

Jalankulun olosuhteita pyritään parantamaan eri talousarviokohdille sijoituvissa hankkeissa. Jalankulun olosuhteisiin parannusta tuovat suunnitelmakaudella erityisesti Käveltävän keskustan toimenpiteet (mm. Esplanadien alueen kokeilu), Mannerheimintien peruskorjaus, Malminkartanon aseman pohjoispuolen viihtyisyyden parantaminen, Hakaniemen torin peruskorjaus sekä Länsi-Pakilan liikennejärjestelyt, jossa parannetaan päiväkodin ja koulun ympäristön jalankulkuturvallisuutta sekä mahdollistetaan turvallinen kävely-yhteys koulun ja päiväkodin välillä. Muita jalankulun olosuhteita parantavia hankkeita ovat Sammalpolun peruskorjaus uuden päiväkotihankkeen yhteydessä, Suutarilantien-Yrttimaantien kiertoliittymä sekä Karhusuontien-Tapaninvainiontien ja Karhusuontien-Pukinmäenkaaren risteysalueet, Laajasalon rantareitti sekä Myllypurontie muutokset Kielilukion kohdalla. Hankkeiden kokonaisuudella pyritään kaupungin strategian mukaisesti parantamaan kävelyn olosuhteita ja kasvattamaan kävelyn kulkumuoto-osuutta. Myös useat pyöräilyyn liittyvät hankkeet parantavat kävelyolosuhteita osoittamalla pyörille selkeän katuosuuden ja samalla vapauttaen tilaa pelkälle jalankululle.

Hulevesien hallintaa toteutetaan osana Helsingin kaupungin hulevesiohjelmaa. Hulevesien aiheuttamia haittoja pyritään ehkäisemään ja poistamaan useammissa paikallisissa kohteissa samalla toteuttaen hulevesien suunnitelmallista kokonaihallintaa. Hulevesien hallinnan hankkeita ja toimenpiteitä toteutetaan myös Muut investoinnit alle sijoittuvalla ranta-alueiden kunnostuksen määrärahalta. Hulevesien hallinnan toimenpiteillä varaudutaan ja sopeudutaan strategian mukaisesti ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.

Luodaan nopeiden viherryttämisinvestointien toimintamalli, jonka tarkoituksena on lisätä katu- ja puistoalueiden viherryttämistä kaupunkirakenteessa.

8 03 01 03 Muut investoinnit

Muihin investointeihin on talousarviossa osoitettu vuodelle 2024 määrärahaa 7,8 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2025 osoitetaan 18,5 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 osoitetaan 26,6 miljoonaa euroa.

Muut investoinnit ovat kadunpidon tukipalvelujen tai muita yleisten alueiden vaatimia investointeja. Täytemaan vastaanottoaikojen määräraha käytetään kaivumaiden hyödyntämishojelman mukaisesti maa-ainesten hyötykäyttö- ja vastaanottoaikojen toteuttamiseen.

Lumenvastaanottoaikojen ja hiekkasiilojen investointimäärärahoilla kehitetään ja rakennetaan lumenvastaanotto toiminnan kapasiteettia vastaamaan Helsingin kaduilta tulevaa lumen hävitystarvetta kaupungin toimivuuden turvaamiseksi talviaikana. Lisäksi kehitetään nykyisten hiekoitusseppelin varastosilojen ja suolavarastojen peruskorjauksia kaupungin eri osissa. Toimenpiteet ohjelmoidaan vuosittain laadittavan toteutusohjelman mukaisesti.

Ranta-alueiden kunnostuksen määrärahalta toteutetaan suunnitelmakaudella Pyörökivenpuiston tulvasuojelua, Itäisen rantareitin rakennekorjaukset, Kirkonkylän kosken padon purku ja aloitetaan Jakomäen hiekkakuoppien saneeraus. Lisäksi määrärahalta toteutetaan Töölönlahden tulvasuojeluhanke, jolla estetään tulvan pääsy Finlandiatalolle ja muihin Töölönlahden alueen kiinteistöihin. Muiden investointien hankkeet vastaavat laaja-alaisesti sekä toimivan ja kauniin kaupungin sekä kunnianhimoisen ilmastovastuun strategiaan tavoitteisiin.

8 03 03 Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Yhteishankkeisiin Väyläviraston kanssa vuodelle 2024 osoitetaan 3,0 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2025 osoitetaan 2,1 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 osoitetaan 18,8 miljoonaa euroa.

Kaupungin kustannusosuutta Väyläviraston yhteishankkeissa koskeva talousarvio sisältää valtion maanteihin liittyvät liikennejärjestely- ja meluntorjuntahankkeet kaupungin alueella. Yhteishankkeiden toteutus on sidoksissa hankkeiden valtion osuuden rahoitukseen valtion tulo- ja menoarviossa lukuun ottamatta niitä kaupungin maankäytön kehittämisestä aiheutuvia hankkeita, jotka kaupunki rahoittaa kokonaan. Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa edistävät kaupungin toimivuutta, asuntotuotantoa ja kaupungin liikennejärjestelmää strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Kehä I/Myllypuron eritasoliittymän tiesuunnitelma valmistui vuonna 2015 ja sitä on esitetty valtioneuvostoon hyväksyttäväksi. Valtio myönsi lisäbudjetissaan väylävirastolle 0,5 miljoonaa euroa hankkeen rakennussuunnitelman laatimiseen ja

rakennussuunnitelma valmistui yhteishankkeena vuonna 2022. Hankkeen toteutuksen käynnistymiseen on varauduttu toimintasuunnitelmakaudella. Hankkeen kokonaiskustannus on yhteensä noin 36,5 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelmakaudella varaudutaan osallistumaan melumuurin kunnostukseen hankkeessa Kehä III välillä Ala-Tikkurila - Kalkkikallio.

Tuusulanväylällä melusteiden toteutuksen käynnistymiseen Torpparinmäen kohdalla varaudutaan. Hankeen toteutuminen edellyttää valtion rahoitusosuuden varmistumista.

Lahdenväylän ylittävän Ilmasillan toteutus on osa Malmin eritasoliittymän toteutusta. Ilmasilta luo yhteyden Kivikon ja Malmin välille ja palvelee sekä entisen lentokenttäalueen kehittymistä uudeksi asuinalueeksi että alueiden yritystoimintaa. Ilmasilta ja Ilmasillantie toimivat tulevaisuudessa tärkeänä joukkoliikennereitinä ja pyöräilyn baanareitistön osana. Tiesuunnitelma on valmistunut ja menee päätöksentekoon 2023 aikana. Rakennussuunnittelu käynnistyy hankepäättöksen jälkeen. Hankkeen toteutukseen varaudutaan taloussuunnitelmakauden jälkeen. Hankkeen toteutuminen edellyttää valtion rahoitusosuuden varmistumista.

Kuninkaantammen eritasoliittymä Hämeenlinnanväylällä on tärkeä asuinalueen saavutettavuudelle sekä myös uusille kortteleille Malminkartanossa, Vaskipellossa, Myyrmäessä ja Kaivokselassa. Lisäksi hanke lisää liikennejärjestelmän toimintavarmuutta. Tiesuunnitelmaa Kannelmäki-Kehä III osalta valmistellaan. Hankkeen toteutuksen alkamiseen varaudutaan taloussuunnitelmakaudella. Hankkeen toteutuminen edellyttää valtion rahoitusosuuden varmistumista.

Länsiväylän Koivusaaren eritasoliittymän tiesuunnitelma valmistuu vuonna 2023. Koivusaaren eritasoliittymän rakentaminen pyritään käynnistämään taloussuunnitelmakaudella.

Turunväylän ja Huopalahdentien liittymästä on laadittu aluevaraussuunnitelmatasoisia tarkasteluja vuoden 2020 aikana. Kohteen tiesuunnittelu on käynnistynyt vuonna 2023 ja jatkuu vuodelle 2024. Rakennussuunnitteluun varaudutaan tiesuunnitelman jälkeen suunnitelmakaudella ja toteutukseen vuosina 2026–2027.

3.3.4. 8 04 Puistot ja liikunta-alueet

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
Menot	24 252	31 400	34 000	32 200	37 100	35 000	36 800
Netto	-24 252	-31 400	-34 000	-32 200	-37 100	-35 000	-36 800
Ylitysoikeus		5 000					

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Menot							
80401 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	24 252	31 400	34 000	32 200	37 100	35 000	36 800
Ylitysoikeus		5 000					
8040101 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset	14 059	16 800	18 000	19 400	21 900	19 000	20 800
8040102 Liikuntapaikat ja ulkoilualueet	10 193	14 600	16 000	12 800	15 200	16 000	16 000

8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Talousarviossa on vuodelle 2024 määrärahaa osoitettu 37,1 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2025 on osoitettu 35,0 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 on osoitettu 36,8 miljoonaa euroa.

Talousarvio on laadittu kaupunkiympäristön toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluluiden alustaviin hanketarpeisiin perustuen, joita on valmisteltu kaupungin keskeisten yhteistyötahojen kanssa. Talousarvion sisältämät hankkeet on sovitettu yhteen muiden Yhteinen kunnallistekninen työmaa (YKT) -osapuolten investointiohjelmien kanssa ja varmistettu hankkeita koskevan yhteistoteutuksen osapuolet ja laajuus. Lisäksi talousarviossa on otettu huomioon puistojen turvatarkastuksissa, ylläpidossa ja aluesuunnitelmissa esiin nousseet peruskorjaustarpeet. Liikunta-alueinvestoinneissa peruskorjaus- ja uusien investointikohteiden tarvemäärityksen tekee liikunta-alueomaisuutta hallinnoiva ja ylläpitävä kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala.

8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus

Talousarviossa on osoitettu vuodelle 2024 määrärahaa 21,9 miljoonaa euroa, taloussuunnitelmavuodelle 2025 on osoitettu 19,0 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 on osoitettu 20,8 miljoonaa euroa.

Vuonna 2023 käynnistyneitä ja vuonna 2024 jatkuvia hankkeita ovat Leikkipuisto Seppä Tehtaanpuistossa, Ruoholahden leikkipaikka, Sibeliuksen puisto, Vaasanpuistikko ja Leikkipuisto Maunula. Vuonna 2022 käynnistynyttä Kaisaniemenpuiston peruskorjausta jatketaan vaiheittain. Vuonna 2023 käynnistynyt laaja urakka kohteessa jatkuu vuodelle 2024.

Uusien puistojen ja puistojen peruskorjauksen määrärahalla toteutetaan viher- ja virkistyspalveluiden peruskorjaus ja täydentäminen sekä leikkipuistojen ja -paikkojen turvallisuuspuutteiden korjaaminen. Virkistysalueiden käyttöasteen nousu kasvattaa tarvetta virkistysverkoston ja opastuksen parantamiseen.

Puistojen uudisrakentaminen keskittyy asuntotuotantokohteiden puistopalveluhankkeisiin, jotta asukkaiden palvelutaso saadaan pidettyä riittävänä ja tasapuolisena. Taloussuunnitelmakaudella käynnistymiä hankkeita ovat muun muassa Sigurd Frosteruksen puisto Taivallahdessa, Haaganpuronlehto Ruskeasuolla, Vallilanpuisto, Maatullinpuiston alue Tapuli kaupungissa, leikkipuisto Rusetti Myllypurossa sekä Raide-Jokerin reitin varren täydennysrakentamisalueen puistot.

Luonnonsuojelualueinvestoinnit suunnitelmakaudella kohdistuvat uusien luonnonsuojelualueiden toteuttamiseen sekä nykyisten luonnonsuojelualueiden käyttöpaineiden haittojen ehkäisemiseen kuten opasteisiin, luontopolkujen kunnostuksiin ja katselulavojen toteuttamiseen. Luonnonsuojelualueille ja myös luontoarvojen turvaamiseen kohdistetuilla investoinneilla vastataan kaupungin strategian mukaiseen monimuotoisen luonnon suojelun ja vaalimisen tavoitteeseen.

Peruskorjausinvestoinnit kohdistuvat lähinnä sellaisten puistojen peruskorjaamiseen, jotka eivät tehtyjen aluesuunnitelmien ja turvallisuustarkastusten mukaan enää täytä toiminnallisia ja turvallisuusvaatimuksia, vaan vaativat välitöntä peruskorjausta. Tehtävät toimenpiteet ovat ensisijaisesti leikkipaikkojen ja -puistojen välineiden uusimista, käytävä- ja oleskelualueiden parantamista sekä laite- ja kalustekannan ajanmukaistamista nykyisten vaatimusten mukaisiksi. Merkittävimmät vuonna 2024 käynnistyvät hankkeet ovat leikkipuisto Sanna Pasilassa, leikkipuisto Viiri ja Museonpuiston leikkipaikka Etu-Töölössä. Lisäksi vuoden 2024 määrärahasta suunnataan 1,5 miljoonaa euroa Töölönlahden puistoalueen kehittämiseen.

Suunnitelmakaudella käynnistyy myös Strömberginpuiston peruskorjaus Pitäjänmäessä, Linnankoskenpuisto Taka-Töölössä, Ilveskorven leikkipaikan ja puiston peruskorjaus.

Merellisen Helsingin strategiaa edistäviä puistohankkeita suunnitelmakaudella ovat mm. Sigurd Frosteruksen puisto ranta-alueineen, Vasikkasaaren puistosuunnittelu sekä raitti- ja vesihuoltoverkoston suunnittelu. Liikuntapaikoista ja ulkoilualueista merellisen Helsingin strategiaa tukevia hankkeita ovat mm. laitureiden uusimiset ja sähköistämiset. Merellisen Helsingin kohteet ja niiden rahoitus sijoittuvat osin myös muille talousarviokohdille. Muille talousarviokohdille sijoituvia merellisen Helsingin hankkeita ovat muun muassa Makasiinirannan ja Kaisaniemenrannan rantarakenteet, Suomenlinnan rantarakenteiden korjaus sekä Lapinlahden sairaalapuiston rantamuurin korjaus.

Luontoarvojen turvaamiseen liittyvillä investoinneilla pyritään turvaamaan luonnon monimuotoisuus luonto- sekä puisto- ja virkistysalueiden käytön ja kulutuspaikkeen ollessa huomattavassa kasvussa. Samalla pyritään ehkäisemään vieraslajien leviämistä sekä varmistamaan liito-oravien yhteyksien oikea-aikainen, maankäyttöä tukeva toteutus. Suunnitelmakaudella luontoarvojen turvaamiseen liittyviä investointeja ovat muun muassa kurturuusun torjunta, pääosin Ida Ahlbergin puistoon sijoittuvan liito-oravayhteyden toteuttaminen sekä kulkijoita opastavat ja ohjaavat toimenpiteet. Luontoarvojen turvaamiseen liittyvät investoinnit kohdistuvat useammalle talousarviokohdalle.

8 04 01 02 Liikuntapaikat ja ulkoilualueet

Talousarviossa on osoitettu vuodelle 2024 määrärahaa 15,2 miljoonaa euroa, vuodelle 2025 on osoitettu 16,0 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 on osoitettu 16,0 miljoonaa euroa.

Liikuntapaikat ja ulkoilualueet sisältävät kaikki muut kuin talonrakentamiseen kuuluvat liikunta- ja alueinvestoinnit. Tehtäviin kuuluvat muun muassa rantarakenteet, venelaiturit, veneväylät, kentät, katsomot, ulkoilureitit ja uimarannat. Merkittävimmät ulkoilualueinvestoinnit kohdistuvat parina ensimmäisenä vuotena pääosin liikuntapaikkojen ja kenttien peruskorjaukseen. Määrärahalla toteutetaan muun muassa Oulunkylän tekojääradan peruskorjaus ja Pirkkolan yleisurheilukentän perusparantaminen sekä käynnistetään Herttoniemen liikuntapuiston ja Vuosaaren Heteniityn kentän alueen perusparantaminen. Suunnitelmakaudella jatketaan myös tekonurmikenttien peruskorjauksia, lähiliikuntapaikkojen ja pienpelikenttien rakentamista sekä varaudutaan merellisen strategian saaristoinvestointeihin. Lisäksi selvitetään mahdollisuus rakentaa uusi lämmitettävä tekonurmi Itä-Helsinkiin.

3.3.5. 8 05 Irtaimen omaisuuden perushankinta

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	687						
Menot	67 268	68 278	68 235	79 971	93 263	74 545	72 380
Netto	-66 580	-68 278	-68 235	-79 971	-93 263	-74 545	-72 380
Ylitysoikeus		22 989					

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
80550 Pelastustoimi	687						
Menot							
80501 Keskushallinto	27 823	23 124	21 097	25 415	32 968	21 691	21 691
Ylitysoikeus		10 886					
8050101 Kaupunginkanslia	2 124	2 832	2 797	6 284	7 214	2 560	2 560
8050102 Keskitetyt tietotekniikkahankinnat	15 731	20 292	18 300	19 131	25 754	19 131	19 131
8050105 ICT-yhteispalvelut	9 968						
80502 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	24 610	33 601	33 489	40 242	44 278	40 520	38 080
Ylitysoikeus		6 204					
8050201 Tietotekniikkahankinnat	16 781	18 141	18 451	26 382	28 162	25 000	25 000
8050202 Muut hankinnat	7 829	15 460	15 038	13 860	16 116	15 520	13 080
80503 Kaupunkiympäristön toimiala	8 392	4 626	5 726	6 387	6 887	5 122	5 060
Ylitysoikeus		2 700					
8050301 Pelastustoimi	3 651						
8050302 Tietotekniikkahankinnat	4 095	4 489	5 289	6 000	6 500	5 000	5 000
8050303 Muut hankinnat	646	137	437	387	387	122	60
80504 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala	6 442	6 927	7 923	7 927	9 130	7 212	7 549
Ylitysoikeus		3 199					
8050401 Tietotekniikkahankinnat	1 765	2 867	2 858	2 542	3 009	1 542	1 542
8050402 Muut hankinnat	4 677	4 060	5 065	5 385	6 121	5 670	6 007
80506 Tarkastusvirasto							
Ylitysoikeus							

Talousarviossa vuodelle 2024 on osoitettu irtaimen omaisuuden määrärahaa 93,3 miljoonaa euroa ja vuodelle 2025 osoitettu 74,6 miljoonaa euroa sekä vuodelle 2026 osoitettu 72,4 miljoonaa euroa. Kaupunginkanslialle osoitetusta irtaimen omaisuuden perushankintaan käytettävissä olevasta määrärahasta 0,3 miljoonaa euroa on tarkoitettu väestönsuojamateriaalien täydennykseen ja puuttuvien kaasuntunnistuslaitteiden hankkimiseen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan irtaimen omaisuuden investoinnit on esitetty talousarvion kohdassa 85 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen investoinnit.

3.3.6. 8 06 Arvopaperit

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
Menot	290 396	20 420	36 000	21 000	50 000	11 000	11 000
Netto	-290 396	-20 420	-36 000	-21 000	-50 000	-11 000	-11 000
<i>Ylitysoikeus</i>		25 206					

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Menot							
80601 HITAS-osakkeiden hankkiminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	825	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
<i>Ylitysoikeus</i>							
80602 Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi	24 456	19 420	35 000	20 000	49 000	10 000	10 000
<i>Ylitysoikeus</i>		25 206					
80603 Helsingin Stadion Oy:n osakkeiden merkintä, kaupunginhallituksen käytettäväksi							
<i>Ylitysoikeus</i>							
80604 Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n osakkeiden merkintä	265 115						
<i>Ylitysoikeus</i>							

Talousarvioon on Arvopapereihin vuodelle 2024 varattu määrärahaa yhteensä 50 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelmavuodelle 2025 on osoitettu 11 miljoonaa euroa ja 11 miljoonaa euroa vuodelle 2026. Määräraha sisältää vuosittain Hitas-osakkeiden ostoihin 1 miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 määrärahalla varaudutaan kaupungin pääomasijoituksiin mm. KOy Laakson yhteissairaalaan sekä Turun Tunnin Juna Oy:n ja Itärata Oy:n suunnitteluhankkeiden rahoittamiseen. Lisäksi määrärahaa käytetään Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja Helsingin Asumisoikeus Oy:n pääomittamiseen yhteensä 20 miljoonaa euroa äkillisen ja yllättävän vuokrien ja vastikkeiden nousun vaikutuksen loiventamiseksi.

3.3.7. 8 07 Muu pääomatalous

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	13 654	69 000	69 000	21 500	21 500	18 500	13 500
Menot	285	1 000	600	1 000	1 000	1 000	1 000
Netto	13 369	68 000	68 400	20 500	20 500	17 500	12 500
Ylitysoikeus		143					

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
80750 Valtionosuudet ja - avustukset	7 438	8 400	8 400	13 400	13 400	13 400	8 400
80751 Rakennusten ja osakkeiden myyntitulot	6 203	60 000	60 000	8 000	8 000	5 000	5 000
80752 Muut pääomatulot	14	500	500				
80753 Väestönsuojakorvaukset		100	100	100	100	100	100
Menot							
80701 Lähiörahastosta rahoitettavat hankkeet, kaupunginhallituksen käytettäväksi	17		100				
Ylitysoikeus		143					
80702 Kehittämishankkeet, kaupunginkanslian käytettäväksi	269	1 000	500	1 000	1 000	1 000	1 000
Ylitysoikeus							

Valtionosuuksiin ja -avustuksiin sekä muihin pääomatuloihin on vuodelle 2024 arvioitu yhteensä 21,5 miljoonaa euroa.

Vuonna 2024 kiinteistöjä ja osakehuoneistoja arvioidaan myytävän 20 miljoonalla eurolla, josta muuhun pääomatalouteen kirjataan tasearvon mukaiset 8 miljoonaa euroa. Erotuksena syntyvät myyntivoitot kirjataan talousarviokohtaan Kaupunkirakenne.

Taloussuunnitelmavuosina 2025–2026 myyntitulojen arvioidaan olevan 10 miljoonaa euroa vuodessa, josta myyntivoittojen osuuden arvioidaan olevan 5 miljoonaa euroa vuodessa.

Myytävät kohteet ovat pääosin pienrakennuksia tai kohteita, joissa palvelutuotanto on loppunut. Myyntikohteiden valinnan lähtökohdista on korjausvelan ja korjaustarpeen sekä ylläpitokustannusten pienentäminen ottaen huomioon myös kohteista mahdollisesti saatavat vuokraustuotot.

Väestönsuojakorvauksia arvioidaan perittävän 0,1 miljoonaa euroa.

3.3.8. 8 08 Projektialueiden infrarakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
Menot	79 755	116 500	104 400	123 000	127 500	144 600	207 100
Netto	79 755	116 500	104 400	123 000	127 500	144 600	207 100
Ylitysoikeus		14 200					

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Menot							
80801 Esirakentaminen	29 480	46 400	39 900	61 100	63 600	84 700	121 300
Ylitysoikeus		3 200					
8080101 Kamppi-Töölölahti							
8080102 Länsisatama	9 348	11 400	10 200	10 500	10 500	9 500	11 300
8080103 Kalasatama	5 827	8 400	7 900	22 500	22 500	30 300	40 000
8080104 Kruunuvuorenranta	4 179	8 300	6 900	8 200	8 200	4 000	5 300
8080105 Pasila	2 144	3 800	2 000	5 400	5 400	15 000	9 000
8080106 Kuninkaankolmio	2 165	1 500	2 400	1 000	1 000	200	300
8080107 Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen	711	900	900	500	500	500	7 000
8080108 Malmi	5 107	12 100	9 600	3 500	6 000	5 500	17 500
8080109 Läntinen bulevardikaupunki				7 500	7 500	9 700	12 900
8080110 Makasiiniranta				2 000	2 000	10 000	18 000
80802 Kadut	42 618	62 300	56 000	52 200	54 200	52 300	75 100
Ylitysoikeus		11 000					
8080201 Kamppi-Töölölahti	17	400	200				
8080202 Länsisatama	10 518	25 500	22 300	17 000	17 000	11 500	30 000
8080203 Kalasatama	5 430	4 500	7 100	3 000	3 000	5 200	8 000
8080204 Kruunuvuorenranta	6 278	8 100	7 700	14 000	14 000	13 500	13 500
8080205 Pasila	16 459	17 500	12 900	11 000	11 000	14 500	9 200
8080206 Kuninkaankolmio	3 552	2 100	2 400	3 200	3 200	2 800	4 500
8080207 Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen	2	1 700	1 200	500	500	500	2 000
8080208 Malmi	362	2 500	2 200	2 500	4 500	2 300	2 900
8080209 Läntinen bulevardikaupunki				1 000	1 000	2 000	3 000
8080210 Makasiiniranta							2 000
80803 Puistot ja liikunta-alueet	7 657	7 800	8 500	9 700	9 700	7 600	10 700
Ylitysoikeus							
8080301 Kamppi-Töölölahti	-18						
8080302 Länsisatama	925	1 500	1 200	3 200	3 200	2 000	4 200
8080303 Kalasatama	1 903	1 400	1 700	800	800	2 500	800
8080304 Kruunuvuorenranta	2 120	1 600	1 000	800	800	1 500	1 300
8080305 Pasila	339	100	200	800	800	800	1 200
8080306 Kuninkaankolmio	1 927	2 500	3 800	3 400	3 400	100	1 600

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
8080307 Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen		0					300
8080308 Malmi	461	700	600	700	700	700	1 300
8080309 Läntinen bulevardikaupunki							

Projektialueiden infrarakentamiseen vuodelle 2024 on osoitettu 127,5 miljoonaa euroa, vuodelle 2025 on osoitettu 144,6 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 on osoitettu 207,1 miljoonaa euroa.

Määrärahoja on uuden talousarviorakenteen ja tarpeiden mukaisesti uudelleen kohdennettu siten, että projektialueiden infrarakentamisen määrärahoja on kohdistettu 3,3 miljoonaa euroa kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi kaupunkiuudistusalueille (8 09). Kaupunkiuudistusalueille kohdennettavat investoinnit ovat edellytys alueiden asuntokannan 2 % vuosittaiselle lisäämiselle, näkyvien muutosten toteuttamiselle sekä turvallisuuden ja alueiden viihtyisyyden parantamiselle. Kamppi-Töölönlahden aluerakentamisprojekti lakkautetaan ja määrärahat on kohdistettu kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi. Uudet aluerakentamisalueet ovat Läntinen bulevardikaupunki ja Makasiiniranta (ADM). Läntisen bulevardikaupungin määrärahoista eriytetään Länsi-Helsingin raitiotiet, jonka määrärahat on kohdennettu kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi suuriin liikennehankkeisiin (8 10).

8 08 01 Projektialueiden esirakentaminen, täyttötöyt, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Länsisataman, Kalasataman, Kruunuvuorenrannan, Pasilan, Kuninkaankolmion, Malmin, Läntisen bulevardikaupungin, Makasiinirannan sekä uusien projektialueiden esirakentamiseen on kaupunginhallituksen käyttöön talousarviossa vuodelle 2024 osoitettu 63,6 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2025 on osoitettu 84,7 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 on osoitettu 121,3 miljoonaa euroa.

Toimintasuunnitelmakauden määrärahoilla toteutetaan Kalasataman Nihdin ja Hermanninrannan, Läntisen bulevardikaupungin ja Eteläisen Postipuiston esirakentamista ja Jätkäsaaren rantarakenteita. Näille hankkeille suunnitelmakaudella 2024–2026 kohdistuu 110,1 miljoonan euron investoinnit. Tämän lisäksi taloussuunnitelmakaudella 2024–2026 muuhun alueelliseen esirakentamiseen käytetään 130,6 miljoonaa euroa Länsisataman, Kalasataman, Kruunuvuorenrannan, Kuninkaankolmion, Pasilan, Malmin, Läntisen bulevardikaupungin, Makasiinirannan ja Koivusaaren alueilla. Hankkeet tukevat ydinkeskustan vetovoimaan liittyviä strategisia investointeja ja asuntotuotantoa AM-ohjelman mukaisesti.

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön, ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisillä päätöksillä toimialan käyttöön tiedossa olevan investointitarpeen mukaisesti.

Länsisataman määrärahalta toteutetaan asuntotuotannon ja julkisen palvelurakentamisen vaatimaa esirakentamista Saukonlaiturin ja Melkinlaiturin alueilla. Ahdinaltaan alueen esirakentamisella mahdollistetaan alueen toimitilahankkeiden käynnistäminen taloussuunnitelmakaudella. Hernesaassa jatketaan itärannan ruoppaus- ja täyttöraakkaa taloussuunnitelmakauden loppupuolella.

Kalasataman määräraha mahdollistaa taloussuunnitelmakaudella Hermanninrannan palvelurakentamisen ja asuntotuotannon aloittamisen vuonna 2026 sekä Nihdin alueen asuntorakentamisen jatkumisen. Määrärahalla mahdollistetaan myös Suvilahden tapahtuma-alueen ja tapahtumakorttelin rakentaminen taloussuunnitelmakaudella sekä Hanasaaren esirakentamisen aloittaminen.

Kruunuvuorenrannassa määrärahalta toteutetaan asuntotuotannon vaatimaa esirakentamista Kruunuvuoren, Stansvikinkallion sekä keskus- ja palvelukorttelien alueilla ja jatketaan Koirasaarten esirakentamista. Taloussuunnitelmakaudella varaudutaan Yliskylänlahden asemakaava-alueen esirakentamiseen.

Pasilan projektialueella tehdään tulevien asunto- ja toimitilahankkeiden esirakentamiseen liittyviä pohjatutkimuksia ja pilaantuneiden maiden selvityksiä. Eteläisen Postipuiston esirakentamistyöt aloitetaan. Lisäksi Ratapihakortteleissa jatketaan pohjanvahvistusten rakentamista ja rakennetaan yhteiskäyttötunnelin edellyttämiä muutoksia.

Malmin määrärahalta toteutetaan Nallenrinteen ja Lentoasemankortteleiden esirakentamiseen ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saamiseen liittyviä kokonaisuuksia Malminkentän alueella. Määrärahalla edistetään logistiikka-alueen ja kierrätyskentän rakentamista, esirakentamisen koerakenteiden toteutusta sekä jatketaan asemakaava-alueiden esirakentamisen suunnittelua. Lisäksi suunnitellaan ja toteutetaan väliaikaiskäyttöä palvelevia reitti yhteyksiä ja toimintoja. Taloussuunnitelmakaudella rakennetaan tilapäinen lumenvastaanotto paikka ja käynnistetään Sunnuntaikortteleiden esirakentamisen suunnittelu ja toteutus.

Läntisen bulevardikaupungin suunnittelu on käynnissä. Läntisen bulevardikaupungin maankäytön toteuttamisen edellyttämiä sähkönsiirtoratkaisuita suunnitellaan ja toteuttaminen käynnistyy vaiheittain taloussuunnitelmakauden aikana. Haagan terveys- ja hyvinvointikeskuksen edellyttämiä johtosiirtoja suunnitellaan ja toteutetaan taloussuunnitelmakaudella.

Makasiinirannan esirakentaminen aloitetaan kesällä 2024 ja se kestää vuoteen 2026 saakka.

Kuninkaankolmion määrärahalla toteutetaan Honkasuon alueelle sijoittuvan maakaasuputken siirto.

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen -määrärahalla toteutetaan uusien projektialueiden hankkeita, joilla ei vielä ole omaa talousarviokohtaa. Koivusaaren ruoppaukset ja täytöt pyritään käynnistämään taloussuunnitelmakaudella.

8 08 02 Projektialueiden kadut, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Länsisataman, Kalasataman, Kruunuvuorenrannan, Pasilan, Kuninkaankolmion, Malmin, Makasiinirannan, Läntisen bulevardikaupungin sekä uusien projektialueiden katuihin on kaupunginhallituksen käyttöön talousarviossa vuodelle 2024 osoitettu 54,2 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2025 on esitetty 52,3 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 on esitetty 75,1 miljoonaa euroa.

Asuntotuotantoon, toimitilarakentamiseen ja alueiden viimeistelyyn projektialueilla kohdistuu vuosien 2024–2026 aikana 218,4 miljoonan euron edestä katuinvestointeja. Hankkeet tukevat tasapainoista kaupunkikehitystä ja edistävät asuntotuotantoa AM-ohjelman mukaisesti. Toimintasuunnitelmakauden määrärahoilla toteutetaan Saukonlaiturin alueen, Herttoniemen ja Pohjois-Pasilan katurakentamista ja Satamatunnelin toteuttamiseen liittyviä investointeja. Näille hankkeille kohdistuu toimintasuunnitelmakaudella 2024–2026 83,8 miljoonan euron investoinnit. Lisäksi määrärahoilla toteutetaan Kalasataman, Kruunuvuorenrannan, Malmin ja Läntisen bulevardikaupungin katurakentamista.

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisillä päätöksillä toimialan käyttöön tiedossa olevan investointitarpeen mukaisesti.

Kamppi-Töölönlahti

Kamppi-Töölönlahti aluerakentamisprojekti lakkautetaan. Jatkossa mahdolliset tulevat investoinnit huomioidaan osana kaupunkiympäristön toimialan taloutta.

Länsisatama

Länsisataman sisältyvät Ruoholahden, Telakkarannan ja Jätkäsaaren alueen katualueiden toteuttaminen. Katujen rakentaminen jatkuu koko suunnitelmakauden ajan. Suunnitelmakaudella katujen rakentamista jatketaan Melkinlaiturin ja Saukonlaiturin alueella, jossa toteutetaan rantarakenteita ja jatketaan Saukonkanavan rakentamista. Jätkäsaaren kannaksen sillan muutostyöt toteutetaan sillan peruskorjauksen yhteydessä.

Kalasatama

Kalasataman määrärahaan sisältyvät Nihdin alueen katujen rakentaminen. Taloussuunnitelmakaudella rakennetaan myös Kaasutehtaankatu Suvilahden tapahtuma-alueen kehittämiseen liittyen, aloitetaan Hermanninrannan katurakentaminen sekä rakennetaan katujen pintarakenteet niillä alueilla, joilla asunto- tai toimitilarakentaminen on valmistunut.

Kruunuvuorenranta

Kruunuvuorenrannan projektialueen määrärahaan sisältyvät Kruunuvuorenrannan, Yliskylän ja Herttoniemen alueen Itäväylän yhteyden kadut. Taloussuunnitelmakaudella rakennetaan Kruunuvuorenrannassa Kruunuvuoren, Stansvikinkallion ja Koirasaarten katuja. Yliskylänlahden asemakaava-alueella suunnitellaan ja rakennetaan alueen kehittämisen edellyttämiä katu- ja kunnallisteknisiä töitä. Lisäksi Laajasalontien pohjoisosan bulevardisoitinta edistetään. Herttoniemessä suunnitellaan ja rakennetaan Linnanrakentajantie, liittyvät kadut sekä Itäväylän ylittävät sillat.

Pasila

Pasilan projektialueella viimeistellään Veturitien ja Ratapihakortteleiden pohjoisten katuosien rakennustöitä. Postipuistossa viimeistellään katu- ja kunnallisteknisiä töitä ja Eteläisen Postipuistossa aloitetaan kunnallistekniset työt. Konepajalla jatketaan kunnallistekniikan verkoston uudistamista ja kulkuyhteyksien viimeistelyä.

Kuninkaankolmio

Kuninkaankolmion määrärahalla toteutetaan Kuninkaantammen ja Honkasuon katuja. Suunnitelmakauden 2024–2026 katurakentamisella luodaan edellytykset asuntorakentamisen käynnistämiseksi Kuninkaantammentien ympäristön kaava-alueella sekä Honkasuon Keltaperhosenpolun alueella. Kuninkaantammen ja Honkasuon katualueiden viimeistely jatkuu koko suunnitelmakauden ajan.

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen määrärahalla toteutetaan pääosin suunnitteluhankkeita, joilla ei vielä ole omaa talousarviokohtaa. Koivusaaren katurakentaminen pyritään käynnistämään taloussuunnitelmakaudella.

Malmi

Malmin määrärahalla suunnitellaan katuja Lentoasemankortteleiden kaava-alueella asuntotuotannon edellytysten luomiseksi. Katurakentaminen käynnistetään Lentoasemankortteleiden alueella ja jatkuu Nallenrinteen kaava-alueella. Malminkentän katurakentaminen jatkuu koko taloussuunnitelmakauden ajan.

Läntinen bulevardikaupunki

Läntisen bulevardikaupungin alueen katusuunnittelu ja -rakentaminen käynnistyy suunnitelmakaudella mm. Pitäjänmäen sähköaseman alueella.

Makasiiniranta

Makasiinirannan 1. vaiheen katurakentaminen käynnistyy vuonna 2026.

8 08 03 Puistot ja liikunta-alueet

Länsisataman, Kalasataman, Kruunuvuorenrannan, Pasilan, Kuninkaankolmion, Malmin sekä uusien projektialueiden puistoihin ja liikunta-alueisiin on talousarviossa osoitettu vuodelle 2024 määrärahaa yhteensä 9,7 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelmavuodelle 2025 on esitetty 7,6 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 on esitetty 10,7 miljoonaa euroa. Hankkeet tukevat strategian tavoitetta viheralueiden ja lähiluonnon saavutettavuudesta.

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisillä päätöksillä toimialan käyttöön tiedossa olevan investointitarpeen mukaisesti.

Länsisatama

Länsisataman puistot ja liikunta-alueet -määrärahalla jatketaan taloussuunnitelmakaudella Hyväntoivonpuiston sekä Jätkäsaaren liikuntapuiston toteutusta. Hyväntoivonpuiston toteutus jatkuu koko taloussuunnitelmakauden ajan. Melkinlaiturin alueella suunnitellaan ja aloitetaan alueen puistojen rakentaminen taloussuunnitelmakaudella.

Kalasadama

Kalasadaman puistot määrärahalla rakennetaan Loviseholminpuisto valmiiksi sekä Suvilahden tapahtumakenttä osana Suvilahden tapahtuma-aluetta. Lisäksi suunnitelmakaudella aloitetaan Hermannin rantapuiston suunnittelu.

Kruunuvuorenranta

Kruunuvuorenrannan puistot ja liikunta-alueet -määrärahalla rakennetaan Kruunuvuorenrannan liikuntapuisto valmiiksi. Kruunuvuoren viheralueita, Haakoninlahdenpuistoa ja Kruunuvuorenrannan esteetöntä uimarantaa suunnitellaan ja rakennetaan. Stansvikin kartanopuiston reittiverkoston toteutus alkaa. Lisäksi pyritään edistämään alueen viherrakentamista pienin toimenpitein ja uudet asukkaat huomioiden.

Pasila

Pasilan puistot -määrärahalla aloitetaan Halkopiipunkallion rakentaminen Ratapihakortteleissa.

Kuninkaankolmio

Kuninkaankolmion puistot -määrärahalla jatketaan Kuninkaantammen ja Honkasuon puistojen rakentamista koko suunnitelmakauden ajan. Kuninkaantammen alueella suurin kohde on Ellen Thesleffin puisto. Honkasuon alueella rakennetaan taloussuunnitelmakaudella Perhosniityn puiston viimeiset osat sekä suunnitellaan ja toteutetaan uusia puistoreittejä Niittyperhosenuistossa ja Honkasuonpuistossa.

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen

Koivusaaren puistorakentaminen ja Makasiininrannan puistorakentaminen ajoittuvat 2030-luvulle.

Malmi

Malmin puistot -määrärahalla toteutetaan Nallenrinteen ja Lentoasemankortteleiden puistoalueita maakaasun runkoputken siirron jälkeisillä maisemointitoilla. Lisäksi Malminkentän alueelle toteutetaan väliaikaiskäyttöä ja tulevaa asutusta palvelevaa ympäristön viihtyisyyden parantamista, myös myöhemmin asemakaavoitettaville ja rakennettaville alueille.

Läntinen bulevardikaupunki

Läntisen bulevardikaupungin puistot -määrärahalla suunnitellaan ja toteutetaan Läntisen bulevardikaupungin alueelle suunniteltavan uuden maankäytön mukaisia uusia ja peruskorjattavia puistoalueita sekä tiivistyvän kaupunkirakenteen edellyttämiä hulevesirakenteita.

3.3.9. 8 09 Kaupunki uudistus, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
Menot	5 462	9 100	9 800	14 100	15 900	26 750	25 400
Netto	-5 462	-9 100	-9 800	-14 100	-15 900	-26 750	-25 400
Ylitysoikeus		2 079					

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Menot							
80901 Malminkartano-Kannelmäki	1 594	2 800	4 000	3 400	3 900	3 900	2 400
Ylitysoikeus		794					
8090101 Esirakentaminen	247	1 200	2 000	1 500	1 500	600	1 000
8090102 Kadut	407	1 600	1 800	1 500	1 500	1 100	400
8090103 Puistot ja liikunta-alueet	940	0	200	400	900	2 200	1 000
80902 Malmi	818	3 400	3 600	4 200	5 200	9 500	9 500
Ylitysoikeus		1 204					
8090201 Esirakentaminen		400	300	200	200	1 500	2 600
8090202 Kadut	423	1 800	1 500	1 500	1 500	3 500	3 500
8090203 Puistot ja liikunta-alueet	395	1 200	1 800	2 500	3 500	4 500	3 400
80903 Mellunkylä	3 050	2 900	2 200	4 500	4 500	9 000	6 100
Ylitysoikeus		81					
8090301 Esirakentaminen	41	400	400	500	500	2 000	1 500
8090302 Kadut	648	600	600	1 800	1 800	4 500	2 500
8090303 Puistot ja liikunta-alueet	2 361	1 900	1 200	2 200	2 200	2 500	2 100
80904 Meri-Rastila				2 000	2 300	4 350	7 400
Ylitysoikeus							
8090401 Esirakentaminen				200	200	400	1 000
8090402 Kadut				1 200	1 200	3 000	4 800
8090403 Puistot ja liikunta-alueet				600	900	950	1 600

Malminkartano-Kannelmäen, Malmin, Mellunkylän ja Meri-Rastilan kaupunki uudistusalueille kohdistetaan vaikuttavia toimenpiteitä positiivisen kehityksen aikaansaamiseksi mm. asukkaiden turvallisuuden tunteen vahvistamiseksi, eriytymisen ehkäisemiseksi sekä alueiden houkuttelevuuden lisäämiseksi. Kaupunki uudistusalueille kohdennettavat investoinnit ovat edellytys alueiden asuntokannan 2 % vuosittaisen lisäykseen.

Kaupunki uudistusalueiden maankäytön suunnittelu etenee alueellisesti eri aikatauluilla. Alueiden rakennettu ympäristö on merkittävilta osin myös uudistamisen tarpeessa ja alueilla on myös huomattava raideliikenteeseen tukeutuvaa täydennysrakentamisen potentiaali.

Kaupunki uudistusalueiden määrärahat käsittävät katu- ja puisto- sekä liikunta- ja esirakentamishankkeita. Kaupunki uudistusalueiden yleisten alueiden suunnitteluun ja toteutukseen on talousarviossa osoitettu vuodelle 2024 määrärahaa 15,9 miljoonaa euroa, vuodelle 2025 on esitetty 26,8 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 on esitetty 25,4 miljoonaa euroa. Kaupunki uudistusalueiden investoinneilla tuetaan kaupunkistrategian mukaista asuntotuotantotavoitetta, elinvoiman kasvua, asuinalueiden eriytymisen ehkäisyä sekä tavoitetta, että kaikkialla kaupungissa on mahdollista elää turvallista ja viihtyisää elämää positiivisesti omaleimaisissa kaupunginosissa.

8 09 01 Malminkartano – Kannelmäki

Malminkartano – Kannelmäen kaupunkiuudistusalueella käynnistetään vuonna 2024 Pihkatien alueen katujen ja puistojen rakentaminen. Vuodelta 2023 jatkuu alueella Pelimannintien alueen katujen rakentaminen ja peruskorjaus. Esirakentamisen rahoituksella toteutetaan merkittäviä julkisten rakennusten purkuja Malmin-kartanon alueella mm. Apollon yhteiskoulun ja Kannelmäen peruskoulun purku.

Taloussuunnitelmakaudella alueella toteutetaan vaiheittain Pihkatien alueen em. uusia katuja ja puistoja sekä Malminkartanon aseman pohjoispuolen ehostustoimenpiteitä mm. Tuohi- ja Kehruuaukioilla sekä peruskorjataan osuus Vanhaistentiestä välillä Kantelettarentie-Kaarelantie.

Puisto- ja liikuntapaikkakohteina alueella toteutetaan toimintasuunnitelmakaudella Pihkatien alueen puistojen vaiheittaista uudisrakentamista sekä käynnistetään Malminkartanon huipun suunnittelu ja vaiheittainen toteutus.

8 09 02 Malmi

Malmin kaupunkiuudistusalueen yleisiä alueita toteutetaan maankäytön muutosten mukaisesti ja eri palveluhankkeiden ja täydennysrakentamisen osoittamassa aikataulussa.

Taloussuunnitelmakaudella Malmin kaupunkiuudistusalueella rakennetaan Longinojanpuistoa, Ala-Malmin puisto peruskorjataan sekä jatketaan leikkipuiston Filpuksen peruskorjausta. Alueella myös peruskorjataan Ylä-Malmin tori sekä aloitetaan Pikitehtaankortteleiden esi- ja katurakentaminen.

8 09 03 Mellunkylä

Mellunkylän kaupunkiuudistusalueella kehitetään Mellunmäen metroaseman aluetta alueelliseksi keskukseksi ja merkittäväksi julkisen liikenteen solmukohdaksi. Taloussuunnittelukaudella alueella varaudutaan Länsimäentien alueen uudistamiseen ja siitä aiheutuviin johtosiirtokustannuksiin Vantaan ratikka -päätöksen pohjalta. Vantaa päätti ratikkahankkeesta 22.5.2023. Ratikan rakentaminen voi alkaa syksyllä 2024. Helsinki päättää ratikasta Mellunmäen osalta syksyllä 2023. Bredbackan kaava-alueen esi- ja katurakentaminen käynnistyvät 2020-luvun jälkipuoliskolla.

Taloussuunnitelmakaudella Mellunkylän kaupunkiuudistusalueella jatketaan Kivikon liikuntapuiston rakentamista ja aloitetaan Ojapuiston liikuntapuiston rakentaminen sekä Kontulan ostoskeskusalueen uudistaminen.

80904 Meri-Rastila

Meri-Rastilan kaupunkiuudistusalueella käynnistetään alueen uudistaminen ja täydennysrakentaminen länsiosan asemakaavan mahdollistamien maankäytön muutoksien pohjalta. Lisäksi varaudutaan itäosan asemakaavan lainvoimaistumiseen ja sen mukaiseen alueen kehittämiseen.

Taloussuunnitelmakaudella merkittävimmät hankkeet ovat länsi- ja itäosan katusuunnittelu, vaiheittain etenevä katurakentaminen, Haruspuiston uudisrakentaminen sekä Merilahden peruskoulun uudisrakennuksen edellyttämä Korttelitalo Merirastin purku.

3.3.10. 8 10 Suuret liikennehankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
Menot	146 159	132 100	141 500	87 100	93 000	50 500	35 700
Netto	-146 159	-132 100	-141 500	-87 100	-93 000	-50 500	-35 700
Ylitysoikeus		15 300					

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Menot							
81001 Kruunusillat	82 011	68 100	76 600	66 200	72 100	49 000	22 700
Ylitysoikeus		15 300					
8100101 Perushanke	29 125	28 000	29 700	18 000	18 000	16 000	3 300
8100102 Liittyvä esirakentaminen	24 773	10 100	15 200	21 000	22 000	11 900	7 900
8100103 Liittyvät kadut ja liikenneväylät	28 113	30 000	31 700	27 200	32 100	21 100	11 500
81002 Kalasatama-Pasila	50 915	43 500	44 400	8 800	8 800		
Ylitysoikeus							
8100201 Liittyvä esirakentaminen	4 425	2 900	2 900	200	200		
8100202 Liittyvät kadut ja liikenneväylät	46 490	40 600	41 500	8 600	8 600		
81003 Sörnäistentunneli	13 233	20 500	20 500	10 600	10 600		
Ylitysoikeus							
8100301 Sörnäistentunneli	13 233	20 500	20 500	10 600	10 600		
81004 Länsi-Helsingin raitiotiet				1 500	1 500	1 500	13 000
Ylitysoikeus							
8100401 Liittyvä esirakentaminen							7 000
8100402 Liittyvät kadut ja liikenneväylät				1 500	1 500	1 500	6 000

Suuriin liikennehankkeisiin vuodelle 2024 on osoitettu 93 miljoonaa euroa, vuodelle 2025 on esitetty 50,5 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 on esitetty 35,7 miljoonaa euroa. Määräraha mahdollistaa taloussuunnitelmakaudella käynnissä olevat raideliikennehankkeet; Kruunusillat hankekokonaisuuden, Kalasatamasta Pasilaan johtavan raitiotien, Sörnäistentunnelin pohjoisen suuaukon rakentamisen Kalasatamasta Pasilaan -hankkeen yhteydessä sekä Länsi-Helsingin raitiotien liittyvät hankkeet. Lisäksi edistetään Viikin-Malmin pikaraitiotietä, jonka jatkosuunnitteluun varataan riittävät resurssit. Toteutuksen edellytyksenä valtion osallistuminen hankkeen kustannuksiin MAL-sopimuksessa.

Suurien liikennehankkeiden määrärahatarpeet ovat ohjelmakaudella merkittävät. Perushankkeen lisäksi raidehankkeiden yhteydessä toteutetaan ns. liittyviä hankkeita, jotka ovat joko ratatöiden edellytysinvestointeja tai kokonaistaloudellisesti edullisia toteuttaa raitiotieuran yhteydessä. Liittyvät hankkeet ovat esirakentamista, liikennejärjestelyjä, jalankulun ja pyöräilyn verkoston täydennyksiä, siltojen peruskorjausta/uusimista tai asuntotuotantoa palvelevia katu yhteyksiä.

8 10 01 Kruunusillat

Talousarviossa on Kruunusillat -hankekokonaisuudelle osoitettu vuodelle 2024 määrärahaa 72,1 miljoonaa euroa, vuodelle 2025 on esitetty 49,0 miljoonaa euroa ja vuodelle 2026 on esitetty 22,7 miljoonaa euroa.

Perushanke

Kruunusillat -määrärahalta toteutetaan uusi raitiotie- sekä jalankulku- ja pyöräily-yhteys Laajasalosta Haka-niemeen Korkeasaaren ja Kalasataman (Nihti) kautta. Toteuttamiskustannuksiin osallistuu Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy joukkoliikenteen kustannusosuudella. Kruunusillat -hankkeen hankesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 31.8.2016 ja enimmäishinnan korotus 25.8.2021. Hanke on jaettu kahteen osaprojektiin. Molempien osaprojektien rakentaminen alkoi vuonna 2021 ja yhteyden avaaminen liikenteelle on mahdollista vuonna 2027.

Liittyvä esirakentaminen

Hakaniemen alueella tehdään tarvittavia johtosiiroja, ruoppauksia ja täyttöjä sekä rantamuurirakenteita, jotka mahdollistavat uuden Hakaniemen sillan rakentamisen. Tämän lisäksi esirakentamista tehdään Nihdin alueella. Määrärahoilla puhdistetaan rakentamisen vaatimassa laajuudessa alueen pilaantunutta maaperää.

Liittyvät kadut ja liikenneväylät

Hakaniemen alueella jatketaan katualueilla maankäytön muutoksista johtuvaa rakentamista. Hakaniemensillan rakentaminen alkaa. Korkeasaarassa rakennetaan Mischan ja Maschan aukiota, ja Kruunuvuorenrannassa rakennetaan Koirasaarentien länsiosaa sekä Haakoninlahden katuja.

8 10 02 Kalasatama-Pasila

Kalasatamasta Pasilaan -hanke sisältää Kalasataman raitiotien toteuttamisen sekä raitiotietä ympäröivien alueiden katu-, puisto- ja esirakentamista. Merkittäviä hankkeeseen sisältyviä kohteita ovat mm. Nihdin esi- ja katurakentaminen, Hermannin rantatien peruskorjaus, Vallilanlaakson puiston rakentamistyöt sekä raitiotie- ja katujärjestelyt Pasilassa. Uuden raitiotieyhteyden ja hankekokonaisuuden on tarkoitus valmistua vuoden 2024 aikana. Nihdissä hanke toteuttaa raitiotien itä-länsisuuntaisen osuuden, jota myös Kruunusillat-raitiotie käyttää.

Talousarviossa on hankkeelle osoitettu vuodelle 2024 määrärahaa 8,8 miljoonaa euroa.

Liittyvä esirakentaminen

Nihdin ja Hermannin rantatien geotekninen esirakentaminen jatkuu. Lisäksi kunnostetaan pilaantunutta maaperää Nihdissä, Hermannin rantatiellä ja Pasilassa rakentamisen vaatimassa laajuudessa.

Liittyvät kadut ja liikenneväylät

Katurakentaminen jatkuu Hermannin rantatien pohjoisella osuudella. Vallilanlaakson puiston ja sen pyöräiliikenteen baanayhteyden sekä Kumpulanpuron hulevesien hallinnan parantamistoimenpiteiden rakentaminen jatkuvat.

8 10 03 Sörnäistentunneli

Sörnäistentunnelin toteutukseen vuodelle 2024 on osoitettu 10,6 miljoonaa euroa.

Määrärahalta mahdollistetaan Sörnäistentunnelin pohjoisen suuaukon rakentaminen Kalasatamasta Pasilaan -hankkeen yhteydessä samaan aikaan Hermannin rantatien kanssa. Sörnäisten tunnelin rakentamisen jatkamiseen varaudutaan 10-vuotisen investointiohjelmakauden lopulla.

8 10 04 Länsi-Helsingin raitiotiet

Länsi-Helsingin raitiotien toteutukseen vuodelle 2024 on osoitettu 1,5 miljoonaa euroa.

Länsi-Helsingin raitiotiet -hanke sisältää Vihdintien pikaraitiotien sekä läntisen kantakaupungin uusien raitiotieosuuksien ratainfrastruktuurin ja niiden edellyttämän katurakentamisen toteuttamisen sekä läntisen bulevardikaupungin aluerakentamiseen

liittyviä investointeja Huopalahdentien, Haagan ympyrän ja Vihdintien alueella. Kaupunginvaltuusto hyväksyi hankkeen toteuttamisen 20.1.2021.

Perushanke sisältää raitiotien ratainfra, radan sähkö- ym. järjestelmät, raitiotien pohjanvahvistukset, johto-siirrot sekä raitiotien edellyttämän katurakentamisen ja kadunvarsipysäköinnin järjestelyt kantakaupungissa, Lassilassa ja Kannelmäen alueella. Hankkeeseen liittyvä katurakentaminen läntisen bulevardikaupungin alueella on kohdan 8 10 04 03 Liittyvät kadut ja liikenneväylät alla.

Liittyvä esirakentaminen

Raitiotien toteuttamisedellytyksenä Vihdintien ja Haagan ympyrän alueella on nykyisten voimalinjan ilmajohtojen purkaminen ja korvaavien maakaapeleiden toteuttaminen. Raitiotiehankkeen yhteydessä toteutetaan Vihdintien, Haagan ympyrän ja Huopalahdentien alueella ilmajohtot korvaavien maakaapeleiden kaapelireitit siltä osin, kun tulevat kaapelireitit sijoittuvat raitiotiehankkeen yhteydessä rakennettavalle katualueelle. Helsingin kaupunki ja Helen Sähköverkko Oy sopivat sähköverkkoon liittyvien muutosten toteutuksesta erillisellä toteutussopimuksella.

Liittyvät kadut ja liikenneväylät

Raitiotiehankkeen katurakentaminen sisältää Läntisen bulevardikaupungin alueella uuden bulevardikadun rakentamisen Huopalahdentien, Vihdintien ja Haagan ympyrän alueella. Uusien katujärjestelyiden toteuttaminen on edellytys Länsi-Helsingin raitioteille.

RAHOITUSOSA
Kunta-Helsinki

3.4. Rahoitusosa

3.4.1. Kunta-Helsingin rahoituslaskelma 2022–2026

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toiminnan rahavirta						
Tulorahoitus						
Vuosikate	732 815	786 300	821 511	585 105	583 040	612 279
Satunnaiset erät	334					
Tulorahoituksen korjauuserät	-80 815	-115 540	-99 107	-93 400	-73 660	-72 930
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-767 058	-893 220	-876 608	-1 042 381	-982 135	-1 074 577
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8 125	9 000	9 000	13 500	13 500	8 500
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	97 798	174 250	156 067	99 000	76 000	76 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 801	-39 210	10 863	-438 176	-383 255	-450 728
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-49 604	-85 600	-91 489	-93 100	-73 100	-73 100
Antolainasaamisten vähennykset	104 911	85 184	89 945	91 861	89 570	87 460
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	115 000	100 000	100 000	250 000	190 000	260 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-76 922	-51 953	-46 654	-57 753	-66 953	-76 953
Oman pääoman muutokset	-14 061					
Muut maksuvalmiuden muutokset	200 266	512	11 778	23 622	19 502	17 393
Rahoituksen rahavirta	279 590	48 143	63 580	214 630	159 019	214 800
Rahavarojen muutos	270 789	8 933	74 443	-223 546	-224 236	-235 928

Vertailuluvut 2022 ovat koko Helsingin lukuja ja ne on esitetty ilman Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen toiminnan yhtiöittämisen aiheuttamia muutoksia.

3.4.2. Kunta-Helsingin vuoden 2024 rahoituslaskelma eriteltynä

1 000 €	Kunta-Helsinki ilman liikelaitoksia ja rahastoja	Liikelaitokset ja rahastot	Yhteensä, sisäiset erät mukana	Yhteensä, sisäiset erät vähennettynä
Toiminnan rahavirta				
Tulorahoitus				
Vuosikate	540 792	44 314	585 105	585 105
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-93 400		-93 400	-93 400
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-966 203	-76 178	-1 042 381	-1 042 381
Rahoitusosuudet investointimenoihin	13 500		13 500	13 500
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	99 000		99 000	99 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-406 311	-31 864	-438 176	-438 176
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-60 100	-33 000	-93 100	-93 100
Antolainasaamisten vähennykset	81 464	12 897	94 361	91 861
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	250 000		250 000	250 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-45 800	-14 453	-60 253	-57 753
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-43 648	67 270	23 622	23 622
Rahoituksen rahavirta	181 916	32 714	214 630	214 630
Rahavarojen muutos	-224 395	850	-223 546	-223 546

3.4.3. 9 Rahoitusosa

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	455 715	174 009	178 722	331 464	331 464	269 480	337 280
Menot	575 559	99 100	108 190	105 900	105 900	100 100	110 100
Netto	-119 843	74 909	70 532	225 564	225 564	169 380	227 180
<i>Ylitysoikeus</i>		118 534					

3.4.3.1. 9 01 Pitkävaikutteinen rahoitus

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	455 715	174 009	178 722	331 464	331 464	269 480	337 280
Menot	575 559	99 100	108 190	105 900	105 900	100 100	110 100
Netto	-119 843	74 909	70 532	225 564	225 564	169 380	227 180
<i>Ylitysoikeus</i>		118 534					

9 01 01 Antolainat asuntotuotantoon, Khn käytettäväksi

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	17 730	16 300	16 300	13 557	13 557	12 500	9 200
Menot	1 303	8 000	6 700	5 000	5 000	5 000	5 000
Netto	16 427	8 300	9 600	8 557	8 557	7 500	4 200
<i>Ylitysoikeus</i>		1 697					

9 01 02 Muu antolainaus, Khn käytettäväksi

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	242 608	57 709	62 422	67 907	67 907	66 980	68 080
Menot	509 287	51 100	66 789	55 100	55 100	40 100	40 100
Netto	-266 678	6 609	-4 367	12 807	12 807	26 880	27 980
<i>Ylitysoikeus</i>		116 837					

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
9010252 Vuokra-asuntotuottajien oman pääoman osuutta varten myönnettyjen lainojen lyhennykset							
9010254 Muiden antolainojen lyhennykset	5 120	5 370	10 083	5 677	5 677	5 100	6 400
9010255 Helsingin Energian lainojen lyhennykset	20 600	20 600	20 600	20 600	20 600	20 600	20 600
9010257 Helsingin Sataman lainojen lyhennykset	19 600						
9010258 HKL:n lainojen lyhennykset	167 665	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
9010259 Sosiaalisen luototuksen lainojen lyhennykset	1 784	1 400	1 400	950	950	600	400
9010260 HSY lainojen lyhennykset	8 120	8 120	8 120	18 461	18 461	18 461	18 461
9010261 Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n lainojen lyhennykset	19 719	19 719	19 719	19 719	19 719	19 719	19 719
Menot							
9010201 Lainojen myöntäminen kouluille	10 247	16 500	20 000	7 000	7 000	7 000	7 000
9010202 Muut koululainat		3 000		3 000	3 000	3 000	3 000
9010204 Lainat sosiaaliseen asuntotuotantoon	1 073	1 500	289				
9010205 Lainoja kaupunginorkesterin soittajille soitinhankintoja varten	80	100	100	100	100	100	100
9010221 Liikelaitosten lainat							
9010222 Sosiaalisen luototuksen lainojen myöntämiseen, sosiaalilautakunnan käytettäväksi	1 108						
9010233 Lainat kaupunkikonsernin yhteisöille	2 797	30 000	45 000	45 000	45 000	30 000	30 000
9010234 Laina Helsingin Satama Oy:lle							
9010235 Lainat vapaapalokunnille	1 000		1 400				
9010236 Lainat Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle	492 982						

9 01 03 Ottolainat ja niiden lyhennykset, rahoitusjohtajan käytettäväksi

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot	195 377	100 000	100 000	250 000	250 000	190 000	260 000
Menot	64 969	40 000	34 701	45 800	45 800	55 000	65 000
Netto	130 408	60 000	65 299	204 200	204 200	135 000	195 000
Ylitysoikeus							

3.5. Rahastot

Rahastot osa sisältää ne rahastot, jotka ovat kirjanpidossa eriytetty itsenäisiksi taseyksiköiksi. Helsingin kaupungilla on viisi tällaista rahastoa: Asuntotuotantorahasto, Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto, Vakuutusrahasto, Innovaatorahasto ja Osallisuusrahasto.

Asuntotuotantorahasto

Rahaston tarkoituksena on kaupungin omaan omistukseen tulevan yhtiömuotoisen uuden asuntotuotannon ja peruskorjauksen sekä kiinteästi asuntotuotantoon liittyvien palvelutilojen omarahoituksen turvaaminen ja lisäksi kaupungin oman asuntotuotannon rakennuttamisen riskien hallitseminen ja asuntotuotantoon liittyvän kehittämis- ja koerakentamistoiminnan rahoittaminen. Rahastoa kartutetaan siirtämällä rahastoon vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston tilikauden tulos. Rahastoon on yhdistetty vuonna 1.1.2013 Asuntolainarahasto.

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto

Rahaston tarkoituksena on Helsingin kaupunkiin rakennettavien urheilu- ja ulkoilulaitosten rahoituksen helpottaminen. Rahastoa kartutetaan vuosittain rahaston tilikauden tuloksella.

Vakuutusrahasto

Rahaston tarkoituksena on kaupungin oman ja sen huostassa olevan vieraan vakuuttamattoman omaisuuden vahingonvaaran muuntaminen tasaisiksi vuosikustannuksiksi. Rahastoa kartutetaan tai puretaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston yli- tai alijäämällä.

Innovaatorahasto

Rahaston tarkoituksena on Helsingin osaamisperustan vahvistaminen yhteistyössä korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa. Rahastoa kartutetaan siirtämällä rahastoon vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston tilikauden tulos. Rahaston varoja käytetään rahaston tarkoituksen mukaisten joko kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteutettavien tulevaisuuden elinkeinoperustaa luovien investointihankkeiden ja projektien rahoitukseen.

Osallisuusrahasto

Osallisuusrahaston tarkoituksena on edistää yhdenvertaista kaupunkia luomalla taloudelliset edellytykset helsinkiläisten asukkaiden ja yhteisöjen esittämien hankkeiden ja projektien toteuttamiselle. Rahastoa kartutetaan kaupunginvaltuuston erikseen päättämällä määrällä. rahaston tarkoituksen mukaisten, joko kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteutettavien kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen erikseen päättämien investointien tai projektien toteutukseen sekä osallistuvan budjetoinnin toteuttamisen edellyttämiin menoihin.

Itsenäisinä taseyksikköinä toimivien rahastojen yhdistetty tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Liikevaihto		2 245	2 228	2 374	2 449	2 533
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot						
Materiaalit ja palvelut	-1 593	-825	-825	-260	-260	-260
Henkilöstömenot	-799	-720	-720			
Poistot				-216	-647	-1 078
Muut menot	-3 697	-8 955	-10 176	-7 135	-7 335	-6 935
Liikelylijäämä/alijäämä	-6 089	-8 255	-9 493	-5 237	-5 793	-5 740
Rahoitustulot ja -menot						
Rahoitustulot	5 378	6 777	6 452	8 160	8 150	8 140
Rahoitusmenot	-46					
Satunnaiset erät						
Rahastojen muutos	758		3 041	-2 923	-2 357	-2 400
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-1 478	0	0	0	0

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toiminnan rahavirta						
Liikelylijäämä/alijäämä	-6 089	-8 255	-9 493	-5 237	-5 793	-5 740
Poistot				216	647	1 078
Rahoitustulot ja -menot	5 331	6 777	6 452	8 160	8 150	8 140
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-828	-2 761	-4 460	-2 156	-2 156	-2 156
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	444					
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 142	-4 239	-7 501	983	848	1 322
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-31 996	-26 500	-18 000	-33 000	-28 000	-28 000
Antolainasaamisten vähennykset	12 239	13 675	13 723	12 897	12 590	12 680
Lainakannan muutokset						
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos	128					
Muut maksuvalmiuden muutokset	20 771		11 778	19 120	14 562	13 998
Rahoituksen rahavirta	1 142	-12 825	7 501	-983	-848	-1 322
Rahavarojen muutos		-17 064	0	0	0	0

Asuntotuotantorahasto tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Liikevaihto						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot						
Materiaalit ja palvelut	-472					
Henkilöstömenot						
Poistot						
Muut menot	-215					
Liikelylijäämä/alijäämä	-688					
Rahoitustulot ja -menot						
Rahoitustulot	3 187	3 777	4 552	5 760	5 750	5 740
Rahoitusmenot	-46					
Satunnaiset erät						
Rahastojen muutos	-2 453		-4 552	-5 760	-5 750	-5 740
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		3 777				

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toiminnan rahavirta						
Liikelylijäämä/alijäämä	-688					
Poistot						
Rahoitustulot ja -menot	3 141	3 777	4 552	5 760	5 750	5 740
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot						
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 453	3 777	4 552	5 760	5 750	5 740
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-16 841	-11 500	-8 000	-13 000	-13 000	-13 000
Antolainasaamisten vähennykset	3 239	3 695	3 808	2 767	2 610	2 600
Lainakannan muutokset						
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos	128					
Muut maksuvalmiuden muutokset	11 020		-360	4 473	4 640	4 660
Rahoituksen rahavirta	-2 453	-7 805	-4 552	-5 760	-5 750	-5 740
Rahavarojen muutos		-4 028				

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Liikevaihto						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot						
Materiaalit ja palvelut						
Henkilöstömenot						
Poistot						
Muut menot						
Liikeliijäämä/alijäämä						
Rahoitustulot ja -menot						
Rahoitustulot	1	3 000	1 900	2 400	2 400	2 400
Rahoitusmenot						
Satunnaiset erät						
Rahastojen muutos	-1		-1 900	-2 400	-2 400	-2 400
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		3 000				

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toiminnan rahavirta						
Liikeliijäämä/alijäämä						
Poistot						
Rahoitustulot ja -menot	1	3 000	1 900	2 400	2 400	2 400
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot						
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	1	3 000	1 900	2 400	2 400	2 400
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-15 155	-15 000	-10 000	-20 000	-15 000	-15 000
Antolainasaamisten vähennykset	8 999	9 980	9 915	10 130	9 980	10 080
Lainakannan muutokset						
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos						
Muut maksuvalmiuden muutokset	6 155		-1 815	7 470	2 620	2 520
Rahoituksen rahavirta	-1	-5 020	-1 900	-2 400	-2 400	-2 400
Rahavarojen muutos		-2 020				

Vakuutusrahasto tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Liikevaihto		2 245	2 228	2 374	2 449	2 533
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot						
Materiaalit ja palvelut						
Henkilöstömenot						
Poistot						
Muut menot	-460					
Liikelylijäämä/alijäämä	-460	2 245	2 228	2 374	2 449	2 533
Rahoitustulot ja -menot						
Rahoitustulot	2 189					
Rahoitusmenot						
Satunnaiset erät						
Rahastojen muutos	-1 729		-2 228	-2 374	-2 449	-2 533
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		2 245	0	0	0	0

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toiminnan rahavirta						
Liikelylijäämä/alijäämä	-460	2 245	2 228	2 374	2 449	2 533
Poistot						
Rahoitustulot ja -menot	2 189					
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot						
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 729	2 245	2 228	2 374	2 449	2 533
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset						
Lainakannan muutokset						
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 729		-2 228	-2 374	-2 449	-2 533
Rahoituksen rahavirta	-1 729		-2 228	-2 374	-2 449	-2 533
Rahavarojen muutos		2 245	0	0	0	0

Innovaatorirahasto tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Liikevaihto						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot						
Materiaalit ja palvelut	-786	-825	-825	-260	-260	-260
Henkilöstömenot	-609	-720	-720			
Poistot						
Muut menot	-2 577	-4 455	-3 955	-3 240	-3 440	-3 040
Liikelylijäämä/alijäämä	-3 973	-6 000	-5 500	-3 500	-3 700	-3 300
Rahoitustulot ja -menot						
Rahoitustulot						
Rahoitusmenot						
Satunnaiset erät						
Rahastojen muutos	3 973		5 500	3 500	3 700	3 300
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-6 000				

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toiminnan rahavirta						
Liikelylijäämä/alijäämä	-3 973	-6 000	-5 500	-3 500	-3 700	-3 300
Poistot						
Rahoitustulot ja -menot						
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot						
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 973	-6 000	-5 500	-3 500	-3 700	-3 300
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset						
Lainakannan muutokset						
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos						
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 973		5 500	3 500	3 700	3 300
Rahoituksen rahavirta	3 973		5 500	3 500	3 700	3 300
Rahavarojen muutos		-6 000				

Lisäämällä kaupungin innovaatorirahaston myöntövaltuutta vuodesta 2024 alkaen mahdollistetaan uudelleen pidemmän aikajänteen hankkeiden suunnittelu. Innovaatorirahastolla on ollut merkittävä rooli siinä, miten kaupunkistrategian mukaisia elinkeinopoliittisia tavoitteita on voitu toteuttaa. Kaupungin paineet vaikuttavaan elinkeinopoliittiseen kehittämiseen ovat

kasvaneet ja siksi rahaston myöntövaltuudet tulisi palauttaa vähintään aikaisempaa käyttömäärää vastaavalle tasolle. Rahaston panostukset vahvistavat Helsingin elinkeinoperustaa tukemalla yritysten kasvua ja uudistumista sekä kasvattamalla osaavan työvoiman määrää Helsingissä. Yritysten ja työvoiman kasvu vahvistavat kaupungin taloutta ja mahdollistavat panostukset kaupunkilaisten hyvinvointia ja elämänlaatua tukeviin palveluihin.

Osallisuusrahasto tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Liikevaihto						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot						
Materiaalit ja palvelut	-334					
Henkilöstömenot	-190					
Poistot				-216	-647	-1 078
Muut menot	-444	-4 500	-6 221	-3 895	-3 895	-3 895
Liikeliijäämä/alijäämä	-969	-4 500	-6 221	-4 111	-4 542	-4 973
Rahoitustulot ja -menot						
Rahoitustulot						
Rahoitusmenot						
Satunnaiset erät						
Rahastojen muutos	969		6 221	4 111	4 542	4 973
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-4 500				

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toiminnan rahavirta						
Liikeliijäämä/alijäämä	-969	-4 500	-6 221	-4 111	-4 542	-4 973
Poistot				216	647	1 078
Rahoitustulot ja -menot						
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-828	-2 761	-4 460	-2 156	-2 156	-2 156
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	444					
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 352	-7 261	-10 681	-6 051	-6 051	-6 051
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset						
Lainakannan muutokset						
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos						
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 352		10 681	6 051	6 051	6 051

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Rahoituksen rahavirta	1 352		10 681	6 051	6 051	6 051
Rahavarojen muutos		-7 261				

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Käyttötalous

4. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

4.1. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan rahoitus ja talouden eriyttäminen

Helsingissä kaupunkistrategia 2021–2025 Kasvun paikka vastaa hyvinvointialueilla laadittavaa hyvinvointialuestrategiaa. Lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (11 §) mukaan Helsingin on laadittava sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia talouden ja toiminnan suunnittelua sekä johtamista varten. Pelastustoimea ohjaa sen rinnalla pelastustoimen palvelutasopäätös (laki pelastustoimen järjestämisestä 6 §). Palvelustrategia tukee kaupunkistrategian toteuttamista sekä erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluille asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Palvelustrategiassa kaupunkistrategian tavoitteita on täsmennetty ja täydennetty toimialan yhteisillä tavoitteilla, keinoilla ja lupauksilla helsinkiläisille.

Lakisääteinen palvelustrategia on palvelujen järjestäjän strategia, jossa päätetään järjestämisvastuulle kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet sekä tavoitteet palvelujen toteuttamiselle. Tavoitteiden asettamisen lähtökohtana ovat asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet sekä palvelujen saatavuus ja saavutettavuus.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta sekä asiakasmaksutuloista ja muista toimintatuloista. Valtion rahoitus koostuu laskennallisesta rahoituksesta ja siirtymätasauksesta. Valtion yleiskatteellisen rahoituksen pohjaa korotetaan vuosittain kustannustason nousulla ja arvioidulla palvelutarpeen kasvulla sekä hyvinvointialueiden julkisen talouden suunnitelmassa (JTS) mainituilla tehtävämuutoksilla. Valtion rahoitus sosiaali- ja terveyspalveluille määräytyy pääosin tarvetekijöihin perustuen, pelastustoimen rahoituksessa merkittävin tekijä on asukasmäärä.

Valtion rahoituksella tulee kattaa kaikki hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevat palvelut perustuslain määrittelemällä riittävällä tasolla. Valtion rahoitus on yleiskatteellista. Rahoituksen kohdentaminen käyttötarkoituksiin määritellään kaupunginvaltuuston päättämässä talousarviossa ja lautakunnan päättämässä tulosbudjetissa.

Talousarviossa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala (sotepe) esitetään erillisenä osana, jolla on omat käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosat. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talous- ja toimintatietojen tulee vertailtavissa Suomen hyvinvointialueisiin.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvion liitteenä esitetään valtion ohjeistuksen mukainen investointisuunnitelma, jossa esitetään tiedot investoinneista ja investointeja vastaavista sopimuksista erikseen sosiaali- ja terveydenhuollosta ja pelastustoimesta. Irtaimen omaisuuden hankinnat rahoitetaan yleiskatteellisella valtion rahoituksella ja ne esitetään investointiosassa. Kaupunki rahoittaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan käyttöön rakennettavat toimitilat, joista toimialan investointisuunnitelmassa esitetään vuokra vaikutukset.

Lainsäädännön mukaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään talousarviovuotta seuraavan toisen vuoden päättyessä. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on talousarviossa yksi valtuustoon nähden sitova nettobudjetoitu talousarviokohta sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut. Talousarviokohdan tulot ovat myyntituloja, maksutuloja, tukia ja avustuksia sekä muita toimintatuloja. Talousarviokohdalla on kaksi alakohtaa: sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut sekä HUS-yhtymä. Valtionosuuksina saatu rahoitus esitetään tuloslaskelmassa.

4.2. Käyttötalousosa

4.2.1. 5 10 Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut

1 000€	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	267 607	188 000	194 400	200 100	200 100	203 100	198 100
Menot yhteensä	2 644 249	2 767 631	2 796 000	2 907 400	2 891 155	3 054 520	3 151 568
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-2 376 642	-2 579 631	-2 601 600	-2 707 300	-2 691 055	-2 851 420	-2 953 468
Poistot	13 298	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000
Tilikauden tulos	-2 389 939	-2 595 631	-2 617 600	-2 723 300	-2 707 055	-2 867 420	-2 969 468

Toiminnan kuvaus

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala (sotepe-toimiala) järjestää palveluja kaikille helsinkiläiselle. Palveluja tuotetaan omana toimintana yli 300 toimipaikassa noin 16 000 työntekijän osaamisella. Lisäksi palveluja järjestetään ostopalveluina ja palveluseteleitä hyödyntämällä. Helsingin kaupunki vastaa sotepe-palvelujen järjestämisestä asukkaille. Järjestäjän vastuulla on valvoa sekä omia että hankittuja palveluja niin, että niiden toteutumista, turvallisuutta, laatua ja yhdenvertaisuutta seurataan ja epäkohdat korjataan.

Toimiala toimii sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan alaisuudessa. Lautakunnalla on yksilöasioiden jaosto ja pelastusjaosto.

Sotepe-toimialan palvelukokonaisuudet ovat: perhe- ja sosiaalipalvelut (peso), terveys- ja päihdepalvelut (tepa), sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut (skh), pelastuslaitos (pela) sekä hallinto. Perhe- ja sosiaalipalvelujen palveluja ovat lapsiperheiden hyvinvointi ja terveys, lastensuojelu ja perhesosiaalityö, nuorten palvelut ja aikuissosiaalityö sekä vammaistyö. Terveys- ja päihdepalvelujen palveluja ovat terveysasemat ja sisätautien poliklinikat, asumis-, kriisi- ja päihdepalvelut ja psykiatria sekä suun terveydenhuolto. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen palveluja ovat arviointitoiminta, kotihoito, seniorikeskukset sekä Helsingin sairaala. Pelastuslaitoksen palveluja ovat pelastustoiminnan palvelut, kiireellisen ensihoidon palvelut, onnettomuuksien ehkäisy palvelut, väestönsuojelu ja varautuminen. Toimialan hallinnon palveluja ovat hallintopalvelut, talous- ja suunnittelupalvelut, henkilöstö- ja kehittämisspalvelut, tietohallintopalvelut, viestintäpalvelut ja osallisuus, hankintapalvelut sekä tukipalvelut.

Toiminnan painopisteet

Sotepe-toimialan strategiset painopisteet vuonna 2024 ovat:

- Henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja osaaminen
- Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus
- Yhteistyö erikoissairaanhoidon järjestämisessä
- Palvelurakenne, tuotantotavat ja kustannusvaikuttavuus
- Palvelutarve ja asiakaskokemus

Henkilöstön saatavuuden, pysyvyyden ja osaamisen osalta peruspalvelujen saatavuutta parannetaan lisäämällä henkilöstön veto- ja pitovoimaa. Henkilöstön pysyvyydellä parannetaan myös hoidon jatkuvuutta. Kilpailukykyinen palkkataso, oman työn hallinta ja vaikutusmahdollisuudet sekä ammattilaisten mahdollisuus kehittyä työssään varmistavat toimialan pito- ja vetovoiman työmarkkinoilla. Järjestämisen johtamisen ohella sitoudutaan hyvään esihenkilötyöhön kaikilla organisaation tasoilla. Laadukkaalla esihenkilötyöllä ja työn organisoinnilla lisätään työn mielekkyyttä.

Palvelujen saatavuudessa ja saavutettavuudessa huomioidaan helsinkiläisten ja kaupungin eri alueiden erilaiset lähtökohdat ja tarpeet. Palveluverkkoa kehittäessä varmistetaan, että palvelut ovat riittävän lähellä asukkaita. Huomiota kiinnitetään ruotsinkielisten palveluketjujen toimivuuteen, johtamiseen, kielitaitovaatimuksiin, tiedottamiseen ja tiedonkeruuseen. Helsinki panostaa vammaisten ja ikäihmisten laadukkaisiin ja turvallisiin palveluihin ja huomioi omaishoidon yhtenä hoitomuotona. Peruspalvelujen saatavuutta vahvistetaan toimivalla monituottajamallilla ja lisäämällä digipalveluja. Toimialalla toimitaan ennaltaehkäisevästi kaikissa palveluissa ja peruspalveluilla on keskeinen rooli hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä. Lakisääteiset määräajat täsmentävät kaupunkistrategian ja palvelustrategian saatavuuden tavoitteita. Lisäksi laaditaan ratkaisuja, jotka turvaavat terveysasemien ja suun terveydenhuollon kiireettömän hoidon saatavuutta lainsäädännön edellyttämässä määrääjoissa.

Sote-uudistuksen ytimessä on järjestämisen kokonaisuus ja palvelujen yhteensovittaminen. Yhteistyö erikoissairaanhoidon järjestämisessä -painopisteessä tavoitteena on perus- ja erityistason palvelujen entistä parempi yhteentoimivuus vahvistamalla

yhteistyötä ja kumppanuutta Uudenmaan hyvinvointialueiden ja HUSin kanssa. Erikoissairaanhoidon kustannusten hallinta on keskeisessä roolissa perustason palveluja vahvistettaessa. Toimivat palvelukokonaisuudet ja -ketjut edellyttävät palvelujen yhteensovittamista. Yhteistyön sujuvuus HUSin kanssa ensihoitopalvelujen tuottamisessa on myös tärkeää. Asiakkaiden palveluketjua johdetaan saumattomana kokonaisuutena riippumatta palveluntuottajasta. Kiinnitetään huomiota mahdollisiin päällekkäisyyksiin Helsingin ja HUSin toiminnoissa ja puretaan niitä tarkoituksenmukaisin osin.

Palvelurakenne, tuotantotavat ja kustannusvaikuttavuus -painopisteessä keskeistä on, että valtion rahoitusmalli ei huomioi riittävästi Helsingin erityispiirteitä, mikä aiheuttaa haasteita palvelujen järjestämiselle. Edunvalvontaan kiinnitetään erityistä huomiota. Jotta tulevaisuuden asiakastarpeeseen pystytään vastaamaan vaikuttavasti, tulee palvelujen tuottamistavat suunnitella entistä strategisemmin ja järjestelmällisemmin. Eri tuottamistapojen kustannusvertailujen lisäksi on tärkeää kyetä vertailemaan myös palvelujen sisältöjä ja laatua, jotta voidaan varmistaa asukkaiden palvelujen yhdenvertaisuus. Strategista henkilöstösuunnittelua lisätään osana toiminnan ja talouden johtamista. Painotus toimialalla vuonna 2024 on muutosohjelman toimeenpanossa.

Palvelutarve ja asiakaskokemus -painopisteessä asiakkaiden ja heidän läheistensä kokemukset ohjaavat jatkossa yhä enemmän palvelujen kehittämistä. Asiakkaiden kokemus palveluista ja niiden hyödyistä on keskeinen osa vaikuttavuutta. Asiakkailta ja eri asiakasryhmillä on erilaisia tarpeita, joiden mukaan palveluja ja monialaista yhteistyötä kohdennetaan. Jotta tulevaisuudessa ymmärretään entistä paremmin asukkaiden kokemuksia ja palvelutarvetta, vuosien 2024–2025 aikana kehitetään ja rakennetaan järjestäjän suunnitelmallista tietopohjaa.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Kaupunkistrategiaa toteutetaan toimialan palvelustrategian sekä kaupunkistrategian ohjelmien toimeenpanon kautta. Samanaikaisesti huomioidaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen ministeriöiden asettamat valtakunnalliset strategiset tavoitteet.

Kaupunkistrategian puoliväliarvioinnin perusteella strategikauden loppupuolella kiinnitetään erityisesti huomiota henkilöstön riittävydestä huolehtimiseen kaikissa ammattiryhmissä muun muassa kansainvälisen rekrytoinnin ja kilpailukykyisen palkkauksen avulla. Koko toimialan henkilöstön saatavuuden haasteet edellyttävät panostusta palkkakehitykseen ja henkilöstö- ja rekrytointikokemuksen parantamiseen. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö on kriittisin voimavara ja keskeisessä roolissa edistämässä palvelujen saatavuutta.

Peruspalvelujen saatavuutta parannetaan työnjakoa sujuvoittamalla ja sähköisiä palveluja kehittämällä. Sähköiset palvelut ovat ensisijaisia aina, kun ne ovat asiakkaan kannalta tarkoituksenmukaisia. Jatketaan liikkuvien- ja etäpalveluiden vahvistamista. Apotti-järjestelmä on käytössä lähes kaikissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Omaolon ja TerveysHyötyarvion kehittämistä ja integroimista Apottiin jatketaan. Etäpalvelujen käyttöä lisätään ja etäyhteyksiä hyödynnetään moniammatillisessa yhteistyössä. Etäpalveluja kehitetään helppokäyttöisemmiksi ja saavutettavammiksi. Pikaviestintä- ja robotiikkaratkaisujen käyttö asiakaspalvelussa lisääntyy ja korvaa osin puhelimitse tapahtuvia yhteydenottoja. Chatbot-palvelun kehittämistä jatketaan. Ammatillaisen työtä helpotetaan digitaalisilla ratkaisuilla. Rutiiniluonteista työtä automatisoidaan. Hoivarobotiikkaa kehitetään. Ammatilaiten työskentelyn, työvuorojen suunnittelun ja tilojen tehokkaamman käytön ohjaamiseen kehitetään toiminnanohjausjärjestelmää. Jonon- ja paikkahallinnan tehostamisella on mahdollista saada aikaan merkittäviä säästöjä. Tuetaan pysyvien hoitosuhteiden muodostumista. Parannetaan hoidon jatkuvuutta perusterveydenhuollossa ja mielenterveyspalveluissa, mitataan jatkuvuutta systemaattisesti ja laajennetaan hyvät toimintamallit kaikkialle kaupunkiin.

Toimialan palveluissa varaudutaan väestön ikääntymiseen. Kotihoidon organisaatorakenne uudistetaan vuoden 2024 alusta lukien. Kokonaisvaltaista kehittämistä jatketaan ja toimintatavat yhtenäistetään. Toteutetaan kotihoidon ostopalvelustrategiaa ja kehitetään valvonnan toimintamalleja edelleen. Omaishoitoperheille tarjotaan monipuolista yksilöllistä tukea. Varmistetaan omaishoidon tilapäishoidon toimivuus. Iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon palvelurakennetta kevennetään ja palvelumuotoja kehitetään edelleen. Laaditaan uusi yhteisöllisen asumisen konsepti ja perhehoitomallin suunnitelma. Tavoitteena on, että iäkkäiden palveluketjut ovat sujuvia ja hoitoon pääsy viiveetöntä erikoissairaanhoidon, Helsingin sairaalan ja ikääntyneiden palvelujen välillä.

Asunnottomuuden vähentämistä jatketaan toimenpiteillä, jotka on kirjattu toimenpideohjelmaan asunnottomuuden poistamiseksi 2023–2025. Kaikille turvataan riittävä ja oikea-aikainen päihdehoito ja mielenterveyden tuki. Mielenterveyden edistämistä sekä päihde- ja riippuvuushaittoja kokevien ihmisten tukea vahvistetaan kansallisen Mielenterveysstrategian sekä kansallisen Päihde- ja riippuvuusstrategian linjausten mukaisesti. Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluja lisätään ja asiakasohjausta kehitetään laaja-alaisen arvioinnin ja tarpeenmukaisen hoidon varmistamiseksi. Päihde- ja riippuvuuspalvelujen saatavuutta lisätään ja huumekuolemia ehkäistään. Tavoitellaan päihdepalveluiden päiväkeskusverkoston laajentamista Malmin alueelle. Myös vahvempaa psykiatrista ja monialaista hoitoa tarvitsevien hoitomahdollisuuksista huolehditaan tehostamalla psykoosipotilaiden kuntoutusta ja vaikeahoitoisten psykiatristen potilaiden hoitoa. Tämä toteutetaan olemassa olevilla resursseilla, lisäämällä palvelun sujuvuutta ja tehostamalla olemassa olevan kapasiteetin käyttöä. Lasten ja nuorten

mielenterveys- ja päihdepalveluketjujen kehittämistoimenpiteitä jatketaan. Tavoitteena ovat parempi palvelujen piiriin pääsy ja hyvin yhteensovitetut palvelut.

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen riittävän tason turvaamiseksi jatketaan edunvalvontaa valtion suuntaan erityisesti sotepe-rahoituksen osalta. Varmistetaan, että sosiaali-, terveys-, ja pelastustoimiala jatkaa yhteistoimintaa kunta-Helsingin parhaan mahdollisen palvelun toteuttamiseksi ja että eri toimintojen rahoitusvastuu kohdistuu järjestämisvastuun mukaisesti Sotepe-Helsingin ja Kunta-Helsingin välillä. Huolehditaan siitä, että tarkoituksenmukaisten ei-lakisääteisten palveluiden laatu ja saatavuus on hyvä ja palvelurakenne sellainen, jossa jokainen asiakas saa oikean tasoiset palvelut oikeaan aikaan. Huomioidaan, että eri ryhmät tulevat huomioiduksi tarpeen mukaisesti (erityisesti lapsiperheet, nuoret, ikäihmiset ja vammaiset). Työllisyyspalveluiden asiakkaiden osalta on tärkeää huolehtia heidän sote-palvelutarpeen mukaisten palveluiden toteutuminen myös sotepe-toimialan puolella.

Talousarvion toiminnan tavoitteet 2024

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Toimialan vetovoimaisuus lisääntyy, henkilöstön pysyvyys ja saatavuus paranevat
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Hakijakokemus (NPS)
Mittarin 1 lähtöarvo	-5
Mittarin 1 tavoitearvo	0
Mittari 2	Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuus
Mittari 2 lähtöarvo	13,6 % (2022)
Mittari 2 tavoitearvo	Pienempi kuin vuonna 2022
Strategian painopiste	Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Sitovan toiminnan tavoitteen toimialan vetovoimaisuus lisääntyy, henkilöstön pysyvyys ja saatavuus paranevat osalta keskeisiä toimia ovat palkkakilpailukyvyyn parantaminen, pitovoiman lisääminen, kansainvälinen rekrytointi, henkilöstökokemus ja työnantajakuva sekä ammatillisen liikkuvuuden tukeminen. Palkkakilpailukyvyyn parantamista jatketaan toteuttamalla toimialan palkkaohjelmaa sekä kohdentamalla palkankorotuksia niihin henkilöstöryhmiin, joista on eniten pulaa. Pitovoiman lisäämiseksi tehostetaan työn suorituksen arviointia ja työsuorituksista palkitsemista. Hoitohenkilöstön kansainvälistä rekrytointia jatketaan varmistaen, että rekrytointi on eettisesti ja taloudellisesti kestävä. Tavoitteena on kilpailutuksen kautta löytää ulkomailta sellaiset sopimuskumppanit, joiden avulla saadaan osaavaa henkilöstöä. Henkilöstökokemusta ja työnantajakuva parannetaan vahvistamalla työn sujuvuutta ja joustavuutta, esihenkilötyötä sekä toiminnan kustannusvaikuttavuutta. Henkilöstökokemusta mitataan säännöllisesti ja esiin nousseisiin haasteisiin reagoidaan. Yhteistoiminnan toteutuminen varmistetaan kaikilla organisaation tasoilla. Henkilöstön ammatillista liikkuvuutta tuetaan jatkamalla ketterien koulutus- ja oppimispolkujen kehittämistä esimerkiksi hoiva-avustajan tehtävästä sairaanhoitajaksi. Oppisopimuskoulutusta kehitetään edelleen. Ruotsinkielisen henkilöstön saatavuutta parannetaan muun muassa jatkamalla vasta-alkanutta ruotsinkielistä oppisopimuskoulutusta.

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Peruspalvelujen saatavuus paranee
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä yksiköllä
Mittarin 1 lähtöarvo	Enintään kuusi minuuttia 52 %:ssa kiireellisistä tehtävistä
Mittarin 1 tavoitearvo	Enintään kuusi minuuttia 53 %:ssa kiireellisistä tehtävistä
Mittari 2	Siirtoviiveet erikoissairaanhoitosta perusterveydenhoitoon pysyvät päivystyksistä alle 0,15 vrk
Mittari 2 lähtöarvo	Siirtoviive päivystyksistä perusterveydenhoitoon yli 0,15 vrk
Mittari 2 tavoitearvo	Siirtoviive päivystyksistä perusterveydenhoitoon alle 0,15 vrk
Mittari 3	Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärin kiireettömän käynnin odotusaika
Mittari 3 lähtöarvo	Kiireettömän hoidon odotusaika on yli 14 päivää
Mittari 3 tavoitearvo	Kiireetön hoito toteutuu 14 päivän aikana

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Mittari 4	Asunnottomien määrä
Mittari 4 lähtöarvo	2022 lopussa yksin eläviä asunnottomia 896
Mittari 4 tavoitearvo	2024 lopussa yksin eläviä asunnottomia 300
Mittari 5	Lastensuojelun ja erityisen tuen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat lakisääteisessä ajassa
Mittari 5 lähtöarvo	Toteuma 95,4 % (THL:n lakisääteinen seuranta ajalla 1.10.22-30.3.22)
Mittari 5 tavoitearvo	Toteuma vähintään 98,5 %
Strategian painopiste	Helsinkiäisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Peruspalvelujen saatavuus paranee -sitovaa toiminnan tavoitetta edistetään kehittämällä pelastuslaitoksen asemaverkkoa ja yhteistyömallia terveydenhuollossa, toteuttamalla Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän järjestämissopimusta sekä lainsäädännön vaatimuksia mm. hoitopääsyssä ja palvelutarpeen arvioinneissa ja toteuttamalla toimenpideohjelmaa asunnottomuuden poistamiseksi.

Kasvava ja kehittyvä kaupunki asettaa haasteita pelastustoimen palvelujen saatavuudelle ja saavutettavuudelle. Pelastuslaitos vastaa näihin haasteisiin kehittämällä asemaverkkoa ja toimintatapoja sekä lisäämällä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Helsinkiin rakennetaan ja avataan 2020-luvun aikana neljä uutta pelastusasemaa, jotka vastaavat eri puolilla kaupunkia toimintavalmuajoissa havaittuihin kehittämistarpeisiin. Helsingissä on myös otettu käyttöön tavanomaista pienempiä pelastusyksiköitä (niin sanottu kärkiyksikkö), jotka tasaavat eroja pelastustoimen palvelujen alueellisessa saatavuudessa. Yhteistyötä on kehitetty kaupungin organisaation sisällä. Toimiva yhteistyö on välttämätöntä, jotta pelastustoiminnan edellytykset tulevat huomioiduksi kompleksisen kaupunkiympäristön kehityksessä ja nopean pelastustoiminnan esteitä ja hidasteita pystytään vähentämään. Pelastuslaitos kehittää myös sähköisiä palvelujaan, joiden merkitys on suuri erityisesti onnettomuuksien ehkäisyyn ja turvallisuusviestintään liittyvässä työssä.

Uudenmaan terveydenhuollon palvelujen järjestämisen työnjaon, yhteistyön ja yhteensovittamisen ohjausta varten on luotu yhteistyömalli. Sen avulla yhteistyötä tehdään sekä Uusimaa-tasoisesti että kahdenkeskisesti HUS-yhtymän ja yksittäisen hyvinvointialueen tai Helsingin kaupungin kesken. Yhteistyötä tehdään myös HUS-yhtymän ja kahden tai useamman jäsenen kesken. Tarkoituksena on myös lisätä sopijaosapuolten välistä koordinaatiota, yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Mallia, toimintatapoja ja rakenteita kehitetään kokemusten perusteella. Yhteistyömallin mukaisten taktisen tason segmenttiryhmiä työskentelyllä tavoitellaan entistä parempaa perustason ja erityistason palvelujen yhteen toimivuutta. Palvelukokonaisuuksia ja palveluketjuja yhteensovitetään peruspalvelujen saatavuuden parantamiseksi. Oikea-aikaisten palvelujen kohdentamisen ja palvelurakenteen keventämisen kautta tavoitellaan myös kustannussäästöjä.

Erityishuoltopiirien poistuminen sotepe-uudistuksen myötä edellytti vaativan tuen vammaispalvelujen organisointia omana toimintana ja hoitoketjuna yhteistyössä HUSin ja YTA-alueen hyvinvointialueiden kanssa. Vammaisten palveluja vahvistetaan varmistamalla toimintaresurssit erityisen vaativan tuen yksiköille sekä kolmelle tehostetun palveluasumisen yksiköille.

Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin sekä HUS-yhtymän keskinäinen HUS-järjestämissopimus hyväksyttiin kesäkuussa 2023. Siinä sovittiin keskinäisestä työnjaosta, yhteistyöstä ja toiminnan yhteensovittamisesta terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä. Sopimuksen toteutumista seurataan ja tarvittavat sopimusmuutostarpeet käsitellään järjestämissopimuksen seurantaryhmässä. Järjestämissopimus tarkistetaan vähintään kerran aluevaltuuston toimikauden aikana.

Perusterveydenhuollon hoitoon pääsyä (terveysasemat) parannetaan lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Hoitotakuuajat saavutetaan muun muassa tiimityötä vahvistamalla, työnjakoa uudistamalla ja panostamalla hoidon jatkuvuuteen. Myös monituottajuutta ja digitaalisia ratkaisuja hyödynnetään.

Asunnottomuuden vähentämistä jatketaan toteuttamalla Toimenpideohjelmaa asunnottomuuden poistamiseksi 2023–2025. Ohjelma on laadittu sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan, kaupunkiympäristön toimialan sekä kaupunginkanslian yhteistyönä. Tavoitteena on asunnottomuuden poistaminen sekä mielenterveyskuntoutujien ja asunnottomien asumispalvelujen lisääminen tarvetta vastaavaksi. Tämä toteutetaan olemassa olevilla resursseilla, lisäämällä palvelun sujuvuutta ja tehostamalla olemassa olevan kapasiteetin käyttöä.

Lastensuojelun ja erityisen tuen palvelutarpeen arviointien valmistuminen lakisääteisessä ajassa varmistetaan. Lastensuojelun sosiaalityössä lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä pysyy samana lapsen avo- ja sijaishuollon asiakkuuden aikana. Tiukentunut lastensuojelun sosiaalityön asiakasmitoitus toteutetaan. Vahvistetaan lastensuojelun nuorten avopalveluita kodin ulkopuolisten sijoitusten estämiseksi. Varmistetaan jälkihuollon tukea vastaavaa sosiaalista tukea myös 23-25 -vuotiaalle nuorille, jos jälkihuollon ikärajaa lasketaan.

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Toiminta on taloudellisesti kestävä
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Toteutetaan muutosohjelmaa siten, että vuonna 2024 saavutetaan talousarvion mukainen tai parempi tulos.
Mittarin 1 lähtöarvo	Muutosohjelman toimenpiteitä ei ole otettu käyttöön
Mittarin 1 tavoitearvo	Vuonna 2024 toteutuu talousarvion mukainen tai parempi tulos
Strategian painopiste	Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

”Toiminta on taloudellisesti kestävä” sitovan toiminnan tavoitteen keskeisin toimenpide on muutosohjelma. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta kehotti 9.5.2023 toimialaa valmistelemaan ja tuomaan erikseen päätettäväksi kolmivuotisen muutosohjelman talouden tasapainottamiseksi, jossa selvitetään erilaisia toimia tarvittavan sopeutustarpeen saavuttamiseksi. Suositus muutosohjelman laadinnalle tuli myös valtiolta 21.3.2023 ohjausneuvotteluissa, joissa ministeriöt suosivat Helsingin sosiaali-, terveys-, ja pelastustoimiala käynnistämään muutosohjelman mahdollisimman nopeasti. Muutosohjelman toteutusta seurataan ministeriöiden kanssa käytävissä neuvotteluissa. Myös HUS-yhtymä jatkaa tasapainottamisohjelmaa vuonna 2024.

Muutosohjelman tavoitteena on laadukkaiden sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen turvaaminen helsinkiläisille. Ensisijaisesti hyödynnetään keinoja, jotka eivät heikennä palveluita. Toimialan budjetissa huomioidaan, että Helsingille asetetut lakisääteiset velvoitteet toteutuvat ja samalla panostetaan ennaltaehkäisevään toimintaan. Ohjelmassa kiinnitetään erityisesti huomioita muun muassa johtamiseen, organisoimiseen ja parhaiden käytäntöjen jakamiseen. Henkilöstörakennetta kehitettäessä kiinnitetään huomiota siihen, että tehtävät hoitavat niihin koulutettu henkilökunta ja henkilöstö tekee koulutustaan vastaavaa työtä.

Muutosohjelma 2023–2025 on talousarviosta erillinen dokumentti, joka käsiteltiin lautakunnassa samassa aikataulussa kuin talousarvioehdotus. Muutosohjelma on jaettu viiteen teemaan.

Palvelurakenne ja johtaminen teeman (1) toimenpiteissä palvelurakennetta pyritään keventämään raskaimmista ja kalleimmista palveluista kevyempiin palvelumuotoihin. Tämä tarkoittaa painopisteen siirtämistä entistä enemmän ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin ja sekä panostamista näiden palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseen. Muutos on tarpeellinen kaikissa palveluissa ja vaatii toteutuakseen vahvaa johtamista sekä hoidon ja palvelujen vaikuttavuuden lisäämistä.

Tulojen lisääminen ja palvelutarjonnan määrittäminen teeman (2) toimenpiteissä tarkistetaan asiakasmaksujen taso ja mahdollisuudet korotusten kautta tasapainottaa toimialan taloutta. Toimialan asiakasmaksut eivät kaikilta osin ole lakisääteisillä maksimitasoilla. Aikaisemmin kunta on voinut itse päättää asiakasmaksuista tietyissä rajoissa ja Helsingissä osa maksuista on pidetty kansallista kattoarvoa matalampina tai maksua ei ole peritty lainkaan. Ei oteta käyttöön terveyskeskusmaksuja vuonna 2024. Selvitetään Uudenmaan alueiden ja Pirkanmaan käytännöt tasamaksujen alentamiseen tai perimättä jättämiseen asiakkaan tulojen perusteella.

Palveluverkon kehittäminen teeman (3) toimenpiteissä palveluverkkoa (fyysinen ja digitaalinen) tarkastellaan kokonaisuutena, jossa huomioidaan erilaisia palveluja tarvitsevat asiakasryhmät ja eri palvelujen optimaalinen saavutettavuus. Saavutettavuutta arvioidaan palvelukohtaisesti sekä palvelun järjestämisen että asiointin kannalta. Tässä tarkoitetaan digitaalisten palvelujen saavutettavuutta, asiakkaan luo kotiin tuotavien ja liikkuvien palvelujen saavutettavuutta sekä fyysisten toimipisteiden saavutettavuutta.

Tuotantotapavalinnat teeman (4) toimenpiteiden tavoitteena on palvelujen kustannusvaikuttavuuden parantaminen, siten, että palvelut tuotetaan jatkossa nykyistä alhaisemmilla kustannuksilla, mutta saavuttaen entinen tai sitä parempi vaikutus asiakkaan hyvinvointiin tai terveydentilaan. Tähän tarvitaan oman ja hankitun palvelutuotannon kustannusten ja vaikuttavuuden vertailukelpoisuuden ja läpinäkyvyyden parantamista sekä tämän vertailutiedon hyödyntämistä myös oman palvelutuotannon kehittämisessä.

Yhteiset-teemaan (5) kootaan koko toimialalle yhteisiä ja kaupunkiyhteisiä toimenpiteitä. Osa ehdotuksista on muutosohjelman yhteydessä tehtävää kehitystyötä, josta voidaan saada säästöjä pitkällä aikavälillä. Kaupunkiyhteisessä kokonaisuudessa keskeisimpiä ovat kaupunginkanslian kanssa laadittu palvelusopimus, yhteinen edunvalvonta ja tietojärjestelmäkehitys sekä kunnan tehtäviin olennaisesti kuuluva hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Muita yhteisiä toimenpiteitä ovat HUS-ohjaus, hankerahoitus, tilahallinnan kysymykset, vuokratubvention purkaminen sekä henkilöstöä koskevat toimet.

Sitova toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Kokonaiskuva asukkaiden palvelutarpeista selkiytyy ja ymmärrys asiakaskokemuksesta lisääntyy
Tavoitekategoria	Toimialan oma
Mittari 1	Toimialatasoinen sote-palveluiden NPS-suositeluindeksin tulos
Mittarin 1 lähtöarvo	NPS-suositeluindeksi tulos 58 (2022)
Mittarin 1 tavoitearvo	NPS-suositeluindeksi tulos 65
Strategian painopiste	Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki

Kokonaiskuva asukkaiden palvelutarpeista selkiytyy ja ymmärrys asiakaskokemuksesta lisääntyy sitovan tavoitteen toteuttamiseksi tietoa asiakaskokemuksesta kerätään kattavasti, järjestelmällisesti ja monikanavaisesti eri palveluissa asiakasymmärryksen lisäämiseksi. Asiakaspalautteen keruuta kehitetään Kestävän kasvun hankkeessa vuosina 2023–2025. Palveluja tuetaan asiakaslähtöisen palvelukulttuurin kehittämisessä. Vuoden 2024 tavoitteena on, että toimialan suositeluindeksi on 65.

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Lasten ja nuorten turvallisuuden tunnetta parannetaan kaupunkiudistusalueilla kaupunkiympäristöä ja palveluita kehittämällä
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Lasten ja nuorten alueellisissa yhteistyöverkostoissa tunnistetaan tutkimus-, ja ilmiötietoon perustuen sekä vuorovaikutuksessa alueen lasten, nuorten, perheiden ja toimijoiden kanssa keskeiset toimialayhteiset toimenpiteet lasten ja nuorten turvallisuuden parantamiseksi kaupunkiudistusalueilla. Yhteisesti sovitut toimenpiteet kirjataan ja niiden toteutumista seurataan osana yhteistyöverkoston toimintaa.
Mittarin 1 lähtöarvo	0
Mittarin 1 tavoitearvo	yhteensä 12 (3 / alue)
Strategian painopiste	Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Sotepe-toimiala osallistuu kaupunkiyhteisen kaupunkiudistuksen tavoitteen toteuttamiseen osallistumalla alueellisten johtamisrakenteiden toimintaan ja toteuttamalla niissä sovittuja toimenpiteitä vuoden 2024 aikana. Toimiala toteuttaa yhteistyössä muiden toimialojen kanssa kaupunkiudistusalueilla (Malminkartano-Kannelmäki, Malmi, Mellunkylä ja Meri-Rastila) hankkeita ja toimenpiteitä, joilla ehkäistään segregatiota ja lisätään alueen elinvoimaisuutta.

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Parannetaan mielen hyvinvoinnin varhaista tukea lasten ja nuorten arjessa
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Perhe ja sosiaalipalvelujen lasten ja nuorten perus- ja varhaisen tuen palvelujen HYVÄ-malliin (ent. CA-malli) eli puheeksi oton työkaluun koulutetusta henkilöstöstä 55 % soveltaa mallia lasten, nuorten ja vanhempien kanssa työskentelyssä.
Mittarin 1 lähtöarvo	Vuoden 2023 toteuma
Mittarin 1 tavoitearvo	55 %
Strategian painopiste	Helsinkiäisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Kaupunkiyhteisen lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin tavoitteen toteuttamiseksi toteutetaan HYVÄ-malliin (entinen CA-malli) eli puheeksi oton työkalun käyttöä. Toimenpiteiden toteutuessa suunnitellusti vuoden 2024 lopussa perhe- ja sosiaalipalvelujen lasten ja nuorten perus- ja varhaisen tuen palvelujen malliin koulutetusta henkilöstöstä 55 prosenttia soveltaa mallia lasten, nuorten ja vanhempien kanssa työskentelyssä. Monitoimijainen yhteistyön malli suunnitellaan hyödyntäen kahden toteutetun Harvard-Bloomberg -innovaatio-ohjelman oppeja. Palvelujen ja kaupungin lapsiystävällisyyden edistämistä jatketaan toteuttamalla Lapsiystävällinen kunta -työtä yhteistyössä muiden toimialojen kanssa.

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Parannetaan ikäihmisten mahdollisuuksia lähteä liikkeelle, liikkua ja harrastaa yhdessä
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Liikkumissopimus on käytössä 70 %:lla sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen asiakkaista. Asiakkaiden osuus (%) joilla liikkumissopimus on käytössä.
Mittarin 1 lähtöarvo	65 % (04/2023)
Mittarin 1 tavoitearvo	70 %
Mittari 2	Toteutetaan KUVA -toimialan koordinoimana ja toimialojen yhteistyönä ikäihmisten liikkumistoimenpiteitä Malmilla. Jokainen toimiala ja kanslia toteuttaa vähintään yhden toimenpiteen Malmilla.
Mittarin 2 lähtöarvo	0
Mittarin 2 tavoitearvo	1
Strategian painopiste	Helsinkiäisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Kaupunkiyhteisessä ikäihmisten tavoitteessa uudenlaisen alueellisen yhteistyömallin tavoitteena on erityisesti vähän liikkuvien ikäihmisten liikkeelle lähtemisen, liikkumisen ja harrastamisen tukeminen. Yhteistyömallissa hyödynnetään ikääntyvien liikkumista käsittelevien data-analyyysien tuloksia. Toimiala osallistuu yhteistyömallin kehittämiseen. Lisäksi tavoitteen toimenpiteenä on liikkumissopimuksen käytön laajentaminen sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen asiakkaiden joukossa.

Muu toiminnan tavoite	Selite
Tavoite	Torjutaan ilmastonmuutosta ja ympäristövaikutuksia muun muassa kiertotalouden, resurssitehokkuuden sekä ilmastokasvatuksen keinoin
Tavoitekategoria	Kaupunkiyhteinen
Mittari 1	Lasketaan ensimmäistä kertaa Sotepe-toimialan oma hiilijalanjälki.
Mittarin 1 lähtöarvo	Hiilijalanjälkeä ei ole laskettu.
Mittarin 1 tavoitearvo	Laskenta on valmis joulukuussa.
Mittari 2	Tehostetaan muovipakkausten lajittelua.
Mittarin 2 lähtöarvo	50 tonnia vuodessa 2022 eli 24 % kaupungin kokonaismäärästä
Mittarin 2 tavoitearvo	75 tonnia vuodessa 2024, eli noin 35 % kaupungin kokonaismäärästä
Strategian painopiste	Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Kaupunkiyhteisen ilmastonmuutoksen ja ympäristövaikutuksen tavoitteessa toimialan keskeinen toimenpide on toimialan hiilijalanjäljen laskeminen. Hiilijalanjälki kuvaa oman organisaation hiilipäästöjä. Laskenta toteutetaan sekä tilojen, hankintojen ja liikkumisen että toiminnan osalta. Tulosten perusteella on mahdollista suunnitella ilmastonmuutosta hillitseviä toimenpiteitä ja seurata niistä saatavia tuloksia sekä vertailla ilmastotyön tuloksia hyvinvointialueiden kesken. Muovien lajittelua tehostetaan ja tiloja sekä välineitä kehitetään koko jätehuoltoketjun matkalta. Uusien ratkaisujen käyttöönottoa tuetaan aktiivisella viestinnällä ja neuvonnalla.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala	Tulosbudjetti 2023 (1 000 €)	Talousarvio 2024 (1 000 €)	Muutos edelliseen vuoteen (1 000 €)	Muutos edelliseen vuoteen (%)	Keskeisin muutosta selittävä tekijä
TA-kohdan menot yhteensä	-2 761 847	-2 891 155	-129 308	4,68	
Perhe- ja sosiaalipalvelut	-512 625	-534 834	-22 209	4,33	palkankorotukset, kustannustason muutos, tuottavuuden parantaminen, kansallinen mielenterveysstrategia, oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen
-josta vammaispalvelut	-223 832	-233 521	-9 690	4,33	
-josta lastensuojelu	-151 606	-158 175	-6 568	4,33	lastensuojelun vähimmäishenkilöstömitoitus

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala	Tulosbudjetti 2023 (1 000 €)	Talousarvio 2024 (1 000 €)	Muutos edelliseen vuoteen (1 000 €)	Muutos edelliseen vuoteen (%)	Keskeisin muutosta selittävä tekijä
Terveys- ja päihdepalvelut	-357 412	-375 988	-18 576	5,20	palkankorotukset, kustannustason muutos, tuottavuuden parantaminen
-terveysasemat ja sisätautien plk	-123 769	-130 201	-6 432	5,20	hoitotakuun toteutus
-psykiatria- ja päihdepalvelut	-161 754	-170 161	-8 407	5,20	
-suun terveydenhuolto	-70 169	-73 816	-3 647	5,20	
Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut	-587 647	-613 685	-26 038	4,43	palkankorotukset, kustannustason muutos, tuottavuuden parantaminen
-josta kotihoito	-114 655	-119 812	-5 158	4,50	
-josta seniorikeskukset	-167 923	-175 342	-7 419	4,42	hoivahenkilöstön vähimmäismitoituksen toteuttaminen
-josta Helsingin sairaala	-114 743	-119 812	-5 069	4,42	
Pelastustoimen palvelut	-68 716	-72 245	-3 529	5,14	palkankorotukset, kustannustason muutos, tuottavuuden parantaminen
Hallinto ja toimialan yhteiset	-464 747	-483 603	-18 856	4,06	palkankorotukset, kustannustason muutos, tuottavuuden parantaminen
-josta hallinto	-53 584	-55 977	-2 393	4,47	
-josta toimialan yhteiset	-411 163	-427 626	-16 463	4,00	
HUS-yhtymä	-770 700	-810 800	-40 100	5,20	palkankorotukset, kustannustason muutos, tuottavuuden parantaminen

Vuoden 2024 arvioitua menokasvua ja ylityspainetta hillitään muutosohjelman toimenpiteillä. Vuoden 2023 arvioitu alijäämäinen tulos katetaan taloussuunnitelmavuosien 2025 ja 2026 aikana, jolloin molempien vuosien tuloksen tulisi olla ylijäämäinen.

Toimintaympäristön muutokset

Lainsäädäntö

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon ja sisäministeriö (SM) pelastustoimen toiminnan yleisestä ohjauksesta, suunnittelusta sekä kehittämisestä. Alueen taloutta seuraa valtionvarainministeriö (VM). Kansallinen ohjaus koostuu usealla eri tasolla tapahtuvasta strategisesta ohjauksesta. Tavoitteena on, että ohjaus perustuu yhä enemmän ministeriöiden ja palvelujen järjestäjän vuorovaikutukseen, jossa olennaista on yhteinen tietopohja ja ymmärrys palvelujen tilasta.

Valtio asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen valtakunnalliset strategiset tavoitteet sekä talouden strategiset linjaukset. Tavoitteiden toteutumista edistetään sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen sekä hyvinvointialuetalouden ja -hallinnon neuvottelukunnissa (edustus kaikilta hyvinvointialueilta). Ministeriöiden ja hyvinvointialueiden välisissä vuosittaisissa neuvotteluissa käydään läpi alueen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tila muun muassa alueen laatiman vuosiselvityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja aluehallintoviraston asiantuntija-arvioiden pohjalta. Samaan yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden tulee laatia valtuustokausittain keskinäinen yhteistyösopimus. Sopimuksen toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain. Lisäksi valtioneuvosto käy jatkuvaa vuoropuhelua hyvinvointialueiden kanssa.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) korostaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden omavalvontaa. Omavalvontaohjelma sekä omavalvontaohjelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava internet-sivuilla. Toimialalta poistuvat 1.1.2024 alkaen yksityisen terveydenhuollon toimitilatakkaukset sekä sosiaalihuollon ennako- ja jälkikäteistarkaukset ja sijaintikuntaan perustuva valvontavelvollisuus.

Lain potilasvastaavista ja sosiaalivastaavista (739/2023) mukaan potilas- ja sosiaaliasiamiesten nimike muuttuu potilasasia- ja sosiaaliasiavastaaviksi ja heidän vastuualueensa laajenee koskemaan toimialan oman toiminnan lisäksi myös Helsingissä toimivien yksityisten sosiaali- ja terveyspalveluja tuottavien tahojen toimintaa ja asiakkaita.

Keväällä 2023 hyväksytty Vammaispalvelulaki (675/2023) ei tule voimaan 1.10.2023. Uuden hallitusohjelman mukaisesti voimaantuloa siirretään vuosi, lainsäädäntö avataan ja varmistetaan sen säilyminen erityislakina. Vuoden 2024 aikana lain etenemistä seurataan toimialalla ja muutoksiin varaudutaan.

Aikaisemmin säädettiin, että perusterveydenhuollon kiireettömän hoidon hoitotakuu kiristyy 7 vuorokauteen vuonna 1.11.2024 (Terveyspalvelulaki 1326/2010). Uuden hallitusohjelman mukaan hoitotakuu ei kiristyy 7 vuorokauteen henkilöstöpulan vuoksi. Syyskuun alusta 2023 tulee voimaan 14 vuorokauden hoitotakuu. Hallitusohjelman mukaan myöskään suun terveydenhuollon hoitotakuuseen ei tule aikaisemmin sovittuja uusia muutoksia, vaan ne pidetään ennallaan eli 1.9.2023 alkaen hoitotakuu on 4 kuukautta ja 1.11.2024 alkaen 3 kuukautta.

Laissa ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukeminen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalvelut (223/2023) Aikaisemmin säädettiin, että toteutuneen henkilöstömitoituksen on oltava 1.12.2023 lukien vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti sosiaalihuoltolain 21 c §:ssä tarkoitetun ympärivuorokautisen palveluasumisen toimintayksikössä, jolla on yhteiset toimitilat ja oma työvuorosunnittelu ja joka toimii yhden esimiehen alaisuudessa. Uuden hallitusohjelman mukaan edellä mainittuja mitoituksia ei toteuteta, vaan ikääntyneiden ympärivuorokautisessa hoivassa pidetään voimassa nykyinen 0,65 henkilöstömitoitus. Hallitusohjelman mukaan siirretään 0,7 henkilöstömitoituksen voimaantulo alkamaan 1.1.2028 riittävän henkilöstön varmistamiseksi.

Lastensuojelulaisissa (1276/2021) säädetään lastensuojelun vähimmäishenkilöstömitoituksesta. Mitoituksen mukaan yhdellä lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä saa olla asiakkaana enintään 30 0–17 -vuotiasta lasta vuodesta 2024 alkaen.

THL on antanut uudet mitoitussuositukset lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon henkilöstöön ja nämä toteutetaan vuoden 2024 aikana. Lakisääteisten lastenneuvolan ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tarkastusten toteutuminen varmistetaan.

Helsingissä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala vastaa opiskeluhoitopalvelujen järjestämisestä ja kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tuottaa opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelut kouluille ja oppilaitoksille. Huolehditaan opiskeluhoollon syksyllä 2023 voimaan tulevan lakisääteisen psykologimitoituksen toimeenpanosta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 39 §:n mukainen Varsinais-Suomen koordinoima kaksikielisten hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin yhteistyösopimus varmistaa ruotsinkielisten kielellisten oikeuksien toteutumisen sosiaali- ja terveydenhuollossa. Lisäksi yhteistyösopimus osoittaa työnjaon ja yhteistyön sellaisten ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhoitopalvelujen osalta, joita on tarkoituksenmukaista toteuttaa vain osassa hyvinvointialueita johtuen tehtävän vaatavuuden, harvinaisuuden tai siitä aiheutuvien suurten kustannusten vuoksi.

Vuoteen 2030 saakka ulottuvan Kansallisen mielenterveysstrategia tavoitteena on turvata mielenterveystyön jatkuvuus ja tavoitteellisuus. Mielenterveysstrategian tavoitteiden mukaisia toimenpiteitä toteutetaan muun muassa osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaa. Kärkihankkeina nuorten mielenterveyspalvelujen kehittäminen perustasolla ja terapiat etulinjaan- osuus.

Hallitusohjelman keskeiset vaikutukset

Pääministeri Orpon hallitusohjelma julkaistiin 21.6.2023. Hallitusohjelma ohjaa toimialaa kustannustehokkaampaan toimintaan. Kustannuskehitystä pyritään hidastamaan voimakkaasti sekä velvollisuuksia karsimalla että hyvinvointialueiden ohjauksella. Tavoitteena on kustannusten kasvun hillintä vuoden 2023 julkisen talouden perusuraan verrattuna 1,4 miljardilla eurolla vuoteen 2027 mennessä ja yhteensä 3 miljardilla eurolla vuoteen 2031 mennessä.

Suurkaupunkihaasteet saavat erillisrahoitusta, lisäpanostuksia kohdennetaan muun muassa pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen, nuorten huumekuolemien vähentämiseen, C-hepatiitin eliminointiin ja kaikkein heikoimmassa asemassa olevien auttamiseen. Keskeisimpiä vaikutukset palvelutuotantoon toimialan näkökulmasta ovat hoitotakuun ja hoitajamitoituksen kiristymisen lykkääntyminen sekä vammaispalvelulain avaaminen. Palvelujen tuottamiseen luodaan yhtenäisiä kriteerejä sekä palveluvalikoimaan lainsäädäntöä.

Hallitusohjelmassa todetaan, että Helsingin Pelastuskoulun toimintaa kehitetään erityisesti Uudenmaan ja muun Etelä-Suomen tarpeisiin. Pelastajien koulutusmääriä luvataan yleisesti lisätä. Erillinen maininta on ruotsinkielisen pelastajakoulutuksen lisäämisestä ja kaksikielisen hätäkeskuspäivystäjäkurssin säännönmukaisen järjestämisen selvittämisestä osana Helsingin Pelastuskoulun toimintaa.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Strategiset riskit

Syrjäytyminen ja segregatio sekä ilmastonmuutos ovat pitkällä aikavälillä kehittyvistä riskeistä merkittävimpiä. Syrjäytymistä ja segregatiota torjutaan pääsääntöisesti toimialan virkatyönä sekä osallistamalla kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja kehitysohjelmiin. Ilmastonmuutoksen hidastamisessa ja siihen sopeutumisessa tehdään käytännön toimia, joilla toimiala varautuu ja sopeutuu ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja riskeihin sekä vähentää vaikutuksia.

Koronapandemian aiheuttaman hoito- ja palvelu- ja kuntoutusvelan purkaminen sote-palveluissa jatkuu vuonna 2024. Haasteena ovat myös pitkittyneestä koronataudista (long covid) sekä pandemian aikana hoitamatta jääneistä ongelmista aiheutuvat sosiaaliset, psykologiset ja terveydelliset seuraukset, jotka ilmenevät viiveellä.

Sotepe-henkilöstön saatavuudessa on ollut haasteita pitkään ja tilanne on edelleen vaikeutunut. Tästä on seurannut palvelujen supistuksia ja työntekijöiden kuormittuneisuutta. Vuosien 2022 ja 2023 ongelmat palkanmaksussa ovat heikentäneet kaupungin työntajakuvaa ja osaltaan vaikeuttaneet henkilöstötilannetta. Vuonna 2024 toimiala päivittää avainhenkilöriskikartoituksensa osana henkilöstösuunnittelua.

Maailmantilanteen epävarmuus keväällä 2022 alkaneen Venäjän hyökkäyssodan takia jatkuu vuonna 2024. Nato-jäsenyys vähentää Suomeen kohdistuvaa aseellisen hyökkäyksen uhkaa, mutta ei sulje pois muunlaista vaikuttamista, esimerkiksi kyberuhkia, yhdyskuntatekniikan häiriöitä sekä yhteisöllisiä häiriötilanteita. Häiriötilanne vaikuttaisi merkittävästi sotepe-toimialan palveluihin.

Taloudelliset riskit

Valtion rahoituspohjasta hyvinvointialueille (eli kunnilta siirtävistä kustannuksista) puuttuu merkittäviä eriä, joita ei ole voitu tilastoida sotepe-kustannuksiksi. Tällaisia ovat muun muassa yleishallinnon kustannukset sekä Helsingin pelastuskoulun rahoitus. Rahoituspohja on lähtökohtaisesti alimitoitettu. Valtion hyvinvointialueille kohdentamaa kokonaisrahoitusta korotetaan vuosittain hyvinvointialueindeksillä, mutta indeksin nykyinen päivitystahti ei kata poikkeuksellisen korkeaa inflaatiovauhtia tai sote-palkkaratkaisun yleisen ansiotasoindeksin ylittäviä palkankorotuksia. Lisäksi uusiin lakisäätöihin tehtäviin kohdennettu rahoitus on riittämätön. Edellä mainitut tekijät aiheuttavat alijäämäpainetta, mitä kompensoidaan talouden muutosohjelman toimenpiteillä.

Valtion rahoitus on tarvetta alhaisempi, koska rahoituksen kohdentamisen kriteerit eivät huomioi riittävästi Helsingin kannalta merkittäviä sotepe-kustannuksia selittäviä tekijöitä. Laskennalliset kustannukset eivät vastaa todellisia kustannuksia etenkin erikoissairaanhoidon ja sosiaalihuollon osalta. Rahoituskriteerit eivät huomioi riittävästi Helsingin erityispiirteitä ja tarpeita kuten asunnottomuutta, lastensuojelun sekä vammaisten palvelujen kustannusten kasvua, maahanmuuttajien palveluihin kohdistuvia kustannuksia tai esimerkiksi korkeaa kustannus- ja vuokratasoa. Hallitusohjelmaan sisältyvät sosiaaliturvan heikennykset tulevat vaikuttamaan erityisesti Helsingissä, jossa on runsaasti heikosti toimeen tulevia asukkaita sekä maahanmuuttajataustaisia henkilöitä ja asuminen on kallista. Heikennykset voivat lisätä syrjäytymistä ja segregatiota.

Hintojen ja korkojen nousu aiheuttaa taloudellisia ja henkisiä haasteita kaikilla yhteiskunnan tasoilla. Erityisesti asumiskustannusten nousu ja elintarvikkeiden kallistuminen voivat johtaa toimeentulo-ongelmiin ja velkaantumiseen.

Operatiiviset riskit

Onnettomuuksien ehkäisytyössä henkilöstön vaihtuvuus aiheuttaa jatkuvaa rekrytointi- ja perehdytystarvetta, jolloin kaikki tehollinen resurssi ei ole suunnitellusti käytössä.

Pelastustoiminnassa kiireellisen hälytysajon edellytykset kaupunkirakenteessa eivät mahdollista toimintavalmiusaikatavoitteen saavuttamista uusista asemasijainneista huolimatta, syinä esimerkiksi katutyöt, liikennesuunnittelu, Esplanadin kaistojen sulkeminen, Mannerheimintien ja Sörnäisten rantatien remontit. Pelastajien heikon saatavuuden vuoksi riskinä on, ettei kaikkia suunniteltuja yksiköitä ja pelastusasemia saada resursoitua.

Ensihoidon tehtävämäärien lisääntyneet tehtävämäärät ja tehtäväsidonaisuuden kasvu aiheuttaa tarvetta lisäresursointiin. Pidemmällä aikavälillä ensihoidon tehtäväkentän ja palvelujen laajentuminen (kotiin vietävät palvelut) lisäävät ensihoidon kuormitusta ja tehtäväsidonaisuutta. Mikäli lisäresursointeja ei saada toteutettua, tavoittamisviiveen tavoitteen toteutuminen vaikeutuu.

Palvelukustannusten, suoritemäärien ja tilankäytön tehokkuuden kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Lastensuojelu (sis. lastensuojelulain ja sosiaalihoitolain mukaiset asiakkaat)							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	149 279 000	153 098 648	149 271 253	168 905 531	180 449 386	190 876 000	194 120 892
Suorite (asiakas)	11 813	12 257	11 837	13 124	12 723	13 800	13 800
Yksikkökustannus (€/asiakas)	12 637	12 491	12 611	12 870	14 183	13 832	14 067
Yksikkökustannuksen muutos-%	9,13	-1,2	1,0	2,1	10,2	-2,5	-0,8
Vammaistyö							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	216 289 619	214 123 450	227 554 220	241 668 227	247 451 000	266 463 000	270 992 871
Suorite (asiakas), Kaikkia tilinpäätökseen ja muuhun vuosiraportointiin tarvittavia tietoja ei vuonna 2021 pystytty tuottamaan Apotti-järjestelmän raportoinnin määrittelyjen osittaisesta keskeneräisyydestä johtuen.*	15 780	15 887	*)	14 947	16 038	16 050	16 050
Yksikkökustannus (€/asiakas), Kaikkia tilinpäätökseen ja muuhun vuosiraportointiin tarvittavia tietoja ei vuonna 2021 pystytty tuottamaan Apotti-järjestelmän raportoinnin määrittelyjen osittaisesta keskeneräisyydestä johtuen.*	13 707	13 478	*)	16 168	15 429	16 602	16 884
Yksikkökustannuksen muutos-%	11,57	-1,7			-4,6	7,6	9,4
Terveysasemapalvelu							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	112 519 203	145 869 804	166 452 975	146 109 423	150 948 707	146 862 823	149 359 491
Suorite (asiointikerta)	1 634 325	1 658 374	2 977 724	1 315 690	1 630 000	1 600 000	1 600 000
Yksikkökustannus (€/asiointikerta)	69	88	56	111	93	92	93
Yksikkökustannuksen muutos-%	13,90	27,5	-36,4	98,2	-16,2	-1,1	0
Päihdepalvelut *uusi palvelukustannus							
Palvelun kokonaiskustannus (€)							43 500 000
Suorite (asiakas)							13 500
Yksikkökustannus (€/asiakas)							3 222
Yksikkökustannuksen muutos-%							
Suun terveydenhuolto							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	64 969 399	64 600 351	67 189 362	71 412 416	91 038 072	91 795 000	93 355 515
Suorite (asiointikerta)	187 836	144 407	135 000	167 876	168 000	168 000	168 000
Yksikkökustannus (€/asiointikerta)	346	447	498	425	542	546	556
Yksikkökustannuksen muutos-%	0,92	29,2	11,4	-14,7	27,5	0,7	2,6
Kotihoito							
Palvelun kokonaiskustannus (€)	113 317 436	120 252 512	121 186 188	120 080 908	140 446 337	130 368 000	132 584 256
Suorite (asiointikerta)	3 087 971	3 345 703	3 366 822	2 881 483	3 240 000	2 886 880	2 886 880
Yksikkökustannus (€/asiointikerta)	37	36	36	42	43	45	46
Yksikkökustannuksen muutos-%	5,25	-2,7	0	16,7	2,4	4,7	7,0
Pelastustoimi							
Palvelun kokonaiskustannus (€)					55 495	55 357	56 813
Suorite (asukas)					669	669	676
Yksikkökustannus (€/asukas)	60	60	67	75	83	83	84
Yksikkökustannuksen muutos-%		-0,7	13,3	11,0	11,0	-0,4	1,2
Kiireellinen ensihoito							

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Palvelun kokonaiskustannus (€)					17 426	17 527	17 802
Suorite (asukas)					669	669	676
Yksikkökustannus (€/asukas)	20	21	23	25	26	26	26
Yksikkökustannuksen muutos-%		6,1	10,0	9,5	2,8	0,8	1,2
Talousarviokohdan kustannukset yhteensä	656 374 657	697 944 765	731 653 998	748 176 505	810 406 423	826 437 707	883 987 640

Kevään 2023 aikana on yhtenäistetty kaikkien talousarviokirjassa esitettävien palvelujen kustannusten kohdistamis- sekä laskentaperiaatteet. Yhtenäistämisen yhteydessä luovuttiin aiemmista tuottavuusmittareista. Palvelukustannuslaskentaa kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana. Palvelukustannuksiin on kohdistettu palvelun suorat kustannukset, sekä palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnosta vyörytetyt kustannukset. Kustannukset esitetään bruttoperiaatteella.

Toimialan vuoden 2024 suoritustavoitteet pohjautuvat vuoden 2023 ennustettuun tasoon. Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin raportoinnin vertailtavuus saattavat aiheuttaa epävarmuutta suoritustavoitteiden määrittelyyn.

Kustannuslaskennan kehittämiseksi ollaan hankkimassa ohjelmallista ratkaisua. Mikäli ohjelmiston kilpailutus etenee suunnitellusti, niin järjestelmän käyttöönotto alkanee syksyllä 2023 ja valmistunee koko toimialan osalta vuoden 2024 syksyllä.

Palvelujen tuottamistapojen vertailua vahvistetaan toimialan tuotteistamisen ja kustannuslaskennan hankkeiden avulla. Tuotteistamisen tavoitteena on jäsentää palvelutuotantoa, sen rakenteellista talous- ja suoritustietoa sekä määritellä tulevan kustannuslaskennan kohteet. Tuotteiden hinnan määrittely ja ohjelmallinen kustannuslaskennan ratkaisu mahdollistavat oman ja ostetun palvelutuotannon kustannusten ajantasaisen ja luotettavan vertailun.

Tilankäytön mittarit	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen sosiaali- ja terveystoimi 2019–2026									
Tilojen kokonaispinta-ala htm2	480 529	486 242	482 224	465 030	463 287	463 287	461 922	469 047	469 047
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Tilat m2/vakanssi	34,6	35,0	34,7	33,5	33,3	33,3	33,0	34,0	34,0
Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen pelastustoimi 2021–2026									
Tilojen kokonaispinta-ala htm2			15 355	15 533	15 976	15 976	16 226	17 257	17 257
Vakanssien määrä			735	762	796	796	825	849	849
Tilat m2/vakanssi			20,9	20,4	20,1	20,1	19,7	20,3	20,3

Tilankäytön tehokkuuden arvioidaan toimialan mittareilla säilyvän suuruusluokassa samalla tasolla kuin vuonna 2023. Tilojen keskimääräinen kokonaismäärä arvioidaan sosiaali- ja terveystoimen osalta olevan 461 922m² (2023: 463 287m²) ja tilojen pinta-alan suhteessa asiakasmäärään olevan 0,88 m²/as. (2023: 0,89 m²/as). Pelastustoimen tilojen keskimääräinen kokonaismäärä arvioidaan olevan 16 226 m² (2023: 15 976 m²) ja tilojen pinta-ala suhteessa vakanssimäärään olevan 19,7 m²/vakanssi (2023: 20,1m²/vakanssi).

Muut suoritteet	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Turvallisuuspisteet	7 521	8 518	10 558	10 582	11 200	11 200	11 400
I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika	51%	56%	52%	52%	52%	52%	53%

Muut suoritteet	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
kohteeseen ensimmäisellä yksiköllä on enintään kuusi minuuttia vähintään 53 %:ssa kiireellisistä tehtävistä.							
Ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive on enintään kahdeksan minuuttia 58 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävissä.	64%	59%	58%	59%	60%	60%	58%

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön käyttö	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
Henkilöstön määrä							15 731	15 467	15 467

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan vakanssien määrä on vuoden 2023 lopussa noin 14 000. Vuosina 2022–2024 eläkeiän saavuttaa noin 1 700 työntekijää. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen ammattihenkilöstön saatavuusongelmat jatkuvat vuonna 2024. Pulaa on erityisesti lääkäreistä, sairaanhoitajista, terveydenhoitajista, lähihoitajista, sosiaalityöntekijöistä ja sosiaaliohjaajista. Pelastusalalla on kansallisesti pula pelastajista. Alalle tarvitaan vuoden 2030 loppuun mennessä 1 000 uutta pelastajaa ja samassa ajassa heitä eläköityy 1 500. Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen osuus edellä kuvatuista tarpeista on yli 10 prosenttia.

Työvoiman vetovoimaisuutta lisätään toimialalla jatkamalla työnantajakuvan parantamista ja huolehtimalla palkkauksen kilpailukykyisyydestä. Toteutetaan palkkakehitystoimenpiteitä peruspalveluiden turvaamisen kannalta tarkoituksenmukaisessa laajuudessa. Varmistetaan, että työsuhte-edut pysyvät yhdenmukaisina kunta-Helsingin kanssa. Varmistetaan, että palkkakehitystoimenpiteet kohdistuvat erityisesti niihin aloihin, joissa kehitys on jäänyt jälkeen ja on haasteita veto- ja pitovoiman kanssa. Työnantajakuvaa ja -markkinointia kehitetään edelleen ja näkyvyyttä edistetään esimerkiksi positiivisilla uratarinoilla ja työntekijälähettilästoiminnalla. Lisäksi osallistutaan rekrytointi- ja yhteistyötapahtumiin.

Henkilöstön pysyvyyttä tuetaan parantamalla henkilöstökokemusta ja edistämällä työaikajoustoja, henkilöstön sisäistä liikkuvuutta sekä osatyökykyisten työllistymistä. Ruotsinkielisen henkilöstön saatavuutta parantamalla työn vaikuttavuutta sekä rekrytointiprosesseja. Ruotsin kielen oppimismahdollisuuksiin panostetaan, jotta työntekijöillä olisi kielelliset valmiudet kohtaamisiin. Turvataan palvelut ruotsinkielellä.

Muita henkilöstötilanteen parantamiseen tähtääviä toimia ovat sote-alan oppilaitosyhteistyön tehostaminen, joustavien opiskelupolkujen rakentaminen, opiskeluun liittyvän harjoittelun suorittaminen palkattuna sijaisena sekä päivityskoulutukset hoitotyöstä poissaolleille.

Muulla kuin Suomessa tutkinnon suorittaneiden sairaanhoitajien työllistymistä edistetään mahdollistamalla tutkinnon laillistamisen edellyttämän työkokemuksen saaminen sosiaali- ja terveystoimessa. Ulkomailta rekrytoinnin lisäämiseksi toteutetaan kilpailutus palveluntuottajien osalta ja toimialalle luodaan verkosto edistämään sekä kehittämään ulkomailta rekrytoinnin toimintamalleja. Kansainvälistä rekrytointia ja suomea ei-äidinkielenään puhuvia työntekijöitä tuetaan kehittämällä suomen kielen oppimisen tukimuotoja sekä valmentamalla ja tukemalla monimuotoisia työyhteisöjä.

Vuokratyövoiman käytön rajaamiseen ja vähentämiseen pyritään lisäämällä sen käytön taloudellista ohjausta ja seuranta. Oppisopimusopiskelijan ottaminen mitoitettuun työhön vakanssille, kun se opintojen edistyessä on mahdollista, vähentää painetta vuokratyöntekijän käyttöön.

Toimialan johtamisen tavoitteena on parantaa asiakaskokemusta, henkilöstökokemusta ja työnantajakuvaa vahvistamalla erityisesti asiakaslähtöistä yhteistä työtä, työn sujuvuutta, kustannusvaikuttavuutta sekä yhteisöohjautuvuutta. Työssä onnistuminen varmistetaan valmentavalla johtamisotteella ja työn sujuvuus mahdollistetaan muun muassa vahvistamalla yhteistä ymmärrystä tavoitteista sekä tarttumalla ripeästi tilanteisiin, joissa työ ei jostain syystä suju. Henkilöstökokemusta mitataan säännöllisesti. Työhyvinvoinnin ja työsuojelun yhteiset tavoitteet laaditaan kaupungin työhyvinvointiohjelman sekä vuoden 2023 syksyllä toteutetun Fiilari-henkilöstökyselyn tulosten perusteella. Esihenkilöiden ja työyhteisöjen tuki varmistetaan myös työterveyshuollon palvelujen ulkoistuksen jälkeen. Valmentava ja osallistava johtaminen on tärkeä osa hyvää

henkilöstöpolitiikkaa. Hyvä yhteistoiminta on avain henkilöstön osallisuuteen ja sitoutumiseen. Yhteistoiminnan toteutuminen työyksikkötasolla varmistetaan.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Taloudelliset vaikutukset

Muutosohjelman toteuttamista jatketaan vuosina 2024 ja 2025. Näin varmistetaan, että rahoitus riittää laadukkaiden palvelujen järjestämiseen myös tilanteessa, jossa rahoitus ei kasva, mutta palvelutarpeet lisääntyvät. Muutosohjelma sisältää toimenpiteitä asiakkaaksi tulon prosessin kehittämiseksi sekä palvelurakenteen keventämiseksi raskaimmista hoitomuodoista kevyempiin hoitomuotoihin, varhaiseen tukeen ja ennaltaehkäisyyn. Palvelujen järjestämistä tarkastellaan eri tuotantotapojen kokonaisuutena tavoitteena vastata palvelujen tarpeeseen ja varmistaa niiden saatavuus. Järjestämisen tasolla tarkastelua tehdään palvelujen myöntämisen kriteerien, asiakasmaksujen ja palvelurakenteen sekä tuotantotapojen suhteen. Edellytetään, että toimiala käy läpi ja varmistaa tarvittaessa uusin päätöksiin, että käytössä olevien palveluseleiden arvo vastaa muuttunutta kustannustilannetta. Omasta tuotannosta tarkasteltavaksi nousevat sen tuotannon tekijät eli henkilöstö, tilat, tietojärjestelmät, laitteet/tarvikkeet, tukipalvelut ja prosessit ja ostopalvelujen osalta muun muassa vuokrahenkilöstöhankinnat, ostopalveluhankinnat, suorahankintojen välttäminen.

Kuntalaisvaikutukset

Toimialan strategiset painopisteet vuodelle 2024 tukevat asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Valtakunnallisesti tarkasteltuna helsinkiläisten hyvinvointi ja terveys ovat useiden indikaattoreiden valossa hyvällä tasolla, mutta eri väestöryhmien sekä asuinalueiden välillä terveys- ja hyvinvointierot ovat kuitenkin merkittäviä ja Stadin 2023 HYTE-barometrin mukaan erot ovat kasvaneet viime vuosina. Järjestämällä toimialan järjestämisvastuuseen kuuluvat palvelut monituottajuutta hyödyntäen sekä palveluverkkoa kehittämällä, voidaan turvata asukkaille heidän tarvitsemansa palvelut saavutettavasti, laadukkaasti, turvallisesti ja yhdenvertaisesti. Palvelujen järjestämisessä huomioidaan haavoittuvassa asemassa olevien helsinkiläisten tarpeet.

Talousarvion toimenpiteet edistävät lapsen oikeuksien toteutumista. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tuetaan varmistamalla palvelujen henkilöstömitoitusten ja lakisääteisten terveystarkastusten toteutuminen. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluketjujen kehittämistoimenpiteiden tuloksia juurruttamalla varmistetaan, että lapset ja nuoret saavat mielenterveys- ja päihdepalveluja aiempaa sujuvammin. Digitaalisten välineiden ja alustojen avulla parannetaan lasten, nuorten ja perheiden tuen sekä palvelujen saatavuutta. Ruotsinkielisten palvelujen kehittämällä parannetaan ruotsinkielisten lasten yhdenvertaisuutta. Haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten asemaa parannetaan kehittämällä lastensuojelun palveluja ja sosiaalityötä talousarvion toimenpiteiden avulla. Asunnottomuusuhan alla olevien perheiden tukea vahvistetaan toimeenpanemalla asunnottomuuden poistamisen toimenpideohjelmaa. Tukemalla työikäisten ja ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä eri palveluissa edistetään myös lasten ja perheiden läheisverkoston voimavaroja. Vahva poikkihallinnollinen ja monialainen yhteistyö edistää lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen tuen tarjoamista sekä yhteistä työtä.

Toimialalla noudatetaan Helsingin kaupungin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa. Keskeistä on, että ketään ei syrjitä ja palvelut ovat samalla tavalla saavutettavia kaikille. Suunnitelmassa on tavoitteita muun muassa miesten terveyden edistämiseen, digitaalisen syrjäytymisen ehkäisemiseen ja erilaisten perheiden huomioimiseen. Viestinnällä on keskeinen rooli yhdenvertaisuuden edistämässä. Viestinnässä noudatetaan kaupungin normatiivisen viestinnän ohjetta. Viestintä on sisällöltään ja käytetyiltä kuviltaan mahdollisimman monipuolista, inklusiivista ja syrjimätöntä. Saavutettava viestintä edistää yhteiskunnallista yhdenvertaisuutta. Asukkaille ja asiakkaille kohdennettu viestintä tuotetaan monikanavaisesti, monikielisesti ja saavutettavasti suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Tarvittaessa viestintää tuotetaan myös muilla kohderyhmän mukaisilla kielillä. Viestinnän sisällöt tuotetaan kaupungin monikielisen ja kotouttamista tukevan viestinnän kehittämishankkeen linjausten mukaisesti.

Henkilöstövaikutusten arviointia tehdään erityisesti erilaisten organisaatiomuutosten yhteydessä. Toimialalla on suunnitteilla erilaisia sisäisiä organisaatiomuutoksia ja myös ulkoisten kumppaneiden kanssa (liikkeenluovutus). Tavoitteena muutoksissa on henkilöstön osallistaminen ja kuuleminen sekä muutosten läpivieminen toimialan toiminta turvaten ja huomioiden asiakasnäkökulma.

4.2.1.1. 5 10 01 Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut

1 000€	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä	267 607	188 000	194 400	200 100	200 100	203 100	198 100
Menot yhteensä	1 886 876	2 000 631	2 025 300	2 101 100	2 080 355	2 232 120	2 312 668
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-1 619 269	-1 812 631	-1 830 900	-1 901 000	-1 880 255	-2 029 020	-2 114 568
Poistot	13 298	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000
Tilikauden tulos	-1 632 567	-1 828 631	-1 846 900	-1 917 000	-1 896 255	-2 045 020	-2 130 568

Tällä talousarviokohdalla esitetään sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelukokonaisuuksien (ml. hallinto) määrärahat yhteensä. Määrärahojen kohdentaminen tarkennetaan sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan hyväksymässä tulosbudjetissa.

4.2.1.2. 5 10 02 HUS-yhtymä

1 000€	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot yhteensä							
Menot yhteensä	757 373	767 000	770 700	806 300	810 800	822 400	838 900
<i>Ylitysoikeus</i>							
Toimintakate	-757 373	-767 000	-770 700	-806 300	-810 800	-822 400	-838 900
Poistot							
Tilikauden tulos	-757 373	-767 000	-770 700	-806 300	-810 800	-822 400	-838 900

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla mukaisesti HUS-yhtymä on perustettu Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin välisellä sopimuksella (perussopimus, kaupunginvaltuusto 27.4.2022). Perussopimuksessa on määritelty muun muassa HUS-yhtymän rakenne, hallintomuoto, hallituksen kokoonpano, omistajaohjauksen rakenne ja rahoitusmalli. HUS-yhtymän rahoitus tulee Helsingin kaupungilta sekä Uudenmaan hyvinvointialueilta. Yhtymäkokous päättää HUS-yhtymän talousarviosta. Tällä talousarviokohdalla esitetään Helsingin kaupungin HUS-yhtymälle kohdentama rahoitus, rahoituksen kohdentamista voidaan tarkentaa sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan hyväksymässä tulosbudjetissa yhtymäkokouksen talousarviopäätökseen perustuen.

Tuloslaskelmaosa
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

4.3. Tuloslaskelmaosa

4.3.1. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tuloslaskelma 2022–2026

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toimintatulot						
Myyntitulot		70 061	46 503	58 578	57 902	56 982
Maksutulot		88 183	100 936	103 434	105 364	103 182
Tuet ja avustukset		5 500	14 201	24 263	25 623	24 085
Vuokratulot		13 383	14 618	11 202	11 509	11 238
Muut toimintatulot		10 873	18 142	2 623	2 702	2 613
Toimintatulot		188 000	194 400	200 100	203 100	198 100
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot						
Palkat		-677 166	-674 338	-729 910	-801 845	-796 961
Henkilösivumeno		-201 752	-192 297	-182 576	-209 016	-207 639
Palvelujen ostot		-1 512 994	-1 652 273	-1 729 485	-1 789 835	-1 805 369
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-59 284	-59 768	-47 070	-47 070	-47 070
Avustukset		-62 140	-64 004	-60 982	-60 982	-60 982
Vuokramenot		-118 710	-146 511	-140 941	-145 570	-228 359
Muut toimintamenot		-135 585	-6 809	-191	-202	-5 188
Toimintamenot		-2 767 631	-2 796 000	-2 891 155	-3 054 520	-3 151 568
Toimintakate		-2 579 631	-2 601 600	-2 691 055	-2 851 420	-2 953 468
Valtion rahoitus		2 592 301	2 601 541	2 699 551	2 879 819	2 981 868
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot				3 004	3 010	3 015
Muut rahoitustulot						
Korkomenot						
Muut rahoitusmenot						
Vuosikate		12 670	-59	11 500	31 409	31 415
Poistot		-16 000	-16 000	-16 000	-16 000	-16 000
Satunnaiset erät						
Tilikauden tulos		-3 330	-16 059	-4 500	15 409	15 415
Poistoeron muutos						
Varausten muutos						
Rahastojen muutos						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-3 330	-16 059	-4 500	15 409	15 415

4.3.2. 7 Tuloslaskelmaosa

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot		2 592 301	2 601 541	2 726 310	2 702 555	2 882 829	2 984 883
Menot							
Netto		2 592 301	2 601 541	2 726 310	2 702 555	2 882 829	2 984 883

4.3.2.1. 7 01 Toiminnan rahoitus

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot		2 592 301	2 601 541	2 723 300	2 699 551	2 879 819	2 981 868
Menot							
Netto		2 592 301	2 601 541	2 723 300	2 699 551	2 879 819	2 981 868

7 01 04 Valtion rahoitus

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot		2 592 301	2 601 541	2 723 300	2 699 551	2 879 819	2 981 868
Menot							
Netto		2 592 301	2 601 541	2 723 300	2 699 551	2 879 819	2 981 868

4.3.2.2. 7 02 Rahoitus

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot				3 010	3 004	3 010	3 015
Menot							
Netto				3 010	3 004	3 010	3 015

7 02 10 Korot

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot				3 010	3 004	3 010	3 015
Menot							
Netto				3 010	3 004	3 010	3 015

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloarviot alakohdittain

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
7021001 Sosiaalisen luotonuksen korkotulot				10	4	10	15
7021002 Muut korkotulot				3 000	3 000	3 000	3 000

Investoinnit
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

4.4. Investointiosa

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot		304	304				
Menot		12 329	12 329	9 715	9 715	15 909	26 200
Netto		-12 025	-12 025	-9 715	-9 715	-15 909	-26 200

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot							
85150 Sosiaali- ja terveystoiminta							
85201 Pelastustoiminta		304	304				
Menot							
851 Sosiaali- ja terveystoiminta		6 259	6 259	6 885	6 885	10 049	21 560
85101 Tietotekniikkahankinnat		2 700	2 700	2 970	2 970	2 970	2 970
85102 Muut hankinnat		3 559	3 559	3 915	3 915	7 079	18 590
852 Pelastustoiminta		6 070	6 070	2 830	2 830	5 860	4 640
85202 Tietotekniikkahankinnat		0					
85203 Muut hankinnat		6 070	6 070	2 830	2 830	5 860	4 640

Rahoitusosa
Sosiaali-, terveys ja pelastustoimiala

4.5. Rahoitusosa

4.5.1. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen rahoituslaskelma 2022–2026

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toiminnan rahavirta						
Tulorahoitus						
Vuosikate		12 670	-59	11 500	31 409	31 415
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjaukset						
Investointien rahavirta						
Investointimenot		-12 329	-12 329	-9 715	-15 909	-26 200
Rahoitusosuudet investointimenoihin		304	304			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta		645	-12 084	1 785	15 500	5 215
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset		-1 800	-1 800	-400	-560	-548
Antolainasaamisten vähennykset		300	300	30	108	219
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys						
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Rahoituksen rahavirta		-1 500	-1 500	-370	-452	-329
Rahavarojen muutos		-855	-13 584	1 415	15 048	4 886

4.5.2. 9 Rahoitusosa

1 000	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot		300	300	100	30	108	219
Menot		1 800	1 800	100	400	560	548
Netto		-1 500	-1 500		-370	-452	-329

4.5.2.1. 9 01 Pitkävaikutteinen rahoitus

1 000	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot		300	300	100	30	108	219
Menot		1 800	1 800	100	400	560	548
Netto		-1 500	-1 500		-370	-452	-329

9 01 10 Sosiaalinen luototus

1 000	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ehdotus 2024	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Tulot		300	300	100	30	108	219
Menot		1 800	1 800	100	400	560	548
Netto		-1 500	-1 500		-370	-452	-329

Talousarviokohtaan sisältyvät lainamäärärahat ja lainanlyhennykset sosiaaliseen luototukseen.

Helsinki

Tulos- ja rahoituslaskelmat

5. Helsinki

5.1. Tulos- ja rahoituslaskelmat

5.1.1. Helsingin tuloslaskelma 2022–2026

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toimintatulot						
Myyntitulot	309 019	343 974	335 015	348 814	354 904	361 759
Maksutulot	197 470	181 424	198 974	196 554	229 932	199 481
Tuet ja avustukset	131 518	33 399	65 264	55 149	40 829	39 583
Vuokratulot	406 741	396 380	411 986	440 143	455 218	470 607
Muut toimintatulot	119 929	148 600	153 588	108 407	89 794	90 230
Toimintatulot	1 164 676	1 103 776	1 164 826	1 149 068	1 170 678	1 161 660
Valmistus omaan käyttöön	119 598	134 531	121 122	117 329	114 317	113 749
Toimintamenot						
Palkat	-1 543 573	-1 617 964	-1 649 349	-1 730 968	-1 796 032	-1 820 013
Henkilösivumeno	-407 663	-450 091	-433 547	-426 163	-450 003	-454 959
Palvelujen ostot	-2 391 794	-2 286 471	-2 551 206	-2 653 003	-2 869 333	-2 880 139
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-223 616	-224 808	-219 310	-210 244	-213 350	-219 562
Avustukset	-304 375	-311 711	-329 984	-303 797	-323 895	-326 996
Vuokramenot	-215 222	-213 254	-253 112	-235 602	-250 307	-345 622
Muut toimintamenot	-39 816	-202 160	-59 891	-66 569	-72 422	-82 521
Toimintamenot	-5 126 058	-5 306 458	-5 496 399	-5 626 344	-5 975 342	-6 129 812
Toimintakate	-3 841 784	-4 068 151	-4 210 451	-4 359 948	-4 690 346	-4 854 402
Verotulot	4 099 817	1 960 000	2 068 000	1 842 000	1 923 000	2 014 000
Valtionosuudet	377 643	186 000	194 700	261 000	358 700	363 700
Valtion rahoitus		2 592 301	2 601 541	2 699 551	2 879 819	2 981 868
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	73 659	85 220	115 623	113 063	108 939	106 616
Muut rahoitustulot	39 393	72 921	82 251	79 291	75 415	75 585
Korkomenot	-15 336	-27 809	-28 702	-36 841	-39 566	-42 160
Muut rahoitusmenot	-576	-1 512	-1 510	-1 511	-1 512	-1 513
Vuosikate	732 815	798 970	821 451	596 605	614 449	643 694
Poistot	-386 962	-378 623	-383 208	-388 975	-396 168	-402 746
Satunnaiset erät	1 098					
Tilikauden tulos	346 952	420 346	438 243	207 630	218 280	240 948
Poistoeron muutos	15 007	2 591	2 388	2 317	2 317	2 317
Varausten muutos	1 617		0			
Rahastojen muutos	646		3 141	-2 923	-2 357	-2 400
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	364 221	422 937	443 772	207 024	218 240	240 865

5.1.2. Helsingin vuoden 2024 tuloslaskelma eriteltynä

1 000 €	Kunta-Helsinki ilman liikelaitoksia, rahastoja ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaa	Liikelaitokset ja rahastot	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala	Yhteensä, sisäiset erät mukana	Yhteensä, sisäiset erät vähennetty
Toimintatulot					
Myyntitulot	198 710	434 007	58 578	691 295	348 814
Maksutulot	92 400	720	103 434	196 554	196 554
Tuet ja avustukset	32 456	20 271	24 263	76 989	55 149
Vuokratulot	1 029 879	4 484	11 202	1 045 565	440 143
Muut toimintatulot	103 158	2 626	2 623	108 407	108 407
Toimintatulot	1 456 603	462 108	200 100	2 118 811	1 149 068
Valmistus omaan käyttöön	13 300	104 029		117 329	117 329
Toimintamenot					
Palkat	-867 568	-133 490	-729 910	-1 730 968	-1 730 968
Henkilösivumenot	-209 350	-34 237	-182 576	-426 163	-426 163
Palvelujen ostot	-1 009 590	-249 275	-1 729 485	-2 988 350	-2 653 003
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-110 995	-59 324	-47 070	-217 389	-210 244
Avustukset	-259 464	-5 191	-60 982	-325 637	-303 797
Vuokramenot	-673 992	-26 062	-140 941	-840 994	-235 602
Muut menot	-64 236	-2 160	-191	-66 587	-66 569
Toimintamenot	-3 195 195	-509 738	-2 891 155	-6 596 087	-5 626 344
Toimintakate					
	-1 725 291	56 399	-2 691 055	-4 359 948	-4 359 948
Verotulot					
	1 842 000			1 842 000	1 842 000
Valtionosuudet					
	261 000			261 000	261 000
Valtion rahoitus					
			2 699 551	2 699 551	2 699 551
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	115 295	8 460	3 004	126 759	113 063
Muut rahoitustulot	84 788			84 788	79 291
Korkomenot	-35 500	-15 037		-50 537	-36 841
Muut rahoitusmenot	-1 500	-5 508		-7 008	-1 511
Vuosikate	540 792	44 314	11 500	596 605	596 605
Poistot	-331 131	-41 844	-16 000	-388 975	-388 975
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	209 661	2 470	-4 500	207 630	207 630
Poistoeron muutos		2 317		2 317	2 317
Varausten muutos					
Rahastojen muutos		-2 923		-2 923	-2 923
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	209 661	1 864	-4 500	207 024	207 024

5.1.3. Helsingin rahoituslaskelma 2022–2026

1 000 €	Käyttö 2022	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Toiminnan rahavirta						
Tulorahoitus						
Vuosikate	732 815	798 970	821 451	596 605	614 449	643 694
Satunnaiset erät	334					
Tulorahoituksen korjaukset	-80 815	-115 540	-99 107	-93 400	-73 660	-72 930
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-767 058	-905 549	-888 937	-1 052 096	-998 044	-1 100 777
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8 125	9 304	9 304	13 500	13 500	8 500
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	97 798	174 250	156 067	99 000	76 000	76 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 801	-38 565	-1 222	-436 391	-367 755	-445 513
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-49 604	-87 400	-93 289	-93 500	-73 660	-73 648
Antolainasaamisten vähennykset	104 911	85 484	90 245	91 891	89 678	87 679
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	115 000	100 000	100 000	250 000	190 000	260 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-76 922	-51 953	-46 654	-57 753	-66 953	-76 953
Oman pääoman muutokset						
	-14 061					
Muut maksuvalmiuden muutokset						
	200 266	512	11 778	23 622	19 502	17 393
Rahoituksen rahavirta	279 590	46 643	62 080	214 260	158 567	214 471
Rahavarojen muutos	270 789	8 078	60 858	-222 131	-209 188	-231 042

Vertailuluvut 2022 on esitetty ilman Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen toiminnan yhtiöittämisen aiheuttamia muutoksia.

5.1.4. Helsingin rahoituslaskelma 2024 eriteltynä

1 000 €	Kunta-Helsinki ilman liikelaitoksia, rahastoja ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaa	Liikelaitokset ja rahastot	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala	Yhteensä, sisäiset erät mukana	Yhteensä, sisäiset erät vähennettynä
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	540 792	44 314	11 500	596 605	596 605
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-93 400			-93 400	-93 400
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-966 203	-76 178	-9 715	-1 052 096	-1 052 096
Rahoitusosuudet investointimenoihin	13 500			13 500	13 500
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	99 000			99 000	99 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-406 311	-31 864	1 785	-436 391	-436 391
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-60 100	-33 000	-400	-93 500	-93 500
Antolainasaamisten vähennykset	81 464	12 897	30	94 391	91 891
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	250 000			250 000	250 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-45 800	-14 453		-60 253	-57 753
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-43 648	67 270		23 622	23 622
Rahoituksen rahavirta	181 916	32 714	-370	214 260	214 260
Rahavarojen muutos	-224 395	850	1 415	-222 131	-222 131

Talousarvion liitteet
Kunta-Helsinki

6. Talousarvion liitteet Kunta-Helsinki

1. Vuoden 2024 talousarvioon sisältyvät avustusmäärärahat ja avustuksenluonteiset korvausmäärärahat

Avustukset (€)	Talousarviokohta	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026
JÄRJESTÖ- JA MUUT KANSALAISTOIMINNAN AVUSTUKSET		46 784 200	49 459 200	49 479 200	50 682 200
Kaupunginhallitus		5 953 200	6 653 200	5 653 200	5 653 200
Asukasosallisuuden avustukset	13002	1 096 000	1 096 000	1 096 000	1 096 000
Kaupunginhallituksen yleisavustukset	13002	857 200	1 557 200	557 200	557 200
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustukset	13003	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Kaupunginkanslia		300 000	300 000	300 000	300 000
Työllisyysavustukset	14001	300 000	300 000	300 000	300 000
Kasvatus- ja koulutuslautakunta		10 179 000	10 265 000	10 265 000	10 265 000
Iltapäivätoiminnan avustukset	21003	10 071 000	10 157 000	10 157 000	10 157 000
Toisen asteen ja vapaan sivistystyön avustukset	21003	80 000	80 000	80 000	80 000
Muut järjestöavustukset	21003	28 000	28 000	28 000	28 000
Kaupunkiympäristölautakunta		60 000	60 000	60 000	60 000
Ympäristöpalveluiden toimintaa täydentävät avustukset	31008	60 000	60 000	60 000	60 000
Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisosaostot		30 292 000	32 181 000	33 201 000	34 404 000
Kulttuurin avustukset	41001	17 120 000	18 509 000	19 129 000	19 859 000
Liikunnan avustukset	41001	8 421 000	8 821 000	9 122 000	9 478 000
Nuorisotoiminnan avustukset	41001	2 751 000	2 851 000	2 950 000	3 067 000
Ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustukset*	13003	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
KAUPUNGIN TYTÄR- JA MUILLE OSAKKUSYHTEISÖILLE MAKSETTAVAT AVUSTUKSET JA KOMPENSAATIOT		68 748 304	76 171 463	73 871 463	73 871 463
Kasvatus- ja koulutuslautakunta					
Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö sr	31003	156 800	157 000	157 000	157 000
Kaupunkiympäristölautakunta		249 000	249 000	249 000	249 000
Helsingin kaupungin 450-vuotistaiteilijatalosäätiö sr	31008	50 000	50 000	50 000	50 000
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	31008	90 000	90 000	90 000	90 000
Y-säätiö sr	31008	109 000	109 000	109 000	109 000
Maksuosuudet, korvaukset ja avustukset elinkeinopolitiikan sekä tapahtumatuotannon toteuttamiseen		34 246 504	40 742 600	38 442 600	38 442 600

Avustukset (€)	Talousarviokohta	Talous-arvio 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Forum Virium Helsinki Oy	15003	1 935 000	2 012 000	2 012 000	2 012 000
Helsinki Partners Oy	15003	8 100 000	8 424 000	8 424 000	8 424 000
Helsingin tapahtumasäätiö sr	15003	4 533 000	4 715 000	4 715 000	4 715 000
Helsingin Väylä Oy	15003	2 500 000	4 900 000	4 900 000	4 900 000
laina- ja korkoavustus					
Helsingin Kaupunkitilat Oy	15003	5 500 000	5 500 000	5 500 000	5 500 000
Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr	15003	4 660 000	6 960 000	4 660 000	4 660 000
toiminta-avustus		4 660 000	4 660 000	4 660 000	4 660 000
uuden sisäänkäynnin rahoitusavustus		0	2 300 000	0	0
Stadion-säätiö sr	15003	7 018 504	7 931 600	7 931 600	7 931 600
laina- ja korkoavustus		6 433 600	6 631 600	6 631 600	6 631 600
vuokra-avustus		584 904	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Helsingin Veloittepusäköinti Oy	15003	0	300 000	300 000	300 000

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta

Kulttuurin laitosavustukset

		24 927 000	24 960 000	24 960 000	24 960 000
HAM Helsingin taidemuseosäätiö sr	41002	6 879 000	6 151 000	6 151 000	6 151 000
toiminta-avustus		5 914 000	6 118 000	6 118 000	6 118 000
vuokra-avustus		20 000	33 000	33 000	33 000
HAM-museon säätiöittämiseen kohdistuneet kerta-avustukset		945 000	0	0	0
Helsingin teatterisäätiö sr	41002	13 438 000	14 175 000	14 175 000	14 175 000
laina- ja korkoavustus		4 875 000	5 099 000	5 099 000	5 099 000
toiminta-avustus		5 618 000	5 845 000	5 845 000	5 845 000
vuokra-avustus		2 945 000	3 231 000	3 231 000	3 231 000
Suomen kansallisooppera ja -baletti sr	41002	3 694 000	3 694 000	3 694 000	3 694 000
UMO-säätiö	41002	916 000	940 000	940 000	940 000

Liikunnan laitosavustukset

		9 169 000	10 062 863	10 062 863	10 062 863
Helsinki Stadion Oy	41003	225 000	236 500	236 500	236 500
toiminta-avustus		185 000	185 000	185 000	185 000
vuokra-avustus		40 000	51 500	51 500	51 500
Jääkentäsäätiö sr	41003	1 332 000	1 863 363	1 863 363	1 863 363
laina- ja korkoavustus		1 090 000	1 592 000	1 592 000	1 592 000
vuokra-avustus		242 000	271 363	271 363	271 363
Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	41003	669 000	700 000	700 000	700 000
laina- ja korkoavustus			245 000	245 000	245 000
toiminta-avustus			455 000	455 000	455 000
Urhea-säätiö sr	41003	250 000	260 000	260 000	260 000
Urheiluhallit Oy	41003	4 023 000	4 194 000	4 194 000	4 194 000
laina- ja korkoavustus			924 000	924 000	924 000
toiminta-avustus			3 270 000	3 270 000	3 270 000
Vuosaaren Urheilutalo Oy	41003	2 421 000	2 550 000	2 550 000	2 550 000
laina- ja korkoavustus			1 169 000	1 169 000	1 169 000
toiminta-avustus			1 295 000	1 295 000	1 295 000
kompensatio Mosaiikkitorin parkkipaikkojen vastikkeista		79 000	86 000	86 000	86 000

Avustukset (€)	Talousarviokohta a	Talous- arvio 2023	Talous- arvio 2024	Talous- suunnitelma 2025	Talous- suunnitelma 2026
Muut liikunnan laitosavustukset	41003	249 000	259 000	259 000	259 000
Avustukset ja kompensatit yhteensä		115 532 504	125 630 663	123 350 663	124 553 663

*Vuonna 2024 valtionperinnöistä jaettava avustusmääräraha sisältää 20.12.2019 vastaanotettua valtionperintöä 2 000 000 euroa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle.

2. Vuoden 2024 talousarvioon sisältyvien jäsenmaksujen erittely

Yhdistyksen yms. nimi

1 Keskushallinto	Talousarvio 2024 (€)
1 50 03 Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, Kaupunginkanslian käytettäväksi	
Climate KIC Nordic	12 500
Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys GRAMEX ry	50 000
European Coalition of Cities Against Racism	1 500
European Cities Marketing ECM	4 500
Eurocities ExCom	22 960
Euroopan Unionin pääkaupunkien liitto, UCUE	1 000
Focus Localis	200
Future Home -konsortio	2 000
Global Destination Sustainability Movement	3 500
Helsingin seudun kauppakamari	6 400
International Meetings Association, ICCA	3 000
Kopiosto ry	230 000
KT Kuntatyönantajat	600 000
Laatukeskus Excellence Finland Oy	15 000
Lightning Urban Community International – verkosto, LUCI	5 300
Mayors for Peace	15
My Data Global	2 500
Network of Good Food Cities of the World – verkosto, DELICE	3 000
Nordic Safe Cities	10 000
Open Geospatial Consortium (OGC) GovFuture	200
Placemaking Europe	5 000
Rainbow Cities	2 000
Saksalais-Suomalainen Kauppakamari	780
SAP Finnish user group ry	1 000
Sisäiset tarkastajat ry	2 500
Suomen Kuntaliitto	1 450 000
Syd kustens landskapsförbund rf	62 000
Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teosto ry	80 000
Sanastokeskus TSK ry	1 100
Tapahtumateollisuus ry	3 500
TIVIA ry	980
Union of the Baltic Cities	7 300
EIT Urban Mobility Association	50 000
Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry	450 000
WHO European Healty Cities Network	6 000
Wonderful Copenhagen	23 000
World Tourism Cities Federation (WTCF)	1 800
World Trade Center Association Helsinki ry	600
Taloushallintopalveluliikelaitos	

1 Keskushallinto	Talousarvio 2024 (€)
Suomen Taloushallintoliitto ry	12 000
Työterveysliikelaitos	
TTH-seura ry	400
Työ ja Terveys ry	900
Työterveyslaitos, Laatuverkosto	1 500
Rakentamispalveluliikelaitos	
Suomen osto- ja logistiikkayhdistys (LOGY) ry	1 000
Helsingin Autoteknillinen Yhdistys ry (Haty)	200
Kauppapuutarhaliitto ry	600
Taimistoviljelijät ry	200
Sähkölaitteistojen kunnossapitoyhdistys ry	200

2 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	Talousarvio 2024 (€)
International Baccalaureate Organization	22 200
Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto, SAKU ry	17 000
Skills Finland ry	3 000
Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry	22 000
Into - etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry	400
Suomen oppisopimuskoulutuksen järjestäjät ry	375
Kansalais- ja työväenopistojen liitto KTOL	4 189
Bildningsalliansen rf	2 040
KNX Finland ry	200
Suomen Hitsausteknillinen Yhdistys ry	360
Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry	50
European Forum of Technical and Vocational Education and Training	600
CIDESCO	880

3 Kaupunkiympäristön toimiala	Talousarvio 2024 (€)
ArchiMad-kerho; toimittaja Nordic BIM Group Finland	500
BuildingSMART Finland	3 450
Carbon Neutral Cities Alliance	9 000
Energy Cities	5 500
Euroopan pyöräilyjärjestöjen kaupunkiverkosto - Cities for Cyclists	2 000
Finnish Green Building Council	3 500
ICOMOS Suomen osasto ry	250
Luonto-Liitto ry	200
Pyöräilykuntien verkosto	2 832
Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto, RAKLI ry	30 000
The International Council for Local Environmental Initiatives, ICLEI	4 500
Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys	68 700
Viherympäristöliitto	1 500

4 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala	Talousarvio 2024 (€)
ARLIS/Norden rf	35
Artist International Association small size	100
Design District Helsinki – Designkortteli ry	225
Engage International	300
European Network of Cultural Centres, ENCC	500
Innovative Users Group (IUG)	95
International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA	687
International Artist Managers' Assosiation, IAMA	311
International Association of Music Libraries, IAML	100
International Biennial Assosiation	200
International Cities of Refuge Network (ICORN)	2 300
International Council of Museums, ICOM	800
KEKS - Kvalitet och kompetens i samverkan -verkosto	19 600
Major Orchestra Librarians Association, MOLA	220
Nordisk Orkesterbiblioteksunion, NOBU	71
RFID Lab Finland ry	1 575
Sponsorointi & Tapahtumamarkkinointi ry	1 000
Suomen elokuvateatteri liitto, SEOL ry	245
Suomen Kotiseutuliitto ry	860
Suomen lastenkulttuurikeskuksen liitto ry	450
Suomen Leirintäalueyhdistys	590
Suomen Museoliitto	2 000
Suomen Musiikkikirjastoyhdistys ry	160
Suomen Sinfoniaorkesterit ry	4 900
Suomen Standardisoimisliitto Sfs ry	450
Sähkölaitteistojen kunnossapito ry	190
World Cities Culture Forum	9 481

INVESTOINTIOHJELMA VUOSIKSI 2024–2033

Liite 3

	Käyttö 2022 milj. €	TA 2023 milj. €	TA 2024 milj. €	TS 2025 milj. €	TS 2026 milj. €	Alustava 2027 milj. €	Alustava 2028 milj. €	Alustava 2029 milj. €	Alustava 2030 milj. €	Alustava 2031 milj. €	Alustava 2032 milj. €	Alustava 2033 milj. €
INVESTOINTIOSA	945,8	815,3	966,2	896,6	1 002,9	1 025,1	924,9	968,8	880,2	782,6	707,9	734,6
8 01 KIINTEÄ OMAISUUS	45,1	32,2	59,4	53,4	55,6	59,8	58,4	65,9	65,0	60,0	60,0	58,2
Kiinteän omaisuuden myynti (tasearvo)	3,0	4,3	4,3	3,3	3,3	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoitus- ja täydennysrakennuskorvaukset, Kyln käytettäväksi	27,8	13,5	42,5	35,5	30,5	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, Kyln käytettäväksi	17,4	18,7	16,9	17,9	25,1	29,8	28,4	35,9	35,0	30,0	30,0	28,2
8 02 RAKENNUKSET	220,7	304,5	391,0	339,4	351,3	394,3	353,9	379,0	338,2	274,7	235,3	240,7
Uudis- ja lisärakennushankkeet, Kyln käytettäväksi	97,9	145,4	160,6	204,5	209,2	190,4	140,5	130,9	133,2	138,0	139,2	72,8
Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Kasvatus- ja koulutustoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet	80,9	131,1	132,5	126,9	119,2	99,7	75,9	31,9	35,6	56,2	61,7	58,8
Kaupunkiympäristötoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet	11,0		0,1	0,9								
Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet	0,9	1,5	1,4	39,4	38,3	46,3	9,6	2,4	1,8	5,4	8,9	13,0
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet	2,8	11,8	25,6	36,3	42,4	35,1	54,0	95,6	94,9	75,4	67,6	0,0
Muut uudisrakennushankkeet	1,4				8,3	8,3						
Rakennusten ja liikehuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden hankkiminen	0,1											
Korjaushankkeet, Kyln käytettäväksi	122,8	159,2	230,5	134,9	142,1	203,9	213,3	248,0	205,0	136,7	96,1	167,9
Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset	1,2	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kasvatus- ja koulutustoimialan korjaushankkeet	71,9	87,4	149,3	100,9	105,0	133,6	122,5	83,0	67,7	39,2	17,4	6,5
Kaupunkiympäristötoimialan korjaushankkeet	8,1	7,6	9,5	0,04	7,4	8,9	0,4	8,3	0,7	14,0		
Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan korjaushankkeet	2,7	1,1	20,8	24,9	7,4	20,8	47,9	106,6	98,4	27,9	15,6	26,5
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan korjaushankkeet	6,0	0,7	2,1	1,1	1,2	9,1	18,7	12,4	17,1	20,6	18,3	32,5
Muut korjaushankkeet	32,9	61,4	47,7	7,0	20,0	30,5	22,9	36,9	20,1	33,9	43,8	101,5
8 03 KADUT JA LIIKENNEVÄYLÄT	66,4	85,8	98,0	160,4	206,6	195,8	163,7	178,8	174,9	159,2	145,8	141,6
Uudisrakentaminen ja perusparantaminen sekä muut investoinnit, Kyln käytettäväksi	65,7	84,9	95,0	158,3	187,8	162,5	150,8	175,3	172,4	158,7	145,3	141,1
Uudisrakentaminen	12,4	16,3	25,8	29,6	30,8	26,5	28,1	48,1	47,9	49,3	40,5	40,5
Eteläinen suurpiiri	0,7	2,2	3,5	3,5	3,5	2,5	3,0	8,0	6,2	4,2	4,2	4,2
Läntinen suurpiiri	3,1	2,0	3,5	1,7	2,2	3,2	2,6	3,6	2,1	2,3	2,3	2,3
Keskinen suurpiiri	0,5	2,1	2,5	2,5	3,0	2,8	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Pohjoinen suurpiiri	1,1	2,4	4,0	3,0	4,7	5,0	7,0	7,3	7,4	8,7	3,7	8,0
Koillinen suurpiiri	2,7	3,6	6,0	8,0	6,6	4,0	4,0	7,2	7,2	8,7	8,0	3,7
Kaakkoinen suurpiiri	2,8	1,0	0,4	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Itäinen suurpiiri	1,4	2,9	4,5	6,0	7,5	5,7	5,0	13,0	14,8	14,8	14,8	14,8
Östersundomin suurpiiri	0,01	0,1	0,6	0,6	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5
Meluesteet	0,1	0,0	0,8	2,3	1,0	1,0	1,0	3,5	4,7	5,0	2,0	2,0
Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt	48,0	61,3	61,4	110,2	130,4	109,6	101,6	106,1	103,4	91,8	90,5	90,5
Katujen peruskorjaukset	7,6	13,7	14,3	22,2	22,9	14,2	18,0	17,5	16,1	14,4	15,0	15,0
Siltöjen peruskorjaukset	3,5	8,1	11,3	39,0	39,0	17,9	17,1	16,0	18,9	16,0	16,0	16,0
Päällysteiden uusiminen	4,4	5,0	5,5	6,0	6,0	6,0	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Joukkoliikenteen kehittäminen	1,3	2,0	1,0	2,0	2,5	2,5	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Liikennejärjestelyt	6,0	9,0	5,8	11,0	20,0	29,0	17,0	23,1	18,9	11,9	10,0	10,0
Jalankulun ja pyöräilyn väylät	25,2	23,5	23,5	30,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
Muut investoinnit	5,4	7,3	7,8	18,5	26,6	26,4	21,1	21,1	21,1	17,6	14,3	10,1
Täytetämaan vastaanottoaikat	2,1	0,8	0,8	1,0	1,0	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Lumenvastaanottoaikat ja hiekkasilot	0,5	1,5	3,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	7,7	3,5
Yleiset käymälät	0,3	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Ranta-alueiden kunnostus	2,5	4,6	3,6	6,0	14,0	14,0	8,5	8,5	8,5	5,0	5,0	5,0
Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa, Kyln käytettäväksi	0,7	0,9	3,0	2,1	18,8	33,3	12,9	3,5	2,5	0,5	0,5	0,5
Kehä I / Myllypuron eritasoliittymä	0,30					5,0	5,0					
Länsiväylä, Koivusaaren eritasoliittymä	0,03					5,0	5,0					
Hämeenlinnanväylä, Kuninkaantammen eritasoliittymä	0,01			0,7	5,7	6,6						
Lahdenväylä / Ilmasillan eritasoliittymä	0,30	0,5		0,3	0,3	13,4	12,6					
Turunväylän ja Huopalahdentien liittymä	0,01		0,3	0,3	2,5	2,5						
Kehä I meluntorjunta / Vantaanjoki - Itäväylä								2,0	2,0			
Kehä III meluntorjunta / Ala-Tikkurila - Kalkkikallio			2,4									
Lahdenväylä, Viikki, meluuste						0,5						
Tuusulanväylä, Torpparinmäki, meluuste		0,1		0,5								
Hämeenlinnanväylä, Pohjois-Haagan meluuste								1,2				
Tiehankeiden suunnittelu	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5
8 04 PUISTOT JA LIIKUNTA-ALUEET, KYLN KÄYTETTÄVÄKSI	24,3	31,4	37,1	35,0	36,8	35,1	26,3	27,6	26,4	27,4	27,4	27,4
Uudet puistot ja puistojen peruskorj.	14,1	16,8	21,9	19,0	20,8	20,1	11,3	12,6	11,4	12,4	12,4	12,4
Liikuntapaikat ja ulkoilualueet	10,2	14,6	15,2	16,0	16,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
8 05 IRTAIMEN OMAISUUDEN PERUSHANKINTA	67,3	68,3	93,3	74,5	72,4	69,1	68,5	67,6	64,5	64,6	64,6	64,6
MUU INVESTOINTITALOUS	290,7	21,4	51,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0
Rakennusten ja osakkeiden myyntitulot (tasearvo)	6,2	60,0	8,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
8 08 PROJEKTIALUEIDEN INFRARAKENTAMINEN, KHN KÄYTETTÄVÄKSI	79,8	123,0	127,5	144,6	207,1	217,8	211,0	206,2	170,8	149,9	129,2	159,0
Esirakentaminen	29,5	46,4	63,6	84,7	121,3	124,7	121,0	122,2	94,6	83,6	76,0	99,6
Länsisatama	9,3	11,4	10,5	9,5	11,3	12,0	31,0	30,0	17,0	9,0	8,0	8,0
Kalasatama	5,8	8,4	22,5	30,3	40,0	42,0	30,5	22,0	19,0	20,0	20,0	20,0
Kruunuvuorenranta	4,2	8,3	8,2	4,0	5,3	9,0	8,0	2,0	0,8	0,8	0,5	1,0
Kuninkaankolmio	2,1	3,8	1,0	0,2	0,3	0,2						
Pasila	2,2	1,5	5,4	15,0	9,0	4,0	2,0	1,0	0,5	1,0	1,0	1,1
Uusien projektialueiden ja muun täydennysrakentaminen	0,7	0,9	0,5	0,5	7,0	10,0	10,0	17,5	15,0	16,0	15,5	35,0
Malmi	5,1	12,1	6,0	5,5	17,5	18,0	17,0	30,2	27,8	28,0	24,1	25,0
Läntinen bulevardikaupunki			7,5	9,7	12,9	14,0	12,0	7,5	7,0	6,0	4,1	5,1
Makasiiniranta			2,0	10,0	18,0	15,5	10,5	12,0	7,5	2,8	2,8	4,4
Kadut	42,6	68,8	54,2	52,3	75,1	79,5	73,9	68,3	60,0	46,7	37,8	40,4
Kamppi-Töölönlahti	0,02	0,4										
Länsisatama	10,5	25,5	17,0	11,5	30,0	32,0	24,0	18,0	17,0	13,0	8,5	4,9
Kalasatama	5,4	4,5	3,0	5,2	8,0	19,0	15,0	13,8	10,5	6,8	4,5	6,2
Kruunuvuorenranta	6,3	14,6	14,0	13,5	13,5	10,4	16,0	17,0	10,5	2,3	3,3	5,5
Pasila	16,5	17,5	11,0	14,5	9,2	4,0	2,0	0,5	0,5	0,5	0,5	1,3
Kuninkaankolmio	3,6	2,1	3,2	2,8	4,5	2,6	0,4					
Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen		1,7	0,5	0,5	2,0	1,5	2,0	3,0	2,5	3,6	4,0	5,0
Malmi	0,4	2,5	4,5	2,3	2,9	4,5	6,5	6,0	9,0	7,5	5,0	3,0

	Käyttö 2022 milj. €	TA 2023 milj. €	TA 2024 milj. €	TS 2025 milj. €	TS 2026 milj. €	Alustava 2027 milj. €	Alustava 2028 milj. €	Alustava 2029 milj. €	Alustava 2030 milj. €	Alustava 2031 milj. €	Alustava 2032 milj. €	Alustava 2033 milj. €
Kalasadama	1,9	1,4	0,8	2,5	0,8	1,7	2,2	2,0	2,0	1,2	1,5	1,5
Kruunuvuorenranta	2,1	1,6	0,8	1,5	1,3	2,8	2,3	3,0	2,0	1,0	0,5	0,8
Pasila	0,3	0,1	0,8	0,8	1,2	0,5	1,0	1,0	1,0	0,8	1,2	1,2
Kuninkaankolmio	1,9	2,5	3,4	0,1	1,6	0,8	0,3					
Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen					0,3	0,5	1,0	1,0	1,5	1,5	1,5	3,5
Malmi	0,5	0,7	0,7	0,7	1,3	4,0	5,4	3,0	4,0	9,0	5,0	5,0
Läntinen bulevardikaupunki						0,5	0,5	0,5	0,5	1,0	1,5	1,5
8 09 KAUPUNKIUUDISTUS, KYLKN KÄYTETTÄVÄKSI	5,4	9,1	15,9	26,8	25,4	23,7	22,2	20,9	18,6	16,1	13,1	11,1
Malminkartano-Kannelmäki	1,6	2,8	3,9	3,9	2,4	3,5	3,5	4,5	4,9	4,7	2,6	2,6
Esirakentaminen	0,2	1,2	1,5	0,6	1,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Kadut	0,4	1,6	1,5	1,1	0,4	2,5	2,5	2,5	3,0	2,7	1,6	1,6
Puistot ja liikunta-alueet	0,9	0,9	0,9	2,2	1,0	0,5	0,5	1,5	1,4	1,5	0,5	0,5
Malmi	0,8	3,4	5,2	9,5	9,5	6,2	6,6	7,0	5,0	6,0	6,0	6,0
Esirakentaminen	0,4	0,4	0,2	1,5	2,6	2,0	1,5	1,5	1,0	1,0	2,0	2,0
Kadut	0,4	1,8	1,5	3,5	3,5	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Puistot ja liikunta-alueet	0,4	1,2	3,5	4,5	3,4	1,2	2,1	2,5	1,0	2,0	1,0	1,0
Mellunkylä	3,0	2,9	4,5	9,0	6,1	9,0	10,1	7,4	8,7	5,4	4,5	2,5
Esirakentaminen		0,4	0,5	2	1,5	4,0	4,0	3,0	3,0	1,0	1,0	0,5
Kadut	0,6	0,6	1,8	4,5	2,5	4,0	4,0	2,0	2,0	2,0	2,5	2,0
Puistot ja liikunta-alueet	2,4	1,9	2,2	2,5	2,1	1,0	2,1	2,4	3,7	2,4	1,0	
Meri-Rastila			2,3	4,4	7,4	5,0	2,0	2,0				
Esirakentaminen			0,2	0,4	1,0	0,3	0,3	0,4				
Kadut			1,2	3,0	4,8	3,0	0,5	1,0				
Puistot ja liikunta-alueet			0,9	0,95	1,6	1,7	1,2	0,6				
8 10 SUURET LIKENNEHANKKEET, KYLKN KÄYTETTÄVÄKSI	146,2	139,6	93,0	50,5	35,7	17,5	8,9	10,8	9,7	18,7	20,5	20,0
Kruunusillat	82,0	75,6	72,1	49,0	22,7	1,5	0,9	0,8	0,7	1,7		
Perushanke	29,1	28,0	18,0	16,0	3,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2		
Liittyvä esirakentaminen	24,8	16,6	22,0	11,9	7,9	0,6	0,3	0,3	0,2	0,6		
Liittyvät kadut ja liikenneväylät	28,1	31,0	32,1	21,1	11,5	0,6	0,4	0,3	0,3	0,9		
Kalasadama-Pasila	50,9	43,5	8,8									
Liittyvä esirakentaminen	4,4	2,9	0,2									
Liittyvät kadut ja liikenneväylät	46,5	40,6	8,6									
Sörnäistentunneli	13,2	20,5	10,6						1,0	15,0	20,0	20,0
Länsi-Helsingin raitiotie			1,5	1,5	13,0	16,0	8,0	10,0	8,0	2,0	0,5	
Liittyvä esirakentaminen					7,0	8,0						
Liittyvät kadut ja liikenneväylät			1,5	1,5	6,0	8,0	8,0	10,0	8,0	2,0	0,5	

TALONRAKENNUSHANKKEIDEN RAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2024–2033

Kohde	Osoite	Sisältö	Laajuus brm2	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0) milj. €	Rakenta- misen ajoitus	TA	TS	TS	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava
						2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
8 02 01 Uudis- ja lisärakennushankkeet, Lkn:n käytettäväksi						160,59	204,48	209,24	190,4	140,5	130,9	133,2	138,0	139,2	72,8
8 02 01 01 Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu						1,00	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
KOONTIHANKE	KOONTIHANKE	Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset		11,00	2021-2033	1,00	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
8 02 01 02 Kasvatus- ja koulutustoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet						132,49	126,90	119,19	99,7	75,9	31,9	35,6	56,2	61,7	58,8
Falkullan koulu	Helluntairaitti 1	Uudisrakennus	7500	32,25	2031-2033					0,5	0,9	1,3	8,7	13,9	7,0
Hernesaaren peruskoulu	Laivakatu 4	Uudisrakennus	9000	38,70	2030-2032				0,3	0,7	0,9	8,9	17,2	6,7	
Hertsikan ala-aste ja Lpk Siilitien korvaava		Hertsikan ala-aste ja LPK Siilitien korvaava uudisrak.	5500	23,65	2028-2029			0,34	1,4	16,8	5,2				
Kannelmäen peruskoulu/Runo 40	Runonlaulajantie 40	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	7700	33,11	2025-2026	4,00	13,63	7,87							
Karhukallion Lpk ja alkuopetustilat	Karhunlanka	Karhukallion päiväkotijä alkuopetustilat	3100	13,33	2030-2031					0,3	0,6	3,5	7,0		
Koivusaaren uusi päiväkotijä koulu		Koivusaaren uusi päiväkotijä koulu	7000	30,10	2032-2034						0,4	0,9	1,2	10,0	17,6
KOONTIHANKE	KOONTIHANKE	Pakilanpuiston allianssi	13372	55,61	2019-2024	4,47									
Korttelitalo Kanava, Aurinkolahden peruskoulu, Lp	Aurinkotuulenkatu 11	LPK Kanavan laajennus	2000	9,00	2033-2034							0,1	0,3	0,5	5,1
Kottby grundskola/Uusi korvaava	Pohjolankatu 45	Kottby lågstadieskola, korvaava uudisrakennus	5385	24,50	2023-2025	12,44	1,36								
Kruunuvuorenrannan palvelukortteli	Haakoninlahti	Kruunuvuorenrannan palvelukortteli	16964	68,90	2024-2026	21,35	26,89	14,25							
Kulosaaren korttelitalo		Kulosaaren korttelitalon laajennus	1500	6,75	2027-2029	0,07	0,07	0,38	1,9	2,9	1,5				
Laakavuoren korttelitalo/Uusi korvaava		Laakavuoren korttelitalo (korvaava uudisrakennus)	9000	38,70	2027-2028	0,17	0,52	2,67	18,3	10,1					
Lp Munkki/Uusi korvaava	Perustie 38	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	175	1,00	2026-2027			0,03	0,7						
Lp Nuoli/Uusi korvaava	Nuolitie 5	Lp Nuoli, uudisrakennus	175	1,00	2025-2026	0,03	0,28	0,69							
Lp Ulvila/Uusi korvaava	Ulvilantie 17b	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	175	1,00	2028-2029				0,0	0,3	0,7				
Lpk Elka/Uusi korvaava	Riihitie 9	Lpk Elka, korvaava uudisrakennus	2100	9,50	2023-2025	5,22	2,10								
Lpk Harbonkatu 8, paviljonki	Harbonkatu 8	LPK Harbonkatu	1500	7,00	2024-2025	2,88	2,98								
Lpk Huopalahdenportti		LPK Huopalahdenportti	1400	6,30	2032-2033						0,1	0,2	0,3	3,6	2,1
Lpk Ilomäki/Lp Kiiltotähti	Ilomäentie 4	Päiväkodin laajennus	1000	4,50	2030-2031				0,1	0,1	1,7	2,6			
Lpk Jäkälä/Uusi korvaava	Jäkälätie 11	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	2651	12,65	2024-2025	5,78	3,96								
Lpk Kalkkihiekka	Kalkkihiekankuja 4	Päiväkodin laajennus	2500	10,75	2028-2029		0,07	0,21	0,3	4,8	3,4				
Lpk Kontula/Uusi korvaava	Naapurintie 14	Lpk Kontula, uudisrakennus	2200	9,46	2026-2027	0,16	0,45	2,46	6,2						
Lpk Kumpulanmäki		LPK Kumpulanmäki	1500	6,75	2032-2033						0,1	0,2	0,3	1,8	4,2
Lpk Lammikko/Uusi korvaava		LPK Lammikon pysyvä ratkaisu	2000	9,00	2032-2033							0,1	0,8	5,1	3,0
Lpk Mellunmäki/Uusi korvaava	Rukatunturintie 14	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	2500	10,75	2030-2031				0,1	0,2	0,3	4,8	4,4		
Lpk Myllynratas/Uusi korvaava		LPK Myllynratas	1400	6,30	2032-2033						0,1	0,2	0,3	2,2	3,5
Lpk Myllytupa/Uusi korvaava	Myllärintie 2a	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	1500	6,75	2025-2026	0,33	2,54	3,72							
Lpk Nallerinne	Gustafsberginkatu	Uudisrakennus	2400	10,32	2029-2030			0,05	0,2	0,3	4,6	5,2			
Lpk Nihti	Konttinnosturinkuja, Sompas	Uudisrakennus	1693	9,70	2023-2024	5,27									
Lpk Pasila pohjoinen	Lavakatu 6	Lpk Pasila pohjoinen, uudisrakennus	1352	6,08	2024-2025	4,20									
Lpk Pelimanni ja Tiuku/Korvaava	Purpuripolku 1	LPK Pelimanni Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	2260	10,73	2023-2025	6,07	0,46								
Lpk Perhonen/Uusi korvaava	Jokiniementie 34a	Lpk Perhonen, uudisrakennus	1500	6,75	2024-2025	3,45	1,20								
Lpk Prinsintie	Prinsintie 1	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	2400	10,32	2031-2032					0,1	0,2	0,3	4,6	4,2	
Lpk Pukimäenkaari	Kenttäpolku 3	Lpk Pukimäenkaari (Lpk Asterin ja Barnabon korvaava)	2400	10,32	2029-2030				0,2	0,3	4,9	4,8			
Lpk Rusettipuisto, Lp Mustapuro/Uusi korvaava	Rusettipuisto 4	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	3200	15,05	2025-2026	0,97	9,07	3,54							
Lpk Sarvasto/Uusi korvaava	Sarvastonkaari 11	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	1800	8,10	2031-2032					0,0	0,2	0,2	3,6	3,1	
Lpk Topelius ja Päiväpirtti/Uusi ko	Rajasaarentie 6	LPK Päiväpirtti Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	1830	10,65	2024-2026	1,73	5,39	1,70							

TALONRAKENNUSHANKKEIDEN RAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2024–2033

Liite 4

Kohde	Osoite	Sisältö	Laajuus brm2	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0) milj. €	Rakenta- misen ajoitus	TA	TS	TS	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava
						2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Lpk Tunturi/Uusi korvaava	Korvatunturintie 7	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	1564	7,65	2023-2024	4,84									
Lpk Tuuli	Jasmiinikuja 3	LPK Tuuli Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	2318	9,03	2024-2025	3,46	3,72								
Lpk Tähtitorni/Uusi korvaava	Kasarmikatu 13	Lpk Tähtitorni, uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	1000	4,50	2029-2030				0,1	0,1	2,1	2,3			
Lpk Vanhainen/Uusi korvaava	Soittajantie 10	Lpk Vanhainen, korvaava uudisrakennus	2467	13,02	2022-2023	0,82									
Lpk Yliskylänlahti		Uudisrakennus	2100	9,03	2031-2032					0,1	0,2	0,2	4,0	3,5	
Malmin lentokentän alueen koulu/lpk	Malmin lentoasema	Uudisrakennus	8500	36,55	2032-2034						0,2	0,5	0,8	7,2	16,3
Melkinlaiturin uusi koulu- ja Lpk	Melkinlaituri	Melkinlaiturin uudisrakennus (päiväkoti ja peruskoulu)	8000	34,40	2025-2027	1,39	7,62	16,34	6,2						
Merilahden pk ja lpk/Uusi korvaava	Jaluspolku 3	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus) peruskoulu, p	11660	53,20	2026-2028	0,43	0,43	10,44	18,6	18,3					
Oulunkylän ala-aste ja päiväkoti	Teinintie 12	Laajennus ja C-osan korvaava tila	6357	23,58	2022-2024	8,62									
Pasilan peruskoulu ja päiväkoti	Tulistimenkatu 2	Uudisrakennus (peruskoulu ja päiväkoti)	13177	56,60	2023-2025	26,90	5,48								
Pihkapuiston a-a, Lpk	Tuohipolku 10	Pihkapuiston ala-asteen laajennus	3901	16,77	2026-2027	0,20	0,48	6,06	9,0						
Puistolan pk, lpk ja liikuntapuisto	Koudantie 2	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	11239	53,96	2026-2028	0,30	2,37	14,17	23,0	12,6					
Suuntimopuiston monitoimitalo	Suuntimotie 28	Suuntimopuiston uusi koulu päiväkoti, kirjasto ja nuori	3800	16,34	2028-2029		0,27	0,54	0,6	7,6	5,4				
Suutarilan uusi monitoimitalo	Seulastentie 11	Suutarilan uusi monitoimitalo	9350	54,60	2025-2026	4,39	25,74	18,60							
Vartiokylän ala-aste ja lpk/Uusi ko	Kiviportintie 10	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	10980	43,00	2025-2027	2,56	9,79	14,78	12,7						
8 02 01 03 Kaupunkiympäristötoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet						0,08	0,90								
Käpylän pelastusasema	Kullervonkatu 7	Käpylän pelastusaseman pesuhalli		1,00	2025-2025	0,08	0,90								
8 02 01 04 Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet						1,42	39,40	38,33	46,3	9,6	2,4	1,8	5,4	8,9	13,0
Ala-Malmin liikuntapuisto/PO	Lallintie 12	Huoltorakennus		1,60	2028-2029			0,02	0,0	0,5	1,0				
Jätkäsaaren Bunkkeri (uimahalli- ja liikuntatilat)		Korvaava uudisrakennus	14000	113,00	2025-2027		35,00	35,00	43,0						
Haagan liikuntapuisto		Haagan liikuntapuiston korvaava huoltorakennus	500	2,00	2027-2027		0,03	0,14	1,8						
Herttoniemen liikuntapuiston huoltorakennus /Uusi		Herttoniemen liikuntapuiston korvaava huoltorakennus	500	2,00	2025-2025	0,14	1,83								
Heteniitynkenttä/PO	Heteniityntie 2a	Tekojääräadan huoltotilan korvaava uudisrakennus, Het		1,60	2025-2025	0,25	1,30								
Huoltorakennukset		Huoltorakennusten korvaavat uudisrakennukset		10,00	2024-2033	1,00	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Kivikon liikuntapuiston huoltorak.	Savikiekontie 6	Huoltorakennus		1,60	2031-2032						0,0	0,1	0,5	1,0	
Kruunuvuorenrannan merel. tukikohta	Haakoninlahdenkatu	Uudisrakennus	1500	9,00	2028-2028		0,10	0,34	0,4	8,1					
Mustikkamaan liikuntapuiston huoltorakennus/Uusi		Mustikkamaan liikuntapuiston korvaava huoltorakennus	500	2,00	2026-2026	0,03	0,14	1,83							
Oulunkylän urheilupuisto/PO	Käskynhaltijantie 11	Korvaava jäähalli		23,70	2031-2033						0,4	0,7	3,8	6,9	12,0
8 02 01 05 Sosiaali- ja terveystoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet						25,60	36,28	42,44	35,1	54,0	95,6	94,9	75,4	67,6	
Kontulan pelastusasema/PO	Lirokuja 6	Kontulan pelastusasema, uudisrakennus	2389	12,48	2023-2024	7,61									
Kruunuvuorenrannan pelastusasema	Kruunuvuorenranta	Kruunuvuorenrannan pelastusaseman uudisrakennus	2300	10,35	2028-2029			0,21	0,6	5,3	2,3				
Hyvösen lastenkoti/Uusi korvaava	Myrskylänkuja 1	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	1447	7,73	2022-2024	2,00									
Lemmilän lastenkoti	Lemmiläntie 3	Lemmilän uusi lastenkoti	483	2,64	2024-2025	2,18									
Malmin hautausmaa, vainajatilat	Malmin kalmistotie	Keskitetyt vainajatilat	1139	12,20	2024-2025	5,33	4,33								
Malmin lastenkoti ja perhearviointi	Riihenkulma 2 ja 4	Malmin Lastenkoti ja perhearviointi, Uudisrakennus (ko	3750	20,84	2024-2026	3,52	10,83	3,55							
Malmin sairaala	Talvelantie 6	Malmin uusi sairaala (korvaava uudisrakennus)	79500	380,00	2028-2032	1,08	1,32	1,74	6,3	40,2	90,2	90,0	75,4	67,6	
Malmin uusi pelastusasema		Malmin uusi pelastusasema	4000	18,00	2026-2027	0,63	1,08	10,57	3,7						
Myllypuron terveys- ja hyvinvointik.	Jauhokuja 4	Terveys- ja hyvinvointikeskuksen laajennus	15142	69,48	2025-2027	2,79	15,32	24,27	19,3						
Naulakallion vastaanottokoti Muint4	Muinaistutkijantie 4	Introt ja ehot, Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus,	2000	8,60	2027-2028	0,12	0,28	0,39	4,9	2,9					
Naulakallion vastaanottokoti Naut11	Naulakalliontie 11	Naulakallion lastenkoti, Introt ja ehot. osastot, uudisraki	2000	8,60	2029-2030				0,1	0,5	3,1	4,9			
Tapanilan pelastusasema/PO	Tapanila	Tapanilan pelastusasema, uudisrakennus	1000	6,00	2025-2026	0,34	3,05	1,49							
Vuosaaren pelastusasema		Vuosaaren pelastusasema uudisrakennus	1272	5,72	2028-2028		0,07	0,22	0,3	5,2					

TALONRAKENNUSHANKKEIDEN RAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2024–2033

Liite 4

Kohde	Osoite	Sisältö	Laajuus brm2	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0) milj. €	Rakenta- misen ajoitus	TA	TS	TS	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava
						2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
8 02 10 06 Muut uudis- ja lisärakennushankkeet								8,28	8,3						
Suuntimopuiston monitoimitalo	Suuntimotie 28	Suuntimopuisto uudisrak (koulu, päiväk, kirjasto ja nuor	8500	18,50	2026-2027			8,28	8,3						
8 02 02 Korjaushankkeet, Lkn:n käytettäväksi						230,45	134,93	142,09	203,9	213,3	248,0	205,0	136,7	96,1	167,9
8 02 02 01 Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu						1,00	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
KOONTIHANKE	KOONTIHANKE	Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset		11,00	2021-2033	1,00	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
8 02 02 02 Kasvatus- ja koulutustoimialan korjausrakennushankkeet						149,33	100,89	105,02	133,6	122,5	83,0	67,7	39,2	17,4	6,5
Betaniatalo	Perämiehenkatu 13	Betaniatalon perusparannus	3319	15,97	2024-2026	3,00	7,78	2,24							
Degerö lägstadieskola	Linnanrakentajantie 16	Peruskorjaus päiväkotikäyttöön	1500	5,70					0,1	0,3	2,9	2,4			
Drumsö lägstadieskola	Tallbergin puistotie 12	Drumsö lägstadieskola, perusparannus	4763	21,00	2024-2026	4,74	9,65	2,82							
Ensi linja 1a	Ensi linja 1a	Ensi Linja 1, tilojen muuttaminen päiväkotikäyttöön	4437	7,92	2023-2025	5,70									
Grundskolan Norsen Cygnaeus-enheten	Ratakatu 8	Perusparannus	4195	14,96	2023-2025	12,93									
Gymnasiet Lärkan/Hoplaxskolan	Isonnevantie 22	Perusparannus	8024	23,20	2023-2025	15,64									
Hoplaxskolan/Dh Sockenstugan	Konalantie 13	Koulurakennusten perusparannus	800	3,04	2032-2033						0,1	0,2	1,5	1,3	
Hoplaxskolan/Lokkalantie 9	Lokkalantie 9	Hoplaxskolan perusparannus ja laajennus	4615	14,00	2023-2024	6,12									
Itäkeskuksen peruskoulu	Jäätantspolku 1	Itäkeskuksen koulu, Perusparannus	5500	20,90	2027-2028	0,42	0,83	0,83	6,5	9,3					
Kallion ala-aste	Neljäs linja 11-15	Perusparannus	7488	24,57	2022-2024	8,84									
Kannelmäen peruskoulu	Kanneltie 1	Lpk Kannelmäki perusparannus	751	3,00	2025-2026	2,68	0,20								
Katajanokan ala-aste ja päiväkot	Laivastokuja 6	Perusparannus (tilojen käytettävyyden parantaminen ja	3250	12,35	2027-2028		0,35	0,56	4,3	6,0					
Kontulan ala-asteen koulu ja Lpk	Rintinpolku 4	Kontulan aa ja pvk, Perusparannus ja laajennus	8731	38,05	2024-2026	2,82	16,42	12,42							
Koskelan korttelitalo a-a ja Lpk	Juhana-herttuan tie 13	Uudisrakennus (Koskelan ala-asteen ja Lpk Herttuan pi	5700	23,50	2026-2028		0,77	5,45	8,8	5,5					
Koskelan palvelukeskus, Lpk ja Dh	Hospitaalinkulku 8	F-talon perusparannus päiväkodiksi (Lpk Koskelan ja d	3130	13,50	2027-2028	0,26	0,52	0,52	7,8	3,4					
Käpylän peruskoulu/Mäkelänkatu 89	Mäkelänkatu 89	Ruokahuoltotilojen laajennus	846	2,59	2023-2024	1,14									
Käpylän peruskoulu/Väinölänk.	Väinölänkatu 7	Käpylän koulun Untamo-rakennuksen perusparannus	4496	16,30	2023-2024	14,69									
Käpylän peruskoulu/Väinölänk.	Väinölänkatu 7	Käpylän koulun Väinölä-rakennuksen perusparannus	5273	20,50	2022-2024	4,40									
Laajasalon pk, Lpk Ilomäki Eskarit	Holmanmoisionpolku 1	Perusparannus	5000	19,00	2029-2031				0,1	0,2	1,5	11,4	2,7		
Laajasalon peruskoulu, Koulutanhua	Koulutanhua 1	Perusparannus	5000	19,00	2027-2029		0,14	0,24	1,5	11,4	2,7				
Lp Kimmo	Turjantie 3	Lp Kimmo perusparannus	140	1,00	2023-2024	0,49									
Lp Piika	Puustellinpolku 15, Piianpoll	Lp Piika perusparannus	472	1,80	2026-2027	0,20	0,20	0,50	0,9						
Lpk Eira	Ehrensärdintie 14	LPK Eira Perusparannus	1461	5,55	2026-2027	0,11	0,44	3,33	1,7						
Lpk ja Lp Tuorinniemi	Agnetankuja 4	Perusparannus	2210	8,40	2029-2030				0,2	0,5	4,3	3,5			
Lpk Karvikka ja rppk Lemmikki	Karvaisrinne 2	Lpk Karvikka perusparannus	1468	5,58	2032-2033						0,1	0,1	0,3	2,8	2,3
Lpk Luotsi	Laivastokuja 4	Lpk Luotsin perusparannus	964	3,70	2026-2027	0,05	0,20	2,10	1,3						
Lpk Marmor	Marmoritie 8	Perusparannus	784	2,98	2030-2031					0,1	0,2	1,5	1,2		
Lpk Merituuli	Suolakivenkuja 6	Perusparannus	1300	4,94	2028-2029			0,10	0,3	2,5	2,1				
Lpk Niitty	Laurinmäenpolku 4	Perusparannus	882	3,35	2031-2032						0,0	0,2	1,7	1,4	
Lpk Norppa	Teinintie 13	Lpk Norpan perusparannus	693	2,63	2029-2030	0,02	0,02	0,07	0,1	0,1	2,0	0,4			
Lpk Pentinkulma, Lp Linnunrata	Linnunradantie 8	Lpk Pentinkulman perusparannus	1300	4,94	2030-2031					0,1	0,3	2,6	2,1		
Lpk Pihlajamäki/Lp Maasälpä	Maasälväntie 3-3a	Perusparannus	1107	4,21	2030-2031					0,1	0,2	2,1	1,8		
Lpk Pikkusuo ja pavilj.Lpk Suosaari	Pikkusuonkuja 3-5	Perusparannus	1967	7,51	2030-2031				0,2	0,2	0,2	3,5	3,4		
Lpk Veräjämäki	Jokiniementie 3	Lpk Veräjämäki perusparannus	1291	4,90	2033-2034									0,5	2,9
Malmin peruskoulu, Lpk Kotinummi	Silkokuja 7	Malmin pk ja Lpk Kotinummi, perusparannus	3470	9,12	2024-2025	4,59	2,45								
Malmin peruskoulu,Kirkonkyläntie 17	Kirkonkyläntie 17	Perusparannus ja laajennus	10500	43,05	2026-2027	1,41	2,43	19,33	16,3						

TALONRAKENNUSHANKKEIDEN RAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2024–2033

Liite 4

Kohde	Osoite	Sisältö	Laajuus brm2	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0) milj. €	Rakenta- misen ajoitus	TA	TS	TS	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava
						2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Maunulan a-a koulu, NT, Mänsas Ls.	Maunulanmäki 5	Maunulan ala-aste, perusparannus ja laajennus	10436	45,01	2025-2027	2,04	12,07	19,24	7,6						
Meilahden yläaste	Kuusitie 12	Perusparannus	6800	25,84	2028-2030			0,30	1,0	2,5	14,7	5,3			
Mellunmäen ala-aste	Rukatunturintie 14	Mellunmäen a-a koulu ja lpk Mellunmäki perusparannus	5500	20,90	2029-2030				0,4	1,7	12,5	4,3			
Pasilan peruskoulu/Savonkatu 2	Savonkatu 2	Perusparannus	4249	16,15	2029-2030				0,3	0,9	5,7	8,2			
Pihlajiston ala-aste ja Lpk	Pihlajistontie 3	Pihlajiston ala-aste ja LPK perusparannus ja toiminnalliner	6515	28,00	2023-2025	19,61	5,64								
Pitäjänmäen Pk, Kirjasto, Nuta	Viinenukuja 6	Perusparannus ja laajennus (peruskoulu, päiväkot, kirjasto)	13000	46,45	2026-2028	0,6	1,70	3,30	24,3	13,0					
Porolahden peruskoulu ylä-aste	Satumaanpolku 2	Perusparannus ja nuorisotila	7000	28,70	2028-2029	0,1	0,26	1,14	1,1	17,2	5,6				
Porolahden pk ,kirjasto, hammash.	Roihuvuorentie 2	perusparannus ja laajennus,TOI-tilat ja nuta	8000	32,80	2029-2030	0,16	0,16	0,16	1,0	1,7	18,6	8,9			
Pukinmäenkaaren pk/kirjasto	Kenttäkuja 12	Pukinmäenkaaren pk/kirjasto perusparannus ja laajennus	9700	39,77	2027-2028	0,50	1,04	2,09	14,5	19,4					
Ressun peruskoulu	Lapinlahdenkatu 10	Ressun peruskoulun perusparannus	8699	33,06	2026-2028	0,51	1,32	2,40	14,2	12,2					
Ruoholahden ala-aste	Santakatu 6	Perusparannus (päiväkodiksi ja alkuopetustiloiksi)	5500	20,90	2027-2028		0,42	1,18	7,4	10,9					
Snellmanin ala-aste/Lpk Rööperi	Punavuorenkatu 8	Perusparannus	4390	16,68	2030-2031				0,2	0,5	0,7	5,8	7,5		
Stadin am.op/Teollisuuskatu 23	Töysänkatu 2	Lukio Vallila, Töysänkadun tilamuutokset	6000	9,78	2024-2025	4,17	3,17	1,43							
Stadin ammattiopisto (Corten) ja Vallilan ala-ast	Nilsinmäenkatu 3	Taucherin korjaus peruskouluksi	5000	19,00	2031-2032				0,1	0,2	0,8	0,8	11,4	2,7	
Stadin ammattiopisto/Nilsinmäenkatu 6	Nilsinmäenkatu 6	Stadin ammattiopisto/Nilsinmäenkatu 6 toimipisteen perusparannus	4700	15,00	2024-2025	8,70	4,05								
Suomenlinnan ala-aste	Suomenlinna c 55	Perusparannus	1100	4,18	2027-2028	0,02	0,06	0,24	2,1	1,7					
Suutarinkylän peruskoulu	Töyrynummentie 8	Perusparannus päiväkodiksi (Lpk Kaskisavun ja Himmeän)	3800	14,44	2029-2030				0,3	0,8	7,3	6,0			
Taivallahden peruskoulu	Eteläinen Hesperiankatu 38	Taivallahden peruskoulu, perusparannus	10443	38,84	2022-2024	16,23									
Töölö gymnasium	Sandelsinkatu 3	Koulun perusparannus	5300	20,14	2031-2032					0,3	0,6	0,8	7,0	8,5	
Töölön ala-aste	Töölönkatu 41-45	Perusparannus ja laajennus	4600	20,00	2025-2026	0,80	6,93	9,31							
Vuoniityn peruskoulu/Heteniityntien	Heteniityntie 4	Perusparannus ja laajennus	3822	15,67	2024-2026	4,49	6,79	2,40							
Yhtenäiskoulu ja Nordiska Skolan	Louhentie 3	Yhtenäiskoulu perusparannus ja laajennus Nordiska Skolan	6750	27,68	2025-2027	0,54	6,55	8,15	8,8						
Zacharias Topeliusskolan	Stenbäckinkatu 14	Zacharias Topeliusskolan perusparannus	3640	13,83	2025-2026	0,61	8,33	3,17							
8 02 02 03 Kaupunkiympäristötoimialan korjausrakennushankkeet						9,50	0,04	7,42	8,9	0,4	8,3	0,7	14,0		
Eläintarhantien väestönsuoja	Eläintarhantie 7	Perusparannus		5,00	2029-2029				0,1	0,2	4,7				
Erottajan väestönsuoja	Yrjönkatu 3a	Perusparannus		7,80	2026-2027	1,00		3,80	3,0						
Itä-Pasilan väestönsuojan varavoiman ja sen jäädytyksen korjaus		Perusparannus		1,50	2024-2024	1,50									
Karstulantien väestönsuoja	Karstulantie 2b	Karstulantien väestönsuoja, perusparannus	2057	6,00	2024-2025	6,00									
Kastelholmantien väestönsuoja	Olavinlinnantie 3a	Perusparannus		5,00	2031-2031						0,1	0,2	4,7		
Kulosaari väestönsuoja	Svinhufvudintie 9d	Perusparannus		7,50	2026-2027	1,00		3,50	3,0						
Niemenmäen väestönsuoja	Lapinmäentie 3	Niemenmäen väestönsuoja, talotekninen perusparannus	2915	5,81	2023-2024										
Toukolan väestönsuoja	Floorantie 3-5	Perusparannus	2250	3,00	2027-2027		0,04	0,12	2,8						
Tähtitornivuoren väestönsuojat 1-2	Fabianinkatu 1a	Perusparannus	4600	12,00	2031-2031						0,2	0,5	9,3		
Vesala väestönsuoja	Varhelantie 4	Perusparannus	1811	3,50	2029-2029				0,1	0,2	3,3				
8 02 02 04 Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan korjausrakennushankkeet						20,78	24,92	7,44	20,7	47,9	106,6	98,4	27,9	15,6	26,5
Annantalo	Annantalo 30	Annantalon perusparannus	4116	15,60	2030-2032					0,1	1,0	6,0	6,7	1,7	
Brahenkylä/KUVA-liikuntapaikat/PO	Helsinginkatu 25a	Perusparannus	1000	3,00	2028-2029					0,1	2,9				
E-Haagan kirjasto,Isonnevantie 16 B	Isonnevantie 16b	Etelä-Haagan kirjasto, Perusparannus	1195	4,00	2029-2030					0,1	1,9	2,0			
Eläintarhan urheilukenttä/PO	Eläintarhan urheilukenttä	Eläintarhan huoltorakennuksen perusparannus	1023	4,00	2025-2025	0,24	3,76								
Hakasalmen huvila	Mannerheimintie 13b	Perusparannus	1100	3,50	2029-2030				0,1	0,1	1,6	1,8			
Harakan saari;Harakka	Harakka 2-5	Perusparannus	2806	6,00	2032-2033							0,1	0,2	1,4	4,4
Harjun NT	Aleksis Kiven katu 3	Perusparannus	852	4,00	2027-2027	0,06	0,17		3,8						
Itäkeskuksen monitoimitalo, Stoa	Turunlinnantie 1	Perusparannus ja laajennus	19200	78,72	2028-2031		0,12	0,24	0,9	7,5	32,3	21,1	10,6		
Itäkeskuksen uimahalli/PO	Olavinlinnantie 6	Itäkeskuksen uimahalli, Perusparannus	10207	38,00	2028-2030		0,25	0,35	0,5	9,5	10,9	11,3			
Kanneltalo	Klaneettitie 5	Perusparannus	5300	16,00	2031-2032						0,2	0,5	3,6	9,7	

TALONRAKENNUSHANKKEIDEN RAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2024–2033

Liite 4

Kohde	Osoite	Sisältö	Laajuus brm2	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0) milj. €	Rakenta- misen ajoitus	TA	TS	TS	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava
						2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Malmitalo	Ala-Malmin tori 1	Perusparannus	7765	24,00	2033-2034								0,4	1,0	9,9
Munkkiniemen kirjasto ja NT,Gfdh	Laajalahdentie 7	Nuorisotalon perusparannus	963	4,47	2024-2025	2,18	1,77								
Oulunkylän urheilupuisto/PO	Käskynhaltijantie 11	Jäähallin ja huoltorakennuksen perusparannus	6642	20,66	2024-2025	8,95	7,67								
Paloheinän ulkoilumaja/PO	Pakilantie 124	Paloheinän ulkoilumajan perusparannus	600	2,30	2029-2029				0,0	0,2	2,1				
Pasilan kirjasto	Rautatieläisenkatu 8	Perusparannus	12000	48,00	2028-2030					16,1	18,3	12,1			
Pirkkolan liikuntapuisto/Urh./PO	Pirkkolan metsätie 6	Pirkkolan uimahallin ja palloihallin perusparannus ja mahdollinen laajennus		46,00	2032-2034						0,7	0,7	0,7	1,8	12,3
Rikhardinkatu 3, kirjasto	Rikhardinkatu 3	Perusparannus	3000	12,00	2026-2027	0,22	0,62	4,90	5,3						
Ruskeasuon liikunta- ja ratsastus/PO	Ratsastie 10	Liikuntahallin ja maneesin perusparannus	7000	14,00	2030-2031				0,2	0,2	0,3	4,5	5,8		
Talin jalkapallohalli/PO	Purotie 8	Perusparannus	9500	16,00	2027-2028	0,08	0,08	0,89	8,0	5,6					
Töölön kisahalli/PO	Paavo Nurmen kuja 1	Perusparannus	24920	90,00	2028-2030	0,12	0,12	1,06	2,0	8,6	34,3	38,4			
Yrjönkadun uimahalli/PO	Yrjönkatu 21 b	Yrjönkadun uimahalli, Perusparannus	5882	21,86	2024-2025	8,93	10,36								
8 02 02 05 Sosiaali- ja terveystoimialan korjausrakennushankkeet						2,14	1,08	1,21	9,1	18,7	12,4	17,1	20,6	18,3	32,5
Auroran sairaala ja koulu	Nordenskiöldinkatu 20	Auroran rakennusten 4,5,6,7 ja 14 perusparannus	6204	44,90	2027-2034			0,12	2,3	4,9	2,0	5,5	5,5	6,8	10,0
Haartmanin sairaala	Haartmaninkatu 4	Haartmanin sairaala Jäähdytyksen perusparannus		1,25	2024-2025	0,69	0,49								
Kallion virastotalo	Toinen linja 4	Monitilamuutokset	7000	20,00	2033-2034							0,3	0,6	4,5	
Keskuspelastusasema/PO	Agricolankatu 15	HIKLU- johtokeskuksen rakentaminen		5,40	2027-2027	0,02	0,22	0,22	4,9						
Keskuspelastusasema/PO	Agricolankatu 15	Keskuspelastusaseman tilojen perusparannus		1,50	2024-2024	1,43									
Lauttasaaren terveysasema	Taivaanvuohentie 6	Toiminnalliset ja talotekniset muutokset	2700	2,50	2028-2029			0,04	0,1	0,8	1,6				
Lemmilän lastenkoti	Lemmiläntie 3	Perusparannus	1567	6,00	2030-2030				0,1	0,2	0,2	5,5			
Lutnantintie 12-16/Hgin toimitilat	Lutnantintie 12-16	Malminkartanon terveyskeskuksen toiminnalliset muut	1860	1,80	2030-2031						0,0	1,0	0,8		
Läntinen sosiaalikeskus	Hopeatie 6	Perusparannus	4200	12,60	2030-2031				0,1	0,1	0,5	3,8	7,1		
Outamon lastenkoti	Karkalintie 148	Perusparannus	5759	22,00	2032-2034						0,3	0,7	0,9	6,6	6,6
Pakilan työkeskus	Jakokunnantie 28	Perusparannus	3446	13,10	2033-2034							0,2	0,5	0,6	6,6
Palvelutalo Kivitasku	Kivikonkaari 21	Toiminnalliset muutokset	1720	5,20	2027-2028		0,08	0,15	0,7	4,3					
Sofianlehdonkatu 8 a + b	Sofianlehdonkatu 8	Sofianlehdon B-talon perusparannus soten palveluille	5472	20,80	2028-2029		0,29	0,68	1,0	8,4	7,5				
Suursuon virastotalo (suvi)	Suursuonlaita 1	Suvitalon perusparannus	3696	11,00	2032-2034							0,1	0,5	2,5	4,8
Teinilän lastenkoti/Pikalähetintie	Pikalähetintie 15	Perusparannus	1297	5,00	2031-2031					0,1	0,2	0,2	4,5		
Vironniemen toimitalo	Vironkatu 2	Hammashoitolan, kotihoidon ja perhepalvelutilojen per.	4260	2,00	2031-2032						0,0	0,1	0,7	1,3	
8 02 02 06 Muut korjausrakennushankkeet						47,70	7,00	20,00	30,5	22,9	36,9	20,1	33,9	43,8	101,5
Elefantti kortteli / K 4	Katariinankatu 1-3/ Aleksant	Virka-asunnon perusparannus		5,00	2032-2033						0,0	0,2	0,2	2,2	2,4
Finlandia-talo	Mannerheimintie 13e	Perusparannus	30738	136,50	2022-2024	42,25	1,00								
KOONTIHANKE	KOONTIHANKE	Kestävän kehityksen investoinnit		10,00	2021-2031	1,00	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
KOONTIHANKE	KOONTIHANKE	Energiatohokkuusinvestoinnit aurinkosähköön		4,50	2021-2024	1,50									
Leijona kortteli/K30, Kaupungintalo	Pohjoisesplanadi 11-13/Ale	Bock-Burtz-Hellenius-talojen perusparannus	3000	10,00	2030-2031				0,2	0,3	0,2	2,0	5,1		
Leijona kortteli/K30, Kaupungintalo	Pohjoisesplanadi 11-13/Ale	Kaupungintalon perusparannus	15000	45,00	2031-2033				0,2	0,9	0,7	0,6	8,5	18,5	15,4
Sarvikuono kortteli / K 31	Aleksanterinkatu 26-28	Fennian talon perusparannus	1500	11,50	2029-2030				0,1	0,7	7,0	1,3			
Sarvikuono kortteli / K 31	Aleksanterinkatu 26-28	Apteekintalo ja Rahatoimiston perusparannus	2000	6,50	2033-2034							0,1	0,1	0,1	1,8
Kohdentamattomat korjaushankkeet ja väistötilat						2,95	1,00								60,3
Takuuajaiset vastuut							4,00	19,00	29,0	20,0	28,0	15,0	19,0	22,0	20,6
RAKENNUSHANKKEET YHTEENSÄ						391,04	339,41	351,33	394,2	353,9	379,0	338,2	274,7	235,3	240,7

ESIRAKENTAMISHANKKEIDEN RAKENTAMISOHJELMA 2024-2026

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	Aiemmin käytetty milj.€	TA 2024 milj.€	TS 2025 milj.€	TS 2026 milj.€
8 01 KIINTEÄ OMAISUUS								
8 01 03 ESIRAKENTAMINEN, TÄYTTÖTYÖT, RAKENTAMISKELPOISEKSI SAATTAMINEN, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi								
8 01 03 01 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen								
Kaavoihin liittyvät selvitykset	kaavaselvitys		3,9			1,3	1,3	1,3
Purut ja talohankkeiden yhteydessä tehtävä esirakentaminen								
Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskus, esirakentaminen	esirakentaminen	Kamppi	6,3	2023-2024	2,8	3,5		
Maria Start Up, rakennusten purku	purku	Kamppi	2,7	2023-2025		1,1	1,6	
Mäntyniemenkatu 2, Villa Grandvik	purku	Meilahti	1,3	2024-2025		0,3	1,0	
Puistolän peruskoulu, purku	purku	Suurmetsä	1,5	2024-2026			0,1	1,4
Vuosaaren lukio, purku	purku	Vuosaari	1,4	2024		0,4	1,0	
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet, purut			3,8	2024-2026		2,4	0,4	1,0
Pilaantuneen maan kunnostukset								
Koskelan varikko	kunnostus	Koskela	1,0	2024-2025		0,3	0,7	
Taivallahden alue	kunnostus	Etu-Töölö	2,2	2025-2026			0,6	1,6
Vuosaarentie 3	kunnostus	Vuosaari	1,2	2024-2026		0,1	0,6	0,5
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet, kunnostukset	kunnostus		3,2	2024-2026		1,3	0,9	1,0
Johtosiirrot								
Rapakiven alueen johtosiirto	johtosiirto	Haaga	3,5	2025-2026			1,5	2,0
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet, johtosiirrot	johtosiirto		1,4	2024-2026		0,5	0,3	0,6
Pienet rakentamiskelpoisuuskohteet			3,0	2024-2026		1,0	1,0	1,0
Geotekniset tutkimukset ja selvitykset			4,5	2024-2026		1,5	1,5	1,5
Muu esirakentaminen								
Hakaniemenranta AK- ja hotellitontti	esirakentaminen	Hakaniemi	10,8	2026-2027				5,8
Hiekkarannantien ja Taivallahden esirakentaminen	esirakentaminen	Etu-Töölö	2,7	2025-2026			0,5	2,2
Huopalahdenportti, puron siirto	puron siirto	Ruskeasuo	1,9	2024-2025		1,5	0,4	
Kahvikuja 3, seniorikeskuksen tontin rakenteiden siirto	rakenteiden siirto	Vuosaari	1,8	2024-2025		0,2	1,6	
Myllypuro, Karhukallion alue	esirakentaminen	Myllypuro	3,4	2021-2029			2,0	1,0
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet, muu esirakentaminen	esirakentaminen		6,6	2023-2025		1,5	0,9	4,2
Hankkeet yhteensä 8 01 03 01			59,9			16,9	17,9	25,1

KATUJEN JA LIIKENNEVÄYLIIEN RAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2024-2026 (Vähintään 1,0 milj. euron hankkeet)

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	Aiemmin käytetty milj.€	TA 2024 milj.€	TS 2025 milj.€	TS 2026 milj.€
8 03 KADUT JA LIIKENNEVÄYLÄT								
8 03 01 UUDISRAKENTAMINEN, PERUSPARANTAMINEN JA MUUT INVESTOINNIT, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi								
8 03 01 01 Uudisrakentaminen								
Eteläinen suurpiiri								
Porkkalankatu, Itämerenkatu	Uudisrakentaminen	Länsisatama	4,8	2020-2026	0,5	2,1	0,9	0,9
Marian kampusalue	Uudisrakentaminen	Etu-Töölö	3,5	2019-2028	0,8	0,6	0,8	0,6
Katajanokanlaituri	Uudisrakentaminen	Katajanokka	1,3	2022-2025	0,1	0,4	0,6	0,1
Vattuniemen keskus	Uudisrakentaminen	Lauttasaari	8,2	2023-2032	0,0	0,4	0,9	1,9
Läntinen suurpiiri								
Huopalahdenportti	Uudisrakentaminen	Ruskeasuo	4,0	2021-2032	0,6	1,0	0,2	1,1
Laakson sairaala-alue	Uudisrakentaminen	Laakso	1,2	2022-2029	0,1	0,4	0,4	0,0
Orapihlajatie ja Paatsamatien alue	Uudisrakentaminen	Haaga	3,6	2019-2025	2,0	1,1	0,5	0,0
Konalan keskusta	Uudisrakentaminen	Konala	1,8	2022-2027	0,1	0,0	0,2	0,8
Kutomotie 1 ja 9	Uudisrakentaminen	Pitäjänmäki	1,3	2021-2028	0,2	0,2	0,0	0,3
Pitäjänmäentie, Pitäjänmäen asemakeskus, kadut	Uudisrakentaminen	Pitäjänmäki	2,0	2022-2030	0,1	0,1	0,4	0,0
Keskinen suurpiiri								
John Stenbergin ranta	Uudisrakentaminen	Kallio	2,0	2025-2026	0,0	0,0	0,0	0,5
Hakaniementori	Uudisrakentaminen	Kallio	3,0	2024-2026	0,0	0,3	1,5	1,2
Kumpulanmäki	Uudisrakentaminen	Kumpula	1,0	2024-2027	0,0	0,1	0,5	0,3
Koskelan sairaalan ja pesuloiden alue	Uudisrakentaminen	Koskela	6,0	2019-2027	4,5	0,5	0,5	0,5
Pohjoinen suurpiiri								
Oulunkylän keskustakorttelit	Uudisrakentaminen	Oulunkylä	1,0	2024-2027	0,1	0,2	0,3	0,9
Pirjontien ja Pirkkolantien alue	Uudisrakentaminen	Oulunkylä	3,6	2019-2026	1,1	0,9	0,5	1,1
Käskynhaltijantien alue	Uudisrakentaminen	Oulunkylä	5,1	2019-2025	2,2	1,5	0,3	0,8
Maaherrantien alue	Uudisrakentaminen	Oulunkylä	1,5	2019-2025	1,1	0,0	0,3	0,0
Pakilan liikenneturvallisuusjärjestelyt	Uudisrakentaminen	Oulunkylä	4,0	2022-2025	0,8	1,4	1,6	0,2
Koillinen suurpiiri								
Viikinmäen alue (toinen vaihe)	Uudisrakentaminen	Viikki	3,0	2020-2027	1,0	0,6	0,6	0,5
Viikinkallion asuntokatu	Uudisrakentaminen	Viikki	1,5	2023-2025	0,3	0,9	0,3	0,0
Falkullan kiila	Uudisrakentaminen	Tapaninkylä	5,1	2018-2026	4,2	0,3	0,3	0,3
Jakomäen keskiosa	Uudisrakentaminen	Suurmetsä	3,0	2018-2025	1,5	0,5	0,5	0,5
Rakentamattomat sorakadut	Uudisrakentaminen	Suutarila	4,6	2022-2027	0,3	0,6	2,2	1,2

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	Aiemmin käytetty milj.€	TA 2024 milj.€	TS 2025 milj.€	TS 2026 milj.€
Kaakkoinen suurpiiri								
Työnjohtajankadun korttelit	Uudisrakentaminen	Herttoniemi	5,5	2020-2029	2,5	0,0	0,2	0,6
Itäinen suurpiiri								
Karhukallio	Uudisrakentaminen	Vartiokylä	9,0	2022-2031	0,1	0,7	2,2	1,6
Kauppamylyntien ympäristö	Uudisrakentaminen	Vartiokylä	1,9	2020-2032	0,9	0,5	0,0	0,0
Itäkeskuksen Jokerikortteli	Uudisrakentaminen	Vartiokylä	3,0	2022-2028	0,4	0,0	0,1	2,3
Itäreimarintie	Uudisrakentaminen	Vuosaari	1,5	2025-2027	0,0	0,0	0,2	0,9
Vuosaaren keskusta	Uudisrakentaminen	Vuosaari	4,5	2024-2028	0,0	0,3	0,8	1,5
Punakiventie	Uudisrakentaminen	Vuosaari	1,8	2019-2024	1,4	0,4	0,0	0,0
Pauligin ja Aromikujan alue	Uudisrakentaminen	Vuosaari	6,4	2018-2026	3,6	1,4	1,2	0,2
Meluusteet								
Vanha Porvoontie	Uudisrakentaminen	Suurmetsä	3,0	2024-2025	0,3	0,7	2,0	0,0
Suutarilantie	Uudisrakentaminen	Suutarila	1,5	2023-2026	0,1	0,1	0,3	1,0
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet						7,6	8,3	9,0
Hankkeet yhteensä 8 03 01 01						25,8	29,6	30,8
8 03 01 02 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt								
Eteläinen suurpiiri								
Kauppatori	Perusparannus	Kaartinkaupunki	3,2	2025-2029	0,0	0,0	0,2	0,2
Karamziniranta	Perusparannus	Kluuvi	5,6	2024-2028	0,2	0,4	4,9	2,0
Keskinen suurpiiri								
Pasilan pysäköinti Oy Yhteishankkeet	Perusparannus	Pasila	2,5	2022-2028	1,0	0,5	0,1	0,9
Ulkovalaistuksen ja liikennevalojen peruskorjaukset			32,0	jatkuva		10,0	11,0	11,0
Siltojen peruskorjaus ja uusiminen								
Kulosaaren silta	Perusparannus	Kulosaari	55,0	2022-2026	0,4	2,5	23,4	25,8
Jätkäsaaren kannaksen silta	Uudisrakentaminen	Länsisatama	13,0	2021-2026	0,9	0,0	7,0	5,0
Mannerheimintien silta	Uudisrakentaminen	Kluuvi	1,7	2021-2024	0,7	1,0	0,0	0,0
Kauppatorin rantamuuri ja pistolaiturit	Uudisrakentaminen	Kaartinkaupunki	1,0	2024	0,0	1,0	0,0	0,0
Viikin liittymän ramppisillat Itäväylällä	Perusparannus	Herttoniemi	5,5	2023-	1,5	3,0	0,0	0,0
Arkadiankadun silta	Perusparannus	Kamppi	2,0	2025-	0,0	0,2	0,2	2,0
Päällysteiden uusiminen			17,2	jatkuva		5,5	6,0	6,0
Liikennejärjestelyt								
Raidejokerin liikennejärjestelyt	Liikennejärjestely	Eri kaupungiosia	14,2	2021-2023	11,8	0,8	0,8	0,8
Kaivokadun alueen kehittäminen	Liikennejärjestely	Kluuvi	14,7	2023-2027	0,2	0,5	1,5	6,0
Pakilantie välillä Pirjontie - Kuusmiehentie	Liikennejärjestely	Pakila	1,2	2023-2025	0,1	0,1	0,2	0,8

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	Aiemmin käytetty milj.€	TA 2024 milj.€	TS 2025 milj.€	TS 2026 milj.€
Kehä III välillä Ala-Tikkurila – Kalkkikallio, meluntorjunta	Uudisrakentaminen		2,5	2023-2024	0,1	2,4	0,0	0,0
Kehä I / Myllypuron eritasoliittymä	Uudisrakentaminen	Vartiokylä	9,5	2021-2024		0,0	0,0	5,0
Länsiväylä, Koivusaaren eritasoliittymä	Uudisrakentaminen	Lauttasaari	10,0	2022-2027		0,0	0,0	5,0
Hämeenlinnanväylä, Kuninkaantammen etl ja Kaarelan liik. järjestelyt	Uudisrakentaminen	Kaarela	14,3	2019-2027		0,0	0,7	5,7
Lahdenväylä / Ilmasillan eritasoliittymä	Uudisrakentaminen	Mellunkylä	27,0	2020-2028		0,0	0,3	0,3
Turunväylän ja Huopalahdentien liittymä	Uudisrakentaminen	Munkkiniemi	5,5	2022-2027		0,3	0,3	2,5
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet						0,3	0,8	0,3
Hankkeet yhteensä 8 03 03						3,0	2,1	18,8

PUISTOJEN JA LIIKUNTA-ALUEIDEN RAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2024-2026 (Vähintään 1,0 milj. euron hankkeet)

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	Aiemmin käytetty milj.€	TA 2024 milj.€	TS 2025 milj.€	TS 2026 milj.€
8 04 PUISTOT JA LIIKUNTA-ALUEET								
8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi								
8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus								
Eteläinen suurpiiri								
Sigurd Frosteruksen puisto	Uudisrakentaminen	Etu-Töölö	4,8	2022-2025	0,3	2,5	2,0	0,0
Kaisaniemenpuisto	Perusparannus	Kluuvi	20,4	2020-2028	2,0	2,5	4,4	3,8
Hesperian puisto	Perusparannus	Etu-Töölö	2,2	2022-2027	0,1	0,1	0,0	1,0
Leikkipuisto Seppä ja Tehtaanpuiston parannukset	Perusparannus	Punavuori	1,5	2021-2024	1,0	0,5	0,0	0,0
Leikkipuisto Ruoholahti	Perusparannus	Länsisatama	1,7	2021-2024	0,8	0,9	0,0	0,0
Töölönlahden puistoalueen kehittäminen	Perusparannus	Etu-Töölö	1,5	2024	0,0	1,5	0,0	0,0
Läntinen suurpiiri								
Haaganpuronlehto	Uudisrakentaminen	Ruskeasuo	1,2	2021-2029	0,2	0,4	0,3	0,0
Strömberginpuisto ja Puropuistikko	Perusparannus	Pitäjänmäki	1,8	2021-2025	0,1	0,9	0,8	0,0
Keskinen suurpiiri								
Vallilanpuisto	Uudisrakentaminen	Vallila	1,0	2022-2025	0,1	0,5	0,4	0,0
Tokoinranta	Perusparannus	Kallio	3,0	2024-2028	0,0	0,1	0,3	0,0
Vaasanpuistikko	Perusparannus	Alppiharju	1,2	2022-2024	1,0	0,2	0,0	0,0
Leikkipuisto Sanna ja Susannanpuisto	Perusparannus	Pasila	1,5	2022-2024	0,1	1,4	0,0	0,0
Pengerpuisto	Perusparannus	Kallio	1,0	2024-2025	0,0	0,1	0,9	0,0
Lp Kimmo	Perusparannus	Käpylä	1,5	2024-2026	0,0	0,1	0,4	0,9
Pohjoinen suurpiiri								
Maexmontaninpuisto	Uudisrakentaminen	Oulunkylä	2,0	2024-2026	0,0	0,1	0,3	1,3
Leikkipuisto Maunula	Perusparannus	Oulunkylä	1,5	2021-2024	0,9	0,6	0,0	0,0
Koillinen suurpiiri								
Leikkipuisto Maasälpä	Perusparannus	Pihlajamäki	1,0	2023-2024	0,8	0,2	0,0	0,0
Maarianmaanpuisto	Uudisrakentaminen	Viikki	3,0	2021-2031	0,3	0,3	0,0	0,0
Maatullin Monitoimitalon ympäristön puistot	Uudisrakentaminen	Suutarila	1,5	2023-2025	0,1	1,0	0,5	0,0

PUISTOJEN JA LIIKUNTA-ALUEIDEN RAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2024-2026 (Vähintään 1,0 milj. euron hankkeet)

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	Aiemmin käytetty milj.€	TA 2024 milj.€	TS 2025 milj.€	TS 2026 milj.€
Kaakkoinen suurpiiri								
Asentajanpuisto, sis. leikkipaikan	Uudisrakentaminen	Herttoniemi	1,0	2025-2028	0,0	0,0	0,1	0,5
Eugen Schaumanin puisto, sis. leikkipaikan	Perusparannus	Kulosaari	1,4	2025-2027	0,0	0,0	0,1	0,5
Itäinen suurpiiri								
Lp Rusettipuisto	Uudisrakentaminen	Myllypuro	1,0	2025-2028	0,0	0,0	0,1	0,2
Mosaiikkipuisto	Uudisrakentaminen	Vuosaari	1,0	2024-2026	0,0	0,1	0,3	0,6
Ilveskorvenpuisto	Peruskorjaus	Vuosaari	1,5	2025-2026	0,0	0,0	0,8	0,5
Muut hankkeet								
Luonnonsuojelualueet	Perusparannus	Eri kaupunginosa		jatkuva		2,0	1,0	1,0
Ulkovalaistus	Perusparannus	Eri kaupunginosa		jatkuva		1,0	0,8	0,8
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet						4,9	5,5	9,7
Hankkeet yhteensä 8 04 01 01						21,9	19,0	20,8
8 04 01 02 Liikuntapaikat ja ulkoilualueet								
Haagan liikuntapuisto	Uudisrakentaminen	Haaga	6,0	2026-2029	0,0	0,0	0,0	1,0
Tolkkinen, veneiden talvisäilytysalue	Uudisrakentaminen	Tolkkinen	2,7	2023-2026	0,1	0,0	0,0	0,1
Vuosaarenlahden venesataman laajennus	Uudisrakentaminen	Vuosaari	3,1	2024-2026	0,0	0,0	0,0	0,1
Vuosaaren tekojäärata, Heteniitynkenttä ja jatko	Uudisrakentaminen	Vuosaari	3,2	2023-2025	0,2	1,5	1,5	0,0
Uudet pienpelikentät ja lähiliikuntapaikat	Uudisrakentaminen	Eri kaupunginosa	6,4	jatkuva		0,6	1,1	1,1
Merellisen strategian saaristoinvestoinnit	Perusparannus	Eri kaupunginosa	1,5	jatkuva		0,4	0,5	0,5
Uimastadionin alueen peruskorjaukset	Perusparannus	Taka-Töölö	2,0	2021-2025	0,5	0,7	0,8	0,0
Keskuspuiston opasteet ja opastussuunnitelman mukaiset reitit	Perusparannus	Eri kaupunginosa	2,0	2021-2024	1,2	0,8	0,0	0,0
Oulunkylän tekojääradan peruskorjaus	Perusparannus	Oulunkylä	2,5	2024-2025	0,0	1,0	1,5	0,0
Pirkkolan yleisurheilukenttä	Perusparannus	Oulunkylä	1,5	2022-2024	0,5	1,0	0,0	0,0
Pirkkolan tekonurmi (maalämpö)	Perusparannus	Oulunkylä	1,7	2025-2026	0,0	0,0	1,0	0,7
Tekonurmikenttien peruskorjaus	Perusparannus	Eri kaupunginosa	7,5	jatkuva		0,7	1,2	1,2
Herttoniemen liikuntapuiston perusparannus	Perusparannus	Herttoniemi	10,0	2021-2026	0,4	1,3	1,5	1,5
Mustikkamaan liikuntapuiston perusparannus	Perusparannus	Mustikkamaa-Korkeasaari	3,2	2026-2027	0,0	0,0	0,0	1,4
Lähiliikuntapaikkojen peruskorjauksia	Perusparannus	Eri kaupunginosa	5,0	jatkuva		1,2	1,2	1,2
Laiturien uusiminen	Perusparannus	Eri kaupunginosa	6,8	jatkuva		0,6	0,6	0,6
Ulkovalaistus	Perusparannus	Eri kaupunginosa	5,0	jatkuva		0,5	0,5	0,5
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet						4,9	4,6	6,1
Hankkeet yhteensä 8 04 01 02						15,2	16,0	16,0

Liite 8
PROJEKTIALUEIDEN INFRARAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2024-2026 (Vähintään 1,0 milj. euron hankkeet)

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	TA 2024 milj.€	TS 2025 milj.€	TS 2026 milj.€
8 08 PROJEKTIALUEIDEN INFRARAKENTAMINEN, kaupunginhallituksen käytettäväksi							
8 08 01 Esirakentaminen							
Jätkäsaaren pohjanvahvistukset	Esirakentaminen	Länsisatama		-2030	6,2	6,0	2,1
Jätkäsaaren rakentamiskelpoisuuskohteet	Esirakentaminen	Länsisatama		-2030	1,1	1,5	0,6
Hernesaaren pohjanvahvistukset	Esirakentaminen	Länsisatama		-2033	0,0	0,0	5,8
Jätkäsaaren ja Hernesaaren logistiikkajärjestelyt ja välivarastointialueet	Esirakentaminen	Länsisatama		-2033	1,3	1,3	1,3
Nihdin pohjanvahvistukset	Esirakentaminen	Kalasadama		2022-2027	7,2	10,0	9,1
Hanasaaren pohjanvahvistukset	Esirakentaminen	Kalasadama		2024-2033	0,5	0,5	7,0
Hanasaaren rakentamiskelpoisuuskohteet	Esirakentaminen	Kalasadama		2024-2033	0,7	1,0	3,0
Suvilahden pohjanvahvistukset	Esirakentaminen	Kalasadama		2022-2024	1,0	2,0	0,0
Suvilahden rakentamiskelpoisuuskohteet	Esirakentaminen	Kalasadama		2022-2024	1,0	1,0	0,0
Verkkosaaren pohjoisosa pohjanvahvistukset	Esirakentaminen	Kalasadama		2024-2025	3,0	6,5	0,0
Hermanninrannan pohjavahvistukset	Esirakentaminen	Kalasadama		2023-2032	6,5	7,0	13,6
Hermanninrannan rakentamiskelpoisuuskohteet	Esirakentaminen	Kalasadama		2023-2032	1,5	3,0	3,0
Kruunuvuoren ruoppaukset ja täytöt	Esirakentaminen	Kruunuvuorenranta	9,3	2022-2026	1,0	2,0	2,0
Koirasaaret	Esirakentaminen	Kruunuvuorenranta	19,9	2022-2029	2,7	1,0	0,0
Stansvikinkallio, keskus- ja palvelukortteli	Esirakentaminen	Kruunuvuorenranta	5,5	2023-2024	4,0	0,0	0,0
Yliskylän pohjanvahvistukset	Esirakentaminen	Kruunuvuorenranta		2026-2029	2,0	3,5	3,5
Massojen kierrätys ja muu esirakentaminen	Esirakentaminen	Kruunuvuorenranta		2023-2032	0,7	0,7	0,7
Eteläinen Postipuisto	Esirakentaminen	Pasila	31,8	2022-2030	5,9	9,0	5,2
Ratapihakortteleiden yhteiskäyttökunneli	Esirakentaminen	Pasila	1,1	2022-2025	0,8	0,3	0,0
Ratapihakortteleiden imeytysrakenteet	Esirakentaminen	Pasila	2,8	2025-2026	0,0	1,4	1,4
Savonkatu	Esirakentaminen	Pasila		2024-2027	0,4	2,0	0,8
Nallenrinne (tontit lumenvastaanottoaikaan kohdalla)	Esirakentaminen	Malmi			0,0	0,0	3,5
Lentoasemankorttelit	Esirakentaminen	Malmi			0,6	0,5	0,9
Sunnuntaikorttelit pohjanvahvistukset	Esirakentaminen	Malmi			0,3	0,0	3,4
Rakentamiskelpoisuus - selvitykset	Esirakentaminen	Malmi			1,0	1,0	1,0
Rakentamiskelpoisuus - pohjatutkimukset	Esirakentaminen	Malmi			1,2	0,7	0,7
Esirakentamisen koerakenteet	Esirakentaminen	Malmi			0,4	0,3	0,3
Tilapäinen lumenvastaanottoaika	Esirakentaminen	Malmi			0,0	2,0	4,6
Koivusaaren esirakentaminen	Esirakentaminen	Koivusaari			0,0	1,0	7,0
Makasiiniranta	Esirakentaminen				2,0	10,0	18,0
Läntinen bulevardikaupunki - pohjanvahvistukset	Esirakentaminen	Läntinen bulevardikaupunki			0,5	0,8	5,0
Läntinen bulevardikaupunki - rakentamiskelpoisuus	Esirakentaminen	Läntinen bulevardikaupunki			7,0	8,1	8,1
Muut alle 1 milj. euron hankkeet					3,1	0,6	9,7
Hankkeet yhteensä 8 08 01					63,6	84,7	121,3
8 08 02 Kadut							
Asemakaava 1	Kadut	Länsisatama	13,3	-2031	0,4	1,1	1,4

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	TA 2024 milj.€	TS 2025 milj.€	TS 2026 milj.€
Saukonlaituri, itä (AK2)	Kadut	Länsisatama	17,2	-2028	7,0	0,4	0,8
Saukonlaituri, länsi (AK2)	Kadut	Länsisatama	31,7	-2026	4,0	4,9	4,1
Palvelukortteli (AK3)	Kadut	Länsisatama	1,9	-2030	0,0	1,1	0,5
Atlantink. (AK5)	Kadut	Länsisatama	14,8	-2031	1,0	0,4	1,1
Melkinlaituri (AK6)	Kadut	Länsisatama	15,5	-2029	1,0	3,2	3,5
Telakkaranta	Kadut	Länsisatama	10,5	-2029	3,3	0,5	0,8
Ruoholahti ja Salmisaari	Kadut	Länsisatama	45,0	-2032	0,1	0,1	16,0
Nihti	Kadut	Kalasadama		2022-2030	1,2	2,0	3,5
Hanasaari	Kadut	Kalasadama		2024-2032	0,3	1,0	1,5
Suvilahti	Kadut	Kalasadama		2022-2025	0,2	1,0	1,0
Verkkosaaren pohjoisosa	Kadut	Kalasadama		2023-2028	0,5	1,6	0,6
Hermanninranta	Kadut	Kalasadama		2022-2031	0,5	0,5	1,0
Linnanrakentajantie	Kadut	Kruunuvuorenranta	24,0	2022-2026	7,0	7,0	7,0
Yliskylän kadut	Kadut	Kruunuvuorenranta	12,0	2021-2032	0,5	0,7	0,8
Yliskylänlahti	Kadut	Kruunuvuorenranta	7,6	2025-2026	0,0	0,6	0,6
Kruunuvuoren kadut	Kadut	Kruunuvuorenranta		2023-2030	1,0	2,5	0,8
Koirasaarten kadut	Kadut	Kruunuvuorenranta	13,8	2023-2028	1,8	2,7	1,5
Stansvikintien parannus	Kadut	Kruunuvuorenranta	3,5	2023-2029	1,5	0,0	0,0
Stansvikintienkallio, keskus- ja palvelukortteli	Kadut	Kruunuvuorenranta	5,9	2022-2030	2,5	0,1	0,2
Kuninkaantammen kadut	Kadut	Kuninkaankolmio	18,6	-2028	3,0	2,8	2,8
Honkasuon itäosa, Haapaperhosen alue	Kadut	Kuninkaankolmio	5,7	-2027	1,0	0,1	0,1
Honkasuon länsiosa	Kadut	Kuninkaankolmio	3,3	-2027	0,5	0,4	0,8
Ratapihakortteleiden yhteiskäyttökunneli	Kadut	Pasila	1,6	2023-2024	0,3	1,2	0,0
Rautatieläisenkadun alikulku	Kadut	Pasila	15,1	2025-2028	0,0	0,2	7,4
Pasilan keskitornialueen ympäristö	Kadut	Pasila	2,0	2025-2027	0,0	0,5	1,2
Postipuiston kunnallistekniikka	Kadut	Pasila	19,2	2020-2025	2,5	1,6	0,0
Eteläinen Postipuisto	Kadut	Pasila	29,0	2021-2033	6,0	5,5	7,9
Nallenrinne kadut	Kadut	Malmi		2020-2030	3,1	2,0	1,5
Lentoasemankorttelit kadut	Kadut	Malmi		2022-2033	1,5	1,2	0,3
Koivusaaren kadut	Kadut	Koivusaari			0,0	2,5	3,0
Läntisen bulevardikaupungin tonttikadut	Kadut	Läntinen bulevardikaupunki			0,0	1,0	2,0
Pitäjänmäen sähköaseman alue	Kadut	Läntinen bulevardikaupunki			1,0	1,0	1,0
Muut alle 1 milj. euron hankkeet					1,5	1,1	0,6
Hankkeet yhteensä 8 08 02					54,2	52,3	75,1
8 08 03 Puistot ja liikunta-alueet							
Suvilahden tapahtumakenttä	Puistot	Kalasadama		2024-2025	0,2	1,0	1,0
Loviseholminpuisto	Puistot	Kalasadama		-2024	0,5	0,0	0,0
Jätkäsaaren puistot ja liikunta-alueet	Puistot	Länsisatama	16,2	-2030	3,2	2,0	3,1
Haakoninlahdenpuiston eteläosassa (leikkipuisto)	Puistot	Kruunuvuorenranta	1,8	2023-2026	0,1	0,8	0,8
Stansvikinrannan uimaranta	Puistot	Kruunuvuorenranta	1,6	2022-2025	0,6	0,8	0,0
Ellen Thesleffin puisto	Puistot	Kuninkaankolmio	4,0	2023-2025	1,2	1,2	0,0
Honkasuon puistot	Puistot	Kuninkaankolmio	1,8	-2028	0,0	0,5	0,7
Ratapihakortteleiden Halkopiipunkallio	Puistot	Pasila	2,0	2024-2025	0,0	1,0	1,0
Nallenrinteenpuisto	Puistot	Malmi		2021-2030	0,1	0,0	1,2

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	TA 2024 milj.€	TS 2025 milj.€	TS 2026 milj.€
Koivusaaren puistot	Puistot	Koivusaari			0,0	0,0	1,0
Muut alle 1 milj. euron hankkeet					3,8	0,3	1,9
Hankkeet yhteensä 8 08 03					9,7	7,6	10,7

KAUPUNKIUUDISTUSALUEIDEN JA SUURTEN LIIKENNEHANKKEIDEN RAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2024-2026 (Vähintään 1,0 milj. euron hankkeet)

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	Aiemmin käytetty milj.€	TA 2024 milj.€	TS 2025 milj.€	TS 2026 milj.€
8 09 KAUPUNKIUUDISTUS, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi								
8 09 01 Malminkartano-Kannelmäki								
Esirakentaminen	Esirakentaminen	Kaarela		-2032		1,5	0,6	0,5
Halsuantien ja Vetelintien alue	Uudisrakentaminen	Kaarela	3,0	2017-2032	0,3	0,3	0,0	0,0
Pihkatien alueen kadut	Uudisrakentaminen	Kaarela	2,8	2022-2028	0,4	1,0	0,5	0,0
Pihkatien alueen puistot	Uudisrakentaminen	Kaarela	1,2	2022-2030	0,2	0,4	0,0	0,0
Malminkartanontie ja Kartanonkaari	Uudisrakentaminen	Kaarela	6,9	2026-2031	0,0	0,0	0,0	0,3
Malminkartanon huippu	Uudisrakentaminen	Kaarela	3,7	2024-2026	0,0	0,5	2,2	1,0
Kannelmäen ja Malminkartanon asemanseutujen viihtyisyyden parantaminen	Perusparannus	Kaarela	1,3	2021-2025	0,8	0,1	0,4	0,0
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet						0,1	0,2	0,6
Hankkeet yhteensä 8 09 01						3,9	3,9	2,4
8 09 02 Malmi								
Esirakentaminen	Esirakentaminen	Malmi	6,3	2021-2033	0,1	0,7	1,8	2,7
Pikitehtaan korttelit	Uudisrakentaminen	Malmi	3,0	2023-2028	0,2	0,2	0,6	0,6
Sepänmäen asemakaavamuutos	Uudisrakentaminen	Malmi	1,5	2025-2027	0,0	0,0	0,2	0,8
Vanha Helsingintien alue, kadut	Uudisrakentaminen	Malmi	2,8	2021-2030	0,8	0,3	0,3	0,0
Malmin palveluhankkeet	Uudisrakentaminen	Malmi	5,0	2024-2032	0,0	0,0	0,5	0,6
Longinojanpuisto	Uudisrakentaminen	Malmi	2,0	2023-2025	1,0	1,7	1,0	0,0
Laidunpuisto (Kirkonkyläntie 17 ja ymp.)	Uudisrakentaminen	Malmi	1,0	2025-2027	0,0	0,0	0,1	0,8
Ylä-Malmin torin peruskorjaus	Perusparannus	Malmi	2,0	2023-2025	0,2	0,6	1,2	0,0
Leikkipuisto Filpus, puistot	Perusparannus	Malmi	1,0	2022-2024	0,2	0,8	0,0	0,0
Ala-Malmin puiston peruskorjaus	Perusparannus	Malmi	1,4	2024-2026	0,0	0,4	0,8	0,4
Ala-Malmin liikuntapuiston peruskorjaus ja laajennus	Perusparannus	Malmi	4,7	2024-2026	0,0	0,5	2,0	2,0
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet						0,0	1,1	1,6
Hankkeet yhteensä 8 09 02						5,2	9,5	9,5
8 09 03 Mellunkylä								
Esirakentaminen	Esirakentaminen	Mellunkylä	11,3	2021-2032	0,5	0,5	2,0	1,5
Kontulan ostoskeskus, kadut	Uudisrakentaminen	Mellunkylä	2,5	2025-2031	0,0	0,0	0,1	0,1
Tankovainion alue	Uudisrakentaminen	Mellunkylä	1,0	2024-2028	0,0	0,1	0,0	0,0
Vantaan raitiotiehanke	Uudisrakentaminen	Mellunkylä	10,0	2022-2028	0,1	1,0	2,0	2,0
Mellunmäen keskus, kadut	Uudisrakentaminen	Mellunkylä	4,0	2024-2027	0,0	0,2	0,2	0,2
Kivikon liikuntapuisto	Uudisrakentaminen	Mellunkylä	17,1	2021-2031	0,4	2,1	0,9	1,4
Ojapuiston liikuntapuisto	Uudisrakentaminen	Mellunkylä	2,0	2024-2027	0,0	0,2	0,6	0,9
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet						0,4	3,2	0,0
Hankkeet yhteensä 8 09 03						4,5	9,0	6,1

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	Aiemmin käytetty milj.€	TA 2024 milj.€	TS 2025 milj.€	TS 2026 milj.€
8 09 04 Meri-Rastila								
Esirakentaminen	Esirakentaminen	Meri-Rastila	1,0	2025-2026	0,0	0,0	0,1	0,9
Meri-Rastilan täydennysrakentaminen, länsiosan kadut	Uudisrakentaminen	Meri-Rastila	9,0	2023-2029	0,9	1,2	1,3	2,6
Meri-Rastilan täydennysrakentaminen, itäosan kadut	Uudisrakentaminen	Meri-Rastila	7,3	2024-2029	0,0	0,5	1,6	1,9
Haruspuiston alue ml. Liikunnalliset toiminnot	Uudisrakentaminen	Meri-Rastila	2,2	2023-2027	0,1	0,6	0,4	0,4
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet						0,0	1,0	1,6
Hankkeet yhteensä 8 09 04						2,3	4,4	7,4
8 10 SUURET LIIKENNEHANKKEET, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi								
8 10 01 Kruunusillat								
Perushanke	Uudisrakentaminen	Eri kaupungiosia		2021-2031		18,0	16,0	3,3
Liittyvä esirakentaminen	Uudisrakentaminen	Eri kaupungiosia		2021-2031		22,0	11,9	7,9
Liittyvät kadut ja liikenneväylät	Uudisrakentaminen	Eri kaupungiosia		2019-2031		32,1	21,1	11,5
Hankkeet yhteensä 8 10 01						72,1	49,0	22,7
8 10 02 Kalasatamasta Pasilaan raitiotie								
Liittyvä esirakentaminen	Uudisrakentaminen	Eri kaupungiosia		2021-2024		0,2	0,0	0,0
Liittyvät kadut ja liikenneväylät	Uudisrakentaminen	Eri kaupungiosia		2021-2024		8,6	0,0	0,0
Hankkeet yhteensä 8 10 02						8,8	0,0	0,0
8 10 03 Sörnäistentunneli								
Tunnelin ensimmäinen vaihe	Uudisrakentaminen			2021-2024		10,6	0,0	0,0
Hankkeet yhteensä 8 10 02						10,6	0,0	0,0
8 10 04 Länsi-Helsingin raitiotie								
Liittyvä esirakentaminen						0,0	0,0	7,0
Liittyvät kadut ja liikenneväylät						1,5	1,5	6,0
Hankkeet yhteensä 8 10 04						1,5	1,5	13,0

VUOKRA- JA OSAKEKOHTEIDEN SUUNNITTEILLA OLEVAT UUDIS- JA PERUSKORJAUSHANKKEET VUOSINA 2024–2033

Kohde	Laajuus htm2	Suunniteltu vuokra- aika	Toteutusmuoto	Arvioitu pääomavuokra € / vuosi
Kasvatuksen- ja koulutuksen toimialan osake- ja vuokrahankkeet				
Apollon koulun väliaikaiset tilat	4 100	2024-2028	Vuokrahamke -	1 300 000
Päiväkotitiloja keskustaan, Kaartin Lasaretti	2 230	2024-2044	Vuokrahamke -	610 000
Konepajan lukion lisätilat	3 000	2024-2044	Vuokrahamke -	1 000 000
Maatullin ala-asteen, Lpk Mintun ja leikkipuiston korvaava uudisrakennus	8 388	2024-2054	Koy -	2 201 000
Jätkäsaaren leikkipuisto	175	2025-2040	Vuokrahamke -	63 000
Kutomokujan päiväkotit	1 800	2025-2045	Vuokrahamke -	362 000
Lpk Kotitorppa ja Torpparinmäki (korvaava uudisrakennus)	1 750	2025-2045	Vuokrahamke -	378 000
Lpk Kirsikkapuisto- dh Körsbärsparken	2 040	2025-2050	Vuokrahamke -	479 000
Päiväkotitiloja Kruunuhakaan	2 000	2025-2045	Vuokrahamke -	666 000
Kuvataide- ja Kallion lukion yhteiset taiteiden ja yleisopetukselle	4 000	2025-2045	Vuokrahamke -	1 195 000
Lpk Hertan korvaavat tilat	1 252	2025-2045	Vuokrahamke -	297 000
Stadin ammattiopiston Roihupellon kampus	39 380	2026-2046	Koy -	11 368 000
Munkkiniemen ja Munkkivuoren ala-asteen koulun liikuntatilat	1 300	2026-2046	Vuokrahamke -	344 000
Vallilan ala-aste/Hämeentie 80	3 600	2026-2056	Vuokrahamke -	948 000
Peruskoulu ja Lpk Pohjois-Pasilaan (Koulu ja päiväkotit Postipuisto)	7 252	2027-2047	Vuokrahamke -	1 900 000
Hermanninrannan koulu ja päiväkotit ja nuorisotila	9 400	2028-2048	Vuokrahamke -	2 808 000
Siltämäen uusi korvaava koulu ja päiväkotit	8 000	2029-2059	Vuokrahamke -	2 260 000
Sophie Mannerheimin koulun lasten ja nuorten psykiatrian opetust	1 000	2029-2059	Vuokrahamke -	263 000
Päiväkotit Kanavan lisätilat	0	2029-2049	Vuokrahamke -	349 000
Oulunkylän uusi koulu	5 000	2029-2049	Vuokrahamke -	1 600 000
Vanha Helsingintie peruskoulu ja päiväkotit	8 500	2031-2051	Vuokrahamke -	3 300 000
Vattuniemen yhtenäinen peruskoulu	3 500	2032-2052	Vuokrahamke -	1 000 000
Lpk Käpylinnan korvaava päiväkotit	2 400	2032-2062	Vuokrahamke -	665 000
Mellunmäen peruskoulu	0	2035-2055	Vuokrahamke -	2 000 000

VUOKRA- JA OSAKEKOHTEIDEN SUUNNITTEILLA OLEVAT UUDIS- JA PERUSKORJAUSHANKKEET VUOSINA 2024–2033

Kohde	Laajuus htm2	Suunniteltu vuokra- aika	Toteutusmuoto	Arvioitu pääomavuokra € / vuosi
Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan osake- ja vuokrahankkeet				
Kruunuvuorenrannan uimarannan huoltorakennus	200	2025-2035	Vuokrahamke -	50 000
Vuosaaren kulttuurikortteli	500	2026-2046	Vuokrahamke -	200 000
Kruunuvuorenrannan kirjasto	300	2026-2046	Vuokrahamke -	89 000
Nuorten ympäristötila	400	2027-2047	Vuokrahamke -	120 000
Pukinmäen nuorisotila ja kirjasto	1 400	2027-2047	Vuokrahamke -	420 000
Pasilan nuorisotila	500	2027-2047	Vuokrahamke -	200 000
Narrin näyttämö	420	2027-2047	Vuokrahamke -	120 000
Jätkäsaaren nuorisotila	230	2027-2047	Vuokrahamke -	69 000
Harrastushalli 2.	500	2029-2049	Vuokrahamke -	200 000
Kontula-talo (nuorisotila ja kirjasto)	3 000	2029-2049	Vuokrahamke -	822 000
Sosiaali- ja terveystoimen toimialan osake- ja vuokrahankkeet				
Oulunkylä nuorten vastaanotto Krämertintie 6 vuokrahamke	1 263	2024-2044	Vuokrahamke -	221 000
Pelastuslaitoksen Vuosaaren kevytyksikköasema	500	2025-2030	Vuokrahamke -	74 000
Vuorensyrjän uusi palvelutalo, Jakomäenpolku 5 (tontti 41200/17)	4 000	2025-2055	Heka -	66 000
Asuntoryhmä E, Verkkosaarenkatu	1 400	2025-2045	Heka -	20 000
Koskelan seniorikeskus, uudisrakennus (tontti: 26979/10)	20 000	2026-2056	Heka -	366 000
Pelastuslaitoksen Lauttasaaren kevytyksikköasema	500	2026-2032	Vuokrahamke -	74 000
Kustaankartanon seniorikeskus, A-, B-, C-rakennukset, muutosty	8 000	2026-2056	Heka -	66 000
Kehitysvammaisten asuntoryhmä Vuosaarentie 3 (tontti: 54157/1)	1 200	2026-2046	Heka -	20 000
Kehitysvammaisten ryhmäkoti, Mellinintie 8 (tontti: 49090/2)	2 000	2026-2046	Heka -	45 000
Maunulan palvelutalo, Pirjontie (tontit: 28210/3 ja 28209/4)	6 000	2026-2056	Heka -	100 000
Kustaankartanon seniorikeskus, K-rakennus/lisärakennus	2 500	2026-2056	Heka -	30 000
Ryhmäkoti (asuntoryhmä F), Pertunpellontie (tontti: 40177/5)	1 400	2027-2047	Heka -	20 000
Keskisen suurpiirin uusi THK:n ja PK:n palvelupiste	0	2027-2057	Vuokrahamke -	1 316 000
Pelastuslaitoksen Keskustan kevytyksikköasema	500	2027-2032	Vuokrahamke -	74 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti I, aikuiset	790	2027-2047	Heka -	20 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti II, aikuise	790	2027-2047	Heka -	20 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti III, aikuiset	790	2027-2047	Heka -	20 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti VI, lapset ja nuoret	482	2027-2047	Heka -	10 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti VII, lapset ja nuoret	482	2027-2047	Heka -	10 000

VUOKRA- JA OSAKEKOHTEIDEN SUUNNITTEILLA OLEVAT UUDIS- JA PERUSKORJAUSHANKKEET VUOSINA 2024–2033

Kohde	Laajuus htm2	Suunniteltu vuokra- aika	Toteutusmuoto	Arvioitu pääomavuokra € / vuosi
Itäkeskuksen uusi perhekeskus	7 000	2027-2057	Vuokrahanke -	1 840 000
Vuosaaren seniorikeskus, uudisrakennus (tontti 54180/14)	20 000	2028-2058	Heka -	366 000
Keskustan seniorikeskus	15 000	2028-2058	Heka -	332 000
Kannelmäki-Malminkartanon seniorikeskus	18 000	2028-2058	Heka -	350 000
Pohjois-Haagan seniorikeskus (tontti 29176/2 ja 4)	30 000	2028-2058	Heka -	665 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti IV, aikuiset	790	2028-2048	Heka -	20 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti V, aikuiset	790	2028-2048	Heka -	20 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti VIII, lapset ja nuoret	482	2028-2048	Heka -	10 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti IX, lapset ja nuoret	482	2028-2048	Heka -	10 000
Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskus	10 680	2028-2048	Koy -	4 954 000
Laakson yhteissairaala	118 000	2028-2058	Koy -	28 920 000
Jakomäen lähipalvelupiste	1 788	2028-2058	Vuokrahanke -	471 000
Malmin perhekeskus ja terveys- ja hyvinvointikeskus	22 000	2029-2059	Koy -	7 978 000
Ystävyyspuiston yhteisväestönsuoja	9 400	2029-2059	Vuokrahanke -	1 687 000
Kustaankartanon seniorikeskus F-, G-, ja H rakennukset muutos ryhmäkodeiksi, (tontti 28169/5)	8 000	2029-2059	Koy -	66 000
Pelastuslaitoksen Viikin kevytyksikköasema	500	2029-2035	Vuokrahanke -	74 000
Laajasalon seniorikeskus	10 000	2029-2059	Heka -	199 000
Haagan perhekeskus ja terveys- ja hyvinvointikeskus	29 254	2030-2060	Koy -	10 000 000
Malmin seniorikeskus	10 000	2030-2060	Heka -	199 000
Oulunkylän perhekeskus ja terveys- ja hyvinvointikeskus	14 834	2032-2062	Koy -	5 529 000
Muut osake- ja vuokrahankeet				
Pääkaupunkiseuden liikenteen hallintakeskus (PLH)	0	2024-2039	Vuokrahanke -	31 000
Humalistonkatu 4, talon perusparannus sekä Lpk Ratikan ja Soten tilojen muutos	2 163	2025-2045	Heka -	708 000
Työllisyyspalvelujen Itäkeskuksen toimitalo	4 000	2025-2045	Vuokrahanke -	1 200 000
Englantilaisen koulun uudet tilat	6 986	2026-2056	Koy -	1 996 000
Keskuskeittiö	4 500	2026-2056	Koy -	1 100 000
Rudolf Steiner koulun uudet tilat	7 600	2027-2057	Koy -	2 001 000
Malminkartanon sydän (Apollon koulu, ala- ja yläaste, lpk, kirjasto)	11 000	2029-2059	Koy -	2 896 000
Oulunkylän kirjasto, nuorisotalo ja työväenopisto	2500	2030-2050	Koy -	598 000

Liikenneliikelaitoksen (HKL) investoinnit 2024-2033

Investointikustannukset (alv 0)	TA	TS	TS	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
HKL:N INVESTOINNIT YHTEENSÄ	749,2	67,4	76,3	63,6	102,7	76,8	87,8	99,2	86,5	49,8	39,2
Uudet metrojunat (M400)	270,0	0,0	0,2	0,2	27,7	0,0	38,0	82,0	78,0	44,0	0,0
Rautatientorin metroaseman perusparannus	82,1	1,0	3,5	20,0	30,0	27,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Metron liikenteenohjausjärjestelmän uudistaminen	66,3	2,2	9,5	8,5	10,6	11,5	12,5	6,9	2,4	2,2	0,0
Itäkeskuksen metroaseman peruskorjaus ja kehittäminen	36,0	0,3	0,3	7,7	17,2	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Herttoniemen metroaseman peruskorjaus ja kaupunkikehityshanke	32,5	0,0	0,0	0,0	6,5	10,0	16,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Metron raidevirtapiirien korvaaminen	15,2	6,7	6,5	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kaisaniemi Helsingin yliopiston metroaseman pohjoisen sisäänkäynnin toteutus	13,4	0,0	0,0	0,3	1,0	3,1	4,0	5,0	0,0	0,0	0,0
RT metroaseman paloturvallisuuden parantaminen	11,0	7,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kampin metroasema TeHyKe -hanke	9,0	4,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kaivokadun kannen peruskorjaus	8,9	0,1	0,2	3,0	3,6	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vuosaari metroasema peruskorjaus	8,0	0,5	6,5	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kampin metroasema laituritason ja talotekniikan perusparannus	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	3,0	3,0	0,8	0,0	0,0
Kontula metroasema laituritason perusparannus	6,7	6,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kontulan metron sähkönsyöttöaseman saneeraus	6,0	0,0	0,0	0,5	1,5	3,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Siilitien melueste (korotus)	5,8	0,2	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kampin metron sähkönsyöttöaseman saneeraus	5,8	0,3	3,0	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sörnäinen metroasema laituritason peruskorjaus	5,8	0,3	1,5	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Syöttöaseman lisäys välillä Sörnäinen-Rautatientori	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	3,0	1,0	0,5	0,0	0,0
Länsimäen metrosilta U-6469 ja U-6470 korjaus	5,3	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Herttoniemi metroasema kriittiset kunnostustoimenpiteet	5,5	3,3	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Metrovarikon ratakorjaamon laajennus	5,0	2,5	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut investoinnit	138,5	27,1	25,9	13,9	4,6	7,7	10,3	1,3	4,9	3,6	39,2

Kaupunkiliikenne Oy:n investoinnit 2024 – 2033

Liite 12

	Investointikustannukset (alv 0)										
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
KAUPUNKILIIKENNE OY:N INVESTOINNIT YHTEENSÄ	1 408,9	150,9	188,6	189,6	153,6	166,5	135,9	170,7	118,7	99,0	35,3
Palvelukorvaussopimuksen investoinnit yhteensä	675,7	90,5	62,8	56,7	59,1	107,2	100,0	72,1	57,7	54,1	15,2
Viikin-Malmin pikaraitiotie	270,0	0,1	0,1	0,8	8,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	11,0
Länsi-Helsingin raitioteiden toteutus	159,0	2,9	2,9	20,6	31,7	39,4	41,9	17,2	2,4	0,0	0,0
Kruunusillat	106,7	53,8	37,3	11,3	2,4	0,6	0,4	0,3	0,6	0,0	0,0
Raitiotieradan peruskorjaukset 2025-2033	23,0	0,0	2,0	2,0	2,0	2,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Mannerheimintie, välillä Postikatu-Reijolankatu, radan muutokset ja peruskorjaukset (YKT)	16,5	7,9	7,7	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Länsisataman pikakaraitiotie (Läpi)	15,2	0,1	0,1	8,0	5,1	1,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Vantaan ratikka, Helsingin osuus	14,8	0,1	0,1	3,0	3,0	6,0	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Kalasadamasta Pasilaan-raitiotie	8,0	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vaihdeohjauksen uusinta 2021-2028, raitiotie	6,4	1,6	1,6	1,6	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eiranranta-Hernesaari, uusi raitiotieyhteys, rata	6,4	0,0	0,0	0,1	2,9	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut palvelukorvaussopimuksen investoinnit	49,8	16,0	11,0	8,4	2,4	4,8	1,3	1,7	1,8	1,1	1,2
Muut kuin palvelukorvaussopimuksen investoinnit yhteensä	733,2	60,4	125,8	132,9	94,5	59,2	35,9	98,6	61,0	44,9	20,1
Koskelan raitiovaunuvarikko	269,0	25,0	70,0	70,0	70,0	34,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta	81,9	0,0	3,0	5,7	9,5	10,9	10,4	40,0	2,5	0,0	0,0
Käyttöön päässä olevan raitiovaunukaluston korvaaminen	106,7	0,6	0,9	3,7	4,0	4,3	18,2	47,9	27,0	0,0	0,0
Kruunusilta, raitiovaunut	81,7	1,0	36,6	43,6	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Viikki-Malmin raitiotie, raitiovaunut	60,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,1	24,3	24,3	6,1
Raide-Jokeri-vaunut, 10 vuoden peruskunnostus- ja huolto	23,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,8	11,8
Artic-vaunut, 10 vuoden peruskunnostus- ja huolto	17,0	0,0	0,0	0,0	5,7	5,7	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Raide-Jokeri, raitiovaunut	10,5	4,3	4,8	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tuusulanväylän pikaraitiotie, raitiovaunut	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,5	0,0
Muut investoinnit	76,6	29,6	10,5	8,5	5,1	4,2	1,6	4,6	7,2	3,3	2,2

Infra- ja palvelukorvausten arvioitu kehitys (talousarviokohta 3 10 07)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
NETTO	-19,9	-23,0	-26,2	-26,7	-30,9	-34,9	-37,1	-39,1	-41,4	-40,9
HSL:ltä laskutettava infrakorvaus	38,7	41,2	42,5	53,6	54,1	54,9	59,7	59,8	59,9	71,8
Kaupunkiliikenne Oy:lle maksettava palvelukorvaus	58,6	64,2	68,7	80,3	85,1	89,8	96,8	99,0	101,3	112,8

Kaupunkiliikenne Oy:n suunnitellut (Helsingin kaupungin takaamat) investoinnit ovat vuositasona yhteensä noin 150 – 200 miljoonaa euroa.

Palvelukorvaussopimuksen investoinnit sisältyvät yhtiön ja kaupungin väliseen palvelukorvaussopimukseen. Nämä investoinnit huomioidaan kaupungin kokonaisinvestointitasoa mitoittavan alijäämärajoitteen laskennassa.

Kaupunkiliikenneyhtiön investoinneilla on alla kuvattuja käyttötalousvaikutuksia kaupungille.

Palvelukorvausinvestointien käyttötalousvaikutus näkyy hankkeiden käyttöönoton jälkeen talousarviokohdassa 3 10 07 Infrakorvaus HSL:ltä ja maksu Kaupunkiliikenne Oy:lle sekä Helsingin kaupungin HSL-maksuosuudessa.

Muut kuin palvelukorvausinvestoinnit sisältyvät yhtiön ja HSL:n väliseen liikennöintisopimukseen. Näistä noin 1/2 tulee kaupungin maksettavaksi HSL-maksuosuudessa. Loput HSL kattaa lipputuloilla, ja vähäiseltä osin valtion tuella.

Ottolainat

Liite 13

Nostovuosi/laina nro	Alkuperäinen lainapääoma EUR	Pääoma 1.1.2024 EUR	Lainojen lisäys EUR	Lainojen lyhennys EUR	Maksetut korot EUR	Siirtyvät korot EUR	Korot yhteensä EUR	Pääoma 31.12.2024 EUR	Erävuosi
Lainat kotimaisilta talletuspankeilta									
Nordea Bank Oyj 169120-37877	700 000,00	633 333,32		66 666,68	28 292,86	9 026,27	37 319,13	566 666,64	2033
Laina siirtyi Kärkullan kuntayhtymältä 1.1.2023 Hgin kaupungille Kaupunginhallitus 27.2.2023 § 116									
Yhteensä	700 000,00	633 333,32		66 666,68	28 292,86	9 026,27	37 319,13	566 666,64	
Lainat Kuntarahoitus Oyj:iltä									
Kuntarahoitus Oyj 17557/10.11.2014	100 000 000,00	100 000 000,00		0,00	1 992 000,00	276 666,67	2 268 666,67	100 000 000,00	2034
Kuntarahoitus Oyj 17558/10.11.2014	100 000 000,00	100 000 000,00		0,00	2 027 000,00	281 527,78	2 308 527,78	100 000 000,00	2035
Kuntarahoitus Oyj 17081/19.12.2013	150 000 000,00	102 272 726,00		6 818 182,00	3 050 795,42	87 004,17	3 137 799,59	95 454 544,00	2038
Kuntarahoitus Oyj 21251/22/29.12.2022	115 000 000,00	115 000 000,00		6 052 630,00	4 701 665,31	24 664,47	4 726 329,78	108 947 370,00	2042
Kuntarahoitus Oyj 19376/18/23.10.2059 (Laina siirtyi Kärkullan kuntayhtymältä 1.1.2023 Hgin kaupungille. Kh 27.2.2023 § 116)	751 949,00	742 433,00		9 516,00	15 028,20	2 821,32	17 849,52	732 917,00	2059
Yhteensä	465 751 949,00	418 015 159,00		12 880 328,00	11 786 488,93	672 684,41	12 459 173,34	405 134 831,00	
Lainat ulkomaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta									
Euroopan investointipankki 2004/2024	190 000 000,00	9 500 000,00		9 500 000,00	383 918,75	0,00	383 918,75	0,00	2024
Council of Europe Development Bank LD 1800/15.12.2014	50 000 000,00	24 999 999,98		4 166 666,67	1 025 308,33	37 351,85	1 062 660,18	20 833 333,31	2029
Council of Europe Development Bank LD 1800 last tranche 16.12.2015	60 000 000,00	35 000 000,00		5 000 000,00	1 377 075,00	48 375,00	1 425 450,00	30 000 000,00	2030
Evangelische Zusatzversorgungskasse anstalt des öffentlichen rechts (EZVK) 4.10.2013	20 000 000,00	20 000 000,00		0,00	664 000,00	160 087,67	824 087,67	20 000 000,00	2033
Deutsche Bank, Schuldschein 15.11.2013	33 000 000,00	33 000 000,00		0,00	1 039 500,00	131 005,48	1 170 505,48	33 000 000,00	2033
Euroopan investointipankki 81914/18.12.2013	70 000 000,00	47 727 272,74		3 181 818,18	1 300 090,91	40 447,27	1 340 538,18	44 545 454,56	2038
Pohjoismaiden investointipankki L5154/15.9.2009	30 000 000,00	18 113 207,52		1 132 075,48	733 859,11	263 501,89	997 361,00	16 981 132,04	2039
Euroopan investointipankki 81914/15.12.2014	55 000 000,00	39 111 111,15		2 444 444,44	1 585 237,50	66 000,00	1 651 237,50	36 666 666,71	2039
Euroopan Investointipankki 83501/15.12.2016	50 000 000,00	42 857 142,86		2 380 952,38	492 000,00	19 361,11	511 361,11	40 476 190,48	2041
Euroopan investointipankki 84962/ 9.6.2020	60 000 000,00	60 000 000,00		0,00	186 000,00	10 850,00	196 850,00	60 000 000,00	2045
Yhteensä	618 000 000,00	330 308 734,25		27 805 957,15	8 786 989,60	776 980,27	9 563 969,87	302 502 777,10	
Lainat muilta kotimaisilta luotonantajilta									
Seniorisäätiö/2011, Khs 13.12.2010 1353 § Kauppahinnan velkaosuus	6 974 527,00	7 437 802,77		0,00	362 284,22	0,00	362 284,22	7 437 802,77	2030
Yhteensä	6 974 527,00	7 437 802,77		0,00	362 284,22	0,00	362 284,22	7 437 802,77	
Lainat ulkomaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta									
Liikenneliikelaitos									
Euroopan investointipankki 31470/14.12.2012	50 000 000,00	25 581 395,30		2 325 581,40	667 000,00	27 576,23	694 576,23	23 255 813,90	2034
Euroopan investointipankki 31470 II/5.11.2013	70 000 000,00	40 975 609,74		3 414 634,15	1 094 928,05	156 603,18	1 251 531,23	37 560 975,59	2035
Euroopan investointipankki 31470/III/26.11.2014	50 000 000,00	30 952 380,96		2 380 952,38	491 523,81	42 850,79	534 374,60	28 571 428,58	2036
Pohjoismaiden investointipankki L7089/17.11.2016	60 000 000,00	39 999 999,98		3 076 923,08	1 487 696,15	286 923,08	1 774 619,23	36 923 076,90	2036
Pohjoismaiden investointipankki L5154 II/15.3.2011	20 000 000,00	12 075 471,71		754 716,98	504 951,15	181 309,43	686 260,58	11 320 754,73	2039
Yhteensä	250 000 000,00	149 584 857,69		11 952 807,99	4 246 099,16	695 262,71	4 941 361,87	137 632 049,70	
Suunniteltu lisälainanotto vuonna 2024			250 000 000,00					250 000 000,00	
Kaikki yhteensä	1 340 726 476,00	905 979 887,03	250 000 000,00	52 705 759,82	25 210 154,77	2 153 953,66	27 364 108,43	1 103 274 127,21	

Korot ilmoitettu nykyisellä korkokannalla

14. Helsingin ilmastobudjetti

Helsingin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Vuodelle 2040 asetettiin Kasvun paikka -kaupunkistrategiassa hiilinolla-tavoite ja lisäksi linjattiin tavoitteesta saavuttaa hiilinegatiivisuus.

Helsingin ilmastobudjetin tavoitteena on tuoda näkyväksi päästövähennystavoitteen ja ilmastotoimien edistyminen ja niihin budjetoituja taloudellisia resursseja. Kaupunkistrategian mukaisesti Helsinki keskittyy hiilineutraalisuuden tavoittelussa vaikuttavimpiin toimenpiteisiin ja hakee aktiivisesti kokonaisuuden kannalta järkeviä ratkaisuja ilmastotoimien kirittämiseen sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla. Lisäksi päästövähennystyössä keskitytään sellaisiin päästöihin, joihin Helsingillä kaupunkina on vaikutus- ja päätösvaltaa. Helsingin Ilmastobudjetti rakentuu Hiilineutraali Helsinki -päästövähennysohjelman ympärille.

Hiilineutraali Helsinki -päästövähennysohjelma

Kaupungin tavoitteena on vähentää vertailuvuoden 1990 suorista eli kaupungin maantieteellisen rajan sisällä syntyvistä päästöistä (ns. scope 1 ja scope 2) vähintään 80 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Loput päästöt voidaan kompensoida. Helsingin suorien päästöjen merkittävimmät päästölähteet ovat lämmitys, liikenne ja sähkö.

Vaikka hiilineutraalisuustavoitteessa huomioidaan vain suorat päästöt, päästövähennystoimia kohdistetaan kuitenkin myös sellaisiin epäsuoriin (ns. Scope 3) päästöihin, joihin kaupungilla on vaikutusvaltaa. Näistä päästöistä huomiota on kiinnitetty strategian linjausten mukaisesti erityisesti rakentamisen päästöihin.

Helsingin suorien päästöjen merkittävimmät päästölähteet ovat lämmitys, liikenne ja sähkö.

Vuonna 2022 päästöt olivat laskeneet 25 prosenttia vertailuvuodesta 1990 (tavoite: 80 prosenttia vuonna 2030). Päästöt nousivat vuonna 2022 edellisvuodesta 12 prosenttia, mikä johtui pääasiallisesti kaukolämmön päästöjen merkittävästä noususta (23 %). Kaukolämmön päästöjen nousu selittyi pääosin kaukolämmöntuotannon polttoainejakauman muutoksilla. Muiden sektorien päästöt pääasiassa laskivat.

Hiilineutraali Helsinki -päästövähennysohjelman seuranta

Kaupunkistrategian linjausten mukaisesti päästövähennysohjelma päivitettiin syksyllä 2022. Päivityksessä kiinnitettiin erityistä huomiota toimenpiteiden vaikuttavuuteen. Toimenpiteitä päivitetään jatkossa vuosittain, jotta voidaan varmistaa, että muutoksiin voidaan reagoida riittävän nopeasti ja yleinen kehitys huomioiden.

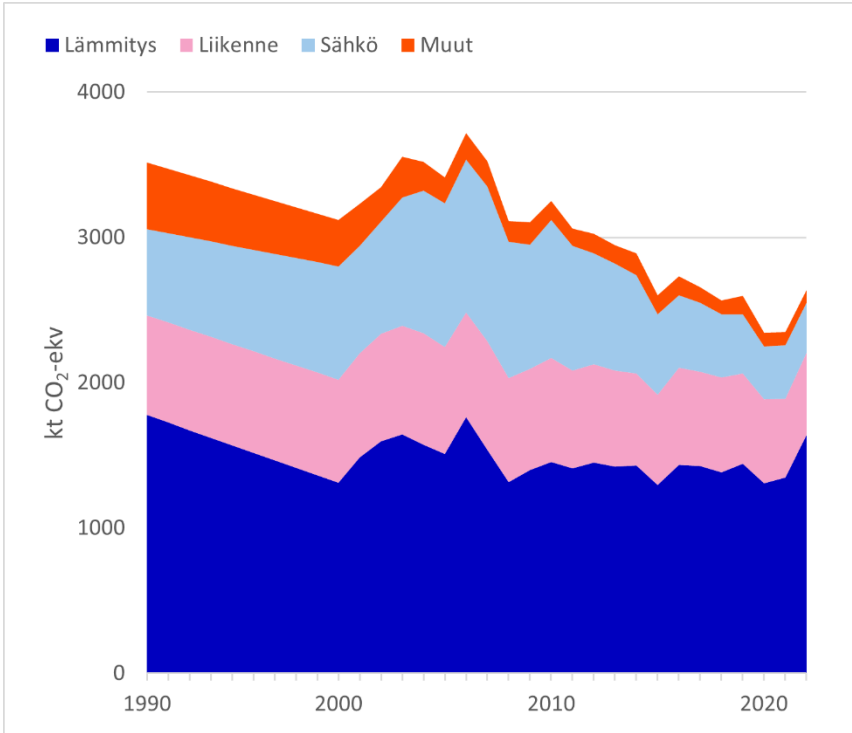
Päästövähennysohjelman toimenpiteiden ja päästövähennysten toteutumista voi seurata verkkosivulla:

<https://helsinginilmastoteot.fi/city-act/helsingin-ilmastotavoitteet-ja-seuranta/>

Kokonaispäästöt

Alla olevassa kuvaajassa on kuvattu Helsingin suorat kokonaispäästöt (kt CO₂-ekv.) sektoreittain vuosina 2000–2022.

Seurattavia sektoreita ovat lämmitys (sis. kaukolämpö ja öljylämmitys), liikenne, sähkönkulutus sekä sektori muu, joka pitää sisällään teollisuuden ja työkoneiden aiheuttamat päästöt, jätteiden käsittelyn päästöt sekä maataloudesta syntyvät päästöt.

Lähde: HSY

Alla olevissa taulukoissa on kuvattu vuonna 2024 käynnistyviä sekä jo aiemmin päätettyjä päästövähennystoimenpiteitä. Toimenpideluokkia päästöjen vähentämiseksi on kolme ja tavoitteena on, että suurin osa toimenpiteistä sijoittuu luokkaan 1.

Luokka 1 - Päästöjä vähentävät toimenpiteet: toimenpiteellä on suora vaikutus painopisteiksi valittujen sektorien päästöihin; jatkossa suurin osa päästöjä vähentävistä uusista toimenpiteistä sijoittuu tähän luokkaan.

Luokka 2 - Välttämättömät päästövähennyksiä mahdollistavat toimenpiteet: toimenpide on edellytys luokan 1 toimien toteuttamiselle, vaikka sillä itsessään ei ole suoraa päästövähennyksivaikutusta.

Luokka 3 - Selvitykset uusien päästövähennystoimien määrittämiseksi: lisävalmistelua tai -selvittelyä edellyttävien toimien tavoitteena on valmistella luokkien 1 ja 2 toimenpiteitä.

Vuodelle 2024 ehdotettavat lisäiset päästövähennystoimet toimenpideluokittain

Päästövähennys- ja kustannusvaikutusarviointi on tehty vain luokan 1 toimenpiteille. Energiansäästötoimenpiteille on arvioitu energiansäästöpotentiaali.

LUOKKA 1: Päästöjä vähentävät toimenpiteet

Toimenpide: Kaupungin omistamien, isojen energiankäyttökohteiden taloudellisesti kannattavien energiatehokkuusparannusten toteuttaminen projekteina

Energiansäästövaikutus: Tarkentuu kohteiden katselmointien edetessä, keskimäärin noin 10–13 % energiansäästö per kohde

Kustannus: 1 000 000 euroa, toimenpide on kustannuspositiivinen, sillä vain taloudellisesti kannattavat toimet toteutetaan

Vastuutaho: Kaupunkiympäristön sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialat

Toimenpide: Kaupungin omistamien toimitila- ja palvelurakennusten energiamanagerointi

Energiansäästövaikutus: Keskimäärin 5 % vähennys energiamanageroinnin piirissä olevien kiinteistöjen kokonaisenergiankulutuksesta

Kustannusvaikutus: 400 000 euroa, toimenpide on kustannuspositiivinen, sillä saavutetut säästöt kattavat toiminnan kulut

Vastuutaho: Kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelu

Toimenpide: Kaupungin hallinnassa olevien toimitila- ja palvelurakennusten taloudellisesti kannattavien energiatehokkuustoimien toteuttaminen asetetussa tavoiteajassa

Energiansäästövaikutus: Keskimäärin 5–30 % vähennys kiinteistön kokonaisenergiankulutuksesta

Kustannusvaikutus: 2 550 000 euroa, toimenpide on kustannuspositiivinen, sillä saavutetut säästöt kattavat toiminnan kulut

Vastuutaho: Kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelu

Toimenpide: Priorisoidut energiansäästötoimet - Haartmanin sairaalan energiakierrätys sekä ilma-vesilämpöpumppu, Tukutorin energiansäästötoimenpiteet ja Kontulan lauhdelämmön talteenotto

Energiansäästövaikutus: Tarkentuu kohteiden katselmointien edetessä, keskimäärin noin 10–40 % kokonaisenergiankulutuksen säästö

Kustannusvaikutus: 860 000 euroa, toimenpide on kustannuspositiivinen, sillä vain taloudellisesti kannattavat toimet toteutetaan

Vastuutaho: Kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelu

Toimenpide: Lämmitystapamuutosten toteuttaminen kaupungin öljy- ja suorasähkölämmitteisiin toimitila- ja palvelurakennuksiin

Päästövähennysvaikutus: Riippuu kiinteistön lähtötilanteesta, öljylämmityksessä luovuttaessa huomattava

Kustannusvaikutus: 600 000 euroa, kustannuspositiivinen

Vastuutaho: Kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelu

Toimenpide: Kalkkisementin käytöstä pohjastabiloinnissa luovutaan

Vastuutaho: Kaupunkiympäristön toimialan maa- ja kallioperäyksikkö

LUOKKA 2: Välttämättömät päästövähennyksiä mahdollistavat toimenpiteet

Toimenpide: Vähähiilisyysratkaisuiden systemaattisen ohjausmallin käyttöönotto

Kustannusvaikutus: Ei vaadi lisärahoitusta

Vastuutaho: Kaupunkiympäristön toimialan ilmastoyksikkö

Toimenpide: Kaupungin kiinteistöjen sähköautolatauspaikkojen toteuttaminen siten, että autokannan sähköistämisen viive saadaan kirittyä kiinni

Kustannusvaikutus: 200 000 euroa

Vastuutaho: Kaupunkiympäristön toimialan ilmastoyksikkö

Toimenpide: Sähköisen vesibussiliikenteen kilpailuttaminen

Kustannusvaikutus: Kilpailuttaminen ei vaadi lisärahoitusta, mutta sähköistämisen kustannus selviää kilpailutuksen aikana

Vastuutaho: Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

LUOKKA 3: Selvitykset uusien päästövähennystoimien määrittämiseksi

Toimenpide: Selvitys yleisillä alueilla käytettävien luonnonkivien hankinnan ohjaamisesta päästökriteereillä

Kustannusvaikutus: Ei vaadi lisärahoitusta

Vastuutaho: Kaupunkiympäristön toimiala

Toimenpide: Menetelmä hiilinielujen arviointiin ja seurantaan

Kustannusvaikutus: Ei vaadi lisärahoitusta

Vastuutaho: Kaupunkiympäristön toimialan ilmastoyksikkö

Toimenpide: Rakentamisvaiheen päästöjä pienentävät kokeilut kaupungin omassa toimitila- ja palvelurakennustuotannossa

Kustannusvaikutus: 150 000 euroa

Vastuutaho: Kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelu

Toimenpide: Rakentamisen rakenne- ja suunnitteluratkaisuiden hiilijalanjälkiselvitys

Kustannusvaikutus: Ei vaadi lisärahoitusta

Vastuutaho: Kaupunkiympäristön toimialan Hiilijalanjälki-työryhmä

Vuonna 2023 tai aikaisemmin päätetyt päästövähennystoimenpiteet

Aiemmin päätettyjen toimenpiteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa. Tarkempaa tietoa näistä toimenpiteistä ja niiden etenemisestä löytyy sivulta: <https://helsinginilmastoteot.fi/city-act/helsingin-ilmastotavoitteet-ja-seuranta/>

LUOKKA 1: Päästöjä vähentävät toimenpiteet	
Toimenpide	Tilanne
Kaupungin hallinnassa olevien toimitilojen lämmityksen alentaminen	Valmis
Asemakaavoituksessa asuinrakennuksille (kt-luokka 2) edellytetään A-energialuokkaa	Valmis
Asemakaavoituksessa muille kuin asuinrakennuksille edellytetään energialuokkaa, joka on 20 % pienempi kuin rakennustyyppille asetettu kansallinen normi	Valmis
Tontinluovutusehdoissa asuinrakennuksille (kt-luokka 2) edellytetään A-energialuokkaa	Valmis
Malmin lentokenttäalueen esirakentamisen päästöjen vähentäminen 50 prosentilla	Etenee hyvin
Ulkovalaistuksen vaihtaminen LED-valaisimiin	Etenee hyvin
Vähäpäästöinen betoni infrahankkeissa	Etenee hyvin
Kaupungin toimitilat ja palvelurakennukset suunnitellaan ja toteutetaan siten, että E-luku on 30 % pienempi verrattuna käyttötaluokan kansalliseen raja-arvoon	Etenee hyvin
Kaupungin toimitilojen ja palvelurakennusten päälämmitysjärjestelmäksi valitaan lämpöpumppujärjestelmä, mikäli takaisinmaksuaika on alle 15 vuotta ja toteutus on teknisesti mahdollinen	Etenee hyvin
Kaupungin toimitilojen ja palvelurakennusten peruseräparannukset toteutetaan siten, että E-luku pienenee 34 % rakennuksen alkuperäisestä E-luvusta	Etenee hyvin
Kaupungin toimitilojen ilmanvaihdon säätäminen tarpeenmukaiseksi	Etenee kohtuullisesti
Kaupungin henkilöautokannan vaihtaminen sähköautoihin 2021–2025	Etenee huonosti

LUOKKA 2: Välttämättömät päästövähennyksiä mahdollistavat toimenpiteet

Toimenpide	Tilanne
Matalalämpöisten alueellisten lämmityskokonaisuuksien periaatteet	Valmis
Energiarenessanssineuvonnan käynnistäminen	Valmis
Maalämmön rakentamisen salliminen yleisille alueille	Valmis
Tontinluovutusehdoissa edellytetään uudiskohteissa autopaikkojen toteuttamista siten, että ne on sähköistetty ja 1/3 autopaikoista on varustettu latauspisteellä	Valmis
Baanaverkon ja tavoiteverkon toteuttamissuunnitelman uudelleenohjelmointi vuoteen 2030	Etenee hyvin
Pyöräilyn edistämishojelman toteuttaminen	Etenee hyvin
Sähköautojen latauspisteiden rakentaminen linjassa sähköautoennusteen kanssa	Etenee kohtuullisesti
Kaupungin kiinteistöjen energiaratkaisujen kilpailuttamisen prosessien kehittäminen	Ei aloitettu

LUOKKA 3: Selvitykset uusien päästövähennystoimien määrittelemiseksi

Toimenpide	Tilanne
Rakentamisen ohjaaminen hiilijalanjäljellä -selvitys	Valmis
Selvitys liikenteen päästövähennyskeinoista	Etenee kohtuullisesti
Edistetään vaikuttavien seudullisen liikkumisen päästövähennystoimien määrittelyä	Etenee huonosti
Kaupungin omien kiinteistöjen energiatehokkuusparannusten tehostaminen perusparannusten ulkopuolella (Energiakatselmusten toteutusprosessin määrittely)	Ei aloitettu

Talousarvion liitteet
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

7. Talousarvion liitteet Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

1. Vuoden 2024 talousarvioon sisältyvät avustusmäärärahat ja avustuksenluonteiset korvausmäärärahat

Avustukset (€)	Talous-arvio 2023	Talous-arvio 2024	Talous-suunnitelma 2025	Talous-suunnitelma 2026
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala	1 319 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

Avustukset jaetaan yleiskatteellisesta valtion rahoituksesta.

2. Vuoden 2024 talousarvioon sisältyvien jäsenmaksujen erittely

Yhdistyksen yms. nimi

Sosiaali-, terveys ja pelastustoimiala	Talousarvio 2024 (€)
ADHD –liitto ry	66
Kehitysvammaliitto ry	500
Lastensuojelun Keskusliitto ry	150
Sosiaalilääketieteen yhdistys ry	45
Suomen Standardisoimisliitto Sfs ry	1 116
Suomen sosiaali- ja terveys ry SOSTE	2 000
Helsingin Pelastusliitto ry	9 350

3. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen investoinnit 2024–2033

	2025	2026	2027	2028	(2029 ->)	Yht.
Sosiaali- ja terveydenhuollon investointisuunnitelma (1000 €)						
Pysyvät vastaavat	12 416	22 675	24 640	40 090		99 821
Rakennukset						0
Laite- ja kalustohankinnat	9 446	19 705	21 670	37 120		87 941
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	2 970	2 970	2 970	2 970		11 880
Muut investoinnit						0
Investointeja vastaavat sopimukset	4 859	2 035	7 537	37 315		51 746
Rakennukset (kokonaisvuokravastuun muutos)	444 400	77 830	222 071	63 840	7 510	815 651
Laite- ja kalustohankinnat						0
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	576					576
Muut investoinnit						0
Vuotuinen vuokravastuiden muutos	4 283	2 035	7 537	37 315		51 170
Omaisuuksien luovutukset	0	0	0	0		0
Rakennukset						0
Laite- ja kalustohankinnat						0
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet						0
Muut investoinnit						0
Investointituet						0
Pelastustoimen investointisuunnitelma (1000 €)						
Pysyvät vastaavat	3 493	3 525	1 860	3 130		12 008
Rakennukset						0
Laite- ja kalustohankinnat	3 493	3 525	1 860	3 130		12 008
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet						0
Muut investoinnit						0
Investointeja vastaavat sopimukset	139	428	4 216	402		5 185
Rakennukset (kokonaisvuokravastuun muutos)	4 580	12 433	60 250	10 860		88 123
Laite- ja kalustohankinnat						0
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	65					65
Muut investoinnit						0
Vuotuinen vuokravastuiden muutos	74	428	4 216	402		5 120
Omaisuuksien luovutukset	0	0	0	0		0
Rakennukset						0
Laite- ja kalustohankinnat						0
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet						0
Muut investoinnit						0

Investointituet

0

**Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen investointisuunnitelma
(1000 €)**

	2025	2026	2027	2028	(2029 ->)	Yht.
Pysyvät vastaavat	15 909	26 200	26 500	43 220		111 829
Rakennukset	0	0	0	0		0
Laitte- ja kalustohankinnat	12 939	23 230	23 530	40 250		99 949
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	2 970	2 970	2 970	2 970		11 880
Muut investoinnit	0	0	0	0		0
Investointeja vastaavat sopimukset	4 998	2 463	11 753	37 717		56 931
Rakennukset (kokonaisvuokravastuun muutos)	448 980	90 263	282 321	74 700		896 264
Laitte- ja kalustohankinnat	0	0	0	0		0
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	641	0	0	0		641
Muut investoinnit	0	0	0	0		0
Vuotuinen vuokravastuiden muutos	4 357	2 463	11 753	37 717		56 290
Omaisuuksien luovutukset	0	0	0	0		0
Rakennukset	0	0	0	0		0
Laitte- ja kalustohankinnat	0	0	0	0		0
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	0	0	0	0		0
Muut investoinnit	0	0	0	0		0
Investointituet	0	0	0	0		0

Investointien rahoitus

Toiminnan rahavirta (=vuosikate+tulorahoituksen korjaukset + satunnaiset erät) +

Investointien rahavirta	-15 909	-26 200	-26 500	-43 220		
Investointimenot	-15 909	-26 200	-26 500	-43 220		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						
Lainakannan muutos	-452	-329	-300	-300		
Rahavarojen muutos	15 048	4 886	-26 800	-43 520		

Konsernin (=tytäryhteisöt) investoinnit

0

Yhteistyösopimukseen sisältyvät investoinnit (erittely)

0

Talonrakentamishankkeiden rakentamishjelma 2024–2033

Nimi	Sisältö	Rakentamisen aloittamisvuosi	Rakentamisen valmistumisvuosi	Toimiala	Hanketyyppi	Kokonaisvuokra €/vuosi
Lemmilän lastenkoti		2024	2025	Sote	Uudisrakennus	177 316
Malmin hautausmaa, vainajatilat		2024	2025	Sote	Uudisrakennus	513 244
Haartmanin sairaala	Jäähdytyksen perusparannus	2024	2025	Sote	Perusparannus	2 736 594
Malmin lastenkoti ja perhearvointi		2024	2026	Sote	Uudisrakennus	1 408 192
Myllypuron terveys- ja hyvinvointik.	Terveys- ja hyvinvointikeskuksen laajennus	2025	2027	Sote	Uudisrakennus	4 296 915
Naulakallion vastaanottokoti Muint4		2027	2028	Sote	Uudisrakennus	608 813
Palvelutalo Kivitasuku	Toiminnalliset muutokset	2027	2028	Sote	Perusparannus	588 244
Lauttasaaren terveysasema	Toiminnalliset ja talotekniset muutokset	2028	2029	Sote	Perusparannus	282 810
Sofianlehdonkatu 8 a + b		2028	2029	Sote	Perusparannus	1 960 012
Naulakallion vastaanottokoti Naut11		2029	2030	Sote	Uudisrakennus	608 813
Lemmilän lastenkoti		2030	2030	Sote	Perusparannus	525 610
Luutnantintie 12-16/Hgin toimitilat	Toiminnalliset muutokset	2030	2031	Sote	Perusparannus	203 623
Läntinen sosiaalikeskus		2030	2031	Sote	Perusparannus	1 191 078
Teinilän lastenkoti/Pikalähetintie		2031	2031	Sote	Perusparannus	509 182
Malmin sairaala		2028	2032	Sote	Uudisrakennus	25 916 319
Vironniemen toimitalo	Hammashoitola, kotihoito- ja perhepalvelutilat	2031	2032	Sote	Perusparannus	843 434
Auroran sairaala ja koulu	Rakennukset 4,5,6,7 ja 14	2027	2034	Sote	Perusparannus	2 465 951
Kallion virastotalo	Monitilamuutokset	2033	2034	Sote	Perusparannus	2 113 640
Outamon lastenkoti		2032	2034	Sote	Perusparannus	1 976 251
Pakilan työkeskus		2033	2034	Sote	Perusparannus	1 149 288
Suursuon virastotalo		2032	2034	Sote	Perusparannus	1 049 719
Yhteensä						51 125 048
Kontulan pelastusasema		2023	2024	Pela	Uudisrakennus	798 675
Keskuspelastusasema		2024	2024	Pela	Perusparannus	2 779 489
Tapanilan pelastusasema		2025	2026	Pela	Uudisrakennus	353 715
Malmin uusi pelastusasema		2026	2027	Pela	Uudisrakennus	1 264 860
Keskuspelastusasema	HIKLU- johtokeskuksen rakentaminen	2027	2027	Pela	Perusparannus	2 876 989
Vuosaaren pelastusasema		2028	2028	Pela	Uudisrakennus	402 126
Kruunuvuorenrannan pelastusasema		2028	2029	Pela	Uudisrakennus	727 295
Yhteensä						9 203 149

Vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet vuosina 2024–2033

Hankkeen nimi	Vuokrauksen alkaminen	Toimiala	Arvioitu pääomavuokra €/vuosi
Oulunkylä nuorten vastaanotto Krämertintie 6 vuokrahanke	2024	Sote	221 000
Talon perusparannus sekä Lpk Ratikan ja Soten tilojen muutos	2025	Sote	708 000
Vuorensyrjän uusi palvelutalo, Jakomäenpolku 5 (tontti 41200/17)	2025	Sote	66 000
Asuntoryhmä E, Verkkosaarenkatu	2025	Sote	20 000
Koskelan seniorikeskus, uudisrakennus (tontti: 26979/10)	2026	Sote	366 000
Kustaankartanon seniorikeskus, A-, B-, C-rakennukset, muutosty	2026	Sote	66 000
Kehitysvammaisten asuntoryhmä Vuosaarentie 3 (tontti: 54157/1)	2026	Sote	20 000
Kehitysvammaisten ryhmäkoti, Mellinintie 8 (tontti: 49090/2)	2026	Sote	45 000
Maunulan palvelutalo, Pirjontie (tontit: 28210/3 ja 28209/4)	2026	Sote	100 000
Kustaankartanon seniorikeskus, K-rakennus/lisärakennus	2026	Sote	30 000
Ryhmäkoti (asuntoryhmä F), Pertunpellontie (tontti: 40177/5)	2027	Sote	20 000
Keskisen suurpiirin uusi THK:n ja PK:n palvelupiste	2027	Sote	1 316 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti I, aikuiset	2027	Sote	20 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti II, aikuiset	2027	Sote	20 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti III, aikuiset	2027	Sote	20 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti VI, lapset ja nuoret	2027	Sote	10 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti VII, lapset ja nuoret	2027	Sote	10 000
Itäkeskuksen uusi perhekeskus	2027	Sote	1 840 000
Vuosaaren seniorikeskus, uudisrakennus (tontti 54180/14)	2028	Sote	366 000
Keskustan seniorikeskus	2028	Sote	332 000
Kannelmäki-Malminkartanon seniorikeskus	2028	Sote	350 000
Pohjois-Haagan seniorikeskus (tontti 29176/2 ja 4)	2028	Sote	665 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti IV, aikuiset	2028	Sote	20 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti V, aikuiset	2028	Sote	20 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti VIII, lapset ja nuoret	2028	Sote	10 000
Vaativan tuen kehitysvammaisten ryhmäkoti IX, lapset ja nuoret	2028	Sote	10 000
Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskus	2028	Sote	4 954 000
Laakson yhteissairaala	2028	Sote	28 920 000
Jakomäen lähipalvelupiste	2028	Sote	471 000
Malmin perhekeskus ja terveys- ja hyvinvointikeskus	2029	Sote	7 978 000
Kustaankartanon seniorikeskus F-, G-, ja H rakennukset muutos ryhmäkodeiksi	2029	Sote	66 000
Laajasalon seniorikeskus	2029	Sote	199 000
Haagan perhekeskus ja terveys- ja hyvinvointikeskus	2030	Sote	10 000 000
Malmin seniorikeskus	2030	Sote	199 000
Oulunkylän perhekeskus ja terveys- ja hyvinvointikeskus	2032	Sote	5 529 000
Yhteensä			64 987 000
Pelastuslaitoksen Vuosaaren kevytyksikköasema	2025	Pela	74 000
Pelastuslaitoksen Lauttasaaren kevytyksikköasema	2026	Pela	74 000
Pelastuslaitoksen Keskustan kevytyksikköasema	2027	Pela	74 000
Ystävyysdenpuiston yhteisväestönsuoja	2029	Pela	1 687 000
Pelastuslaitoksen Viikin kevytyksikköasema	2029	Pela	74 000
Yhteensä			1 983 000

Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta helsinkiläisille

Sosiaali-, terveys- ja
pelastustoimialan
palvelustrategia
2023–2025

Helsinki

Helsinki

Julkaisija

Helsingin kaupunki

Suunnittelu ja taitto

Kari Media Group Oy

Kuvat

Helsingin kaupungin aineistopankki ja
MyHelsinki materiaalipankki

Kannen kuva

Helsingin kaupungin aineistopankki

© Helsingin kaupunki 2022

Sisällys

Strategian lähtökohta ja valmistelu	7
Uudistunut lainsäädäntö edellyttää palvelustrategian laatimista	7
Osallistuva valmistelu	10
Keskeiset strategisiin valintoihin vaikuttavat tekijät	11
Vahvistamalla järjestämistä turvaamme palvelujen saatavuuden	14
Kaupunkistrategiassa palveluille asetetut tavoitteet	15
Visio	18
Mitä lupaamme?	21
Palvelustrategian temaattiset kokonaisuudet ja painopisteet 2023–2025	24
Johtaminen ja henkilöstö	26
Järjestämisen johtaminen	28
Henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja osaaminen	29
Ohjaus, palvelujen yhteensovittaminen ja palveluketjut	30
Yhteistyö erikoissairaanhoidon järjestämisessä	32
Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen välinen yhteistyö ja integraatio	33
Palvelujen järjestämistavat ja kustannusvaikuttavuus	34
Palvelurakenne, tuotantotavat ja kustannusvaikuttavuus	35
Palvelujen laatu ja saatavuus	36
Tuottajien ohjaus ja valvonta	38
Palvelutarve ja asiakaskokemus	39
Toteutuminen ja seuranta	46

Kuva: Kaisa Sunimento

APUVÄLINE
UTLÄNING AV H

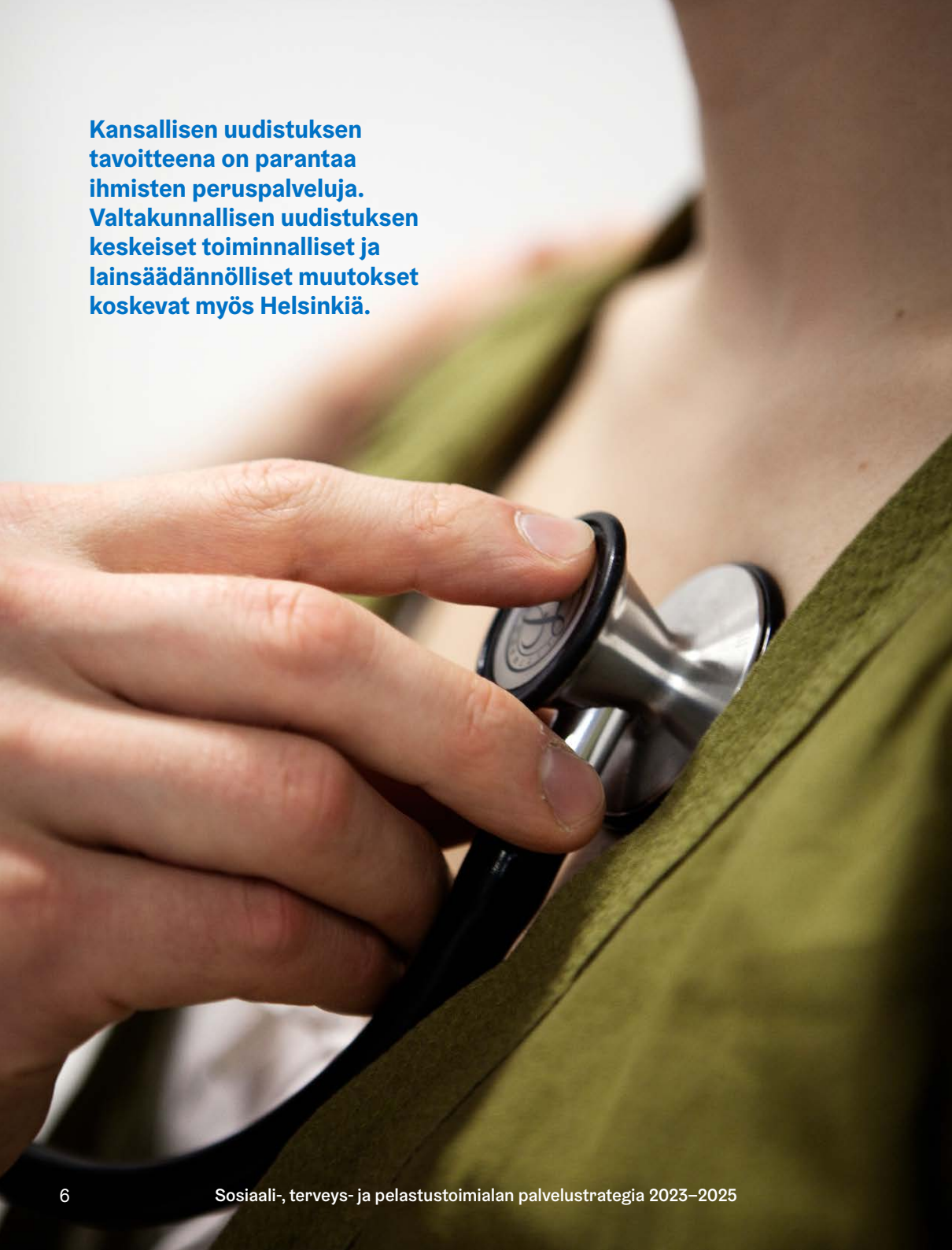
HALTI

Strategian lähtökohta ja valmistelu

Kansallisen uudistuksen tavoitteena on parantaa ihmisten peruspalveluja. Valtakunnallisen uudistuksen keskeiset toiminnalliset ja lainsäädännölliset muutokset koskevat myös Helsinkiä.

Strategian lähtökohta ja valmistelu

Uudistunut lainsäädäntö edellyttää palvelustrategian laatimista

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen valtakunnallinen uudistus muuttaa merkittäväällä tavalla suomalaista julkista sektoria. Kansallisen uudistuksen tavoitteena on parantaa ihmisten peruspalveluja. Valtakunnallisen uudistuksen keskeiset toiminnalliset ja lainsäädännölliset muutokset koskevat myös Helsinkiä. Merkittävimmät muutokset ovat valtion tavoite- ja talousohjaus sekä järjestämisen vahvistaminen.

Uudistuksen myötä myös Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala uudistuu. Uudenmaan erillisratkaisussa Helsingissä organisatorinen muutos on pienempi kuin muualla maassa, jossa hyvinvointialueet keräävät samaan organisaatioon kaikki palvelut

peruspalveluista erikoissairaanhitoon. Helsingin uusi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala kokoaa vuoden 2023 alussa Helsingin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen yhteen.

Sosiaali- ja terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, 11 §) on laadittu talouden ja toiminnan suunnittelua sekä johtamista varten. Pelastustoimea ohjaa sen rinnalla pelastustoimen palvelutasopäätös (laki pelastustoimen järjestämisestä, 6 §).

Helsingin uusi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala kokoaa vuoden 2023 alussa Helsingin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen yhteen.

Uusi lakisääteinen palvelustrategia on nimenomaan palvelujen järjestäjän strategia, jossa päätetään järjestämisvastuulle kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet sekä tavoitteet palvelujen toteuttamiselle. Tavoitteiden asettamisen lähtökohtana ovat asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet sekä palvelujen saatavuus ja saavutettavuus.

Helsingissä kaupunkistrategia (2021–2025) korvaa hyvinvointialueilla laadittavan hyvinvointialuestrategian. Helsingin kaupunkistrategian valmistelun lähtökohtana on ollut kaupungin toimintaympäristön nykytila ja ennakoitavat muutokset, joiden pohjalta on asetettu tavoitteita eri asiakasryhmien palveluille.

Palvelustrategia tukee kaupunkistrategian toteutumista sekä erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon eri asiakasryhmien palveluille asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Kaupunkistrategian tavoitteita on täsmennetty ja täydennetty palvelustrategiassa toimialan yhteisillä tavoitteilla, keinoilla ja lupauksilla helsinkiläisille. Strategisille tavoitteille laaditaan konkreettiset toimenpiteet ja seurantamittarit toimintasuunnitelmissa.

Palvelustrategian lähtökohtana on, että Helsinki vastaa jatkossa entistä paremmin asukkaidensa palvelutarpeeseen.

Palvelustrategian lähtökohtana on, että Helsinki vastaa jatkossa entistä paremmin asukkaidensa palvelutarpeeseen. Ensimmäinen palvelustrategiakausi Helsingissä on vajaan valtuustokauden mittainen ja luonteeltaan lyhyen aikavälin muutosstrategia, jonka avulla otetaan haltuun uudistuksen keskeisiä muutoksia. Seuraava palvelustrategia laaditaan koko valtuustokaudeksi (2025–2029), ja se valmistellaan yhtä aikaa kaupunkistrategian kanssa. Tuolloin myös palvelustrategia ja kaupunkistrategia päästään sovittamaan yhä paremmin yhteen – kuten myös pelastustoimen toimintaa ohjaava lakisääteinen palvelutasopäätös.

Kaupunkistrategia, palvelustrategia ja palvelutasopäätös ovat valtuustokauden talousarvioiden ja toimintasuunnitelmien valmistelun lähtökohtia.

Tulevien strategioiden valmisteluun vaikuttavat Helsingissä aikaisempaa suuremmin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen strateginen valtion tavoiteohjaus sekä valtakunnalliset nelivuotistavoitteet. Ensimmäistä palvelustrategiaa valmisteltaessa valtion ja Helsingin kaupungin strategisen ohjauksen roolit ovat vielä hahmottumassa eikä käytettävissä ole myöskään valtakunnallisia nelivuotistavoitteita. Jatkossa nämä määrittävät osaltaan strategioiden valmistelua sekä sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan ohjausta myös Helsingissä. Lisäksi valtion rahoitusmalli, joka ei huomioi riittävästi Helsingin palvelujen erityispiirteitä, asettaa haasteita palvelujen järjestämiselle.

Sote-uudistuksen tavoitteena on:

- kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja,
- turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut,
- parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta erityisesti perustasolla,
- turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti,
- vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin,
- hillitä kustannusten kasvua ja
- parantaa turvallisuutta.

Osallistuva valmistelu

Palvelustrategian valmisteluun on osallistunut laajasti eri tahoja

Palvelustrategian valmistelu käynnistyi vuonna 2020 osana sote-uudistukseen valmistautumista. Sosiaali- ja terveysministeriön rahoittamassa sote-rakenneuudistushankkeessa valmistauduttiin luomaan myös Helsinkiin uuden sote-ratkaisun mukaiset rakenteet ja mallit. Tavoitteena oli, että Helsinki ottaa entistä vahvemman järjestäjäroolin ja kirkastaa järjestäjän strategian sekä tavoitteet.

Palvelustrategian valmistelun ohjausryhmänä on toiminut sosiaali- ja terveystoimialan ylin johto, ja valmistelua on koordinoitunut tehtävään nimetty koordinaatioryhmä. Palvelustrategian valmisteluprosessia ja luonnosta on käsitelty toimialan johtajien ja koordinaatiotyöryhmän säännöllisissä tapaamisissa.

Vuoden 2021 aikana kartoitettiin järjestämisen nykytilaa asiantuntijoiden yhteistyötapaamisissa ja heidän haastatteluillaan. Kartoituksen tuloksia verrattiin sote-uudistuksen lakiehdotuksiin. Lakien hyväksymisen jälkeen järjestettiin työpajat, joihin osallistui yhteensä noin 200 soten asiantuntijaa, päällikköä ja johtajaa. Työpajoissa palvelujen järjestämisen kehittämistarpeet konkretisoituivat, ja yhteinen tahtotila tulevaisuuden palveluista kirkastui.

Palvelustrategia ottaa huomioon kesällä 2022 toteutetut asukas- ja henkilöstökyselyt. Asukaskyselyssä helsinkiläisiltä kysyttiin, mikä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa

on tärkeää ja mitä he toivovat tulevaisuuden sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palveluilta.

Henkilöstökyselyssä puolestaan kysyttiin, mihin tulisi keskittyä strategiakauden aikana, sekä mielipiteitä palvelustrategialuonnoksen tavoitteista ja tiedusteltiin, missä on onnistuttava tulevilla strategiakaudella. Samalla henkilöstö sai mahdollisuuden ehdottaa konkreettisia toimenpiteitä näihin tavoitteisiin pääsemiseksi.

Palvelustrategian luonnosta esiteltiin henkilöstöjärjestöjen järjestöneuvottelukunnassa ja henkilöstötoimikunnassa. Vammais-, vanhus- ja nuorisoneuvoston jäsenille annettiin mahdollisuus kommentoida palvelustrategian luonnosta. Loppuvuodesta 2021 alkaen palvelustrategiaa on valmisteltu yhdessä myös pelastuslaitoksen asiantuntijoiden ja johdon kanssa. Palvelustrategian valmistelua, rakennetta ja sisältöemoja on

Strategiakauden aikana varmistetaan, että palveluntuottajilla, järjestöillä ja henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua toimenpiteiden konkreettiseen suunnitteluun.

esitelty sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaostossa sekä sosiaali- ja terveyslautakunnassa.

Sosiaali- ja terveyslautakunnalle sekä pelastuslautakunnalle järjestettiin yhteinen iltakoulu palvelustrategian temaattisista kokonaisuuksista. Kaupunginvaltuutetuilla oli mahdollisuus ottaa osaa valmisteluun esittämällä kaupunginvaltuuston palvelustrategiaseminaarissa näkemyksiä uuden toimialan tavoitteista ja palveluista.

Helsingin kaupunki kuuli järjestöjä sote-uudistuksen järjestöyhteistyön valmistelussa muun muassa verkkokyselyllä, jonka vastauksia on hyödynnetty palvelustrategiatyössä. Valmistelun aikana kuultiin järjestöjen sote-muutostuen asiantuntijoita.

Palvelustrategiaa on muokattu keskustelujen, kyselyjen tulosten, lausuntojen ja palautteen perusteella, minkä lisäksi palvelustrategiaa on työstetty yhdessä sosiaali- ja terveystoimien sekä pelastuslaitoksen asiantuntijoiden kanssa.

Osallistuvassa työskentelyssä syntyneitä materiaaleja käytetään jatkossa myös toiminnan suunnittelussa. Strategiakauden aikana varmistetaan, että palveluntuottajilla, järjestöillä ja henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua toimenpiteiden konkreettiseen suunnitteluun.

Keskeiset strategisiin valintoihin vaikuttavat tekijät

Ensimmäisen palvelustrategian valmistelussa on osallistuvan valmistelun lisäksi huomioitu tiedossa oleva valtakunnallisen sote-uudistuksen yleinen tavoiteohjaus, uudistunut lainsäädäntö, Helsingin kaupunkistrategian tavoitteet sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palveluille sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimessa tunnistetut strategiset kehittämistarpeet.

Helsingillä on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen, erikoissairaanhoidon sekä pelastustoimen palvelujen järjestämisessä pääkaupungin ja metropolialueen erityishaasteet, jotka vaikuttavat palvelujen kysyntään.

Väestönkasvu lisää sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelujen tarvetta. Helsingin väestönkehitykselle ovat tyypillisiä voimakkaat vaihtelut, jotka aiheutuvat talouden suhdanteista, asuntomarkkinoista sekä maahanmuutosta. Viime vuosina väestönkasvu on hidastunut, mutta ennusteiden mukaan väestön määrä kasvaa edelleen. Vaikka Helsinki on koko maan mittakaavassa ikärakenteeltaan vielä nuorehko, kaupungin väestökehityksessä korostuu lähivuosina ikääntyneiden lukumäärän nopea kasvu.

Helsinkiä kuvaa muuta maata vahvemmin polarisoituminen: helsinkiläiset voivat keskimäärin hyvin, mutta väestöryhmien ja alueiden välillä on liian suuria hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden

eroja. Koronapandemia on kasvattanut palveluvelkaa, ja osa pandemian seurauksista voi näkyä vasta pidemmällä aikavälillä.

Helsingin väestö on yhä monimuotoisempaa, ja kielellinen kirjo kasvaa, mikä on huomioitava palvelutarjonnassa.

Erikoissairaanhoidon ei ole osa hyvinvointialueita Uudenmaan sote-uudistuksessa, toisin kuin muualla maassa. Helsingin kaupungilla säilyy Uudenmaan erillissuunnitelman mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu.

Uudellamaalla syntyy uusi yhteistyön kenttä hyvinvointialueiden palvelujen, Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelujen sekä erikoissairaanhoidon välille. Erikoissairaanhoidon toimijana on uusi HUS-yhtymä, jolla on laissa säädetty tiettyjen erikoissairaanhoidon tehtävien järjestämistä vastuu. Helsingin kaupungilla on myös omia erikoissairaanhoidon palveluja. Keskeisessä roolissa tulevana vuosina ovat perustason palvelujen ja erikoissairaanhoidon yhteistyön ja ohjauksen vahvistaminen sekä palvelujen yhteensovittaminen.

HUS-järjestämissopimuksessa sovitaan Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin sekä HUS-yhtymän keskinäisestä työnjaosta, yhteistyöstä ja toiminnan yhteensovittamisesta terveydenhuollon palvelujen järjestämiseksi.

Palvelustrategian toteuttamisen kriittinen tekijä on rahoituksen riittävyys. Vuoden 2023 alusta lähtien sosiaali-, terveys-

ja pelastustoimen rahoitus perustuu laskennalliseen valtionrahoitukseen sekä asiakasmaksutuloihin. Uusi rahoitusmalli on epäedullinen helsinkiläisten näkökulmasta, koska se ei vastaa riittävän hyvin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelujen tarpeisiin. Toimialan menot ovat valtion laskennallisen mallin pohjaa suuremmat, joten sote-uudistus tulee pienentämään palveluihin käytettävissä olevia määrärahoja Helsingissä. Tätä eroa laskentamallissa tasataan siirtymätasauksella, joka kuitenkin vähenee asteittain tulevana vuosina. Tiukkeneva talous tuo palvelujen järjestämiseen haasteita ja edellyttää toiminnallisia muutoksia, joilla voidaan sopeuttaa toiminta Helsingin saamaa kokonaisrahoitusta vastaavasti. On välttämätöntä myös jatkaa vaikuttamistyötä valtionrahoituksen tason oikaisemiseksi tarvetta vastaavalle tasolle.

Palvelujen järjestämisen kokonaisuutta on arvioitava aiempaa suunnitelmallisemmin, koska resurssit ovat entistä rajallisemmat mutta palvelutarve kasvaa edelleen. Lisäksi lainsäädäntö tuo palvelujen järjestäjälle uusia velvoitteita samaan aikaan kun valtion strateginen ohjaus sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palveluissa vahvistuu.

Henkilöstön riittävyyden turvaaminen on viime kädessä tulevan strategiakauden tärkein yhteinen onnistumisen edellytys sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen palveluissa.

Helsingin väestö lukuina 2020:

Asukkaita

656 920

Kotimaisista kieliryhmistä
ruotsinkielisten osuus

5,6
prosenttia

Vieraskielinen
väestön osuus

16,6
prosenttia

Yli 65 vuotta täyttäneiden
osuus noin

17,4
prosenttia

(Lähde: Helsingin ja Helsingin seudun väestöennuste 2020–2060)
www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/21_09_24_Tilastoja_11_Sinkko_Vuori.pdf

Vahvistamalla järjestämistä turvaamme palvelujen saatavuuden

Palvelustrategia sisältää palvelujen järjestämisen ja toteuttamisen pitkän aikavälin strategiset tavoitteet ja linjaukset. Palvelustrategiatyö tehdään Helsingissä vaiheittain. Ensimmäisen lyhyemmän aikavälin palvelustrategia (2023–2025) auttaa vastaamaan strategiakauden muutoksiin.

Palvelustrategiassa asetetaan koko toimialalle yhteisiä tavoitteita. Strategia ottaa kantaa siihen, miten järjestämistä vahvistamalla varmistamme asukkaiden palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden, laadukkaat ja oikea-aikaiset palvelut sekä rahoituksen riittävyyden.

Strategian tavoitteiden ja keinojen avulla kykenemme tulevaisuudessa seuraamaan aiempaa paremmin palvelujen laatua, vertailemaan kustannuksia ja ennakoimaan muutoksia. Strategisia tavoitteita edistävät konkreettiset toimenpiteet kuvataan vuosittaisissa toimintasuunnitelmissa.

Palvelut on järjestettävä yhdenvertaisesti kaikille asukkailla. Yhdenvertaisuus ei tarkoita sitä, että palvelut toteutettaisiin kaikille samalla tavalla. Sen sijaan on varmistettava, että eri asiakasryhmät saavat tarpeidensa mukaisia ja laadukkaita palveluja riippumatta palvelujen tuottajista. Strategiakauden aikana parannamme palvelujen vertailtavuutta ja laadun valvontaa.

Jotta asiakas saa kiristyvässä taloustilanteessa parhaat mahdolliset palvelut, ensimmäisen strategiakauden aikana lisäämme palvelujen kokonaisuuden hyvää hallintaa. Tulevaisuudessa ymmärrämme entistä paremmin, mitä palveluja helsinkiläiset tarvitsevat ja mistä he hyötyvät, mitä ratkaisumme maksavat ja mistä kustannukset syntyvät.

Järjestämistä vahvistamalla luomme pohjaa seuraavalle pidemmän aikavälin palvelustrategialle, joka valmistellaan silloin yhtä aikaa kaupunkistrategian kanssa. Seuraavassa palvelustrategiassa (2025–2029) huomioidaan valtakunnalliset sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle asetettavat nelivuotistavoitteet, painotetaan palvelujen tulevaisuuden kehityslinjoja ja asetetaan mitattavia tavoitteita palveluille.

Tulevaisuudessa ymmärrämme entistä paremmin, mitä palveluja helsinkiläiset tarvitsevat ja mistä he hyötyvät, mitä ratkaisumme maksavat ja mistä kustannukset syntyvät.

Kaupunkistrategiassa palveluille asetetut tavoitteet

Helsingin kaupunkistrategian valmistelun lähtökohtana on ollut kaupungin toimintaympäristön nykytila ja ennakoitujen muutokset, joiden pohjalta on asetettu tavoitteita eri asiakasryhmien palveluille. Palvelustrategia tukee kaupunkistrategian toteutumista sekä erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon eri asiakasryhmien palveluille asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

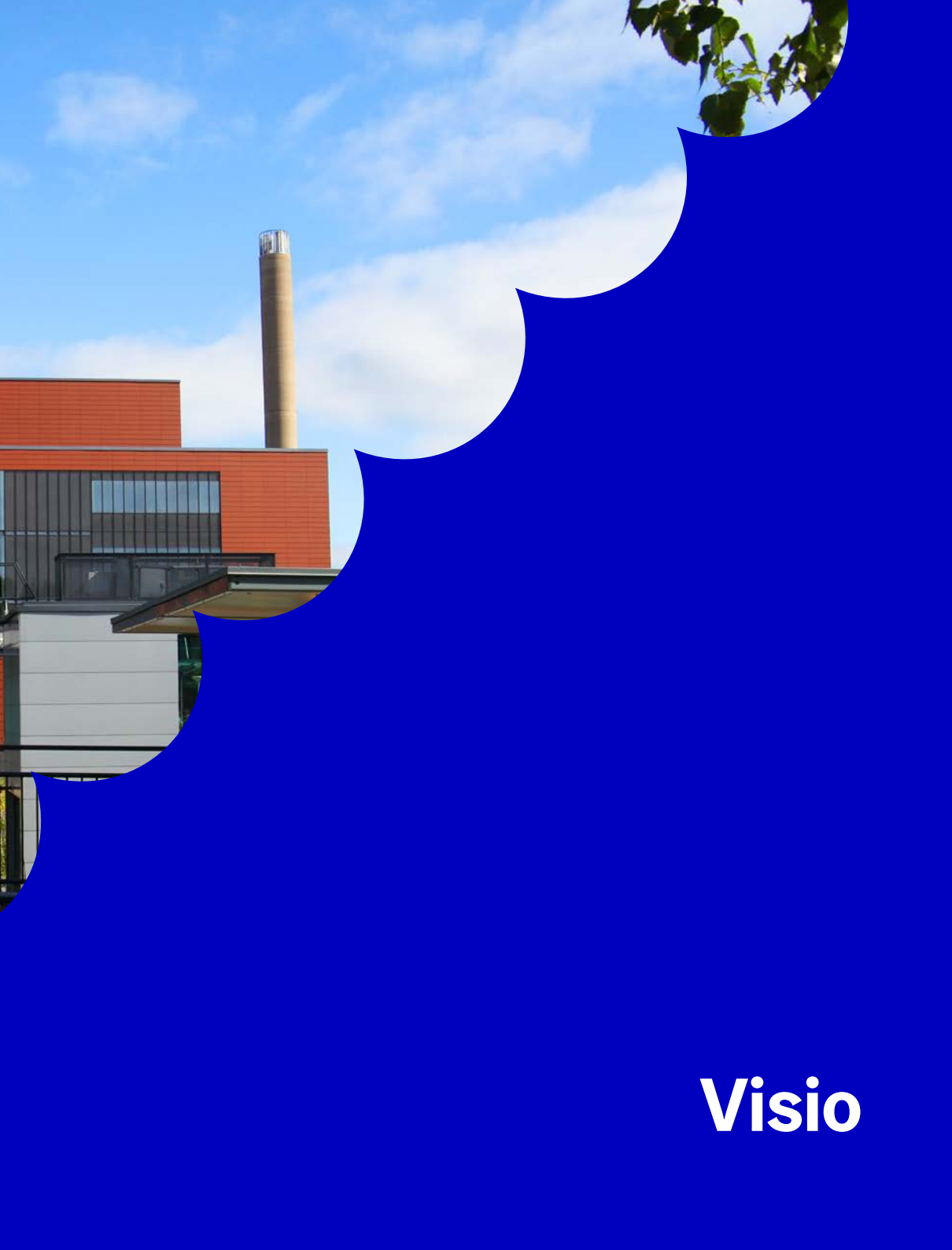
Kaupunkistrategian tavoitteina ovat muun muassa perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon sujuva hoitoon pääsy, sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimen henkilöstön riittävyys, integroidut ja saumattomat asiakkaiden

palvelukokonaisuudet ja palveluketjut, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut. Kaupunkistrategian tavoitteita ovat myös erikäisten palvelujen käyttäjien huomioiminen, ikääntyvän väestön tarpeista huolehtiminen monipuolisesti, matalan kynnyksen ja varhaisen vaiheen lapsiperheiden palvelujen sekä päihde- ja mielenterveyspalvelujen lisääminen, asunnottomuuden poistaminen sekä digitaalisten sosiaali- ja terveyspalvelujen laajentaminen. Syrjäytymistä ja eriarvoisuutta vähentäviä palveluja ja toimintamalleja kehitetään yhdessä kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Kaupunkistrategiassa todetaan myös, että keskeinen osa turvallista ja toimivaa kaupunkia on vahva pelastustoimi. Pelastustoimen ja ensihoidon synergia on tärkeää suuren kaupungin turvallisuuden edistämiseksi.

Kuva: Virpi Vellin

2

Visio

Visio

Luomme helsinkiläisille hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta yhteistyöllä ja vahvalla osaamisella

Helsinkiläisten hyvinvointi, terveys ja turvallisuus rakentuvat yhteistyöllä. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen tehtävänä on lisätä hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta järjestämällä oikea-aikaisesti asukkaiden palvelutarpeita vastaavia palveluja.

Kaupunkistrategiassa asetetut tavoitteet tiivistyvät visiossa, jonka toteutuminen edellyttää, että olemme vahva palvelujen järjestäjä sekä hyvä ja luotettava yhteistyökumppani kaikille sidosryhmille. Tulevina vuosina parannamme yhteistyön sujuvuutta.

Hyvinvointialueet ja HUS ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita asukkaiden palveluketjujen rakentamisessa sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä. Uusi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala kokoaa vuoden 2023 alussa Helsingin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen yhteen. Sosiaali-, terveys-

ja pelastuspalvelujen sujuva keskinäinen yhteistyö lisää integraation hyötyjä ja parantaa helsinkiläisten palveluja.

Helsinki turvaa jatkossakin palvelujen saatavuuden monituottajamallia hyödyntäen. Palvelutuotanto koostuu keskeisiltä osin toimialan omasta palvelutuotannosta, jonka lisäksi hyödynnetään yksityisten ja kolmannen sektorin palveluntuottajien tuottamia osto- ja palvelusetelipalveluita. Ulkoisten palveluntuottajien osaamista voidaan käyttää apuna myös asukkaiden palvelukokonaisuuksia suunniteltaessa ja kehitettäessä.

Järjestöillä on erityinen tehtävä asukkaiden hyvinvoinnin, osallisuuden ja turvallisuuden vahvistamisessa. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala tekee myös tiivistä yhteistyötä kaupungin muiden toimijoiden, hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän kanssa.

Järjestämisen vahvistamisella varmistamme, että tulevaisuudessa

- Helsingissä asukkaat saavat tarpeidensa mukaiset ja laadukkaat palvelut oikea-aikaisesti, sujuvina ja yhteen sovitettuina kokonaisuuksina,
- sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi ovat strategisesti, järjestelmällisesti ja yhdenmukaisesti johdettu, ohjattu ja valvottu kokonaisuus,
- Helsinki järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut vaikuttavasti, taloudellisesti, ympäristöllisesti ja sosiaalisesti kestävästi monituottajamallia hyödyntäen.

Mitä lupamme?

Järjestäjän lupaukset ovat visiosta johdettuja päämääriä, jotka ohjaavat tulevina vuosina strategisia valintojamme ja tekemistämme asukkaiden tarpeiden mukaisten palvelujen järjestämisessä.

- Johdamme laadukkaasti. Palveluja tarjoaa hyvinvoiva, osaava ja riittävä henkilöstö.
- Saumattomilla ja yhteen sovitetuilla palveluilla, panostamalla ennaltaehkäisyyn sekä yhteistyöllä eri toimijoiden välillä varmistamme nykyistä vaikuttavimmat palvelut.
- Kustannuskehitys vastaa rahoitusta, ja palvelujen järjestäminen on suunnitelmallista, taloudellista ja läpinäkyvää. Asetamme seurattavat ja mitattavat tavoitteet palveluille.
- Palvelut ovat laadukkaita, turvallisia ja yhdenmukaisia ja ne edistävät yhdenvertaisuutta riippumatta palvelujen tuottajista.
- Tunnistamme asukkaiden palvelutarpeet ja kuuntelemme asiakkaita.
- Helsingissä palvelut saa nopeasti ja sujuvasti.
- Digitaaliset palvelut ovat asiakaslähtöisiä. Huomioimme erilaiset palvelutarpeet sekä asiakkaiden kyvyt palveluja kehitettäessä. Asetamme konkreettisen digitaalisen palvelulupauksen.
- Turvaamme yhdenvertaiset ja laadukkaat suomen- ja ruotsinkieliset palvelut. Kiinnitämme erityistä huomiota ruotsinkielisten palveluiden toimivuuteen.

Kuva: Kaisa Sunimento

3

**Palvelustrategian
temaattiset
kokonaisuudet
ja painopisteet
2023–2025**

Palvelustrategian temaattiset kokonaisuudet ja painopisteet 2023–2025

Palvelustrategiaan on vision ja järjestäjän lupauksen (päämäärien) pohjalta valittu neljä temaattista kokonaisuutta ja painopisteet, joihin keskitymme vuosina 2023–2025.

Valituille painopisteille on asetettu pidemmän aikavälin tavoitteet ja keinot, jotka konkretisoivat tavoitteiden saavuttamista strategiakauden aikana.

Palvelustrategia tähtää siihen, että asukkaat saavat nopeasti, sujuvasti ja yhdenvertaisesti tarvitsemiaan palveluja. Strategian sisältö etenee johtamista ja henkilöstöä koskevista tavoitteista kohti palvelujen saatavuudelle asetettuja tavoitteita. Johtamisella

varmistetaan, että asukkaat saavat tarvitsemansa palvelut.

Palvelun onnistuminen edellyttää hyvinvoivaa ja tehtävänsä osaavaa henkilöstöä.

Kustannusvaikuttavuuden lisäämisellä, palvelujen yhteensovittamisella ja ulkoisten palvelutuottajien tuottajien hyödyntämisellä sekä ohjauksella turvataan osaltaan sekä palvelujen laatu että palvelujen saatavuus.

Palvelustrategian tavoitteet ja keinot linjaavat päätöksentekoa ja kehittämistyötä yhdessä Helsingin kaupunkistrategian kanssa.

Palvelustrategian temaattiset kokonaisuudet ja painopisteet vuosille 2023–2025

Johtaminen ja henkilöstö

- Järjestämisen johtaminen
- Henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja osaaminen

Ohjaus, palvelujen yhteensovittaminen ja palveluketjut

- Yhteistyö erikoissairaanhoidon järjestämisessä
- Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen välinen yhteistyö ja integraatio

Palvelujen järjestämistavat ja kustannusvaikuttavuus

- Palvelurakenne, tuotantotavat ja kustannusvaikuttavuus

Palvelujen laatu ja saatavuus

- Tuottajien ohjaus ja valvonta
- Palvelutarve ja asiakaskokemus
- Saatavuus ja saavutettavuus

Johtaminen ja henkilöstö

Mitä lupaamme?

Johdamme laadukkaasti. Palveluja tarjoaa hyvinvoiva, osaava ja riittävä henkilöstö.

Järjestämisen johtamisella on keskeinen rooli tavoitteiden kirkastamisessa ja muutoksen aikaansaamisessa. Toimivat palvelukokonaisuudet ja -ketjut edellyttävät palvelujen yhteensovittamista. Koko palvelujärjestelmää johdetaan, seurataan ja ohjataan tulevaisuudessa yhä enemmän yhteensovitettuna kokonaisuutena. Yhteensovittavassa johtamisessa huomioidaan perustason palvelut ja erikoissairaanhoidon sekä oma palvelutuotanto ja ostopalvelut. Asiakkaiden palveluketjua johdetaan saumattomana kokonaisuutena riippumatta palveluntuottajasta.

Jotta pystymme toimimaan tehokkaasti ja tarjoamaan asukkaille riittävästi tarpeisiin vastaavia palveluja, tarvitsemme yhä enemmän ajantasaista tietoa väestön hyvinvoinnista ja terveydestä sekä eri tuotantotapojen ja tarjottavien palvelujen kustannuksista ja vaikuttavuudesta. Eri toiminnoissa kehitettyjä ja parhaaksi osoittautuneita käytäntöjä jaetaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla.

Osaava henkilöstö on kriittisin voimavaramme, ja työnantajana teemme kaikkemme varmistaaksemme työntekijöidemme työhyvinvoinnin ja -viihtyvyyden. Oman henkilöstömme lisäksi riittävä ja ammattitaitoinen palvelujen tuottajaverkosto on tärkeässä roolissa.

Kilpailukykyinen palkkataso, oman työn hallinta ja vaikutusmahdollisuudet sekä ammattilaisten mahdollisuus kehittyä työssään varmistavat pito- ja vetovoimamme työmarkkinoilla. Järjestämisen johtamisen ohella sitoudumme hyvään esihenkilötyöhön kaikilla organisaation tasoilla. Johtamisessa korostamme työn sujuvuuden, työhyvinvoinnin, turvallisuuden, osaamisen ja yhteistyösuhteiden johtamista. Laadukkaalla esihenkilötyöllä, työn organisoinnilla ja kannustamalla yhteisöohjautuvuuteen lisäämme työn mielekkyyttä.

Kuva: Kaisa Sunimento

Järjestämisen johtaminen

Tavoite: Strateginen johtaminen, talousjohtaminen, sopimusten johtaminen ja tiedolla johtaminen vahvistuvat.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi:

- Sovitamme yhteen kaupunkistrategian, palvelustrategian, palvelutasopäätöksen sekä talouden ja toiminnan suunnittelun.
- Vahvistamme sekä oman tuotannon johtamista että kokonaisvaltaista, sektorirajat ylittävää järjestämisen

johtamista. Oman tuotannon johtamisessa korostamme hyvää henkilöstöjohtamista sekä palveluiden laadun ja kustannusvaikuttavuuden kehittämistä, järjestämisen johtamisessa taas asiakasprosessien johtamista, sopimusten johtamista sekä tavoitteellisen yhteistyön rakentamista ja yhteisjohtamista eri toimijoiden välillä.

- Määrittelemme järjestämisen johtamisen tietopohjan, sovimme tiedolla johtamisen vastuut sekä tunnistamme ja kuvaamme keskeisimmät tiedolla johtamisen prosessit.

Henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja osaaminen

Tavoite: Toimialan vetovoimaisuus lisääntyy, henkilöstön pysyvyys ja saatavuus paranevat.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi:

- Varmistamme, että olemme kilpailukykyinen työnantaja panostamalla palkkakehitykseen ja rekrytointiin.
- Sitoudumme hyvään esihenkilötyöhön, mahdollistamme jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämisen sekä luomme työilmapiirin, joka kannustaa oman työn kehittämiseen.
- Parannamme työhyvinvointia mahdollistamalla työn joustoja sekä järkevöittämällä henkilöstörakennetta ja työnjakoja.
- Varmistamme, että käytössä on riittävät toimintamallit ja rakenteet, joilla koko henkilöstö voi osallistua palveluiden ja eri toimijoiden välisen yhteistyön kehittämiseen asukkaiden palveluketjujen parantamiseksi.

Ohjaus, palvelujen yhteensovittaminen ja palveluketjut

Mitä lupaamme?

Saumattomilla ja yhteen sovitetuilla palveluilla, panostamalla ennaltaehkäisyyn sekä yhteistyöllä eri toimijoiden välillä varmistamme nykyistä vaikuttavimmat palvelut.

Sote-uudistuksen ytimessä on järjestämisen kokonaisuus ja palvelujen yhteensovittaminen. Tavoittelemme perus- ja erityistason palvelujen entistä parempaa yhteentoimivuutta vahvistamalla yhteistyötä ja kumppanuutta hyvinvointialueiden ja HUSin kanssa. Erikoissairaanhoidon kustannusten hallinta on keskeisessä roolissa perustason palveluja vahvistettaessa. Uudenmaan alueella on tunnistettu tarve selkiyttää perustason ja erikoissairaanhoidon välisiä päätöksentekoprosesseja.

Jotta yhteinen asiakas saa parhaat palvelut, yhteistyön sujuvoittamiseksi tulee asettaa yhteisiä tavoitteita sekä luoda rakenteita ja toimintamalleja.

HUS-yhtymä on vastuussa ensihoidon järjestämisestä alueellaan. Helsingin

kaupungin pelastuslaitos tuottaa ensihoidon palveluja siinä laajuudessa kuin palvelujen järjestäjän kanssa on sovittu. Yhteistyön sujuvuus HUS:n kanssa ensihoitopalvelujen tuottamisessa on tärkeää. Ensimmäisellä palvelustrategiakaudella keskitymme pelastustoimen palvelujen ja sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen yhteistyön vahvistamiseen, jotta asukkaat hyötyisivät yhdistymisestä parhaalla mahdollisella tavalla ja jotta palveluketjut olisivat sujuvia. Hyvä yhteistyö on asiakaslähtöisten, sujuvien ja riittävien sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen edellytys.

Väestönsuojeluun varautumisen ja pelastustoimen merkitys asukkaiden turvallisuuden varmistamisessa ovat entisestään korostuneet Euroopan muuttuneessa turvallisuustilanteessa.

Yhteistyö erikoissairaanhoidon järjestämisessä

Tavoite: Erikoissairaanhoidon ohjaus ja kumppanuus vahvistuvat.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi:

- Sovimme perustason ja erityistason työnjaosta, yhteistyöstä ja palvelujen yhteensovittamisesta sekä yhteisestä ohjaus- ja yhteistyömallista yhdessä Helsingin kaupungin, hyvinvointialueiden ja HUSin kanssa.
- Varmistamme, että erikoissairaanhoidon kustannukset ovat ennustettavat ja erikoissairaanhoidon toiminnan ja

talouden suunnitteluun ja seurantaan on olemassa sovitut käytännöt.

- Varmistamme yhdessä muiden Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa sujuvan jatkohoidon potilasturvallisuuden ja sairaalapäivystysten toiminnan turvaamiseksi.
- Ensihoitopalvelun saatavuutta kehitetään siten, että kasvavan ja kehittyvän pääkaupungin tarpeet ja palvelutason vaatimukset täyttyvät.
- Vähennämme ensihoitopalvelulle kuulumattomia tehtäviä yhteistyössä eri toimijoiden kesken.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen välinen yhteistyö ja integraatio

Tavoite: Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen välinen yhteistyö vahvistuu asukkaiden terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin parantamiseksi.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi:

- Luomme Helsingissä ratkaisuja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen sujuvan yhteistyön ja integraation toteuttamiseksi.
- Kartoitamme yhteistyössä palvelumuodot ja prosessit, joissa voimme tiivistää yhteistyötä sekä

luoda uusia toimintamalleja palvelujen järjestämiseen sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen. Parannamme kotiin vietävää päivystyksellistä akuuttitilanteiden hoitoa.

- Kehitämme pelastustoiminnan saatavuutta siten, että kasvavan ja kehittyvän pääkaupungin tarpeet ja palvelutasolle asetetut vaatimukset täyttyvät.
- Päivitämme kaupunkitasoisen väestönsuojeluun varautumisen vastaamaan tunnistettuja uhkakuvia ja tarpeita.

Palvelujen järjestämistavat ja kustannusvaikuttavuus

Mitä lupaamme?

Kustannuskehitys vastaa rahoitusta. Palvelujen järjestäminen on suunnitelmallista, taloudellista ja läpinäkyvää. Asetamme seurattavat ja mitattavat tavoitteet palveluille.

Valtion tarveperusteiseen rahoitukseen siirtyminen aiheuttaa tuottavuuteen paineita rahoituksen tiukentuessa. Jotta tulevaisuuden asiakastarpeeseen pystytään vastaamaan vaikuttavasti, tulee palvelujen tuottamistavat suunnitella entistä strategisemmin ja järjestelmällisemmin. Tavoittelemme kustannusvaikuttavia palvelukokonaisuuksia, toisin sanoen pyrimme saamaan aikaan pienemmin kustannuksin saman tai paremman vaikutuksen asiakkaan hyvinvointiin tai terveydentilaan. Tämä edellyttää oman ja hankitun palvelutuotannon kustannusten ja vaikuttavuuden vertailukelpoisuuden ja läpinäkyvyyden parantamista sekä tämän vertailutiedon hyödyntämistä myös oman

palvelutuotannon kehittämisessä. On tärkeää kyetä vertailemaan myös palvelujen sisältöjä ja laatua, jotta voimme varmistaa asukkaiden palvelujen yhdenvertaisuuden. Erilaisten palvelujen kustannusvaikutusten arvioinnissa on huomioitava erilaisten ihmisten erilaiset tarpeet ja lähtökohdat.

Tarkastelemme palveluverkkoa ja -rakennetta jatkossa yhä enemmän kokonaisuutena, jossa erilaisia palveluja tarvitsevat asiakasryhmät huomioidaan. Ennaltaehkäisy, digitaaliset palvelut, matalan kynnyksen palvelut, peruspalvelut ja erityisen tuen palvelut muodostavat tulevaisuudessa eheän ja asukkaiden erilaisiin tarpeisiin vastaavan kokonaisuuden.

Palvelurakenne, tuotantotavat ja kustannusvaikuttavuus

Tavoite: Palvelurakenteen ja tuotantotapojen strateginen suunnittelu vahvistuu.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi:

- Tuotamme päätöksenteon tueksi ajantasaista kokonaiskuvaa palvelurakenteesta ja tuotantotavoista sekä niiden muutoksista.
- Tunnistamme strategisen oman tuotannon ja hankinnat, varmistamme niiden resursoinnin ja luomme menetelmiä markkinatilanteen kokonaiskuvan ymmärtämiseksi.

Tavoite: Palvelujen vertailutiedon ja kustannusvaikuttavuustiedon saatavuus lisääntyy.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi:

- Parannamme palvelujen sisältöjen ja kustannusten vertailukelpoisuutta yhtenäisillä palvelukuvauksilla.
- Lisäämme strategista henkilöstösuunnittelua osana toiminnan ja talouden johtamista. Erityisesti siirretään parhaita käytäntöjä toimipisteiden välillä.
- Määrittelemme vaikuttavuusmittareita ja hyödynnämme tietoa vaikuttavuudesta osana palvelujen järjestämistä.

Palvelujen laatu ja saatavuus

Mitä lupaaamme?

Helsingissä palvelut saa nopeasti ja sujuvasti.

Palvelustrategiaan määritellyt tavoitteet ja keinot osaltaan edistävät kaikkien palvelujen sujuvaa ja oikea-aikaista saatavuutta. Keskeisessä roolissa ovat henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden parantamiseksi tehtävät toimenpiteet. Muita palvelujen saatavuutta edistäviä tavoitteita ja keinoja ovat eri toimijoiden välisen yhteistyön vahvistaminen, johtamisen ja toimintatapojen kehittäminen, järjestelmällinen tuotantotapojen ja palvelurakenteen strateginen suunnittelu, kustannusten parempi hallinta sekä järjestäjän tiedolla johtamisen vahvistaminen.

Lakisääteiset määräajat täsmentävät kaupunkistrategian ja palvelustrategian saatavuuden tavoitteita. Palvelustrategian keinot ja vuosittaisten toimintasuunnitelmien tarkennukset ohjaavat ratkaisuihin, jotka tukevat koronapandemian aiheuttaman hoitovelan purkamista ja turvaavat muun muassa terveysasemien ja suun terveydenhuollon kiireettömän hoidon saatavuutta lainsäädännön edellyttämissä määräaajoissa.

Kuva: Maija Astikainen

Tuottajien ohjaus ja valvonta

Mitä lupaamme?

Palvelut ovat laadukkaita, turvallisia ja yhdenmukaisia ja ne edistävät yhdenvertaisuutta riippumatta palvelujen tuottajista.

Meille on tärkeää, että helsinkiläinen voi aina luottaa samaansa palveluun riippumatta palvelun tuottajasta. Pyrimme siihen, että palvelut ovat entistä laadukkaampia ja turvallisempia.

Helsinki on vahva palvelujen tuottaja mutta myös merkittävä palvelujen ostaja. Järjestäjä ohjaa palvelutuotannon kokonaisuutta normi-, resurssi-, informaatio- ja vuorovaikutusohjauksen keinoin. Omassa tuotannossa ohjaus perustuu johtamisjärjestelmän mukaiseen linjaohjaukseen. Ulkoisen ostopalvelutuotannon ohjaus puolestaan on sopimusperusteista. Järjestäjän toiminnan lähtökohdana on ohjauksen ja valvonnan yhdenmukaisuus riippumatta palvelun tuottajasta. Kehitämme tulevana vuosina oman ja ulkoisen palvelutuotannon ohjausta ja valvontaa.

Tavoite: Tuottajien ohjaus ja valvontakäytännöt tehostuvat ja yhtenäistyvät.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi:

- Tunnistamme keskeisimmät strategiset yhteistyökumppanit ostopalvelutuottajista sekä hyvinvointialueilta ja vahvistamme vuorovaikutteista ohjausta sekä palvelujen yhteiskehittämistä.
- Laadimme yhtenäiset sopimusohjauksen käytännöt, jotka tukevat palvelujen tavoitteiden seurantaa ja sopimusehtojen toteutumista.
- Kehitämme ennakoivia valvontamenetelmiä yhteistyössä palvelutuottajien kanssa.
- Valvomme ja seuraamme yhdenmukaisin kriteerein sekä oman että ulkoisten toimijoiden palvelutuotannon laatua ja turvallisuutta.

Palvelutarve ja asiakaskokemus

Mitä lupaamme?

Tunnistamme asukkaiden palvelutarpeet ja kuuntelemme asiakkaita.

Toimintamme lähtökohta on asiakkaan elämäntilanne sekä hänen ja hänen perheensä palvelutarve. Haluamme, että asiakkaat tulevat kuulluksi ja heidän tarpeensa ymmärretyiksi. Tämä edellyttää selkeää kokonaiskuvaa palvelujen sujuvuudesta, tarpeesta ja tarpeen kehittymisestä. Asiakkaiden ja heidän läheistensä kokemukset ohjaavat jatkossa yhä enemmän palvelujemme kehittämistä. Asiakkaiden kokemus palveluista ja niiden hyödyistä on keskeinen osa vaikuttavuutta. Asiakkaillamme ja eri asiakasryhmillä on erilaisia tarpeita, joiden mukaan kohdennamme palvelujamme ja moniammatillista yhteistyötä.

Meille on tärkeää, että palvelut ovat riittäviä ja niiden sisältö vastaa asukkaiden tarpeita. Jotta tulevaisuudessa ymmärtäisimme entistä paremmin asukkaiden kokemuksia ja palvelutarvetta, kehitämme ja rakennamme vuosien 2023–2025 aikana järjestäjän suunnitelmallista tietopohjaa.

Tavoite: Kokonaiskuva asukkaiden palvelutarpeista selkiytyy ja ymmärrys asiakaskokemuksesta lisääntyy.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi:

- Vahvistamme palvelutarpeiden tunnistamista ja palvelutarpeen muutosten ennakkointia osana tiedolla johtamista.
- Kehitämme asiakaspalutteen yhdenmukaista ja järjestelmällistä keräämistä.
- Kuuntelemme ja osallistamme asukkaita palvelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa.
- Panostamme hyvään asiakaskokemukseen kaikessa toiminnassamme.

Saatavuus ja saavutettavuus

Mitä lupaaamme?

Digitaaliset palvelut ovat asiakaslähtöisiä. Huomioimme erilaiset palvelutarpeet sekä asiakkaiden kyvyt palveluja kehitettäessä. Asetamme konkreettisen digitaalisen palvelulupauksen.

Turvaamme yhdenvertaiset ja laadukkaat suomen- ja ruotsinkieliset palvelut. Kiinnitämme erityistä huomiota ruotsinkielisten palveluiden toimivuuteen.

Huomioimme helsinkiläisten ja kaupungin eri alueiden erilaiset lähtökohdat ja tarpeet sekä varmistamme palveluverkkoa kehitettäessä, että palvelut ovat riittävän lähellä asukkaita. Turvaamme riittävät ja yhdenvertaiset suomen- ja ruotsinkieliset palvelut muun

muussa kiinnittämällä huomiota myös ruotsinkielisten palveluketjujen toimivuuteen, johtamiseen, kielitaitovaatimuksiin, tiedottamiseen ja tiedonkeruuseen. Kehitämme myös muunkielisiä palvelujamme. Pyrimme vastaamaan asiakkaan palvelutarpeeseen jo ensikontaktissa ja löytämään hänen tarpeeseensa vastaavan ratkaisun.

Helsinki panostaa vammaisten ja ikäihmisten laadukkaisiin ja turvallisiin palveluihin ja huomioi omaishoidon yhtenä hoitomuotona. Helsingin tavoitteena on, että strategiakaudella terveyskeskuskäynnit pysyvät edelleen maksuttomina.

Lisäksi vahvistamme peruspalvelujen saatavuutta toimivalla monituottajamallilla ja lisäämällä digipalveluja. Digitaaliset palvelut mahdollistavat yhä useammalle yhä sujuvamman asiointin. Toimimme ennaltaehkäisevästi kaikissa palveluissa ja peruspalveluilla on keskeinen rooli hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä. Nämä toimintatavat auttavat meitä varmistamaan palvelujen riittävyyden ja oikea-aikaisuuden.

Tavoite: Peruspalvelujen saatavuus paranee.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi:

- Vahvistamme peruspalvelujen saatavuutta myös hyödyntämällä monituottajuutta ja yhteistyötä.
- Vahvistamme matalan kynnyksen palveluja ja turvaamme jalkautuvat palvelut niitä tarvitseville asiakkaille.
- Parannamme viestintää palveluista ja asiointivaihtoehdoista.
- Peruspalveluiden saatavuutta parannetaan lisäämällä henkilöstön veto- ja pitovoimaa. Henkilöstön pysyvyydellä parannetaan myös hoidon jatkuvuutta. Otetaan henkilöstö mukaan parantamaan palveluiden saatavuutta ja lisätään yksiköiden päätösvaltaa kehittää omaa toimintaansa. Vetovoimaisten työyhteisöjen ja hyvin toimivien palvelujen käytäntöjä levitetään muihin yksiköihin.

- Lisäämme ehkäisevää ja ennakkoivaa työtä sekä teemme tiivistä yhteistyötä järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Asiakaslähtöisyys Helsingissä tarkoittaa aitoa osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia omiin sosiaali- ja terveyspalveluihinsa. Digipalvelut lisäävät entisestään asiakkaan roolia hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä. Digipalvelut mahdollistavat tulevaisuudessa omahoidon ja omatoimisen terveyden seurannan. Kehitämme neuvontaamme ja ohjaustamme sekä digitaalisia palvelujamme niin, että asiointi kanssamme on sujuvaa ja helppoa. Varmistamme sujuvat palvelut myös niille asiakkaille, jotka eivät hoida asioitaan digitaalisesti.

Tavoite: Sujuvat digitaaliset palvelut ja etäpalvelut sekä itsepalvelumahdollisuudet lisääntyvät.

Digitaalisten palvelujen palvelulupaus:

- Digitaaliset yhteydenottokanavat ovat käytössä ympäri vuorokauden ja niiden kautta tuleviin yhteydenottoihin vastataan kahden arkipäivän kuluessa.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi:

- Lisäämme ja parannamme digitaalisia palveluja muun muassa itse- ja omahoidossa, asiakkaaksi tultaessa, hoidon ja palvelujen tarpeen arvioinnissa sekä etäpalveluissa niin, että palvelumme ovat helposti saavutettavissa.

Helsingissä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen (HYTE) on luotu vahva rakenne ja toimintatapa, jota toteutetaan kaikkien toimialojen sekä muiden yhteistyökumppaneiden, kuten järjestöjen, aktiivisena yhteistyönä. Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä Helsingissä on kunta-Helsingillä eli kulttuurin ja vapaa-ajan, kasvatuksen ja koulutuksen

sekä kaupunkiympäristön toimialoilla ja kaupunginkanslialla. Kaupunginkanslian strategiosaosto vastaa HYTE-koordinaatiosta Helsingissä. HYTE-työtä johtaa, ohjaa ja toimeenpanee Helsingin HYTE-ohjausryhmä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on ensisijainen vastuu toimialalla tehtävästä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä. Tavoitteena on pyrkiä toimialan järjestämisvastuuseen kuuluvissa palveluissa entistä laajemmin ehkäisevään ja ennakoivaan työhön sekä luoda järjestelmällisemmin edellytyksiä asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi ja ylläpitämiseksi. Kiinnitämme hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin ja erityistä tukea tarvitseviin väestöryhmiin. Huomioimme turvallisuusnäkökulman vahvemmin osana HYTE-työn kokonaisuutta ja tiivistämme yhteistyötä pelastuslaitoksen kanssa.

Teemme hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä alueellista yhteistyötä Uudenmaan hyvinvointialueiden sekä HUS-yhtymän kanssa osana HUS-järjestämissopimuksen valmistelua ja toimeenpanoa. HUS-yhtymällä on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tehtävä kytkeytyy muihin sille laissa säädettyihin sekä HUS-järjestämissopimuksessa sovittuihin tehtäviin.

Tavoite: Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen toiminnot ovat osa kaikkia palveluja.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi:

- Tunnistamme yhdyspintatyön merkityksen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämässä ja tuemme sen toimivuutta.
- Ehkäisemme ja puutumme varhaisessa vaiheessa terveydellisiin ja sosiaalisiin ongelmiin. Tuemme toimintakykyä ja osallisuutta.
- Sisällytämme hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen keskeiset sisällöt palveluissa laadittaviin palvelukuvauksiin.
- Teemme tiivistä yhteistyötä järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kuva: Jussi Hellsten

4

Toteutuminen ja seuranta

Toteutuminen ja seuranta

Tavoitteenamme on saada pidemmällä aikavälillä kaikista järjestämisvastuuseen kuuluvista palveluista mitattavaa ja vertailtavaa tietoa asiakaskokemuksesta, palvelutarpeesta, kustannusvaikuttavuudesta, palvelujen laadusta sekä palveluketjujen toimivuudesta.

Ensimmäisellä strategiakaudella luomme puitteet järjestelmällisen ja mitattavan seurantatiedon keräämiseen. Sekä palvelustrategian että kaupunkistrategian toteuttaminen projektoidaan, tavoitteiden toteuttamisen resurssit varmistetaan ja laaditaan seurantasuunnitelma. Tavoitteiden toteutumista seurataan sekä laadullisilla että määrällisillä mittareilla, esimerkiksi palvelujen lakisääteisten määräaikojen toteutumisella.

Palvelustrategian onnistumisen ja vaikuttavuuden varmistamiseksi seuraamme tavoitteiden toteutumista. Järjestelmällisellä seurannalla ja arvioinnilla voidaan tarvittaessa tarkentaa toimenpiteitä varmistamaan palvelustrategian tavoitteiden toteutuminen.

Palvelustrategiaa toteutetaan osana toimialan päivittäistä työtä.

Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan myös vuosittaisissa neuvotteluissa sosiaali- ja terveysministeriön kanssa osana järjestämisvastuun toteutumisen seurantaa ja arviointia.

Palvelustrategia tukee kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista.

Kaupunkistrategiassa 2021–2025 (hel.fi/kaupunkistrategia) ja Helsingin alueen pelastustoimen palvelutasopäätöksessä (hel.fi/palvelutasopaatos) sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palveluille asetettuja tavoitteita edistetään ja seurataan suunnitellusti. Palvelustrategian toteutumista seurataan kaupunkistrategian tavoitteiden ja talouden ja toiminnan seurannan prosessien mukaisesti.

Palvelustrategiasta laaditaan tiivistetty esitysversio ja viestintämateriaalia asukas- ja henkilöstöviestintään.

Palvelustrategian toteutumista seurataan kaupunkistrategian tavoitteiden ja talouden ja toiminnan seurannan prosessien mukaisesti.

Kuva: Jussi Hellsten

Helsinki

TALOUSARVIOEHDOTUKSEN 2024 AVAINLUKUJA

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Väestökehitys (Helsingin kaupungin väestöennuste 2023)						
Koko väestö	658 457	664 028	672 213	680 445	687 404	694 357
<i>Muutos-%</i>		0,85	1,23	1,22	1,02	1,01
1-6-vuotiaat	37 156	37 153	36 676	36 795	37 164	37 822
<i>Muutos-%</i>		-0,01	-1,28	0,33	1,00	1,77
7-15-vuotiaat	56 065	57 218	58 233	58 712	58 656	58 265
<i>Muutos-%</i>		2,06	1,77	0,82	-0,09	-0,67
16-18-vuotiaat	17 327	17 861	18 185	18 818	19 265	20 093
<i>Muutos-%</i>		3,08	1,81	3,48	2,38	4,30
19-64-vuotiaat	425 053	428 603	433 609	438 477	442 167	445 821
<i>Muutos-%</i>		0,84	1,17	1,12	0,84	0,83
Yli 65-vuotiaat	115 982	117 159	119 019	121 075	123 324	125 496
<i>Muutos-%</i>		1,01	1,59	1,73	1,86	1,76
Yli 75-vuotiaat	53 294	55 591	58 164	60 477	62 301	63 921
<i>Muutos-%</i>		4,31	4,63	3,98	3,02	2,60
Työllisyys Helsingissä (Tilastokeskus, työvoimatutkimus)						
Työllisyysaste, % (20-64 v.)	77,3	79,3	79,0			
Työlliset	342 900	357 100	349 100			
Työllisyys Helsingissä (TEM)						
Työttömyysaste, % (elokuu)	12,8	10,3	10,8			
Työttömät (elokuu)	45 115	36 324	38 093			
Pitkäaikaistyöttömät (elokuu)	21 168	16 250	16 813			
Työllisyys vuoden 2023 arvio on neljännesvuosien liukuva vuosikeskiarvo ajalta 2023/I-2023/II						
Asuntotuotanto						
	7 105	6 047	8 000	8 000	8 000	8 000

	TP2022	TA2023	ENN2023	TA2024	TS2025	TS2026
Kunta-Helsinki						
Toimintamenot, M€		-2 816	-2 938	-3 005	-3 179	-3 238
Toimintakate, M€	-3 842	-1 489	-1 609	-1 669	-1 839	-1 901
Verotulot yhteensä, M€	4 100	1 960	2 068	1 842	1 923	2 014
Valtionosuudet yhteensä, M€	378	186	195	261	359	364
Vuosikate, M€	733	786	822	585	583	612
Bruttoinvestoinnit, M€	767	893	877	1 042	982	1 075
Lainakanta, M€	951	996	1 004	1 197	1 320	1 503
Lainakanta, €/asukas	1 432	1 489	1 494	1 759	1 920	2 164
Investointien tulorahoitus-%	96,6	88,9	94,7	56,9	60,2	57,4
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala						
Toimintamenot, M€		-2 768	-2 796	-2 891	-3 055	-3 152
Valtion rahoitus, M€		2 592	2 602	2 700	2 880	2 982